

Ḥiddushe halakhot / mahadura batra shel ha-ga'on rabban shel ha-golah
k[evod] mo[renu] ha-r[av] r[abbi] Shemu'el Edels ... be-tseruf ḥiddushe
halakhot shel hatano ... m[orenu] ve-[rabbenu] ha-r[av] r[abbi] Mosheh
z[eker] ts[adiq] li-[vrakhah] r[o'sh] m[etivta] ... Luvlin ... ve-nosef 'alay
ezeh masekhtot ve-ḥiddushe aggadot shel ha-ga'on m[orenu] ha-[rav]
r[abbi] M[e'ir ha-n[izkar] I[e'el be-'atmo.

Contributors

Edels, Samuel Eliezer ben Judah, ha-Levi, 1555-1631.
Moses ben Isaac, of Lublin, active 1670.

Publication/Creation

Brin : Ye'az'ef Ke'arl Niyme'an, 5556 [1796]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/xcb92at4>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

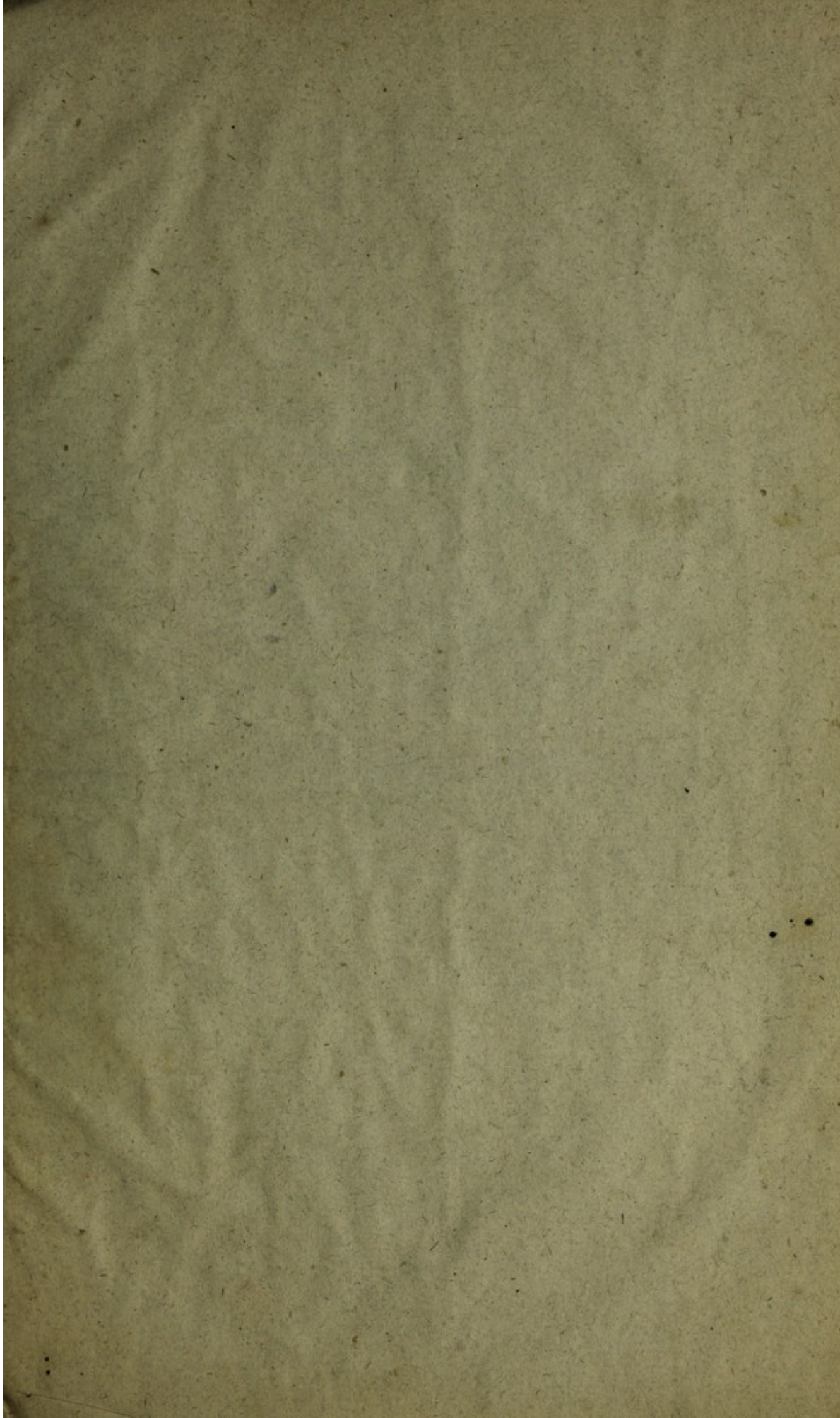

Suppl. ser. / EDB

OCLC 22442657

Supp. 60,038/c

Legal Decisions

Maduro Basro

חדושי הלכות

בבבבבב
בתרא

של הגאון רבן של בני הגולה כמוהרר שמואל אידלש זצ"ל
בעל חדושי הלכות על כמה מסכתות בצירף חדושי הלכות של
חתנו הגאון המאור
הגדול מופת דורינו מוהרר משה זצ"ל רימוא"כ דקיק לובלין
על אלו מסכתות ונוסף עליו איזה מסכתות וחדושי אגדות של
הגאון מהר"ם הנ"ל בעצמו :

וסימך לחיבור מהר"ם הנ"ל מזה יד כזה

תחת ממשלת אדונינו האדיר והחסיד **קייזר פראנץ השני** ה' ירום הודו וינשא מלכותו
בימי' ובימינו תושע יהודה וישראל אכ"ד :

נדפס

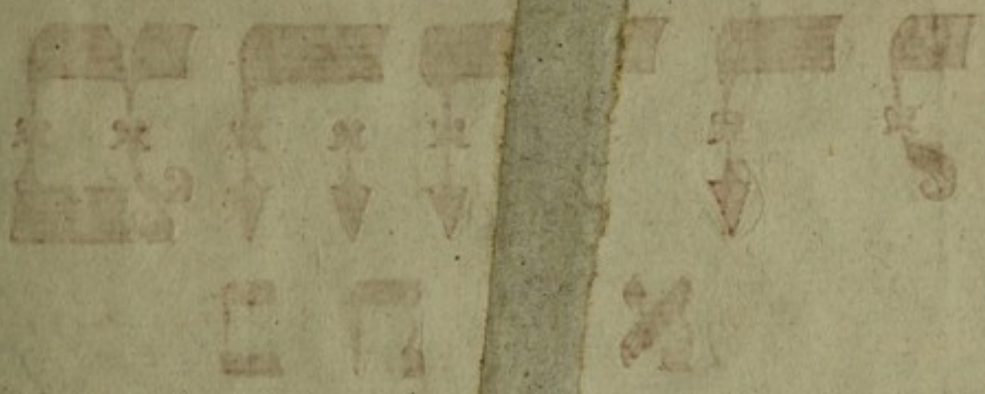
בברין

בי"א יאזעף קארל ניימאן ק' ק' פריווילעגירטן העכרעיש אונד דייטשן כוך דרוקר אונד כוך
הענדלער * הערויו געגעבן פאן דער קאמפאגניא :

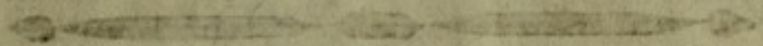
שנת תקנ"ז לפ"ק

Milano, Italy

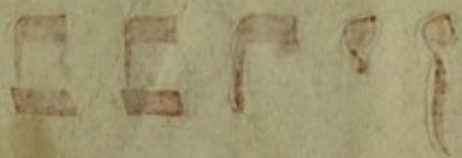
Handwritten text at the top of the page, partially obscured by a vertical strip of tape.

Handwritten text in the middle section of the page, partially obscured by a vertical strip of tape. The text is arranged in several lines and appears to be a list or a set of instructions.

Small handwritten text or a label located below the decorative line.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a date. The text is arranged in several lines and appears to be a list or a set of instructions.

הסכמות ותרמות מהנאון אב"ד רקיק נ"ש והמדינה יע"א

ומשאר גלוני חמתי זמנינו על י"ב שנים מיום גמר הדפוס הלא הוזה כתובים אלל ספרי מהר"א סיגל מתחת מכבס הדפוס שלטו דרטו מעל ספר וקראו ממש למען לא יהי לפוקה ולמכשול עון וישמור כל אים את דגלו מולכד החרס והשומע ישכון בטח בדר וכנהר ישגא שלטו ואל מרוס הרים תבאמו ותטעמו לבקר בהיכל ה' ולהצות בטעמו אב"ד :

הקדמה

אמר משה בן האלוף המרוטם מהר"ר יצחק נקרא ר' יצחק ר' בונמש ז"ל מקראקא

אמרין בנסכת שבת ועירובין פרק עשין פסין אמר רב יהודא אמר רב בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידים יצאה מח קול ואמר בני אים חכם לבך ישמח לבי גם אני וכו' הקוטיא משורקמת למה המחין הב"ק עד עכשיו וכי מוקדם לא היו ת"ח ולומדים תורת ה' ובפרט בימי דוד המלך ורבותיו : גם בפסוק עלמו קשה ששתי מלות אלו גם אני שהוא למותר כיון שאמר ישמח לבי ממילא ככלל גם הוא ולכן הנראה שהכוונה הוא ע"פ מה שאמרנו בפרק הלך דבכל אדם מקנא חוץ מבנו ותלמידו ומצא ראייה מן הפסוקים ועוד אמרו כלום מתקנא וכו' : וא"כ יהיה פשט הכתוב כך בני אים חכם לבך היה מדרך לקנא כך אך מאחר שאחיה בני אדרבה ישמח לבי ומכ"ס שאין אני מקנא כך ושנא תאמר אני איני חכם ואם כן בלאו הכי אין ראוי לי להתקנאות כך כי כלום מתקנאות אלא חכם וכו' לזה אמר גם אני חכם ואם כן שפיר טיף קנאה מכל מקום ישמח לבי מאחר שאחיה בני ממילא ע"ז כוחת הס"ס גם כן בשעה שתיקן עירובין ונטילת ידים הם הוספה על תורת משה רש לזה סברא להתקנאות בהם מכל מקום ילא הב"ק אני קראתיך בני ולכן ישמח לבי על זה אף אים גם אי חכם כביכול : וכיאתר מדוקדק גם אני ר"ל אף אים בלוחו הכמה עך גם אני בדבר הכמה זאת מכל מקום ישמח לבי ועיי' במוקומה בס"ס ותמצא מה שישבתי עוד על זה : והנה אטובי כמוני היום אשר מלאתי את לבי לכנס בגדלות ובנפלאות להכנס את דברי בתוך דברי חמי רבן של בני הגולה ומה לתבן את הבר להוסיף ולהבר וכבר ידעת דברי הגאון מהר"מ פדו' ז"ל בהקדמה לספרו שהתכלל עלמו על אשר חיבר שאלות ותשובות שלו עם חיבור של הגאון אבי חנוני מהר"רי מינץ ומכ"ס אני שהכנסתי דברי בתוך חבורו אך אקוה כי אדרבה ומאחר שהני חתנו ממש נקרא כבנו וגם תלמידו בודאי ישמח לבי ובפרט שידוע לי שגם בחייו היה מתאוה על זה אך שמלידי יבצר כי עדיין לא הגעתי לעלות במעלה :

בם גריך אני להודיע שבדאי היה מהדורא בתרא של חמי הגאון ז"ל כהנה על שיטות הס"ס אך שאחר פטירת חמי ז"ל היו כתביו כולם ביד בני גיסי ז"ל ואחר פטירתו נשאר ביד יורשין ומידם בקשתי וכאשר נתנו לי קרוע הסר כן נחתי להדפיסם : כיונא בזה גם חיבור שלי היה על כמה וכמה מסכתות יותר וכאשר ידוע את השעת החרס אשר היו בשנים שעברו ותמיד היותי בחוץ הגולים שהוכרחו לנו מצייתם ע"כ נאכדו ונגנבו ממש זולת המעט ומסכתות אלו שהדפסתי כאשר נמלאו . עוד אני מודיעך שכל האגדות אשר נטרו בהדפיסם אלו הכל הוא משלי אף שלא כרשום אללו איזה סינון כי לא מנאתי מדברי חמי ז"ל שום דבר מהדופי אנדו מלבד לו שנדפסו כבר :

וגריבים להודיע לכל מי שקורא בספר זה דכל מקום שנדפס בו חיבת עכו"ם ראשי חיבות עובדי כוכבים ומזלות . וכן חיבת ע"א ר"ח עבודת וכל זה מורה על הגוים הקודאי אבל הגוים בזמן הזה לאו עובדי ע"ז הן כמו שאמרנו רבותינו ז"ל וכמו שכתב בלבוש סימן קנ"ו שעורה על אותן האומות שעובדי כוכבים ומזלות עיין סס :

1875

THE HISTORY OF THE

... ..

CHAPTER I

...

...

...

...

...

ארבע אבות נזיקין פרק ראשון

דף ב צפי רמי גדלי לא הרי טור בו משום דחו לא ה"מ למיחסי ולא זה וזה בו עכ"ל והתנא בעי למיחסי הכי לאשמועינן דאפי' חדא מתרחי' דלא פרכינן כמ"ש החוס' ליכא למילף משום דאיכא פרכיה מעולה ולא זה חו' שיש בה רוח חיים בו ובהא לא מתרחג דמ"מ ליחסי בור קודם פור כמ"ש החוס' והוא מפורש בת"ק :

תוספות גדלי השור והבור בו לפי שרשות כ"כ ושנאו כבוד לא בו עכ"ל ק"ק דמה"ט דמבעה דחוק כ"כ ואין לחוס על סדר הפרשה להקדים נמי מבעה קודם בור לשנאו כבוד לא הרי בו' ויש ליישב דאם יקדים מבעה קודם בור כבוד לא הרי בו' יקדים נמי הבעה קודם בור כבוד לא הרי בו' והוא שלא כבוד הפרשה דהא בור קודם אם כבוד הפרשה :

בד"ה לא הרי השור ואין פרושו וכו' דהספס פי' אין הומרא בו' עכ"ל אין ר"ל דבכ"מ הוי פירושו אין הומרא וכו' דודאי נזיט ק"ו לקולא ואז יהיה לא דאי בו' אין קולא טל זה כקולא טל זה בו' אלא ר"ל בק"ו כי הכא דבעי למילף לחומרא לא יהיה פי' לא ראי' בו' כי הכא דקאמר לא הרי בו' דהיינו לא הרי קולת המלמד שהוא השור שכוונתו להזיק בקולת המלמד שהוא מבעה שאין כוונתו להזיק ואין ללמוד מבעה משור לחומרא כמו שפי' הס"ס ובמקומות אחרים כשכח ללמוד נמי חומרא קאמר לא ראי' חומרת המלמד בחומר' המלמד וקאמר דפי'הא באל' הס"ס בו' ר"ל דודאי במתניתין דלא הוכרי החומרות יש לפרש נמי במקומות אחרים לא הרי חומרות השור שאין הכאה להזיקו בחומרת מבע' שיש הגאה להזיקו אבל הס"ס לא פי' כן אלא לא הרי קולת השור שכוונתו בו' והיינו משום הסיפא בלא זה חו' שיש בהן רוח חיים בו' שהוכרי המלמד החילה שאין קולתו בקולת האם שאין בו רוח חיים . ולכן פי' הס"ס רישא דלא השור בו' נמי כן . וכל זה מפורש במ"י דס"י לקנות ע"ס ומהו יש לדקדק אמתניתין אמאי לא החיל באל' חומר גם כסיפא אין הרי חומר אש דאין בו רוח חיים בחומר זה והדין בהן רוח חיים וי"ל דפתח מנא בזה וזה שיש בהן רוח חיים דמנייהו טליק ולא הרי טור כהרי מבעה בו' וכן דרך תנא דבמה דטליק פתח וק"ל :

בד"ה ולר"א אמאי בו' וי"ל דה"מ משום ממי' וכו' אבל אם התרה וכו' מה שיש לדקדק בזה עי' בחדושים על דבריהם פ' כלל גדול :

בד"ה כך דהוה במשכן חשיבא בו' וכו' לאשמועינן כמא' מלאכו' טלא היו הטובין בו' עכ"ל מדברי פסקי התוספות נראה לפרש דבריהם לפי גרסא זו דלא בא לא לאשמועינן טלא היו הטובין גם טלא היו במשכן מקרי שפיר אב ודקאמר כך דהוה במשכן חשיבא קרי אב לכו דוקא דהוה במשכן אלא משום סיפא נקט לה גם שהיה במשכן קם חניה חשיבא לא מקרי אב ולא משמע כן וק"ל :

דף ב ע"א טו' ד"ה ואלא הרי טור וכו' ונראה כאן הש"ס וכו' משום דהוכרי החומר החילה לא זה וזה וכו' והמתניתין נופא טיחא להזניד כך משום כיון דבור נזכר בכחוב החילה דרך להקשות מן הקודם על המתוחד דלכחוב הראשון דהיינו בור ולא לכחוב מבעה אחר כך אבל על הש"ס אין לתרץ בן דמג"ל לש"ס שהמשנה נקט כך להקשות מן הקודם על המתוחד דלמא יתיר ביחא ליה להשנה למתקן כבוד שאל מקומות שנס"ס דלא ראי' זה היינו החומרא שאינו לפי סדר הכתובים בתורה ודו"ק :

ע"ב מ"ט קרן דכוונתו להזיק בו' ולעיל החיל למיבעי אי תולדותיהן לא כיונא בהן אין להקשות שפיר לקושי' זו שהקשה כאן מ"ט קרן דלעיל כבוד דאיכא למימר כיון שאינו מפורש בתורה אף אם דווח לאב מ"מ נזירת הכחוב טלא יהיה כיונא בו' אבל מעשין הקשה לדברי רב פפא שפיר טיחא תולדות כיונא בהן שאין מפורשין בקרא ח"כ גם תולדת דקרן יהיה כיונא בו' וק"ל :

שם אלא תולדת דקרן בקרן וכו' ח"כ לענין מה פתח הכחוב כנגיפה לומר שנגיפה הוא נגיפה הא לענין דינא כחמ' מין

הם נגיפה בטוף לנגיפה בקרן אף אם הייתי אומר דהיינו נגיפה הטוף אם כן אין כאלו טעיות לענין הדין ויש ליישב דאי לא סיים בנגיפה והיא דהתור' בא להורות הן נגיפה הן נגיפה כיון חייבין והוכיח א' נבי אדם וא' נבי בהמה ולא הוה ידעינן דמועד לאדם הו' מועד לבהמה דאי משום דהוכיח נבי אדם כך וכבי בהמה כך אי הוה איפכא הוה תיקשה לן ג"כ הכי אבל כיון שפתח בנגיפה וכו' אחר כך להרשות שנגיפה היינו נגיפה בקרן אם כן שפיר קשה למה הוכיח נגיפה בקרן בלשון נגיפה אלא ללמדנו דמועד לאדם הו' מועד לבהמה וק"ל מהר"ם נרו :

דף ג ע"ב בתוספות בד"ה לא ראי' הקרן וכו' שבלל היה יכול לשומר בו עכ"ל דרב יהודה נמי ודאי אסיק אדעתיה דהוה דבעי למיזמר מיכיה נקיט ברשעא כפי' רש"י דמוכת כן מסיפא דמתניתין וא"כ ע"כ דאיכא חזיה סברא להחמיר באל' הכאה וכן באל' מתכוון וכמ"ש החוספ' והתקשה דפריך ולא ק"ו הוא בו' ר"ל דהסברא נותנת בדין ופריך הכי אטעמא בתרא והיא אטעמא קמא כפי' רש"י ולמאי דמטי' אל'טריך סד"ה מ"ד אעבר ומהו בו' ה"ה כ"ל דאיכא למימר הכי אטעמא קמא דאף על גב דהכאה יש בהזיק א"ה פטירי כדאמרין בעלמא דיכול הרב לומר לעבד עשה עמי ואני זק ומיאו שמה יקניטו רבו לא טיף כ"כ ביש הכאה ורב אפי' לא דמי ליה אלא בתרא וק"ל :

דף ג ע"א ברש"י ד"ה חיד' וחידי בו' הא האפי' חתי להכי דמכלי קרנא בו' לפי דברי רש"י נראה לפרש שבגויז' דהלכה דתמיד במקום שהייתי לומר תרוייהו אהו אחד או אשן או ארגל ואינטרך למכתוב תרוייהו דלא חייבי למיטעי ממילא כשהברית' מפרש ומביא ראיה דלא אהו תרוייהו אחד רק חדא קאי אשן וחדא ארגל או מקשה הס"ס כיון דה"ל לנטיעי נבי זה דלהכי ס"ד דלאטריך תרוייהו השתא שאין כאן אלא חדא א"כ מכל' דלמא הוא כך כזוהו ק"ד ולפי' מתחילה אמר חיד' וחידי אשן אחד חתי להכיא דמכליא אחד ללא כליא קרנא שפיר מקשה אחר כך השתא דחד קאי ארגל ח"כ דלמא האמת הוא כן נבי טן כדחוי יחד ופ"ל מיושב ודו"ק :

ד"ה וחידי ארגל וכו' וזוהו מתוך ג"כ למה לא הוכרי דה"ס כלל שיש חיובין בין מכליא קרנא ללא מכליא קרנא וז"ל רש"י דהא לא כתיב וביער ר"ל דהא לא נזכר שם שום דבר שהייתי אומר דאיכ' למיטעי וכו' ואחר כך נבי וביער הרבר הוא בהיפוך דאיכא למיטעי חיד' וחידי ארגל וכו' וזוהו מתוך ג"כ למה לא הוכרי דה"ס כלל להקשות נבי קרן אימא דוקא דכליא קרנא גם אין טיף לתרץ דושי' דשן ורגל דהא לא הוכרי בשום פקוק יחד ולפי' מיושב ודו"ק :

תוס' ד"ה והא דמכליא קרנא וח"מ וכו' וי"ל דר"א דוקא דטלוח טלוח בו' לפי דברי התוספות בלשון ושלח משמע דוק' דלא מכליא קרנא יש לדקדק בדמקמי נבי וביער הא לכו הכי בנזמי וקומת ליה הא איכא לתרץ דמי' לכו כאשר יבאר תרוייהו ארגל וטלוח היינו רגל וביער חתי למימר דדוקא רגל דמכליא קרנא . וליכא להקשות ח"כ לא לכחוב ושלח רק וביער לחוד י"ל דלא הוה ידעינן פי' של וביער לא קאי ארגל או אשן להכי כתיב ושלח היינו רגל כדכתיב משלחי רגל ואח"כ וביער לפרש דהיינו דוקא מכליא קרנא . וכן בכלל יש להקשות כאן הן מ"ט' והן אחוספות ממי' קושיא לכחוב ושלח לכו הא י"ל דמי' הוה כתיב ושלח לכו לא הוי מפורש לן דקאי אשן להכי כתיב וביער דהיינו טן וטלוח היינו לפרש אפילו לא מכליא קרנא . מיהו כאן יש ליישב דאם כן ה"ל לכחוב וביער ברשונה שמופרש בו טן ואחר כך ושלח ללמדנו אפילו בלא מכליא קרנא . אך בסמוך קשה ויש ליישב דאי ה"ל לספקי אי וביער קאי אשן או ארגל ח"כ השתא דכתיב נמי ושלח דהיינו רגל אכתי אימא דביער דהיינו טן ודו"ק :

ד"ה אינטרך בו' והלא בלא אשר יבאר מוקמי וביער לטן ורגל בו' ר"ל אי לא כתבא כאשר יבאר ח"כ איכא לספקי אי וביע' קאי ארגל או אשן ח"כ שקולים הא יבואו שניהם ודו"ק :

ד"ה לא עשר כתיב בו' דסתם בור עמוק הרבה בו' דברי מהר"ם אין מובנים בהקשות שכתב שם גם בחידושי הלכו' הקשה מה שהקשה ובעיני אין כאן שום קושיא דודאי סתם בור עמוק הרבה אך שלא בא הכתו' לקחוס כמה יהיה עמוק ממילא אמרינן מן עשרה בכלל ולמעלה נקרא בור מיהו עכ"פ אינו נקרא מפורש בקרא להיות עשרה פיהיה נקרא אב בשביל זה וע"ז מקשה סוף סוף לא עשר כתיב וק"ל :

ע"ב לפירו בד"ה בו' עי' בחידושי הלכות מה שהק' ומה שחירץ וכן הקשה מהרש"ל ומתוך תירץ אחר והוא דחוק גם תירץ השני

חדושי הלכות מסכת בכא קמא

לכן גם ר' אשיעא אינו מחלק ביניהן אבל לרב דתני אדם במתניתין קמא ואמרינן ר' אשיעא תרי גוויי א"כ גבי שור לאשמועינן תרי גוויי ודוק :

ברש"י ד"ה תנא אדם וכו' דהא מבנה דומיא דבור קמא בו ק"ק לרב קיימין השתא ואלו בזה איירי שור דמתני' שור שהיוק אדם דהא מפרש לעיל דלרב לא הרי שור שמשלם כופר משמע דאיירי בכה"ג דלויק אדם וכו' אימא דמבנה דומיא דשור ג"כ ומכ"ל לאוקמי דוקא דלויק ויש לישב ודוק * מהר"ם כ"ו : **דף ה** בשלמא לתנא דידן תנא מניכא למעוטי הך דר' אשיעא בו לכאורה לרב לא היה לרבך להכי אלא בדאמר לעיל לרב דתנא אדם וכל מיני דאדם וי"ל למאי דלויק דלויק דאיכא כמה גוויי אדם דתני להו ר' אשיעא דהיינו אדם דלויק שור בידים ואדם דלויק שור ומיילא ואדם דלויק אדם למתני' לא משמע אלא אדם דלויק שור בידים דומיא דבור כפי רש"י ז"ל לעיל היינו דקאמר דמעמ' להו דלא תני רק אדם דלויק שור בידים וק"ל :

דף ה בשלמא לתנא דידן תנא מניכא למעוטי בו עין בחדושי הלכות וכן כתוב בת"ח דמבנה קיימין או נוכרחים או לומר דש"ס לעיל הדר ביה תמה שחזקן לרב תנא אדם וכל מיני דאדם ע"ס ואין אפי' רוחה שום הוכחה דשפיר איכא למימר דלהכי תנא מניכא תנא דידן למעוטי דר' אשיעא דחשי' כל מיני דאדם בכמה אבות ומתניתין אשמועי' דהכל כולל כלל אחד דהיינו אדם וק"ל * מהר"ם כ"ו :

דף ו בחוספות ברה"ל לחתי' בור בו וטעמא משום בו אין לחייבו בו והוי אשור בו ק"ק דלמאי מחקו דה"ל למיערסו וה"ל דהכי פריך כדלעיל אי בברי דקאזלי קאזוי הינו א' ויש לישב ודוק * **בא"ד** והא דאמרינן לענין ד' דברים בו היינו נזק בו עכ"ל דבריהם תמוהים דהייך מתקמא הך ד' דברים דככלל נזק הא מסי' פס דשור ובור פטור ולענין נזקין הא קאמר דבנזקן חייבין גם החוספות פס כתבו דשפיר מתקמא בנזקת וכוון שידע האדם בשעת נפילתו חבירו דחייב פטורין לענין נזקת אבל דבריהם דהכא ל"ע :

ש"ה מה לבור שכן לא ברשות ואפילו עמלו ברשות בו עכ"ל ויש לחלק דדוקא החס דבחיילת התקלה היינו כשהפקיד רשותו הוי טלה ברשות משא"כ הכא במוקמין בו דחחיילת התקל כשהעליתן לרי"ה הוי ברשות ב"ד ודוק :

תוספות בדה"ה ה"ג הכותל בו כיון שלא הוהירו חייב לא יתכן בו עכ"ל ה"ג לאוכחי דלמאי חייב הכא בלא הוהירו הא אמרי' בפרק המניח דהמפקיד נזק לאחר נפילה דפטור כמ"ס לקמן וק"ל :

ש"ס היינו בור בו דעדיף הויק דיהוה סהולכין ומזיקים בו עכ"ל ומינה לא מיקרי דרכו ליעך ולהזיק כיון דאינו הולך למרחוק אלא במקומו הולך ומזיק דאל"כ מאי פריך מה לבור שכן דרכו ליעך בו וק"ל : **ע"ב** תוספת ד"ה שור רעהו בו תימא ולקמיה בן ורגל שהיוק עכ"ל אף על גב דאיכא לרמז דמאי מלי ק"ו להקדש הא איכא למיפרך דמה לנזקי הדיוט שיפה כחו בקרן חאמר בהקדש שהורע כחו בקרן דמ"מ אדבעי למקמי באומר הרי עלי מנה ומלתי ליה כפריכא ה"ל לאוקמי הכי בן ורגל ולמיעדיה ליה נעו בקרן פריכא וק"ל :

דף ז בא"ד גמירי מקרן ומאדם ומבור דפטור עכ"ל לרווחא דמילתא קאמרי הכי דמאדס לבוד איכא למיכא בוואו ולא מיקרי טלה כדכתיב דקרן אנטרך לגלוי כמ"ס התוספות לקמן ובור אנטרך לפטור אף פסולי המוקדשין וק"ל :

בא"ד ואפילו רעהו דכתיב רחמנא למה לי הא בו עכ"ל יש לרדק ומאי קושיא הא ליכא למיכא קרן מאדס דאיכא למיערך דמה לאדם שיפה כחו לענין כופר חאמר בקרן שהורע כחו לענין כופר ויש לישב לפי מה שכתבו התוספות לקמן למ"ד דאיכא כופר ברנל דאם בן איכא שום מיעט להקדש ניתא רגל יוכיח מה לרגל דפטור בו ר"ה אדם יוכיח ומור בו וק"ל :

ש"ה ועוד מאי ק"ו בו דלענין חיובא דהקדש לא קאמר דהא מקרא נפק עכ"ל ק"ק דליעא שפיר לענין חיובא אי לאו ק"ו להקדש שהוה חומר בעלמא מהדיוט לא הוה נזקמין רעהו לרבות כ"ס אפילו בחס לגבי הקדש כר"ס בן מנסיא אלא הוה נזקמין ליה למעט הקדש אפילו במועד כרבנן ויש לישב ודוק :

דף ח ה"ג אידי ואידי שלם היסה לו עידיה ומכרה עכ"ל לכאור' דאיכא לאוקמי בתיבכה"ג ואידי ואידי פסיהיה לו עידיה ומכרה

השני שכתב מדאמר רב פפא פתס אינו כיוצא בו משמע לענין חתי נזק לרב אינו כיוצא בו ולשאר כל מיני הוא כיוצא בו דליכא למימר דלכל מיני אינו כיוצא בו דהא לענין לפטורו ברה"ל הוא כיוצא בו אינו כיוצא בו דהא אמרינן דנקרא תולדה דרגל לענין זה לפטורו ברה"ל אם בן שפיר קאמר תולדה דרגל שמה לענין לפטורו ברה"ל אינו כיוצא בו כלל שאר מיני ע"כ הנראה דק"מ דלשון סאמר רב פפא תולדה דרגל אינו כיוצא בו משמע דאיתו דבר סנקרא צטבילו תולדה אינו כיוצא לאב א"כ כשלמא אי אמרינן דלהכי נקרא תולדה לשלם וכן העליה שפיר קאמר דאיתו דבר סנקרא צטבילו תולדה דהיינו לשלם מן העליה אינו כיוצא לאב מפני שאב משלם נזק שלם והתולדה אינו משלם רק חתי נזק לאשפוקי אי אמרינן דנקרא תולדה לפטורה ברה"ל אם בן אף שיד' לומר דאיתו דבר סנקרא צטבילו תולדה דהיינו לפטור ברה"ל אינו כיוצא לאב מפני שאין משלם אלא ה"ה הא עכשיו בפטור קיימין שאינו משלם כלל ואיך שיד' לומר שאינו כיוצא שמשלם ה"כ משא"כ רבא לא אומר בלשון תולדה דרגל אינו כיוצא בו וכול לומר שפיר דנקרא תולדה לענין לפטורו ודוק :

רש"י ד"ה כחו הוא והיינו אדם גופיה בו וק"ק לפי זה אינו מתוך כלום דכלל זאת הפגל של הש"ס חקטי לרב דאמר מנבעה זה אדם אף שיד' לומר עליו שהוא אב מכלל דאיכא תולדה והא אין תולדה לאדם דשן נקרא נמי אב כמו שהביאו החוספות לקמן וכיון ונימו הוא אדם עצמו ממילא הוא גם כן אב ויש לישב ודוק ועיין בש"ס בסמוך מהר"ם כ"ו :

דף ד ע"כ וכי תימא תנא שור דלית ביה תרהו בו לפי הנרא' דהך סוגיא חולא גם לרב ואף על גב דאליביה דאמר לעיל תנא שור וכל מיני דשור לאו דוקא אלא דהיינו שן ורגל אבל קרן לא קחשיב דבחמין לא קמיירי וק"ק דא"כ מיי הכריח הש"ס לעיל דעביד לעיל דריכותא מקרן לאדם ופליג אשמואל דס"ל דמתין לא קמיירי ואימא דלא פליג ולא עביד דריכותא אלא משן ורגל לאדם ומינה דריכותא דלעיל בן דיש הנאה להזיק וברגל דהזיק מנר ודוק :

אי הכי ולא זה וזה שיש בו רוח בו לפי מה שכתבו החוספות לעיל דליכא בא' שום הומא לגבי שן ורגל הוי מלי דתני מרישא אי הכי מאי לא הרי המבנה כהרי השור כיון דליכא שום הומא במבנה שהוא אב לגבי שור וק"ל :

בשלמא לשמואל בנזקי ומשן קמיירי בו והא דלא תני ר' אשיעא קרן אליבא דשמש איכ' למימר כדאמרינן לעיל דמתין לא קמיירי וק"ק אמאי לא תני ר' אשיעא אליבא דשמואל אדם דלויק בור בירי' דהא תרי גוויי דאדם דלויק שור ממילא כגון ש"ה שאל נוסא שבר בו ה"ל למיחני נמי מיהת חדא גוואה דבידים :

דף ד ע"ל מירי דהוא אעבד ואמה בו רבו הפרושים בו ולפי דברי מהר"ם אין שום הבנה למאי דקאמר לאו אע"ג דכונתו להזיק בו ויותר היה נראה לומר דמביא רבי' שיש סברא לפטור את האדם ממתת שליטי יכול לשומר בקל שהרי עבד ואמה פטורין אע"ג דכונתו להזיק מאי טעמא וכי תימ' משום שווא יקיטטו א"כ בא"ד כונתו להזיק מאי טעמא אלא ודאי משום דאין יכול לשומר העבד ואמה תמיד ליעך אחריהם לשומר בכל מקום שהולכין וה"ה בכונתן להזיק כני בטעם זה רק שהפרושים השיבו לנזקקים טעם יותר פשוט ששיך גבי כונתן להזיק ממילא ה"ה גבי שור לכל הפחות בכונתו להזיק יש סברא שלא יוכל לשומר בקל וכך גבי שור בכונתו כמו גבי אדם שלא בכונתו ואחי רב אשי לומר מנ"ל סברא זו הלא טעם שמוא יקיטטו הוא סברא רבה ושיך אפילו באין כונתו להזיק כמ"ס התוס' ולא משום שאינו יכול לשומר * ולפי לימוד הסיבה היה אפשר לומר דה"ק אנטרך דלשמועינן דלא תיתי למיטעי לדמות לעבד ואמה ולא תרגיש בטעם של שמוא יקיטטי ורב חשי השיב שהיא סברא רבה וליכא למיטעי כלל שלא טעם של יקיטטו ובה יתישב שמוא משנה של מס' ידים ולא תביח משנה דהאזול אלא משום שמיא רביה כמס שהדוקי טעו ולא הוי יודעין הטע' של שמוא יקיטטו כן יטעו אחריהם ורב אשי סבר דליכא למיטעי כלל ואין מביאים רביה מן הגזוקים וק"ל :

ע"ב אי'ה ליתני תרי גוואה שור בו ק"ק הא גם לשמואל יש להקשות כן כמו שמתקן ר' אשיעא בין אדם דלויק שור דהיינו ש"ה ושאל וכו' ובין אדם דלויק אדם כן יחלק בין תרי גוויי שור וי"ל דלשמואל יש לחלק דשאינו אדם שלא הוצרכו כלל במתניתין לכן אשמועינן ר' אשיעא תרי גוויי משא"כ שור דמכר במתניתין קמא

חרושי הלכות מסכת בבא קמא

דף יא פ"י רס"י בדיה בטורה כבילה כו' אבא שאול סבר על החזק עכ"ל סינה פי' כאל נבי טורה כבילה ממה ספידס לעיל נבי פחת כבילה דהוי אבא שאול דניזק ממוס דהכי מסמע לעיל דהי למו קרא והמת יהיה לו הוה פחת דמוזק ואם כן אבא שאול דנקט מקרא הוה דניזק אבא הכא נבי טורה כבילה דמייתי בדריחא דלחריני דלפינן ומקרא דהוה דמוזק ואי למו קרא הוה דניזק ח"כ אבא שאול נמי דנקט מקרא ע"כ דמוזק הוה ודו"ק :

בתוספות בדיה חין שמין לו כו' וסימו טעמא דנגב וגזלן קמו מיד כו' עכ"ל הולדכו להאי טעמא למאי דכעי למימר חף לפולל חין שמין אבא למאי דמסיק דלפולל שמין ע"כ דליכא האי טעמא לא בגבב וגזלן בגזירות הכתוב הוא וממוס דבאיסורא אחי לידן חף ק"ק והאיך ק"ד האי טעמא בשאל ממוס דקנאו יחייב בלחריחו דהדרן קושיון לרובתי' הא כתיב יטיב לרבות שוה כסף ואפי' קובין דידיה סהם חלמי בלחריחו וקנינו גמור ונרא' לפוס הך סברא דלפולל נמי חין שמין לקיים פי' המפרשים דלאו לענין טיפול כבילה קאמר הכא דשמין ואין שמין אלא לענין פחת כבילה החזק אבא לענין טיפול כבילה לכ"כ שמין והשתא כיחא דמוזק האי טעמא בשאל נמי דקנאו הוה הפחת של החזק אבא למאי דקאמר לאף לשאל שמין ע"כ דהאי טעמא ליכא ובגבב וגזלן לענין טיפול כבילה קאמר דאין שמין כפרס' ומקראי יליף לאו כדאיתא בירושלמי וק"ל :

שם בתוספת בדיה שליא כו' תימא דכונניא כו' דשרי ר"א כו' אי הוה ס"ס כו' עכ"ל ור"ה דאש"ס דהכא ה"מ לדקדק הכי דמשמע ליה מתניחין דשליא כו' סימן ולד בלשה כו' דלא היה רק חדא ספיקא והתם משמע בבדיחא דהוי ס"ס ודו"ק :

בא"ד ועי"ל דהתם אפרו בס"ס גזירה כו' עכ"ל וק"ל דמ"מ המקשה דאכתי לא חסיק אדעתיה הך גזירה דמקתה כו' מאי קאמר מאי קמ"ל כו' חכינא שליא כו' הא אדרבה מהך מתני' מוכח בהיפך זה למאי דמפרש ר"א דאירי בלוי' קשורה ולא הוי רק ס"ס כדמוכח בבדיחא ומ"מ קחני דאקורה בלכילה ויש ליישב ודו"ק :

ע"כ בפרס"י בדיה דיש מקתה כו' דהא קחוי דמי נפק ולר בשני משמונה כו' עכ"ל לאו מולד ממוס קאמרי אלא דילדה השליא נפיק כולה זיוס שני ולא נטעה לומר דלא ממוזק לה כבילה ממוס מקתה לא בבהמה לענין איסור אכילה כשחורה בפנים כפרס"י לעיל והתוספת שכתבו דאין טובל לטעות להחיר כולה שנס ביציאת מקתה כו' חין מספיק להם לפרס"י דמיירי כשחורה כולה בפנים דכב"ג נמי ביציאת מקתה בחורה בפנים לא גזרה הך מקתה שטמיר בפנים ממוס הוה מקתה שליא וחזר לפניו וק"ל :

בד"ה כזור שנטרף כו' ועוד כו' בא כיון שנהרג ח"ו ל"ז מפרשין מן חודש נפקא כו' עכ"ל לכאורה שרש"י אירגיש בזה דמפרשין מן חודש לא משמע אלא הנפל שאינו ראוי להיות חי שלשים אבל הנהרג ח"ו לאו דאקטי כו' פרס"י ואם סמכו אדרביהם דלעיל דגם בכלו הדשו דילא מכלל נפל חיו מרזי אס כן היינו קושימא דלעיל ומה הוסיפו הכא בקושימא ויש ליישב ודו"ק :

שם בתוספות בדיה דעילוי עילוי כו' שאם נגבב תחיר לבעלים כו' עכ"ל דהיינו עילוי גם אם שומר שני חין לו לשלם הגניבה חייב שומר הראשון לשלם על הגניבה חף על פי שהוא לא היה אלא ס"ח וקאמרי דוח הפירש חיו דהא גרועי גרועי ח"א לפרס בענין זה דהיינו שיהא הראשון פטור מגניבה חף על פי שהוא ס"ש דהא חולאי חיו פטור אלא מאונקין כפרס"י וע"כ דגרועי גרועי היינו שהוא היה מוסר נפשו טפי כיון שהוא ס"ש ח"ש ח"ש עילוי עילוי שהוא לא היה מוסר נפשו כך כל כיון שהוא ס"ח ולא שיהא הוא חייב על הגניב' אלא שאם יש שני משלם לבעלים כמ"ס לעי' ודו"ק :

שם בדיה כגון שטמא אפוחקי והשתא גבי מוקמי כמו כו' עכ"ל והא דקמ"ל בחר דכפיק אפילו מימיה היינו אפילו בלא אפוחקי כמ"ס בתוספות ממוס דעבדא כמקדקעי ויש לדקדק כיון דהשתא ס"ל בעשאו אפוחקי דגבי מלקוחות ממוס דחית ליה קלא כמ"ס התוספות אס כן בלא אפוחקי נמי בשק' תמאי חין גובין מעבדים כמו בקרקעות דאין גובין מנייהו למ"ד טעבוד לאו דלורייחא אלא ממוס קלה ויש ליישב ודו"ק :

דף יב גמרא ל"מ כתנאי מוכר כו' בבלו הך בדיחא ה"מ ללחמי תנאי הך דחני אבי' דלעיל והך בדיחא הוה חזק בעבדים קנה מטלטלין ולא אצטרף ליה ללחמי הכא לא ממוס דאסיק למפרך עלה הך דהחזיק בקרקע קנה עבדים וק"ל :

שם גמרא מכלל דהאי לא קנה בשמין עומדין בתובה כו' לכאורה הלשון קשה דהא אי הך דלא קנה מיירי בעומדין בתובה כמ"ס דתקפה מההיא דשמאלא דממוס לעומד בתובה לא גרעמי ויש ליישב דלפוס הקברא שכתבו התוספות דקפין אגב קרקע לא הוי אפילו בעומד בתובה לא תקפי

ומכרה אבל לא כיחא לכו לאוקמי למגרי כן דהא הוה דחויא ביטנית שלא כעידית דעלמא מני חירי ספיר כשהיה לו עידית ועדין יש לו ולא תכרס כלל אבל כדנרסקת שלא הייתה לו עידית ומכרה חסמע נמי בעדיון יו לו כמ"ס לקמן ועוד נראה דטפי חית לן לאוקמי חירי ואידי בלא מכרה בפשיטות כדאוס סד"א דמקשה מעיקרא וק"ל :

שם בתוספות מוכרן לא כו' כבת אחת נבעיה השתא לא חסיק עכ"ל דליכא למימר דלא הוי מוכרן לא מבעיה ממוס דהוה סד"א דיגבה כיון חזיריות מטעם דאי כו' ואשמועינן דנכנסו תחת הבעלים וממוס דח"ל הניזק והב"ה לבי חיהדר ולפי האמת לא התוקמא בהכי כדמסקי א"ה בבזוקין נמי כו' דלא יגבה אלא ביטני' ודו"ק :

ע"כ תוספות ד"ה אבל זבין עידית חזיריות נראה דאירי ספיר אפילו דשביק כו' עכ"ל לכאורה הלשון מגומגם מאי אפילו דשביק ביטנית הא לא התוקמא אלא בהכי דאי לא שביק ביטנית ולא שביק נמי עידית חזיריות אלא לוקח ראשון הא דנבי מעידית חזיריות שלקח לוקח שני כיון דליכא מודי אלא לוקח ראשון למגבי מיניה ופי' שביק עידית חזיריות אס כן בלאו האי טעמא דלהכי מדחי וכו' לא נבי מיניה דיובל לדחותו אלא עידית חזיריות דנבי לוקח ראשון ונעממא דמה מוכר לוקח ראשון לשני כל זכות שבה לידו והוא דהי היה יובל לדחותו אלא עידית חזיריות אחריני וכמ"ס נבי שביק ביטנית דכחתייה ויש ליישב דאיכא דזבין עידית חזיריות לא שביק גבי לוקח ראשון אלא עידית דהשתא לוקח שני יובל לדחותו ולא יגבה חמי' חזיריות שטקה מה"ט דלהכי טרחי וזבני מידי דלא חיו לך כו' אפי"ג דלא היה צידו ביטנית ה"ק דלהכי טרחי כו' ולא קניתי במקום אחר ביטנית לא עידית חזיריות דלא חויה מקתמה לב"ה ומח"ט דלהכי טרחי כו' דחי ליה לגבות מעידית דשביק גבי ב"ה ראשון והוא לא יוכל לדחותו אלא חזיריות דלגבי לוקח ראשון ממוס דח"ל ב"ה את בעל דברים דידי את לקחת טעבודי ואתה הרחקת טעבודי כו' כמ"ס הרא"ש גבי רזה מזה גובה כו' דאפי' מעידית שאלל לוקח ראשון הוא גובה עם זה ע"ס ודו"ק היטב :

דף ט בפירס"י בדיה ור"א אפילו בלחריחו כו' הוהיל וסופו לחזור כו' עכ"ל ק"ק דלעיל מיניה גבי אבא בלחריחו לא דקאי האי טעמא הוהיל וסופו לחזור גם עתה יכול לחזור ה"ל לפרס כן . ואפשר ממוס דלעיל איכא לפרושי בהיפך דקאי אריחא דקחני אס עד טלא החזיק בה יכול לחזור כו' ודוקא טלא בלחריחו סיפסיד ממוס לכך יכול לחזור אבל בלחריחו כיון טלא יפסיד כלום גם אס היה ממוס בערערא חין יכול לחזור השתא אבא הכא בא"ד ליכא לפרסי ולכך נטר בפירושו עד הכא ודו"ק :

דף י בתוספות ד"ה שיר טמון כו' כדאמר בפרק הפרה גבי כו' כג"ל וע"ש דף מ"ט :

שם בדיה שהשור חייב כו' וי"ל כו' ומשעני בשור כו' מדפריך פרק הפרה כו' עכ"ל ר"ל מההיא דפרק הפרה מוכח האי חירוי' דליכא למימ' צב"א אבל מנח קושיא דהכא לא מוכח מידי דאיכא למימר כמ"ס דליטרך לעבד כו' וק"ל :

ע"כ ה"ד חלימא דבלא חיהו לא מיתכר פשיטא כו' יש לדקדק לפי רש"ס דהשתא ק"ד דכולהו פפא בר אבא הוה אס כן כיון דבלא חיהו לא מיתכר ע"י האנשים דפפא בר אבא כ"ס דבלא חיהו נמי לא מיתכר על ידי האחרון חד פפא בר אבא וא"כ תיקטי ליעא לכו אי לא חתון בדדיי לאו הוה מיתכר וכשיטבתי היה לכם לעמוד בדפריך לקמן וי"ל דהכא חירי דמיר כשיטב עליה האחרון שכתרה הספסל ולא היה להם שהות לעמוד וק"ל :

שם אמר רב כהנא לרבא אלא כו' כג"ל ולא הוה רב כהנא דלעיל דא"כ אמאי קעו דרשא דהמת יהיה לו ולא נקט דידיה דקאמר לעיל מקרא דאס טרף יטרף גומר וכ"כ התוספות פרק הודוע וק"ל :

שם לא נזכרה אלא לפתה כבילה כו' ונמי זה כל הכי קראי דמייתי לעיל לא חזירוכו למיטעלי כבילה דהא כבולתו שוה כסף מיטב הוא ונריכי כולתו לפתח כבילה כדלעיל וכאכי כיתא דמייתי הך מילתא דחבתי כזקן לא קחני אלא בחטומי כו' המתניתין דהכא ולא מייתי לה מתניתין דר"ס דקחני בה נמי האי לישנא לשלם בחטומי זקן ממוס דהא דלמי איכא ונפרושי אפנינים מטלטלין כבילה ממוס וממוס דעוה כסף ואפי' קובין כדבעי למימר הכי מעיקר' אבל אהך יתירא דמתניתין דהכא מדקדק נמי הכי לשמועינן אפחת כבילה ומהנהי קראי דמייתי וק"ל :

חרושי הלכות מסכת בבא קמא

למ"ד עבדא כמקרקעי דמי דודאי דנרעי עומד בחוכה כיון דהעומק בחוכה בחורח אנב בעי כקטוהו כמ"ד עבדא כמטלטלין דבעי עומד בחוכה ממוס מטלטלין דניידי כדלקמן : ואילו כיון דקבר עבדא כמקרקעי דמי ולא קני בחבב קרקע אבל באין עומד בחוכה כרי או בחורח אנב בא לקטוהו דלכ"ע לא קני העבד בחורח אנב באין עומד בחוכה אלא מתורת עומד הוא וקני ספיר מדשמואל ודוק :

ע"ב גמרא בקדשים קלים ואליבא דר"י כו"ס לרקדק לעיל דמקדק אמתני וק"ו הוא להקדש במאי אירי אמתאי לא קאמי דרע"ק ס"ל כר"י הגלילי דק"ק ממון בעלים הוא ותייבוס בניזוקין וספיר קאמר ק"ו להקדש לענין עירית ויש לומר כיון דר"י הגלילי ק"ק מקרי רעהו לא סיד לומר ביה ק"ו להקדש לענין עירית דהקדש כתוב בקדא כמו חולין ולא אינטרין ק"ו וק"ל : **שם** בחוספת בד"ה ומחיים מי אמר בו אפילו היכא דחזי להקדשה בו עכ"ל היינו בזמן שבה"ק קיים ובה"ק קיים בזמן הזה או אפילו בזמן שבה"ק קיים ובה"ל מקרי לא חזי להקדש כר"ס כדלקמן : זה סיימו בסוף דבריהם לסיימם משמיהם בו דחזי להקדשה ואפי' נכתבילה יקדשו בו דהיינו נכתבילה מבין אוחן מה"ל ויקדשו בבה"ק כיון דאין להן פרכסה בתקומן וק"ל :

בר"ה ואם תימא בו ליטמי ליה הא דר"ג בו כרבנן דמתני' לא הוא בו עכ"ל מטוס דלכאורה רבנן נמי מחלקים בין ביה"ק קיים ובין אינו קיים כדאמר ר"נ כואם כן הוה"ל דפ' הפרה קשה דכחולן אחיה וגו' הוורכנו לנימור דלפי סברת המקשה דודאי כן הוא כיון דע"כ הוה"ל דר"ג לא אחיה כר"י הגלילי לא כרבנן ולמון ממו"כ כמו ע"כ אבל לפי האמת דמשמי לא שמיני ומתנות כהונה לר"י וסי' הגלילי ואחיה הך דר"ג ספיר כר"י הגלילי אבל לרבנן אפילו בזמן הזה לא מקרי רעהו ואחיה ספיר הוה"ל דפ' הפרה כרבנן וק"ל :

דף יג בחוספות בד"ה הא מני בו דע"כ ס"ל השתא ב' שהזיקו האי כולי בו עכ"ל בשור לגבי בעל הבור לא היו גריבי להכי דבהדיא פיר' כן שהשור עשה כל הנזק לרבנן דהחם ומה"ט במועט משלם כ"ס כמ"ס לעיל אבל בשור לגבי אחרין הוורכנו ליה דאי הוה מניט למימר השתא בשנים שהזיקו דהאי הבור אינו משלם מידי דלא עשה הוא ה"ג הכא בעל הבור בניידי דהוא לא עשה אלא האשורין עשו פלגא לאיחייבו בו הוא : אבל השתא דלא אסיק אדעתיה לא בב' שהזיקו דהאי כוליה בו כדמוכח לר' נתן אס' כן לא מוכח מידי ומהם דבעל הבור לא עבד כלום אדרבא דבעל השור עבד כולה וק"ל :

ע"ב גמרא למעוטי נגח ואח"כ הפקיד בו ומיירי נמי בכה"ל כשקדם חב' אלא דרובחא שגמיעין אע"ג דהיה לו בעלים בשעת נגיחה כיון שהוא מפקד קודם גמר דיט מח' דזכה זכה * והיינו ליטמא הוור על כן כדמוכח פ"ד ו' וק"ל :

שם בחוספת בד"ה הגר השותפין בו * ולפי זה לא היה יכול ל' חסדא בו דפטור בו עכ"ל * דהשתא הפ"ל הניחא לשמואל כו' גס לרב חסדא אבל לסמרי' דגדסיקן וחסדא מי פליגי בו לא תקשי להו דהיה יכול לומר חייב גס לר"א ובמיוחדת לפירות ולא לפירות דאס' כן לא המ"ל כלל דהיא לשמואל בו ומיהו המ"ל ב' הוי"ך הניחא לרב בו ודוק :

דף יד פ"ה אימא וכו' הא ביום חייב הא לא קיבל בו יש לרקדק ומאי קושיא ואימא הא ביום חייב המשאל * וי"ל דהא דודאי לענין נפרצה בליה בו : דפטור לא אנטרין למתני' טפי מאס' לא השאילה לאחר * כיון דאמס' הוא ולדיוקא דהא ביום חייב נמי לא אנטרין דהא ברית קתני דחייב אפילו אחרת דשואל * וכ"ס אשור אחרים אבל למאי דפסיק דמיירי בקיבל עליו שמירת נזיקין כיהא דאנטרין למתני' משום דיוקא הא ביום חייב * השואל דסד"ה דלא קיבל עליו שמירת נזיקין אלא אחרת דשואל * אבל אחרת דאחרים לא קיבל עליו ולפטור השואל קמ"ל דחייב השואל * וכה"ג כתבו החוספת ברישא בלא קיבל עליו שמירת נזיקין ולגבי משאל דחייב וק"ל :

ע"ב גמרא עבדים ושטרות נמי אין להם אונאה בו משמע ליה נכסיה טפי להם אחרית דוקא קרקעות * וק"ק למאי דס"ד השתא דלא מיירי ביתמי אס' כן לפי מה שכתבו החוספות לעיל דבמילי דאורייתא לכ"ע עבדא כמקרקעי אמתאי לא גבי הניזק מעבדא כמו מקרקע ולמתי דמטיק נמי דאירי הכא ביתמי * קשה מיהת לעולם דקבר דאפילו במילי דרבנן הוא עבדא כמקרקע * וי"ל דהכא לענין נזיקין דוקא לא הוא עבדא כמקרקע מטוס דבמקרקע נופא לא גבי אלא מעירית שבנכסיה ולא סיד' כן עבדא ודוק :

שם בחוספות בד"ה ביתמי וחיה ורב בו וי"ל דאירי כשעמד בדיון עכ"ל והיה דהמ"ל דס"ל מנה הכתובה בחורה ככתובה בשטר דמיא אלא דהכי קאמר בהדיא בפ' גט פשוט דמיירי כשעמד בדיון וק"ל :

בר"ה ט"ו ליה כו' אבל מיהא לא דייק ואיך ליה קלא כו' עכ"ל : והיינו דוקא למ"ד שיעבור דאורייתא כיון דמדינא טובה מלקוחות ולא עשו להם חקקה כיון דקלא חייבא לנזיק משא"כ למ"ד שיעבור לאו דאורייתא דמדינא חייב טובה מלקוחות אע"ג דקלא חייבא לנזיק לא חקקו ליה דגבי אלא כשעמד בדיון דהוה כמלוה בשטר וק"ל :

דף טו בחוספות בד"ה השוה הכחשו בו והיה ילפינן מנזקין דכתיב ביה כי יגח איש גו' עכ"ל * מיהו לכתב דמדינא משור טבע' האשה לגבי מית' אדרבא ניליף נזקין עמיתה להביא האשה ואיש דכתיב בה למעוטי קטן כמו גבי כי יקלל וק"ל :

שם בד"ה אטר תשים בו' הא לפניהם לא חירי אלא כשעדים בו' עכ"ל ועין בדבריהם בפ' המגרש ומה שיש לקד' סס עין סס בחידושי' בת"ק :

ע"ב בחוספות בד"ה הא מני ר'כו' וי"ל דה"ל דלרבי עקיבא נמי כופר לא הוא סיור בו' עכ"ל ולא קאמרי לעיל דחיי כופר הוא סיור לא לר"א דקאמר החס נקי מחיי כופר בתס' אבל במועד יש כופ' דהיינו באינו מחבין או על פי ע"א או ע"פ בעלים דבמחבין וע"פ עדים לא אנטרין קרא למע' חס דהביאה לב' דיושגס לך כדקאמרינן החס בהדיא לר"א אבל לבל הנהי' תנאי דלא מוקמי נקי למעט מחיי כופר אלא מי לר"ע נקי מדמי עבד ולר"י הגלילי נקי מדמי ולרות ולר"ג בן עזאי נקי מדמי עורו ע"כ דס"ל אי דחייב חיי כופר בתס' באין מחבין ולא ס"ל כדבריה ואי דס"ל דפטור מטופר אפילו במועד מדבריה וחס' כן חיי כופר לא סיורא היא דבמחבין היא בכלל שהחס משלם מנופה ובאין מחבין נמי אי דחס חייב בחיי כופר ואי דמועד נמי פטור ודוק :

שם בד"ה פלגא נזקא קנסא בו' דתרווייהו משונה הם אף על גב דקרין כונחו להזיק עכ"ל וכה"ג כתב הרא"ש למ"ד פלגא נזקא קנסא אף על גב שיש הנאה להזיקו נפק לה מתורתא שן והוי קרי' בו' * וק"ק דל"כ מתי סריך לעיל בפסקין מהסן שיש הנאה הא מקרי' נמי קרי' ביש הנאה להזיקו * ופריך נמי וקרי' שכוונתו להזיק הא חייבא נמי בקרי' שאין כוונתו להזיק בהך דכלבא דאכל אמרי' בו' דוחק לומר דכל הך סוגיא דלעיל אלא כמ"ד פלגא נזקא ממונא וק"ל :

שם בד"ה ואי תפסו בו' סוכל להזיק בו אס' לקחו בשעת ההיזק בו' עכ"ל כ"ה לטון המורכב דחוקא אס' תפסו הכלב והסוכרה קודם שפאו ליד בעלים דל"כ אס' היה אס' היה חוקפו מיודו בו' עכ"ל ויתר דבריה' מפורשים ברח"ט ע"ס :

דף יו סס כפרס' בד"ה ומאדם הרי הן א' כו' עכ"ל ר"ה"ו שן ורגל ושור המועד דקרי' ושור המזיק ברשות הניזק דקרי' והאדם הרי ה' והיינו לאוקמת' דשמואל דריש' דרבנן וסיפא ר' טרפון * וכן לאוקמתה דר"א דכולהו ר"ט היא דלהנהו אוקמתה לא אסיק אדעתיה לפרס' * ואם הועדו הגבוה חמשה חמשתן חמשתן מועדין אבל לאוקמתה דרב וביד ורבנן לא קאי ה' מועדין חמשי' אלא החס הועדו הגבוה ה' חמשתן כפרס' * בהדי' וק"ק לפי זה לשמואל דקאמר רישא רבנן וסיפא ר' טרפון ולא תמונא ה' מועדין * במנינה אלא לרבי טרפון דשור המזיק ברשות הניזק משלם כ"ס * ואס' כן רישא רבי טרפון וסיפא ומיעתא רבנן ודוק :

דף יז גמרא ואם הועדו חמשתן מועדין בו' * וכן ורגל לא קאי חמשי' כפרס' * וכן והאדם לא קאי חמשי' ולכן לא הוורכ להזכיר והאדם בהך חוקמת' ולא שן ורגל אלא מטוס דהקרי' מחסרה עליהו קאי והוא שור המועד בו' * והוורכ להזכיר הארי והאבב בו' ויש מועדים אחרים בו' דה"ק דהשתא ח"ס' דלא תשיב ליה בכללה * מועדין דלא קאי כלל חמשי' אלא חלעיל אה' * תוין דקתני ברישא ואם הועדו בו' ודוק :

שם בחוספת בד"ה ראויה לו' כו' בהדיא קתני בו' אכלה כמס' וכלי' משלמ' הני נזק עכ"ל * והיא פירושה דהך מתנית' דהכא כדקתני בה כילד השן בו' וק"ל :

ע"ב בחוספות והתניא וכן היה בו' דמיה תס' בין בארי בין באבב בו' עכ"ל ולמתי דחוקתה רבין לגדיין קתני שטרפה לניהי או דרסה בו' היינו דוקא לגבי ארי אבל לגבי זאב לא קתני לגדידי' אלא שטרפה ואכל' ממוס דדרסה ואכלה לאו היינו תרתייהו גבי זאב ודוק :

בא"ד ולא מלינו לפטוי' דכרבי טרפון בו' אלא מדקתני ליה גבי תולדה דסן בו' עכ"ל ק"ק דאחתי רבינו דעוקי ליה כר"א בארי תרבות ובדאייעד בין בארי ולא כרבנן כמ"ס התוספתא לחד תירולא וע"כ דלא אדעת' הך קושיא מדקתני ליה גבי שן אמתאי לא אוקמת' בפסיו' דבלא חייב ובר"ט דקרי' בחסר הניזק משלם כ"ס * ויש ליישב דהא דודאי רבינו לר"ט דלא הל"ל למתני' ארי גבי זאב דחייב דמזין דכ"ס דזאב מטוס שן הוא ומשלם מן עלייה וכ"ס דארי מטוס קרי' דלא חייב הוא ואינו משלם מן העלייה * אבל לרבי' לייבז דעוקי בארי תרבות ובהי' נמי זאב ותרתייהו כדאייע' ותרתייהו כ"ס

חרושי הלכות מסכת בבא קמא

לאש מן העליה הוא לא חסוק אדעתיה להקשות ביה דלרי נבי קרן בעי למתני
בין דדומין הן ודין ה' להסוק ל' :

דף יז בחוספת בד"ה והאמר מר כו' דהא ודאי עדיף סמבית את הרבוי
כו' עכ"ל עיין בחידושים בזה במ"ק גס בחידושינו בפ"ק דקדושין :

בא"ד פירט על מה שראו להיות בפנים שאין טיטו להתנגלל בחוף חייבת
כו' עכ"ל - ולכאורה אין זה חידוש כלל אלא הסיפא הוא החידוש
דאכלה במחוף דהיינו שאכלה בפנים מה שהיה ראוי כופה להתנגלל בחוף
אבל זה לא נזכר בדבריהם - ונראה דהא מלתא שאכלה בפנים חייבת
על מה שראוי להיות בפנים כמי לכו פסיטא הוא דאשמועינן דחייבת אע"ג
שבהמה עומדת במחוף ודו"ק :

בא"ד ופרך בנמרה והיאך הוא מונח תפילין החילה בו אבל לאנמורי
לאחרים לא עדיף בו עכ"ל - ואין להקשות לפי ר"ת ולאנמורי
מדף אחמי הוה מנת תפילין קודם דיש לומר פניה שכתבו הטיפוסים דזמן
תכלה לומר חזן חורה לחוד ובמלוה עוברת זמנה ודו"ק :

פרק ביצור הרגל

ע"ב בחוספת בד"ה ופילי רבין לא פליגי אלא בו' עכ"ל
מעיקרא דפריך מרבין חף על גב דר"י פליגי רבין רביס נגהו :

דף יז ע"ב גמרא איבעית אימא אידי דסליק ברנל כו' וה"ה דגבי טן
מזי לטויה הכי אידי דסליק משן פתח בטן וק"ל :

דף כא גמרא מנלמא הדין של שמועין כו' לכאורה ומאי קושיא לפי מה
שכתבו החוספת לעיל גבי עמד כיף היבא דגלי אדעתיה
דניחא ליה בהולאה דחייב לטלס ח"כ כיון דשכרו מרובין גלי אדעתיה דניחא
ליה ויש לומר דלא מחלק הכי אלא לר"י :

ע"ב בחוספת בד"ה חתר מעיקרא כו' ומדעתא דרקה על הכני
כו' עכ"ל דהך חידושא שכתבו החוספת לעיל דאשמועינן דס"ד
דמשונה הוא כו' ה"מ לאשמועינן גס בכתנגלל וכשבר טס וכיח'סבר משס על
כלי א' וק"ל :

שם הדר בחלורו כו' משום שאמר ופליה יכת גו' עיין ברא"ש דלא מציעיא
קאמר וק"ל :

ע"ב בד"ה זרק כלי בו' דאי אזלינן בו' לא משכחת לרורות כו' עכ"ל -
חף על גב דהלכתא הוא מ"מ אם היה הראשון חייב כ"ס גס אם
פכרו אחר בידיים משו' דבחר מעיקרא אזלינן מכ"ס דנה"ט היא חייב
להאי טברו א' :

שם בחוספת בד"ה מפכה הכות הן תרוסי החגו' כו' עכ"ל דפתח
חנות הוי ודאי ממש חזר הכיזק ואפילו אוכלתן משס בלא חיזור
חייב כ"ס כמו בחוף החטט :

דף יח גמרא והא חבל משונה בו' ולא בעי לאוקמא כרבי טרפון משום
קושיא והא כשבר דלי קחמי בדמסיק וק"ל :

ע"ב גמרא אלא מחזית ח"כ בו' ור"י סבר משלמת מה שהזיקה כול' לטיטת
רש"י דמשום שינוי דקדן הוא הא דקאמר אין דרכה לאכול כו' דלאו
אורח היא דאכול בחיור ולטיטת החוספת דמשום טן ברשות הכיזק מחייב
ליה ה"פ כיון דאין דרכה לאכול טס אלא בחיור מקרי רשות הכיזק וכמו כן
כחבו לעיל וכן למאי דמוקי לה דפליגא בדלילפת ור' אשיעא איבא לפרוסי
לאילפא אין דרכה לאכול על ידי קפילת וה"ל שינוי קרן בד"ה - ולר' אשיעא
כיון דאין דרכה לאכול אלא בדוחק על גבי חכרתה מקרי רשות הכיזק אבל
למאי דפליגי בטן בריה דחייב לר"י קשה מאי אין דרכה לאכול כו' יש לומר
דה"ק דחף במקום שאין דרכ' לאכול כו' דהיינו ברחב' משלמה מה שהזיק'
ודו"ק :

שם בפרש"י אלא כגון דשני בנחלת שנטלה בו' ובגרותו כי אורחיהו
כו' דס"ל כקוממטו כו' עכ"ל - הכא לא הולך לפרס כן אלא
דלא מיירי כלל בגרותו - אלא ברשינה בנחלת ובמקום נחלת ולא בשאר
גדיש - וכה"ג פרש"י לקמן דלא מקמי דרבי אליעזר אדר"ה לפירוש תפי
מורי ע"ס אלא משום דנקמן מוקי לה רבא בהכי דאירי בגרותו וסבירא
ליה כקוממטו כמה שכתבו החוספת לקמן דניחא ליה לאוקמא כר"י דמשמע
ליה דמשלם ח"כ על כל הגדיש ודו"ק :

בפרש"י בד"ה מחזית ח"כ בו' ובגון דאזלא וקמה בלידי רחבה כו' עכ"ל
עיקר חקר הפירושו אבל מהזרת פטורה ומאמר ר"י אין דרכ'
כולו ודו"ק :

ע"ב בפרש"י בד"ה אש איבעית כו' אלא בדשני בגרותו ואיעד כו' עכ"ל
ולמי זה סבירא ליה להכי חמאי דאין שינוי לגרותו - דלכ"כ
לרבין לא לחייב רב דביעי נוק ולר"א לא לחייב רב ח"כ - וה"ה דהמ"ל
דלכ"ע יש העדאה לגרותו - ומ"ס אין שינוי לגרותו - ומ"ס שינוי
לגרותו ולמאי דמסיק ומוקי לה דשנייה ולא אייעד הא נמי לא נפש מינה
ודו"ק :

שם בחוספת פטורין דהיינו לגמרי דחייב חונם להכי אטריך לאשמועינן
כו' עכ"ל דמסתמא פטורין דלכב וגדי מטופס חונם דומיא דחייבין
בחדס דליבא חונם ולקמן שכתבו דגס לפי המבקי כו' פטורין לגמרי דאטס
הוא דלמה יחזור המבדא כו' ע"ס שני הוכחה זו משום דע"כ הסמא לפי
המסקנא פטורין דאריך בריחא לא אירי בגוונא חדא דפטורין למעלה
למטה משום שינוי הוא וחייבת ח"כ באיפך מיסך - ופטורין דלמטה למעלה
פטור לגמרי הוא משום חונם וק"ל :

שם גמרא והא משונה כו' וכן לקמן והא משונה הוא כו' יש לדקדק לפרס
דהכא דאמוראי נגהו ולא מקמי דר"א אדר"א דלעיל ולקמן לכל
הפירושים מאי פריך והא משונה היא - אימא דכלהו סבירא ליה כו'
טרפון - ויש לומר דאם כן תפסוט דאין שינוי לגרותו דלכ"כ לרבין
לא לחייב רב דביעי נוק - מהו ק"ק דבין הכא ובין לקמן - לוקמא
דכולהו כקוממטו כו' ואירי דשני בגרותו ופליגא בדר' טרפון ורבין כדמוקי
פלוגיהו ורבין והא דלעיל - ויש ליישב דכולהו שמעתי היבא דאיבא
פלוגתא כיחא ליה לאוקמא דפליגי כקוממטו ורבין ולא בדרבין ור' טרפון
אלא לעיל הא דמשלם ונטו' לר"א ליבא לאוקמא בפלוגתא כקוממטו ורבין
וע"כ לא מחוקמא אלא בדר"ט ורבין וק"ל :

דף כב בפרש"י בד"ה משום מוטו כו' קס"ד דא"כ כגון שהלזיק בנחלת
שאינו שלו כו' עכ"ל ליטנא דקב"ד הוא מגומגם לכאורה דהא
קאי גס לפי המסקנא כדמוכח מפירושו לקמן בסוף הסוגיא - ולפירוש
הא דפריך ור"ל גבי כלב וגבי נמל והא לכו מוטו הוא כפסטי' פריך כיון
דנחלת והכר אינו שלו למה יחייב על מה שהולך האש מאליו נטרף הגדיש
והביירה בולה - אבל בנחלת שלו אפילו למד' משום מוטו חייב על כל הגדיש
חזי ועל כל הביירה אפילו בלא המסככת ומוטי גבי כלב באירי אדווי
ואותו מקום שנספלה הנחלת לא מדין אש מחייבת ליה אלא ע"י לרורות וכן
במסככת כל הביירה משעה דנמל הוא אבל החוספת דהו פירושו דודאי
אין להלק בין נחלת שלו לאינו שלו ובנחלת שלו כמי פליג ר"ל והא דקאמר לא
מוטו הבעל כלב ובעל נמל הא הייט דלא הדליקו ועל אש של כלב לא חייב
חורה כו' מ"ס לקמן ויש ליישב בפרש"י דה"ק דהב' קס"ד דלא השכתן דפליגי
אלא בנחלת שאינו שלו בין בכלב בין בגמל אבל לפי המסקנא דפליגי בד'
דברים פליגי גס בנחלת שלו :

דף יט בפרש"י בד"ה לקן דמדין ליה הואיל ובעטה וחייבת ח"כ בו'
עכ"ל ופירושו לכאורה נגומגם מי הכריחו לפרס כאן שהחיה
ע"י ביעוט וכן כיוח מדברי החוספת שכתבו לעיל דבעי במקום שא"א אלא
אם כן מתנות דלא מבעי לה לענין פטור ר"ה מדלא קאמר בר' הואמאי לא
דמו ליה אי אירי הך אבעי' נמי בביעוט אמאי כלקא הך בעי' דלעיל
בתיקו לענין פטור ר"ה הא תפסוט ליה במכ"ס מהך אבעיא דהכא איירי
נמי בביעוט והיא אפשר לה בלא התזה לפטור מכ"ס לעיל בדלא אפשר
ליה אלא על ידי התזה דמקרי אורחא ופטור בד"ה - ואפשר שהכריחו כן
דמירי אבעיא דהכא בביעוט משום דבפשיטות אמרו לעיל דהוי חולדה
דרגל לענין ר"ה ואין זה ראייה הא דפסוט ליה לעיל היינו למסקנא דהכא
ודו"ק :

שם בחוספת ור"י במנה אבותי כן דאי כהו לא ככחו דמי כו' עכ"ל ל"ע
כיון דהסמא אליבא דרבין קיימין דס"ל לגרותו ח"כ כקוממטו -
א"כ כהו ככחו דמי דלא מבעי' ליה לעיל אי כהו ככחו דמי
או לא אלא כקוממטו אי גמר הלכתא בהכי אבל לרבין פשיטא דכח כחו
ככחו דמי' :

ע"ב בחוספת אש מחני' כו' ואירי בדליל הפקר או' כו' עכ"ל לכל או' הוה
דחבריה ולא אכנעי היה חייב בעל הדליל ג' חלקים משום אשו ובעל
התנגול הלק רביעי משום נרורות כדלקמן לפיטת החוספת ועיין במ"ק
וק"ל :

ע"ב בחוספת בד"ה מתנגלל מכו' כו' ומכלה בחוף פטור חזא חב כו'
עכ"ל דליבא למימר דה"כ הכא איירי במתנגלל בחוף לפנים -
ואשמועינן דאכלה במחוף פטור חף על גב שפוטו להתנגלל בפנים דכיון דלא
[2] ב

הרושי הלכות מסכת בכא קמא

בד"ה בנדי דחד דהא חשוב איתיה ותשלומין עכ"ל וקשה לכאורה לדבריהם דכדאיתא חשיב ליה פ' בן סורר מיטה לזה ותשלומין לזה כו' וי"ל דהתם איירי בלא יסיה אסון דהוי מיטה לבעל אחר סמריב עמו דתשלומין לבעל אבל ביה"א אסון חשוב ספיר השאם וכו' הוה מית' ותשלומין לחד סתן גוף א' וק"ק מתי' מית' ר"ל רח"י מהתם הוה למי' ריב"ט נמי כיחא דהתם חשיב לנגוף אשה הרה דודף והוי תשלומין ומיטה לחד משום דחייב מיטה לכל אדם וק"ל:

פ"ב גמרא אלא למי' דון מינה ומינה כו' און להקשות כיון דליכא דר"ט קיימין והיכא דמפרקי ק"ו לא אמרינן דיו והכי נמי מפרקי ק"ו דמהקישא ומנ"ט דבנד ועוד יליפין ספיר לשומלת ערב בדון מינה ומינה ואתי ק"ו לטוואת ז' דיל' דלא סייך למימר דמפרקי ק"ו אלא דהיכא דהך ומלחא כתיב בקרא בהדיא * אבל הכא הוה דאתי מנ"ט לא אתי נמי בשרץ אלא מהאי ק"ו דוב ועוד דרון מינה ומינה כותב הק"ו וק"ל:

דף כו בחוספת בד"ה רגל שדרסה כו' אבל בור ואם ומעמי כו' דנבי בור לא אנטריך למעוטי מעליו דלימעוט משור ולא חלם ועיין בחוספת פ"ק:

בד"ה לא משום דקבר כו' כו' חשיבו בלא ד"י ומק"ו גמר כו' עכ"ל והכי דייק ומה טו' ורגל דפטור מכל זנב כר"ה חייב כופר שלם ברשות הניזק וק"ק כיון דמניוקן ורוח דמתי' למפרקי אסוף דינא מה לקרן דרגל סכן ישכן שאש כדמפרקי לקמן למאן דבעי למיזק מניוקיה דרגל - ועוד יש לקדקק אמאי לא תקשי להו דבלאו ר"י כופרין איכא למעבד ק"ו ומה רגל דלא אשכחן ביה טוס כופר בד"ה חייב כופר שלם ברשות הניזק בפעם ראשונה קרן דליכא מיטה כופר כר"ה במועד א"ד שהי"פ כופר ברשות הניזק חפילו בפעם ראשונה ויש ליישב בזה דליכא למפרקי אסוף דינא דמש לקרן שהיא חייב כופר שלם כר"ה שהיא מועיל ומהאי טעמא לא יליף ר"ט חזק שלם בקרן ברשות הניזק מהאי דינא: ומה טוס לקדקק עוד בדבריהם הוה מפורש במ"ק ע"ט:

פרק המניה

דף כו בחוספת בד"ה ואיכא נמי דקרין כו' והקנה לו בסודר כו' עכ"ל שאם לא הקנה לו בסודר בלאו טעמא דקרי ליה לחביחא כדא יכול הלוקח לחזור שתיק כהן תקח כלל מינה נבי דקרו ליה לכדא חביחא שפירשו סתן הלוקח הדומים בלאו לחיחא המעשת ה"מ לפרושי כי הכא שהקנה לו בסודר לחת לו חביות יכול לומר לו השוכר לא חתן אלא כדאיכא דקרו לכדא חביחא וד"ק:

בא"ד ומיירי דאית ליה זוזי דלא כו' הייט נבי דקרו לחביחא כדא שהחנה והקנה בסודר לחת לו בדלא טעמא דקרו ליה לחביחא כדא * אין חס ללוקח זוזי יכול לומר שקול כדך בזוי שנתחייבתי לך כדאמרינן בהפרה נבי שור נחנן חקיקר בישרא * אבל באידך כדא דקרו ליה לכדא חביחא לא יוכל לומר החוכר חס אין לו מעשה שקול כדך בזוי דיחמו לו הלוקח חן לי חטת טוס לך * ולכך לרדך ספיר טעמא דאיכא דקרי לכדא חביחא וד"ק:

ע"ב בחוספת בד"ה ושמאל חמר באכילה כו' גבי טבח כו' אלאה ס"ד דתקשה כו' עכ"ל עיין על פירוש דבריהם בחוספת פרק האומנין:

דף כו ע"א בחוספת ד"ה ואיכא נמי דקרי וכו' דלא סייך לומר שקול כדך בזוי כו' לא ידענא למה מניח הח"ש שקול כדא וקאי אמוכר הא ספיר איכא למימר דקאי אלקוח וכו' הא שוכר דק בחוספת כותבים דבריהם ללוקח משום קושיהם אח"כ להנהו דנרטי וכו' דלא סייך להקשות קושיא זו אמוכר דספיר איכא למימר דלחיתיהו להכיר זוזי וק"ל:

פ"ב גמרא ליומא כשמואל ס"ל וכו' עיין מ"ס מהר"ם ומהר"ח ולא ידענא איך כעלם מהם דברי הר"ש סתב דקושיה הגמרא הוא בזין הלכה כשמואל מב"ש שאין הלכה כרב ור' יוחנן ומיהו דברי הר"ש טעוהים וקשה לישבט וכחבתי בפירושו על הר"ש וד"ק מהר"ם כד"ו:

דף כח בחוספת בד"ה טעמא דתקול כו' ולתרווייהו לא מפרקי כו' עכ"ל לא ידענא מי הכריח לה לומר דליכא פסידא בר"ה כמו בחזר ואינוא דקושתא הוא דליכא פסידא גס בר"ה ולתרווייהו מפרקי דהיינו כל הנהו פירכו' דלקמן דאיכא פסידא לתרווייהו מפרקי ועיין עוד מ"ס במ"ק:

בד"ה וליקוט בזרי וליחייב וקס"ד השתא דשלו לא הגיעו כו' עכ"ל ר"ל דלהכי ניחא ליה אי לא עביד דינא לנפשיה דשלו דהייט דרך הראשון משלם לא הגיע דניחא למי שאין יכול להחזיק כו' וכנ"ל נבי זה וזה פאה * ומפרשי' נראה דשלו לא הגיע היינו דרך השני סתן להם והיא גירסתה פסירם שלטו דמפרקי לקמן ח"ה אמאי שלטו לא הגיעו כו' וק"ל:

בא"ד ולא ישלם כ"ה רביעי כו' עכ"ל היינו לר"י על סוף הגדות דביעי ולר"ל על מתקם נחלת רביע וה"ה דהמ"ל על מתקם נחלת לא ישלם רק החייב והפטר לר"י דמתקם הנחחו ושל הכלב הנחלת חייב בעל הכלב הכל דלא מוקרי אש אלא מתקום שהנח מעמיה ורש"י ספירם הלכך לר"י כו' לישלם בעל נחלת חזו האחר דהא מוטו הוא כו' ור"ל כו' ע"ס הוא למי שיעמו דבעל נחלת לאו היינו בעל החדרה ולמיטתו נמי דלעיל היכא דהנחלת שלו והוי מוטו לכ"ע חייב נמי על סוף הגדות וכן לגבי נחלת חייב חפילו בלא מתקם כ"מ ללעיל וד"ק:

בד"ה חפשיטו דפי כו' ט"ו דבעי לקיחה ואכילה בח"ה כו' ותפשוט כשנתן אחר לחוד מיה כו' עכ"ל דכיון דפיה כתיב מקרי קיחה והאכילה כ"ה גס חס נתן אחר לחוד פיה וד"ק:

פ"ב בחוספת בד"ה סיהו חניקה כו' ולא בל ר"מ למעט שלם חפילו חזרה ג' ימים כו' ולא סייך למימר בחזרה דריתק לניחחו מהכי לחזרה * וכ"ס קירב חזרת ג"פ וד"ק:

דף כו בחוספת בד"ה ולא ישמרנו וכו' ולפי מה שפירש חפילו אי ליעודי חורא כו' ע"כ לר"ל כיון דחפילו ליעודי חורא לא מחייב אנשייה ד' אלא חס כן העידו בכפלים מיחא על נגיחה וקטלין ליה א"כ לא אתי לידו כופר בנגיחה ד' וחידונו דהוי בבית בעלים כשהעידו עליו ולא הספיקו כו' אבל חס נגמר דינו גס חס היה בבית בעלים איתו שלו להאי חירולא וכן למ"ד גומרין ליה של שור זכור דוקא ובלא פני ב"ד כשהועד בבעלים גס חס היה ברה מכ"ד קודם שנגמר דינו היו הבעלים פטורים כיון דכבר בא ליד ב"ד אין על הבעלים לשומרו וד"ק:

שם בד"ה השתא דתמקדרי כו' דמי' הקס לא הוי חפילו כו' עכ"ל הא ודאי דלא מועד לענין כ"ס כיון דלא הוי ייעוד גברא * מ"מ חותו ח"כ הקס לא הוי כיון דאין חזין ב"ג בנגיחה שילא מוחקת סימו' וליכא למימר דקושתא הוא דלא הוי הקס דהא לא מנינו ח"כ דהוי מעין כ"ה בדרורות וד"ק:

פ"ב בד"ה לומר הנך כו' מתמאי לא ה"מ למפרקי דמוכח מלחא כו' עכ"ל ולא כיחא להו כפרש"י שהרי בעל נגיחה שלם הביחאן ומה לי לנגיחות ראשונות אלא ליעודו כו' עיין סם דהא לשיטת החוספת וגס רש"י חזר בו חפילו לרבא לא חייב כ"ס עד נגיחה ד' וח"כ אכתי מה לו לנגיחות ראשונה שהרי לא יתחייב לו כ"ס על נגיחה ג' וד"ק:

בד"ה אלא דקא זרמתי כו' וכל הני טיטי' בתרמי' אחי נמי ליעודי גברא עכ"ל דהיינו כשכחו רגופים דגס בנגיחות ראשונות בלא כח ג' עמהם דודאי ידעי הני בהני וקונויה הוה להם ליעודי ולהיבו כ"ס בנגיחה ראשונה דלפי עדותם שקרי יהיה נגיחה רביעי וכן בזין מכירין השור הכא לא מולי למימר כדאמרינן קמאי מידעינן דלבתר ג' כו' וכפרש"י דהכא בזין מכירין השור כיון דאין לתלות שכחו לחיבו ח"כ דמשלם מנופו ע"כ שכחו לחיבו כ"ס על הנגיחה רביעית וקונויה היה להם וד"ק:

בד"ה במכירין כו' ואת' ליעודי גברא וחיפו כו' אמרי ליעודי חורא כו' עכ"ל * כל זה לפי שיטתם דהאי שיטתא קאי גס ליעודי גברא וק"ל:

דף כה איני לא אדין קרן כו' ואין לומר מרשות לרשות גמרו ומה דס"ה כו' עכ"ל לא הבנתי דבריהם דהאי ק"ו לדון רשות מרשות איכא למימר דיו מה ר"ה ח"כ אף ברשות הניזק חני כזקבדקאח' לעיל ומנהו טבא ר"ט לומר איני לא אדין קרן עקרו כו' אלא קרן מרגל משמע טבא לתקן דלא תקשה דיו כ"כ דלא אשכחן ח"כ ברגל:

בא"ד ואי' והיכי קאמרינן דיו כל ק"ו כו' הוא כו' עכ"ל ר"ל אהאי ק"ו דעביד קרן מוטו ורגל קשיא להו הייך השיבו לו דיו דאף על נב דעקרו נמי אחי כפרש"י מ"מ הוי ככל ק"ו דעלמא דשכילי התומרת

חדושי הלכות מסכת בבא קמא

שם ע"כ בחוספת ב"ה האם איכא דאפקרינהו כו' דייקתין לאשכוחי
טור של סני מוחסין עב"ל היינו למד' בור ברשותו פטור וע"כ:
בר"ה והחניא בשבדה ו' ו"ל דר"מ דמחייב בכל ענין אע"פ שלא
היה לו פנאי לטקע עכ"ל ליטנא דברייתא ולא פלקו ולא העמיד'
לא משמע כאלו אלא בלאחר נפילה ששהיה לו פנאי לטקע כדמוכח
הסוגיא ומחייבין נמי דקמחא קתני איכא לחוקמה בלאחר נפילה ו"ל
דאב"י עלתו סמוך לדלקות דמתניתין איירי בין בשע' נפילה ובין אחר
נפילה מדקתני תרתי וק"ק לדבריהם דזו הקוסיא ופירוקה אין לה
תקום כאלו אברייתא אלא אמלחא דאב"י דלעיל דפריך והא טעם הוא
כו' וק"ל :

דף כח ע"א גמר דמש' הגמיה וכו' הא שברה חייב יש לישב
דבלא דברי הגמיה כאלו הייתי מתוך דברייתא
אחרי' הא צן צן צו והא רבנן והמקסן דלעיל הוא רב ברוחא ולא
סמא גמרא אבל הסמא חקשה לחירן של רבינא דלעיל כן יש לתרן
לפי דברי החוספתא ולדברי רש"י ספקר' דנש' צר"ה איכא פסולת
ליכא לתרן הכי דהא רבנן איירי דחוקא בליכא פסולת ואלו יש לתרן
באופן דבלא בתן הייתי חומר דפלטותא דכן בדרבנן היא חף בלדיכא
פסולת אבל השתא דלמרת בלדיכא פסולת כ"ע לא פליגי ממילא גם
רבנן איירי בלדיכא פסולת קשה ודוק :

שם בנחלא אחאי טלו לא הגיע וכו' לפי דברי חידושי הלכות במ"ב
ז"ל דסבר דענה דקאמר כאלו טלו לא הגיעו אין פי' שזה למה
שאמר לעיל מה שנתן כחן ושלו לא הגיע דהא סם וע"כ פירושו דשלו
היינו דהרן הראשון סגטל הוא וק"ל :

דף כט גמרא מדקתני תרתי כו' ומלמתי' בתרתי ברייתא נמי כו'
ומדקתני תרתי בברייתא שברה כדי כו' כפ"ל גמלו כו' לא
מוכח מידי תרתי מילי נכח' אבל במתני' דהוי תרתי שברה בשברה כזו
כו' פסיר וק"ל :

ובתוספות צד"ה אלא גמלו כו' אלא בשעת נפילה היכי משכחתי כו'
כעין פלוגתא דפליגי בנחלא כו' עכ"ל ולמתי' דמסיק
דאתקיל ואתקילא גמלא כיהא דהוי כעין פלוגתא דתתקל אבל למתי' דבני
לשטי' כגון דעבר דרך טערת' דנחלה הא' לא הוי כעין פלוגתא דתתקל
ודוק :

ע"כ בחוספת צד"ה אלא חמר כו' ח"כ כשננביה בידו כיון שהיה ציוו
קשה כו' עכ"ל ר"ל שמוח על ידו והנבייה והא דבעי ג' היינו
הגבה בפלגא וק"ל :

בפרש"י צד"ה איכא דרמי' כו' דהשתא בהפקר חוקין הוצ' ע"י אונס
כו' עכ"ל הלכך מנוגס קנה דהא לר"מ תתקל לאו אונס
הוא אלא פושט אלא דמ"כ"ס היא מוכרחה דהא לר"י אונס הוא וק"ל :
דף ק"ב כט ע"א דמלמתי' בתרתי ברייתא נמי בתרתי כו' מה
שהק"ס כאלו בחידושי הלכות מ"ב יש לישב דא"כ היינו
נריכיה לומר ג"כ דחד איירי בשעת נפילה וחד לאחר נפילה וא"כ שפי'
נריכה לומר דמתני' איירי אחר נפילה כקוסיא תהו וק"ל :

בתוספת ד"ה דמלמתי' בתרתי וכו' בשעת נפילה ולאחר נפילה
ופליג בחד טעמא וכו' עין מה שהקשה מהר"ם ולדרי'
יש לישב דודאי בפלוגתא דברייתא פסיר איכא לומר דפליגי בלאחר
נפילה נכד ולא איירי כלל בשעת נפילה רק ממילא שמוע דפליגי גם
בשעת נפילה כיון דחד טעמא הוא ועלה קאי ומורים ודוק :

ד"ה אלא מאי דברי הכל חייב וכו' אבל לאחר נפילה פשיטא מה"כ
וכו' וק"ל ח"כ תקשי איך אמר בשעת נפילה מחלוקת הא' פליגי גם
לאחר נפילה כהקל דרבנן פטור וק"ל :

ע"כ ומתי' דוחקי' לאוקמי' וכו' מה שהקשה בספר להם אבירוס למה
אינו חקשה הכי לעיל מאי דוחקי' לאוקמי' כשהחזירה וכו' יש
לישב דלעיל איכא לומר דמקטס האופך את הגלגולא קקט בור בר"ה
כחם משמע דאחי' לאשמועינן חפ"י בדבר שסיך ב' להחזיר למקומו חפ"ה
חייב אבל כאלו ליכא לתרן הכי מדנקט בגלל משמע דאיירי חפ"י בדבר שסיך
לומר טעום' למטה משלשה דק"ס מ"ל דילמא הא דנקט בגלל אחי' לאשמועינן
אפי' דבר שסיך להחזיר למקומו ועוד נראה לומר דלעיל י"ב דסבר
ר"כ דקסא מתנית' איירי לכל דבר בין החזיר ובין לא החזיר ועלה קאי
ואמר גבי החזיר גריך לומר דנתחזן אבל כאלו סבר המקסן דלא טייך
לומר דקסא מתני' איירי בין למעלה מ"ב ובין למטה דגבי למומה מ"ב אין
כאלו משעה ובדוראי' לא איירי מתני' בזה ודוק מה"כ נר"ו :

דף ל בחוספת צד"ה בדתמו מיל' כו' ותי' הוא גרסינן איפכא הוא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא הוא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא הוא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא הוא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא הוא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא הוא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

בר"ה אפילו חומה ר"י כו' ו"ל דבג' הקודם צהן לאחר מלמס כו'
עכ"ל ק"ק דאיך מאי דוחקא וימיה בני והזיק צהן אחר חייב כמי
לאחר ל' קאמר וק"ל :

ע"כ בחוספת צד"ה פטר שיש בו כו' וכן משמע מדקתי' לכתבו גופו
כו' עכ"ל אפי' דמדמילה נמי לטערי חוב הקודמין דלא קטבו
סם הגוף כמ"ס לקמן מ"ג החם מדמי' לה לענין פסול פטר מש"כ
הכא דליטא לדמיו' אלא בהכי דקטבו גופו משום שבתן וק"ל :

בר"ה למה כהני תנאי כו' דאי גרסי' ליה כו' עכ"ל דמי' ז"ב ליה
איכא לומר דפליגי בל' סמי שפירסי' במתנית' דכל המקלחין
אפי' צרשו' אבל אי גרסינן ליה ליכא לפירושי' הכי דמי' בעשין' כהני
אמאי כל הקודם זכר וק"ל :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

דף ל ע"א בחוספת ד"ה בדתמו מיל' ותי' הוא גרסינן איפכא
ניהא מ"י כו' עכ"ל מיהא לפום הך גירס' ה"מ לאוקמא שהוא
עלמו ובתמו מיל' דהא השתא דמיקר ליה בכלים היה דוחקא בלא
תמו מיל' דבתמו קמחא דמיקר להו והוא בור ופטור בו הכלים כקוסיא'
ודוק :

חידושי הלכות מסכת בכא קמא

היינו דך בסופא גב ק"ק לפרש"י אמאי לא מחוקמה מליעמיה נמי בכיוק
ברי ומויק סמא ממש כמו הדישא וברפוי ליטול בו ודוק :

פרק שור שנגח ריהו

דף לו בחוספת בד"ה אי ברע בו כגון סמיני בידו בו עכ"ל ר"ל סלח
היו בידו לו עדים עד סגנח אחר כך ולא היה מוטל עליו לפטור
או כיון סלח יודע אם יזכה וק"ל :

ע"ב בחוספת בד"ה טחן לו סלע דל"א סלח סתמו של עני סלע בו ר"ל
דמוכח נמי דפליגי דל"ת ק דבושתו של עני סלע א"ל סמעהל בוסתו
של עשיר לפי בכורו מנה ממומלס אלף פחות קנה או יותר קנה ממנה וכן
להיפך לרבי יוסי בבוסת של עשיר מנה א"ל סמעהל בוסת עני סלע ממומלס
אלף פחות או יותר קנה וק"ל :

דף לז בחוספת בד"ה רב זביד בו וס"מ למחי במחני מועד לבהמה
ואינו מועד בו עכ"ל ר"ל דהוא רבוחא טפי ממועד לאדם
ואינו מועד לבהמה דסתמא הוי מועד ולמחי דמויק נמי דך דמועד לאדם
ואינו מועד לבהמה לענין חורה מ"מ הוי מלי למחי מועד לבהמה
ואינו מועד לאדם דסתמא הוי מועד דהוי רבוחא טפי ממועד לשמיני מינו
דמיני מבהמה לבהמה דסתמא הוי מועד ודוק :

דף לח בחוספת בד"ה דל"כ לכחוב בו וס"מ למחי במחני מועד לבהמה
דחקט בהדיט וכיון דחם וכו' עכ"ל ק"ק אמאי לא יענה נמי
לגבי הקדש בהדיט דליכא למימר לפטורא דל"כ ליכחב רחמנא גבי מועד
דקאמרינן לגבי הדיוט בהקדש ויש ליישב דודאי משמעות דרעהו דחוקא
אחי לפטורא ומוסוס דלל כתיבי קרא גבי מועד דרשינן ליה כמי לחיובא
והסברא מוקמינן ליה בהדיט להקדש אבל לגבי הקדש בהדיט שביקין ליה
ליה לכתוב גבי חם משום חיובא הדיוט בהקדש ולפי' דלשון דפי' רס"י
כיחא עמיד דלפטור הקדש בהדי' לא סמיך ארעהו לא אחוי' בבבלי וכו'
יג' שור איש ודוק :

שם אמרי מ"כ אי רעהו דחוקא דנכרי כי בו ולחנח דמחני דסבר לגבי
הקדש דרעהו דחוקא בין דהדיט בהקדש ובין דהקדש בהדיט פטור
ולא תקשי ליה דלכחוב רעהו גבי מועד פרי' הכי לגבי נכרי מ"כ אי ס"ל
רעהו דחוקא בו' אבל לר"ס כן מנסיה לא תקשי מידי דלימח' דרעהו דחוקא
ונכרי בישראל ע"כ לחיובא אחי קרא דל"כ ככחוב להאי רעהו גבי מועד
דקאמרי' לעיל בהדיט נהקדש ודוק :

דף מ בחוס' בד"ה בופר טלס אמר בו וההיא דחמט ולא הני' חמט דפרק
בבור בו' עכ"ל כ"ל והיינו חמי' חמט סלעיס סטחין לפדיון בבור
דפי' טפי לרהבא דמקרי נמי פדיון נפטו וק"ל :

בד"ה ולימח' אי חם הוי בו' דפי' רכא לימח' לר' יודא דלמור לר' בו' עכ"ל
ר"ל דרך פי' רכא אי חם הוי בו' דמשמע דלי מועד הוי לא תקשי
מידי לימח' לרבי יודא בו' אלל כיון דלל סליק אדעתיה הא דמשי לא מורא
בעי' לטנתי לדידי הקס' לגופה דברייתא שול' אמאי משלס ח"כ כיון דמטו
משחלס בין אם הוא חם בין במועד בלד תמות סבו ודוק :

ע"ב בחוספת בד"ה עון הבהמה בו' מפ' דגבי רביעה כתיב בהמה בו'
וגבי נעבד בו' עכ"ל אלא דפרקי' ואיפוך אלל מן הבהמה להאיט
נעבד מן הבקר להוליא רובע קמפני הכי ומראה משום דקשי' ליה דה"ל
למחל להקדי' דרשא דנעבד גס קודם רובע משום דחמירא ע"ל ככל התורה
בולה אף על גב דנעבד קולא מכולה כמ"ס החוספת לקמן היינו לענין
קטלא דרובע חייב בין בלונס בין ברטון והמגז מיהת חייב מיהת ברטון
וכנעבד ליכא קטלא כלל ובהכי יתייבס דמסיק דרשא דנעבד מן הבק'
משום דלסבכנא ג' בקר אמאי לא הקדים לדרוס חמן הבקר להוליא טענה
דמפורס ב' בהדי' ל' בקר שור כי יגה ג' ד"ל דאע"ג דנונה חמירא מנעבד
לענין קטלא חמירא ליה נעבד משום דהוא מילתא דפי' וינין בנ"ק עור
בזה וק"ל :

שם בפרש"י בד"ה לא לקטלא וס"ק בו' אפי' כי עבד ברטון דלספול בו'
עכ"ל לטמולל לא הוי הולר' לכך אלל דכי עבד בלונס לא הוי נפקא
לן טונח מרובע לפ' לא הוי קמי' ים בטונה מה דלין ברובע משום כופר הא
גבי טונח אף בגונה אין כחן כופר וקל אלל משום קוסטא הוא דמיירי
דברייתא לקטלא דקאמרי' ה"ל הולר' למינור הכי לר' דהשתא נמי דכתיב
מינוט' בגונה כשר הוא בלונס ח"כ ע"כ אי לא כתיב בטונה לא הוי נפקא
מרובע אפילו ברטון וק"ל :

דף מא ע"ב בד"ה קמי מחלי כופר בו' וסברא דרע"ק דס"ד דחם מוסלס
דמי מן העגליה בו' עכ"ל היינו בטונה אבל סלח בכחיה לא ס"ד
בחס' כיון דמועד כמי פטור לרע"ק כמ"ס החוס' בהדיא דקאמרי' לגבי כופר
דאפי'

לא הוי חקרי דריכא לנפוי וה"ל כחופר גומא ולא בעי לה אלל לחפרה
אלל לדין לחפרה היינו לבטל בה קדירה דמקרי דריכא לגופה דהיינו
להבערת האש וכמ"ס גס לקמן וק"ל :

לעיל בפרש"י במחני' בד"ה שורו סהדליק בו' חייב ח"כ דמשוכה הוא
עכ"ל הכי בעי למימר בפ' כינר הרגל גבי בלב שנטל חררה
והדליק הגדים שמינה בנחלת ונטלה בפיו בו' ע"ש בפרש"י אבל לפי
האמת לר"י החם על הגדים ח"כ משום דנדרות הוא ויש ליישב דהתם
לודחיה הוא שנטל נחלת ע"י הסררה אבל סלח בלל חררה מירי ופודלי'
דמשוכה הוא ליטול נחלת בפיו ודוק :

דף לד ע"ב בחוספת ד"ה שורו שבייש וכו' דלמלתא אחריתי לא
ליטריך וכו' עין בחידושי הלכות ועין במה סלכחוב
בסמוך לקמן ד"ה נחכון לבייש וכו' ד"ה חובל ודריך לכלבו וכו' אמאי
א"ל סוק תני כדל' וכו' אבל הא לא קימא מתחאי' דלדליק אח' הגדים
דלמח' אחיה כרבי שמעון למחייב במתקלף ד"ל דע"כ פריך שפיר דרבי
יחזק' אמר איט פשה וע"י מקשי' הא יש מעני' דכאן דמחייב וק"ל
מהר"ם כר"ו :

דף לה בחוספת ד"ה מתחייבין בשוגג בו' הוא דומיא דשורו מה שור'
בשוגג בו' עכ"ל ק"ק היך קאמר מה שורו בשוגג הא סתם
שור קרן שמתכוין להזיק כמ"ס לעיל וי"ל דה"ק שור מירי בכל נפגא בין
בשוגג בין במזיד ונמתכוין להזיק דליירי סתם שור בין בקרן בין בן ורגל
וק"ל :

בד"ה מכה אדם בו' ומה פי' כאלו בין דרך ירידה לדרך עליה בו'
עכ"ל דבין בשוגג ובין במזיד ובין מתכוין ובין אין מתכוין פי' ד
ספיר גס במכה כמו דפטור במזיד אמתון אחר בהדי מיתה ונמתכוין
אדמי הכבור' לגבי מכה אביו כן הוא פטור בשוגג אמתון אחר ונמתכוין
אדמי דחבורה אבל לרמות דרך ירידה לדרך עליו' דלל נשקול מיתה
הוא ופטור וי"ל דמירי דליכא סהדי על הנניחה אלל סלח רפו
אם חם מועד נח ונכס"ג לא פי' שור מורה בקנס וי"ה דפריך לפרש"י
דהורה בשעורים פטור מטעם דהוא מחילה אבל לפימה שכתוב הר"ח
צ"ס הר"ס דמשמע מטעם כך נגמו בה קשה דהאי פועמא לא פי' ד
החם כיון דליכא סהדי על הנניחה ויש ליישב ודוק :

בד"ה בין בשוגג בו' ולפטור אחד איטריך עכ"ל פי' דנרייה עין
בחידושי' בסהדרין פרק הספרין וק"ל :

ע"ב אימא סופא בו' לא כי אלל חם בו' הא לא מתיי' ראייה שקיל
בו' יש לדקדק אהך שקיל כדלמור מויק דתם הווק הא מורה
בקנס הוא ופטור וי"ל דמירי דליכא סהדי על הנניחה אלל סלח רפו
אם חם מועד נח ונכס"ג לא פי' שור מורה בקנס וי"ה דפריך לפרש"י
דהורה בשעורים פטור מטעם דהוא מחילה אבל לפימה שכתוב הר"ח
צ"ס הר"ס דמשמע מטעם כך נגמו בה קשה דהאי פועמא לא פי' ד
החם כיון דליכא סהדי על הנניחה ויש ליישב ודוק :

דף לח ע"א בחוספת ד"ה נחכין לבייש וכו' דליכא למימר דלסמעיט
וכו' עין מה סהדרין בחידושי הלכות ומגיה בדברי החוספת
אך עדין איט יולא יד' נבנת קושיל טלו בנמרל מלי לריך המקסן להקסות
נחכון לבייש הכי משכחת לה אמאי איט מקשי בקיטור שור דומיה ג"ל
אף אם משכחת גס בשור מ"מ תאי איטריך' אף אם נריכיס לומר דה"ל
דמתני' אשמעינן דנוכל לנולל גבי שור דנחכין לבייש וכיונל בזה כרמ'
לחך לעיל דמתוך אף שורו דקבע ליה וס"ה בלל קבעי ליה רק ספי'
לאשמעי' דנוכל למלל גבי שור דקבעי ליה כדברי חידושי הלכות בחוספת'
דלדידיה קשה ח"כ נמחי לריכה הגמד' להפך ולתוך שורו דומיא דדידי'
האל הוא דומיא דשורו אחי ג"כ ספי' כמו פטור מין פי' חיקון נגד'
ה"ה הוא מין לריך חיקון נגמור רק די בקבעי ליה ודוק :

ע"ב בחוספת ד"ה לימח' חמי' שויכתא וכו' לא מחייב ר"ג אלל שטועה
וכו' ויש לדקדק לפי' מלי' שריך ב"ס' מלי' קמ"ג תגינל דלמח' הא
קמ"ל דפטור אף מתון דמתחני' הא"ל רק דפטור משטועה והא אין להקשו'
גס למירן קמח דילמח' קמ"ל דהלכ' כרבנן ונח כר"ג ד"ל ח"כ ה"ל לפקו'
הלכ' ויש ליישב :

ד"ה רישא במויק סמא וא"ל והא לא כי חמני וכו' וק"ק הא כבר פירט
לעיל דל' לא כי משמע גס סמא רק כיון דליכ' למיטעי הכי לא ה"ל
למחי' לא כי וא"ל לפי דברי רב פפא ליכא למיטעי הכא דל"כ תקשי מדרים'
גבי וברי' וכו' כקושיית החוס' ויש ליישב דחין לסמוך אקושיית לימח' חמי'
פויכתא דרבה בר נתן ודוק מהר"ם כר"ו :

דף לז בחוס' בד"ה רחוי ליטול בו' וי"ל דל"כ ה"מ למפרך היינו דך
כו' עכ"ל ונעיל במה שכתבו דלל משני לעיל במילעמח רחוי
ליטול בו' לא ליטול כן דל"כ היינו דך דסיפא דלדברא טפי הוי כיחא למוקמ'
מילעמ' כברי וברי ליטול בו' דומיא דרישא דקאמרי' ר"כ ב"ל וסיפא
בכיוק סמא ומויק כרי מיהו לפרש"י ק"ק לפירושו דרבה כיחא ליה למוקמח
כברי וסתמ' משום דק"ל דקומטוסלל פליג כברי וברי המ"ל נמי הכא דל"כ

חדושי הלכות מסכת בבא קמא

ה

ודאי לא ידע דמיירי בחזא ירקא כדמשי ליה אלא דהוה סבור במחזיון להזיק דהוה קרן וכו' ודאי ממתני דייק ליה דבר קטלה הוא כמ"ס התו"ק" :
ע"ב גמרא פוסט דהוה ר' יודא כו' מדקחני שור תרתי המדבר כו' ק"ק טעי ה"ל לדקדק כן בדברי ח"ק דקחני בהדיא שור והא היינו שור המדבר היינו שור הגר כו' ויש ליישב וק"ל :

דף מה בפרס"י בד"ה הקדשו מוקדם וכו' דאי מחזני מיניה מעל עכ"ל אליבא דר"י דאמר לעיל שור הקדש פטור ממינה כ"מ טובא אלא דיתחא ליה לפרס אפילו אליבא דרבנן דר"י וק"ל :

בתוספת בד"ה השתא אסתפתי כו' וסור תס דמזיק כו' א"ס יחזירו שומר תחת הבטלים כו' ותס משלם ח"ג וליכא חזון דפליגי ביה דלעיל כולן כנכחו תחת הבטלים כו' ותס משלם ח"ג וליכא חזון דפליגי ביה סיכול לומר השומר הש"ל והיינו מטעם דהוי היוזק כיכר דכר"ע מוחלט לו השור מיד וכו' לנבות מגופו ולעיל דאמרין דיכול השומר לומר הוה עריקא ליה לאנחא כבר כתבו החוספות שם דלחין זה טענה גמורה אלא שפי"ב הוה מתפטר עמו כו' ע"ס בחוספות וק"ל :

ע"ב דף מו בחוספות בד"ה אלא טעמא כו' אבל מודם טעמא שמו שמיירה מעולה והזיק פטור כו' עכ"ל לענין תס נראה דליכא למימר דבעי נמי שמיירה מעולה וכר"א ס"ל דל"כ מאי ר"א אומר כו' דקחני במתנתן דמשמע דפליגי לענין חטומין וע"כ נראה דלהאי תירוץ פליגי ר"א ואמר דלחין לו שמיירה אלא כסין ואקור ומהאי טעמא מועד לא כתיב ליה בשמיירה פחותה אבל תס לא הוה ככלל לא תשים דמיס גו מתיר לקיימ' וגוי ליה בשמיירה פחותה וקראי דמייתי לעיל הכי קדמיש להו סתם שורים לאו בחזקת שיעור קיימי ואמר רחמנא תס נחייב דכבעי ליה שמיירה פחותה הדר אחר רחמנא ולא ישמרטו גבי מועד דכביעי ליה שמיירה מעולה וכ"ת נגיחה לתס נגיחה למועד וליקא תס ממועד כתב רחמנא ולא ישמרטו לזה ולא לאחד וק"ל :

פרק הפרה

ע"ב בחוספות בד"ה רביעי נזק כו' דלחין א"ס יש לא"ט חלקים ולא חלק א" כו' עכ"ל מדבריהם נראה דכא"כ מני ה"ל דעובר ירך אמו דל"כ ה"ל כשני שורים תמים שהזיקו וספיר משלם זה כונו זה והיינו משום דמשמע להו דל"כ לא פליגי בהא חדרבא דלקמן דס"ל עובר ירך אמו ודוק" :

שם בא"ד ועכשיו שהיא ספק טוטל חזי הולד שהוא עשר כו' עכ"ל פירש לדבריהם דכל חזי הכוה מן השור שטוה מאתים הוא מלא חזים וכיון ח"ק בלאם שהולד ננח עם הפרה היה ארבע חלקים מן הנזק לפרה - דהיינו ק"ס חזי והחזיה ממוט פ' חזי' הרי שוטל כל הפרה שטוה פ' והו' שהו' חזי הכוה וא"ס היה הולד בודאי ננח והיה מחלק חמיסית דהיינו מ' חזי מן נזק הולד והחזי ממנו עשרים חזי' והיה טוטל כל הולד שהוא טוה עשרים נמלא שהיה טוטל הכיוון כל חזי נזק דהיינו ק' חזי והשתא שהוא ספק א"ס הולד ננח עמה או לא אינו טוטל רק' חזי והני נזק א' מד' בזק ורביעי מנזק אחד מ"מ בזק דנקטו לאו דחוקא אלא לסימנא בעלמא דמ' מד' בזק דהיינו א"ס תחליק כל הנזק של הפרה לנשים וכן נזק הולד תחלו לנשים נמלא בזק הפרה רביעי מכל הנזק א' חזי חלקים דהיינו פ' חזי החזי מנזקה וכן א' חזי' בזק א"ס תחליק נזקי הפרה לנ' חלקים וכן נזק הולד לנ' חלקים נמלא שהוא נזק הולד א' חזי' חלקים דהיינו י' חזי' הרביעי מנזקו וק"ל :

דף מו יחא לפרס כו' דכיון דשופין כו' א"ס כיחש הנזיק כו' עכ"ל ר"ל דהיזק נריך לקבל גם חזי הפסד וכו' לא יגיע לו רביעי נזק מולד מכה ספק דל"כ ננח הולד בודאי לא יגיע לו חזי נזק מולד דנריך לנכות לו חזי הפסד הנגיע עליו מהפסד הפרה כיון דשופין ניכח :
ע"ב גמרא ברשות אטלא ברשות קרנית כו' המוקשה נמי ע"כ דידע לחלק בין ברשות ובין אלא ברשות כדקחני בהדיא בהך ברייתא דמוקשה מינה א"ס דהיינו בטל ברשות לפטור בעל החצר ולא מטעם דה"ל אלא חלבל א"ס משום אלא היה לו להכניס שורו בלי רשות בעל החצר אבל בטל ברשות לפטור תס בעל הפירוד דלחייבי ביה רב ליכא לתפסד אלא מטעמא דה"ל אלא תחלבל וכו' מטעם זה ס"ד דליפטור ברשות א"ס בעל החצר ורבא משני דמ"ל א"ס דמי חיובא דשלל ברשות כחייבא ברשות דמיירי שורו כו' שם בחוספות בד"ה מאי לאו פטור וכו' וילך ויתבע מבעל השור כו' :
עכ"ל אבל בדברי האבעין לא תקשי להו הכי דליכא למימר דמבעי ליה בהכניס שורו לחצר כ"ה אלא ברשות דהשתא א"ס יתבע מבעל השור לא ישלם לו רק החזי מגופו הש"כ בעל החצר שפילו לשומרו חייב לשלם כל השו' אבל הכא בהכניס פירות שהוא היוקא דשן כמו שיתבע בעל החצר יתבע תס בעל השור לשלם נזק שלם וק"ל :

דלמי' מועד שמו' אלא בכונה לרע"ק וא"כ לא דרי' א"ס כופר וכ"ס דלא דריש א"ס עבד בדמוכח הקוני' וק"ל :

שם בד"ה ע"פ ע"א כו' אפי' יהו"ב כגון של שני שותפים ומעידין כו' עכ"ל רבוחא טפי ה"ל למנקט דלמי' א"ס הוא ואחר עמו חין מטרפין ככה"ג אלא בזה להעיד על חבירו רק על שורו ה"ל א"ס קרוב אלא ממוט ולא הוה אלא ע"פ כסר ואין נאמן להורגו וק"ל :

דף מב בחוספות בד"ה גבי שופת כו' והא דלא פריך גבי לער נמי כו' עכ"ל ר"ל לרבנן דרע"ק אבל לרע"ק ל"ל הא דלא פריך גבי לער ריפוי וסבת נמי כו' וק"ל :

בד"ה כוונה תליא כו' וכו' היה תמיה רב אלא כו' א"ס סבר כרבנן כו' עכ"ל היינו כבן דר"ס דכירא לה בהנטרפין דנחטין להורג א"ס זה והרג את זה חייב מיתה כנראה מפרס"י ותלמא מחלוקת בדבר התס לרבנן חזון מתכוון חייב מיתה וכו' ולר"ס פטור ממינה ואליבא פליגי דר' סבר דפטור ממינה וכו' וי"ב בדמי הגהרה ותנא דבי חוקי סבר דפטור ממינה ומדמי הגהרה ע"ס וק"ל :

בא"ד דה"ה דמי ולדות כו' א"ע דלית ליה היקשא לענין שאר דברים כו' עכ"ל ק"ק כיון דלית ליה היקשא לענין שאר דברים וסוגג כמזיד פטור כמזון אחר בהדי מיתה - מכ"ס דלחין מתכוין כמתכוין פטור כמזון אחר בהדי מיתה כמו דמי ולדות כמ"ס החוספת לעיל סוף פרק המניח ודוק :

ע"ב בחוספת בד"ה היתה טעמה כו' דלחין לבעל כלום דשל אדון ננחא ועכשיו נשתחררה כו' עכ"ל ר"ל שנשתעברה בעורה טעמה טעמה א"ס חין לבעל כלום כולדותה של אדון ננחא - ועכשיו בשעת חבלה כבר נשתחררה וחי' גס לאדון כהם כלום הרי החובל וזה בהן מן ההפקד וק"ל :
דף מב בפרס"י בד"ה ברושה עקיקין כו' שגרשה אחר שחבלה עכ"ל הכי משמע ליה לפרס דא"ס חבלה אחר שגרשה פשיטא דנזק ולער לאשה ונתן ליורשיה ולא חנטריך ליה למתני - אבל ק"ק דל"כ מאי פריך תפלוג בדמי ולדות הא כיון דלחיי שחבלה קודם שגרשה וזה הוא בדמי ולדות דמקרי בעל האשה כיון שבשעת חבלה האשה תחתיו כמ"ס החוספות וק"ל :

בר"ה בחוספות אחר רבה שור כו' י"ל דחשיב לי"ס חייבא גמורה כו' עכ"ל ומהא דבשעתין פריך א"כ - חייבי א"כ המית שורי כו' לא תקשי להו אמאי משני לאוקמי לה בר"א משום דרעה לאוקמא אפילו כרע"ק וכו' וכו' משום דסיפא המית שורי את עבדו כו' דלחין משלם ע"פ עלמו לא מני' חתי כר"א דרע"ק עדי' אלא בכונה נמי חזינו משלם דהא ע"כ א"ס עבד לא דרשי' כמ"ס החוספו' לעיל והוה רבוחא טפי למתני בסיפא ע"פ עדים אלא בכונה דפטור מחד טעמא דהיינו כיון שאין השור בסקילה כו' אבל הא דקחני בסיפא ע"פ עלמו פטורה דידיה מנ' טעמים חדא משום דלחין השור בסקילה כו' ואידך משום מודה בקנס דפטור אבל אי חתי כר"ע כיומא שפיר דא"ס עבד ממי דרוש ולא הוה פטורא דסיפא כמו א"ס משום מודה בקנס הוא - ומיירי המ"ל דאחא כר' יוסי הגלילי ודוק" :
ע"ב גמרא א"ס אלא בכונה מי משלם דמיס או לא כו' יש לדקדק בזה והאי קמיבעיא הא מדלטרין למכתב גבי בור שור ולא א"ס דלא משלם דמיס כדלמדין לעיל שפתינן דשטור כיוקן משלם לו דמיס דמתור לפטורא ליכא למילף דליכא למפרך מה לבור סכן חין דרכו לילך ולהזיק כדפרכין בפ"ק ויש ליישב ודוק" :

דף מד בחוספות בד"ה והא התם הנקטן כו' מללא אשכחן מועד במתכוין להמית הבהמה והרג את האדם כו' דככה"ג מועד משלם כופר ואנטריך נקי למעוטי תס - והא ככה"ג אינו נעשה מועד כלל כמ"ס החוספות הבא והיה נראה לפרס דלעיל ליכא לאוקמא רבנ' נגיחות ראשונות ננח במתכוין ומעשה מועד בכל לשלם כופר בנגיחה רביעי גס אלא בכונה ומשכחת ליה דלא הוה קטלין ליה בג' נגיחות הראשונות' בנונא דחוקמא מתניתן דלעיל אבל הכא קחני בהדיא דפטור ממינה ע"פ דשלטה נגיחות הראשונות לא היו במתכוין אלא בלא מתכוין וככה"ג לא נעשה מועד בכל - אבל החוספות לקמן פ' הפרה דחו סברא זו וכתבו דמינא הוא לומר דהוי מועד בנפלת כותל הארונה שהיה אלא בכונה ע"ג הראשונות שהיו בכונה וליכא לאשכוחי לר"א נמי מועד אלא בכונה דכלל ד' נגיחות בכל בכונה וכו' הך דהשתא נח במתכוין בכותל ודוק" :

בא"ד והנקטן היה סבור כו' ולא קחני להפילו משום דלא מתכוין להפילו על בני אדם ולעיל שכתבו הנקטן היה סבור כו' ולא מתכוין להפילו על בני אדם דל"כ לא היה פטור ממינה כו' לא היו לריבי לנך אלא כמ"ס כאן דונפל על האדם לא משמע ליה במתכוין להפילו על בני אדם אלא דקושטא קאמרי דל"כ לא הוה פטור ממינה וק"ל :
בד"ה הכה נמי כו' והא דפריך לקמן כדמוקי ליה בשעוד ליעול כו' א"ס בר קטנא כו' עכ"ל חין לדברים אלו מקום כהן דהנקטת

הרושי הלכות מסכת כבא קמא

הוא כמוד לר"ה מנע ועוד נראה להפטר לומר דרש"י סבר דבעינן דווקא מקנה מקום ומה שפירש לעיל סהם דדווייה למפקיד רשותו היינו לרשותא דמילתא כתב בן דלי לא חיו"ר הכי א"כ מכ"ס יקשה רישא לסיפא דנבי הפקי' אמר פטור ונבי סמוך שהוא גרוע מהפקי' סבר בסיפא דחייבא כ"כ כתב רש"י דף א' ח' כ"ה דמה דמפקי' ולא גרוע ממנו מ"מ קשה רישא לסיפא ודו"ק :

בתוספת דר"ה כבוד ברשותו וכו' משמע דלמה נוגד אם סמוך מחלטה הבור לר"ה חייב לכ"ע וכו' וליכא להקשות לפ"ז מה לר"ך רבה לפרט ליביה דר' ישמעאל סבדר בעל הבור בעל התקלה אימא סבדר בעל הבור ממש ובחמתו בור שהיה סמוך לר"ה דא"כ למה אמר ר' ישמעאל זכו בור האמורא בחורה וכו' למעט הפקיד רשותו הל"ל סמוך לר"ה הוא בור האמור בחורה וימעט הפקיד רשותו ודו"ק :

בא"ד וי"ל דהיינו טעמא וכו' אין נראה שהחוספת חולקים על רש"י וכתבו פ"י זה אליבא דיהודא דאין הלשון משמעו כן אך סתמו לתרץ דברי רש"י ד"ל דרש"י סבר טעם זה ג"כ וק"ל :

בר"ה כגון דלרוח ארוחי וכו' והסתא כולם ד"ה וכו' עיין בחיובי הלכות ובספר של מהר"ם ועוד יש לפרט דקשה בזה למה דחיק עלמנו רב לאוקמי כרבי ישמעאל הלל ק"ל ה"כה בר"ע וז"כ מה שנוכל יותר לאוקמי כהלכתא עדיף יוצר ע"ז מהר"י דטובה רב אפי' לאוקמי כדברי הכל ודו"ק :

ע"ב בגמרא והני כוליה דקמחי ל"ל עיין בספר של מהר"ם חיים מה שכתוב כאן שקוט' זה הוא דווקא לפי חירן זה של פירוש קא מפרש ועוד נראה לומר דה"ק בשלמא אם אחי אף כל לחתויי גובה אס כן לר"ך התנא לחשוב כל הני ברישא דמיהא שלא היה חשיב אחוה הייתי טועה לומר דאף כל מרבה אחוה וז"כ לא הייתי מילף לרבות גובה ולכן חשיב כולם ברישא וא"כ אף כל למחי אחי אלא ודחי לרבות גובה משא"כ לרב דלא אחא אף כל לרבות גובה קשה כוליה ל"ל וק"ל :

דף ג' ח"ד חנא ופי' חנא רבי שמואל בר נחמני מ"ד ח"ך אפיס ולא כחבי ארך אף ארך אפיס לגדיקים ולרשעים וכו' וכתבו החוספת בפ' עושין פסין משמע לרשעים להאבידס מן העולם הבא ובהלך משמע טובה וי"ל כשלין כופו לעשו' הטובה הוא לרעה אבל בקיטו לעשות הטובה הוא לעושה וכו' יש לישב הפלפל שהיה בין מרע"ה להקב"ה בפ' הלך והביא רש"י פ' שלח לך חניא כשעלה משה למרום מלא להקב"ה שיושב וכתב ח"ך אפיס אמר לפניו רבש"ע ח"ך אפיס לגדיקים ח"ל אף לרשעים אמר לפניו רשעים יאבדו ח"ל הסתא חוית דמבטי לך וכשחטמו ישראל בעגל ובמרנג'ים ח"ל לא כן אמרתי לי ח"ך אפי' לגדיקי' אמר לפניו רבש"ע ולא כן אמרת לי אף לרשעי' והיינו דכתיב ועתה יגדל נא ויש להקטור' משה רוען של ישראל יאמר רשעי' יאבדו ח"ל קשה מחמת' ונה סבר ולבסוף מה סבר ולפ"ז יהיה הענין בהיטך משה ח"ך לקב"ה בל' בתווי' הרשעי' יאבדו ח"ל הפסוק להאביד' מן העו"ב כן אמר אחי חמרי' להס עוכסם לע"ב ד' ש"אבדו והפלפל להעניס' בעה"ז ודי' סיהיה להם עה"ב וז"כ כשחטמו בעגל ובמרנג'י' וחס נא היה הקב"ה חמרי' רק העניס' אות' מיד לא היה להם תקוה' ולא הוה כופנו נחזור בתשוב' מבק' מהקב"ה שיאיר' להם ולא יענשו אות' ח"כף כי חווי יחזרו בתשוב' כיני בניי כה"ס החוס' סם בחלק ח"ריי כופו נעשות הטובה וע"ז מ"ס פר הלך בע"ה דר"ה :

דף נא חנה היינו טעמ' דל"ל דל"א מכריס' דחורי לארעא כמה הוה וכו' עיין בספר של מהר"ר חיים מקשה דנס גבי מעקה נחייב לעשותו אף אם הבית נגזר מ' טפחים דלמא יסול המפל מונט כסבור מעמוד וכו' והביחו בחימה אמנם כמדומה לי שלא הם לקוח' כי דבר זה אין ס"ך נומר גבי חדם סלין טוס הלל בין כרישא לארעא בשלמא גבי בהמה יש הלל בין כרישא כשהיה עומדת וא"כ אם טפיל כן על רגליה ועל כנפיה חמו' בגובה עשרה משל"כ גבי חדם חס על כפייה עמנו ליסול על פניו וכבידל' ליה נגמרת דזה אינו מזיק אף אם לפי דנע כפייה עמנו יש הלל בין בריכו ופניו לתרץ וק"ל :

שם בגמרא חלל ממתיקין דקתני מה בור שהוא כדי להמית וכו' הגם שיש עדיין לתרץ כמו שמתיר לעיל דלית ביה הבלא חבטל יש בו ח' שחייב על החבטל כלום השום שקרקע עולם הזיק יש לומר דלא ניחא לגמרא לתרץ עכשיו כן כי בשלמא אליב' דרב סבר שהן חלק גבי חבט בין עשרה לפחות חמדי' יש פטור חבט רק שחייב חייב עבדו חלק שקרקע עולם הזיק ולא חייב חמורה גבי בור עשרה דווקא חלל משום הכל משא"כ השתא דנס רב נחמנ' סבר דיש הילוק גבי חבט בין עשרה לפחות אם כן יש סבדל' לומר שמה שמחלק חמורה גבי בור דבעינן דווקא עשרה הוא מטעם חבט גם כן ולכן נחלק בגמרא בענין אחר ועיין בספר יש של שלמה מה שפלטל' בענין זה ודו"ק :

בתוספת דר"ה אמרי' אין הכל למיחה והמקס' היה סבר דלענין חבט וכו' ומה שאל כתבו כן לעיל נראה חודלי' לעיל סר"ך המקס' לח' :

דף מח ע"ב בחוספת דר"ה שמואל כו' וכל הסוגיא דלע"י מסיק רבא בדבני בור עכ"ל וכוניא דלקמן נמי כרבא חלל כמ"ס החוספת והא דמשני רב פטל כולה רבי היא ולא משני כולה רבנן היא משום דבין ס"ל פשמרו ובין לא ס"ל פשמרו אקמיי תקמי ליה מקום בחגירו וה"ל חדר השותפים ואין משלם אלא חצי חוק ודו"ק :

דף מט בחור דר"ה חטו וולדות כו' מדפריך לרבה הברייתא כו' אבל לרב חסדא כו' עכ"ל יש לדקדק אמאי לא דקדקו לעיל ממתיני' דעוקי לה רב חסדא אפילו בחבל בה במיחה הגר ודווקא בגר אבל כשחייבו גר משלם דמי וולדות ויס ליישב :

דף מח ע"ב פרס' דר"ה ופתחו לר"ה וכו' אם הפך דר"ה וכו' נראה דבולדך רש"י לכתוב זה לתרץ דלא תקמי למה לא חשיב בבא דלקמן כשהבור וההפירה דר"ה גם כאל' במתיני' ומתוך מפני שהוא כ"ס ועדיף מכל הכי דחשיב במתיני' כאן לכן טובה בפני עלמנו וק"ל :

בא"ד חייב דקסבר וכומדכרזי משמע שהוא גורם במתינין כאן לו דר"ה ופתחו לר"ה חייב דר"ה ופתחו לר"ה אחר חייב :

בתוספת הוסיף הוסיף בור דר"ה ופתחו לר"ה כללל דמילתא הוא כו' כן הוא בכל הספרים אך מהרש"ל הגיה שהו' מליין בבבא ראשונה הוסיף בור דר"ה ופתחו לר"ה אמנם אין צורך לזה חשיב קשה להחוספת אם כן שאלדבא הכל הולך אחר הבור במקום שהיא א"כ יוצר מסתבר לחייב הוסיף דר"ה ופתחו לר"ה ומה לא נקט בבא זו בראשונה לכן מתרלים אדרבה כללל דמילתא שכלל הולך אחר הפתח במקו' שהיא א"כ נקט היזק' פטו ברפסו' ודוק וזכה אין לר"ך נמי לפירושו של חיובי הלכו' כאן :

בר"ה הוסיף בור דר"ה וכו' ולא הולך לפרט בהפקיד רשותו כו' ר"ל דהיה לו לרש"י לפרט דהבור הוא דר"ה רק הפתח עשה בסוף רה"י סמוך לר"ה וכו' הר"א"ס להדיא ואין מקום לאריות דברי' של מהר"ם כאן : **בא"ד** ומעיקרא ס"ד כשהפקיד רשותו וכו' ר"ל מתוך דברי הנוהרן מוכח שהתקן הבין שחייבי כשהפקיד ולא הבין מתחילה דחירי בסמוך דל"כ לא תירץ כלום שלא הפקיד לא רשותו ולא בורו ומה בכך הלל גבי סמוך ל"כ הפקד' אלא ודאי שלא הבין התקן כן רק הבין דחירי בהפקיד ולמה הבין כך אלא ודאי סבדר לשון סלו ופתחו נראה"י היטו באמנע ואם כן אין לפרט בסמוך ודו"ק :

בתוספת דר"ה על הכרי' לא כ"ס במלחתי' אמרינן מוכאן שאין עושין מן הדין וכו' ואם לדין יש הטובה דכאן אין ס"ך לומר שהוא ק"ו דהא גבי כרייה גם עושה פתיחה רק שעושה עוד דבר אחר אל הפתיחה דהיינו טבורה וגם פתוח וז"כ אף אם לא נפת' מהיבי פתיסי סיהיה פטור הלא עכ"פ עושה פתיחה והיכן ס"ך לומר זה על ק"ו סכ"א הוא ענין אחר רק שהוא יוצר ומכתבר לחייב ע"ז אמרינן אין עושין משא"כ כאן וכו' בשביל טעמה עוד דבר אחר סברה ג"כ יפטור מן הפתיחה טעמה ודו"ק :

דף נ ע"ז גמרא כורה לא בני ליה בכיטוי עד דטמיס ליה וכו' הקשו החדושי' הלכות כינא דיד' לבא מן הדין וכו' ונראה דאין זה קושי דאין נלמוד מכאן רק כמו שנבי טוחה לר"ך לתקן את חסר עיוות דהיינו ספחה לר"ך לחזור ולכסוח כן כבורה לתקן גם כן את חסר עיוות דהיינו פיעול' בעפ' ואין חנו למדן מק"ו זה רק שיגטר' נחו' ולתקן כל חד כדרי' ודו"ק :

שם בגמרא דלרוח ארוחי לר"ה וכו' עיין מ"ס כאן בביאורי' לת"ס ח"ל ומ"מ נראה מדברי רש"י שנוסיף' מלה בה דלרוח בה מרוחי וכו' משמע שקלי' על הבור שהרויח הבור יוצר ממה שרואי' להיות והיינו כפי' של הטור ודלא כמהרש"ל ע"ס :

שם בגמרא טעמא דללושין הוא לחו' ללושין חייב וכו' וליכא לומר דלמא בלאו ללושין נמי פטור והא דנקט ללושין להודיעך כחו של רבי יוסי בר חנינא דסבר אם ללושין חייב דלילו בה דהיתדא של ת"ק בלאו ללושין נראה ברישא סבדר גבי הפקיד פטור וה"ה גבי סמוך וכפן בא לרוד' כחו של ר' יוסי דל"כ אדרב' יוצר יקשה על ר' יוסף גם מסיפא דחיתא דלא כשאן אליביה דרב יוסף ובהכי ניחא גם כן מה שטעמה מה לר"ך התקן להביא הסיפא ולהקשות רישא לסיפא אמאי אינו מקשה כפשוט' רישא חיתא דלא כשאן אליביה דרב יוסף אמנם לפ"ז מתוך דהתקן מביא זו להקשות רישא לסיפא כני' שחס התרן לו להפחית רישא עם סיפא אם כן יקשה גם מסיפא על רב יוסף ודו"ק :

ברישי דר"ה הסמוכה לר"ה כגון מקנה הקום עיין בספר של מהר"ם כאן ומראה קח לתרץ כפינון אחר דקשה לרש"י אך לא הבין התקן דחירי בחומר ללושין דל"כ אך מדות' בגימטוס טעמה הבור כסוף גבול סמוך אלל' ר"ה לא ודאי טעמה חומה להפסיק בין רשותו לר"ה ע"ז מתוך רש"י דהתקן הבין שחופר בחור רשותו ממש רק שמקנה לטו' מקום פתן גורו ולר"ך הוא מקלת גם לר"ה וז"כ מעילת' מדות' מהבור

חרושי הלכות מסכת בבא קמא

בא"ד וכן משיב אבידה וכו' אין להקשות מה קשה תמציב אבידה הלא כיון שמתנה היא בחורה מפרך להשיב אבידה אין לה שלא מדעתו גדול מה כי שם חבירו מבריתו וכן החורה מבריתו דיש לומר דלפעמים יש מי שאינו מחוייב להשיב אבידה כגון כגון ואינו למי כבודו וכו' ואלא אף עפ"י אמרין בסתם דמחנני לו שכרו כשיוכל בטל וכו' וק"ל :

בא"ד דהא הכא בשמעתין משמע דאי היה מדעתו וכו' וליכא למימר לפ"י יש לתרץ קושיא הראשונה של החוסקות כפשוטו ואינא דהגמרא חילתה כפשוטה שני תירושים ואין לרדף תירייהו שלא מדעתו ולית ליה פסידא ומה קשה מפורע חובו של חבירו דאינא נמי כיון דאית ליה פסידא תקנות חכמים שיטלם לו דזה דוחק לומר דליתירדף קמא אין כאן שום תקנה וליתירדף של אי נמי דוחק מסיב תקנה ודו"ק :

ע"ב בחוסקות בד"ה שמין בית סאה וכו' לפי שלא פ' משנתנו כגון שמין חלה שבאמתו שדה שמין וכו' החוסקות קלרו כאלן וסס בפ' השולח כתבו שלפ"י מתירין קושי' חוסקות שאינא להם על רש"י על המחזיב אחמי לא פריך אומתני' אינו קשה כלום כי יש לפרש גם המחזיב דה"ק שמין בית סאה בלאו שדה היינו אות' הקרקע שהבית סאה הגמול' עומדת עליה שמין כמה הייתה שוה הקרקע עם הבית סאה כמ' שיה עכשיו והיינו כפני' עמנו אך ל"ע לפ"י מה מתקנה הגמרא ומתלה מנה"מ וכו' דרש וכבר נשדה אחר שממין על גב שדה אחר הלא עדיין אינו מפורש שהמחזיב איירי שממין על גב שדה אחר ואינא בלמח שממין עם אותה הקרקע לבד ולא על גב שדה אחר ונרדף לומר שהמקטן הוא אינו המקטן של המישיבי ופשוט למקטן זה פ' של המטל' כמו שפרסוהו אחר כך רבי יוסף בר הכינא ור' יוחנן ור' יוחנן ודו"ק :

דף נט ע"א גמרא קמני מיהת וכו' אומרים דוחק וכו' ויש לרדק הלא עכ"פ לרדף לומר דבמשנה חנן להדיא דשמין על גב שדה אחר רק שאינו מבוזר בכמה דל"כ הוה ליה לאבי' לאחוי' התענה דתקן קמא שמין ואף על פי כן מירטורא ה"ד בשמים חלה ודאי לרדף לומר כמ"ס וכן כתוב בספר של מהר"ם א"ס כן מאי ראייה מיהי' אינא דרבנן שמכו כאלן וכן בהמה ארין הגמאר' בנתנה גבי בהמה דשמין על גב שדה אחר אי"כ ליכא למטעי כאן משא"כ לעיל גבי בוקי אדם ה"ל לבריתא לפרושי דשמין על גב שדה אחר דזה אינו מכר בשו' מקום ויש ליישב א"ס נדקד' עוד בדברי אבי' שאמר מאי דעחיד דחני' המכביר וכו' מנ"ל לאבי' דתבריתא הוכיח רבא ליונא כפשוטו שהקשה בסברא דלימא דחוקא גבי בהמה דלא עביד בידי' משא"כ בנזיק אדם דעביד בידי' חלה ודאי דספר אבי' דבסברא בעלמא לא הוי רבא חולק עם רבי' כחוק דסבר שאין שום חילוק חלה ודאי רבא הוכי' כן מליה ברייתא והכי הוכיחו דלשון דחוקא גבי משמע רק עם אותה קרקע לבד ולא על גב שדה וא"כ מתקנה דחוקא גבי משמע גם כן אמרין רואין ואפ"ה הפירוש שלו על גב שדה אחר ודו"ק :

שם בגמרא וחכמים אומרים דואין י"ל לפ"י מאי פריך התנא דבריתא להביא דברי חכמים לעיל גבי חזין דסברי רואין חלה כ"ס הוא מתקנה דהוא יסוד גדול ואפ"ה אמרו דואין כ"ס בחזין שהוא קטן ועיין מה שאכתוב בסמוך וק"ל :

שם בגמרא אינא סיפא אכלה ענין וכו' וליכא לתרץ דבסמדר כיוון כמשויר דל"כ עיקר הפלוגתא אינה נאמרה ועוד דבגמרא אין סבר' לתקן למה גבי סמדר כיוון כמשויר ונבי' פנין כאלו עכבים עומדים ליבצר וק"ל :

שם בגמרא א"ס כן כחש גופני ולא מסיימי וכו' לפי דברי רש"י שפירש לעי' בר"ה דנישומין אגב קרקע וכו' א"ס כן משמע להדיא שר"ס בן יהודה סבר גבי פנין שרואין כאילו עכבים עומדים ליבצר בלא אגב קרקע ולא כמו שהוכיחו החוסקות לעיל א"ס כן הוה ליה לגמרא למימר אי"כ בייבא א"ס ניסוח על גב קרקע גם כן א"ס ולא מסיימי ויש ליישב ודו"ק :

שם בחוסקות דביבור המתחיל ומאי ביבא וכו' דהא תניא פ"ק בדיא מיישב כרמו של בוק דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר מיישב מדיראו ומיישב כרמו של חזק וכו' כפ"ל וק"ל :

ע"ב בחוסקות בד"ה דהוא סיים וכו' ואבילות דליעור היה כזה וכו' ראה לומר לפי פירוש זה איך נראה בשביל סימני' מועט כזה שערקתא היה שחור שהוא מתחיל על ירושלים ומתירלים שבלבס בולה היה שחור וגם זה היה שחור א"ס כן נראה מדוארן כולה שחור שהוא מתחיל ויחר מאחר וק"ל :

בר"ה כתב לראשון וכו' ואר"י ש"ס לתקן בין כתבה בשטר עמלו וכו' לפי זה יש לרדק קמא ואמאי מחלק רב ואמר לא טנו חלא דאמר ליה לך חזק וכו' הוה ליה לשמעינן רבותא אפילו בשטר כיון שהוא בשטר של בעל לא קמא דיש לומר דגם זה הוא חילוק בנתיבי דלשמעינן אפילו א"ס היא אמרה גם כן בפני' עממה לך חזק וקני' אף על פי כן לא קנה וק"ל :

מתירלים קשה לאבי' לפי תירץ הראשון למה נקט תחנית' ליסטים הלא גם לאחר דינא הכי לכך תתירן בענין אחר דאיירי שהכישורו בתוקל לכליח כפירושו לשמעינן דקונה בהכשרה או כפי' החוסקות :

בר"ה כגון שטענו וכו' לוקמה כגון שטענו טענת נכיה ברוכס וכו' בים של שלמה מקשה אינא אדרבה בהיפך התרן רואה להשמיענו חידוש דאפילו בלסטים מוזין משכתת טעוס דהכי נבב ולירי' לא קשיא כלום דמשמע ל' התרן שאומר הכ"ע כגון שטענו טענת ליסטים מוזין מדאמר כגון שטענו משמע דאיירי בענין זה לבד ולא בנזוא אחרתי וע"פ מקסי ולמה מוקי הבריתא בענין זה לבד שהוא דחוק נוקמא בנזוא אחרתי וא"כ רואה להשמיענו חידוש הג"ל דבריתא איירי גם בטענו טענת ליסטים מוזין ועכ"פ בנזוא אחרתי ודו"ק :

בא"ד ומיהו איכא למימר דהכא לא חייטין דמשני ספיר וכו' אך קשה מה מקסי לקמן לימא תשיע' ליה וכו' סבריה כרבי יהודה וכו' ומקתני הריני משלם ואינו נשבע מכלל דאי בעי פטור ליה כפסיה בשבועה וה"ד כגון דקא טעון טענת ליסטים מוזין וכו' מנ"ל דילמא לעולם ליסטים מוזין גזין ורואה לפטור עמלו בטענת גבב ברוכס ומה לרדף לומר דלח"י כד"מ וכו' אינא דלתיא ככ"ע וא"כ בן תירץ זה עדיף גם עכ"פ ה"ל לחוספת להביא גם כן קושיא זו ויש ליישב ודו"ק :

ע"ב גמ' לימא' רב לטעמיה וכו' בספר של מה"ר"ח מקשה מה לרדף בגמרא לומר אחר כך חלה לא נבעיה קמא' כי די לה מה שחירי' הכי השתא וכו' ולרדף לומר שהוה הבין שקושיא הגמרא הוא לימא רב לטעמיה וכו' וא"כ תתי' ל"ל הא כבר השמענו זה אמנם לא הבין יפה שחרי' פירש רש"י אבל אכלה אפילו זה שנהנת אינה משלמת בתמי' וכו' והיינו שמתקנה בתמיה חלה אין טעם לזה לומר שאכלה אינה משלמת אפילו מה שנהנת לימא רב לטעמיה דלעיל וכו' והוא דחוק לומר כן כי אין דומה וכמו שחירן התרן אמרי הכי השתא וכו' ודאי כן הוא כמו שכתבנו מקשה כי אין דומה זה לזה ומה שקשה א"ס כן למה אפילו מה שנהנת אינה משלמת כי אין טעם וסברא זה אמנת הדבר שאין כאן דיוק רק לא תבעיה קמא והוא פשוט ודו"ק :

בתוספות בד"ה לא א"ס אמרת וכו' הכי עביד ק"ו כלל כלל וכו' ר"ל מה לרדף המקטן להקשות פירכא על הלימוד יומר הוה ליה להקשות דאין כאן ק"ו כלל וק"ל :

בא"ד אדרבה כיון דחומר הג"ל שלא יתחייב וכו' ויש לתרץ דקושיא הראשונה הוא תירץ על שניה דהמקטן אומר א"ס תרצה לתרץ כי אדרבה כיון דחומר וכו' א"ס כן יחד קשה עליך שאין כאן ק"ו כלל כמו שהקשו בראשונה וק"ו :

בא"ד מתא' ס"ס משלם וכו' וא"ת אכתי נזולא ס"ס משלם כפל בטוען טענה ליסטים מוזין וכו' דודאי מה שאמר רבי יוחנן הטוען טענת גבב משלם כפל וכו' אין לפרש שאיירי בטוען טענת גבב בצעלי' דחוקא דלא הג"ל סתם הטוען טענת גבב אך כאן מקטין איך אמר שאין ס"ס משלם כפל הלא מוכל למטא גם כפ"ס שמשלם כפל וק"ל : **בר"ה** נפלה לגינה וכו' והוא שאינה יכולה לירד וכו' בים של שלמה ובספר של מהר"ם מקשה א"ס כן איך אמר לקמן בסמוך דל"כ חז' הבהמה לגינה משלמת מה שהזיקה ולמה חלה אינה יכולה לירד א"ס כן איך היה לו לעלות על דעתו שחזור וחסל לגינה וכו' ונראה לתרץ א"ס נדקדק עוד איך אמר לשון יאלת חלה א"ס אינה יכולה לירד גם כן אינה יכולה ללאת רק לריבוי' להעלותה ענינה חלה ודאי לרדף לומר שעכ"פ יש פחה בגינה שחוקך בעל הגינה לשם וא"ס כן הבהמה בנזיקים שהלכה מתחילה לא הייתה יכולה לירד רק כשכבר היא בגינה נחשפת למנוח פחה שהיא בתקום אחר לירך משם וא"ס כן דהוא ליה לעלות על דעתו שחזור ותרצה לשם לאותו פחה אף שאין דרך עוברת לשם ודו"ק :

דף נח ע"א גמרא אבל מערונה לערונה משלמת מה שהזיקה וכו' וליכא להקשות לפי דבריו מה לרדף המחזי' לומר ירדה כדרכ' והזיקה וכו' יומר ה"ל להשמיענו כשנפלה ברוכס לתוך השדה מתחלה ואינה הולכת רק לערונה אחרת אע"פ חייב לשלם כ"ס כשהזיקה מתחלה לשדה לאכול שחייב לשלם ד"ל דלדרבה זהו ריעותא יחד כי בן איירי דחוקא כשירד בעל הבהמה שהיא כפ"ל לשם ויכול לאכוקי אות' מנינה וכו' שכתב הר"ס להדיא משא"כ המחזי' איירי כשהלכו מביחו לשדה והבעל חייב יודע מאומה שהלכה לשדה ואף על פי כן חייב וא"ס כן כל אחר הוא ענין אחר ודו"ק :

בתוספות בד"ה מבריה ארי וכו' ומשמע דטומר חנס לא מחייב וכו' פבל ג"ס א"ס קמא בשטר וכו' ר"ל שם בגמרא משמע כן אבל מקבדא אין כאן שום משמעות דלימא כיון שאינו מחוייב לקדם בשטר חס עשה כן מדעתו וקידם בשטר הוי מבריה ארי וק"ל :

הרושי הלכות ממסכת בבא קמא

העם להחזיק ולגזל אבל אחר שלא לקח השעורים או זכו בה אשתי
מלחמה שלו ובחזושי הלכות דחק עליו בזה שלא לנודק גם להכריז
לדין לומר שנתקדם שאלו אינם היו שייכים למלחמה והוא דחוק
וק"ל :

דף ס א"ל אבי טיבותא הוא גביהו דביתו כי מפני הרעה נאסף
לדיק ורב יוסף ודלוי לידע הפסוק רק שהיה מפרש הפסוק
שהלדיק מכפר על הדור וע"ז אמר הכתוב מפני הרעה שלא תבא ע"כ
נאסף הלדיק ומבטל הרעה ולכן בכה עכשיו שאתה אומר שאינו מכפר
הלדיק רק שמתחיל עמו ואחר כך בא הפורעניות על הרשעים גם כן
אם כן לאין דומים זה יכול להיות כונת הכתוב הלדיק אבד ואין אדם
על לב ואנשי חסד נאספים באין עבין כי מפני וגומר רעה לומר
הלדיק אבד וגומר ואחר כך גם אנשי חסד נאספים באין מבין רעה לומר
הם אינם מביאים הפירש של מפני הרעה וגומר הם מביאים לרב יוסף
שהלדיק מכפר על הרעה ולכן אינם שמים על לב להרדף ולעשות תשובה
שלא חבא הרעה אבל הפי' אינו כן רק כבא"י מתחיל מן הלדיק אם
ישו השובה אבטל הרעה לאפוקי ביישקו ח"ו בא אחר כך גם על אחרים
ולכן נאספים אחר כך גם אנשי חסד להרמות להם שלא נחטבל הרעה
כדי שיחזרו בתשובה וק"ל : ויחמו דוד ויאמר מי יסקי מים וגומר
טמון באש קמבעיא ליה מביא הכתוב בשם הרשב"א דלא משמע שהיה
חבב למים ממש הרבה מים היו לו וכו' והוא דחוק אך הגרסה לדונמא
זו איחא במדרש רבה פרשת בהעלותך מי יאכילנו בשר וכו' זהו שחר
בשר עריות ובגמרא ב"מ פ' יום הכפורים דרש זה על זכרית את הדגה
וכו' ומקסי הא כתיב וכו' להשפיעותו ומחרף הא וכו' איחא ויחזק
גרמו זה כיון דמ"ד זה דרש דגים נמנע אלא דדרש מי יאכילנו בשר
וקסה מנ"ל להוניה הפסוק ממשונו אלא הכוונה שדרש מלשון מי יאכילנו
שלין סייך לומר לשון יאכילנו וכי בקמו לתת לתוך פיהם בשר לכלל גם
אם לא ירעו לאכול וכי יכופו אותם לאכול ולכן דרש שהוא על דין עריות
כדי שפיר לשון מי ידון ויחזיר לנו בשר דהיינו עריות וכן הוא הכוונה
שכן שאמר יסקי מים וכי יתן לו לשחות לתוך פיו קאמר ולכן דרשו
שהוא על הדגן טמון באש וכו' שעל זה אין סייך לומר לשון כחיה רק
מי יאמר לנו זה הדגן יסקנו מים להורות דין של תורה וכו' יש לישב
הפסוקים בפרשת בהעלותך מי יאכילנו בשר וגומר וישמע משה את העם
בוכה למשפחותיו ויחר אף ה' מאד ובעיני משה רע וגומר ויאמר וגומר
כי יבכו עליו לאמר תנה לנו בשר ומאכלה וגומר ואל העם חאמר התקדשו
וגומר כי בכיתם באזני ה' לאמר מי יאכילנו בשר וגומר ויש לדקדק
דרך כלל אין משה שתמיד היה עומד בדרך בעד ישראל לפני הקדוש ברוך
הוא ועכשיו גם הוא היה עומד עם ישראל גם השיטי מתחלה אמר
מי יאכילנו בשר ומשה אמר כי יבכו עליו לאמר תנה לנו בשר ואחר כך
אמר כי בכיתם באזני ה' לאמר יאכילנו בשר ולפי מ"ס מיושב ישר'
אמרו מי יאכילנו בשר שהיתה כוננתם על עריות ואמר הכתוב בוכים
למשפחותיו דהיינו על עסקי משפחות ואמרי במדרש הכל' ח"ל לפיך
ויחר אף ה' ובעיני משה רע וגומר והיינו שהיה אף ה' על שבקשו להתיר
להם עריות ובעיני משה רע רעה לומר שהיה רע בעיניו מה שחיה
אף ה' ודלא חרון אף עושה רוסס לכן עשה תחבולה שקשה עליו ליתן בשר
כאילו כוננת היה על בשר ממש וזה שאמר יבכו תנה לנו בשר רעה לומר
בשר ממש וכו' לא היה עובט גדול כ"כ ואחר הקב"ה אל העם חאמר
התקדשו כמו שבחבו המפר' שהיו גדודי ומעירות שכל מקום שאחיה מוצא
גדר ערוה שם אתה מוצא קדושה לכן אמר כי בכיתם באזני ה' לאמר
מי יאכילנו בשר לא כמו שאחיה אמרת תנה לנו בשר רק הק"ב"ה ששם
באזני שאמרו מי יאכילנו בשר וזה הלשון אינו סייך לומר על אכילת
בשר ממש כי אם על איזה דין והלכה כמ"ס לכן חטאם גדול בשביל
שבקשו עריות ודוק :

דף סא ע"א בחוקפת בר"ה אלא למ"ד טמון באש וכו' היעלוהו שלא
הניח לנודק כו' אבל אין לפרש שהגילו והניקו ומייב שהחיק
לשגם לנודק דאין סייך לומר הגלה אלא שמגיל מן הזיקין שלא יבא משא"כ
כאן שכבר נעשה הזיק דק"ש וזו משגל לו וק"ל :

בא"ד ובעדשים דחשיבי טובא וכו' לפ"ז היו לחוספת לתרן גם לאותו
מ"ד לחלוטי שהיה מבעיא אם יכול לקח השעורים כדי ליתן
לו עדשים אף דחשיבי מן השעורים וכו' דקבייל לחוספת דאין חוק
בין אם רוצה לשלם כדי דמיו או יוחר מאחר שהוא לא מדעת הבעלים
וכע"פ בספר ים של שלמה ח"כ לפרש דס"ל לחוספת כי דוד לא היה
מבקש ליתן לו יוחר אף שאמר ולשלם גזישין של עדשים רק הכוונה מן
העדשים ישלם כדי דמיון של שעורים וק"ל

בד"ה מאי ולא אבה דוד וכו' ומכאן קשה לפי פי' הקונטרס וכו' אבל
הם מערפים שדן תורה הוא דקח מבעיני גיה צעומן ולפ"ז דכרי
היו' [4]

בא"ד דמשמע דאפילו לא פירש את הסבה קאמר רב דיש לו שבה וכו'
אבל המעוה יש לו אפילו אחריו' לאו טעות סופר מכל מקום כיון
דמעולם לא הייתה הקרקע שלו לדין להחזיר הקרן כמו שכתבו החוספות
עם ע"ש וק"ל :

בר"ה ליבחה הרוח וכו' וכן משמע ליבחה דכולן וכו' רעה לומר כיון דכב'
קחני בא אחר וליבחה המולכה חייב והרשעים פטורים אם כן
על מה חזר לומר אחר כך כולן מה בא להוסיף על מה שאמר כבר לא ודלוי
שלא להוסיף על אוחו שליבחה עם הרוח וק"ל :

בא"ד ולא ברוח בפני עמנו כדי ללבות כמו שאפרש בגמרא וכו' רעה
למ' החוספת מקשים לעמנו וכי חיי' מה סברא יש בזה כיון שאין
הרוח בפני עמנו כדי ללבות ואם כן למה יהא פטור ומתירא כמו שאפרש
בגמרא היינו כמ"ס הטעם בדבור שאתה זה שפטור כשאין ביד כל אחד
כדי ללבות ומדברי מה"ר"ש בספרו משמע שפרש שהחוספת מביאין רעה
מתשוכיחו לקמן דלירי שאין ברוח כדי ללבות זה אי אפשר לומר' כן דלקמן
מובאים דאם לא כן אף אם יש בליבוי' כדי ללבות אף על פי כן פטור וכאן
מובא בהיפך דאם היה ברוח כדי ללבות עדיין קושיית החוספת' והא האחרון
של הנחת עמים ואור חייב כיון שיכול לבא היזק ברוח מזויה וק"ל :

דף ס ע"א בגמרא הכי במאי עסקינן כגון שליב' מלך אחד ויש לו קרק'
לפי זה למה נקט שביריחא אם יש בליבוי' לבד כדי ללבות חייב
הלא אף אם יש בליבוי' עם הרוח כדי ללבות מלך אחד אף על פי כן חייב
דהוי כוונה ודוח משיעמו והנה גם על רבא יש לדקדק כן אף עם מתירא
החוספת וכחצו דבמ"ה הכי קאמר אם יש בליבוי' עם הרוח ללבות אף כאן
ע"י דברי אבי' לא כתבו החוספת כלום ונר"ך לומר דאבי' מתרן דכל עיקר
של הברייתא להשמיענו דאם זה מלך זה והרוח מלך אחד שפטור אבל דין
זה שאם יש ברוח עמו כדי ללבו' דחייב זה אינה נר"ך להשמיענו דפשיטא ה'
דהוי כוונ' ורוח תכיעמו אבל על דברי רבא מקשים החוספות דהו' מתרן
כגון שליבחה ברוח מזויה אם כן אף אמר אחר כך אם יש בליבוי' לבד ועל
זה כתבו דבמ"ה הכי קאמר אם יש בליבוי' עם הרוח ומה שהוכרחו לרבא
דאפרש כגון שליבחה ברוח מזויה היינו משום ליבחה דברייתא דנקט ליבחה
ולבחה הרוח משמע שפניהם כאלה מתחילין ללבות ודוק :

שם בגמרא חיידי דכתב רחמנא או הקמה כתב או וכו' אף יש לדקדק
לא לכתוב או הקמה רק בבי' הסדה ואם גם עם אמרינן חיידי
דכתב או הסדה כתב או הקמה אם כן הוה ליה לגמרא לתרן כהם חיידי
דכתב האי כתב האי כמו שאמרה לעיל דנ"א ויש לישב דודאי מה
שחורה בא להשמיענו לחלק מתחמת כיחא ליה להשמיענו מיד בתקום
הראשון דאיכא למוטיי ואם כן או הקמה אחי שפיר רק או הסדה
קשה ועל זה מתירא חיידי וכו' וק"ל :

שם בנמ' הוה אמנא מה שבסדה אין מידי אחריו לא וכו' אף יש
לדקדק לכתוב שדה וגרסי' ולא לכתוב קמה ואנו יודעין הכל הכל מכל
שכן של ליבחה כיון ודלוי הא לא קשי' דליכתוב שדה וקמה ולא ליכתוב
גרסי' ד"ל דאם כן הוה אמנא בשדה חייא לגרסי' ולא לליבחה כירו
וכי תימא אם כן חרתי ל"ל יש לומר דבא להראות שקמה מרבה כל בעל
קומה כמו שחירי' הגמרא לעיל אף בהיפך קשה דלא ליכתוב קמה ויש
לישב דגם במלת שדה יש לפרש שמרבה בעלי קומה דהיינו שאר דברים
המתחברים ואם כן אם לא כתב קמה הוה אמנא שדה אחי לרבות בעלי
קומה ולא לליבחה כירו לכן חייטריך למכתבה כל ודוק :

בד"ה בחוספת רב חסי אמר וכו' אבל עשה מעשה של זרי' בפני עמנו
לא אקרי זורה וכו' כן הוא הגירסא לפנינו ומראה דה"ס כי
החוספת כתבו לעיל בקושיות של גמרא כמו גבי זורה חשיב כאילו עשהה
בפני עמנו ה"א כאן וע"ז כתבו דכאן חייב בשביל גרמה זרו' אבל עם זה
טעמה בפני עמנו המעשה של זרי' לא איקרי האיש הזורה רק על סם
זה נקרא עליו סגס' הזרי' ומהר"ם בספרו הגיה כאן ואין לר"ך גם לפי
הגהתו היה לו להגיה גם כן לא מקרי זורה במס' ולא איקרי בשלף
וק"ל :

ע"ב בחוספת גד'ה לעולם יכנסו וכו' דבנכנס מעיר אחרת מידי מדילוי'
וכו' היה גדלה להגיה מלת ועוד מדילוי' וכו' והיינו מני הכוחות
אחת מדעקדים כניסה לניזאה ואחת מדילוי' וכו' אך גראה שלא להגיה
כי ה"ס כי בודאי גם ר"ת ידע דאיות של ר"י שאין לדקדק בזה כי כן
מנינו בנמק' אחר רק ה"ק ד"ה מדקדק כאן אף שבמקום אחר אין לדקדק'
עובל מקום כאן מדקדק מה שקדם כניסה מדילוי' וכו' אלא ודלוי' כ"ל

דבדקדק אמרה הגמרא כאן ומקדים בניסה וק"ל :
בד"ה דלא טוביק להו לחלוטי וכו' ושל עדשים שלא לקוחו מניי מוכה
כו' וכן רעה לומר כי אנשי מלחמת שלו גזלו אותן גדישים של
שלשים כי ודלוי' לא כל עבדיו היו להם בהמות שהיו לריבים לשעורים
וגם היה לריבים למתן לישראל מה ששאלו לבהמתו פשוט שאין הם בוד

הרושי הלכות מסכת בכא קמא

יזמר מדק הרבים שאיטו קבוע וסוים והאי פעהא ד' למימר צירוף למי
וכו' ע"פ דברי האוס' כן הם דברי ירושלמי :

פ"ב בתוספת בדי' לפלוג ולתני בדי' וכו' אבל במדליק בשל חבירו
אפילו רבן מחייב אמרינן וכו' כתב בחידושי הלכות אפ"ל דלרב'
נמי ה"מ למיפלג בדידה למתני דמורו רבן בשל חבירו ובמורין
וכו' ולא אבין דלרבא סבר ל' יהודא דתיב אפילו ארנקי בגדים אף
בשלו אם כן אף ש"ך למתני ומודים חכמים לר"י בשל חבירו במורין
דחוקא הלא עדין מחולקים עם ר"י ואין ש"ך כלל לשון זה של ומודים
לר"י הסת"כ כן דגם לר' אינו חייב רק אמרינן א"כ סמיר ש"ך למתני
ומודים חכמים לר"י בשל חבירו דתיב אמרינן כמו ר"י ואדרבה אינו
מיושב כן לשון ומודים לר"י בבדיה שמשלם הכל ור"י עצמו לא סבר
לעיל בגדים שחייב רק אמרינן ואם כן אינו ש"ך לתוך לרבותא אפמעינן
שחייב בבדיה הכל דזה אין לורך דמנויאל כלמד מנדיש של חבירו כיון
סדרך להיות הכל ויהי כיהא ליה למיקטש ומודים בגדים וכו' גם מה
ססיים בחידושי הלכות אם כן הלא מודים חכמים לר"י בבדיה לא איירי
נמי אלא במורין וכו' הוא תמוה דבבירא אין ש"ך לומר דחוקא אמרינן
דמ"ס מורין מדבר אחר ודוק :

בד"ה אלא אחר רבא וכו' הוה ליה לפלוגי בדידי' ולמתני דמודים
חכמים במדליק גדים של חבירו דחייב במורין וכו' וליכא
להקשות דהרי זה כלמד בנתיב' בפלוגתא אחרת דפלוגי בשל חבירו
דרבן סברי דחייב אמרינן וא"כ מה נר"ך חו למתני ומודים בגדים של
חבירו דזה אינו דודאי הפלוגתא אחרת בשל חבירו אינה חכרת בשום
ענין במסכה גם לרבא רק שרבה אחר בשל פלוגי במתנין דרבן
סברי אינו משלם אפילו אמרינן ובשל חבירו סברי רבן מתחין דחייב
אמרינן דחוקא א"כ אם איתא דגם לר' יהודה אינו חייב רק אמרינן
בשלו יותר ה"ל למקטש בהדיא במתני' ומודים זה בשל חבירו בגדים
ולא לטמון אסברא שבחון וכוה אין מקום לדברי מהר"ם כן בספרו
סכתב על דברי החוספת ואין דבריהם מוכרחים דליכא למימר דק'
ומודים על פלוגתא אחרת דפלוגי בגדים בשל חבירו דר"י סבר שמשלם
אפי' ארנקי ורבן סברי שאיטו משלם רק אמרינן ופלה קמי' ומודים
חכמים בביר' בשל חבירו שמשלם אפילו ארנקי וכו' וכוה אין מקום
לומר כן דהרי במתני' לא נזכר כלום מפלוגתא אחרת בשל חבירו רק
שרבא אחר כן מדעתו שיש להם מחלוקת מתחון כוה ואם כן אין ש"ך
למתני ומודים בזה אף שחלוקים בדבר אחר חו אינו נזכר בשום מקום
כאן במתני' רק ל"ל דקאי' פלוגתא הזכרת במתנה לעיל בשל ואמר
אף ששם חולקים מ"מ כאן מודים ואם כן ה"ל למתני' מודים בגדים
בשל חבירו כיון דגם ר' יהודה אינו סבר דמשלם רק אמרינן ודוק' :
דף סב' ע"פ גמרא א"כ נכתוב רחמנא חד פרטא וכו' עין בגמ'ת
ובעניי אפטר לומר דהכי פרושו אם כן שאתה מהזיק לקושיא
דלא ליכתב פרטא רק שלמה לחד אלא דודאי דלתי למעוטי עשות גם
לדיק שאר פרטא אפי' למעוטי עשות עכ"פ תקשי לא לכתוב שאר פרטי
אלא מתי אית לך למימר שיש איזה למודים מלתי הפרטים א"כ לדיק
לא תקשי לכתוב שלמה לחד דיש לימודים על כל הפרטים ודוק' :
דף סד' ע"פ בגמרא וכתב אלו כאמר קאמר וכו' ומי מליית אמת
וכו' וליכא להקשות דאף אם חזקיה לא אמר אילו-כאמר מ"מ
אי מוקשה למה לא כתב התורה בהיפך ויהיה כלל מוסף על הפרט
ואינו קושיא דהתורה רזה להראות בכלל ופרט וכלל לדחוש כעין הפרט
ואף קודם שידע האוקשה דתנא לחזקיה סמוך מ"מ אין זה קושיא בעניי
המקטש שישנה התורה בסדר וק"ל :

בתוספת בדי' אמרי גביה וכו' וכו' אמר ר"י דהמתוך לא הבין
דברי המקטש וכו' והקשה בחידושי הלכות ואף היה הבין
המתוך דמוקשה ליה בלאו מכה הפרטים דא"כ היפך ס"ד ובעי לרבו'
בכלל ופרט טפי מהאי דמשמע בכלל בתרא וכו' ואין זו קושיא דבאמת
היה קשה לתוך זה על המקטש ותיך לו באמת כן ומה שלא תירך לו
מתניהו כן הייט שרצה לתוך לו דאפילו ב"ח גופיה לא היה כולל ללמוד
דכ"פ קרב לגבי מוח וקטש בבבורה אין וכו' :

בא"ד דכ"פ דבני התן כי ליחא בעין בעי לפלוגי ליה התן מעליה
באותה התיבות שגזל דלפי מדה ושלם וכו' ומביא ראיה ספיר
כמו שכתב גבי התן משלם לפי המדה וכו' נר"ך ליתן אפילו כהולו'
באופן שלא יחקר אפילו פחות משוה פרטה ה"ה גבי אגודת נר"ך
לחזור לפי מדה שלקח דהיינו ג' אגודת בניולאו ודוק' ועין בחידושי
הלכות :

בד"ה דתני' כחוסה והשמיניה וכו' דומיא דטלה ועגשה איל משלם
כפול כעטת העמדה וכו' ויש לדקדק אף אפטר לומר דמ"ס הגמ'
דמיס בשל ענפי היינו אפילו היחה מעיקרא פוה זו ולבסוף ד' אם
כן

הת' קושיאם זה דלעיל כתבו לאתו מ"ד טמון קא מצעי ליה וינילוהו
הייט שלא ירף או שלא חייב המזיק ואם כדבריהם כן שדין תורה
מבעי' ליה אין ש"ך לומר זה אך ל"ל דודאי לא לחנם שלחו לסנהדרין
עכשיו ולסכן אנשים רק שדין זה כפול לפניו גם כן בין אינו חבירו
ולכן שלח לסנהדרין ליטאל וכוה אין מקום לדברי מהר"ם כן בספרו
במה שנתנה בזה על דברי התוספת ועוד כתב הוא בספרו וכן כתב
מהר"ם בספרו והקטו דעדין אינו מתוך מל"ל למקשה להקשות למה
איירי שנתנה בזה לפניו וכו' ותיך מהר"ם ור"ל דלפי פירש התוספת
אחי ספיר שפירש דמ"ל למקשה דע"כ אדין תורה קא מבעי' דאי יסרפו
אנפיו גדים איירי א"כ מת"כ במתי מיירי אי איירי כנון שטרפו לנורך
המלחמה להלפתם הייט דין מגיל עצמו במחון של חבירו דקאמר רב
הוכח לעיל ומתי ארי' דאטמון קא מבעי' אפילו גדים עצמו נמי עכ"ל
ודבריו להקיים מתני דמתי קושיא דהרי אמרינן טמון וחדא מהקר קא
מבעי' ליה א"כ ספיר מבעי' ליה אי שרי להזיל עצמו בגדים דהייט
אי חייב לשלם ואל"ל מחייב לשלם מבעי' ליה אי חייב גם אטמון לשלם
אם לא ויה"כ למ"ד לחלוטי אתיא כפשוטו תרתי אבעי' וכן מהר"ם
החליט לדעתו כפשוטו דליירי לפי מ"י רס"י שלא לנורך המלחמה חיזקו
אנפיו שלו ואינו מוכח דליכא למימר ספיר דלנורך המלחמה עשו רק
שכחו אף אם ח"ל שחייב לשלם הגדים מ"מ איכא למבעי על טמון וע"כ
בראה שדין לדבריהם עיקר וקושיא ג"כ אינו כלום דהתוספת נשמרו
מזה וכתבו הוה מתי למימר הייט החרגן אבל על המקטש אינו קשה כלום
כי הוא רואה שרבה אחר טמון בשם קא מבעי' ליה ופשוטו ליה מה דפטשו
ולא הזכירו דבריהם כמו שהזכירו שאר הת"ד דשלחו ליה חייב אבל אהה
מלך וכו' לכן הקטו כפשוטו ולא חסיקו ארעתה' אף אם ח"ל שנתעשה בזה
לפניו מ"מ לא חסיקו ארעתה' לומר שהשיבו מלך אהה וכו' מאחר שלא
נזכר במתרא דבדבריו זה שאמר המקטש מכדי גמ' שלחו ליה וכו' ר"ל לא
השיבו לו רק הדין כר' יודא או כרבנן וכו' לא מדיי א"כ מתי לא אבה
לזו וכו' אך התוספת מוקטשין על התרנן דה"ל לתוך ולפרט שכוונת רבא
היא גם כן כמו שאמרנו שאר החלשים שהשיבו לו מתך אהה אף שלא
הזכיר דבריו דגם תירך זה שמתוך דלא אמרינאו שמשיהו הוא רחוק
זה ברור ושל הר"ד ק"פ סמואל יש לדקדק שחייב דברי רב הוכח
ורבן ולא מזכיר דברי רבא דטמון האשו קא מבעי' כחב גם כן ולא
אבה הייט דלא אמרינאו בשמיהו וכו' זה אינו דלאותן מ"ד אחיה ולא
אבה דוד כפשוטו אף שהשיבו מלך אהה ושמר לו לעשות כן מכל
מקום לא רצה ע"פ ודוק' .

ע"ב ד"ה גדר וכו' אלא כעניי הדליקה שוים לגדר וכו' מדבריהם
בראה שזה אין מפרשים כפירש רס"י שפירש ור"ל ואפילו היחה
שדה שקופלת משם האור מעל לגדר וכו' והייט אוחו שדה שבו האור
הוא של קושים ועלה קאי רב שפאל ואמר משפח אוחן קושים בעינן ג"כ ד'
אנחא אמנם התוספת מפרש' כפ"י הרס"ס שכתב ואפילו מלאה קושים היינו
אוחו הנשר' דהוא שדה שגזל אחר של הגדר ולא במקום שהאש הוא
מהלחל שם וזה ג"כ כונת התוספת דל"כ אף אמר שעניי בדליקה
הם שוים לגדר דהייט קושים ורב שפאל אמר ד' אוחת אמנם כדמומה
פנס כרס"י הוא טעון ור"ל שקופלת לשם האש וכו' בלמ"ד כי הלא האש
יונא מרשוטו ומזיק בשדה איירי ולא משדה אחר ובדוחק ליישב משם
במ"ס כנ"ס זה דמשם משמע משדה אף מה מקיים פנוח האש
לבער בה ולרלב ק"ק ויש ליישב פנוח האש לרלב לקושים לבעור אוחס
ודוק' :

בר"ה אלו מפסיקים וכו' וסביל הרבים אלתוך וכו' וכתב בחידושי
הלכות דליכא למימר דלינטרך לרבותא דסיפא דאף על פי שהוא
קבוע אינו מפסיק דמשמע להו דכל דרך הרבים הוא קבוע וכו' ולא
ידענא מל"ל סדרך הרבים הוא קבוע לרבים יזמר מדק היחיד שיהיה
קבוע ליחיד ואם דרך היחיד איירי כאיטו קבוע כמ"ס התוספת גם דרך
הרבים אינו קבוע תמיד ואף גם שיש לחלוק מ"מ גרמיה לתוך כפשוטו
שכוונת התוספת דאין טורך לרבותא זו דהרי כבר הסמיענו סדרך היחיד
אף כשאינו קבוע וסביל היחיד שהוא קבוע הם שוים כיון סדרך
היחיד הוא יותר רחב מסביל היחיד א"כ טוב אין נר"ך להשמיענו סביל
הרבים כיון שמשמיענו דרך הרבים שהוא רחב יותר מסביל שאינו מפסיק
א"כ כ"ס סביל הרבים שאינו מפסיק אף שהוא קבוע וליכא להקשות
לפי' בהיפך א"כ אין נר"ך להשמיענו רשותא של דרך הרבים דאינו
מפסיק דנלמד מסביל הרבים שהוא קבוע דאם לא אמר דרך הרבים
ה"א סביל הרבים אין נר"ך קבוע להפסיק לזרעים והא דנקט סביל
הרבים הקטוע משום רבותא דסיפא דוק כפתיב בתחלת העין טוב
דאייתי סהר"ם שנתעבת פיהה כתב על משנה זו לריכוחא זה באמת דאילו
לא קתני סביל הרבים ה"א סביל הרבים קבועי עדין מלהפסיק לזרעין

חרושי הלכות מסכת בבא קמא

ה

יוחנן אמר לקמן בהדי' גזל ולא כתיבא דהבעלי' מיהא אינו יכול להקדיש
 וכו' ויליף מקרא וגם פסוק דליכא לתוך דר' יוחנן משמיענו שגם
 הגזל חין יכול להקדישו אם כן גם כן נחמך הכי וליכא להקשות ח"כ הח
 תו ל"ל הרי כבר נלמד מקרא אחריו דמ"מ קושיא כפיטא אינו קשה וע"כ
 מחללים התוספת דהכי מקמי מה אחיה ממעט קרבנו ולא הגזל שאינו
 יולא בקרבן זה הלא פטילו אין שם הקדש נקרא עליו כלל כמ"מ רבי יוחנן
 ואף אפשר לומר שיעל' לרצון לו ולדרכה הרי הוא חולין בעצמה והוא גם כן
 מה שכתבו בדבור ש"ח חז' חל לא קנה ביאוש מיכסלו מ"מ קדוש הוא וכו'
 ויש לדקדק מאי רצו התוספת בזה חלל ודאי לתוך גם כן קושיא זו אם לא
 קני ביאוש אם כן אחיה קשה פשיטא הרי הוא חולין בעצמה ומאי נריך
 למעט שאינו עולה לרצון ולכן מחרצין דמ"מ קדוש הוא ואם כן נריך
 למעט שאינו עולה לרצון עכ"פ ודוק :

בר"ה מי איכא למ"ד וכו' דרב יוסף לא פליג עלה דרבנן וכו' וה"ה שהיו
 יכולין לתוך כן מיד בחילי הדבור כמ"מ דלא בעי לזוקמי כמ"ס וכו'
 אלא שיוחזק ניהא להו לתרצו"מ הגמרא מי איכא למ"ד איכא דכילי עלמא וק"ל
 בר"ה דגזל משכב דחבריה וכו' ועוד קשה דהתם מיימי עלה פלוגתא
 דר"ש ורבנן וכו' ולא ידענא איך ס"ד דבעל חדושי הלכות דמוכח
 התוספת התם כמס' ח"כ יקשה הא תרתי ל"ל למה נריך להשמיענו פלוגת'
 דר"ש ורבנן שני פעמים וק"ל :

בר"ה ותדמייתי עלה פלוגתא דר"ש ורבנן משמע דהוי טעם משום דאין
 מתעבדו ממטלו וכו' ויש לדקדק מאי נריך אב"י להקשות לרב יוסף
 מהתני' של עירות אחיה לא מקמי ליה מעבד דברייתא דלגיל שמביא לו רב'
 דגם שם איכא פלוגתא דר"ש ורבנן ופולח סבר דישום קנה ואף שזה בריית'
 זו מתני' מ"מ ברייתא זו כבר הביא' ה"ס והיה לו להקשות ממנו ודוחק לו'
 שאב"י לא ידע קיפא דבריית' כי רבא לא הבי' לו דק הריש' ויש ליישב דבריית'
 ידע אב"י לתוך שקילען או שפטה גם מלאכה אחרת משא"כ כאלו על המטה
 זו סתם עמנו אקושי' של עובדא סבו כאלו וכו' ואף שרבי בר חנן מקמי קושיא
 ולא אב"י מ"מ גם לאב"י קשה קושיא זו ויש עוד ליישב ודוק :

בר"ה כל שאין בו סרוק מלאכה וכו' וז"ל בלאו הוה דעובדא וכו' וי"ל
 דלמא הך דהכא איירי בבבול הבית וכו' פירש לדבריהם מקמי' נמי
 לריכא הגמרא להקשות והלא פולחא סבו כאלו וכו' בלאו זה היה לו להקשות
 דתנן גבי דהאי כל מקום שאין הסרוק מלאכה מתעבדו וכו' אם כן
 גם גבי גזלן לעיל דקאמר מחשבה מתעבדו ה"ה גם כן אם חישב על
 דבר שאין בו הסרוק מלאכה ולא שהם עשו מלאכה בעורות ואם כן שמה
 דישום לחודא קני ומתרתין דיש לומר הך דהכא ר"ל מתני' זו שלכל מקום
 שאין הסרוק מלאכה זו דוקא איירי בבבול הבית אללו י"ש חילוק בין הסרוק
 מלאכה לשאין בו הסרוק מלאכה אבל בגזלן אף בדבר שאין בו הסרוק מלאכה'
 אבל אין מחשבה מועלת אלא אם כן עושה בו מלאכה דלא קנה שהיא שלו
 וכשאין בו הסרוק מלאכה לא קנה ולא משמאה לכן נריך להקשות מעובדא
 דעכ"פ כשאמר מחשבה מועלת גבי גזלן וגבב ה"ה אם חישב לעובדא גם
 כן כי סתם מחשבה נאמר ג"כ אלא חישב לעובדא וס' חינו מועיל טוס
 קצוע ממ"ס התוספת דביב' שקודם זה ודברי בעל חדושי הלכות בזה הוא
 מן התמתיחין דאיך אפשר לומר שכתבת התוספת להקשות דס"ל להגמרא
 לפרוך מתני' זו לבד בלא מתני' של עורות כלל ובכלאוהו' חוץ מעובדא ודאי
 מיטקת של בית רבן יודעין לתוך זה דשם אינו נזכר כלל טוס רמז מנבב
 וגזלן וכמה משניות שנזכר בהם דמחשבה משמאה וי"ל להם להקשות
 מהם וע"כ הנדראה כמ"ס ודוק גם אין לפ' כוונת החו' דס"ל לרבה להקשות
 והם אינו מועיל קילעון חדל דלשון התוספת לא משמע הכי גם הרי כן הוא
 באמת קושיא הגמרא וחדא כינה ודוק :

דף פ ע"א ברס' ד"ה אלא קושיא ורבנן פליגי עליה דרבנן גמליאל
 וכו' ר"ל רבנן דלעיל דאמר קודם הרגל דזקא מותר להסעות
 ולא בשאר השנה ואין להקשות מכל' לרס' לומר דפליגי אימת דרבנן דלעיל
 מודי כאלו דשרי כיון שקפורה דע"כ ג"ל דס"ל לגמרא דכיון דסתם אימת
 האיסור היינו בכל מקום בלי טוס נד הישר דאל"כ מאי מקשה הגמרא
 והתנן אין מגדלין וכו' דלמא כאלו איירי בקפורה אלא ג"ל דכיון דסתם
 קתיא אין מגדלין משמע בכל מקום אין מגדלין ודוק ואין להקשות דע"כ
 פליג רס"ג דלדרכן ח"כ יתרו' בקיצור על קושיא והתנן אין וכו' אימת
 דרס"ג פליג דעכ"פ כראה דוחק לתקנן דסתם רבי דלא בר' דוק' :
בתוספת דל"ה מהו להסעות וכו' ובתוספת נמי משמע וכו' רש"י לומר
 דמביאין רחיה על נפשם דהיינו על פירושם דלא פליגי
 ארבנן והאבצתי היה על קודם הרגלו וסביב דשרי בלבד שלא חלל ותרע'
 וכו' ולעיל דבדברי רבנן משמע דקודם הרגל מותר פיי' לרעו' שהרי אמר
 אע"פ שאין מגדלין וכו' אבל מהסיה וכו' ח"כ משמע דומיא דאין מגדלין
 קאמר אבל מותר להסעות והיינו בקתם בין לרעות בין בבית ולכן מביאים
 רחיה

כן אמאי קאמר דומי' דהיינו כפל' ד' וה' כשל עכשיו גם הקרן הוא כשל
 עכשיו ובחידושי הלכות מיישב זה וכתב דלהכי נקטו התוספות
 דבריהם ונביאים רחיה מן כפל היינו בלא טביחה ומכירה מיהו קשה
 הרי הגמרא מתוך דומה שאמר רב תשלומי כפל' ד' וה' כשעת העמדה איירי
 בדמיים ולא בטללים ואם כוונת הגמרא מ"ס דמיים היינו מעיקרא טוה זו
 ולבסוף ד' הלא רב לא איירי בענין זה דלא כן אמאי קאמר קרן כעין שנבב
 ואם רטונך לתוך דרב איירי בלא טבה ומכ' ח"כ גם כאלו אינו מקשה בגמרא'
 כלום ליתא פליגא דרב אדרבה וכו' ויתר נראה לומר דונ"ס הגמרא דמיס
 בשל עכשיו היינו דה"ק כפל' ד' וה' לעולם בשל עכשיו אף אם מעיקרא טוה
 זו ולבסוף ד' והקרן לפעמים בשעת הגניבה ולפעמים בשל עכשיו גם כן
 ומלמא דרב איירי כשמעיקרה טוה ד' ולבסוף זו והתוספת נביאים רחיה
 דמינו גם כפל' ד' וה' משלם בשל עכשיו אם כן ח"כ לפרש אחיה לשון יפוי
 דזקא גבי קרן דלא גבי כפל' ד' וה' דהרי מינו גם אלס יפוי כח אלא ודאי
 שאין פירושו של אחיה לשון יפוי ומה שכתבו התוספת בדבריהם כפל' לבד
 למו דזקא מדברי מהר"ם בספרו בלאו וכו' ובדבור שאמר זה משמע דסבר
 דהתוס' סברי דמלמא דרב איירי גם כאלו זו ולבסוף ד' ומ"ס כעין שנבב
 היינו בלא לטבה וכו' ולא דיבר כהן דלא כן גם קושיא הגמרא כאלו אינו
 כלום וכמ"ס ע"ס ודוק :

פ"ב גמרא ח"ל ואלא מאי מינו לא קשה אמאי משלם כעין שנבב לשלם כי
 השתא וכו' הקשה מהרס"ל בים של שלמה ומהר"ם בספרו מאי חלל
 מאי ח"ל לך למימר איכא בכאלו הלא עכ"פ קושיא שמקשה ר' חנינא עליו
 אינו מתרומם ומה שחירך מהרס"ל שם אין נריך לקטור אותו כי הוא סתם
 מיניה וביה דק חידוד בלא טעם גם חירך מהר"ם אינו נכון דאיך אפשר
 לומר מתעבדא היא אם כן מאי מקשה בגמרא מכל מקום קושיא כמו שהקס'
 הוא עמנו ויתר קשה דלקתן מקמי בגמרא דכ"ע דמעיקרא משלם דקחתי
 כעין שנבב ואם מתעבדא היא לא ה"ל להקשות כפשוטו מיהו וע"כ הגמרא'
 לתוך אם דקדק עוד שמוקסי הגמרא אחר כך מכל מקום קושיא לרבי אלעאי
 ומתוך הא מני ב"ש היא דלמא מינו לא קנה וכו' אם כן תקשי אמאי משלם
 כעין שנבב לשלם כי השתא כמו שהקשה רבי אלעאי נופיה וחירך של מאי
 חנינא לא יסרו בעיניו כמו שאמר רחמנא כילנן וכו' ויתר קשה על רש"י
 שכתוב בסמוך אבל לענין שלומי וכו' ח"כ ביוקרא וחולא בלא מינו דכ"ע
 דמעיקרא משלם וכו' וזה אינו דרבי אלעאי קבר בלא מינו משלם כי השת'
 אמתס יש לתוך הכל בגמרא נופיה מקמי קושיא הכ"ל של מהרס"ל ואמר
 מכל מקום קושיא לרבי חילעאי מה הסיב לרבי חנינא אלא מאי מינו לא
 קנה לשלם כי השתא הלא מכל מקום קושיא שהקשה ר' חנינא עליו אינו
 מתרומם ומתוך הא מני ב"ש הוא וכו' וה"ק רב אלעאי לרבי חנינא של מאי
 מינו לא קנה וכו' אלא יש לך איזה חירך לתוך עליו וא"כ גם לדריי לא קשה
 כי יכול לני לתוך הא מני ב"ש היא דמת' מינו לא קנה מה יש להקשות אם
 כן לשלם כי השת' זה קשה גם לדריך ואף שמתוך אחיה גם מתוך אינו ואמר
 לו רבי חנינא חירך טוס על על זהו לא יסר בעיניו מכל מקום סבר ר' אלעאי
 כברייתא זו בדבר שאינו נעט למחלוקת ב"ס וכו' שהרי הוא מיישב בריית'
 זו שאינו קושרת לדבריו ודוק :

בתוספת דל"ה אלא קרן כעין שנבב וכו' וחומשא זוזא בשעת העמדה
 דבין כדאמר רב תברא או שתייה וכו' ואף שבברייתא זו
 נאמר עולה בכפילו ולא נזכר שתברא או שתייה מ"מ גם ברייתא זו אינה
 מיכי בהמה רק כפקדון בליט או דבר אחר אם כן לוקמי הברייתא שזכר
 הבלים או כיונא בו דחייב אשעה זו דסבר הכלים ודוק :

דף סו ע"א ברס' ד"ה אבל לענין שלמי כנון כפל לרבי חילעאי וכו'
 ואין לתוך דהטעם של רבי חילעאי בכפל הוא משום דמינו
 קונה ולכן משלם דמעיקרא משא"כ רב איירי לענין יוקרא וחולא דהמקנן
 קבר דגם רב איירי בכפולא בענין זה דיש מינו ואיפה קבר משל' כעין
 העמדה דבין ודוק :

בתוספת דל"ה הסולא ולרותיהם וכו' ואין לומר הא דסריק ולך
 אמתן היינו בנותן לה ואח"כ עיברה וכו' ויש לדקדק איך
 ס"ד זה איכא מאי מקשה הגמרא לבי' הגם קושיא וכו' אימת דגם אחי לרבות
 אם נחן לה אמתן בהמה כשעברה דלזגם הולדות אסורים וכמו שאמר
 ס' בע"א כמו שהביאו התוספת דיתר אסור גבי בהמה מגבי חיתיו ונעט'
 קמת ויש ליישב :

בגמרא גם לבי' קושיא וכו' וליכא להקשות לפי מה שכתבו התוספת
 לעיל דרבא איירי בשינוי דחוזר לדבריו ח"כ כימא דגם אחי'
 לבי' בשינוי החוזר לדבריו דהרי כונה מ"ד קובר' גם בשינוי החוזר אינו
 קנה ח"כ אליבייהו קשה גם לבי' למה אחיה וגם לרבה נופיה דריש מינו
 החוזר לדבריו מקרא אחריו ח"כ ליכא למימר דגם להכי אמתא וק"ל :
 פ"ב בתוספת דל"ה אלימא לפני יאוש פשיטא דאפילו קדשינו אינו
 קדוש וכו' נראה דקשה להתוספות אמאי מקמי כאלו פשיטא והלא ר'

הרושי הלכות מסכת בכא קמא

ו קאי אס על הבעלים הלא יכול אפי' לפרוק קלע בשביל דני' וכ"ס לגוד ברשות ואס קאי על אחרים א"כ למה נקט ברש"א ומחין וכו' דמסמע דוקא על חבה הלא נותר אפי' לגוד ברשות וע"כ מפרשים דמחין קאי על אחרים ולגודן ברשות קאי על הבעלים שזה נותר להם דוקא ולא ע"י קלע ודף' הם אינם גורסין כאן אבל לד הוא וכו' ע"ת מוכח דליר' ומחין וכו' לא יפרוק קלע וקסא דיוק' אהר"י דנמחלה אמר דוקא חבה מוח' ולא נותר ואחר כך אמר קלע דוקא אסוד אבל רשות מותר ע"כ מפרשים ה"ה כ"ל דוק ומה שעביאום רמ"א נמחין' לקחן מהתנו זה ע"ז הכונה שלהם כמו שכתבתי ומביאין ראיה שכן מסמע להדיא מלשון הברייתא שמה שאמר ולא יפרוק קלע היינו גם הבעלים ויש עוד ליישב דברי החוספת ודו"ק :

בד"ה אין מחיבין אותו לעקור וכו' רבותא נקט אפי' שמחבין לזרוע וכו' מיהו יש לרדק' מנ"ל למקשן להקשו' ודמיהו לתתן פעלת ע"פ סימני עשבי' וכו' אימא דודאי עשבי' מעלו לתלתן ומי יודע אי תלתן מעלו לעשבי' ויכול להיות שגרעי' להו וכו' ודלמי היכי שיש סדה לתלתן דהיינו שהסונה פלו היה לזרוע תלתן והעשבי' עמו ממילא אז כיחא ליה כיון שעשבים מעלו ותלתן ולכן אסוד ללקוט משא"כ אם עיקר זריעתו היה בשביל עשבים ולא"כ ע"ז תלתן ממיל' אזלא ביח' ליה בתלתן כי כותחו הוא בשביל עשבי' והתלתן מו"ק לעשבים ולכן אין מחיבין אותו לעקור בין לפרט' ובין לפי התוס' וכו' דנראה לו למקשן אף כי ארע בשביל עשבי' מכל מקום אם ממילא ע"ז תלתן יוצר כיחא ליה בתלתן ממני סהם חסידי' יוצר מן עשבים ודו"ק :

ע"ב אמר רב חסדא ואפי' בשבת וכו' ר"ל בחול פשיטא ליה דנותר ליקח לרור מפני שיכול לחזור ולטווחו מיד ומשא"כ בשבת א"ל לפשות זה ה"ל דאסוד ליקח לרור אפי' כן נותר ועלה קמאר מר זוטרא חסידא שקיל בשבת ומ"מ ליה לחזור ולטווח בחול וק"ל :

ברש"י בד"ה מפנהו אלמ' לא קנה כו' מני בעל הסד' של ימין או של שמאל לעכו"ב וכו' ולכאורה יש לרדק' מאי דחיק ליה לרש"י שחייב מפרט קופים הגמרא כפשוטו אי קנה מקומו אך שחייב לו למלא המות לפנות אותו כלל אף בלא עכו"ב משום אדם וכו' דרש"י סבר דדוראי' יהושע חייקן שבבעל הסד' אין יכול לעכב לומר להליך המות לבית הקברות הקרובי' שלו או כל ישראל יקיע זה אינו לריבוי אמונא אם הוא בעצמו רוצה לפנות להוליכו לבית הקברו' או למקום אחר במקו' שאינו מו"ק לפסול אדם הרשו' בידי וכו' כאן האיסור פני' ולכן מפרט הקדושה הוא דבעלי ממות יכולין לעכב ומאחר שאינו מוכח מתחלה על שדיהם הנס שאין זה משמות כל הפוסקים אך סוברים שהיא איסור כפשוטו לפנות המות גם אם אין כ"ס א"כ אינו קונה מקומו שיכולים לעכב לווד למה תפנה אותו על שמינו נסיעה טולם להוליכם לבית הקברות או למקום אחר כמ"ס ודו"ק :

דף פב ע"ז אלא מאן תנא עשרה תנאים ר"ל ה"ל וכו' מדקאמר אלא משמע שסוב אינו נרדף לתר"כ ודלמי לא קאמרין אלא ר"ל ה"ל לא נרדף ליתשב גם דר' יהודה ודרכי' שמעאל מפני שזה כבר תנו והם כל היו תנאים וסמך ר' יהושע עליהם אינו חשיב רק מ"מ אפי' מפורט בדברי חז"ה תנא אבל על הברייתא שפיר היה קשה חממי' לא חשיב גם דברי רבי יהודה ודו"ק :

בתוספת בד"ה כדי שלא יליני וכו' ואפי' דליתרד כיונים לומר מה הרמזונים ברטון וכו' וליכא לחרץ בזה קושית הרמזונים שהקשו והא דכתיב צפ' עקב ולאכני עמדתי בזה כיונים הרמזונים וכו' דה"ה בלא לגמור מה הרמזונים ברטון וכו' דע"כ אין מוקדא ויאל מירי' משפוט ומשמעתו הוא כימים הרמזונים מ' יום ומ' לילה כך עמד עכשיו לכן לריבוי לחרץ דבא לרייק כימים ולא בלילות ועכ"פ נראה להביא דברייהם למחוק מלת שהן וכו' והא דכתיב צפ' עקב ולאכני עמדתי בזה כימים הרמזונים מ' יום ומ' לילה וכו' שכן הוא כתוב מפורט צפ' עקב ומתלצין למה שאמר מ' יום ומ' לילה קאי כימים הרמזונים שהיו כך אבל כאן הוא כימים ולא בלילות ודו"ק :

בא"ד אבל לפי מדרש תנחומא וכו' לא יבא לא ביה לא לרבותא ולא לר"י וכו' דאין לחרץ דלרבי יוסי בו ביום מידר בו ביום עלה ל"א"ה היה קשה למה לזה לתנחומא לתקן העליות והידידות הלא היו שוים דכתתו היה העליות והידידה כ"א ביום בפני עצמו ולא היו ביום אחד יותר טוב היה לו הכמות הידידות והעליות שכולם היו כ"א ביום בפני עצמו והיה לו לרדף את שריפת העגל ודן החוטאי' ליום ירידה או ליום עליה אלא ודאי שסבר דכלאו הכי היו גם העליות והידידות האחרונים כ"א ביום בפני עצמו א"כ ל' ע"ז האחרונה היתה בא' בלילות ואז לא יבא בה' ובעל חידושי הלכות בקושית מיושב יפה ועכ"פ מדמומ' סעגלמו דברי החוספת הללו מן המדרש' בפרשת כי תשא ועקב שמקשה דברי רש"י אהר"י שפסע א' כתב פעלה ביום י"ט ופעם אחד כתב ב"ח ע"כ וכו' ומחין שכתב פעם לפי המדרש תנחומא ופעם אחד לפי סדר עולי' כן מתלצין כמה פעמ' דברי רש"י בנחמ' המזרחי גופיה ע"ת :

ראיה דמתוספתא ג"כ מסמע דגם רבין דאמר דנותר להסיות קודם הרגל ר"כ טלח טרעה בשדה רק בבית מותר לגדלוק"ל :

ע"ב דקטיני פקיה וכו' והאי דמסיק ומאי שרטה וכו' ר"ל עכשיו דמסמע דגם קטיני שקי מ"מ יש לספק דנקרא שרטה א"כ איך אמר הגמ' מה שרטה דמחתי שקי דוקא וכו' לזה מפרשים וה"ק ומאי שרטה שאין ספק וכו' ע"כ מיתבי רש"י בן אליעזר אומר מגדלין לבית וכו' וליכא לחרץ דרב דרש דמקודם ניתקן הלבנה כת"ק של רשב"א דקבר דאסוד דאין מטוש כלום בדברי ת"ק רק שאמר בכיום אין מגדלין היה דקה ואיכא למימר דמוד' דאף שאמר ר"ס בן אליעזר אומר מכלל דפליגי איכא למימר דבאידך פליגי ולא בחול ודו"ק :

בתוספת בד"ה נפק רב וכו' רבא פריך עלה מבכריתא וכו' וליכא להקשות דהוא מדע מן הקפי' ומנ"ל בלמות למקשן להקשות ארב דלמא רב תיקן זה אחר המעשה שרטה החתיל עשהה מעשה רע בזה דס"ל כמו שקיים להו לגמרא שמעשה של רב היתה חתול תוכמא כן קיים לה דרב דרש דמקודם ניתקן וק"ל :

בד"ה אמר דביבא לעורו וכו' למאי אינטרך הך דמותר להרגו וכו' ר"ל דס"ל דמ"ס בגמרא ואומר להרגו היינו בלא לאשמועינן דיכול כל אח' להרגו אף שחייב טלו רק של אחר מ"מ נות' להרגו וע"כ כיון דאשמועי' דאין בו משום גזל ויכול הוא לגזול מחבירו כ"ס שמוותר להרגו של חבירו מיהו כמדומה היה נראה לומר דכונת הגמרא להשמיענו שמוותר להרגו אף שהוא בעל ח' מ"מ כיון שנקרא מו"ק נותר להרגו ואס כן איך תלי דין זה במה שאין בו משום גזל ואפשר לומר דזיל בחר טעמא דאין בו משום גזל מפני שאין חיובו מזה כלום ואפשר לומר דאין רשאי ס"מ דחיובו אינו בזה כלום ויכול להרגו ג"כ וגם יש לדקדק אמאי נטרי להו התו' בקושית

זאת עד הנה שתי'ן לעורו ויש ליישב ודו"ק :

דף פא ע"ז א"כ ומנא ידעינן אס ארעה לאדם דשרי ליה למלקט וכו' כונת רש"י לאמתי' טלח נטעה לפרט דקושית הגמרא היא ומנא ידעינן שזרעה לאדם שאין מחיבין אותו לעקור דלמא ארעה לבהמה ולא"כ מעלי' להו ומחייב אותו לעקור דאין זה קשיא דאין מחייב את הבעל הבית לעקור הוא יאמר שזרעה מתחלה לאדם ואס כן נרועי' להו גם אין לפ' דקושית הגמרא היא מנא ידעינן שזרעה לבהמה דאסרינן ליה ללקוט דלמא ארעה לאדם ויהיה שרי לו ללקוט דגם זה אין קושית דלמא בלמת רש"י הוא ספק לא ילקוט כן היה כונתו יהושע ליתן להומרא ולכן מפרט רש"י דהקוש' היא על מה שהתיר יהושע ללקוט כשזרעה לאדם ע"ז מקשי' דלמא ארעה לבהמה ולמה יהא נותר לו ללקוט אף ל"ע בעיני דגם זה אינו קשה בלום כי הלא אינו מפורט כלום בדריית' כהדיא גבי תקנת יהושע אס ארעה לאדם דשרי רק אדרבה אמר כחם חוץ מסדה תלתן והגמרא מתרץ דלירי' כזרעה לבהמה אס כן דלמא בלמ' תקנות יהושע היתה בסתם שדה תלתן שאינו ידוע לך אס זרעה לאדם או לבהמה אל תקח ממנו וי"ל לחומרא אף בלא סידור על כבוד שזרעה למד' אז רשאי ליקח ממנו ולולי פרש"י נראה בעיני לפרט דהקושית הוא על הכלאים למה אין אתה מחייב אותו לעקור כשזרעה לאדם מנא ידעי' שחר העולם שעובדים על השדה ודואין כלאים מנא ידעי' שזרעה לאדם הם יחשבו שזרע לבהמה ואידע כלאים וכמ"ס החופפת כהדיא דמפני שחד אסרינן ליה לקיים בכרם וזה ברור בעיני ודו"ק :

בתוספת בד"ה חוץ מגרופי' של זית וכו' בערוך פי' מגרופי' חממו וכו' ולפי זה הא דאמר לקמן פי' רבי תנחומא בזה כבינה לפי פירש"י דמחין קמוך לגזע וכו' ואס כן כורת כל ענפי' ולא נשאר רק למטה קמוך לגזע כבינה דאין לירי' שכורת שחר האילן בלי ענפי' וגם לפרט' שפירש מלא מני אגרופי' נרדף להביא אס כן איך כורת האילן ולא נשא' קמוך לחרץ רק כבינה והם עני האגרופי' ואס הכונה דמן האגרופי' גם כן יכול אס כן למה אמר שחן משל זית הלא גם גבי שחר חילנות יש שיעור ויש ליישב ודו"ק :

בד"ה ומחין בימה של טברי' וכו' וכדתיני' לקמן מהאמו שבטים זה ע"ז א"כ לך דהוא וכו' היינו מביא ראיה מדאמרין שהתנו שבטי' זה ע"ז מה היו לריבוי האחרים להקנו' הלא הם היה בתלתן של כפתלי' וכמו מפרט' כאן ע"ז אמר ומחין וכו' אס כן לא היו לריבוי להסתות רק שבט נפתלי' אלא ודאי שגם שחר השבטים התנו עם כפתלי' שגם הוא לא יפרכו קלע ר"ל ע"ז יהושע כי הם התנו עם יהושע שהאיל יתקן להם ויתנה א"כ דוקא בעיניהם לומר שמה שאמר שהתנה שבטים היינו אף בשחר כשרות וימים כי יהושע לא תיקן רק על הם של טבריה מפני שאלו היה מוכרחים כל השבטים ליתן דרך חס ואחר כך בלא השבטים והתנו על פולס ויומר היה נראה בעיני לומר שגם כאן יש לגדום אבל לד הוא במשמעות וכו' ומה שפי' הגמרא לקמן אבל לד היינו רק לזון של הגמרא קודם שמבא הברייתא כל חנו רבין מניין גמרא זו והיינו שקס' להם מה שאמר אבל לד הוא וכו' על

חרושי הלכות מסכת בכא קמא

להא זניא בידי לא אפסידו וכו' כימא כפוטו כגון דהי' מחלה לנבי
 בעל אס כן שום אדם לא יקנה אותם ולהכי קמי' במתני' פטור מה
 תאמר חזוין לכחובתי דודאי' אין כאלן שום קונה על זה ויש לישבדוק
 ע"ב וחי' דנפיש' כחובתה מכחובה דאורייתא וכו' ואידך חונט' כיהני
 בחבל' וכו' ויש לרקוק חימא דהאי' ומאי' דקמי' לא הפסידו כחובת'
 היינו מנה ומחלים כמו שכתבו החוספות לעיל ד"ה אמר רב אלי' בר
 אבין וכו' ונ"ל להגמרא מדקדק מדקתני אשה שחבלה בבעלה ששטת
 שדין א' לחבלה באחר ולחבלה בבעלה וכו' נבי אחרים פטורים לגמרי
 דהרי יכולה לחמול לבעלה ואטרותו בכדי לא מטרותן אף החוספות
 פטורה משמע דה"ה נבי חבלה בבעלה ולכן מקמי' ולמה חזוין לאידך
 שחבלה וכו' מיהו מדברי' הר"ס' משמע שנס' נכסי' לאן ברזל דהיינו
 החוספות כחובה אינה יכולה לחמול ואם כן ל"ל להגמרא מקמי' באמת
 גם כן אס' שחבלה באחרים אי' דנפיש' כחובה מכחובה דאורייתא
 לזבין' אידך שחבלה וטקמו אסתובתא דאורייתא הנס' שגדערי' רש"י לא
 משמע כן רק שהקושיא דחוקא אשחבלה בבעלה ויש לפרש גם להראש'ם
 הקושיא היא דחוקא אשחבלה בבעלה והיינו דודאי' החוספות כחובה
 בטביל' הנאן ברזל שחכוסה לו אינו מקמי' דודאי' יש לתרץ דאין לה
 נכסי' לאן ברזל כמו שפירק דלית לה נכסי' מלוג רק שמתקיי' אס' עשה
 לה חוספות כחובה אינה יכולה שחכוסה וטקמו שחכוסה וטקמו דודאי'
 כחוב' דאורייתא וכו' וזה אינו טיף להקשות נבי חבלה באחרים דודאי'
 יכונה לחמול לבעלה ואטרותו בכדי וכו' אך הככסי' לאן ברזל שהכניס'
 לו כגד הר"ס' דודאי' אינה יכולה לחמול מאס' מהס' של האס' שהכניסה
 לו וגם בסמוך קשה מאי' קושיא הוא זימנן דמשכתא דמפסקו וי"ד כגון
 דנפיש' כחובה וכו' אימא דמ"ס' לא תפסוד הכחובה היינו עיקר כחובה
 ענה ומחלי' ולפ"י מתורץ דמדמי' לחבלה באחרים לפי' החוספות כמו
 שחבלה באחרים גם החוס' אין טיף לה למכור מפני שחורח ומחלת
 לבעלה ה"ה שחבלה בבעלה כן פי' רש"י מיושב גם כן מיהו יש לתרץ
 הכל דזה דחוק לומר דכחובה היינו דחוקא מנה ומחלים ודו"ק :

טיף לא הפסידו גם עיקר כחובה כי כפתחורו יגרמנה מיד' ולא ישה'
 עם אשתו וע"כ נקט' ביה ל' מכירה וכו' הפסד משום עיקר כחובה
 אבל מ"מ מ"ס' לא הפסידו כחובה היינו בין עיקר כחובה ובין החוספות'
 טלה וכמ"ס' לעיל בסמוך דאל"כ לא מקמי' הגמרא כלום רק ל' הפסד
 טיף בעיקר' כחובה ולכן מקשה הגמרא והא' זימנן דמפסקו ודברי' מהר"ם
 דחוקי' ודו"ק :

בד"ה כך נזכרת וכו' אע"ג דאינה יכולה לחמול וכו' לרוחא דמלתא
 כתבו הפי' אבל אין לזכור ליה דכבר כתבו לעיל דכחובה
 התקבלתי יכולה לחמול גם לרבי מאיר וק"ל :

דף צ ר"ע אומר שניהם אינן בין זימ' או זימ' זה לפני אשתו תחתיו
 וכו' רבי אליעזר כבר ג"כ קטין פירות לזו בקנין הגוף ולכן
 הראשון אין לו הגוף ואיני מקחא בקטן וכמ"ס' שיש לו הגוף אך אינו
 תחתיו ורבי' יוסי כבר שניהם ישנו בד"ן יוס' או זימ' או הוה ס"ל דלאו
 קטין פירות בקנין הגוף דמי ודאי לא הוה ס"ל דנס' הראשון ישנו בד"ן
 יוס' או זימ' דהתורה ודאי לא בזה להשמיטנו אינה ריבוי אף שהוא
 תחתיו לבד בלא כפשוטו אין שם ריבוי בפירות מן תחתיו רק מקבר'
 אמרו פאן כיון דהוא תחתיו ואם לאו בקנין הגוף בודאי' אין כאלן שום
 סברא לכל המ"ד בין לר"מ בין לר"י אלא ודאי' דסבר דמסק' ליה ויכול
 להיות שהוא בקנין הגוף ודו"ק גם ח"ל לר"י דס"ל בקנין הגוף א"כ ענה
 ל"ל שהוא תחתיו בלא כפשוטו הוא סל כל אחד :

בתוספות ד"ה ר"מ אומר ישנו בד"ן יוס' וכו' ואע"ג דנבי' פן ועין יואל
 לא למיש' ולא לנפיש' משום דאין לו כח לשחרר קנין הגוף
 של אשה וכו' הקשה בחידושי' הלכות א"כ חמלי' עקיי' הך דליש' ואשה
 שמתכו' והך מי שחלי' עבד כרבי אליעזר כיון דעמי' אפי' עמי' כרבי מאיר
 וכו' ולדידי' אין כאלן קושיא כלל דודאי' כיון דסבר קנין פירות בקנין הגוף
 א"כ סבר גם לעיל דהן אינו והן אשה לא יענין לשחרר אבל אין נזכר
 בדברי' ר' מאיר' כלום להדיא משא"כ נבי' רבי' אליעזר שמתכו' להדיא' גם
 לפי' פי' זה ש"מ עבד של שני שותפין י"ל כפוטו של שניהם ולא לזה
 הגוף ולזה הפירות וליכא למימר דיכול לשחררו לכן ל"ל דלמי' כרבי
 אליעזר דרבי' עבדו המיוחד ועי"ל דלרץ להביא דליש' דאפי' מכרו
 לשניהם כאחד אינו כלום חס' מודה ר"מ דאס' שניהם כאחד שפירדו
 יזולא לחיות לכן לרץ לומר דלמי' כרבי אליעזר דדרש עבדו המיוחד
 לו ואין להקשות לפי' פי' זה של שני' מה דרבי' הגמ' לומר בפלוגתא
 דהני' תחלי' יאמר כפוטו דפלוגי' הבדליות בקנין הפירות אי' הוה בקנין
 הגוף דליכא למימר דמביא דליש' על אותה בריית' ספקיה דלאו בקנין
 הגוף מה בכך אכתי' כימא דיואל' לגמ' כיון שיש בו פירות לכן מביא
 דליש' מדר' יהודא' ספקו דהראשון אינו בד"ן יוס' או זימ' ודו"ק :

ע"ב בנפשה וסיחה משפחה ומכתת' ידה על ראשה וכו' מדברי' רש"י
 לקמן בכחוב' שכתבו שהמעשה קאי' אף שהיתה שם אשה ע"ה
 חיבי' רבי עקיבא ליתן ד' מלות זוז וכו' ל"ל דמ"ס' לאו אפי' מתוך ד' מלות
 היינו כיון שהיא עמי' הרי אט' רואין דעמי' מזולג עמי' בשמן באיסור
 ואמאי' אמה פוסק דעמי' זוה לעטירה זוה והסיב' אף שפניה' מבייש'
 עלמו בכאיסור' מ"מ אחר' שבייש' אותה חיבי' ליתן ד' מלות זוז וק"ל :
בבב"ר אביעיא להו מנה זרי חנן או מנה מדינה חנן וכו' וסגל לא
 אביעיא ליה אס' הוא סגל זורי' או מדינה דכבר נפסדו לעיל
 ריש פדק דז"ה של דבריהם כסף מדינה וק"ל :

שם צננ' הא הכהו בפניהם עד נעשה דין וכו' דליכא למימר דבאמר
 ה"ק וכי' בפני' ב"ד הכהו וכו' דאס' הכהו בפניהם בלאו הכי
 פטור הוא דאין עד נעשה דין אלא ודאי' פלג' הכהו בפניהם אלא ע"ה
 עדים וח"כ מה אגרוף מיוחד לעדים וכו' דא"כ הוה קשה מה שרץ
 ר"ע להוכיח דליירי' טלה בפני' ב"ד הכהו הרי שמשען התמני' אומר להדי'
 פרט' לשיאל' אבן מתחת ידי' עדים קודם שהביאו האבן לב"ד א"כ איירי'
 שהבאה הימה טלה בפני' ב"ד אלא ודאי' דבאמת היק' לשמעון הלא גם
 לדברך הכהו טלה בפניהם ואם כן אף יודעים כמה הכהו ודו"ק :
בתוספות בד"ה כאלן טרלו בזילה וכו' ונר"ע אפילו עד הרואה אין
 נעשה דין בדיוני' נפשות וכו' וכן כתבו ד"ה כגון שראוהו
 בזילה וכו' דאפילו כר"ע כיהא דללא גמר מדיני' נפשות וכו' ואין להקשו'
 לפ"י אמאי' לא מתרץ הגמ' אימר דאמר ר' טרפון בדיוני' נפשות דלרבי
 טרפון אין טיף חילוק זה שהרי הוא לא דרש וטפטו העדה ס"ל מתקנת'
 נעשו דיינים א"כ לתרץ אגל' דאמר כר"ע דאמר דהוא דדיני' נפשות
 אין עד נעשה דין לא בדיוני' ממונות י"ל כיון דר"ע לא אמר נבי' דיני'
 ממונות א"כ ס"ל א"כ מנ"ל לנפשות פלוגתא דחוקה בין ר"ע ובין ר"ט ימ'
 דרע"ק סבר בדיוני' ממונו' כר"ט בדיוני' נפשות דמתקנת' נעשה דיינים אבל
 עד נעשה דין לא ס"ל לר"ע גם בדיוני' ממונות ודו"ק :

בתוספות ואפילו מחלה לנבי' בעל וכו' והשתמור ותמחול לבעלה
 יפקוד הכל וכו' דבריהם כאלן חזיל' לחידוש' שכתבו לעיל
לפי דעת ר"ת שאין לרץ' לשלם כשתמחול רק מה שקבלה ויחזו חירן
 יזמר עיקר' דלפי' חירן הראשון שחירצו לעיל דאכתי' הוא אטרותו ב"ד
 בכדי וכו' קשה אס' כן מה לרץ' הגמרא להקשות וכו' זכני' וכו' וז'
 להאור' דחבלה ביה וכו' ומתרץ אטרותו בכדי וכו' הא בלאו קושיא י"ל
 ל"ל דאטרותו בכדי לא טרתי' דל"כ קשה הלא אין כאלן שום הפסד
 דהיא גריבה לחזור ולשלם כמ"ס' החוספות וע"כ חירן השני יזמר כפון
 ועפ"י הקשו גם כאלן דאס' תמכור ותמחול לבעלה לא תשלם אחר כך
 רק מה שקבלה ממנו ועכשיו כשלא תמכור יגבה קבלתו אס' תחללתן
 מיהו אכתי' אינו מיושב דהרי מה שהוא חותן לו בעד טובה הכלה על
 כחובה חזר וטקמו לעלמו בעד חבלתו ואם היא א"כ חפלה לו כיהל'
 שקבל' הרי נפרע בעד חבלתו וע"כ יש לתרץ בהיטך דהחוספות אזלו
 לשיטתם דלעיל שחירצו דנקרא אטרותו בכדי וכו' ואם כן קשה מה
 שהקפתי' מה גריבה הגמרא להקשות חזוין לחבל גוטיה וכו' אלא ל"ל
 דמ"מ נקרא קת' הפסד מי' יודע שמה' יחזיקנה באיסור' בלא כחובה או
 לא ידור עמה ולא יתן לה גט אס' כן טפיר' מקשה גם כאלן אף ק"מ אס'
 כן נמה להו לחוספות לתרץ דנקרא אטרותו בכדי ה"ל לתרץ דאכתי'
 נקרא הפסד ויש לישב ודו"ק :

חרושי הלכות מסכת בכא קמא

דף צא ע"א בנמ' ריפוי ושבח עד שיחברא וכו' ויש לקדקק אמאי לא חשיב גם צער לחומדין עד שיחברא סברי כל יום ויום קודם שיחברא יט לו צער ויהו לפי ג"ס החו' לעיל פ' הכונס דלער אין נותנין אלא של שעת הצלה ולא הנע' הכתם אח"כ אחי שפיר אף לדעת הסובר דמשלמי' הער הנעמך אח"כ ג"כ קשה ול"ל דודאי ריפוי ושבח נרץ להשמיעו אין חומדין כל יום ויום השבת או הריפוי מה שרץ לרופא ליתן בכל יום ויום רק טחנן מיד לאטקוי צער איך שיד צעולם לשום כל יום ויום ווי יוכל לשום זה כמה כואב לו המכה היום ולמחר אלא נרץ למחר בכלל צער של מכה ועד שיחברא וא"כ ח"כ להשמיעו ודו"ק טוב ראייתו בספר מעדני מלך הרגיש בזה ע"ס :

ד"ה ר' יוחנן אמר יש הן כו' מתחמת בתי' קאמר כו' כאן קשה בהיך מ"ס לפיכך ידלפי זה למה נקט בתי' להשמיעין גבי רחם איברים דאף טאמר בכיחוסא מתחמת בתי' קאמר רבותא ה"ל להשמיעו אף בהכני ופגעני אס אמר בכיחוסא דהוי בסתמא בתי' לאטקוי פיר"ש אין קשה זה כיין דלפנין דיחא אין נקפוחא דודאי אס אמר בל' בתי' טהור הייך רק טקט אורחא דעגתא כמ"ס רפ"י אס בן יוסף אורחא דמלתא גבי רחמי אברים טאמר בתי' מלגבי הכני פלעני משל"כ לפי החוסמות יש רבותא לענין דיני ויש ליטב ודו"ק :

ע"ב גמ' ע"ס ועפ"ן כלים וכו' ולא מתרץ בקיטור דתי' איירי בגול משופי' ונמר טווי' משום דס"ל דסינוי דהדר אין סינוי ולאכ"י גם כן אף דס"ל דיש סינוי מ"מ קשה אמאי נרץ להשמיעין בכה"כ דגול משופי' אמאי לא נקט כפשוטו בגול ע"ס וטען צמר וליבן ולכן נרץ לתרץ דלשמיעי' בסינוי דרבנן וכו' וק"ל :

ש"ס אמר אבי' לא קשיא הא ר"ס הא רבנן וכו' ומה שהקשה הגמ' לעיל ליבנו לא צמר וליבן וכו' משלם בשעת הגזלה וכו' מ"מ התקטן מקמי כסברתו דאף אס מתרץ שלא קשה כלום מליבן מ"מ ק"פ הא קודם עשייתו הבגד נרץ לטווי' וא"כ קשה בטווי' ולכן מסיב החרט"ן ג"כ צמר טווי' ועפ"ן בגדים וכו' הגם שמתקטן לא נזכר כלום מטווי' ולפי פ"ס מושב ודו"ק :

בד"ה בתוספות קמא חילין וכו' בחידושי הלכות הקשה פ"ס מה שהקשה וכל' כונתה דלרבא לא קשה כלום דאף יעשה חילוק אס סרק דפטור בו מוטיל סיטי זה אינו דלרבנן גם בסירוק אינו נקרא סיטי ומה שמתרץ רבא הא וזה ר"ס היינו גם כרבי טוען וברבנן מתי אחי מש"כ בכבירי מודה גם רבנן דהוי סיטי ח"ק לפי הבנתו מה מקשו החוסמות דחלק גבי צביעה בין עוברת לשאינה עוברת הלא לרבנן גם צביעה עוברת היה סינוי אלא ל"ל דהחוסמות ק"ל דמ"ס הא והא ר"ס היינו פיר"ש לבד אחי סינוי הכריחות ולא כרבנן ח"כ קשה גם בחירץ של רבא דה"ל להפלוג בין נפיל' לקרוקה וע"כ נראה שאין כאן קשיא כלל דקשיא החוסמות הוא אמאי נקט המחני' חלק אחרת כפי"א ה"ל להכיח הבבא של רישא גבי צביעה ונפלוג בטווי' אבל בהיך מקיטת לרישא אין קשיא דה"ל לינקט רק הבבא של הכיטת ולפלוג בטווי' ולא לימני הרישא וכו' ופי' דהוי פירשתי דברי רש"י לעיל במרובה דף ע"א ע"ס ודו"ק :

דף צד ע"א גמרא ה"ק לא מחלקו ב"ס וכו' בדבר זה וכו' ר"ל ר' ישמעאל ושאר תנאי' סברי דלא פליגי בזה דלא כגוריון ואבי' אמר למיתתיה בין לגוריון בין לשאר תנאים כולם סברי דב"ס סברי דסיטי בתקומו עומד וכו' וק"ל :

ע"ב גזלתי ממי שצביעה איבא וכו' ר"ל איך אמר הגזלן שגבה שמועט על הגזילה עשה ונבא וכל אחד הוא ענין בפני עצמו גזילה ונבא והרי זה אינו אי לא גזל לא גזל ולא קרא כלל גזלן ח"כ מיד שחתי אומר הגזלן הרי ע"כ נבא דל"כ אינו גזלן ומאי נרץ לומר גזלתי שגבה וכן בבא מניעה טעמא פס' ממי א"ע פי' שגבה וכו' גם כן הכוונ' כמ"ס ומה"ר"ח לא הביין דברי הגמרא כאן בזה ודנה להגיה ולא דק ומאי קשה אימא מ"ס א"ע ע"ס שגבה קאי אמלוי בריבית לבד ולא גזלתי ע"ס בחוסמות לעיל :

ש"ס משום דבעי למתני סיפא וכו' הייבין להחזיר מפני כבוד אביהן תנא רישא גמי' בדידהו וכו' ר"ל חיי רישא גמי' בדידהו לאשמועי' דאפי' הכני' אין הייבנים מפני כבוד אביהן כיון שאינו דבר מסוים ודו"ק :

ש"ס ושפין ככירין יעשה דרכי' ציבור וכו' ולא כחל' ליה לומר דהוא יעשה ואין מקבלין ממנו דכאן אין שיע' זה והלכ"י מיימי דרב הסדל' דמפ' ואמר עשה צרות שיתן וכו' ולא היה האמת דאין מקבלין ואין מניחין לעשותם מאי נרץ דהו' חסדא למשכן נפשי' לפרט מה שיעשה מהן כיון שבאת' אין מניחין לעשותו וק"ל :

בתוספות ד"ה מי עשה טביעה וכו' ומשני בשלל הספיק להחזיר וכו' ומקבלין מהם דלא סיבי תקנה גבי בנים וכו' זה שלק

קאי לחיובם קמא שכתבו דחילו החזיר אביהם ולא היה מקבלין גם הכני' לא היו הייבנים להחזיר ועלזה כתבו פתיר' הגמרא שלא הספיק להחזיר וכו' ומן הבנים מקבלין דלא סיבי אלא התקנה אבל גבי אביה' שיע' התקנה ולא היו מקבלין אף אם הוא דבר מסוים ודו"ק :

בא"ד וכן ל"ל באיזה נסך וכו' כתב בחידושי הלכות וד"ל קמא לחיובי' שני ושלישי ולאפוקי מחיובם קמא וכו' ודבריו משובשים מדה דחשמועות לשון החתמות לא משמע כן כאן ובסוף הדבור שכתבואר ל"ל דה"ה חיי צעי' נביה כיון דלא חשש למוכרו וכו' ועוד דאף חסדא לפרט כאן שהתקטן פריך ממי צעי' נביה דא' החזיר הוא נקבלין מפני שהו' מסוים ממי קשיא הלא הם הוכיחו בדבריה' דאס אין יוצאים בדייבנים אפי' ללא' ידי' שמי' אין חייב להחזיר' וא"כ ממי קשיא ממי צעי' נביה דהו' ליה להחזיר הלא אין חייב להחזיר אלא ודאי שהקושי' הוא דהו' לו למכור עכ"פ ודו"ק :

דף צה ע"א וכל' היכי דגזילה קיימת לא עבוד דרבנן תקנתא וכו' דליכ' לתרץ דהתקנה הי'הא שאין מקבלין כלל אפילו הדמים ובגזל קיימת אימא דקושט' הוא דיכולה להחזיר דמי גזילה דא"כ אין כבדא לחלק כלל בין קיימת לשפין קיימת דכל' עמנו שמתקן ד"ה היינו משום כשהגזילה קיימת יחזיר ויולא הגזילה עלמה מתחת ידו וכשאין קיימת אין חייב ליתן כלל אבל לענין דמים של הגזילה אין שיע' לחלק וק"ל :

ע"ב בתוספות ד"ה שגבה טע"ג גזילה וכו' או משום דהו' סינוי נגמור וכו' כתב בחידושי הלכות ח"ק אמאי לא קמי' לר"י צביעה ואס אמר שאין מתכוון לקנותו א"כ היינו פי' ר"ת דלקנותו וכו' במדמה שלא חס לענין דגם ר"ת שכתב דטעם דצביעה לא קמי' לר"י היינו משום שאין מתכוון לקנותו לא כתבין אלא אליבא דרב פפא אבל לרב זביד לא כתב טעם זה כלל כמבואר בדברי ר"ת דהיינו משום שדלתי' אינו נקד' סינוי כ"כ כשהוא על הגזילה טעמ"ס גם הגזילה הוא בענין ע"ס הסינוי מש"כ כשאין ע"ג גזילה אז הוי סינוי יומר שאין מתחברין ביחד כלל גזילה עם דבר הנשחטה ומתייבית יתי' שיהיה זה הסינוי לנגזל גם יש לפרט הטעם שיכול להעבירו וכו' כמו שהוא כתב אף גם ר"ת סבר כן אליבא דרב זביד ודו"ק :

בד"ה חכמה דלרבא לא קשה כלום דאף יעשה חילוק אס סרק דפטור בו מוטיל סיטי זה אינו דלרבנן גם בסירוק אינו נקרא סיטי ומה שמתרץ רבא הא וזה ר"ס היינו גם כרבי טוען וברבנן מתי אחי מש"כ בכבירי מודה גם רבנן דהוי סיטי ח"ק לפי הבנתו מה מקשו החוסמות דחלק גבי צביעה בין עוברת לשאינה עוברת הלא לרבנן גם צביעה עוברת היה סינוי אלא ל"ל דהחוסמות ק"ל דמ"ס הא והא ר"ס היינו פיר"ש לבד אחי סינוי הכריחות ולא כרבנן ח"כ קשה גם בחירץ של רבא דה"ל להפלוג בין נפיל' לקרוקה וע"כ נראה שאין כאן קשיא כלל דקשיא החוסמות הוא אמאי נקט המחני' חלק אחרת כפי"א ה"ל להכיח הבבא של רישא גבי צביעה ונפלוג בטווי' אבל בהיך מקיטת לרישא אין קשיא דה"ל לינקט רק הבבא של הכיטת ולפלוג בטווי' ולא לימני הרישא וכו' ופי' דהוי פירשתי דברי רש"י לעיל במרובה דף ע"א ע"ס ודו"ק :

דף צד ע"א גמרא ה"ק לא מחלקו ב"ס וכו' בדבר זה וכו' ר"ל ר' ישמעאל ושאר תנאי' סברי דלא פליגי בזה דלא כגוריון ואבי' אמר למיתתיה בין לגוריון בין לשאר תנאים כולם סברי דב"ס סברי דסיטי בתקומו עומד וכו' וק"ל :

ע"ב גזלתי ממי שצביעה איבא וכו' ר"ל איך אמר הגזלן שגבה שמועט על הגזילה עשה ונבא וכל אחד הוא ענין בפני עצמו גזילה ונבא והרי זה אינו אי לא גזל לא גזל ולא קרא כלל גזלן ח"כ מיד שחתי אומר הגזלן הרי ע"כ נבא דל"כ אינו גזלן ומאי נרץ לומר גזלתי שגבה וכן בבא מניעה טעמא פס' ממי א"ע פי' שגבה וכו' גם כן הכוונ' כמ"ס ומה"ר"ח לא הביין דברי הגמרא כאן בזה ודנה להגיה ולא דק ומאי קשה אימא מ"ס א"ע ע"ס שגבה קאי אמלוי בריבית לבד ולא גזלתי ע"ס בחוסמות לעיל :

ש"ס משום דבעי למתני סיפא וכו' הייבין להחזיר מפני כבוד אביהן תנא רישא גמי' בדידהו וכו' ר"ל חיי רישא גמי' בדידהו לאשמועי' דאפי' הכני' אין הייבנים מפני כבוד אביהן כיון שאינו דבר מסוים ודו"ק :

ש"ס ושפין ככירין יעשה דרכי' ציבור וכו' ולא כחל' ליה לומר דהוא יעשה ואין מקבלין ממנו דכאן אין שיע' זה והלכ"י מיימי דרב הסדל' דמפ' ואמר עשה צרות שיתן וכו' ולא היה האמת דאין מקבלין ואין מניחין לעשותם מאי נרץ דהו' חסדא למשכן נפשי' לפרט מה שיעשה מהן כיון שבאת' אין מניחין לעשותו וק"ל :

בתוספות ד"ה מי עשה טביעה וכו' ומשני בשלל הספיק להחזיר וכו' ומקבלין מהם דלא סיבי תקנה גבי בנים וכו' זה שלק

חרושי הלכות מככת בבא קמא

יא

הלכ' כך ונבי כל החו' אחי רב פופוס' כאיך הנא ע"כ אין הלכ' כחל דמחני' לאשוקי במקום שלא נזכר שום אומר' חולק על מחניתן ודאי הלכ' כדברי המחני' כן כתב בחדושי' הלכו' פ"ק דע"א והוא מדברי התו' דפי' הירושנין ודבריהם הם לריבין עיין ע"ש :

פ"ב אומר הלוקח טעם בו אין טופין אותו ריש גלותא לא למכור ומכלל דמקנא קניא ליה וכו' ר"ל מכלל דהלוקח קנה המדה דלכ"כ פשיטא דאין טופין אותו ריש גלותא למכור כי הוא לא קנה הלוקח מעולם את השד' לא ודאי דמקני קניא ליה ללוקח המדה וה"ל כיון שהמדה הוא של לוקח חייב הריש גלותא ליתן לו סכר מכירה קנול' דאיטו חייב ליתן ח"כ קשה הרי לא היה מעולם כוננת המוכר להקטת המדה ללוקח אלא לריש גלותא ואפ"ה קנה המדה ומתוך שהודיע לכהדי ולמוכר שהוא קונה המדה לעצמו דק' שכתוב על סמ' ריש גלותא שלא ילאו עליה עסיקין וק"ל :

בתוספת ד"ה מן הודיע לבעל החיטין וכו' הלכך לא קני לבעל המעות כלל משום טעמא דמי הודיעו לבעל החיטין וכו' ולפי מ"ש התוספת לקמן הא דפריך מי הודיעו בני למימר דמסתמא מירי' הכרייתא בכל ענין אפילו לא הודיעו וכו' אין מקום לדבריהם כאלו דלין כוכי' בני מערב' לומר דחיי' דוקא בלא הודיעו רק כבדדי' חיידי' כמי' ופ"כ ח"א לומר דאחי' בר' יהודה ואיירי' לטבול' דקפיד הלל לר' יהושע סיניו אינו קונה ואיירי' שהודיע לו ג"כ לבעל החיטין וקל' יש הוכח' ליה דאיירי' בין הודיע בין לא הודיע דלכ"כ קשה דחמאי חייב ומתרגין בהכרייתא שהודיע דחמאי חיידי' שהודיע ודאי חיידי' שלא הודיע אלא כמ"ס ודו"ק :

ד"ה שמי חטין וכו' והלא מנפשא דכרייתא קשה וכו' דברי החידושו הלכות סתומי' וקויד' במקום שהיה לו לפרש דנרא' ביאור דבריהם דחוכני' יקר קושי' הם הוא כי הדעת שאמר ר' אבא הוא תדע מן הקשי' שהרי לפי פשוטו הוא מתקיק רב וסמואל בזה האופן לכתוב הכני מערבא דסברי דבעינן דוקא הודעה ובלא הודעה אינה קונה בעל המעות אם כן גם חטין וחטין לא ילקני כיון שלא הודיע אלא ודאי דלא בעינן הודעת בעל החטין כלל והכרייתא אח' סני' בר' מאיר ולהכי גבי חטין וחטין קני בעל המעו' ואין לריך הודעה כלל וחטין ושעוריהם הוא סיטי ולרבי' מאיר סיטי קונה ומתוך דבי' אציה לעולם אימא' לך דבעינן הודעה ולא קני בלא הודעה ודקשי' לך חטין וחטין כמי' שאכי' דשליחותיה עבדי וקאמר תדע דשליחותיה עבדי דמתן וכו' למה הי' מי הודיע לבעל עיקר' לצבו וכו' מאי אכתי' כלום לדבר' אימא' זהו הוא קיוע להפקעתא דרב סמואל דלא בעינן הודעה כלל ובעל המעות קני בלא הודעה וא"כ זהו הדעת היה יכול להביא גם מהכרייתא עמיה מאי אמרת אדרבה קושי' סמואל הוא באמת על הכרייתא למה נקט חטין ושעורין דמשמע חטין וחטין קני אחאי' הוא לא הודיע כלום אלא ודאי דלא בעינן הודעה ולהכי גבי חטין וחטין קני דלין כאלו סיטי הלל קושי' או קשה ג"כ על הדעת שהביא מתחני' דערכין גבי לבע ומה שהקשה עוד בחידושי' הלכות דה"ל להקשות סמואל גוסי' לא אפין לפי מה שכתבתי דקושי' סמואל הוא באמת על הכרייתא דמשמע חטין וחטין קני למה הלל לא הודיע ודו"ק :

פ"ב גנו' מאי איכא בין ת"ק לר' נתן וכו' מהר"ל מוחק שני המלות מאי חייב ולדידי' שפיר גרסי' להוהיטו שרבה מוכיח לעצמו דפליגי בניסך שלא תאמר שמי' ואם הוסיף לה נוסף משהו לה דברי סהם הכרייתא' ולא שהוא מדברי ר' יהודה נשי'ה ושיהיה פלוגתא דברי לכן החתול הוכיח מאי איכא בין תנאים שבכרייתא' ו' ע"כ לומר בין ת"ק לר' נתן איכא בנייהו שכירות וכו' ד' נתן לר' יהודה הנשי' איכא בנייהו נוסף ח"כ ס"מ פלגיני' בזה וה"ה הכי תנאי' ר' מורכבן וק"ל :

שם אלא הא דתנן לנצוב לו אדום וכו' וה"ל להקשות דלמה מחניתן זו חיידי' בשכר ולא בחנם אלא דבלאו הכי פריך שפיר שאמי' החם דעביד בידי' וק"ל :

שם מפני שהוא כנושא שכר וכו' וה"ל לתרץ דחיידי' בכתה טובה שאיט' אותו אלא דסבר דומיא דשאר הדברים שהי' בבכרייתא' דחיידי' בכתהם סתמא שהוא אומן ומה שהקשה בחידושי' הלכות דה"ל לפנוי דחיתא בר' מ"ל דכ"ל למקטן אם איתא כן לא ה"ל ליתן הטעם כחם שהוא כנושא שכר דק' ה"ל לומר בקול' מפני שהוא טושט ודו"ק :

בתוספות ד"ה תניא איך בין אומן בין הדיט וכו' ולי' ליה למחי' אם אין בקי' בדנכו וכו' מה שהקשה בספר של מהר"ם ובי' של שלמה אחאי' לא אמר בנמ' וא"כ הוא ומה בדנכו והא' בהנם והא' בשכר הגם שעל התו' אינו קשה כלום דאיכא למימר דסברי' דבדנכו סטור גם בשכר וכמ"ס בי' של שלמה ושלל כדברי מהר"ם מ"מ גם בל' הרא"ש נראה דלין כאלו קושי' כלל דקושי' הש"ס הוא בכל מקום שאומן וא"כ הוא יותר טוב זה החי' מן החירון הראשון וכלן בחירון הראשון לבכרייתא' ו' דמתי' חייב בין בחנם בין בשכר ובכתה אומן וא"כ אמר

דחיידי' דוקא בשכר ובדנכו דוקא זהו אינו מסוביא הגמ' ודו"ק : ד"ה ק' ע"ל בתוספות ד"ה אחי דינר לר' א' וכו' כדמשמע ר' היא דעבד לפנים משורת הדין וכו' ולא ניחא ליה למימר דגם אי לא לריך למימר אי אמר ליה עלך קא סמכינא חייב לשלם דל"כ ה"ל למתא' לתרץ לעיל רומיא דכרייתא שהדי' הוא דל"ל עלך סמכינא והוא דלא ח"ל וסנייהם בבקלי'ם בדנכו וכו' ודו"ק :

ד"ה ושיאר את הטעם וכו' דהא משמע דל"בדי' דרמ' ניחא' בלא נשא ונתן וכו' למה פתחיי' הדין לרבין כנגע וכו' ל"ע לי' מאי מביא דלי' ומכרת המקטן על התרץ אימא' ודאי הסוגי' של המקטן ניחא ליה לחייב לר' מאיר בלא נשא ונתן מחילה היינו מחוס' דכ"ל כרב פסח דמה שעשה עמוי' כסיקול' הדעת וקס' דינא ואמר ששוקי' הא' איחמר' עלה אמר רב והוא סתן' ונשא' ביד מקטן' באמת כן הא' איירי' מחני' כנשא' וכן וכו' ואם כן כשביל' זה הוא ג"כ מה שעשה עמוי' ולא כשביל' הטעם של רב שמת דקס' דינא בדבורו וא"כ שפיר חייב גם לרבין כיון שנגע סך' בזה מחילה לא היה קס' דינא דעכשיו דקושי' כנשא' ונתן אחי' שפיר מה שעשה עמוי' בלא הטעם של רב שמת וא"כ גם הסברה חיי' ודו"ק :

ב"מ ד' ואמאי נימא' בין דאלו לא היה נשאו' הוה עומד וכו' כבכורות תקטין החוספות ג"כ אחאי' לא אמר כאלו ר"מ לבכורות הוא מי שאינו מומחה וכו' והנה אף שהחוספות חירלו' כאלו דללו' דוקא ונשאו' וכו' מכל מקום ה"ל למקטן להביא גם כן ולומר דלמא' הא' ר"מ דמתן מי שאינו מומחה וכו' ויש ליישב וק"ל :

בבב"מ הא' איחמר' עלה אמר רב והוא סתן' ונתן ביד וכו' אין כוננת הגמרא להקשות דמדבר' אוקי' למתני' בתנן ביד ס"מ סביר דוקא בתנן ביד לאשוקי' בגמרא' שפור דל"כ מאי אמר עוד אלא הא' ר"מ כו' ומה בכך אף אם יש במקום אחר סר' מאיר סבר כן מ"מ הרי רב לא פסק הלכה כמותו רק סבר דבלא נתן ביד שפור אלא כוננת הנוקטן הוא הרי רב אוקי' למתני' הכי כדי שלא יבא ססם ומחניתן בבכורות בר"מ דקגם כרבין מ"מ יכול להיות שפיר סביר הלכ' בר"מ אף הוכחה אינו כאלו דאיכא למימר גם ר"מ לא סבר מעולם דדלין דינא דגרמי' ומחני' חיידי' באמת בתנן ביד :

ע"כ ברש"י ואם ירנה לתת את שכר שלם ששנה יוצא על השכר כו' בחידושי' הלכות מתחני' אינו באופטי' עסקין שיואל' יותר מן השכר שיהן לו למאי' כתב רש"י דבר שאלו לטור' וכו' כתב פירוש רש"י בלא וכו' אין חייב רואה שום השתנות ברין' מפירש רש"י שבכאן שגם כוננת דס"י בכאן הכי הוא ע"כ ולענין עיקר הקוש' י"ל שנוכל למלא' הדבר כגון שאיטו קו"ב לו' שער כמה וכמה דק' השכר שלו הוא שטותן לו חלק שלש או חלי' מן השכר בעד שכרותו ובה' מיושב קל'ת מה שכתב רש"י דין זה כאלו ולא לעיל ברישא' אף לפי' ח"ש שבא' להורות באינה' אופן טובל' למלא' הדבר' וע"כ כתב כגון שהשכר הוא יותר וכו' י"ל שהוא נוטל דק' חלק מן השכר וא"כ השכר כולו הוא יותר גם יוכל להיות סה"י שזכר אותו באיזה סך קלוב' שהוא יוציא כל הולאות וכן קיבל על עצמו ובחוק' כך נעשה הלכע' ביוקר מאד ממה שהיה :

ד"ה קא ע"ל ברש"י ד"ה לבע' בהן אמר שלו וכו' כדעביד למימר לקוון וכו' משמע שהוא מפרש דגם בכאן האבועי' היא אי חייב לשלם לו הסמנין או יהיה שפור לגמרי' ולע"ל הקשו' מ"ל דקנייהו בסיני' ומיד נעשו' שלו וממילא פשיטא שהי' בעל אפילו אין שכתה סמנין וכו' וה"ה שהיה יכול להקשות קושי' דלקמן מי מני' אמר ליה לית לך נבאי' ולא מנידי' אף כן דרך הש"ס להקשו' מחילה קושי' כללות ואמר כך אמר וכו' כך אז אינו קשה קושי' הראשון' אף קושי' אחריו ודברי מהר"ם אין מובני' לי שכתב גם לעיל קושי' הגמרא' כן ומביא דלי' החוספות והדר' הם כדבריו מאי' לריב' החוספות לפרש דחיידי' בנול' סמני' שרוא' הלל גמ' עמיה' חיידי' כן ומדבריהם נראה שהיה מפרש קושי' הגמרא' כך וכו' דגול' סמני' ודקניאו ושדינהו וכו' ומבטי' לך אי חייב לשלם כדמעיקרא' או כדפשתא' עם השכר מ"ל דקנייהו בסיני' ופשיטא' שמשלם כדמעיקרא' ודו"ק :

בתוספות ד"ה דול' לבע' ומי' חיידי' דגול' סמני' שדוי' וכו' נראה בזה לאשוקי' קודם שהי' דול' לבע' שפיר הייתי מפרש דגול' סמני' ודקניאו וכו' ומאי' אמרת חייפוק ליה דקניאו בסיני' אלא באמת הוא כן ואף אם קנייהו אי' אין שכתה סמני' לשלם לו הסמני' ואי' יש שכתה וכו' אז מהדר' לי' הסמני' כנו שאינו מוכי' מחת' לאשוקי' אחר שמתוך דול' לבע' ואם כן אי' יש שכתה סמני' אז אף אם מהדר' ליה אינו משלם לו כלום שהול' וע"כ שפיר היה קשה דקנייהו בסיני' ואם כן פשיטא' שגרי' לשלם לו הסמני' כדמעיקרא' ולכן כתבו דעכשיו חוד' לתקומו חיידי' שעליל' דגול' סמני' שדוי' ודו"ק :

חרושי הלכות מסכת בבא קמא

אינו נושא להקשות דלילמא לא איירי רב בהודה לאפוקי אחר שמתוך
באין בקפן איכא למימר דגם הפסוק איירי בקפן ויתר נראה תירך הראשון
ודוק וכתב בחיובי הלכות דליל דגם נבי טוען טענת נגב מודה
רב בהודה שחייב לשלם דלגבי קשה תקשי מן הודה דקישא דלירי בלא
קפן אלא תדאי דגם סם מודה רב ולא איבין לפי ואף מתוך קושיא
התוספות דרבא תקשי אח"כ מן הודה דטוען טענת נגב אדברי רב ותמי
קשה הלא מודה רב בנגב אף בהודה דחייב לשלם וע"כ ל"ל דודאי היא
בבב התקפן דלין חילוק בין הודה נגב לטענת אבד ומה שלא הקשה
מהודה דקישא דאיכא לתרץ דגם זה איירי בקפן וכת"ס סם בחיובי
והיינו משום הודה דקישא ודרישא איירי בחד נוגח בקפן והטוען טענת
נגב איירי בלא קפן גם מ"ס כאן ומהר"ח ליישב קושיא התוספות דרבא
פריך אליביא דרב המנונה יקשה אחתי תקשי אמאי לא הקשה לרב המנונה
מהודה הנגב גם מהפסוק אלא לר"ך לומר דרב המנונה מתוך דלירי
בקפן ואם כן הי"ט פי' התוספות ודוק :

פ"ב בחוספות ד"ה אכל אכלו שהוא גדול וכו' משמע אם נכבש וכו'
עדים שאלו משלם השלומי כפל בו ואין להקשות אמאי אינו מקשי
צק"י ח"ך נהנו לו מחילת הכ"ד טענה מאי ידעי טבא מעולם לירי
הצביעה דלמ' נגב כשהוא קטן ד"ל דלירי שהוא עלמו טוען טענת
חמו בזה שכתב נעשה גדול ומ"ס בגמרא שאלו כשהוא גדול בו הי"ט
לפי האמת אחר שכל עדים ומעידין שאלו דחייב לשלם כפל אכל
מתחלה איירי שהיא עתה טוען טענת כשהוא גדול וכו' אחי לירי
הצביעה ח"ך לפי' מאי לירי החוס' להקשות שיהא נאמן במה דהחזירי'
כשהוא קטן אמאי לא יהא נאמן במה נגב כשהוא קטן דבאופו טעל
איירי הברייתא ויש ליישב דוק :

דף קז ע"א בחוספות ד"ה עירוב פרסיות בו' וכן בפ"ק ד"ב בשמעת'
דילך נבי פלגים דינן בו' כתב בחיובי הלכות לא ידענא
מאי דר"י מתיי דסם איירי בהלוגה דכ"ע מורי דבעינן מודה מקל' בו'
אמנם אני ידעתי דברור הוא טענת התוספות לפי פירש רש"י דהדבר
תלוי אם יכול להעיד אז לר"ך לישבע אף אם כופר הכל ח"כ סם נבי
פלגים דינן דיכול להעיד שהרי אינו כופר לו הכל דע"כ מודה בשמי
פלגים כמשמעו' הסדר ח"כ אמאי לר"ך סם מודה מקל' מן הטענות
שכבש אותו הלא אף אם יכפור לו כל הטענות מ"מ ח"כ לישבע מפני
שיכול להעיד וזה ברור ולזה הכי סמוך קושיות או לקושיא דפ"ב דכחונת נבי
סנה ללמד ביי' בו' סב רחמי בר"ן משמע להדיא כדברי ע"ס ודוק :

ב"ד והא דקאמר מ"ס מלוה מפר"ת מ"ט דמלוה פי' טעמא דמורה
מקל' חייב בו' ואין להקשות אמאי קאמר מ"ס מלוה הלא גם
גבי פקדון דינא הכי והוא לכו לומר מ"ס מלוה ופקדון ד"ל דעל פקדון
אינו נושא להקשות מפני שהוא מפורש בקרא ואין ליתן טעם על גזירת
הכתוב על מלוה שחייב מביאר בקרא ואע"כ אמר ר' חייב בר יוסף
דינא הכי כמו גבי פקדון ע"ז שאלו מ"ט הל"ס להאמיט במנו וק"ל :

פ"ב מ"ט לאו משום דקשה בשבועה ראשונה בו' ואין להקשות לפי' הא'
או ל"ל לרבי יוחנן לאשמעינן בעומדת על אבוס לאפוקי טלח בו' יד
קנה ואינו חייב כפל וגם אם נכבש קנה אותו ואינו חייב כפל דחדל'
מאיך לא ילפינן דתרי מיני נינהו ואע"כ סבר רב אסי לומר דכיון
דגלי כהדא יותר כיחא לן לפרש גם דברי ר' יוספן המיך בעינן זה ודוק :

ב"ט ר"ה וד"ה כלימא תמי נפקא מינה בו' ח"ך בעיני השתא דרמי
בר חמא לא ידע הפשיטותא דרבא ממחני' דלומר לאחד מן
הסוק בו' א"כ יש ל"מ כשיגמון של המחני' דהיינו בנקיט טל'ן שבועה
מחייב כפל כגון גבי עלמו וכשכבש וכו' עדים ואחר כך הודה בו'
וע"כ הגרסה דלין כוחת הגמרא בכתם להקשות מה ל"מ רק כוחת
הגמרא לומר דמשמע מלפון הכע"י דגבי טוען טענת נגב מבעי' ליה
איזא מהן פטורו וע"ז תקשי ה"ד ח"ך אפשר לגזור גבי טוען טענת
נגב שאחר יפטור ולא היינו הלא גבי טוען טענת נגב ח"כ להיב כפל
בלא טענה וח"כ תמי הו' סני' ביחד ואמר כגון שטען טענת נגב
ונכשע בו' ודוק :

פ"ב בחוספות ד"ה כגון טוען טענת נגב בו' אכל אין לפרש שאמר
אחר שבועה אבד בו' רחמי בקשר דברי ריבוח שמתרש כוחת
החוספות שאמר מה שכתבתי טענת אמת היה הדבר ואח"כ החזיר
לי הנגב והאיד ונאבדה ומתל'ן החוספות דכיון דאחר כך באו עדים
שנגב אם כן אינו מילתא למפרע שלא היה כופר ממון טענת טענה
פניה בו' ומלוא חסום פסקה לו דלם כוחת החוספות כפשוטו שאמר
מה שכתבתי טענת סקר היה רק היה ברשותי ועכשיו נאבדה אם כן
הרי הודה שהוא לפקר נכשע וטוב אינו חייב כפל דה"ל מודה בקבם
בו' ואחר כך באו עדים אמנם אין נראה דבריו בעיני דה"ל לחוספות
לפרש ולא לקחום וקופותו שלו ליתן כפל דלין זה נקרא מודה בקבם שהרי

פ"ב ברס' ד"ה איך דגרסינן בלמא נכשע דלל פטע לא נפטור בו'
ואם לסקר נכשע כגון דפטע בו' ויש ללקק למה בגירסת הגמרא
לעיל דייק רש"י וכתב נכשע באונס או מתאוה נכשע והיינו בשומר
סבר דחייב בגניבה ואבידה וע"כ מפרש דלירי נכשע באונס וכן
בגירסתו זו מפרש דלירי בשומר חכם וכח"כ אם לא פטע והיה נראה
לפרש

אין מודה להתחייב לו כלום כי בזמן שמודה הוא טוען שנאבדה וא"כ
אכתי אינו חייב לשלם לו כלום לפי טען וכעין זה אמרו בגמרא לעיל
פ' מרובה דף ע"ה גבי מודה בקבם ואחר כך באו עדים בהדיא גם לא
ידע ח"ך ס"ד לומר כיון שאמר כך באו עדים אנליא מילתא טלח היה
כופר ממון מה בכך כיון שכשעת השבועה טעדין לא היה עדים הרי
ספיר כפר ממון כי פדין לא היה עומד ברשותו שיחייב עליו באונס'
עד אח"כ וכעין זה אמרינן לקמן גבי טוען טענת אבד פני טעמים
ועהקים התוספות והודה בקמייתא דל"כ היה עומד ברשותו לאפוקי
אם לא הודה עד לבסוף אז לא היה עומד פדין ברשותו כשעת שבועה
פני' עד לבסוף שמודה והוא כפירית ממון ולא אמרינן דלירי מילתא
למפרע והו' ברור :

דף קח ע"א בחוספות ד' ה' ובאו עדים אקמייתא בו' משמע דוקא
הודה מעלמו בו' ולא ידענא אמאי אינו מקשים בקיטר ע"ל
דמי בר חמא מלי מצביא ליה אי ממון פטור אי שבועה הלא גם ממון
ושבועה חרוחיהו אינן פוטדין רק עדים דהלא ח"כ למטא סיפולם כפל
רק ע"פ עדים דבעלמו אינו חייב לשלם כפל רק ע"פ עדים ח"כ בלא
ממון ושבוע' המחייב' כפל פטורים מחוסם מחמת טעל כרחק באו עדים
ובמחני' אמרו דגם אבד דלינו חייב מעולם כפל אע"כ פטור מחוסם
מפני שכל עדים וה"ה נבי טוען טענת נגב אם באו עדים ואחר כך
הודה מעלם כפל ופטור מחוסם מפני שכל באו עדים דלין לתרץ
דלכתי מצביא ליה דאיכא למימר נמי הא דפטור גבי טוען טענת נגב
הוא הפוס ממון המחייבו כפל וה"ה דמחמת עדים כמי פטור רק מספק'
ליה דלמא ה"ה ממון המחייב כפל בלא עדים פטור מן החוסם כגון הכא
דאיכא ממון המחייב כפל ועדי' לא היו פוטדין כאן כיון דהודה אבירית'
ח"כ אכתי מ"ס או דילמא שבועה המחייבו כפל פטור מחוסם בו' הלא
בזה אין נפקותא דשבועה עכ"פ אין ליריכס לפטור מחוסם כיון דיש
עדים וגם אין לפרש דהאבעי הוא לפי מ"ס כפ' מרובה ממון התפלתם
בראש בו' משמע דהדבר תלוי בכפל ולא משום עדים דל"כ אין כאן
מקום של החוספות לקושיא או דבלל זה היו יכולים להקשות ח"ך דרושים
ממון התפלתם בראש דמשמע דוקא משום כפל ובמחני' משמע דלפניו
גבי אבד דלין משלם כפל פטור משום עדים ויש ליישב ודוק :

ב"ד ותיידי דתנא סיפא הודה מעלמו בו' ואין להקשות לפי' מאי
יכול לפטור מחמני' דלמר לאחד מן הסוק דוקא הודה מעלמו
אכל אחר עדים לא דילמא ה"ה אחר עדים והא דנקט הודה מעלמו
ח"ך דנקט גבי טוען טענת נגב דלא כיחא לומר דנקט גבי פני בבית
ח"ך חד כבא גם הודה מעלמו הוא הרישא ואמר לאחד מן הסוק הוא
סיפא וטוען טענת נגב הוא המליצתא ואף נקט רשא וקישא ח"ך
דמליצתא וק"ל :

**ד' טען טענת אבד בו' אין כופר כלום ואפילו אמר לאחד שבועה אבד
בו' ר"ל פשיטא אם אמר עכשיו שאבד קודם שנגבש ודאי דלין
כופר כלום ואין כאן רק שבועה בישוי מפני שפשיטא דלין אמו מחמני'
לו שהרי כבר הודה ששקר נכשע והיה בידו בשעת השבועה והודאות
בעל כח' עדים דמי ח"כ ח"ך אם למה עכשיו לישבע טלח היה ברשותו
אינו נאמן אלא מפני' אמר עכשיו שלאחר שבועה נאבד אע"כ אינו
כופר כלום שכבר הוא ברשותו ובחיובי הלכות לא הכין כן וככנס
בדמיק' והו' ברור וק"ל :**

**ד' חזר וטוען טענת נגב ונכשע בו' והא דלמרינן לעיל שכבר יאל
יד בעלים היינו שאתו ב"ד עלמו הפשיטותו וטעו בו' אין זה
מדוקדק דמשמע דוקא לפי תירך זה דלירי כאן טבא לפי ב"ד אחר
טלח ידע בו' קשה ממה דלמרינן דלעיל שכבר יאל יד בעלים בו' הלא
לפי מה שהבינו מתחלה דלירי גם כאן בשותו ב"ד כ"ס דקשה ממה
דלמרינן לעיל שכבר יאל וגם כפשוטו היא אמאי לא הקשו ח"ך אם טעו
הב"ד והפשיטותו מ"מ הלא אינו חייב כפל כדלמרינן לעיל שכבר יאלו
בו' וע"כ הגרסה דבאמת ה"ך בקושיא לעיל תימא היך הפשיטותו בו'
כוחת' וע"כ ליכא למימר שהב"ד טעו והפשיטותו דל"כ הלא כבר יאל
יד בעלים שבועה דאשונה ואין חייב כפל אשבועה פני' אלא ודאי
דלירי שהב"ד עשו כדן בשבועה פני' ח"כ קשה למה הפשיטותו הלא
לא היה חייב שבועה וע"ז כתבו כאן דליכא לתרץ דלירי כאן בב"ד אחר
ולעיל בב"ד אחר וח"כ ספיר איכא למימר דלירי כאן ח"ך שהב"ד אחר
טלח כדן הפשיטותו וק"ל :**

פ"ב ברס' ד"ה איך דגרסינן בלמא נכשע דלל פטע לא נפטור בו'
ואם לסקר נכשע כגון דפטע בו' ויש ללקק למה בגירסת הגמרא
לעיל דייק רש"י וכתב נכשע באונס או מתאוה נכשע והיינו בשומר
סבר דחייב בגניבה ואבידה וע"כ מפרש דלירי נכשע באונס וכן
בגירסתו זו מפרש דלירי בשומר חכם וכח"כ אם לא פטע והיה נראה
לפרש

פ"ב בחוספות ד"ה כגון טוען טענת נגב בו' אכל אין לפרש שאמר
אחר שבועה אבד בו' רחמי בקשר דברי ריבוח שמתרש כוחת
החוספות שאמר מה שכתבתי טענת אמת היה הדבר ואח"כ החזיר
לי הנגב והאיד ונאבדה ומתל'ן החוספות דכיון דאחר כך באו עדים
שנגב אם כן אינו מילתא למפרע שלא היה כופר ממון טענת טענה
פניה בו' ומלוא חסום פסקה לו דלם כוחת החוספות כפשוטו שאמר
מה שכתבתי טענת סקר היה רק היה ברשותי ועכשיו נאבדה אם כן
הרי הודה שהוא לפקר נכשע וטוב אינו חייב כפל דה"ל מודה בקבם
בו' ואחר כך באו עדים אמנם אין נראה דבריו בעיני דה"ל לחוספות
לפרש ולא לקחום וקופותו שלו ליתן כפל דלין זה נקרא מודה בקבם שהרי

חרושי הלכות מסכת בבא קמא

טו

לפרש דגם לעיל כוונת רש"י לפרש בזה שומר דהיינו שומר חנם ואע"פ כן לפי ג' ראונוהו ל"ל עכ"ל והשומר אינו חייב לשלם דאל"כ ודאי דהוא הוה הבטל של הנגב אלל חדלי דחייבי עכ"ל שמי חייב לשלם ואע"פ שבע לסקר דהיינו שבע שנגב באונס והוא סקר רק שנגב סלל באונס אבל מ"ל לא שבע בו אך לפ"ז אינו מיושב מ"ס רש"י בבע"ד נשבע לסקר וז"ל כיון דלסקר נשבע שוטרי להחזיק ולשלם בו משמע שאם הוא הדבר נשבע לסקר חייב לשלם ויש ליישב ודו"ק :

בא"ר שרי לא נתייב באונסין כמה ששמו בעירס פ"ח בו וקשה אחי לא חירטו התוספות כן לעי' בדבור טען טענת אבד בו ומה לריבו לדחוק ולחוק הגירס' הודה בקמייתא הלא ספיר יש לגרום הודה בקמייתא מאי אמרת א"כ נתייב באונסין וטוב אינו כופר ממון י"ל שחזר ועשאו שום חכם דומי' דמפרטי כהן גבי טוען טענת גבב ויש ליישב :

בתוספות ד"ה תבעו שומר הודה בו וי"ל תסום דלקרן לא ה"מ למיפטר הא דפטעו א"כ בסקר נשבע לא כפטור הנגב בו ע"י בחיודי הלכות מ"ס בדברי התוספות אינו ולדידי' קשה אם הוא כהכחו למה תלו התוספות דבריהם בחיודים דלא ה"מ למיפטר בו ה"ל לתר' בקיוד דזה לא מבע"י לי דפשיטא ליה דנקרא הודאה לענין הקרן גם מה דריבו להוכיח בקמייתא דלא מבע"י אלא הקרן מדקתני והביא ע"ל"ס משמע דלא מבע"י אלא אכפל הלא מבוחר להדיח כן בפשיטתא שאחר כפטור הנגב בו משמע דקאי אכפל דאינו אקרן אדרבה חייב ה"ל והכרח' בעיניו ליישב דברי התוספות בסיוגן אחר כי בחדלי' אין קושית החכם' דליבעי אקרן לבד ולא אכפל רק עיקר קושי' דמאי לריב' לומר הגמרא דהבי' עדים רק בלא עדים ה"ל למבע"י אי הודה לשומר אי חייב הקרן וממיל' פטור גם מהכפל כמו הודה בקנס משל"כ מ"ס בגמרא' והביא עדים אינו שייך רק כשכל ולא בקרן וע"ז חירטו וי"ל משום דלקרן לא היה שייך למיפטר אם כסקר נשבע לא כפטור הנגב דאם לא בלא עדים רק הודה מעצמו ואם כן א"כ בסקר נשבע דאינו נקרא הודאה אין שייך לומר הלשון לא נפטור הנגב אדרבה אם אינו נקרא הודאה כ"ס שהוא פטור הגבב מה הכל אבל מכל מקום גם בחיודים סברי דאכתי מספקים לה לאבע"י א"כ אקרן עצמו דהא בזה תליא רק שאינו רוניא לנקוט בהדי' משום הפשיטו' וזה ברור לרעתי ודו"ק :

דף קמ"ג ע"א ברש"י ד"ה ואם אין לו מה יאכל בו' ונעיל' בסמוך פי' ואם אין לו נכסים כ"כ שיכול לומר על חלקו בו' נראה דבסת' מ"ס ואם אין לו פירושו בחדלי' שאין לו כלל רק לעיל הוכרח רש"י לפרש בן משום דהיה משמע שאין לו כלל לשלם וע"ז אחר ליה וכו' באין ונפרעין גם תחלקו שהיו שייכים לשאר היורשים ואם כן הלא לא קיים מטות המכה על הלוקס לכן הוכרח רש"י לפרש שעל חלקו אין לו נכס' שיכול ליתן דאם יתן ויחזק חלקו לא יהיה לו גם כן מה יאכל והיינו כפרש"י כאלו באופן שכלן ולעיל פירס של אין לו שאין לו מה יאכל רק שלעיל פי' רש"י שעל חלקו אין לו מה יאכל אם יוותר אותו הפטר היה בעיני לפרש שלעיל כוונת רש"י שאין לו נכס' כ"כ שיכול לומר רעה לומר דודאי יש לו נכס' קצת אבל אין עושר כ"כ שיכול לחזק בהנכס כמשמעו' לשון יוחר בכל מקום והיינו מפני שרש"י מפרש עכ"ל שהגזילה בעין ואם כן ח"ך אחר ואם אין לו הלא עכ"ל הגזילה קיימת שיכול לשלם הגזילה דאל"כ אינו חייב לשלם כלל לכן מפרש שהגזילה היא בעין א"ך מלד עצמו אינו עושר כל כך שיכול לומר בחנם כמשמעו' :

ד"ה ואפילו לארנקי של דקדקה אם אינו מונע יורש לאביו בו' אין כוונת רש"י שאין לו יורשים כל כך דל"כ קשה מ"ס אחר כך וכי יש לך אדם שאין לו גוואל' אלא כוונתו שיש לו קרובין רק שהוא אינו מונע אוחס ואינו יודע מי הם הקרובים לאפוקי לשון התורה הוא ואם אין לאיש גוואל משמע שבאמת אין לו גוואל כלל וע"ז הקשה כי יש לך אדם בו' וק"ל : **ד"ה** ונטילו נכסיה' היכא דאין יורש אלל הוא בו' יש לפרש שבכונת רש"י דעל המעטה אין להקשות דמתחילה לנפשיה דבלאו הכי יש תקנה אחרת כמ"ס במתני' וזהו כ"ה באין ונפרעי' בו' א"ך המעטה חייבי אם הוא רוניא לנאח' ידי שמים בהלכתו ולהחוי' הגזילה לאפוקי' רב יוסף שאמ' לארנקי' של דקדקה משמע שאין לו סום תקנה רק שיתן לדקדקה וסם תשאר הגזילה ואין לו תקנה בלוח' וכו' באין ונפרעי' להוציא מן הדק' וע"ז הקשה וגמחיה לנפשיה וטוב אחר שמתרן הא ר"י והא ר"ע רוניא ליישב גם המתני' בענין זה ודו"ק :

בתוספות ד"ה ב"ה באין ונפרעים בו' משום שהרי חדלי אינו רוניא בו' א"ך לפי זה למה אמר במתני' ואם אין לו ליה וכו' בו' הלא אפילו יש לו יכול לעשות בו' ויש ליישב וק"ל :

ע"כ גמרא מכלל דר"י הגלילי סבר אפילו לנפשיה מלי מחיל בו' ולא יבטלה לשימור דהא דמתרן רבא הא והא ר"ע היינו ר"ל דהא' :

גם כר"ע דלמניהם יש סברה זו לתלם בין לנפשיה ובין לחזרי' רק שלעילי בקצוה עליו במלוה דמר חית לי' דהוי כלנפשי' ולמר טוה לחזרי' והקושי' החוס' משום דאם כן עיקר סברת מן הספ' דה"ל לרבה לומר ושאינו זקנו דהוי כנפשי' כמ"ס רב ששח בדברי ר"י הגלילי כן היה לומר בדברי ר' עקיבא לבייך ויש עוד ליישב ודו"ק :

שם בגמרא אלל אחי' לכהן משדה אחוזה בו' רעה לומר התרנן מתרן דודלי' הברייתא שהקשה מנין שלל' יאמר בו' ידע ספיר הלימוד משדה אחוזה ולכן לא הקשה מתחילה הברייתא מפסקו דאיש את קדשו כי משום דהלימוד של סדה אחוזה סותר הדרש דאיש את קדשו ומוקים ליה במילי אחרוני א"ך שהקשה כיון דאיש לן ק"ו אם כן יותר יש לומר דהלימוד של איש את קדשו הוא אמת ודוחה הדרש של אחוזו ומוקים ליה במילי אחרוני וע"ז אמר לא אם אמרת בו' ואם כן אין כאן פוס ק"ו לכן יותר יש לנו להולך אחר הדרש דסדה אחוזה ולמוקי' איש את קדשו למילי אחרוני וזהו מיושב הרבה דקדוקי' בצונז' זו דוק ומ"ס בדבריהם דסדה אחוזה והלא דין הוא בו' לפי' תוספות יש לפרש שהברייתא עלו' אומרת מלבד פיס ליעוד מגזל הגרים ללמוד גם כן מדין ק"ו א"ך אם יש פירכא מכל מקום יש ללמוד דמקשים להדדי גם כן מאיש קדשו בו' : **ברש"י** ד"ה כשהוא אומר מלבד אינו הביטורים משמע למי טוה נותן זה נותן ואילו הביטורים אין יכול להקריב אלל כהן שבאחו משמר בו' וא"ך דאמרינן בסמוך במתני' דאם נתן הכסף ליהורב והאשם ליערי' יאל דלעבד כדמשמע לישנא דילא אבל לכתחילה ילפינן עוקר בהקישא דנותן הגזל למי שנותן האשם לפרש גם כן שאין כוונת רש"י מנוול לומר שגרי' ליתן המעוה והאשם לכהן אחד רק כוונתו לומר למי נותן דהיינו לאותו המשמר שמביא האשם לזה לר"ך ליתן והם חולקים ברוכב הגזילה לר"ך ליתן לאותו משמר שהוא בזמן שמביא הגזילה ולא למוס משמר אחר והיינו היקשא וכן כוונת רש"י בסמוך כמ"ס והכתיב איש את קדשו בו' וכיון דמקריב ליה וכו' ביה גזל נמי דידי' הוא כדאמרינן מלבד אינו הביטורים למי טוה נותן זה בית היינו רעה לומר דכבר ילפינן מהיקשא אלו שהאשם לר"ך ליתן לאותו משמר שהוא בזמן שמביא אותו כן הגזל ואם כן כאן שמביא אותו הוא עצמו הגזל נולף גם כן שיתן לעצמו ויזכה ביה לבדו כמו האשם נותן לעצמו הכל וזכו ביה לבדו ואין למשמר בו כלום כן הוא הגזל יביא אותו לעצמו מכה היקשא גם לפי דרך הראשון אחי דברי רש"י אינו ג"כ כפספסן וכמ"ס דעכ"ל לכתחיל' נותן לאחד הכל וכן יש לפרש בתוספות שכתבו אין נראה לפרש בפעם האדמה כשמתחייב בו' וקשה לר"ך לפטר לפרש כן הלא אמרינן לקמן בהדיא דאם נתן הכסף אשם לכל משמר בפני עצמו דילא והלא הגזילה והאש' מתחייב בשעת הודאה בבת אחת אלל חדלי' כמ"ס לכתחילה בעינן ליתן למשמר אחת מיהו בלא הכי אין קושי' דיותר ניחא למוס לכתור דלאותו מקום עצמו מינייה וביה דאיך ילמוד מאלל האשם שנותן למשמר שהוא בשעת החיוב וה"ה הגזילה זה אינו דגם האשם נותן למשמר אחר ודו"ק :

דף ק"ו ע"א גמרא ה"ד אי דמני עביד עבודה בו' ר"ל דודאי סברא היא דאם יכול לעבוד עבודה יכול גם כן לאכול ואם אין יכול לאכול אם כן אין יכול גם כן לעשות עבודה ומתרן דודאי זהו אמת ששוין הן א"ך שיכול לעשות עבודה ע"י הדחק וה"ה אכילה על ידי הדחק וק"ל :

שם בגמ' לאפוקי מתתני' דתנן נחלו את הקרן בו' כחו' בחיודי הלכות וה"ה דה"מ למיפטר לעיל או אינו אלל אשם זה אינו לאפוקי דלאו מתתני' דתני הביא אשמו עד שלל הביא גזילו לא יאל אלל משום דלאו תמלת אשם לאחד מפיך לה אלל מדכתיב אשר יכפר בו' אינו מבין ומה בכך מכל מקום אקרן לא הוה קאי הלימוד דאשר יכפר רק אחושה כמו דלפי האמת קאי אלימוד דלקרן משום דנקרא אשם וילפינן מהקדש ולא אחושה דלא בקרא אשם כן הוא עכשיו להיסק אבל הקושי' מעיקרא ליתא דהשחא קודם פירע הלימוד מדכתיב מלבד אינו הביטורים ע"כ דלא ידע גם כן דרשא זו בהביא אשמו עד שלל הביא גזילו לא יאל מדכתיב אשר יכפר דאם ידע דרשא זו דסיפא דקרא אשם כן גם כן א"ל לומר דאשם זה אינו דברי סופא הקרא הוא גם כן מלבד אינו הביטורים ואשר יכפר ואם כן אשר יכפר קאי אמלנד הביטורים ולפ"ז א"ל לומר דאשם זה אינו וכמו שאומרים בדבריהם' באמת כשהוא אומר מלבד בו' א"ל ע"כ בהוה אמרי' זה לא ידע גם כן דרשא זו ואשפר סנס כוונתו כמ"ס גם מ"ס עוד ויש לומר ונקט כמי במילתו' דרבה אדרבה חותם מעבד ולא קאמר אדרבה קרן אינו מעבד משום דאישו מפרש בהדיא במתני' דקרן פ"ה מעבד אינו מבין הלא מפרש במתני' דאם הקריב אשמו עד שלל הביא גזילו לא יאל א"ך שמביא הגזילה אחר כך כ"ס אם אינו מבין הגזיל' כלל ועיין מ"ס בסמוך בס' רש"י ודו"ק :

שם בגמ' לאפוקי מתתני' דתנן נחלו את הקרן בו' כחו' בחיודי הלכות וה"ה דה"מ למיפטר לעיל או אינו אלל אשם זה אינו לאפוקי דלאו מתתני' דתני הביא אשמו עד שלל הביא גזילו לא יאל אלל משום דלאו תמלת אשם לאחד מפיך לה אלל מדכתיב אשר יכפר בו' אינו מבין ומה בכך מכל מקום אקרן לא הוה קאי הלימוד דאשר יכפר רק אחושה כמו דלפי האמת קאי אלימוד דלקרן משום דנקרא אשם וילפינן מהקדש ולא אחושה דלא בקרא אשם כן הוא עכשיו להיסק אבל הקושי' מעיקרא ליתא דהשחא קודם פירע הלימוד מדכתיב מלבד אינו הביטורים ע"כ דלא ידע גם כן דרשא זו בהביא אשמו עד שלל הביא גזילו לא יאל מדכתיב אשר יכפר דאם ידע דרשא זו דסיפא דקרא אשם כן גם כן א"ל לומר דאשם זה אינו דברי סופא הקרא הוא גם כן מלבד אינו הביטורים ואשר יכפר ואם כן אשר יכפר קאי אמלנד הביטורים ולפ"ז א"ל לומר דאשם זה אינו וכמו שאומרים בדבריהם' באמת כשהוא אומר מלבד בו' א"ל ע"כ בהוה אמרי' זה לא ידע גם כן דרשא זו ואשפר סנס כוונתו כמ"ס גם מ"ס עוד ויש לומר ונקט כמי במילתו' דרבה אדרבה חותם מעבד ולא קאמר אדרבה קרן אינו מעבד משום דאישו מפרש בהדיא במתני' דקרן פ"ה מעבד אינו מבין הלא מפרש במתני' דאם הקריב אשמו עד שלל הביא גזילו לא יאל א"ך שמביא הגזילה אחר כך כ"ס אם אינו מבין הגזיל' כלל ועיין מ"ס בסמוך בס' רש"י ודו"ק :

בתוספות ד"ה ב"ה באין ונפרעים בו' משום שהרי חדלי אינו רוניא בו' א"ך לפי זה למה אמר במתני' ואם אין לו ליה וכו' בו' הלא אפילו יש לו יכול לעשות בו' ויש ליישב וק"ל :

ע"כ גמרא מכלל דר"י הגלילי סבר אפילו לנפשיה מלי מחיל בו' ולא יבטלה לשימור דהא דמתרן רבא הא והא ר"ע היינו ר"ל דהא' :

הרושי הלכות מטבת ברא המא

קודם שהיה לכתוב חייב וליכא לתרץ דא"כ אינו חייב חומש דמקום כפל ליכא חומש א"כ בקיטורא חייב וליכא התוספות להקשות קושא זו מיהו גם זה אינו קוש' כ"ל כמ"ל דליכא מ"ד לעיל בפי' מרובה דמשלש כפל וחומש ואשם וחכמים דחולקין היינו מדרש דפילס אותו בראשון ממוון המשלש בראש ואכתי לא ידעינן למידרש כן ויש ליישב ודו"ק :

ד"ה דלדעתא דהכי לא קידשה אבל הא דקידושין בדידה קיימין כו' ראיתי בחסות מהר"ק שורש קאל שהביא ראיה מדלמדין כאן אי לאו טעמא דטב למיחב טו דו הייתי סומכין לומר דודאי אדעתא דהכי לא טיעבד נפשיה כו' כ"ט לענין ממון והיינו עובדה שמשלש עליו שקודם טעמא חייב נאמר ג"כ דלדעתא דהכי לא טיעבד נפשיה בקנס' ובעינש כו' תמיה לי הלא לפי' התוספות חייב כאן שום ראיה דלש תלמי הדברגם ביה והוא נקדשה לו אפילו אם יאמר ביה חזיה דבר כמו גבי נזקח ומכ' ודו"ק :

דף קיא ע"א בגמרא רבי יהודה סבר קנסין לידעי' כו' ורבנן סברי כו' הינן לדידהו קנסו לה כו' משמע דע"פ הדיון היה יול' אם היה נשאר הכסף לידעי' ואשם ליהורב דק דם חולקין מי ראוי לקנס דל"כ מו"כ קשה לרבנן או ע"ל' יהודה מה לרבי לומר דקנס' לידעי' או ליהורב הל"ל ורבנן סברי דלא קנס' לידעי' ומתלא נשאר ע"פ הדיון דיחזור אשם חלל כסף או בהיפק קשה על ר' יהודה דה"ל דקבר דלא קנס' ליהורב מתי' ל"ל דקנסין לידעי' אלא ודאי כמ"ס דע"כ היה יולא גם אם היה נשאר הדבר כך האשם אלל' יהורב והכסף לידעי' ואף דדרשין לעיל דלר"ך ליתן לכהן שבתו משמרו דומי' דאיל הכיפורים אלא מוכח כמ"ס לעיל דהדרג' הו' דלכתחילה לר"ך ליתן לכהן שבתו משמרו אבל בדיעבד יולא :

שם פשיטא הכי חייב ליה כו' וליכא לתרץ דלדעתא דאפי' אם נתן הכסף כבר לידעי' קודם שנתן האשם ליהורב וה"ל דלא ליה לומר דקנס' לידעי' דלא סבר ר"י דקנס' לידעי' אלא היכי שכתב נתן האשם ליהורב אפי' אשתעינן דחייב כן דאכתי קנסין לידעי' כיון דלאו משמרו הוא דל"כ אלא אם האשם פשיטא דהכי אפ"י הפלוגתא דר"י וחכמים :

ד"ה מלמד הקדש מהדיט כו' תימא אמאי חליטך קרא לעיל כו' ואיכא חין שייך להקשות על הברייתא למה לה דרש זה כילף מדרש של רבא בבי ודאי הברייתא לא ידע ור"ה הדרש של רבא אף זה הקשו שפיר דלמה ליה לרב דרש אפ"י לא יליף מדרש של הברייתא גבי האשם וק"ל :

ע"ב בחוספות ד"ה הגזול והאמיל ליה דוקא מאכיל כו' כוונתם ככ"ל מקום הן במתני' הן הברייתא דר' אושיעא מאכיל ללו דוקא לאשוקי לרמי כר' חמא מאכיל דברייתא דרבי אושיעא הוא דוקא כיון דלא ידע לרמי יאוש ודו"ק :

ד"ה חין גזילה קיימת פטורין כו' אלא משום דליחא ליה למיפק מספי' כו' ויחזר נראים דברי הר"ן שכתב דלעיל ג"כ אינו מקשי על ר' חמא מרישא דמתני' דהגזול ומאכיל דיש חילוק בין אם הוא מאכיל לו לבא הוא בעצמו רק מכיפא דמתניתין פריך דהכי לפניהם פטורים וא"כ גם כן חין שייך למפקד רק מסיפא דחין גזילה קיימת פטורין ע"ש וק"ל :

דף קיב ע"א בחוספות ד"ה קנסים פטורים דהא ללו קושא כו' וה"ה דהמ"ל דל"א לאיגרא כן דל"כ מתי' דרש רב פפא ה"ק ועדיין לא אכלוס כו' וברייתא דלעיל לר"ך לומר לפ"י דלא ידע באלול ח"כ קשיא גדולה אמאי חייבין אש אינו בעין' דליכא לתרץ דטובל לומר דלא ידע באלול ח"כ כשהניח אחריות כמ"ס בקמור דל"א לפרש כן לפי האמת ויש ליישב דחין כוונת החוס' להוכיח דל"ג משום דהא סומכוס כו' דליכא למימר דהמקשן לא ידע פלוגתא דסומכוס אף כוונת החוספות לומר דל"ג מכה הקושא שכתבתי אף אחר כך כתבו החוספות ולמה בלמא אינו עקשה המקשן הברייתא' שהדיעו' כמ"ס משום דהא סומכוס כו' ולכן לל' דלה המקשן להקשות קושא זו ודו"ק :

בא"ד וליכא לאוקמי בגון שהביא בהן אביהם אחריות נכסים ולהכי א"ס הא בגדולים חייבים כו' ונ"ע דאף אפשר לומר ולפי' הברייתא דלא ידע בהניח להן אביהם אחריות נכסים א"כ אמתי' מתי' ברש"א הגזול ומאכיל אף בניו פטורים כיון דהכי להן אחריות נכסי' חל השיעבוד על הנכסים ואמתי' יהיו פטורים ואין נראה לפרש פלוגת החוספות דלכוס לומר דנע"ש הברייתא היא פניהם ואכלוס אף פירושו שהכיח לפניהם הגזילה כסות אלא ה"ק הניח לפניהם אחריות נכסים ואכלוס הגזילה אפי' בחי' הגזול דחין לטון הברייתא סובל פי' זה ויש ליישב דחין כוונת החוספות שדכריהם דיש לפ"י כן לפי האמת דהברייתא איירי בשהב"ר דק לגזל ד"ל' דהמקשן אינו רוצה להקשות קושא שלו על הגדולים אמתי' קייב

ברש"י ד"ה אי דליכא טהורין בהאי משמר כו' כתב בחידושי הלכות דלפי מ"ס החוספות דפרדך לרב ששה כו' ה"ה אי ליכא טהורין צמח' אחר כו' ע"ש ופי' דבריו ל"ל שהתלך שמיכ' חייב' נוחטו כעלי מונוין טהורין כוונתו לתרץ דלא ידע באלול ח"כ כו' כהן טהור אפילו צמח' אחר זה דוחק כיון שהמקשן לא הקשה אף יתר' לו התלך מה שהוא עצמו לא הקשה גם הלישנא דאמר רב ששה אש ה"ה כהן טהור נותנת לכל כהן טהור משמע שלמי טהורין לו אותו הכהן הוא טהור וע"כ היה אפשר לפרש' דודאי אף אם סבר רב ששה דאפי' ליכא טהורין צמח' אחר לר"ך לטהורין אטהורין מכל מקום אינו קשה טמאים מי מני עברי' וכיון דלא מני עברי' שליח היכי מני משוי' כו' דלא אמרינן סברת זו אלא אם אותו הדבר שהוא עושה שליח עליו יכולים לעשות בני המשמר של שבעה זו כדלעיל אם כן אם הוא לא מני עברי' גם אינו יכול לעשות שלי' ורק קיימ' הדבר לחנשי המשמר לאשוקי כאן דגם אכתי המשמר חייב יכולין לעשות עבודה שהוא עושה שליח עליו אז אינו קשה כיון דהוא לא מני עברי' כו' כיון דכללו הכי חייבין לעשותו אף היחזר נראה דלש כענין שם בגמרא אז אפילו לניטא קמא אינו סבר רב ששה רק אם ליכא טהורין צבית אב אחר לר"ך לטהורין אטהורין לאשוקי למשמר אחר עובדה רב ששה דנעשי' הטמאין לענין זה נראה הטומאה שפיר ובכל הגמרא לא נזכר שם רק צבית אב כי בכל משמר היה שבעה בתי אבות טבל א' היו עובדי יום ח' אבל ממשמר למשמר אחר אינו חולק רב ששה וראיתי בצפר דברי ריבון שגם הוא הבין כבעל חידושי הלכות אף שכתב דבגמרא כהן חלול לישלל דליכא דלמרי רב ששה עובד צבית אב אחר ומשמר כוונת החוספות על דרך זה ומלבד מדבריו דחוקי' בדרך החוספות גם אין משמע שם מלישנא דליכא דלמרי רק דרב נחתן פליג אפילו צבית אב אחר טבל לרב ששה אפילו צבית אב אחר לר"ך לטהורין וזוה אינו מחולק לישלל דל"ד ע"כ לטון הראשון ודו"ק :

שם גד"ה נתן את הקדש כו' אם לא נתן עדיין ולבסוף נתן סוכת בחידושי הלכות שחין זה מדוקדק דאפי' לא נתן גם לבסוף חין מעכב הכפרה בדמשמע לקמן כו' מיהו נראה דגם מלקמן חין הוכחה כלום דיש גם כן לפרש דה"ק יכול כסם שאיל ואשם מעכבין היינו שאם לא הביא האשם ע"כ אחר הקרבת האיל מעכב כמ"ס קודם לזה כך חומש מעכב אם לא הביא אותו קודם הקרבה כו' והוכחו רס"י אפשר שהוא מדלמרי בגמרא למאי ר"מ לאשוקי ומתני' דתן נתן את הקדש כו' אדרבה חומש מעכב הלשון אדרבא משמע שיהיה בהיפק דחומש מעכב וקרא לל' יעכב ואף יעלה על דעת לומר שיהיה טובל וטרף בידו ואף אם יעכב הגזילה ולא נתן לבסוף כלל שיהיה לו כפרה אלא ודאי טעמי' לר"ך ליתן לבסוף וע"ז הקשה ב"ל דהקדש אף אם נתן לבסוף יש לו כפרה א"כ לפ"י ה"ל להביא גם הדרשא ולומר לאשוקי מתני' דתן הביא גזילה כו' נתן את הקדש כו' אלא ע"כ לר"ך לומר דחין קושא בגמרא אדרבה שיהיה הדב' מהאשך הקדש לא יעכב והחומש יעכב' רק הקושא הוא שגם החומש יעכב וכמ"ס מהר"ח בצפרו והיחזר נראה לומר מרש"י כתב בדיוק החומש חין מעכב מלהקדש ח"כ האשם כו' ר"ל שיהיה חלוי הקרבת האשם בנתינת החומש זה אינו עכ"פ לר"ך לקיים מלות נתינת החומש מלך עלמה וכן משמע לטון העתמי' שאמר אינו מעכב כו' אבל מלך עלמה לבד לר"ך לקיים ודו"ק :

בתוספות ד"ה נבעלי מונוין כו' תימא ועורה אמתי' אינו לבעלי מונוין כו' נראה דכל עיקר קושא הוא כיון שגם בעלי מונוין אינו ראוי להקרבה רק עמות להם הבשר מפני שאין כאן טהורין יסובלי' לאכילה אם כן העור ישאר לחנשי המשמר בטלמא לעיל דאם היה שחן הקרבן להקריב לחנשי המשמר אז היו חולקין העור והבשר לכן אם הוא אינו רחמי' לאכילה אז ישאר הדבר לחנשי המשמר כאילו נתן להם להקריב הקרבן לאשוקי כאן שגם בעלי מונוין ואין ראוי להקרבה ולא יתן להם הכל רק בשביל ששח' אמתי' המשמר הם טמאי' אם כן למה יחלקו בעורו כולן וזוה מיוסב נמי מה שהקשה מהר"ח בצפרו הא משנה שלימה היא ב' ש' טבול ויש כל שאינו ראוי לעבודה אינו חולק בבשר וכל שאינו חולק בבשר אינו חולק בעור כו' לפ"י לאו קיימ' דלא אמרינן זה אלא במקום ששאר חובלי בעור ראויים להם מלך מיטבילים לעבוד וחו סבר עבודת אשם כן גם העור שלהם לבד לאשוקי כאן שאין הבעלי מונוין חולקין בבשר מלך עבודתן שהיו חייבין ראויין להקרבה רק שהחורה וזה שחולקו גם בבשר ובעור עם שאר הכהנים לאשוקי שגם ישלו לבשר מה שראוי גם לשאר אינו כיון ודו"ק :

ד"ה או אינו אלא עושי' זה כפי' כו' וכפ"ל לא מתייב בהודעה כו' וקשה מתי' קוש' הלא יכול לומר דהחורה איירי בהם צלו עדים ג"כ ויש צוה פלוגתא דליכא מ"ד דסבר עודה בקנס ואח"כ בלו עדים הייב ואף דלמך ק"ל דפטור היינו אחר סככ' בגמ' דמושב זה חומש ואף לא איירי החורה כלל בכפ"ל גם ליכא לפרש דהחורה איירי בהם צלו עדים

הרושי הלכות מסכת בכא קמא

יד

ע"ב בחוספות בד"ה אבל מהעדלות כו' שפיר הכל אימא כיון דהטוב כו' עכ"ל בלאו האי טעמא מטוס דחשוד כו' אין לפטור מטעם דכופר הכל פטור מביזת הכתוב כמ"ס החוספות לעיל דמהיבא נזיר הכתוב לפטור לא משמע אלא כופר הכל בלא העדלת עדים ודוק : שם בחוספות בד"ה ר' חייה כו' בימא קו' דר"מ אם הביאיו כו' לא יביאיו לדי טבועה כו' עכ"ל דליכא למימר דקוטטא דהכי הוא למאי דקאמר הפסח דכר"א ס"ל דמק"ו מנייה קאמר רבי חייה דהא פלג חסא גדולה מהעדלת פיו נקט במלת' דמשמע דהק"ו כמו אפיו הוא ועוד גדלה סמכו החוספות ארבעתין דפריך ענה לפיו כו' דמוכח מנייה דק"ו דלעיל קאי ק"ק דהא בעי למימר דק"ו מעד אחד הוא חף על גב דנקט פיו ולמסקנא ביחא דחתי כמי מפיו ונקט פיו במלתיה טפי מעד ח' מטוס דההוא דיכא דהעדלת עדים דחתי למילף מיניהו הי"ט מיהא נסבע על מה שפיר דומיא דפיו הוא שנסבע על מה שהוא כופר ודוק :

בא"ד דליכא למפרך דמה למיחה טכנ על מה שהן מעידין כו' ק"ק דהא כן היאך ס"ד למימר דחתי ק"ו מעד ח' ואין להקשות דאי ק"ו דלעיל מקנס הי"ח קאמי דהא איכא למפרך מה לקנס שכן עליו הן מעידין מט"כ בשבועה שעל מה שפיר הוא נסבע דהת' לאו שבועת מקום י"ח לא העדלת עדים מפיו וכו"ה כחבו החוספות פ"ק דכ"ק ע"ג :

דף ה גמ' וכימא מינו דחשוד כו' פרס"י אדר"י פריך דאמר השויה רבנן פסח י"ח כו' ע"ג הכי משמע ליה לכאורה דלכופר דחשוד דרב נ"ח מדיד דל"כ מאי חולמא ליה הך דחתי ר' חייה ומימרו' דרב נחמן ודרב ספח לאכופי מיניהו דלא מיכא מינו דחשוד כו' ומתניתין דהכא אלא דאמתינתן דהכא איכא למימ' דטעמא כדאש"י דמאן ספק מלוה ישנה יש לו עליו וכו"ל לפירושי דבהך דרבי חייה ודרב ספח נחמן לא שייך ביה כ"כ ספק מלוה ישנה יש לו עליו דאי הוה מילי דספק ביביהו לא היה מאמין לו בלא ספקי אבל התו' נקמן לא כ"כ לא דבהנהו נמי שייך ספק ואפשר דהיינו לדברי אב"י אבל לכתב דמקשה לא שייך ביה ספק מלוה כו' ועי"ל לדברי החוספת דקוטטא הוא דלכופר דמתניתין דהכא פריך וכימא מינו דחשוד כו' והמתרין מיתי ליה מ"ג מקומות דהיינו מדר"ן ומדרבי חייה ומדרב ספח דחולמי' ליה הך תלמיא מהך מתני' דהכא ודוק :

דף ו פרס"י אב"י אמר טעמא דמתניתין לאו כדרי' כו' עכ"ל ואין להקשו דאי בלא הולך וחוקף חקנו במתניתין שבועה מטוס דמאן ספק מלוה כו' למה לא תקנו גם אז מה"ט דספק מלוה כו' ושבועת הספק דרב נחמן כבוסר הכל ד"ל כמ"ס לעיל לשיטת רש"י דלא שייך כ"כ ספק מלוה ישנה כו' בהך דרב נחמן ולדברי החוספת גדלה דשייך נמי ספק מלוה כו' בההיא דר"ן אלא דהכי במתניתין גם לאב"י האי טעמא דר"י הולך וחוקף כו' קאי ולא בא אב"י לומר חלל דבדלתי חסיד אנומכא אמרין מינו דחשוד כו' אלא גבי ספק מלוה כו' אמרין במינו דחשוד אנומכא לא כימא דחשוד אשבועתא ודוק :

בחוספות בד"ה הקדישה בלא חקפה כו' א"ל הקדש לא היה בחקיהו דלמה יזוח כו' עכ"ל ודקאמר מה ביתו ברשותו כו' ר"ל שהיא פלו חף כל שהוא שלו והכא אינו שלו כל זמן שלא הורה כפי' על דבריו וק"ל : **ע"ב** פרס"י אם בר חיובא הוא אם האי גברא בר חיובא כו' עכ"ל דקדק הכא לפרס"י ג"כ בר חיובא דאין לתלות בר חיובא בטולה גופיה דהא אשכחן גם בפדיון פטר חשוד ודאי שהוא בר חיובא לעשר בבטלו לו מבית אב"י אמו כו' פרס"י אבל חיובו תלוי כולה בגברא אם הוא שלו אם לאו ודוק :

ע"ב בחוספת ד"ה לפטורו בזמין כו' ישלים המזין ויהא עשירי כו' עכ"ל ומתניתין דקפ"ח א' מן המזין לחוכן דכונן פטורין לאו מטעם דמזין הרלו' דלא שייך בה אלא מיירי דעישור עליהו כבר ואח"כ קפ"ח אחד מהן לחוכן דלא ודאי כולן פטורין דהמזין כבר עישור ושאינן פטורין סב"א מהן הוא ספק שהוא חוחן שכבר נעשר עליו והכי מוקמינן ליה בהה"ה אש"כ אבל בכה"ג דקפ"ח א' מהן קודם שסיים למנות עשירי ישלים המזין כמו אם מת א"תן הנזנים שאמרו טס דמוניה ומשלים ודוק :

בא"ד ובאחרונה פלג ישאר עשרה יטרפו כו' וגדלה דבגורן אחד נמי ל"ג מיהא י' וי"ז קודם דמאן נשאר זה הקפ"ח בחוכן וק"ל :

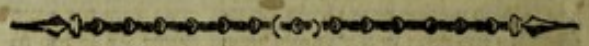
דף ז מפרשי עליהן כו' דלמיהו של כהן לא היה ממשרן דה"ל בלקוח כו' עכ"ל לעיל דקאמר ט"ס נמלא זה פטור עלנו בזמנו של כהן אבל מטעם דה"ל בלקוח ומתנה ליכא למימר כיון שכל זמן שלא חקפה אינו חייב ניתן לו א"כ חקפה וממנו של כהן מיהא הוא כיון דלא חקפה פלו הוא וממלא למטרע פלג עישור טלחי' אבל הכא ודאי שטו הוא דלא היה חייב ניתן לכהן הרי הוא כאלו בת ליד כהן וה"ל בלקוח ומתנה דפטור מן המעשר ודוק :

חיבין מטוס דליכא לתרץ דאיירי בהניח לכן אחרות נכסי' מאי אמרת א"כ נזול ומאכיל אמאי פטורים אמת שהוא קטיף חף המקמי רולה להקשות כפוטו על קטנים אמאי פטורים חף אם איירי הברייתא חף שתרנה מכל מקום קשה על הקטנים לאפוקי על הגדולים אינו קשה אם טקמי בהניח לכן אחרות נכסי' אם לא שהוא יסומך על קטיף אחרת מרישא דקתני הנוול והמאכיל פטורים ויחד יחא למוקטן להקשו' כפוטו ולפ"ו מתורץ אמאי אינו מתרץ באמת כן דברייתא זו איירי בהניח לכן אחרות נכסי' ולהכי בין גדולים בין קטנים חייבים חף אם הכלים והסת' אתי טפיר דל"א לתרץ כן לפי האמת מכה הרישא דקתני נזול ומאכיל פטורים חף יש לדקדק חף אפשר לומר שקטיות המקטן הוא דקטנים יהיו פטורים מטוס דאין מקבלין עדות כו' ואם כן חף אם הגזילה בעין א"ן מקבלין עדות להוליא מידם דאין החוספות טבירים דבגזילה קיימת חין לרדך לקבלת עדות ופשיטא דמוזיאין מידן בהעתק **כאן חסר :**

ברש"י ד"ה היתה פרה שאולה לו כו' אי גרם' נמי אב שיטפא דברב פסח כו' ובספר רב"ן דרית' שכתב דספיר גרסינן ליה ואר"ם קאי דחוקא היתה גמורה לו מע"ס וטבחה בשבת אז חייב בקנס לאפוקי אם אין גביה דהיינו שנגב וטבח בשבת שאי אינו חייב על הגביה דהיינו הקרן כי איסור שבת וגביה באין כאחד אז גם אטביחה ומיכ"ר אינו חייב ע"ג ויש לדקדק אמאי אין מפרשי דברי רב פסח דבאמת קאמר כי קושי' רש"י וה"ק גבי שאלת פטור מן הכל שאין כאן קנס מפני שסע אין שייך גביה דהיינו כאן הוא שאל ואין שייך לפטור עלונו בטע"כ גביה אין כאן קנס אטביחה ומכירה דהוי גזנן ולא נכב ויש ליישב דא"כ הוה קשה בהייך הא אפילו הוה שייך כהן טענת גביה מכל מקום הוה פטור מן הכל מפני שאיסור גביה וסבת באין כאחד וה"כ פטור מקרן וארבע וחמשה אמר רחמנא ולא ג' ד' מיהו יש עוד לדקדק אמאי אינו מנהיב גם מ"ג גבי שמואל שאיסור שבת ואיסור גביה באין כאחד הלא אין שייך כאן איסור גביה דק גזילה ויש ליישב ודוק :

ע"ב פרס"י ד"ה ע"פ אשה כו' מחזיקין באפקדות' ומשתמט ליה כו' והיינו שאם אומרי' מתמטת ענתה האשה שליחות שלה והגידה לו הזמן שקבע לו כ"ד ובאם שאינו משגיח משמתינן אותו ולעיל אמר דשליח כ"ד מהיזקין כבי מדי לעינין זה שאם בא השליח ואמר שאינו רונה לבא אז משמתינן אותו מיד בפעם ראשון וטוב א"ל להזמין אותו עוד פעם וע"ל למה היתה אשה נאמנת וכן מלאתי בתשובת מהר"ח מפרש ומיישב כן דברי רבינו ע"פ ודוק :

סליק מסכת בכא קמא בעיור שוכן רומח

מסכת בכא מציעא

דף ב והא זה וזה קתני כו' ק"ק אמאי לא קאמר בהייך דאי לא הוה קתני כול' שלי ה"א דואני מלאתי דחתי לידה משמע כליט' דקרא תנא כול' שלי דחתי כיפ' לגלוי' ארישא דחתי מלאתי רחיתי ששעט דכה"ג אמרין כפ' הנוול עליה גבי נתן לאומנן לחתן כו' דתנא סיפ' שיהא חייב ומגדל לגלוי' ארישא דעליה הו' ע"ג ויש ליישב :

ע"ב בחוספות בד"ה לימא מתניתין כו' מליטו כו' דמתניתין אפשר דחרויהו כו' וכן מוכח לקמן דגם המקשה ידע זה בההיא דיהא מוכח כו' דקאמר א"ב רבנן כו' הכא דליכא למימר דחרויהו היא וק"ל :

ע"ב בחוספות בד"ה ומה הם דליכא כו' לא שריך אלא אי סומכוס כרבנן כו' עכ"ל מעיקרא נמי דשריך לימא מתני' דלא כסומכוס כו' ע"כ דלא שריך אלא אי סומכוס כרבנן דבן נגס ס"ל הא מלאה דפשיטא דלא נחית סומכוס בפלוגתא דבן נגס דחייב לטבוע' סוף חלל' דבעי למימר דבהך סברא נמי דקאמר הכא משמע לש"ס דכרבנן ס"ל : **דף ג** בחוספות בד"ה אלא מחזורתא כו' דפריך בין לרבנן בין לר"א כו' לית ליה פסידא כו' עכ"ל ג"ע לדבריהם וחזי קושי' דהא מנה משלישית נמי לרבי יהודה היא מונח ע"כ לאו מטעם פסידא לא מטעם דאמרי לרבנן מטוס דהאי מנה חד מיניהו לא אינטריך לטעם דפסיד' אלא במנה שהיה שלו בודלי ואם כן ממנה שלישי' טפיר פריך לר"י כמו לרבנן דבההיא דחשני נמי היא מונח ודוק :

חרושי הלכות מסכת בבא מציעא

שם גמ' לא מחניטין דקחיה בו היכי משכחתי בו אף ע"ג דליכא למוקמי כטבל אחד מהה תופס החי בידו דהיינו כטבל כ"א עד מוקם שידו מנעת מ"מ קס"א ליה דה"ל לחתמי הא ליטנא דכ"א כטבל עד שידו מנעת דהשתא ליכא למיטעי מדי אבל כדקחיה איכ' למיטעי למימר דכשחין תופסין בשוה מי תולקין ודוק :

ע"ב גמ' דליכא למימר כחב ללוות ולא ליה בו לעיל כפלוגתא דרבי ורשב"א בשניהם אדוקים כשטר ודאי לא ס"ד כחב ללוות בו כיון דכידו הוא החי אלא דסיק ביה מודה כשטר כחב בו אפילו כולו בידו איכא דרבי אבל הכא לכאורה לרבי בליה ביה הנפק איכא מי למימר מודה כשטר בו ויש ליישב דהאי ליטנא דלא יוליא עולמו דקחיה הכא השמע אפי' אם קיימו אח"כ בחותמו וא"כ ע"כ דטעמו אפילו לרבי משום כיון דכפל בלא קיים חומר דכחב ללוות ולא ליה ולא יועיל כלום גם אם מקיימו השתא ודוק :

ע"ג גמ' ור"י לא חייס לפרעון בו כהארמלה בו הא ודאי דליכא למוקמי דלימא הכא בלא הנפק חירי ומשום דכחב ללוות ולא ליה לא יחזירי ללא ש"ד כשטר כחובה כמ"ס במהדורקמא אק"ק דלימא דחירי בלא הנפק וכו' כד' דמודה כשטר סתבו סרדין לקיימו ולכך לא יחזירי דכחב ללוות כשטרע לה במינא דמזיק דא"כ אלא לא יחזירי לה כחב כשטרע לה במינא דמזיק ועי"ל דאי בלאו הנפק חירי ר"י בעורה תחת בעלה אחי יחזיר לה דהוא נאמן שטרע לה במינא דמזיק וק"ל :

בתוספות דה"ה ויחלוקו מי בו ולי"ג ולא פסקי' לטעמא דל"כ מאי עכ"ל ויש לדרק דאח"כ לא דחו גירסא זו בפטישו' דל"כ דקשה ליה כדפרקי' לעיל וכי לזור ע"פ ללוות הוא לר"י וי"ל דע"פ הך פירש דיוכל לזור ע"פ ללוות בו לאו פריך נמורה היא דכפ' הפרה ובפרק הכפיה מקיף חין לזור ולזור אלא דהכא כמין אהא דהסקי' דיתלקו מי ע"כ לדמי דאלת"ה היו שנים רוכבים בו ועי"ל דהכא הכי פריך וכי לר"י ע"פ ללוות בו ומאי כ"מ בתורף או כטופס אלא מי טיט בידו ביזת לזור ע"פ ללוות ודוק :

דף ז בתוספת ד"ה מפריש עליהן עפ"ה ש"ן בו ותו מאי קת"ל מחניטין היא הספיקו נכנס לדיר בו מיהו כמדומה לי שחין כאן קוסיא דהכי אמרינן בבבא בת"ר כ"ד אמרו נכנסו לדיר להתעשר אי אהי יכול לומר כל ליד כהן שהרי טיטו הלוקה בו אלא ישראל טיט לו עשרה כפיקות בו מסייע ליה לרב נחמן דאמר רב נחמן ישראל טיט לו עשרה ספק בו ע"כ א"כ במחניטין אינו מפורש כ"ד נכנס לדיר להתעשר בו ואליב"א דרב נחמן מתפרש המענה ויש עוד ליישב לפי דרך ה"ס וע"כ ודוק :

ד"ה מחויב טבועה בו מטעם זה ישבע אף כמה שהוא תפוס בו ואין להקשות לפ"ז מאי קוסיא אלא מחניטין דקחיה דפגני בהדדי בו היכי משכחתי לה הא יש לחזק דמחניטין חירי בשתופס כל אחד החי ד"ל דאכתי קשה א"כ הוה לה למחניטין לנקוט זה טבל עד מוקם שידו מנעת וק"ל כולו בו ולא הוה לה למחניטין סתם יחלוקו וק"ל :

ד"ה אם יכול לנתקו בו ור"ת מי פירש בו ליישב לשון נמי יש לפרש שכונת' של ר"ת קשה ג"כ קוסיא שלהם דחין לפרש שהיה ידה פתוח' בשעת כתיבת הגט ואח"כ קפלה נזה קוסיא' וע"כ מפר' פירש אחר ויש עוד לפרש שפונתה דגם לשון רש"י משמע כפירש ר"ת סתבא אם יש פה שיוכל לנתקו בו משמע שהדבר תלוי בכח וחזק של החוט ולא בפתיחת או בקפילת יד האשה וק"ל :

במראה ולא חייס ר' יוסי לפרעון והא תמי' מלא טיט כחובה בשוין בו ואין לתרן דר"י תולק דוקא במקום וכו' דהוא בחקתו ובריתא זו חירי צאיט מקוים וכו' מודה כשטר סתבו לר"י לקיימו וע"כ לא יחזירי ד"ל כיון דח"ק כדדית"ק הם כפחם וגם במקום דהכי אפילו כל ליד הר"ן ככה דחייסין לפרעון א"כ דברית"ק הם כפחם וגם במקום מסתמא גם ר"י יכ"י תולק בענין זה וק"ל :

ד"ה שטרע דליח' בזה זמן בו כדלחן כחוב בו מלמעלה מאח"י וכו' או כחוב בו מלמעלה מנה ולמטה מאח"י בו ודלית' בחבמת מנה סתבו שטרע דליח' איתא בשמ"ע ו"ג ע"ב וע"ג ומנו שהיה מסתב ערוכ' כפ"ג טעם היה כחוב בו למעלה מנה ולמטה מאח"י למעלה מאח"י ולמטה מנה הכל הולך בו ע"ס :

דף ח ע"ג או דילמא בו חיתא דלפשוט ממחניטין דמנהי קונס קו' עכ"ל לטוב הך כפרא דמחניטין חירי במנהי במקום רוב לחוד בלא מנהי ברנלו עדיפא להו לאקשוי' דקשה לשמואל דאמר דהא מייבאו עדיף במחניטין קמי' שוין ויחלוקו אלא משום חירי דרדי ואי רוב חירי במנהי ברנלו כ"ס בו קטו הך ליטנא דמיהא תפשוט ממחניטין דמנהי קונה במקום רוב לחוד במכ"ס דהא אפילו כרוכב ומנהי ברנלו קמי' בו וק"ל עיין בת"ק :

שם בתוספת בר' ד"ה רוב עדיף בו ור"ת לעיל כי פריך בו דקמ"ל

דלא מבטל חזקה רוב בו עכ"ל וכו"ג ח"כא לאקשוי' בהיפך קמ"ל דלא מבטל חזקה מנהי דלמלא מחמת' טובא אח חזקה רוב אבל ח"כא לחרושי מ"י כה"ג אך יש לדקדק כיון דע"כ לענין קטיה ליכא למימר הכי אלא דכחרא מייבאו עדיף עדיפא מהי טעמו כדקאמר במלתי' דשואל דמ"ה ליכא למפשוט מלחא דשמואל ממחניטין כו"ג התוספת לעיל ור"ת הוא אכתי חקשי לן אחאי פריך השתא יושב קמי רובכ ובעי' וחימא דמסנה יתירא אשמועינן דרובכ קמי אפי' במקום מנהי ומנהי קמי במקום רובכ וע"כ מלחא דשמואל לא מתאמרה דרובכ במקום מנהי אלא דרובכ לחוד ואליביה דרובכ וי"ל דמתלתי' ודאי משתמע דלענין קמי' קאמרו וחדא מלי לכוין עדיפא מתברחא דלענין חזקה לא ס"ד עדיפא כיון דכל חד לחודה קמי מקרי מוחזק כל חד לגבי הכרחא אבל צמתחין לא משתמע סה"י שחיס לענין קמי' דחימא הא דקחיה ברו חלק' היינו משום דל"כ מוחזק ודוק :

דף ח ע"ג נמלא חמר דכא השתא דלמדת אמרינן מנו חרש ופסק דר' אלא חיימא מתוך שלא קנה פקח בו והקשה השתא דלמדת דלמדת דדוקא מטעם מנו אמרינן דקנה כל אחד הא כי לא אמרינן ענו לא הוה קונה דהוי' כמילי ז' מנח על הקרקע בו א"כ חרש ופקח בו דאין ס"ד מנו וא"כ לא קנה פקח ולא חרש עני' לא קנה דמימר חמר פקח לא קמי אלא חקמי' וה"ה דלפי דברי רמי בר חמא דלמ' ש"מ היינבוי' התיארה לחביו קנה בו היה יכול להוכיח כן רק שרובא אמר זה ח"כ"י קברא דנפשיה דהטעם דקנה הוא וזכח מנו ודוק :

ע"ב נמלא ש"מ רוב לחוד' לא קמי' בו דליכא למימר דמחניטין דכלאים חירי גם כן במנהי ויושב כחמד כבה לחת ולא כיושב לחודיה דאם כן הוה ליה לעריכיה ולחמי המנהי ויושב בקרון סופג אדבי' לא ודאי דכל אחד בפני עצמו חירי וק"ל :

ברש"י ד"ה הייט מנהי ור"ל לפתי או שהיו ב' מנהיגים בו דהא ודאי לא קמי' ליה דלא ליחיי כלל דק בבא זו דשני רוכבים וחו לא דהא גם שנים רוכבי' חירי במנהיג דהי' פשו' דמת' ח"כ"י ח"כ"י' לאשמועי' במנהיג לכה בלא יושב ורוכב דקמי' אך דקוסי' הוא דלא ר"ל למיחיי אחד רוכב ואחר מנהיג דק ב' מנהיגים ומה מתרן פרי מנהיג חין זה עיקר היתרון דגם המוקטן ידע זה אלא עיקר היתרון הוא מאי דחיימא רכ' עדי' בו :

בתוספות ד"ה רוב הוא דלא קמי' ומחניטין דאחד רוב בו וה"ה דהמ"ל מרישא דשנים רוכבים דק שכונת' כיון דקוסי' המוקטן כאן הוא מסתח מחני' דאחד רוב כמ"ס התוספת בדבור הקודם לזה אם כן קוסיא זו עמלה לא אחאי דלגה למימר דרוב לא קמי וק"ל :

בר"ה רוב עדיף דחסי' בו א"כ מאי פושט כשחזק מושב בו ואין להקשות מאי פושט בגמ' מרב ושמואל דתריי' מוסירה לא קמי דלמא הייט מוסירה לחוד לא קמי אבל כאן איכא גם חזיה מחמת' ח"כ"י מעלה וחיו מוריד לגבי קטן דליכא למפשוט ממחניטין דכלאים דעשב לא קנה אף ע"ג דחזיה מחמת' דילמא ג"כ היינו דוקא כגון דיושב לחוד לאסתיקי חירי יושב וגם חפוס כמוסירה איכא למימר דקמי' ד"ל דהוא פוסה מסכרה דע"כ אולא מחמת' דאם איתא דגבי קטין אף דמוסי' לחוד לא קמי מ"מ כיון דליכא חרתי קמי' א"כ מסכרה אית לן למימר גבי בלאים דלא חלו במקין דכיון דאולא מחמת' לבה היה קופס' אלא ודאי דסכר דלמלא מחמת' חיו נמשכת לכלום וכן בפשיטות של הלכה בלא חת' לריעות למימר סבו דאם איתא דחפילו שחופס ברנלו מועיל לענין קמן עם מוסירה אם כן סכרה שישכב לבד מנהי סה"ה סופג הלל ודאי שאינו נחשב לכלום מה שחופס ברנלו :

ד"ה מה דחיימא רוב עדיף בו ור"ת לעיל כי פריך השתא יושב קמי' רובכ מבעי' ליטני דקת"ל דלא מבטל חזקה רוב בו והא חין יכול להקשות מאי פריך רובכ מבעי' הלא ספק של רבי יואל היה גם ח"ל דרובכ לחוד קונה מ"מ במקום מנהי איכא למימר דמנהיג עדיף מרובכ א"כ דילמא מחניטין דהכא אשמועינן דרובכ במקום מנהי דקמי דעכ"ס מנסה שח"כ לריכה היא בין דאשמועינן דרובכ לחוד קמי' א"כ עכ"ס כקרא שחזק גם במקום מנהי א"כ אחאי חין מקוים התוספת גם דאחי לאשמועינן שלא כיומא דמנהיג בטל אח חזקה הרוכב כיון דמנהיג אולא טובה וי"ל דה"כ דה"מ להקשות כן אך סתבו זה חת"רן שחזק הגמרא פלוג' רוב עדיף בו א"כ זה חת"רן עמנו יש לחזק גם ח"כ"י השתא יושב קנה רובכ מבעי' ודוק :

דף ט בתוספות ד"ה א"ה בו לפי דכ"ל דרוב קמי' במדה זו קנה אחי בו עכ"ל ולמאי דבעי' לעיל נמי לדיק מחמת' יתירא מושך ומנהיג חין רוב לא ל"ל נמי דמדה זו אחי למעוסי' קמן אחר א"כ דוונמסנה יתירא לא אחי למעוסי' אלא רובכ במקום מנהיג דומיא דל' מושך ור"ת מנהיג וממדה זו מנעט אף רוב לחוד' וק"ל :

חרושי הלכות מסכת בבא מציעא

כ"ב צמט"י והלכתא האי דפשיטא ליה דכי א"ל קני בהמה כו' עכ"ל
נראה תפירושו הא דפרך רבא חזר מהלכתא לא קני היא מלתא
דפסיקא ור' אדא ר' אבהו דתם לך פירכא וס"ס קאמר לסניי דודאי ר"א ס"ל
דהנך מהלכתא לא קני גם אם א"ל קני בהמה כו' אלא דהלכתא בכפות א"ל
א"ל קני בהמה כו' צהא הוא פשיטא ליה לר"א דדומיא דחזר הוא קני
ובכ"ז בכפות תבעיה ליה לר"א בלא א"ל קני בהמה כו' א"ל משוך בהמה
כו' אי קני משום הנך או לא וכן נראה לפרש הסוגיא מדברי הר"ם שספק
גבי א"ל קני בהמה כו' דאם הבהמה כפותה דקט הכלי מטעם חזר וגבי
אם א"ל משוך בהמה כו' ספק דגם בכפות הוה בעיה דלא איפשיטא כו'
ע"ס אבל התוספת לא הבינו הסוגיא כן והקפואם תלמד אמאי נקט משך
כו' ע"ס ודו"ק :

ש"ם בחוספת גד"ה ולימא מר מעניי כו' ויחלוקו בחופס כו' דהא רב
הקדא כו' עכ"ל ומר כחנן גופי' דקאמר לקמן בהדי' דשעמא הוי
משום חופס כו' ליכא לחכות מידי דלימא דר"א דס"ל דזכה מעני לעני לאו
משום דס"ל בכ"ז דחופס לב"ח כו' דקנה חבירו דלימא הכא משום מיגו הוא
כו"ס החוספת לקמן לרבי יוחנן אבל לשם מוכח בהדי' דרב חקדא ס"ל
דחופס פליגי ומוח' דס"ל דזכה היינו משום דחופס לב"ח כו' קנה ומיגו
הא שכתבו עד דחיי' ליה רב פפא דמוגו פליגי לאו אהאי מיגו דהכא דגבי
מעני לפני אלא דחיימו דלימאנו מעשיר לעני ודו"ק :

דף ט בחוספת גד"ה ולימא מר מעניי כו' ויחלוקו בחופס כו' דהא רב
הקדא כו' עכ"ל ומר כחנן גופי' דקאמר לקמן בהדי' דשעמא הוי
משום חופס כו' ליכא לחכות מידי דלימא דר"א דס"ל דזכה מעני לעני לאו
משום דס"ל בכ"ז דחופס לב"ח כו' דקנה חבירו דלימא הכא משום מיגו הוא
כו"ס החוספת לקמן לרבי יוחנן אבל לשם מוכח בהדי' דרב חקדא ס"ל
דחופס פליגי ומוח' דס"ל דזכה היינו משום דחופס לב"ח כו' קנה ומיגו
הא שכתבו עד דחיי' ליה רב פפא דמוגו פליגי לאו אהאי מיגו דהכא דגבי
מעני לפני אלא דחיימו דלימאנו מעשיר לעני ודו"ק :

דף ט בחוספת גד"ה ולימא מר מעניי כו' ויחלוקו בחופס כו' דהא רב
הקדא כו' עכ"ל ומר כחנן גופי' דקאמר לקמן בהדי' דשעמא הוי
משום חופס כו' ליכא לחכות מידי דלימא דר"א דס"ל דזכה מעני לעני לאו
משום דס"ל בכ"ז דחופס לב"ח כו' דקנה חבירו דלימא הכא משום מיגו הוא
כו"ס החוספת לקמן לרבי יוחנן אבל לשם מוכח בהדי' דרב חקדא ס"ל
דחופס פליגי ומוח' דס"ל דזכה היינו משום דחופס לב"ח כו' קנה ומיגו
הא שכתבו עד דחיי' ליה רב פפא דמוגו פליגי לאו אהאי מיגו דהכא דגבי
מעני לפני אלא דחיימו דלימאנו מעשיר לעני ודו"ק :

דף ט בחוספת גד"ה ולימא מר מעניי כו' ויחלוקו בחופס כו' דהא רב
הקדא כו' עכ"ל ומר כחנן גופי' דקאמר לקמן בהדי' דשעמא הוי
משום חופס כו' ליכא לחכות מידי דלימא דר"א דס"ל דזכה מעני לעני לאו
משום דס"ל בכ"ז דחופס לב"ח כו' דקנה חבירו דלימא הכא משום מיגו הוא
כו"ס החוספת לקמן לרבי יוחנן אבל לשם מוכח בהדי' דרב חקדא ס"ל
דחופס פליגי ומוח' דס"ל דזכה היינו משום דחופס לב"ח כו' קנה ומיגו
הא שכתבו עד דחיי' ליה רב פפא דמוגו פליגי לאו אהאי מיגו דהכא דגבי
מעני לפני אלא דחיימו דלימאנו מעשיר לעני ודו"ק :

בא"ד שחא מטעם חזר קני ובכפות כו' ורבא פהקשה חזר מהלכתא היא
כו' לא היה כבוד מטעם שלו שפשיטא ליה פס משום דקני מטעם
חזרמה הוה ליה להקשות א"כגם מסוך ליקני דהוי כאילו הוא שלו עד לח"ח
הקנין א"כ גם כן ליקני משום חזר אדברה ה"ל להקשות האמת דגם
גבי קני בהמה אינו קונה מטעם חזר וק"ל :

ד"ה ולימא מר מעניי כו' אית ליה פ"ק דגיטין דפליגי בחופס לב"ח
כו' ויש לדקדק אמאי אין מוכיח ממה דאמרינן בסמוך דרב חנן
גופיה סבר דהגבהה לחבירו לא קני משום דהוי חופס לב"ח כו' ואם
כן ע"כ גם כאלו פליגי בחופס לב"ח דאם אימא שפליגי במגו א"כ צ"ל
דס"ל דחופס לב"ח קנה ורב חנן לא סבר כן וי"ל כג"ס החוספת לקמן
דהא דפליגי בטעם מיגו ואפ"ה ס"ל דחופס לב"ח לא קנה אף דרב
במקום שאין ש"ך מיגו ואל"כ הוי אמינא שפיר דפליגי דר' אליעזר קבר
אמרינן מיגו וא"כ קנה אף שחופס לב"ח כיון דליכא מיגו ורבנן סברי
לא אמרינן מיגו ואם כן אינו קנה גם מטעם שחופס לב"ח ולכן מיתי'
דאיה מפ"ק דגיטין דס"ס איתא להדיא דלא נהלקו בזה כלל ודו"ק :

ע"ב צמט"י ד"ה משום ידה אחרבי דפסיב ונתן בידה וידה רשותא
משמע כו' ר"ל אחר שנתרבה חזר מליה פסוק שהיא אזמפרטין
דידה דכחוב היינו רשותא משמע ומה הטעם מר"ב אהוה הכחוב דאין
סברא לומר שהוא ענד כל הבריות דידה נלמד מהמלא תמלא או
מונתן וק"ל :

דף י ע"ב בחוספת גד"ה ח"י בעי לא כו' כיון שאין השומר יודע כו'
ה"ל כחזר כו' עכ"ל ק"ק דמ"מ המקשה הכא דלא חסיק אדעתיה
הך סברא דבע"כ שפויב ביה אדערך הכא אחר אמאי לא תקפי הכא
אמתני' דהתם דהיה מטעם כו' והא אין פליה לדבר עבירה ויש ליישב
ודו"ק :

דף יא בחוספת גד"ה ה"מ בחזר כו' ויש לומר דדוקא גבי גט דאית'
בעל כרחו כו' עכ"ל נקטו משום דאית' בע"כ למאי דבעי
למימר הכי מעיקרא אבל הך סברה אידיהי לה לקמן ונ"ל דדוקא גבי גט
משום דאין חבין לאדם שלא בפניו כדמסיק לקמן וק"ל :

דף יב ע"א חוספת ד"ה א"כ דלורייתא כו' וי"ל דמדברנן אין סברא
שיחקנו שתי זכויות ע"י בח"ס ובחידושי הבכות ולדידי נראה
לו דמ"ס החוספת דאין סברא לומר שיתקנו שתי זכויות משום דאין
מ"ך היה להם לתקן שהוא זכא לענשו ואח"כ זכא הבין ממנו אמאי
לא תקנו בקיטור זכויות הבין יהיה לאביו דהרי חקנה שלהם היה בסתם
שהקטן יזכה מלא חדאי דבאמת תיקנו הכי כשיזכה קטן יהיה לחביו
נפי דבר'ר' יוחנן לא היה יכול לתקן בקיטור כשיזכה קטן היה לחביו
דלפעמים

זהו היינו בפירות המעשר גופיהו כדאמר בהו נחיה אבל מקות על
הפירות חדאי דליכא לחוקמי בחליפין והא דלא תקפי להו דליקני בהו
מקותן של הפירות במכר או במתנה ד"ל דלא דלה למכור להו או ליתן
להם מקרקעיתו כלום :

דף יא ע"א גמר' מ"ס ילפינן מליהה מגט כו' ואין להקשות לפ"א אמאי
אמאי אייטרך המלא תמלא לרבות חזרה הא כבר נלמד מגט
דחזר הוי גביה א"כ לענין ממון נמי ד"ל דלי לאו המלא לא הוי ילפינן
ממון מגט אך אחר טעם גבי ממון נלמד חזר מהמלא אז ס"ל דלעני'
שחזר יהיה כידה שפיר נלמד מגט כמו דגבי גט הוה חזר כידה ה"ה
לענין ממון ודו"ק :

ש"ם אחר קרא לא חסוב לקחתה לרבות שכתב העיר כו' ק"ק לפי רש"י
לפ"ו מאי נר"ך להביא רח"י מתחלה כשאמר ומכא תימרא כו' הא
גופיה קשיא אמרת יכול לא יהא שכתב ונסיב ליה גמר' כי הלא זה
אינו הוכחה כלום דאיכא להביא בדרייתא יכול יהיה שכתב אך עיקר
הוכחה היא משקוק לא חסוב כו' א"כ ה"ל להוכיח בקיטור אך אחת
אומר כפרה שכתב ולא בעיר הא כתיב לל חסיב כו' אלא לאו הכי
קאמר ויש ליישב וק"ל :

בתוס' ד"ה ה"מ בח"ל המשתמר' כן דהת' משמע דהוי בח"ל המשתמר'
דממ" ענה דר"י בר הנינא כו' דאין זה הוכחה דליכ' למימר
דהמקטן הבין דאיירי בעומד בבימו ואם כן וכו' כמו חזר המשתמר'
דלייתי למלוה בביתו וגם אינו משתמר ע"כ אינו קונה לו חבירו גם ים
לדקדק דקושיא זאת אין טעם ש"כות כאן דשם בגמרא עמיה הוי יכולין
להקשות מאי מתרן דליתא למלוה בחזר הלא גם רבי יוסי איירי באינו
עומד אגלם שאמר קונה לו שלא מדעתו מיהו זה ים ליישב דס"ס אין
להקשות כלום דאיכא למימר דב"ס קונה שלא מדעתו היינו אף שאינו
מתכוון לקנותו אבל עכ"ס בעינן עומד אגלם בשעת קנין לכן הקשו מכאן
דמשמע דדברי רבי יוסי הם אף באינו עומד אגלם כלל דהרי מקמי מ"ר
יוסי על שמואל דאמר בעומד אגלם דוקא אם כן אינו מתרן התרן
כלום מ"ס דלייתי למלוה וכוה מיושב גם קושיא הראשונה דע"כ לומר
דהגמרא ס"ס מפרס דברי רבי יוסי דאיירי בעומד אגלם כן אף שהיא
משתמרת ואם כן מה מקשה על משכן ביד הגר דלמא ס"ס איירי באינו
משתמרת אלא חדאי טעם במשכן איירי במשתמרת ומתרן דאינו עומד
המלוה ס"ס גבי המשכן אם כן קשה הלא אינו מתרן כלום דלא בעינן
עומד אגלם במשתמרת ודברי ר"י הם באינו עומד כלל ודו"ק :

ע"ב גמר' הרי גט דדעת אחרת מקנה אותם כו' וק"ק אך תלי קושיא
בדרך שפא הלא בלא זאת היה יכול להקשות דע"כ במשתמרת
לא בעינן עומד בידו אם כן למה אחר עולא בעומדת ביד ביהה דהיינו
משמע' אלא ע"כ לר"ך לתרן כמו שפירא חוספת לעיל דשאני גט
דבעל כרחה אם כן קושיא זו אינה כלום דאיכא לתרן הכי ויש ליישב
דזה לא ידע המקטן כיון דאיכא מרתי לטיבותא שהיא משתמרת וגם
דעת אחרת מקנה אותה שפיר ים סברא לומר דלא בעינן עומד בידה
ויש עוד ליישב ודו"ק :

דף יב גד"ה גבי מתנה כו' הלכך בעינן דעת אחרת מקנה אותן
עכ"ל כ"ה בכל פירושים היסנים ובדמטור' הדסים הגיאו
הלכך בעינן חזר המשתמרת עכ"ל וכ"ה בדברי החוספת והיינו הך
דריב"ח דחוקמא במשתמרת וכבר כתבנו בנ"ך דיש לדקדק מאיזה טעם
קונה אף במשתמרת במליהה באינו עומד ביד דליחות ליכא
כו' ע"ס והנראה לק"ס פי' היסנים דבמליהה במשתמרת נמי בעומד ביד
שדהו כיון דטליות ליכא וההוא דריב"ח איכא לחוקמא במתנה דדעת
אחרת מקנה אותן ואפ"י באינה משתמרת ומייה התו' ל"כ לא דבמליהה
נמי במשתמרת' מיהת לא בעו עומד ביד שדיהו וי"ל לדרביה דש"ך טליות
גם במליהה ומיגו כיון דליכא דעת אחרת מקנה בעי להיות משתמרת
ע"י טליה ודו"ק :

ע"ב בחוספת גד"ה במגביה מליהה כו' וי"ל דהתם כו' בנקב מרגליות
עכ"ל מיגו הכא כיחא ליה למימ' במגביה מליהה כו' דבסתם עבדים
איירי ולא בעי למימר דהת' משגי כרב פפא וההיא דמליהה לבעל הבית
בשכרו ללקוט מליהה דל"כ מתני' דהכא נמי מיתר' בפשיטו' בשכרו
סתם דמליהה שלו וק"ל :

דף יב ע"א חוספת ד"ה א"כ דלורייתא כו' וי"ל דמדברנן אין סברא
שיחקנו שתי זכויות ע"י בח"ס ובחידושי הבכות ולדידי נראה
לו דמ"ס החוספת דאין סברא לומר שיתקנו שתי זכויות משום דאין
מ"ך היה להם לתקן שהוא זכא לענשו ואח"כ זכא הבין ממנו אמאי
לא תקנו בקיטור זכויות הבין יהיה לאביו דהרי חקנה שלהם היה בסתם
שהקטן יזכה מלא חדאי דבאמת תיקנו הכי כשיזכה קטן יהיה לחביו
נפי דבר'ר' יוחנן לא היה יכול לתקן בקיטור כשיזכה קטן היה לחביו
דלפעמים

חרושי הלכות מסכת בבא מציעא

דלמעשה אינו לאביו כשאינו סומך על שלהמו וע"כ היו גריבים לחקן מחלה שיש זכר לקטן בסכסוך ואח"כ תיקנו אם יש סומך על שלהמו שזוכה אביו ממנו וכן לשמואל דאמר עשו שאינו זוכה בו היינו מטעם זה דעניים גופיהו כיחא לכו הולדכו לחקן הזכות על אופן זה שמתחלה זכה הבן לעצמו ואח"כ אביו ממנו דאל"כ לא היה יכול לזכות הבן בלקט ודו"ק : ד"ה שמואל טעמא דחנא דידן קאמר בו וי"ל דקטן דקתי במתניתין משמע לה בקטן ממנו בו ר"ל קטן דקתי הכא במתני' משמע ליה בקטן ממנו ואפי"ם שאינו סומך בו לאסקי המטות דפ' הלן ודמסכ' מעשר טפי יש לפרש קטן היינו סומך על שלהמו של אביו דוקא ושפיר אתיין דברי רבי יוסי באתון משניות וזוהי מושב מה שכתוב בחרושי הלכות בדיבור שלפני זה ע"ש וק"ל :

דף יג בפירוש ב"ה לא היטיב לפרעון כל ואפ"ל אין חיוב מודה בו ע"כ לכוזרה קשה דהא מתני' דהכא נמי מוקמינן לה באין חיוב מודה ואינו מחזיר לבעלים כשיש בו אחריות אפילו לר"מ ויש לומר דאין חיוב מודה לא אירי בטעונו פרעתי בט"ה מקיים אלא כשטוען מציף או פרעתי נגד דמוציף כפרס"י בהדיא וכו"ם התוספות אבל אינו חיוב מודה דשמואל גבי סטר הקבלה אירי בט"ה מקיים ואינו טוען אלא פרעתי מחזירין אותו משום דלא היטיב לפרעוה ובכר כתבנו בט"ה דלא היו התוספות גרבו לקמן אינו חיוב מודה ושפיר אירי בט"ה שאינו מקיים אלא שהגיה אינו כאן בפנינו בו ועיין בחוספות לקמן ובחוספות פ' מי שיהיה נטוי ודו"ק :

שם הגיחא בו ואי קשיא ע"כ לא סבירא ליה כאב"י בו עכ"ל ר"ל דנס לפי המתקן ע"כ לא ס"ל כאב"י בהא דעידיו חסומי וכן לו דל"כ אמתא חקט שמואל לקמן סטר הקבלה הא לאב"י בו וק"ל :

ע"ב בחוספות ב"ה הא קאמר בו דליכא למימר בו היינו שאומר פרעתי בו עכ"ל ר"ל ובסטר מקיים אבל באינו מקיים לא הוה קאמר לפנו' דלא היטיב לפרעון וכו"ם לעיל וכן מוכח מהא דאמר שמואל מודה בסטר שכתבו לר"ך לקיימו ונאמן לומר פרעו הוא במינו דמוציף ואם כן הוא כשהוא ציד המטה דליכא למימר מטרעא בידך מתי כע"כ הכא בספ"ל ואינו בידו וק"ל :

בא"ד משמע אין הלוה בפנינו בו מרקאמר שגא יכתוב ללוה כל עכ"ל מתיבן משמע להו מפרש לקמן דף ט"ז בדברי מהר"ל ובת"ק ע"ם :

שם בו אבל כשאין חיוב בו דחיישינן לפרעון בו וה"ה דחיישינן לפרעון ולקטני' דמהי"ט לרבנן אפילו בחיוב מודה דאין מחזירין כמפרש לקמן בהדיא אבל אין לפרש הכא לר"י אליבא דרבנן בחיוב מודה דאין מחזירין הוה מענו משום דשגא כתב ללוה בו כרב אפי' דל"כ שפין ס"י מודה לא הוה אינטרד לטעמא דפרעון ודו"ק :

ב"ה ד"ה יחזיר לפרעון בו משמע דאין בו אחריות קאי עכ"ל דברי הכל דקאמר ללדדין הוא לרבנן אפילו באין בו אחריות ולר"ע דוקא ביט בו אחריות וק"ל :

דף יג ע"א בחוספות ד"ה משום דקשיא ליה לאב"י בו ולא קאי דאמר אב"י עדין בחסומין וכן לו בו ומה שהוכיח גמ' לזו שאמר עדין בחסומי וכן הלא שפיר מתורן מתני' בתירוק של רב אפי' ואם כדי לפרש שהמתני' דכותבין ללוה אירי אף בשטרין דלא הקבלה אס כן אין כאן תקומה של דברי אב"י רק סס היכי דענת המתניין דכותבין ללוה ועל מתני' כאן אין לר"ך לתירך של עדין בחסומי' רק בקיטור יכול לתרך דחיישינן לפרעון ולקטני' וכמו שהקשו התוספות דאין לומר דכותב אב"י כדי לפרש דהמתני' כאן אירי אפילו בלא הקבלה דבלג"ה היינו יודעי' זה כיון שסבר שהדין כן אלא דדאי דלהכי אמר אב"י כאן למילתו משום שאין יחיא ליה התירוק של רב אפי' וע"ז מפרש מפני מה אינו מוכי' לתירוק של רב אפי' דקשיא ליה בו ודו"ק :

ע"ב בפרס"י ב"ה בנזל ונזל וכוונן שגזל' עם פירותיה ומכרה א"כ גזילה בלא פירות בו עכ"ל דדאי הכי בעי למוקמי לקמן בנזלה בלא פירות ומכרה בו ובעי לאקשויי מינה לשמואל דאמר דאין ללוקח מנזלן שבה אבל ויה שפירש כגון שגזלה עם פירות ומכרה לה מתקנתה כיון שכבר השבח היה קטוב כשקנה מנזלולמה לא יצבה נמי ממשעבדי וי"ע : ובתוספות ב"ה חרין נמי בו וי"ל דדרבה בו מדלל עדיף ב"ח ממשעבדי בו עכ"ל והא לא תקשי להו אמאי לא גבה הב"ח מבני חרי שהלוקח גובה ממנו שבה דבהא דדאי דיש לומר כן דאחר שטרף ב"ח מן הלוקח קנה המוכר קרקע וכו"ה בחוספות פ' מי שמת וק"ל :

דף יד ע"ב גמרל אמר רבא הב"ע כגון שגזל שדה מחבירו מליאה פירות בו והא דלא מתרך בקיטור דשפיר אירי בלוקח מנזלן ואירי שהגזלן מוכר לו עם הפירות גמורים ואחר כך בלא הגזל וטורפה ממנו וע"כ חזר הלוקח שפיר אמוכר ואין כאן טוס ריבות שהרי הלוקח טייל בעד פירות גמורים יש לומר דאס כן שהפירות היו גמורים ואין לריכין לקרקע אס כן גם הפירות היה לו לגבות מן המשעבדים שהרי גם להם יש קבלה אחר שהם גמורים וזוהי מושב נמי שפיר טלא חירלו הגמורא כן לעיל גבי טבח כמו שמתרך כאן גבי פירות משום דגבי טבח דדאי יש קבלה כמה טוח יותר טדה בזבל מטדה בלא זבל וכן בגדר משא"כ גבי הפירו' כיון שעדיין לא גמרו שפיר אין להם קבלה על זה כמה שפין דמי יודע כמה פירות יעשה או פאר עכ"ם אבל קשה אמאי אינה מתרך לעיל כשהקשה אי בכעל חוב מי אית ליה פירי דמתרך

דלמעשה אינו לאביו כשאינו סומך על שלהמו וע"כ היו גריבים לחקן מחלה שיש זכר לקטן בסכסוך ואח"כ תיקנו אם יש סומך על שלהמו שזוכה אביו ממנו וכן לשמואל דאמר עשו שאינו זוכה בו היינו מטעם זה דעניים גופיהו כיחא לכו הולדכו לחקן הזכות על אופן זה שמתחלה זכה הבן לעצמו ואח"כ אביו ממנו דאל"כ לא היה יכול לזכות הבן בלקט ודו"ק : ד"ה שמואל טעמא דחנא דידן קאמר בו וי"ל דקטן דקתי במתניתין משמע לה בקטן ממנו בו ר"ל קטן דקתי הכא במתני' משמע ליה בקטן ממנו ואפי"ם שאינו סומך בו לאסקי המטות דפ' הלן ודמסכ' מעשר טפי יש לפרש קטן היינו סומך על שלהמו של אביו דוקא ושפיר אתיין דברי רבי יוסי באתון משניות וזוהי מושב מה שכתוב בחרושי הלכות בדיבור שלפני זה ע"ש וק"ל :

דף יג בפירוש ב"ה לא היטיב לפרעון כל ואפ"ל אין חיוב מודה בו עכ"ל לכוזרה קשה דהא מתני' דהכא נמי מוקמינן לה באין חיוב מודה ואינו מחזיר לבעלים כשיש בו אחריות אפילו לר"מ ויש לומר דאין חיוב מודה לא אירי בטעונו פרעתי בט"ה מקיים אלא כשטוען מציף או פרעתי נגד דמוציף כפרס"י בהדיא וכו"ם התוספות אבל אינו חיוב מודה דשמואל גבי סטר הקבלה אירי בט"ה מקיים ואינו טוען אלא פרעתי מחזירין אותו משום דלא היטיב לפרעוה ובכר כתבנו בט"ה דלא היו התוספות גרבו לקמן אינו חיוב מודה ושפיר אירי בט"ה שאינו מקיים אלא שהגיה אינו כאן בפנינו בו ועיין בחוספות לקמן ובחוספות פ' מי שיהיה נטוי ודו"ק :

שם הגיחא בו ואי קשיא ע"כ לא סבירא ליה כאב"י בו עכ"ל ר"ל דנס לפי המתקן ע"כ לא ס"ל כאב"י בהא דעידיו חסומי וכן לו דל"כ אמתא חקט שמואל לקמן סטר הקבלה הא לאב"י בו וק"ל :

ע"ב בחוספות ב"ה הא קאמר בו דליכא למימר בו היינו שאומר פרעתי בו עכ"ל ר"ל ובסטר מקיים אבל באינו מקיים לא הוה קאמר לפנו' דלא היטיב לפרעון וכו"ם לעיל וכן מוכח מהא דאמר שמואל מודה בסטר שכתבו לר"ך לקיימו ונאמן לומר פרעו הוא במינו דמוציף ואם כן הוא כשהוא ציד המטה דליכא למימר מטרעא בידך מתי כע"כ הכא בספ"ל ואינו בידו וק"ל :

בא"ד משמע אין הלוה בפנינו בו מרקאמר שגא יכתוב ללוה כל עכ"ל מתיבן משמע להו מפרש לקמן דף ט"ז בדברי מהר"ל ובת"ק ע"ם :

שם בו אבל כשאין חיוב בו דחיישינן לפרעון בו וה"ה דחיישינן לפרעון ולקטני' דמהי"ט לרבנן אפילו בחיוב מודה דאין מחזירין כמפרש לקמן בהדיא אבל אין לפרש הכא לר"י אליבא דרבנן בחיוב מודה דאין מחזירין הוה מענו משום דשגא כתב ללוה בו כרב אפי' דל"כ שפין ס"י מודה לא הוה אינטרד לטעמא דפרעון ודו"ק :

ב"ה ד"ה יחזיר לפרעון בו משמע דאין בו אחריות קאי עכ"ל דברי הכל דקאמר ללדדין הוא לרבנן אפילו באין בו אחריות ולר"ע דוקא ביט בו אחריות וק"ל :

דף יג ע"א בחוספות ד"ה משום דקשיא ליה לאב"י בו ולא קאי דאמר אב"י עדין בחסומין וכן לו בו ומה שהוכיח גמ' לזו שאמר עדין בחסומי וכן הלא שפיר מתורן מתני' בתירוק של רב אפי' ואם כדי לפרש שהמתני' דכותבין ללוה אירי אף בשטרין דלא הקבלה אס כן אין כאן תקומה של דברי אב"י רק סס היכי דענת המתניין דכותבין ללוה ועל מתני' כאן אין לר"ך לתירך של עדין בחסומי' רק בקיטור יכול לתרך דחיישינן לפרעון ולקטני' וכמו שהקשו התוספות דאין לומר דכותב אב"י כדי לפרש דהמתני' כאן אירי אפילו בלא הקבלה דבלג"ה היינו יודעי' זה כיון שסבר שהדין כן אלא דדאי דלהכי אמר אב"י כאן למילתו משום שאין יחיא ליה התירוק של רב אפי' וע"ז מפרש מפני מה אינו מוכי' לתירוק של רב אפי' דקשיא ליה בו ודו"ק :

ע"ב בפרס"י ב"ה בנזל ונזל וכוונן שגזל' עם פירותיה ומכרה א"כ גזילה בלא פירות בו עכ"ל דדאי הכי בעי למוקמי לקמן בנזלה בלא פירות ומכרה בו ובעי לאקשויי מינה לשמואל דאמר דאין ללוקח מנזלן שבה אבל ויה שפירש כגון שגזלה עם פירות ומכרה לה מתקנתה כיון שכבר השבח היה קטוב כשקנה מנזלולמה לא יצבה נמי ממשעבדי וי"ע : ובתוספות ב"ה חרין נמי בו וי"ל דדרבה בו מדלל עדיף ב"ח ממשעבדי בו עכ"ל והא לא תקשי להו אמאי לא גבה הב"ח מבני חרי שהלוקח גובה ממנו שבה דבהא דדאי דיש לומר כן דאחר שטרף ב"ח מן הלוקח קנה המוכר קרקע וכו"ה בחוספות פ' מי שמת וק"ל :

דף יד ע"ב גמרל אמר רבא הב"ע כגון שגזל שדה מחבירו מליאה פירות בו והא דלא מתרך בקיטור דשפיר אירי בלוקח מנזלן ואירי שהגזלן מוכר לו עם הפירות גמורים ואחר כך בלא הגזל וטורפה ממנו וע"כ חזר הלוקח שפיר אמוכר ואין כאן טוס ריבות שהרי הלוקח טייל בעד פירות גמורים יש לומר דאס כן שהפירות היו גמורים ואין לריכין לקרקע אס כן גם הפירות היה לו לגבות מן המשעבדים שהרי גם להם יש קבלה אחר שהם גמורים וזוהי מושב נמי שפיר טלא חירלו הגמורא כן לעיל גבי טבח כמו שמתרך כאן גבי פירות משום דגבי טבח דדאי יש קבלה כמה טוח יותר טדה בזבל מטדה בלא זבל וכן בגדר משא"כ גבי הפירו' כיון שעדיין לא גמרו שפיר אין להם קבלה על זה כמה שפין דמי יודע כמה פירות יעשה או פאר עכ"ם אבל קשה אמאי אינה מתרך לעיל כשהקשה אי בכעל חוב מי אית ליה פירי דמתרך

דף יד ע"ב גמרל אמר רבא הב"ע כגון שגזל שדה מחבירו מליאה פירות בו והא דלא מתרך בקיטור דשפיר אירי בלוקח מנזלן ואירי שהגזלן מוכר לו עם הפירות גמורים ואחר כך בלא הגזל וטורפה ממנו וע"כ חזר הלוקח שפיר אמוכר ואין כאן טוס ריבות שהרי הלוקח טייל בעד פירות גמורים יש לומר דאס כן שהפירות היו גמורים ואין לריכין לקרקע אס כן גם הפירות היה לו לגבות מן המשעבדים שהרי גם להם יש קבלה אחר שהם גמורים וזוהי מושב נמי שפיר טלא חירלו הגמורא כן לעיל גבי טבח כמו שמתרך כאן גבי פירות משום דגבי טבח דדאי יש קבלה כמה טוח יותר טדה בזבל מטדה בלא זבל וכן בגדר משא"כ גבי הפירו' כיון שעדיין לא גמרו שפיר אין להם קבלה על זה כמה שפין דמי יודע כמה פירות יעשה או פאר עכ"ם אבל קשה אמאי אינה מתרך לעיל כשהקשה אי בכעל חוב מי אית ליה פירי דמתרך

דף יד ע"ב גמרל אמר רבא הב"ע כגון שגזל שדה מחבירו מליאה פירות בו והא דלא מתרך בקיטור דשפיר אירי בלוקח מנזלן ואירי שהגזלן מוכר לו עם הפירות גמורים ואחר כך בלא הגזל וטורפה ממנו וע"כ חזר הלוקח שפיר אמוכר ואין כאן טוס ריבות שהרי הלוקח טייל בעד פירות גמורים יש לומר דאס כן שהפירות היו גמורים ואין לריכין לקרקע אס כן גם הפירות היה לו לגבות מן המשעבדים שהרי גם להם יש קבלה אחר שהם גמורים וזוהי מושב נמי שפיר טלא חירלו הגמורא כן לעיל גבי טבח כמו שמתרך כאן גבי פירות משום דגבי טבח דדאי יש קבלה כמה טוח יותר טדה בזבל מטדה בלא זבל וכן בגדר משא"כ גבי הפירו' כיון שעדיין לא גמרו שפיר אין להם קבלה על זה כמה שפין דמי יודע כמה פירות יעשה או פאר עכ"ם אבל קשה אמאי אינה מתרך לעיל כשהקשה אי בכעל חוב מי אית ליה פירי דמתרך

חרושי הלכות מסכת כבא מציעא

דחתך דלירי שעדין גריבין לקרקע וזו טעם הב"ח אותה וזה טורף הלוקח מבני חורין וי"ל דלשון המהני לאכילה פירות משמע טורף אותה מהר שהם גדולים ודו"ק ולפ"י מה שמתרן כאן בגמרא הב"ע כגון שגזל שדה מחבירו מלאה פירות דלא לומר שעדין לא נגמרו כל דרכן ואחר כך חל הגזלן נגמרו ואכל אותם :

ברש"י ד"ה לאכילה פירות ה"ד הא מירי כשדה שטרפיה מלי"א פירות מיד הלוקח כו' לפ"י מ"ט בגמרא יס לפרט שכונת רש"י לפרט שעכסו ס"ד דמקשה דלירי שהפירות היו גמורים ואין גריבים קרקע ולזה הקט' ב"ח מי חית ליה פירי לאפוקי לקמן לפי מ"י של רבא דלירי בגזל סד' עם הפירות שלא נגמרה ואם כן גם כאן בב"ח יס לתרן כן וד"ק לפי זה הא המקטן הזה הוא רבא התרן דלקמן וד"ק מה הקטן כאן וליכא לתרן כאן כמו שתרתי בגמרא כאן חסר בהעתק :

דף טו גמר הב"ע כגון פיס' לו קרקע כו' כגון שקמו בו' ולעיל דבעי דייק ממתני' ולשבה קרקעות ממעטברי הוא דלא מפקינן בו' מדין מדין חדי בו' ולא דמי לזה ב"ס לו קרקע או קני מידו דמשמע ליה לדייק כמו ממעטברי הוא שלא גבי הא בדבר שאין מעועבר גבי אפילו ממחית ודו"ק :

שם בגמרא מחיב רב פסח מה שאירע מאבא כו' לפי מה שפירש רש"י בסמוך תהא במאמינו שאמר לו אני סומך עליך שחתלה בידי כו' היינו שאומר לו בפיר' לפ"י יס לדקדק מה מקמי שאני הכא שלא אמר לו מתחלה אני סומך עליך דאין זה תירוץ על הגמרא הכא שמכ"ל דלא כקריא וזכ"ל כו' מיהו מדברי החוספות נשמע שפ"ק שלא אמר לו בהדיא מ"מ נעשה כאלו אמר כן ויס ליישב גם פרש"י דלישנא דלא אמר כלום לא משמע הכי ויס עוד ליישב ודו"ק :

ע"ב בגמרא לירי אשתמוטי קא משתמיט כו' ולעיל לא שייך לומר הכי דמה לו לב"ח להעלים ממנו לומר לו מתחילה שיש שטר בידי ויקח האמור' ואח"כ יאמר לו למחר אתן הס"ח יותר טוב לו לומר מיד הס"ח כאשר ממני אם תרצה אני סומך עליך ליתן המעות הדי טוב ואם לאו אחזיק בקרקע שלך דיותר כיחא ליה ודל"י בקרקע מבעמית דודאי על זה לא נחשב שמתחלה היא כונתו ליקח המעות ולהחזיק בקרקע ג"כ שלא ודאי האמת כן הוא שמתחילה קודם שמתן המעות מיד ונדי' לו סמלך ממנו ודוחה אותו בכונה כדי להחזיק בקרקע לאפוקי גבי מלוה שייך שפיר לומר שמתחלה מעלים ממנו שאין הס"ח בידי ואח"כ אומר לו למחר אתן ודו"ק :

ברש"י ד"ה כל מעשה ב"ד כו' שהרי אין מקימן האסור אלא בפני ב"ד כו' רש"י לטעמיה אזיל פיר' לעיל הלבחה מקימן האסור שלא בפני ב"ד אם העדים חולים או מבקשים ליתן למדינת הים דוקא בלא זה אין מקימן ולכן אם מלא יהויר דזה הוא מילתא דלא שכיחא שהעדים מבקשים ליתן למדינת הים ולמילתיה דלא שכיחא לא חיישין כדלמתי' בסמוך פריעה בת יומא מילתא דלאו שכיחא היא כו' ואף שהחוספות חולקים סס על רש"י מ"מ הוא לטעמיה אזיל ודו"ק :

בתוספות ד"ה נטעמי חילת כו' ולרבה דלית ליה מבי' שלמו יומא דלדרכתא לדבריו יעמיד מתני' בחלטת גרדיא כו' לאפוקי בלדרכתא ודאי דלא יהויר משום דעכסיו כסנפל לאתן לומר פרעתי לאפוקי אם יהוירו למלוה ודאי דלא יהיה לאתן לומר פרעתי וכן כונת החו' שכתבו בקושית' בזה אפסיד אנפסיה והלא יכול לטעון פרעתי כו' היינו עכסיו סנפל ונמלא אין לו שום הפסד פנס עכסיו יכול לטעון פרעתי מאחר שאינו ביד המלוה והבנת מהר"ס בדברי החוספות חילו ופירוטו תמוהים הם בעיני ודו"ק :

דף טו גמר ד"ה הא דקתני טעל ימא' מב"ח כו' והא דנקט למילתיה כו' לא משמעין היא גופיה כו' דבריו מגומגמי דבהדיא קתני בבב"תא טעל הסבה מטעל הקרקע וע"כ הנדאה לומר דרש"י כולה לתרן תמיהת החוספות כיון דלא מסיק אלא מיעור ארעא אמאי טעל הסבה היתר על ההולאה וע"כ כונת רש"י לפרט דה"ק דלא מס' כעיעור הקרקע כולה עם כל הסבה רק מסיק ביה כעיעור קרקע עם קלת מן הסבה ואותו פכה מטעל מטעל הקרקע והאומר מב"ה וע"כ הקשה רש"י אם כן ה"ל לומר שטעל כנגד החוב כו' ומה שכתב רש"י אחר כך ב"ד"ה שפיר כו' דהיכא דיש קרקע מומר על החוב כו' ר"ל הקרקע עם הסבה הוא יותר מן החוב אבל מכל מקום קלת מן הסבה הוא דריך גם כן להחוב שבראיתו בדברי הראש' שמתפרש דהא דקאמר דלא מסיק בו' היינו שמתק ביה כעיעור ארעא וכעיעור הסבה היתר על ההולאה והיינו כעין סכנתיה ויכול להיות שכונת רש"י הוא ממש כן ודו"ק :

דף טו גמר ד"ה אורחא כו' אם קודם שלקחה מן הבעלים חויר ומכרה כו' עכ"ל ק"ק לפי מה שפירש לעיל במית לוקח דהיינו ובמית אחר שלקחה ולא אמרינן מיד דקנה הגזלן וזה ב"י לוקח כמ"ס התוספות לעיל לפרט' אם כן מי הכריחו לפרט הכא דזכנה ואורחא קודם שלקחה מן הבעלים דהא א"כ זכנה אחר שלקחה לא זכה בו לוקח ראשון כמו במית לוקח אחר שלקחה מן הבעלים ויס ליישב ודו"ק :

ע"ב בפרט' והא אשה כשדה זו דומיא דיש כאלו שאין בידי כו' דעבר ופסח' כו' עכ"ל אבל לאחר שחתיני' והתגירי' כשדה כסח הוא דכידים להתגיר ומהא מוכח ליה דרבנן פליגי אפילו בשדה כסח ורב ע"כ כר"ח ס"ל כמ"ס בת"ק :

שם בחוספות ב"ד"ה חף על פי שכתוב בו' או משום פשיטי דספרא כו' עכ"ל ונקט דקאמר לרב כהנא דלא חיישין לפשיטי דספרא כו' היינו בו ביום דלית ליה רוחה ולא ספק המלוה דסבר שמעו ביה רבנן כו' אבל הכא דלית בו ביום ואית ליה המלוה רוחה כיחא ליה כדלמתי' ככה"ל לקמן ודו"ק :

דף טו ע"א גמ' רב כהנא אמר כשהייב מודה כו' ר"ל רב כהנא חולק על רבאטי דלמ' רבי יוחנן כשהייב מודה ולכן יתיר ודו"ק :

בתוספות ד"ה הטוען אחר מעשה ב"ד כו' דלגבי מנה מאתי' נמי מפסיד כו' ולעיל ליהא לתרן הכי קוסי' החוספות דמשום הכי כותבין כחובה שלא יהא לאתן לומר פרעתי מנה כו' דלכתי' תקמי' למה חיקנו לכחוב כחובה די היה להם לתקן שכל אחת תקח כתוב מעדים שנתקדם לזה האיש כשהיתה בחולה ולאמנה תקח כסח שנתקדשה לזה האיש ומה דריך כחובה משא"כ כגון חירלו החוספות דלכתי' לא יהויר משום שמה לא יש לה עדים שהרי כיון שכותבין כחובה אינו גריבים ליקח מעדים שנתקדשן לזה האיש ודברי החרושי הלכות חיינם מובנים לי ודו"ק :

דף יח ע"א בחוספות ד"ה הא אמר פנו מתינן כו' והא דקתני ומגלך ה"ק כו' והיינו מפני שהמקטן מדקדק מכה נמלך כדקאמר טעמא דנמלך כו' משא"כ בחוספות דגויטין לא כתבו כן בקושית' מפני שס

דף יז בחוספות ב"ד"ה רב כהנא כו' דאי אין כתוב בו ביום כו' דחיישין לקטוני' כו' עכ"ל אבל בו ביום לא חיישין לקטוני' דאע"פ דחיישין לפריעה בת יומא לרב כהנא מ"מ למריעה ביומו וגם יעשה קטני' בו ביום לא חיש ועוד יש ליישב בצ"א :

דף יח ע"א גמ' רב כהנא אמר כשהייב מודה כו' ר"ל רב כהנא חולק על רבאטי דלמ' רבי יוחנן כשהייב מודה ולכן יתיר ודו"ק :

בתוספות ד"ה הטוען אחר מעשה ב"ד כו' דלגבי מנה מאתי' נמי מפסיד כו' ולעיל ליהא לתרן הכי קוסי' החוספות דמשום הכי כותבין כחובה שלא יהא לאתן לומר פרעתי מנה כו' דלכתי' תקמי' למה חיקנו לכחוב כחובה די היה להם לתקן שכל אחת תקח כתוב מעדים שנתקדם לזה האיש כשהיתה בחולה ולאמנה תקח כסח שנתקדשה לזה האיש ומה דריך כחובה משא"כ כגון חירלו החוספות דלכתי' לא יהויר משום שמה לא יש לה עדים שהרי כיון שכותבין כחובה אינו גריבים ליקח מעדים שנתקדשן לזה האיש ודברי החרושי הלכות חיינם מובנים לי ודו"ק :

דף יח ע"א בחוספות ד"ה הא אמר פנו מתינן כו' והא דקתני ומגלך ה"ק כו' והיינו מפני שהמקטן מדקדק מכה נמלך כדקאמר טעמא דנמלך כו' משא"כ בחוספות דגויטין לא כתבו כן בקושית' מפני שס

דף יח ע"א בחוספות ד"ה הא אמר פנו מתינן כו' והא דקתני ומגלך ה"ק כו' והיינו מפני שהמקטן מדקדק מכה נמלך כדקאמר טעמא דנמלך כו' משא"כ בחוספות דגויטין לא כתבו כן בקושית' מפני שס

דף יח ע"א בחוספות ד"ה הא אמר פנו מתינן כו' והא דקתני ומגלך ה"ק כו' והיינו מפני שהמקטן מדקדק מכה נמלך כדקאמר טעמא דנמלך כו' משא"כ בחוספות דגויטין לא כתבו כן בקושית' מפני שס

דף יח ע"א בחוספות ד"ה הא אמר פנו מתינן כו' והא דקתני ומגלך ה"ק כו' והיינו מפני שהמקטן מדקדק מכה נמלך כדקאמר טעמא דנמלך כו' משא"כ בחוספות דגויטין לא כתבו כן בקושית' מפני שס

דף יח ע"א בחוספות ד"ה הא אמר פנו מתינן כו' והא דקתני ומגלך ה"ק כו' והיינו מפני שהמקטן מדקדק מכה נמלך כדקאמר טעמא דנמלך כו' משא"כ בחוספות דגויטין לא כתבו כן בקושית' מפני שס

דף יח ע"א בחוספות ד"ה הא אמר פנו מתינן כו' והא דקתני ומגלך ה"ק כו' והיינו מפני שהמקטן מדקדק מכה נמלך כדקאמר טעמא דנמלך כו' משא"כ בחוספות דגויטין לא כתבו כן בקושית' מפני שס

דף יח ע"א בחוספות ד"ה הא אמר פנו מתינן כו' והא דקתני ומגלך ה"ק כו' והיינו מפני שהמקטן מדקדק מכה נמלך כדקאמר טעמא דנמלך כו' משא"כ בחוספות דגויטין לא כתבו כן בקושית' מפני שס

חרושי הלכות מסכת בבא מציעא

פסס גם האקטן לא הוכיז בדבריו לדקדק כלום מכח נמך רק בנסס מדקדק סס האמר חטו נוחסס כו' וק"ל :

בא"ד אמאי לא יחידר כו' עיין מ"ס בפרק של מהר"ם כאן וכל דבריו לקוחי' מספר הכתח טעמה :

ע"ב בחוספות ד"ה מעולם לא התמחיו כו' וי"ל אף כי עדים מה שאינו נאמן אע"פ שאומר חכיר אבי כו' עיין בחידושי הלכות מה שהביא בקושי' מנא לי' לתוספות זה דילמא אם אמר חכיר אבי נאמן כמו סבוכר רב אפי' וכאן איירי שהוא עצמו אינו חכיר ועכ"ל ולא חבין דגם רב אפי' סבר שאינו נאמן אם אומר הוא שמכיר אותו ולא מפיו אפי' חיון רק אם נותן הבעל ס' מובהק בנט קודם שרואה הגט או שפיר נאמן מס"כ אם הוא רואה ואומר שמכיר אותו אינו נאמן וע"כ ל"ל מרב ירמיה סוכר הכי ג"כ דל"כ הל"ל ה"כ כגון שאומר הבעל שמכיר אותו שהוא גט שלי ומה לר"ך לתרץ שבויה האוטון מכירו מכה שהעדים אומרים מעולם לא התמחו כו' בלאו הכי יכול להיות שמכיר אותו אלא ודאי סבוכר פעליו אינן קומכין בודאי להאמינן לו שהוא גט שלו רק על העדים קומכין וע"כ לרבי לתרץ שמה שאין קומכין עליו הוא מפני שמתקן אומר כו' ודו"ק :

דף כ כאן חקר בהעמק ביהד רק איזה סימן שנתן לבר אף אם סימן האחד טכח לו שנתגלה לו סימן האחד בלאו הכי אפי' כיון שנתן סימן אחד די בכך וע"ז כתב רס"י כאן לאטקוי חרי מידע ידיע דמיטעט שטרות טכיס ואין מנין סימן ר"ל אם הוא טכח סימן של כרוכות או שהמלוני' אותו הגיד לו פתאום או איש אחר שהס כרוכות או לא היו טוב נוחסס לו ואף אם יתן סימן במנין אינו מוכיז דרוב מיטעט טכיס כו' ובוה מתורן ג"כ מ"ס בחידושי הלכות על קושיות הגמ' שנתת מיכה קטר סימן הפתח לא אביק אדעת' לומר טיבעא מכריו ולפ"ז אמאי אינו מתרן המתרן כן ודוחק לומר דבאמת פור בו לקמן ר' גס מזה ולדידיה א"ס דגם לפי האמת להכי נקט מתני' אגודה או תכר"ך לאשמעיק דגם אם נתן סימן זה של אגודה לבד או תכר"ך לבד או מנין לבד מהרי ודו"ק :

בתוספות ד"ה סימפון טיפ עליו עדים כו' ועוד דביד הלוה פסימא דכטר ע"ז קיום כו' ואין להקשות לפ"ז מה מתרן דשילינן לה להכדי אי פרוע כו' א"כ פסימא אם תקיים צעדים פלומרים פהלא פרוע שהוא כמד דאחא למימד דאשמועינן לאטקוי אם לא בתקיים אף אם הוא ביד המלוה עצמו אפי' איכא למימד ספרא איתרמי ליה לאטקוי אם הוא ביד הלוה או גם כן הוא פסימא של אינו תקיים פאיט כפר הסימפון ודו"ק :

בתוספת ד"ה ט"ת איכא לדמואל כו' דאי ליכא עדים שמברה הבעל האשה וכתב המכירה כו' מהרש"ל כתב שהתוספת אינן מפרטי כרס"י רק כיון דהקטא אכפי יש בידה למחול לכן נאמנת והיינו מפני שפסה למהרש"ל על מ"ס התוספת שהבעל והאשה יכפרו המכירה דילמא יהא עדים על המכירה ועל המעמד שלפתן לא יהיו עדים ואם כן קשה ניחוס דילמא יהיה המכ" המעמד שלפתן כקושיות התוספת לאטקוי כאן חקר בהעמיק :

דף כא ע"א בחוספת ד"ה כריכות צר"ה כו' וכולה מתני' איירי בין דרך נפילה בין דרך היטוח כו' ואותו מ"ד שאמר הפק היטוח לא יטול יש לומר דקאי אליבי' או מ"ד סבוכר סימן העשוי לידרוס הרי סימן וכן מקום ולא אליבי' מ"ד זה סבוכר דלא הוי סימן וק"ל :

ע"ב בחוספת ד"ה ג"ש המולא מעות כו' סימא כיון דכבר הקשה מתני' דמעות משודות אמאי פריך חו מתך כריכר כו' והא דלא היקטו הכי לגיל בסוף פרקין דמתרן כדאמר רב ספרא סגמלא שטרות קרועיין כו' ואמר כך הקשה מתני' אחרת ומתרן אמר רב ספרא סגמלא בין שטרות קרועיין כו' אם כן גס הי' יבולים להקשות כן אף חדאי זה אינו קושית' סבך דרך הגמרא להביא מכל מה שיש להקשות ולתיר' על אופן אחד אף קושיות' כאן הוא דרין זה של המולא מעות חכר במתני' וכרייתא ואם כן כיון שכבר פריך פעם אחד דהמולא מעות הוא הטעם דמנפשת בכיס אם כן מלי' מורז להקשות שהמולא מעות דכרייתא מלי' נריכא הגמרא להביא קושי' זו ע"ז מתרני' שהוא יותר חזק הקושי' מן הכרייתא ע"כ חזר להקשו קושי' זו מהק לשון הכרייתא דברי מהר"ם בספרו אינן בדורין ודו"ק :

דף ה והמשכילים יזיהרו כוהר הרקיע זה דין שדן דין אמת למימיו וכו' וכתבו החוספת לאטקוי דין מרומה אף על גב שהעדים מעידים אותו אין מתחבין אותו כיון שידעו שמתקריין וכו' ועפ"ז מובאר שנקרחו משכילים כי בודאי אין הדין ראה או ידע שהעדים משקריין דמאי דבואל שדן דן אמת אם הוא יודע בבירור רק הכוונה אף שלא ראה ולא ידע רק שהוא מתקן מתוך סבלו הן שהעדים משקריין ולכן אינו משגיח בעדות זה נקרא משכילים שפועל עם הסכל להוליך הדין נאמינו ועפ"ז יש לכוון

גם כן הדמיון של כוהר הרקיע ע"פ מה שביצא החוספת בפסחים פ' אינו עוברין בשס רבינו כיסוס שכחוס שהיה הדבר זר אלנו דוהר הרקיע יהיה יותר ד' מוכבדי' עד שרליתי' בהכמת חכונת הגלגלים שהיה כן מהסוכבי' מקבלים אורס מלאור השמש ולפי שהרקיע נוק דק ובהיר מלאור אינו מקבל אורה ממנו אבל הירח וכוכבוס מתוך שהס נופים עבים מקבלים אורו כמו טלמו רואים מלאור השמש כיכר יותר בצבנים ובארץ ממה שהוא כיכר במים ואייר עכ"ל ממילא ע"ז אמר שפיר והמשכילים מי שיש לו סכל ד' ונקי ודק ואין ומקבל מן האחרים מה שמתני' דק הוא מוליא בסכלו כגדס הוא דומה לרקיע שאינו מקבל אור מן השמש מפני שהיא ד' ודק זהו יכול להיות גם כדמו מ"ס במקום אחר הדין דין אמת לאמינוי כאלו בעשה פותף במעשה דבראשית ר"ל הק"ב זה הדין אמת וכו' ודו"ק :

דף י תניא היה ר"מ אומר יש פתחון פיה וכו' א"ל ר"ע אמאי לך מלך למך שכעס על כנו וכו' אימתי ועג' מרודים וכו' בזמן הזה וקא' האל פרוס לרעבו וכו' ויש לדקדק למה לא הציב ר"ע בקאור מסבוק זה וערים מרדרי' ומה היה לר"ך להביא משל למולך שכעס על כנו גם אף באתת מתרן משל של טורנספוס דע"כ כפ' נקראים אמתו עבדיהסם כן לפי פשוטו הפיכ' דלענין זה לפרנסס לא נקראו עבדים ומביא רמיה מן הפסוק האל פרוס ולעניני' אחרים נקראו עבדיו' וישב דודאי משל טורנספוס הוא אמת והסבוכר נותנת וגם ר"ע הודה לו רק שהציב נקראו כנים אף זאת הייתה חשובת ר"ע ודאי אם ישאירו כך עבדים לעולם הקשית יפה שאין ראוי לפרנסה אבל אמתו קוינו לחזור להיות כנים להפ"ז ע"ז משל שלו אמת שמתחין לו טובה למי שמעמדם אמת' וע"ז מביא רמיה מסבוק האל פרוס כו' אף תורה מבין אל דדאי' והו הטעם שיתאזר לקרא אמתו כנים ובחידושי' אמר דאמר דמה שהביאו במשל שלהם שחנפוס צבית האקרו' רחמו כסא'וי' בא"י רק בצלות בח"ל לפ"ז יש לפרס הטעם של כהא לחמא עביא כו' השתא הכא כו' וקסה הכפולים ושאר קושיות ועפ"ז מתחיל כהא לחמא עביא של עניים ואמר כל דכפין כו' כל דנר"ך כו' באשר בזמן הזה שילאבו לחירות ממלרים טוב אין אמתו נקראים עבדים לכן כל העניים יתו ויכול כו' ומקשי לעצמו האל עכפיו אמתו בצלות בביל טסס נתקן זה הכוסחוסאן כן לא פשיטו רטובו של מקום ממילא נקראים עבדים כקושיות טורנספוס ומתרן השתא הכא חפשים צבית אקרוים בביל לשמה הבאה כהיה צבית היטו בני דורין כחשובת ר"ע ולכן יש לומר רמיה לפרנס עניים :

דף י אמר רבי אבא אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא בנה תרומם קרן ישראל א"ל כבי תשא ופרטי' אם באת לשאל את רשעם כהגבהה קח מהם כופר לנדקת כו' וקשה דה"ל בנתתו איש כופר וע"כ יש ליישב ע"פ מדרש רבה ריש פרשת כי תשא דרש כי תשא מלשון כי תשא ברתך וגו' וידוע מ"ס קרמ"ס במעלות הגדה וכו' וישב דודאי תלמודי' משו' הגדקות אם נותן לעני בדרך הלאה ממ"ס שמעתי שנפלה לך ירושה כו' לזה אמר בנה תרומם כבי תשא מלשון כי תשא דהיינו שתתן הגדה בדרך הלוואה וק"ל :

שם ואכן היכי איתכין התם כו' לפי פרס"י שמפרס עלוינים למטה היינו עפירים כו' איתא כפשוטו מה שסאל ואכן דהיינו ת"ה היכי מחזיקים אותם עם אבל לפי מ"ס החוספת משום ר"ח שכתב בשם הגאונים שיש בידם קבלה רב מש רב מרפה זמול' ישב דודאי תלמודי' משו' דמיהה בסמואל כדאמרין פרק במה בהמה לפ"ז קשה מה שאל ואכן היינו פ"ח האל הגיד לו כי שמואל ישב לפני תלמודיה בשב"ל שעשה שלח כהונון שמוע לאטקוי חכמים אחרים יושבים לפני מעלתם כמו שהע"ה ויש ליישב ע"פ מ"ס פרק חלק אמר רב יהודא אמר רב כקטו עוד נמנת אחד באת דמות דיוקנו של אביו ונשתתט לפניהם כו' יתחבת קול כו' ולא השניחו כו' שנק"ך להבין מה איכפת ליה לדוד אם הם ימנו אותו בתוך אותם שאין להם חלק בעולם הבא מהו מעלה ועוריר בעולם הבא אם הקב"ה יאן להם חלק בעולם הבא ומ"ס קשה על הב"ק מן השמים מה לר"ך להשניח דכרייה' אל ל"ל דודאי האמת הוא כן דת"ח גוזר בעולם הוא ונקי' דבריו צעה"ב ולכן נתיירא דוד וביקש שלא יענו אותו וכן הב"ק ביקש מהם על זלזול' כאן שסאל ואכן ת"ח אף אם הם בחייהם בעולם הזה היכי איתכן בעולם הבא והענין כמו דליתכן בעולם הזה שדבריו נשמעים וקיימים כן למעלה כע"כ וק"ל :

דף פו הקב"ה אומר ומטה כותב בדמע כו' כתב בחידושי' אגדות דהיינו שאל היה כתובה בדיו רק בדמע וכן מביא הכותב בשם הרש"ב וכו' ונראה לפרס כוונת הפסוק חיל' לו טדי ספרתי שימיה דמעתי' כנאלך האל כספרותיך ונבגמרא פרק האורג מביא פסוק זה על העוריר דמעות על אדם כשר כו' ופרס"י בחהלים בשם מנחם שהיא מלשון ספר מנחם ממילא אמר שימיה דמעתי' כנאלך שימיו ומנחם צבית גמיו ותחת תלמד מה שייכות יש לדמעות או חיה קדושה שהיו חפוכים אלל הקב"ה להניחם

חרושי הלכות מסכת בבא מציעא

ע"ב גמרא אלא קלע הלוחמי כו' מהך רישא דרישא לא ה"מ ללקטוי
בפסיסות אמאי קתני פטור משבועה הרי המלוה חייב שבועה
שליב ברשותו דליכא למית' דלא מירי במלוה שהרי בהך בבא בסיפא חייב
במלוה שחייב שבועה כדמקמי לה לקמן וי"ל דלא חייב בכולה מחמתן אלא
בפטור וחייב דכמה היה שזה אבל בפטור וחייב דאינו ברשותו לא חייב כלל
ואפילו לרב אפי' דה"ק במתנתן מי נשבע תחלה כו' מ"מ פיקר חייב שבוע'
דקתני בסיפא דרישא לא חייב כלל אלא כמה היה שזה והוא פטרם לה כגון
דמלוה ממי נשבע שליבו ברשותו מי נשבע תחלה כו' ודו"ק :

דף לח בפרס' בדי' חור שמעון ושאלה כו' וישבע ראובן שמהה
בדרכה כו' עכ"ל י"ש דלקדק והואל מה טוען אם הוא טוען
שנעב או לאעד לפטור עצמו מסום מהשוכר חייב בנביעה ואידי' ח"כ
תקפי לך היאך המוכר נשבע ויטול אדרבא השאל נשבע שנגבה או נאבדה
כדי לפטור וכן אם השיא טוען שמהה תחתיה מלאכה ישבע על כך לפטור
עצמו ולא יחייב ד' פרות ויש לישב ודו"ק :

בתוספות בדי' הגרה פ' כו' ופי' הדר שאלה ע' יום כו' דשכירות
ק' יום כו' עכ"ל מהר"ם הגיה ופי' הדר שאלה ע' יום כו'
ודשכירות' יום כו' עכ"ל ואין צורך למחוק כל נוסחה תוספת היפנים אלא
דנקטו בבב"ב דפי' הדר שאלה ע' יום ששוכר דנקטו בנ"י שאלה פניה
וסתבחו לשכירות ק' יום כו' ר"ל כיון דשכירות פניה בטלה את שאלה
הראשונה המסקת בין ב' שכירות הוה ליה בשכירות חדא והיינו תחילת
השכירות שהיה על ק' יום והוא ל' יום עד שאלה פניה שהיה לע' יום
ודו"ק :

בא"ד אי שיליה ק' יום המוכר פטור כו' עכ"ל דהכא לא סידך אחריות על
המוכר אם היה עם השואל במלאכתו כיון דהמכר נופע של השואל
הוא והוא בעלים שלה ודו"ק :

דף לו בחוספת בדי' והוי כפסע בה וילת לאנס שהוה מרעה טוב
כו' עכ"ל לקמן בהוליה להר למרעה טמן וטוב הייט בהוליה
לכך ולא היה פשיעה דדרך הרועים היא אבל הכא חייב ביטול בעמיה
פ"ו פשיעה לגבי גביה חייב כמי על התחת לאבי כו' וק"ל :

בא"ד או שנעל בפניה כראוי וילת לאנס כו' עכ"ל לכאורה הוא
מגומם לכיון דנעל בפניה כראוי וילת אין לך אונס גדול מזה
ומהיכי תיתי לחייבו אפילו ל' יומן וי"ל דחייב שפחד שיאלת לאנס באונס
היה לו שהות להחזירה לביתו א"ה פטור אם נותה סס לרב כיון דתחילתו
לאו פשיעה הוה וסתבחו או בהוליה לאנס כיון שהוה שומרה מנגבים
בתחלה לא הוה פשיעה ופטור אם מתה עם ודו"ק :

פ"ב בחוספת בגמרא העלה לראשי כו' הא מחה בדרכה כו' פטור כו'
ק"ק לרבא כמי תקפי ליה רישא דקתני עלתה לראשי כו' ה"א אונס
דהיטו חוקפתו ועלתה חוקפ' וירדתו דתחילתו וקומי באונס הא העלה
ומחה בדרכה דהוי תחילתו בפשיע' חייב ויש לישב לרבא דחוקפתו וירדתו
לא הוה אונס כ"כ כמו מחה בדרכה וק"ל :

דף לז בחוספת בדי' החס לקח חבני כו' ולא קנט אחד מכס
לרבואת כו' עכ"ל ר"ל גבי פקדון לישנא דא' מהס משמע
כרי ושמא לכיון דהוא עצמו הפקיד ודאי ידע בכרי שהפקיד אבל גבי גזילה
לישנא דאחד מכס משמע כמי שמא דלא הוה ליה לידע בשמא הא העלה
בגמרא דהא דקתני במתנין גזלתי לאחד מכס חייבי בשמא ומשא וק"ל :

דף לח בחוספת בדי' שמא עשאו כו' אי כמי כדאמרינן כיהא ליה
לחבר כו' עכ"ל ר"ל ופי' כמי הבא גבי פקדון בחששא מועטת
חיישין שמא חירע לו כך שחרס שלא מן החוקק וק"ל :

שם אלאמא אזלינן כתר רוב מעות כו' ובהשאה שהלכה גבי מנא כלי כו'
עכ"ל ר"ל בכל אינו לא הייסינן למיעוט טרומה ומועטר כיון דלא
הוי פקדון :

ע"ב בחוספת היורד לנכסי כו' ה"ה דאפילו מורדין דהא כטושים מורדין
לרשב"ב כו' עכ"ל דאיתתס ונן הס"ס דע"כ משמע לי דה"ה מורדין
בשבויין דהא מיימי כתנאי לרשב"ב מורדין בנטושים ואיהו קאמר שהס
בשבויין לת"ק דהיינו ע"כ אפילו מורדין מיהי ק"ק לש"ס מלגיה לאתויי מהא
כתנאי אי מורדין בנטושים אי לאו ואימא דת"ק לרשב"ב אין מורדין
בנטושים וקאמר כטושים כשבויין דאין מוליאין לת"ק אבל מורדין ליש להו
אפילו בשבויין ויש לומר דמסקי' ליה לש"ס כשבויין ששמעו שמת דלפי' מורדין
לכ"ע דהא רב ושמאל לא פליגי אלא בלא שמעו בו שמת אבל בשמעו בו
שמת לכ"ע מורדין ואם כן ע"כ כטושים כשבויין קאמר רשב"ב היינו
דמורדין כשבויין לת"ק ולא תני ביה אין מוליאין אלא אונס בסיפא כו' וק"ל :

דף לט בחוספת בדי' וכולן שמיין כו' פירס כפסועה הבעלים כו' כיון
שמא לא יקדים אין משלמין טרחו וכו' עכ"ל וק"ל לפי זה מה
קאמר תיקולא שפחה וז"ו ונשכר הוי מלי דלשבע עבדי' כו' הא אדרבא
מה"ס

להביעה בגאדו וז' מר הלא בספרותך הלא הדמעו' הס כחובים בספר חז"ל
מלך ממילא יש מתוספת בהם ומזה שדרש הגמרא פסקו זה על המוריד דמעו'
על אדם כסר וחיבו נרמזו זה בספקו אפשר שדרש מלשון מדי ספרת שהיא
שלשון המסוקא וחיבו למח ולל מסדו לו ולפ"ו אחיז שפיר כי אינן הדמעו'
שהם בספר תורה היו על פטירת משה רבינו ממילא אמר גם על פטירת
אדם כשר שימה אותם בגאדך וק"ל :

דף טז ח"ר ד' מתו בעטוי של כחם כו' פירס' בעלמו על כחם וכולמו
לא היו רחוי' למות אלא סגנדה גזירת מיתה על כל חולדותיו
של אדה"ר כו' וירדעטעם למת תלה כחם ה"ל כחטא ח"ה"ר גם מה פירשו
של עלה מה הוא ענין עלה ע"כ בראה לפרש ע"פ הפסוק שאמר' הכחש לא
מות פמתן כי יודע אלהים ביום אכלכם והייתם כאלהים וגומר ופרס' מן
אילן זה אבל וברא העולם ממילא זה הוא העלה שמת' הכחש שיהיה כשאי'
ממילא בשביל עלה זאת מוכרח כל אדם למות שאינו אלהים וכמ"ש בגמרא
פרק המוכר הספיקה שאמר ה"ל בה לחזיר מלך נור כך נסתכלתי והקנתי
מיתה על אר"ה ובמדרש אמרו סגנדה מיתה בשביל חירס מלך נור טעמה
עצמו אוח ממילא אמר כך נסתכלתי טעמית עצמך אלהי בשביל זה הקנתי
מיתה על אדה"ר מלך נ"ב להיות כאלהים וזה יכול להיות כוונת הפסוק
ולאדם אמר כי שמעת לקול אשך ותאכל מן העץ כו' שקטה הלא זה היה
מירך של אדם השפחה אשר נחת עמדי היא נתנה לי כו' ולמה היה נר"ך ה"ב'
להכניס הפירוש גם קשה הלא אין עושין אלא מהירין ולמה נחן לו עוד
טועם ארורה האדמה ומתחילה לא הוזיר עונם זה רק ביום אכלך ממנו מוח
תמות ולפי דרכי מיושב שאלה הקב"ה שמים רעות עשית אחד שמעת לקול
אשך כי מסתמא אותן הדברים שדברה הכחש לחוה הגידה חוה לאדם
ממילא שמעת לאשך הלשון הרע של הכחש מן אילן זה אבל וברא העולם
ועוד ותאכל מן העץ לך יהיה לך עוד טועם ארורה אדמה בעבודך להראו'
שלא תוכל לבראות עולם כמותי ודו"ק :

ושוב תלמתי בעין יעקב מביא חידושי ר"י טבא וז"ל וכן קנאתי מיתה
כי כן גבה קומקו כשהבבסחיו לג"ע כו' ונר"ך להבין מה ענין
בבהות טעמה בגן עדן אלא כמ"ס :

דף כב פ"א בחוספת ד"ה טעף וכו' וה"פ דבר"הא אס כתיבש וכו'
לחוספי לפי התרץ או הפ"ו של הגרי"הא חינו הכי רק
ה"ק אס כתיבש כפי' דאשך וי' לחסרון כיוס וע"כ כחבו דלפי הבנת התקשן
אין הפ"ו כן וק"ל :

בא"ד וע"י סיפא ידעיק דחייב בחין יכול להגיל וכו' ר"ל אי הוה חנ' אי
לא היה עם בטעם שטייה יחזיר ה"א דחייבי ביכול להגיל לכן
יחזיר ואם כתיבש היינו שתיבש בפירוש וכמו שמתרץ התרץ מש"כ עכפיו
דחני סיפא מדלפין א"ה לתרץ הכי דא"כ קשה מאי חרי' מרדפין ובקוספות
המתקן א"ה אימא סיפא לפי ה"ו הבבלי וכו' ובעל חידושי הלכות לא הבין
כן וע"כ הקשה מה שהקשה ודו"ק :

דף לב פ' ההפקיד בחוספת בדי' אימא דלא גרסי' כו' א"כ אנו יודעי'
שנגבבו כו' עכ"ל לפי זה א"כ לישבע שליבו ברשותו אבל בגמ'
משמע דמתני' חייבי באין עדים שנגבבו ונר"ך לישבע שליבו ברשותו ובפרס'
לקמן דרב הונא דאמר שאביעין אותו שליבו ברשותו אמתניתן קאי ע"ס
ודו"ק :

בדי' נגבבו ה"ה אס כו' וריב"ז פירש דמתנין כמי ה"ס כו' עכ"ל ורב
פפא דאמר לקמן הכי לא בא אלא לפרושי טעמא דמתני' דהיינו
משום דאי בעי פטר נפשיה בנביעה וק"ל :

שם בדי' כגון פירות כו' בדקל לפירות ואפילו כו' אבל הכא דלא
עבידי דאיתא אפילו לר"ה כו' עכ"ל ולא פליגי אלא בפירות דקל
דעבידי דאיתא ואם כן היאך מלאטי דיטו ורגליו ב"ה לר"ה היאך יקלה
הפירות הלא מעות אינן קוחת כו' כמו שכתבו החוספת לעיל ויש לישב
ק"ל :

דף לד גמרא מי אלימא מתחיתן דקתני שילם כו' ק"ק דהא במתניתן
כמי הוה דייקין שילם אין לא שילם לא אלא כיון דליכא דיוקא
בסיפא להיפך אמרינן דליכא למשמע מיהו והבא כיון דליכא דיוקא להיפך
בברייתא חית לן למיזל שפיר בתר דיוקא דקידם ושילם אין לא קידם ושילם
לא ולאבי שכתבו החוספת לעיל דלא אמרינן נעשה לבוישא משום דליכא
למיזל דשילם נקט לרבותא דלפילו בשילם אין הכפל שלו אם נשבע ה"כ
חייב למימר דקידם ושילם נקט דיוקא בקידם ושילם הכפל שלו אבל אם
נשבע ואה"כ שילם לא תקנה לו כפל אבל לרבא ליכא למימר הכי בקידם
ושילם כמו במתניתן כמ"ס החוספת לעיל ודו"ק :

שם בחוספת בדי' ח"כ דקיימא כגנס חיימא דמימא כו' קניה לך מעכפיו
כו' עכ"ל והיינו דמימא הכי דהשאלא מהיבי אפי' בעומדת בגנס
דמתניתן קתמא קתני אפילו בעומדת בגנס וק"ל :

הודשי הלכות מסכת בכא מציעא

בהקדמת' לכפר המימיני טעם של אחרי רבים להפ' הוא מפני שהקב"ה ראה שיהיו מחולקים הדורות בלימוד התורה ולא יאל טוס דין לחינוך לכן טוה אחרי רבי' לקבוע הלכה ממילא זה הטעם שדך בעה"ז טיס יב"ר וכו' אומר אני גדול ממך גם הלימוד יוכל להיות מלא לשמה לכן טוה הקב"ה אחרי רבים להטות מפ"כ בעה"ב בלימוד ישיבה של מפלה אחר טם הלימוד לטם שמים ולא לטוס פניה אחרת ח"ן שדך טסס זה וכו' חלה טהא אחרי רבים חס היחד מכון להלכה כדך אחר ר' יהושע לב"ק לא בטמים היא ר"ל מחלוקת טלנו אינו בישיבה של מפלה וכבר כתבת בזה טיני טהוא על הדרך בבה"ז אחרי רבים להטות וגם ב"ק קמימי הוא טטטמים הוא הלכה כיחיד כד' חליעזר . וזה כוננת הגמרא הקב"ה אומר טהוד וכו'לה מחיבאל דרקיט אמרי טמאל אמרי מלן טוכה טוכה רבה דר נהמרי כו' טדרו טליה בחד' כו' ויש להפשות חס היא יכולת למחיבת' דרקיט לחלוק עם הקב"ה כביכול למה לא הלכו אחרי רוב גז' ממי הולך רבה ליטטור מן העולם בטביל זה הלל גם בחיים וכן וכו' וכו' דק דעמו ולהכריע . לפי מ"ט מוטט אחרי רבים להטות אינו שדך רק בעה"ז ולא בישיבה של מפלה ולכן לא הלכ' אחרי הרוב לפסוק ככולה מחיבאל דרקיט עגד הקב"ה כביכול והוכרחו למכריע וחס רבה דר נהמרי היא בחיים לא היא יכול להיות למכריע כי עדין כולה מחיבאל דרקיט חס הרוב נגדו ולא היא שקול דעמו וטביל נגדו ולכן הולך להיות בישיבה של מפלה וטם טפרי יכול להיות מכריע נגד רבים וכו' והוא כוננת מדרש ילקוט פ' חקק רב חאלא בטם רבי יוסי בר חנינא בטטה טעלה משה למרוס טמט קולו של הקב"ה טיוטט ועסקט בפ' פרה אדומה ואומר הלכה בטם חומרו ר' חליעזר אומר כו' אחר לפניו רטב"ע יח' רזן טיאל מחלגי ח"ל הקב"ה ח"ך טיאל מחלף דה"ד וטם החמד חליעזר טם פחות החמוד חליעזר ויש לדקק ומלי מירן לו הקב"ה עדין הקוטי' במקומו טומדת טהכל דרשומו ודך יאמר הוא הלכ' מטמו טל ב"ו גם בטקט משה טיאל מחלגי נחמי נקפא מינה ומלי טולי חלי גס הלשון וטם חלי מיותר' וט"ל יהיה הכוונה שהקב"ה מוכרח לומר הלכה מטמו ואמר דיק ח" ר"ל טהוא יהיה אחר ורבים יהיה החולקים עליו ואמר בעולמי דייקא ר"ל בעולם טלי יהיה לריק בלפי מה טככות דרמב"ן וחמיחרי למה דברוכו לר' חליעזר הרי לא היה חייב חלל כידיו בלבד טמנדין לכבוד הרב כמו טמנדין בעקב' בן מהללל כו' והפטר טהיו אומרים מפי השמועה והוא אומר כד היא בעיני נפיק לא קבלוהו ממנו כל דרשות טבעולם ואילו היה מטטה בזמן הבית היה נעשה זקן ממלא לפי דברוכו ממילא אחר בעולם טלי הוא דיק לא בבה"ז פברוכו מפני טהס רבים נגדו חלל בעולמי קרל דיק חף טהוא מחד ואמר ועמיד לפתוח בפ' פרה החילה טהוא כפול חף הטול הוא טהוא יח החתיל בד"ן זה לא יאמר מפי השמועה מקדושים רק הוא יהיה חמלה מטמו יאמר דין זה לכן אני אומר כו' מטמו להורות כי נכאן בעולם טלי הלכה כמותו לא בעה"ז טח"ן הלכה כמותו וע"ז דיקט משה יח"ר טיאל מחלגי מחלך טע"ט תורה טנתתי בעה"ז ח"ן הלכה כמותו ובעולם טלך הלכה כמותו חלי טבקט טיאל מחלגי טלומד תורת אמת :

שם אומרים לי דוד הבא על אף מיתחו בזה ואני אומר להם מיתחו בזמן ויש לו חלק לעה"ב אבל המלכין פני מבירו ברבים אין לו חלק עה"ב כו' ויש להקשות מה טהס מלבינים פניו אומרים הבא על ח"ל כו' מבוחר בכחוב ובללעי טהמו נו' טהוא אשה כו' חכל מה טאמר טהוא מטיב להס טח"להס חלק עה"ב היכן רמו בכחוב על זה . ויש ליטב טדרדס זה מטכוק טלחארו חקך בחנפי לגבי מעוג וכו' וע"פ מ"ט פ' ג' מיתוח דרס ריש לקיס מ"ד בחנפי לגבי מעוג חרק עליו טיניו וגו' בטביל חנוטה טהחנימו לקרח על עקבי לגימה חרק עליהן טר טל גיהנם טיניו ופדס"י בטביל חניטת טל לגימות מעוג טהאכילה והטק' קרח לעדתו וטחכרו עמו חרק עליו כו' טיס להבין מה ענין טטר טל גיהנם חרק טיניו מה ענין הדריקה חלל הבונה כמ"ד בחלק עדת קרח ח"ן להס חלק עה"ב ממיל' אחר טטר היורדים לגיהנם טולין וכלן בעדת קרח חרק טר טל גיה' עליהם טלא יהיו טולין כי ח"ן להס עה"ב ממילא דקדס זה מה טכמד דוד ענין קרח חלל אשה טטוכאים מלבינים פניו להורות כי זה הוא חטובה טלו חליהס חתם לא יהיה לטם חלק עה"ב בעדת קרח וטפטר טהיינו ג"כ כי עדת קרח נעטמו בטביל טריטו חת וט' והלבינו פניו ולכן לא היה להס חלק עה"ב וטפטר למה טאמרו בגמרא טחטוהו חלפת ח"ס והייט דוגמל טמה טריטו חת דוד טכא על אשת איש ולכן אחר טלא יהיה להס חלק עה"ב כמו עדת קרח ודו"ק :

מה"ט דהוא וריו וטכר לקדם ולתלוט ח"ן לו ליטול טכר טרמו טכנה כחריס אחר טכא טכטוי כמ"ט הווכפח הכא וי"ל ודו"ק :

ע"ב בחוספת כד"ה וזוקמין ליה כו' דכא טמטמו דלי וודלי לא טכטיבא כו' טכ"ל ק"ק ומלי קוטי' דהא וודלי פו וודלי לא טכטיבא לא מוקמין אטטרוטס היינו טטוס כיון דהנכסיס בחזקת' טכרה היא אטטרוטס לריקני' לא מוקמין ודו"ק :

דף מ בגמרא דילתא בימות הגורן כד"ל טמדד לו בימות הגורן כו' טטמט דלכרי רבי יודל קאמר הכא דמימי לה בטקט' דרבי יודל אומר כו' והכי מחלק ר"י במחני' כפרס"י ולא ידענא דל"כ חלמי מימי ליה חרי"ף והר"ט לפסק הלכה דהא וודלי דללו הלכתא כד"י לגבי מ"ק כו' ודו"ק :

בתוספות כד"ה מדה מדוב' יוד כורין וכו' ח"פ' ב'כורין או ג' מטטפחין כו' עכ"ל ח"ק חלמי לא חקטי לחו אפילו כיד אחד הונטת עולה לפי חכרוכין ויש לייטב ודו"ק :

שם ע"ב נמר חלל כי היכי דמפקדי מקבל כו' והייט טקבל הנפקד מהמו עם הפקטי' דומיא דלוקה מקב' טקט דהיינו בחטרי טיס פקטי' בטמן ח"ה דחמ"ל כי היכי דמפחיד לא מקבל פקטי' חס הנפקד לא קבל ממוט פקטי' ח"ג לוקח לא מקבל פקטי' והיינו בניסן כדמוקי ליה כד ברימ' דלקמן ודו"ק :

דף נה מני תנא' חמיס דרב נחמן בר יצחק כל המלכין פני חבירו ברבים כאלו טופין דמיס ח"ל טפיר קאורה דחוינא ליה דחול כומקא וחלי חיוורל וכו' בחוספת דחול כומקא מה טמלכסיס בחתלה לפי טהדמיס מחלספי' לברוח וכו' ע"פ זה פרהא לפרס הגירל דחייחא בגמרא הנעלבי' וחיין עולבין טוועיין חרפסס וחיס טייבן טוטיין מלהבה וטמחיס בייכור' עליהס הכחוב אומר וטהביו כללח טהמט בגבורתו וכו' דלר"ך ליטב מלי טייכות לה עם הקטט גם מ"ט טוטיין מלהבה פירט טוטיין מלהבה מלח המקום ולא ליטול טכר טהא מה חייוד יש לזה עם הנעלבי' וכו' טמדה' אוחן להדדי וע"כ הנרואה ע"פ מה טרימי ככפר מדרס הנעלס על דוח ח"ל רבי יצחק לרבי נהורלי חמכאל כדמכחכלל בטמטל דכי נפיק נפיק טייקא ולבחר חחפך לחורל חמלי וודלי חרכרל מילחל דל"ר יוכי בן טלוס ח"ר יצחק בן יהודל טמטל כד נקפא בחוקפא בגבורת עמיק ותקיף ונקע חליס' מקוטו חלוי דרקיט וליח בכל טמיל ומולי דלקרי נבור בטמטל מה נבורה עבד כלי' מומל ועללו לא חחכתיין כל ח"טין דומין מטסיפין דרקיט בטעתי' דטמטל נפיק וטחטטר והיחנלך בלח"ן דרנין דטמל ובחוקפה דילה כטוס בכל ח"טין דקיטין ונקע בכל ח"טין חלונן ונפיק לבר כו' וחכיב כללח טהמט בגבורתו כנבור כנכס למחמה ונולה הוא חדוס וטטטה הוא חודר לגומי כרלח"ן בן טהמט כו' והוא חדוס מרב בגבורתו אחר כך חודר לגומי כרלח"ן ב"ו זהו מוכן הפטוטו של הכחוב כן יחבדו כל ח"יבך הזאחוביו כללח טהמט בגבורתו טקטה מה טייכות יש לזה עם מלחמות דבורה חלל לפי זה טפיר אחר כלן טסיכרל נהרב במלחמה ע"ז חמד כן יחבדו כל ח"יבך במלחמה כסיכר' ווחוביו כללח טהמט טטטה בגורה ונולה ממיל' חחיל' טפי' הדח"ן לשמט הנעלבי' וחיין עולבין כו' ממילא חול כומקא מחל' נעטה חדוס כמו פ' החוכטות ואחר כך נעטה חייוד הוא דומה לשמט טמחחילה נקט כומקא ואחר כך נעטה חייוד זהו טסיס בגבורתו כמו טהמט עוטה נבורה טכוקט כל החלונ' ולכן נעטיח חרס מחל' בן זה הנעלבי' עוטה נבורה טכוכט חת ילרו וטומט חת חרפתו וחיב וטם כמ"ט במככת יומל טחלטי כנכט הנדולה לומר בגבורתו וטטט כו' זה נבורתו של הקדוש ברוך הוא טרוחה מה טטוטיין העכ"ס טוחק ואחר טוטיין מלהבתו כו"ע פ' פירס"י בטבת על טוטיין מלהבה ויש לומר מלהבת המקום וטמחיס בייכורין על עלוב' הבאה עליהם כו' ונדלה לפרס דהיינו טיס כבי חרס חף טעוטי' להס בייכוס לא חייב' ליה בזה כי הוא מלח אשה וזכה ח"ן נכזין מזה וחיין חושב זה לביט ממילא חנטי' כאלו ח"ן שדך לומר חול כומקא כי ח"ן מחכייטן כלל חכל חילו חנטיס אחר קרח חלל עולה לביט חלל ומה טחיין מטיבין הוא מכה חתבת חק' כה וטמחיס בייכוריס טמקמ"ן מן חק' כה בעד יסורין של חתבה לכן ח"ן מטיבין עליהם טיך טפיר לומר חיל כומקא וכוטטין חת ילרס חס דומיס לגבורת טהמט :

שם ואף על פי שטערי חפלה נכעלה טערי דמעוט לא נכעלו כו' יש לכיון ע"פ מ"ט פ' חמייד טטהט חבי' אחר נכעלו חקן פדסי' מחליהן ומטטה ניכיס חיו כו' חף גם כן טערי דמעוט ח"ן נכעלין מעלמן וק"ל :

דף נט יאל בנה קול ואמר מה לפס חלל רבי חליעזר טהלכה כמותו ככל מקום עמד רבי יהושע על רגליו ואמר לא בטמים היא מלי מלי לא בטמי' אחר רבי ידעיה ח"ן חנו טטניחין בב"ק טכבר כתב בחורה אחרי רבים להטות כו' ויש לדקק היכן טטרוט טמה טאמר לא בטמים טכווחו טכבר כתבת בחורה אחרי רבים להטות גם מה טאמר טכבר כתבת בזה טיני הוא מיותר . והגולה טהענין הוא כו' כנר כחב דרמב"ט

חרושי הלכות מסכת בבא מציעא

יה

הכבילה בו הראש כחב על לשון רש"י שהוא מנומס והבילו מהר"ם
בספרו דמדכחב להוסיף מעות משמע דבאומר קחם איירי ומדכחב שהרי
חומר זה שיעבד לו משמע דאיירי בחומר זה אבל בדברי רש"י מבוארים
לפי סוגיא דשמעתין לקמן דמ"ט רש"י להוסיף מעות היינו לטובת המטביל
אם לא רוצה לטובת קרנא לפיכך אחר בדמי כבילה כולו אינו יוסיף מעות
ויקנה אחר ודלמי דאם אינו רוצה להוסיף מעות לקנות אחר רק לפיכך
בדמי הכבילה הרעות בידו כן מבואר בדברי רש"י לקמן בשמעתין וספיק
איירי באומר לו חומר זה וד"ק :

בתוספות ד"ה הוחמה בהר ור"ת למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו
באונס חייב אמאי פטור הא תחילתו בפשיעה לענין הוחלק
בו'ומה שלא הוסיף קומיית' ארישא הוחלק פטור אמאי הא תחילתו בפשיעה'
לענין הוחמה יש מתרני' מפני שבדישא קטו הפטור מוקדם ואח"כ החיוב
וע"כ אין ש"ך להקשות אפטור הא תחילתו בפשיעה לענין הוחמה מי
הניד זה שהוחמה הוא פשיעה מש"כ בפשיעה דקטו מוקדם החיוב
דהוחלק והוא דוחק ויותר נראה לומר דבדישא אינו קשה כלום דמי
יחד דהוחמה הוא פשיעה בכתמא דלמא איירי מתניתין דהוחמה ע"י
פשיעתו של הסוכר שטען עליה משא יותר מדלי ובינא לאפוקי בדישא
קשה א"כ הוחמה אמאי פטור בדישא כיון שפ"י פשיעתו בא'אלה דרמי
דהוחלק והוחמה איירי בכתמא והא תחילה כפשיעה הוא פשיעה א"כ קשה
לאותו מאן דאמר דקבר הייב וד"ק :

ד"ר כגון שמתה מחמת אייר פירש שידוע שאותו היום משוכה אייר
בו' פשוטו של דבריהם טקשה להם דבכתם קשה למה לנו
לחלות שיחור מתה במקום זה מכה אייר יותר מבתמקום אחר וע"כ פירשו
דאיירי שידוע בו' וכן מבואר בר"ש א"ק מ"ל לתוספות זה דילמא מתרין
רבי ינאי כמו שהם כתבו בסמוך לאביי דמתרין מתני' דחייב מכה תחילתו
בפשיעה וגם תלין האונס דמתה דווקא מכה אייר מקום זה אם כן
דילמא גם רבי ינאי סובב בן ובזה מתרין בו' כן מה שהקשו לקמן
דאיין ש"ך לומר שחייב יהיה עד כל האמורא' דהשתא יסבור כרבי ינאי
ולר"ך לומר דלישכא דגמ' כגון שמתה מחמת אייר משמע שידוע לנו
שמתה מכה זה ולא תלין לומר שמת' מחמת אייר וד"ק :

ע"ב לא יקח בו חלוק מפני שמעביר על דעתו של ב"ב בו' ובאן ליכא
לחרך כלעיל דאדעתא דהכי לא נהנו לו הבעל הבית דאם כן
הא תרתי'ל' הא כבר אשמועינן מדברי רי"ז זה ויש עוד ליישב וד"ק :
ברי"ש ד"ה אדעתא דמידי אחרני' בו' נאמל מעות בחזקת בעלי' בו'
לאפוקי גבי בהמה ליפא לתימר הכי דאף אטוטל בהמות
חבידו שלא ברשותו ומשתמש בו' כבביל זה לא נקרא גזלן וק"ל :

דף ע"ט אי דמכיה לגמרי תרעומת מאי בו' וליכא לאקשוי' למאי
דלוקמא לעיל הטעם היינו חזרו ותרעומת איכא פהיו צריכין
למטרע ולחזור זה אחר פועלים זה אחד סוכרין בו' כפרש"י ואם כן
הכי נמי הא איכא לתימר דאיכא תרעומת עלר"ך לחזור אחר חומר אחר
דיש לומר כיון דלאו פוטע הוא שמת חמורו אפילו תרעומת ליכא עליה
מה שאין כן לעיל דחזר בלי טעם ולקמן נמי גבי פשיעה שפרק לה בחגי
דרך בו' דקאמר אי דמשכח לגמריה מאי תרעומת איכא הכי נמי איכא
לתימר כגמר כחודש בחגי דרך ואין לו עליו תרעומת כיון שא"ל עוד
לכפשיעה מש"כ לעיל דלא נעשית מלאכתו עדיין והוא חוזר בלי טעם :
ע"ב בתוספות בד"ה השתא מניקה בו' והשתא א"ש דקאמר ש"מ בו'
שחס היה חזנה בו' עכ"ל ק"ק לפי זה דקאמר א"ש ש"מ מדברי
המקשה ואיך נמי מבטי' בהא הוא דקאמר לה וד"ק :

דף ע"ט ע"א גמרא ואינו רש"א אומר הסוכר את בהמה לרכוב בו'
וק"ק לפי ס"ד דמקטן דאין חילוק בין לרכוב למילי אחרני'
אם כן רבי משעון בן אלעזר דחולק את'ק אהגריא ומחלק בין בטלה
בדרך הליכתה בו' אמאי אינו חולק בבדישא את'ק בבדיקה או כפשיעה'
דקבר ת"ק דאומר לו הרי טלך לפיך ואינו סבר דחייב להעמיד לו חומר
אחר ויש ליישב וד"ק :

ברי"ש ד"ה הדרא ארעא וכו' ושמא יפגע יובל בתוך שני התפוכה
וכו' לפי פשוטו משמע לשון רש"י דדוקא אם לא יאכל הלוה
כלום מן הפירות אז נקרא כילוי קרנא לאפוקי אם היו בלם שני המטביל
קוד' מחזור שדה זו לבעלים לא היו נקרא כילוי קרנא ודלא כפי' היתוס'
וזן כתב החכמה שלמה אם כן קשה לתרן הגמרא דאיירי הברי'שא
שילקח הבהן קרק' לזמן שאינו חוזר ביובל ודוקא בתרן הפנים שיכלו שני
לר"ך לומר דחודשי' איך פנים ביד הלוה ואמר קך יחזור לבעלים וע"כ
איזה פנים מכל תקום לקוף נקרא כליה קרנא כך כוונת רש"י היא לפי
דעת החת"ך עכשיו בקשי' זו לר"ך לומר דהבין החת"ך שדעת החת"ך
הוא להקשות כי שמא יפגע יובל וכו' דל"כ לא תירך כלום דדמי
יקשה

דף ע"ה כפרש"י בד"ה הסוכר את האומנין לעשות מלאכה בקבלות
בו' ע"כ אבל בסוכר יום מודה ר' דוקא כדלקמן דיד פועל על
עליונה לחד לוקמחא ולמאי דלוקמחא נמי ד' דוקא תרתי קאמר ת"מ הך
רישא תירי בקבלות ובסיפא לכל החזור בו' מרבה אפי' שכיר יום
וק"ל :

שם כפרש"י וחזרו בהן לאחר שעשו מקלמן כלל ולעיל גבי וחזרו בהן
בדבר אבוד לא פי' כן משום דכר' אבוד אשילו לא החזירו במלאכ'
סוכר עליהן וכו' בר"ש ע"ש :

ובתוספות בד"ה הסוכר את בו' דפועלים לא משמע אלא שכיר יום
בו' עכ"ל אבל לקמן בגמרא אמרינן לר' דוקא דיד פועל
על התחונה תירי נמי בקבלן ולחד לוקמחא לא איירי אלא דוקא בקבלן :
דף ע"ו בתוספות בד"ה ואזל איירי בו' והא דל"ל כמו שאמר בד"ה בו'
עכ"ל לפי זה יהיה דשתי' אעלוי' ואת מהימנת לי חלל מתלח'
וקברא היא כמ"ש במ"ך לפרש"י :

בב"ה הסוכר בו' ולא רצה לפרש דידו על התחונה כשהקרו בו'
עכ"ל מיהו ה"מ רש"י לפרש בידו על התחונה כשהקרו שנותן
להם קלע ומפסיד ח"י קלע דהא כעין זה פרש"י בידן על התחונה
כשהולו והתוספות ימאנו בזה במ"ש כל זה במ"ך ע"ש :

שם בגמרא ולמאי פועלי' היכי מתגרי' בו' ק"ק ולמאי דאיירי כשעדיין
לא התחילו במלאכה ופועלים נשכרים בד' וכו' אומר שאינו רוצ'
לימן להם רק' ג' כמו שאמר ויש להם תרעומת על הפועל שהטען ואל'
ד' ויש ליישב וק"ל :

דף ע"ז כפרש"י בד"ה מיד הואיל בו' משום דתפיס ב"ה בו' עכ"ל
ע"ן במהר"ל ובחזו"י במ"ך ועוד נראה דהולך ליה משום
הא דיד ב"ה על התחונה איכא טעמא רבה לר' דוקא משום דכתיב
עבדי ולא עבדי' לעבדי' אבל יד פועל על התחונה לית ביה הא'
טעמא אלא משום דב"ה תפיס שכרן וסוכר עליהן וד"ק :

ע"ב גמרא ועוד הא ארעא דהיב זוי' בו' נראה דל"ל כיון דאם רצה
לוקח אומר תן לי קרקע שיתקיים המקח נגד מעותיו אם כן
מההוא ארעא דהיב זוי' יתן לו ולא מעידית דכספן אבל מהך דאם רצה
הסוכר אומר הילך קרקע כגמר מותיק איכא לתימר דלאו משום שיתקיים
המקח אלא משום דדין ב"ה מדאורייתא לפלס מויבורית ומיהו המקשה
לא אסיק אדעתיה להקשות בדישא דחוקן לו עידי' בע"כובין בסיפ'
דחוקן לו מויבורית בע"כ דלוקח הלא לב"ה לא מקלקי בארעא אלא בזוי'
אלא המתרן אסיק ליה הך קושיא ולהכי מוקי לה גם מויבורת טבה וכמ"ש
התוספות וק"ל :

שם כפרש"י בד"ה דובין ליה חמרא חמור עכ"ל ולא משמע ליה לפרש
חמרא ין כמ"ש הראש' משמע דהמקשה בטל לגמרי לפי שהחמור
אינו ראוי ליהנות בו' ע"כ אבל אם היה יין טרואי חילק היה המקשה
רצה כגמר משותיו וק"ל :

דף ע"ח כפרש"י בד"ה חייב המשכיר בו' ולהוסיף מעות ולהעמיד
בו' עכ"ל וכתב הראש' לשון רש"י והוא מנומס
מדכחב שהרי חומר זה שיעבד לו אלמא משמע דאיירי בח"ל חומר זה
ומדכחב ולהוסיף לו מעותיו בו' אלמא איירי בחמור קחם דלי' בו' ע"ש
ונראה דלקמן דמתניתין ודאי איירי בכל נזנא אפילו בחמור זה והיכא
דמתה בבית בעלי' קאמר דמוסיף הבעל ולוקח חומר כפרש"י כהדיא
לקמן בשמעתין אפי' לרב דלא תכלין קרנא ודאמרינן לקמן בחמור זה
ומתה בחגי הדרך בו' ומוקמינן ליה כשאין בדמיה ליקה שאין מעמיד לו
חומר אחר וזה הוא כדור כפרש"י לקמן וד"ק :

בתוספות בד"ה ר' יוסי ב"ח בו' דבחיובא דהר תני וחלקה תני ליה
פטורה דבקעה בו' עכ"ל לעיל לא"י נמי ה"מ לתרוצי
הכי משום דכפטורה דבקעה תני וחלקה תני ליה כחיובא דהר אלא
דניחא להולתרן בעדישא דחיובא דמתה כדרכה דרישא גופא לא הוה
ידעינן לה אבל לרנא דהסכר'א מבחון אמרינן דמתה כדרכה פטור וא"כ
כ"ש הוחמה בהר והוחלקה בקעה א"כ ע"כ דליכא לתרוצי כלעיל
לא"י וק"ל :

שם גמ' אלא הא ר"מ בו' ליקח לו חלוק בו' ולא ימא' ה"ז דארעתי
דחלוק יב ליה כלעיל גבי מנכה פורים קאמר דארעתי דהכי
לא ייב אלא מה שהו' לר"ך לטורים והמותר לא ילא מרשות הנותן
מש"כ הכא דעשות חלוק גופי' קונה בו' טליח וד"ק :

שם גמ' לאו מי איכא רש"ב דקאי בחתי' בו' ק"ק דאימא דרש"ב' נמי
באגריא חזרת ס"ל כמ"ך ולא מפליג בין בדרך הליכתה טעלה
בו' אלא באגריא דאינה חזרת :

דף ע"ח ע"א ברש"י היב המשכיר לחמור הכבילה והעוד לכבליים
להוסיף לו מעות להעמיד חומר אחר או יסבור לו אחר בדמי

חרושי הלכות בבא מציעא

דף פז בחוקות בד"ה חייב דבר הרמס כי משום דהוי כ' בחיוב
כו' דכדס לא הוה חייב דלמטרך דמפיר הוה ילפינן ליה מתרתם אלף
מדלמטרך כרס פומעין דלא נילף כל מילי מהרמס אף על גב דליכא
שום פירכא וכי כתיב מקמה ליה לך למימד דליכא ג' כתיבויס ב"א ולכן
אין מלמדוין כיון דליכא למדרס כל בעלי קומה :

שם בחוקות בד"ה דעך ולא כו' למאי חייב דעך דעך גס כן כו' עב"ל
אבל כתיב חכ"ה פועות לא קשיא לכו דג"ש בעי להיות מופנה
מלד ח' וק"ל :

דף פז הקדוש ברוך הוא אומר טהור וכו' ותיבא דרקיב אחר
טמא אמרי' מילן נוכח דבה כו' נחמנו כו' שדרה שלח
בפרים כו' ויש להקשות אם היה יכול למתיבא דרקיב לחלק עם הקדוש
ברוך למה לא הלכו אחר הרוב גם מילי הולך רבה ליעשר מן העולם
בשביל זה הלא גם בחיים חיותו הוה יכול לומר דעתו ולהכריע ולפי מה
שאלמדו פרק הב' מיושב שחמרי רבים לסטות אינו שייך רק בעולם הזה
ולא בישיבה של מעלה ולכן לא הלכו אחר הרוב הפסוק בטולה מתיבא
דרקיב עגד הקב"ה בביטול והוכרחו למכריע ולא דבה כו' נחמנו היה
בחים לא היה יכול להיות מכריע כי עדין כולה מתיבא דרקיב הם
הרוב עגדו ולא היה שקול דעתו עגדו ולכן הולך להיות בישיבה של
מעלה ושם מפיר' יכול להיות מכריע עגד רבי' ודו"ק :

דף פח בחוקות בד"ה חבואל ורעך כו' ותיבא דרקיב בלוקח
שאינו מנורה פטור בו' עכ"ל ולפירושו לא תפסיליהו במנחות
אמאי לא קא"ל קה אינו ממורה דלא הוי רק מדרבנן דתיבא ליה למימד
קה מן הסוק המעורה מיהו האי ג"ע טכחכ לפי' ר"ח אמאי לא קא"ל
קה מן העמורה מן העכו"ם דהא דריס דגכ' ולא דיגון עכו"ם קשיא כתי
לפירוט ריב"ס ויש ליישב ודו"ק :

דף פח בחוקות בד"ה כו' חבואל ותיבא דרקיב קמה כו' ותיבא חכמי
כו' דומיא דפועל כו' עכ"ל עיקר קושייתם לפי גירסת' כו' חבואל
הואיל וכתיב קמה קמה כו' כו' ספירשו כו' דכד"ל דלא נדרש חד מהכ'
דרטו' כו' דהיינו דלא הוה דרש' קמה קמה כו' פ' חל"ע לאל' במחוב'
תנאו למדס בתנאו דהשחא אי לא הוי כתיב איש לא הוה מוקמי' ליה
אלף דחוקא במחוב' דומיא דפועל כו' מיהו יש ליישב דברים גם לפי גירסת'
השנייה שכתבו ודו"ק :

דף פח ע"א בכו' סר"א חבואל כו' הוה מוקמי' לה דחוקא במחוב'
דומיא דפועל כו' עיין בספ"ט מן מהר"ם מ"ש כאן ועי"ל דהיחוס'
אולי' כאן לפי גירס' רוב ספרים שהביאו מתחילה חבואל וכתיב קמה
כ' פעמים ותיבא וכתבו דה"ל דלא נדרשו חד מהכ"ו ולא כן לא הוה
דרש' קמה לרבות הלום בלדסו ע"ל הקטו כאן חכמי' למאי לרבות מקמה
חולב ולא הלום בלדסו חבואל דיש דלא טעה בהמה ללדס לעיני'
תלום חל"ל :

דף פז יאל המנכס בכלים גדל' דאי לאו ואל כלך לא תתן לא הוה דרשינן
מדיס כו' הולרכו לזה משום דקשה לכו לפי מה שהקשה המקשה דיש
תיסוק ליה מול כלך וגומר ומתוך לא לריב"ף אף על גב דמישכף כו' הוה אחי
דיס ח"כ קשה בהיעך ג"ל ואל כלך דלין כבד לומר כמו שדרך לתוך בשאל
מקומ' דהא דיש אחי' למיכבד לעוקר שאינו יפוט ואכתי לא הוה ידעינן
מי חלף קטוני בו' דאי הוה דרשינן דיש לשעת גמר מלאכתו בעינן אסבן
אין חילוק בין משליף קטוני או עוקר משום שאינן יפוט אף זה גמר מלאכתו
ועל כן כתבו דלא הוה דרשינן דיש כלל לענין שעת גמר מלאכתו ואין
להקשות מה שלא כתבו התוס' הכי לגעיל שמתוך סר"א חבואל וכתיב קמה
כו' אס כן לכתוב דיש ולא לכתוב כי חבואל בכרס רעין חייב דרשינן למילי אחרוני'
ואינו מיותר וכמ"ל לגעיל להלכותיו משא"כ ואל כלך ודו"ק :

דף פז ע"א ברש"י ממון גבוה ולא קרינן בדישו ונפי תרומה מיתוקמא
כו' היינו משום דלמי' הטעם שכתב רש"י לגעיל דקחסי דיש לאו
בתרומה משפתי ח"כ אין חילוק אס קרמ' ממון גבוה אס ללאו וק"ל אס כן
אמאי אינו מתוך הכי תרומה אחרונה דחדי' אידי' בפר' של ישראל ואחריתי'
אידי' בפרה של כהן וע"ק אמאי לא כתב רש"י דכרי' לו כשמתוך כאן בנעשר
ראשון כאן בנעשר מני גם כן לר"ך לומר דעמס זה דקחסי דיש לאו בתרומה
ומעשר עמפתי לא נשאר באל' דל"ג אין חילוק בין מעשר ראשון לפי' ויש
לייבב ודו"ק :

ע"ב בחוקות ד"ה ר"י אומר חייב עקיב עמפי' שפחיו בו' ולא גריס שחיי' מנדף
משום דאי הדר ביה כו' לפי מה שכתב בו' ואין להקשות על התרין
אמאי אינו מתוך בלחמ' גם גבי' מנדף משום דישבן בקול כמו עדים וזמתינן
וה"ל לא הוה יכול וישנו בקול משום דלין לר"ך לחזור מעמס דישנו בלב דליכול
להיות גם כן מירוק קחסי ואס כן אינו רוצה לומר אלף מהדר ממירוק קחסי
וכן מתרלים התוספת בשאר מקומות דלין דרך הגמרא לומר אלף כספיהו
באר הפירוק קחסי ודו"ק :

קשה סוף סוף כי חמיי פנים וכו' מ"ל דינא מכה יוכל לו מכה הנל
המכר אלף ודאי' להתרין הבין שרעת המקנה היתה להקשות טמא יעבד
יוכל וכו' ותיבא לו שכתב ליתן פנין והיינו שיתן פנין פנים בלוי אחר
פני ההשקפה והוא כן יפאר ביד הטהר גם כן איזה פנים ומקשי סוף
סוף בקרא בליא קרנא ומתוך בזמן שאין היכול וכו' מיהו לפ"ל קחסי דקחסי
מ"ש ה"ל מתפטר וכו' דהא ודאי אינו הוכחה כמ"ל הגמרא אחר כך
ויש לייבב גם זה ודו"ק :

ע"ב אי דמשכה לאגורי אחאי חית ליה תרעומ' וכו' דלגלל בפרקין גבי
השוכר האוחזים ובעל הבית הטעה אותן אמרינן גם כן דלית
לכו תרעומת וכתיב התוספת דלידי' גם כן סימאל עוד להסחכר ומכל
מקום יש עליו תרעומת טעמה לא ימלאורק על ידי טורה וכו' ואס כן
גם כאן חייב דלידי' בעינן זה דע"כ כאן אידי' דמשכה לאגורי' בלא
טורה כלל דל"כ ודאי' דלית יכול לחזור בטלמא לגעיל שערין לא החיילו
במלאכה כלל ואין כאן רק דברים ע"כ אמרינן אף אס עכפיו לא ימלא
רק על ידי טורה ומכל מקום אין עליו רק תרעומת לאסוקי' כאן שכבר
החיילו לעשות אס עכפיו לא ימלא בקל רק על ידי טורה אינו יכול
לחזור כלל ודו"ק :

דף פ"א דינא הכי"ל אין למען חלך בדרך טובים וכו' אי"ל דינא
הכי"ל אין ואורחות דלידי' חשומר וכו' באלפיך פרשת
שופטים הקשה הלא יותר חסידות הוה חית להם שכר מהחורה טליתם
ואף על הא אחר קרא דרך טובים הוה חסידות הישר והטוב הוה
לפנים משורת הדין ועל הכ' אחר וזרחה דלידי' טהור אורה ללדיק
ולא להסיר ותיבא מה שחירן סס ואפשר שרש"י מתוך זה שכחבו ואורחות
דלידי' חשומר סיפא דקרא הוה והיינו רצה לומר חילו היה פסוק וארחה
דלידי' במקום אחר ודאי' שהיה משיב לו על הראשון וארחה דלידי' אחר
אלב אחר טהור סיפא דקרא הוה הוה לו בראשון ראש הפסוק ובאמת אחר
שחירן לו על הגבי' וארחה דלידי' כוננו גם כן שהראשון מרמז
בארחות דלידי' והשני נרמז בדרך טובים ודו"ק : ועיין בחידושי'
אגדות :

דף פה מ"ד מי האיש החכם וגו' על מה שלא בירכו בחורה החילה
וכו' פי' רש"י כאן אשר נתן לו תורה אמת וכו' ובכדרי' פרש"י
ו"ל תחלת עסקים בכל יום והיינו לעקוב בדברי תורה והעבד לא וכו'
וכו' יש לפרש ע"פ מה שאלמו בחדרס והביא רש"י אס בחקותי תלבו וגומר
שחיי עמלים בחורה שחטרינו עממיכס בתורה וכחנה הארץ וגומר
ממילא גם כאן היה הטלמא על מה אבדה הארץ רצה לומר הארץ מה
הטעה שאינו מוליאה סודות וחבואל כבראשונה כמו שאלמו בחבואל
מה נבי' קל ברננים כן ארץ יפאל ממחר לכסל פירות וכו' ואס כן הארץ
אבדה ממה שהיתה בראשונה ולכן הכתים וכביאים לא פירשו והקדוש
ברוך הוא אחר שאין מתרין וכו' לעקוב בדברי תורה שפירשו שהיה
לו לעקוב לטרוח בדברי תורה והאס אינו עושין כן לכן לריב"ס לטרוח
קודם שחילוף הארץ תבואת' כמ"ל הכתוב ואס לא ששמעו וגומר שלא
היו עמלים בחורה וגומה זה מרומם גם כן במה שאלמו ולא הלכו בה
כמ"ל הכתוב אס בחקותי תלבו כו' שחיי עמלים בחורה שחילבו בחובה
ביגיעה וטרוח גם יוכל להיות הרמז כמ"ל מה נבי' אין עורו מחזיק בשור
כו' ארץ ישראל מה שהיה מחזיק ס' פירות עכפיו אינו מחזיק טעם
קנים כן אחר כאן על מה נאבדה הארץ שחיינה רוחב כן עכפיו
כמקודם ודו"ק :

שם ולוקמינה כהדדי סכרי חקעי ברחמים ומיחי לכן דוד בלא זמני'
כו' ועל זה פרשתי הפסוק וזכרתי את ברייתו יעקב ואף את וגומר
ואף את וגומר אחר מלת אף אבלם הכוונה שיוכר את זכות שלטתן ביחד
ולא זכות של כל אחד בפני עצמו וזוהו הטעם החמיל ביעקב כי אז יכול
לגדף גם אותן שהיו לפני יעקב דהיינו אברהם ויזחק משא"כ אס החמיל
באברהם אינו שייך לגדף מה שלא חיינו ושוב מלמחי' כן קחסי כספר עגלה
עמוקות וזה כוחת הגמרא בכוכה פ' הלולב וערבה אחר חזקי' אחר
דבי ירמיה משום רשכ"י יכולנו אינו לפטור את כל העולם מן הדין מיום
שנבראתי עד עכפיו ואלמלא אליעזר בני כו' ואלמלא יזחם כו' שיש לתמוה
והלא הם עמו ורש"י פירס אלמלא אליעזר בני חסן עמי לבביל כו'
ועדין קשה למה לא יחפץ להיות עמו ולפי' מיושב שאלמו אינו בזכותי לבד
יכול לפטור כן ואינו חפץ הקדוש ברוך הוא לאמר לזכור זכות בני ביחד
עמי בבת ח' ולא זכות של אחד בפני עצמו וכן גבי' יזחם ודו"ק : ועיין
בזוהר חמס פרשת כי חמא תבואר יותר דברי הגמרא דכוכה :

דף פז גמרא חזרי' מחקרא כו' ואס פסק לטן מזונת ריבה ומעשה
כו' ק"ק דמשמע שהיה מנהג כחותה דרי' בן עתיל ואס
כן הל"ל לא ופטר לטן ע"מ טלף יהא לכם עלי אלף פמנהג מדינה ויש
לייבב ודו"ק :

חרושי הלכות מסכת בבא מציעא

יש

דף ר"ה ר"ה לומר לאומר עטור בו ויש לומר דר"ה לומר לא פטר הכא אלא אליבא דמאן דבעי לאו טיט בו מעשה אבל איהו ודאי סבר כר"י ס' ולס' קשה אם כן מתי מקשה רבי יוחנן לר' מבריתא וסופא את הארבעים בו' הלא ריש לקיש נוסח סבר דלוקה אלאו שאין בו מעשה אם כן ודאי דיש לתקן מנה הברייתא קובר הכי ולא משום שנקרא לאו טיט בו מעשה ודוחק לומר סדרי יוחנן לא דע אף קיביר ר"ל אם לקי אלאו שאין בו מעשה או לא ולר"ך לומר דרבי יוחנן סתם עמנו אקושייתו ומי מליח בו' דהברייתא אלאו פ"ב לאותו מ"ד סבור שאין לוקין אלאו שאין בו מעשה ואפ"ה קופה ואם כן פ"כ שמים דעקימת פתחו הוי מעשה ודוק :

דף צ גמרה קשיא תרומה אחרונה קשיא מעשר וכו' ק"ק אונאי לא משכיבין בלר"ך ישראל ובאן בחולה ללר"ך כדבעי לאוקמי ברייתא דלעיל דהכא ליכא למפרך כדפרך רבא לעיל :

שם בפרסי' ב"ה מתון גבוה בו' ותוקמא סהיתה פרה של ישראל בו' עכ"ל וק"ק למתי דמתקין בין פרה של ישראל לפרה של כהן אמאי לא משכיבין בל"ן פרה של ישראל ובאן פרה של כהן ויש לישב דע"כ הך דקחני עובר עניו לא אירי דווקא פרה של כהן דאם כן אדמליג בסיפא בין פרת ככרי לפרת ישראל לפליג נמי ברישא הכי בין פרת כהן לפרת ישראל ודוק :

שם בפרסי' חסום פרתו ודעו זה דר"ה פלך עכ"ל ועיין במ"ק מה שכתבו בזה בשם הירדכי מיהו משמע מפרסי' דווקא בדישה פלך קמיבעיא ליה אבל בדישה של ישראל פשיטא ליה דאסור וקשה דאם כן מתי פשיטא מהל"ן פורין בו' דמתי לדישו של ישראל :

דף צא ע"כ בחוספת ב"ה דע בלחזון בו' בסוף הפרה דשזין בו' ובאן לעיין בו' עכ"ל בפשיטות מהך מחני' לא תיקשי להו דלמית דלתי מחני' כח"ק דהכא אלא דקשי להו כיון דע"כ סוף פור משבת לעיין עוף נמי גילף וק"ל :

בב"ה במדובר הכי משכחת כ"ה הרי"ה גפן הוי תלוס ולא מחובר בו' עכ"ל וק"ק לפי נוסחא הגמרא שלפניהם פור במחובר הכי משכחת ליה מאי קשיא ליה לר"י על פי רס"י ואימא דה"כ הכי פריך פור במחובר הכי משכחת הא תלוס הוא ולא מחובר ולפי נוסחא שלפנינו פור במחובר הכי עביד בו' ביחא דליכא לפרוסי הכי וק"ל :

דף צב בחוספת ב"ה אלא אימא בו' ואף על גב דטעמא דחסימא לאו משום דחזיח ומגטערה הוא קמ"ל ולא כו' עכ"ל ר"ה לומר אף על גב דמסקי לעיל מחב ברייתא לאו משום דחזיח ומגטערה אלא משום דמעלי לה קמ"ל נמי הכי במחני' דהכא ולעיל דפסטי ליה מבריתא ש"מ דמסו' דמעלי ליה ה"ה דמתי למעט הכי ממחני' דהכא אלא דלא חסיק אכתי אדעתיה דלאוקמי בהכי עד סתמא פורקת וע"ז כתבו כיון דלא הוי טעמא משום דחזיח ומגטערה אלא משום דמעלי אס כן פ"כ מדינה אוכלת עד סתמא פורקת גם שאינה רופאה הגפן ולא קאי אהשבת אבידה וק"ל :

שם גמרא לומר דלמחר תמו לאשתי ובני בו' ק"ק דאכתי מתי ל"מ לבעל הבית ומתי איכפת ליה דהא חי לא יאכלו אשתו ובניו איהו גופיה יאכלו דודאי לא חירי בחולה דהכא פשיטא דלא יתן לאשתו ובניו כח"ס התוספת ואם הם יאכלו יותר מהאב הא מתי פשיטא דלא יתנו להם המותר בלחובת מדכרי התוספת לקען ויש לומר דהב"ה ר"ה הוה הפועל עמנו יאכלו שיהיה לו יותר כח למלאכה :

שם גמרא ודמתי תחדין מתי לאו בהא קמפלגי בו' סבר כחבנו בנ"ק ומדברי ת"ק ור"ל חקמא ה"מ לאסוקי הכי בו' ומרבה לישב דקוגיט זו אונאי בלחובתא דלעיל דת"ק ורבין בתרסי' פליגי בדרב אמאי וק"ק סבר בדרב הכי אפילו לא סברו אלא אשכול ח' זוכרו חין לנו לחלק בין משלו ובין משל שמים כדפרך לעיל ואלא משל שמים הך יאכלו אותו אשכול ח' ולא יעשה בה מלאכה כלל ואם נאמר בזה דמ"ה זכי ליה רחמנא הכי נמי כמתא בטלו וזכי ליה רחמנא אבל לרבין בתרסי' דאשכול ח' לא יאכל אלא דקב' יותר מהכרו אבל מיהו לב"ה נמי עביד מלאכה איכא לפלוגי פסיר בין אוכל ומטלו או משל שמים :

ע"כ בחוספת פ"מ שיאכל בו' ואינטריך להתהות שיאכל הבן בו' עכ"ל למתי דבעי למימר דמשל שמים הוא אוכל ודאי דאינטריך להתנות שיאכל הבן אלא למתי דדחי דלא מטלו אוכל בו' אמאי חייב אונאי לא דחי ליה דחי מטלו אוכל אמאי אינטריך להתנות וקאמרי דאיכא למימר דאינטריך להתנות בו' וק"ל :

שם בחוספת ב"ה במתי אוקימתא לברייתא במעלה בו' דבין מעיקרא ובין הסתא בו' עכ"ל לפי נוסחא זו משמע דאדמעיקרא דקס"ד דמחני' נמי במעל' לה מנוחה הוא לא תקשי ליה משום דאיכא למימר דמבני קטנים נמי פריך חי אמרת משלו וכו' קטנים נמי יקין אבל בכל טוחות גמרות שלפנינו במתי אוקימתא במעלה בו' ולא נקט לברייתא ביחא טפי דלאוקמת' דמחני' דלעיל במעלה בו' לה מנוחה נמי פריך דהיינו כ"ד למימר הכי דאם כן תקשי ליה קטנים נמי יקין ומשני לעריה וכו' ולר"ך לא הוה

פרק השואל

דף צג הינו רישא וכו' ר"ל דלא הל"ל וחינו שאין אוכלין בבבא בפני עמנו מה אינו דהא הפוך הוא מרישא ואם כן הל"ל אבל הפועל במחובר בפעה שלא נגמר וכו' אינו אוכל דווקא :

דף צד אלא אבידה מכלן בו' דליכא למימר מדאינטריך לפטור כל הכי טבורה ופשיה ומתה ש"מ דאבידה חייב דלף דנקט קרא הכי דלף על גב דלא אפשר ליה לב"ה למתרה ואפ"ה אפ"ה פטור הש"ס כדלקמן :

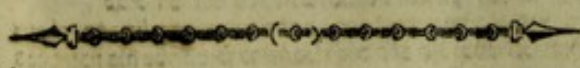
דף צה ומה ש"ס שפטור משבורה בו' ולא עביד ק"ו בפשיטות משבורה ומתה ומה במקום ששבורה ומתה פטור גבייה ואבידה חייב מקום ששבורה ומתה חייב ח"ד שגבייה ואבידה חייב דהשתא ליכא למפרך מה לש"ס שכן משלם כפל בו' דהא לא עבדין ק"ו לשואל אלא משבורה ומת' לגבייה ואבידה דיש לומר דאיכא למפרך מה לשבורה ומתה דלא אפשר למתרה :

שם גמ' חי בזה מלינו איכא למפרך בו' וכן חי בק"ו משבורה ומתה איכא למפרך כדלעיל מיהו ק"ק אמאי לא עביד ק"ו משואל לש"ס ומה שואל דכל הנאה סלו ופטור בצבעלים ש"ס שאין כל הנאה סלו ח"ד שפטור בצבעלים ואף על גב דאיכא למימר דיו שיהיה כשואל לפטור בעלי' בחוקים מכל מקום הל"ל הניחא למאן דאית ליה דיו אלא למאן דאית ליה דיו מא"ל דהכא מפרך ק"ו ואית ליה דיו אפילו למסקנה שכתבו התוספת :

זה נשמש לעיל

בחידושי מהרם על דף כ"ט אחר תיבת שלומד תורת אמת ור"ש אחר לו הקדום ברוך הוא חייך שילא מתחליף דה"ד וסם האחר אליעזר פס אותה המיוחד ר"ל אותו שהיה אחד נגד רבים החולק' עליו ואף על פי כן הוא מיוחד שהלכה כמותו הוא אליעזר :

סליק בבא מציעא

בבא בתרא

דף לו והוא גברא אמר אלא קריב' טפי בו' לפי הגירסא שכתבו התוספת לעיל דגרסינן דשבק' דיקולא לקרובים לא הוה לר"ך והוא גברא למימר דאלא קרוב' טפי אלא דאלא קרוב כמו שהוא קרוב בו' דא"ס גבר וליכא למימר דא"כ ע"פ הודאתו ה"ל רב חירי ודאי קרוב ואיהו ספק כמו לפר"ח על ידי עדים דאם כן יש לקיים גירסת כל השפירים לסקוף אודי ליה דאיהו קרוב טפי כפר"ח דרב חירי הוה ודאי ואיהו ספק ולר"ך תוקמא [10]

שם בחוספת ב"ה במתי אוקימתא לברייתא במעלה בו' דבין מעיקרא ובין הסתא בו' עכ"ל לפי נוסחא זו משמע דאדמעיקרא דקס"ד דמחני' נמי במעל' לה מנוחה הוא לא תקשי ליה משום דאיכא למימר דמבני קטנים נמי פריך חי אמרת משלו וכו' קטנים נמי יקין אבל בכל טוחות גמרות שלפנינו במתי אוקימתא במעלה בו' ולא נקט לברייתא ביחא טפי דלאוקמת' דמחני' דלעיל במעלה בו' לה מנוחה נמי פריך דהיינו כ"ד למימר הכי דאם כן תקשי ליה קטנים נמי יקין ומשני לעריה וכו' ולר"ך לא הוה

הדרשי הלכות מסכת כבא כהרא

חוקתא רב חסדא בידי אבל לנבי פירות קאמר דיש לו מנו דהוה אמר
דדמתיקרא דהנה קריבנא טפי ואבוי ורבה לא ס"ל כו' דלא מהימן במנו
הואיל והקרקע יולא ממתת ידו כדון כמו לפי ר"ח :

ע"ב בחוספת בד"ה וחי טעון כו' ויש לומר דלינטרף טעמא כו' דלא תפוס
כו' עכ"ל ק"ק אכתי הא דפריך א"ה ארעא כמו כו' דמשמע לרב זבד
פריך אטעמא דלא חזיק כו' בלא תפוס תקשה ליה בחסות דלפירות יודתי
ע"כ נאמן מ"ד אהנטלנין שאין עשין להשאיל כו' א"ה ארעא נמי כו'
וד"ק :

דף לר כיון דאמר חטפה ה"ל כגזלן כו' מפירש רס"כ גרמה דגבי
טבועה דלא חטפה פסול כגזלן אלא כל טבועות כו' ע"פ והוא
דחוק דלאו משום פסול כגזלנותא נעבי ביה אלא כיון דהודה לדברי הפד
פחטסי ולולי פידושו דה"ס ט"ס דלישקבע הך טבועה המוטל עליו להכחיש
העד דלא חטפה הא כבר אמר דחטפה וה"ל חוזר וטוען ואי לישתבע
דחטסי וידי חטפה ה"ל כגזלן דכל מה שיש ביד אדם הוא שלו ואילו הוא ב'
פדסי ה"ל גזלן ה"ל כיון דהודה לדברי העד ה"ל כגזלן ואינו נאמן בטבועה
דדרייה חטף וק"ל :

דף לט גמרא מ"ד בפני שנים קסבר מחאה שלא בפניו לא כו' פרש"ס
בפניו די לו בשנים כיון דבפניו אין לך גילוי מלחא גדול מזה
כו' ע"פ ק"ק אחאי לא קאמר דלא מליגי אלא בפניו שני בשנים ושלא בפניו
בעי ג' ובגניי מלחא חליא דבפניו היה שני גילוי מלחא גם בפני ב' וביחא
בזה קוטיס החוספת דלא תקשי דרבא אדרבא דבפניו קאמר רבא דסני בב'
אבל שלא בפניו בעי ג' וד"ק :

דף מ בחוספת בד"ה אחאי דלא לייח דיכא כו' אכוס בטוס עניין ליכא
לכא כו' עכ"ל רנה לומר גם אם הבירו לייח דיכא לא נכעו
דגיגא מטוס אכוס טהיה להחובע שלא היה יכול לכא לב"ד לתובעו וגילוי
מלחא בעלמא הוא :

דף מא בחוספת בד"ה הא אחזיק לי כו' וכיון שבא כותיעשה הוה
חוקה כו' עכ"ל פ' השום מחילה וק"ק היאך ס"ד לפרש כן
דאם כן מאי משני כרבי עדא וכר"י דלימהו לכו מטוס מחילה נעבי ביה בלא
טענא חזר דאם כן לעיל מאי פריך פשיטא הא איכא רבי יודה ור"י דס"ל
דהוי מחילה בלא טענה ויש ליישב וד"ק :

שם בחוספת בד"ה כמתן כר"י כו' משמע דלא בעי מחאה בפניו דהיינו
ולא כר"י כו' עכ"ל דלא ביחא לכו למומר דרב ענן ס"ל דר"י ענה
טובה קמ"ל כדאמר רב כמתן לעיל דרב כמתן לא הסיב כן אלא לפי טענתו
פל רבא כמ"ס החוספת לעיל אבל קושטא דר"י הוא דבעי המחאה בפניו
דמחאה כל הסני' לרב וטעמא וק"ל :

ע"ב כוחיה דרבי היא מתכבדא כו' ויש לדקדק היאך ס"ד למימר דלא
בעי רחיה חזר בי חד יומא והוה חוקה כחומר מלפני אבית' דזבנה
ביק והא דייקין ליה ממתני' בפשיטות דאיט חוק' עד שיחמר אחת מכת
לי מ"ס החוספת לעיל ולדברי המפרשי' בטוען קמי' דידי דר ביה חד יומא
נאמן במנו למכרת כחפורס בכ"י בשם הרמ"ב דמנו גרוע הוא ע"פ ביחא
דמתני' לא למד אלא דזבנחא מפלגי' דזבנה מיק' לא הוה חוקה היינו
כפשיטא אומר' קמי' דידי דר ביה חד יומא עודה דהוה חוקה מנו דמיך
זבנחא וקאמר רבא דכר"ח מתכבדא כו' דבעי רחיה וסדרי דרר ביה חד
יומא אבל אין לך רחיה אלא שרוא אומר כן קמי' דידי דר ביה חד יומא אינו
באמן מדקתני' אין לך ענה אבל רחיה בעי בעדי' להחוספת שבחבו לעיל
בטוען קמי' דידי דר ביה חד יומא הוי חוקה כמו קמי' דידי זבנה מיק'
דנאמן במנו דמיק' זבנחא לך לומר טהם סבירי' בדברי המדחה ודלמא
לא רחיה בעי' כו' ואב"א שאני לוקח כו' ולא בעי רחיה אלא דליהו גופיה
נאמן לומר קמי' דידי דר ביה חד יומא ובהנהותא אשרי כחבו גם כן דרב
מארז וין פסק דלוקח לא בעי רחיה כו' והיינו דליהו נאמן בכך :

דף מב בחוספת בד"ה ואס"ד לוקח כו' דה"מ לפנוי' כאלו בשטר כו'
עכ"ל ויש לומר כהא דרע' המקשה והמתרן דהיי תרי מילי
באכלה האב כו' ובאכלה בפני האב כו' בהדרי' מתניין ואי ה"ל לפלוגי' בין
בשטר ובין בלא שטר א"כ כן דרישא גבי אכלה האב ה"ל לפלוגי' הכי ולמתי
דמוקי קיסא' במוכר שדוחי' כחם דרישא נמי איירי הכי ומכל מקום הוה חוקה
כיון דהחיק בה הלוקח לא ה"ל לאסקי' אדעתיה שלא לקחה בין שדוחי'
וד"ק :

דף מצ פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

פרכי' למה לא נאמין לו לפסול בע"פ עמו אח עידי יהודה וחי מטוס דלכו
חטפין לו טהוה מעמידה ביד לוי מלקחה מרובין ע"י עידי חוקה טהיה לו
וראובן גולה ממנו ה"כ גם אם לא היה פוסל עידי יהודה היה יכול לזכות
על ידי עידי חוקה ובטענה דמיהודה זבנא ובמנו זה היה להאמינו גם כן
לפסול עידי יהודה ומפני דהפני לוי טהו לו לזכות נגד הטענה' חוקה וראובן
גולה ממנו והפני יהודא קשה לו לזכות נגדו בטענת חוקה וסקנאה ממנו
ולכך הוא פוסל עדות יהודה כדי לזכות אחר כך נגד לוי והוה טעב בעדותו
ואין להאמינו לפסול עידי יהודה והתוספ' הקטן על זה הפי' דלשון הס"ס
לא משמע כן דהא לאו דהאי זכוחא הוא דמלוי מפיא ליה בעידי חוקה
ושראובן גולה ממנו ומיהודא מפיא ליה בעידי חוקה וסקנאה ממנו ואין
להקשות דמנלי' למקשה למימר דלית ליה לשמעון עידי חוקה אימא דלית
ליה כלל עידי חוקה ולא תקשי ליה דבההוא זכוחא כו' ליסקנה' מיהודא למתי'
דזבנה מיני' דאיכא למתי' דמשמע ליה לנקמ' דהנהו עידי גזילה דלית ליה
לשמעון על ראובן ע"כ דידעו דהוה ליה לשמעון חוקה מקודם דל"כ לא
הוה ידעי' מני' דראובן גולה משמעון ואימא דמעולם לא הייתה של שמעון
ולדברי המתרן ואב"א כגון דלית ליה למר סדרי' ולמר סדרי' כו' נמי גריך
לומר דלית ליה לשמעון עידי חוקה אלא דליהודא נמי לית ליה עידי חוקה
ועדי' המחכמי' הם דכאוחן ג' שנים גופייהו דהנהו סדרי' אומר' דשמעון
החזיק בו וראובן גולה ממנו אומר' עידי אחרים שיהודא החזיק בו לכך אין
שמעון נאמן לפסול עידי יהודא בגזלנותא אבל אם לא ליהוד' רק עידי אבות
היה שמעון נאמן לפסול עידי' במנו טהיה אומר דזבנה ממנו דלהבו'
חוקמת' לא חייסין להא דקאמר דהפני טהו לוי והראשון קשה וד"ק :

דף מד גמרא ולוקמא בגזלן מטוס כו' ק"ק כיון דהסיפא מכל לו פרה
כו' לא מחוקמת' בהאי אדפריך ולוקמא בגזלן דהיינו דלימני
ליה הרישא בגזלן ה"ל למפרך ולוקמא הרישא במוכר מתם בלא גזלן :

שם דווקא במוכר כו' דאין טוס הפסק ללוי סיחזור על ראובן כו' עכ"ל
לאו דווקא על ראובן אלא על יורשיו דהא לא מתוקמא אלא במת
גזלן בללקחן :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון שלקח כו' ה"מ למפרך אפילו בית וסדה כו' עכ"ל
דליכא למימר בבית וסדה דכחוס מטוס דלקחי הוא דאם כן תקשי
ליה בהיק' מ"מ דלקחי קנה כו' משתעבד :

דף מז ע"ב בחוספת בד"ה דלית רחמי' כו' דאי לא הוה טנא אלא
רחמי' כו' הלכך קאמר תרווייהו כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך
ומתי' קמ"ל חכינא לקח כו' הא איכא למימר דאשמעינן דטעמא הוי מטוס
דאי לאו דליירי כו' ויש ליישב :

דף מט בחוספת בד"ה וכדכר כהנא כו' וי"ח כו' מכלל דבלשון גרוע
איירי כו' עכ"ל ורבא דקמח' לישן או אפשי טהא לישן טוב לאו
דווקא קאמר דלשון גרוע מני מוני :

בא"ד ע"ב דלגא חס יש לה מוזנת בע"כ דכשרויה חזרת כו' עכ"ל
דבאמירה בעלמא דידה אינו כיוונת ודאי דחזרת בה כשרויה ולא
קמ"ל כו' אלא שחובל להפקיע מעשה כו' ומשום דמיק' החקקה לטובתה
משום מוזנת הוה אבל מהא דרב כהנא כו' מתנה עליה שלא ירשנה משמע
פסיר דלית חזר חס ידנה' ומהא הוגר' דבאי' רחיה לענין פירות דבעל
שיכול לסלק ומיט חזר חס ידנה' כיון דהתנה כן בעדה' ארוסה וד"ק :

דף נ בחוספת בד"ה המוכר עבדו כו' הא דלא נקט המוכר לפירות כו'
עכ"ל ולפי מ"ס החוספת לקמן דקמן פירות דבעל שלא היה לו
בגוף כלום מעולם לא דמי לקיין פירות במוכר עבדו ע"פ כו' שמתחל' היה
הכלטו כו' ע"פ לפי זה ביחא בפשיטות דלא נקט הכא המוכר עבדו לפירו'
דאם כן ל"מ לא הוה למניהם בדיון יום או יומים וד"ק :

דף נא פשיטא כיון דלית לה מוזני מוזני הוא דקאכלה כו' יש לדקדק
אחאי לא מוקים לה בטסקנה ממוזנת ואמרה אינו מוזנת
שיכולה אשה לומר כן כדאמריין לעיל ודעויה דהכי מוקמיין לעיל הא דאין
לאיש חוקה בנכסי אשתו כשקולק עלמו משירותיה ויש לומר דל"מ לא
חובל לקמן ממוזנת דה"ל כמתנה על מה שכתוב בחזרה והא דקאמריין
שיכולה אשה לומר אינו מוזנת היינו כמ"ס החוספת לעיל דלמו יש לה לעיול
מוזנת בע"כ ובשרויה היא חזרת ולא קמ"ל רב הונא אלא שחובל להפקיע
מעשה ידיה ואם כן כיון שהיא חזרת אכתי תקשי ליה פשיטא דלימא מוזני
הוא דקאכלה וד"ק :

ע"ב בחוספת בד"ה מתנה קניה ב' שלא היה נטון לה הבעל מקום הגט
אלא משאיל כו' עכ"ל ולא דמי האי משאיל למוכר עוקם דקנה מטוס
דהוא מופקר לזמן גם אחר מיתה מוס"כ הכא במשאיל דלא השאיל לה אלא
בחייו לקנות הגט כו' :

דף נב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף נג פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף נד פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף נה פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף נו פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף נז פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף נח פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף נט פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף ס פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סא פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סב פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סג פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סד פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סה פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סו פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סז פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סח פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סט פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סק פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סל פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סמ פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סנ פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סס פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סט פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

דף סז פרש"י בד"ה מפני שמעמידה כו' כדאי' ליה אחריות מוקמיין
כו' עכ"ל ק"ק ומתי' פריך אדהכא ואימא דמיירי הכא בדלית
ליה ארעא אחריתי :

ע"ב בחוספת בד"ה כגון דלית כו' ולשמעון הנגזל לית ליה סדרי דאכלה
שני חוקה וטעון כו' עכ"ל כבר כתבנו במ"ק שדבריהם ל"ע והסתחא
גרמה ליישב דבריה' ורנה לומר דשמעון וע"פ עמו פוסלי' עידי יהודא בפני
סב"ד כגזלני' או על ידי פסול' יהודא שאין הסדה שלו ולא שמעון הוא מבי'

חרושי הלכות מסכת בכא בתרא

ב

וה"נ איכא למימר בפשוטיהם טהורים בכלי עץ מן החורה ובכלי זכוכית אפילו מדרבנן טהורים ויש ליישב ודו"ק :

שם בפרש"ס ב"ד"ה הא ריב"א כו' משום דפשוטי כלי עץ לית להו טומאה כלל הלכך אוקמא בשל מתכות עכ"ל ק"ק לפי מה שכתבו החוספות לעיל בדלויה דפשוטי כלי עץ כמי דהו למדרש טמא מדלוריהא נוקמא בפשוטי כלי עץ דהו למדרש ולא אינטרדך לדחוקי לאוקמא בדף של מתכת :

ע"ב בחוספות בד"ה מכלל דשליה כו' ור"ת כו' היט דנזרו ג' לוגין כו' אי טולו שאיבו מדרבנן אמאי נזרו כלל בשאיב' אלא דרזו ליישב כמי דא"כ כולו שאיבה דלוריהא אמאי נזרו אב' לוגין :

שם בחוספות בד"ה בעי רב יוסף כו' דלין סברה דלמית הכשר זרעים כו' רעה לומר למאי דוסיק לעיל דבמכר איכא למימר אי משום עין יפה אי משום עין רעה :

ר"ה בפרש"ס ב"ד"ה א"ד טעמיהו נבי מוכר כו' וליבא לאקשווי לפי מה שפרש"ס דהבא קיימין כו"ד פ"ק דחולין דכותלי הבית חשיבי כחלוט לענין מחובר הוא ליה כותל ומתכתה סברה הפוכה דלענין מוכר לכותל הבית מחובר ומתכתה אינו מחובר ולענין הכשר זרעים ה"ל מתכת מחובר וכותל הבית אינו מחובר דיש לומר דודאי כותל היה טפי חשיב כחלוט אלא דלענין מכר הבית הכולל הוא נופקן של בית ובודאי כגמר אפילו אם כחומר דבעין רעה מוכר מש"כ מתכתה דלא היה נוסף של בית ואינו נמכר משום עין רעה :

פרק הספינה

דף עו גמרא ובפלוטא כו' איתיות נקיי במסירה כו' המוקמה נמי הוא ידע דהני תנאי דלעיל פליגי בהכי בפרש"ס והחוספות אלא דלא ידע למימר לגבי ספינה דר"ן אחר לח"ק בספינה מודיעא לך והמתירן לא היה אינטרדך ליה לאחויי הכ פלוטא דר' ורבנן דלוחיות אלא משום דאן שקלא וטריא דתמאי אוקעת כו' ספינה נמי כו' ודו"ק :

בחוספות בד"ה אי כרבי ספינה כו' ועוד מדקאמר עד שיכתוב וימסור כו' עכ"ל הביאו מספרות רבנן לכתוב רבי דלא כן הוא סברתם הפוכה דלרבי הוא קנין איתיות במסיר' והשאר דברים בני קנין חשיב טפי דהא לא מניטו בשאר נוטלטלין חוץ מב"ח וספינה דקמי במסירה ועלשנא דאמרי רבנן עד שיכתוב וימסור כו' משמע דבעינן בלוחיות קנין חשוב טפי וק"ל :

ע"ב משיכה ב"ה נמי קניא והא אביי כו' מסירה קונה ב"ה כו' ק"ק לפירש ר"י דמשיכה עדיפא ממסירה ואפילו ר' מודה דמשיכה קניא כתיב החוספות ומאי קושיא מאב"י ורבא ואימנא דמסירה קונה ב"ה וכ"ס משיכה ויש לומר מדקאמרי והגבהה קונה בכל מקום דהיינו בכל הני מילי דנקט מהם ר"ה וחדל שטינה של סנייה ובסימטא ובהלך של סנייה וחס כן מסירה קונה ב"ה דווקא נקט דאל"כ משיכה נמי קונה בכל הני גוונותא ולפי ר"ת דבסימטא קונה בין במסירה בין במשיכה ל"ל הא דקאמרי הגבהה קונה בכל מקום היינו אפילו ברשות מוכר כפי' דש"ס אבל מסירה אף על גב דקונה בין ב"ה בין-בסימטא מכל מקום ברשות מוכר לא קני :

ובחוספות בד"ה ואי ב"ה מונח אגר כו' וי"ל דאפשר לאוקמי ברשות של סנייה כו' עכ"ל ק"ק כיון דהמקשה ידע לאוקמא הא דעד שישכיר את מקומה ברשות של סנייה אמאי לא ידע נמי לאוקמא נמי ברשות שאינו של סנייה :

ב"ה ונ"ס מראה מקום זו משום דאיכא למדחי דפליגי במסירה אי קניא ובסימטא כו' עכ"ל ק"ק דהא ליכא לאוקמא פלוגתיהו הכי דא"כ תיקשי רבי אדר' בדפרכינן נעיקר' במאי אוקמא כו' כו' :

שם בחוספות בד"ה אמר רב פפא כו' דדילמא סבר רב פפא דלדיך להביא ראיה כו' עכ"ל דאיכא פלוגתא דאב"י ורבא בזה לקמן פ' גט פשוט מיהו ק"ק דלא כן מאי מדקדק בסמוך אדרב פפא הא לא כתב הכי לא קני וכי נזרו כו' דלמא דלא קאמר הכי אלא משום דא"י בעלמא וע"ק לפי מה שפירשתי במ"ק דלא פריך הכי אלא אבל שעבודא דאית ביה דלא היה נרדף למכתב אבל נרדף למוכתב ביה קני אס כן משום דא"י כמי לא היה אינטרדך מני למכתב אלא קני ויש ליישב :

דף עז ע"ב גמרא ואי אין הרמים ראיה ליהוי ביטול מקח וכ"כ כו' ק"ק דתמאי ל"ק ליה הכי נכ' לרבי יודא ארישא דמלתא אהא דקאמר אלימ' דקרו ליה לכתוב למדא כו' פשיטא למדא זבין ליה כו' ואי דמיס רא"י ליהוי ביטול מקח ויש ליישב וק"ל :

פרק המוכר פירות

דף סא בפרש"ס רש"י ב"ד"ה א"ה החדר כו' דכיון דלין חשמישו בשל בית כו' עכ"ל לא שהאמת כן דמה"ט אינו מכיר דהא קחני דתכמישו לבית לבית וכו' ודקאמר ס"ס השתא יליע לא מיוזבן חדר מבעיא אלא דמה"ט לא אינטרדך ליה אי לאסמעינן מתמנה יתרה דאפילו מחר לו מוכר כו' כדוסיק בגמרא ודו"ק :

שם בפי' רש"י ב"ד"ה כ"ס בדקא חלילא כו' דלית דומה חשמישו לחשמיס של בית כלל כו' עכ"ל נראה מכלן הא דקאמר ס"ס לקמן השתא יניע לא מוזבן חדרו כו' היינו למ"ד דלייע היינו אשתא דלמ"ד בדקא חלילא הוי חדר מבעי' :

ע"ב בחוספות בד"ה ארעחא חרמי כו' דלין נראה לחלק דהא אפילו בא כסיף הודש כו' עכ"ל והך דמוכר לחבירו מור נגחן דאולי בתר מוחק במעוט כו' ע"כ דלא דמי' לדהבא דיש לחלק ודו"ק :

גמ' דף סב כמין גאס מהו כו' נכ' בפי' רש"י הכא שמינר לו ב' קרנות כמין גאס יש לדקדק ומאי קמבעי' ליה וכי עדיפא ממינר לו א' קרן וכו' ומה'ט לו גס שאר הרחות כפי' הרש"ס

לעיל וא"י אינו קונה אלא כנגד ראש החור ולדברי הר"ה"ס לפי שיטת ר' לעיל דגם אם לא מנר לו שאר הב' רוחות עדיף ממינר לו ג' רוחות לרב אפי' ה"ל הכא כינא דכמין גאס מוכ' קרנות עדיף ודו"ק היטב :

שם בחוספות בד"ה ומינר ראוהו כו' סבין שדות ראוהו ובין שדות שמעון כו' עכ"ל הוסיפו על פירש"ס שכתב בתוך שדות ראוהו ושמעון כו' דההוא ודאי איכא לפרושי שדות לשון רבים א' של ראוהו וכו' של שמעון ואפי' לומר שיקנה הני שדה תתם בלא חלכסון אבל כשכתב לו שדות ראוהו וכמין גאס שכתב בתוך שדות ראוהו ושמעון של שמעון דלא מני למינר לו שיקנה הני שדה אלא בחלכסון וק"ל :

ע"ב בפרש"ס בד"ה מני מר כו' בכך וכך מונח כו' עכ"ל ע"ן כמה שכתבו במ"ק בזה ולא יוחא ליה לפרש כפשוטי דלא דהא אביי כן בעטותא ומאי החוספות טראה שהיה מנבין פלגא כו' דאס כן במאי ראה אביי פלג חור רבה ושמה לכך היו מנבין ליה פלגא משום יתור לשון דואינן מנרנה ומה מנבין ריבעא משום דלא היה כתיב בו ואלין מנרנה

הואי מלתא דיתור לשון שיכא משום הכא בתו' לקמן :

דף סג בפרש"ס בד"ה תנו חלק כו' ואיכא למימר דרבנן פליגי כו' וק"ל כסומכוס כו' עכ"ל פירושו אינו מבורר כיון דרבנן ס"ל דירם עם הבנים ע"כ לאו משום ספיקא הוא דל"כ לא היה נוטל אלא משעה דהמע"ה הוא כן א"כ דלהבא כסומכוס היכא דאיכא ספיקא ויחלקו הכא הלכה דרבנן דלאו ספיקא הוא כלל ודו"ק :

דף סד בחוספות בד"ה ואס"ד כו' ואי כי אמר נמי בסתמא קני כו' לא קרי לחזור על מעלה כו' עכ"ל דלין לומר דודאי לדברי המתירן כיון דלא קני לנג לא קני נמי חויר שלא יהא הפסק בקנינו אבל המוקשה חוזר לסברתו הראשונה דקני לאויר של מעלה דאס כן הדרא קיישא לדוכתי' דאס"ד בסתמא קני כו' כי גובה מאי הוא כו' ואין סברה כו' וכמ"ס החוספות ודו"ק :

דף סה בפרש"ס ב"ד"ה סנייה במכר כו' כי היכי דלפנינו זבין בעין יפה כו' עכ"ל נראה מפירושו דאי הוא אמרין דבעין דעה מוכר לא היה אמרין אין להס דר' זה על זה אלא דיש לפנינו דרך על החילון ולא ידענא למה לא קאמר כה"ג דכי היכי דלחילון מוכר בעין דעה לפנימי נמי בעין רעה מוכר וכן יש לדקדק קצת לעיל בחמין שחלקו דלין להס דרך כו' דמייח' ליה ס"ס אשמואל דסבר בעין יפה מוכר הא א"כ דבעין רעה הוא מוכר קשה למה יהיה לפנימי דרך על החילון כיון דחילון בעין רעה מוכר לו ודו"ק :

ע"ב בחוספות בד"ה אלימא ר"ח כו' ונראה לרבי יהודה דזה דחקו כו' עכ"ל לכאורה נראה לפרש דהיינו שדחק לפרש דלא רבנן לאו הכהו רבנן פליגי במתכתה אבל אס כן מהו יאמר לקמן גבי כוורת דע"כ לאו הייט דרבנן דכוורת אלא דלגה לומר דזה דחקו לפרש דווקא דלא רבנן לאו הכהו רבנן דכוורת :

שם בד"ה הרי הוא כקרקע כו' ונרדף לפרש והרי היא כקרקע לקומתה ככסף כו' עכ"ל נראה מדבריהם השתא דס' דמייירי בכורת מוכר' לא היה אינטרדך ליה למימר הרי היא כקרקע אלא לאסמעינן מלמא דקתא לקומתה ככסף כו' אבל למאי דוסיק דאירי בכורת תלושה אינטרדך ליה למימר לענין דינא הרי היא כקרקע לכל הני מילי דחשוב דבוסבין פרוזבל כו' וק"ל :

דף סו בחוספות שאני פשיטא כו' וע"כ טהורים אפילו מדרבנן דכלי זכוכית כו' עכ"ל ק"ק דע"כ הא דמקבליהם טמאים ללדין קחני דלמי עין עמא"ם מן החורה ובלי זכוכית אנו טמא אלא מדרבנן

חרושי הלכות מסכת בכא בתרא

דף עח בחוספות ד"ה אבל בכדי כו' אימר במחנה כו' ק"ק דהא המעשה נמי קיים בסך שהולו ולא דמיא כלל לקדושין באחשו דאין המעשה קיים כלל ויש ליישב :

שם בד"ה או דלמא כו' ה"המ"ל או דלמא בין בזו ובין בזו מחלוקת כו' עכ"ל לפום הסברא דבין בזו ובין בזו מחלוקת נראה דה"מ לעיל לסמי' דמתני' בעורן עליו ואפילו לא אמר לו חמור וכליו ובריתא באין עורן עליו כדאוקומא וזמן שאל' הוא וכל מה שראוי להיות עליו ולכן כפי שיאמר חמור וכליו ודו"ק :

דף עט בחוספות בד"ה בשלמא נראין כו' דודאי דברי ר"י כו' שאף ר' יוסי' לא נחלק כו' עכ"ל נראה מדבריהם השתא דרבי קאמר הכי נראין לידברי רבי יהודה בעור וסוכך שאף ר"י לא נחלק כו' אבל לקמן קאמר נראין דברי רבי יהודה לרבי יוסי' גופיה בעור וסוכך שאף כו' משום דכיהא ליה למימר הכי כיון דשמעינן ליה מרבי יוסי' גופיה דקאמר אין אני רואה כו' בשדה ואינן משמע דבעור וסוכך הוא רואה :

דף פח ואמר רבי לוי קשה גזל הדיוט מנוול גבוה שזה הקדים חטא למעילה כו' ותרפ"י דמיד בהחלפת הגזל קרי ליה חוטא וקשה מה לי בהחלפת הגזל או בסופו וע"כ נראה ליישב עם מ"ס בילקוט לו זונה כתיב למעלה מן הענין והשיב את הגזילה אמר הקדוש ברוך הוא אם בקשת להקריב קרבן לא תנוול לאדם כלום כו' ושם קשה למה נוקפיד דוקא על גזל ולמה נמי עולה אלא הוא הדבר שאמר שזה הקדים חטא למעילה דהיינו גבי גזל חף חפך כשהוא בעצמות גזל חפך נקרא חוטא ולכן הקדים חטא ממילא אמר במדרש אם בקשת להקריב קרבן גבי עולה שבהם על המחשבה וכן מצינו בערקין בסמוך על הא' למרינן שלא ירתיב ע"ש לא תנוול כלום שנס סס נקרא חוטא במחשבה וזה הכונה על כל קרבן יהיה הכונה כמ"ס במדרש שתיקף הגזל הוא בידים ולכן החמיר מויעלה בזה ה' וגומר נקי כפיס וכן ארזין בנקיין כפי והיינו שרף בכל קרבן סניכה לטעון ידו על הקרבן שהסניכה הוא להניח כל עוונות שלו על הקרבן ממילא אם בקשת להקריב קרבן לא תנוול שאלו לא יועיל כתיבת ידים לפרוק העוונות מתך על הקרבן מאמר שהידים עושים החטא ודו"ק :

שם אמר רבי לוינו' הקדוש ברוך הוא בירך את ישראל וקיללם כ"ח כו' בחידושי אגדות מביא המדרש רבה פרשת בחקותי שכתבי ברכות מ"א עד תי"ו והסבתי קללות מ"ו עד ה"א ולא עוד שהן הפוכו' אמר הקדוש ברוך הוא אם זכיתם הריני אוסר לכם הקללות לברכה ע"ש מה שפירש ונר"י ביאור וכי בשביל שהאוחיות מהופכים ברמז שמהתן קללה לברכה גם למה ברמז ענין זה בשתי אוחיות חילו ולא בשאר אוחיות והנראה ליישב ע"פ מ"ס במדרש איכה גבי רבי יוחנן בן זכאי כשערפו הפריגים את כל אלורות התבואה ואמר ר' יוחנן וי והלטינו אותנו לראש ברינו והביאו אותנו אליו ורעה להרגו והתגלל רבן יוחנן שאמר זה בין וי להיגיל רבי יוחנן כו' והוא ל' שמה ממילא אמר הקללות מתחילין בי"ו ומכיוון כה' שהם זה להראות שהקב"ה מהפך קללות לברכה ונעט' מהם שמה ולכן כל מקום שנה' והיה ל' שמה מפני שחופות ו"ה הם תחילת התיבה :

דף קכב עתידה א"י שתחלק ל"ג שבטים איך למאן אמר רב חסד' לנטיא דכתיב והעובד העיר וגומר ופרש"י למאן הוא בן דוד כו' קשה למה קראו בהם נשיא ה"ל בהריא לכן דוד וחי' משום הפסוק שמיא' אחר כך והטור לנטיא וגומר גם שם קשה למה קראו נטיא וע"כ הנרא' ע"פ מ"ס פרק חלק ח"ר יהודא אמר רב עמיד הקדוש ברוך הוא להעמיד להם דוד אחר שנאמר ויעבדו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכס אשר אקים להם הקי' לא נאמר אלא אקים א"ל רב שפא לאב"י והכתיב ודוד עבדי נשיא להם לעולם כגון שלטון ופגנא דשלטון ופרש"י דוד החדש האמך כדכתיב אשר אקים ודוד האמך שמי לו כדכתיב נשיא להם ולא כתיב מלך ועפ"י נראה לפרש הכתוב מגדיל ישועת מלכו ונעמד ר"ל הקדוש ברוך הוא יגדל ישועת מלך שלו אשר יקים על ישראל אבל מכל מקום יעשה חסד למישרו שהוא עכשיו נשמה שיהיו לו ולרעוהו כן עד עולם כמס"ה ודוד עבדי נשיא להם לעולם שיהיה גם כן נשמה עולם שיהיה גם כן אף שאינו מלכו אז מכל מקום יהיה גם כן נשמה ממנו לפגנא דשליט ממילא זה כונת הגמרא איך למאן לנטיא דהיינו לדוד אחר שיהיה נשיא לחפוקי האמך הכל שלו אין לרף ליקח חלק ומביא ראיה מדכתיב והעובד העיר וגומר דהיינו הנשיא ע"כ ר"ך לפיכך למאן לעסוק בנרבי העיר ולפי הפשוט בלא גמרא דפ' חלק יש לתרץ דלכך קרא אפוסכאן נשיא ע"ש הפסוק ודוד עבדי להם לעולם ודו"ק : **במרא** לעולם אל יספר אדם בטובתו של הבירו שמהך טובתו כה' לדי רעתו וכו' ע"ן פרש"י ובערכין פרש"י קנה בלשון האחר

מתוך פיה מספר בטובתו כה' אחר ולאמר לזו' מידה רעה יש בו וכו' ע"ן בחידושי שמקשי וכי לא מצינו בש"ס שכתבו ת"ח משבחין ת"ה"ם ויש ליישב כי מה שאמר שמהך טובתו וכו' חינו כתיבת טעם על מה שאמר אל יספר רק שמהך דבריו ואמר אל יספר בטובתו דהיינו טובה כמו שיכול לבא מתוך זה לרעתו שאחרים אמרו ויהפכו שדרכיה זה הוא רעה כענין זה אל תספר ויפה שתיקוהך אבל טובתו ופסחו שאל' להכתוב אותו תוכל לספר לו הענין אם תראה אנשים שיש לחוש כשהוכיח אותו בטובה ידברו רעות ממילא מתוך טובה שלך כה' לדי רעתו וכע"ן שפרשתי מדר' רבה פרשת מטורע קחשיב סס כמה ת"ח שהרחיקו את עצמם מן המטורע זה בכרוזה ככך ולבסוף אמר רבי אלעזר בר ש כד היו חמת חד מנהון היו מנמיך מנייה ואמר שיש ב' מניס וכו' עשום דכתיב זאת תהיה תורת המטורע המוליא סס רע וכו' ופירש המתנת כהונה שזה קאי אכולהו ת"ח שהרחיקו את עצמם על זה טעם שמהך דכתיב זאת תורת וכו' לדידי נראה שקאי אדמתוך ליה שלא הלך במבואות שלו ע"ז קאי וטעם טעם מפני שנקרא מטורע ע"ש שמוילא רע מעצמו מה שלא היה מעולם ולכן לא רצה לילך עם כה' שלא יראה המטורע אותו ולא יזכר לדבר ממנו אבל אם ילך לפניו חפך שיראה אותו וילא רע עליו ועל זה יש לכאן הפסוק סוף דבר הכל נשמע את האלהים יראו וכו' כי על כל יבא במשפט אם טוב וגומר ע"פ גמרא בערכין א"ש"א בלשון אחר רב דימי אחוה דרב ספרא חלה ע"ל רב ספרא לעילי ליה אמר תיתי לי דקיימתי כל מיני דרבין ח"ל מי קיימתי אל יספר אדם בטובתו וכו' ח"ל לא שונעתי וכו' ממילא אמר סוף דבר הכל נשמע מכל מה שאמרתי לך בספר זה הכל נשמע ממוט שתייה ירא אלהים וגומר ואפשר שכוין לאפוקי מה שאמרנו בקשו לגנוב ספר קבלת וכו' מחז"ל כמה דברים על זה כה' ואמר שמינו כן כפי פשוטו רק כל דברי שדברתי הוא הכל יראת שמי' א' ואך עוד ונרף' שדע שכתבי' בהשפט גם על כל רעלים ויש פנים לכאן ולכאן אם הו' טוב או רע כגון שמהספר בטובה של הבירו ויכול לבא מזה רע גם מזה תואר שלא תכתב עבור זה למשפט ודו"ק :

סליק מסכת בכא בתרא

שבת

חסר בהעתק

דף ט מת"ק דאחרים יומר יש להקשות דסבר סתם דמועד ליקח טעמי וכן הבעל הכיח אף על פי שאין לחי' אלא דת"ק איירי בהקום גבוה ו' ואינו רחב ד' אם כן דילמא גם אחרים עשה כפי מנייה לומר דת"ק איירי בהקום ברוך רשות הרבים גבוה ג' ואינו רחב ד' ולא איירי בהסבר מבוי כלל שיהיה האקסו' לפני מבוי ואף אם אמר אחרים שמתע דפליגי מכל מקום דעל דברי ת"ק לא פליגי אף לאפי' מקשי' התוספות דילמא יש לחלק כך ודו"ק :

ע"ב גמרא והא' תפלת מנחה דלכ"פ טובה וכו' יש להקשות ומאי קושיות ושיאל דה"ק כיון דתפלת ערבית רשות אפילו אם ידעין לזכא טעות אחר כך שהתחיל לזכור סוף הלילה או בע"א ובדלתי ידעין שיחבטל התפלה אפי' כיון שהיא רשות תחבטל לאפוקי למ"ד טובה חי' ידעין בדלתי לזכא טעות אחר כך ויחבטל התפלה ר"ך להפסיק מיד ומ"ס אם התחילו אין מפסיקים היינו בדלתי' טעות ויש ליישב ודו"ק : **בתוספות** ד"ה בתפלת וכו' דלכ"פ לומר דרב אחא אמר דמתני' איירי בתפלת בין בתחילת דין בין בגמר דין וא"כ מ"ס אחרים אמר דמתני' איירי בתפלת מני' בסתם בין תחל' דין בין גמר דין ועל זה הקשו מלי' התפלת דין דהיינו שאמר את התפלה בדין מלי' מתני' קראת תחיל' דין הוא כונת החידושי הלכות ומת"ס בספרו לא הבי' טעות התוספות כן ודוקא ע"ש ודו"ק : **ע"ש** בגמרא לא מטיחין וכו' ע"ן בחידושי הלכות מה שחפלטל בזה ולדידי לא קשיא דבלתי הכי אטו' נרובים לומר דיותר נראה ליה לאינע לילך בחגורה שהרי הולכת כל היום תמיד עד עת אכילה וגם בני ככל חוגרי' בחזק אפילו כמ"ס רש"י ואם כן עלתו לטען מיד אחר אכילה יבול להיות שירגה לעשות עסקיו אחר כך דיערך להגוי' שיהי' והיא היא הערתה

חרושי הלכות מסכת שבת

כא

הערה ומה שנקשו ליקום הכי וליעלו היינו כיון שב"ב דלא לאכול מיד שהרי כבר החלי לאכול אסרן ליעולו כד בלא הגורם כדי שלא יעטרך אחר כך להסיר התורה לאכילה ודו"ק :

דף י' ע"ב גמרא הכי אמר רב הונן מתנה וכו' מראה הא דאמר ליה מלחא דא היינו משום שהראה לרב חסדא שאינו יודע מלחא דא דאמר רב מדהכריז סיבא ויגיד לו מלחא חסדא והוא יתן לו מתנה ואילו היה יודע מלחא דרב לנרדך להודיע כדי שלא יחבייש לקבל מתנה אם כן הי"א דא היה מכריז כך אדרבה זה ידע לו שלא יבא אף מי שירדע מלחא חסדא כדי שלא יאמר שכל לקבל מתנה שמה יהיה מן אותן המתביישים לקבל מתנה :

בתוספות ד"ה ומתרגמין אלהא מהימנא וגומר דלי לאו קראו שלום וכו' ע"ן בחידושי הלכות ובמהר"ם ואינו נראה דבריהם מלשון התוספות אך הנראה דה"ק מה שמתרגם דעביד ליה שלום אין הכונה לפנים לשון הכתוב רק המתרגם נתן טעם למה קרא להקדוש ברוך הוא שלום ונתן טעם כיון דעביד ליה שלום לכן קרא שמו של הקדוש ברוך הוא שלום כסם דאלת"ה אלא שהמתרגם מפרש דמה שאמר הכתוב שלום הכונה מתקרא איתו שמו כסם כך אלא שלום פירושו דעביד ליה שלום אם כן היה לו לכתוב שלומי ואז יהיה ספיר פירושו דעביד ליה שלום אלא חדאי דנתן לו טעם שלום כיון דעביד ליה ודו"ק :

ע"א גמרא והתניא כסם שאין מפסיקין וכו' וליכא לתרן דליירי בזיכא שהיה שיהיה דמלאמר וכו' משמע דזהו לגמרי לתפלה ובני תפלה אפילו ליכא סהות אין מפסיקין וק"ל :

בתוספות ד"ה ולא תתן חבד וכו' למה משום דחברי הוי פרכא וכו' וק"ק איתא הכי פריך התקן מדביקט בטולך או בטולא דבר עכו' ולא אמר או בטולא דפרסא אלא חדאי דקב' ארס מעלי מפרסא וכו' ויש לישב וק"ל :

ד"ה כגון דשבי' וכו' יש לישב למה שני הדברים של התוספות מהאפיין והיינו משום דבלא מ"ס דביבדו הקודם לא היה קשה כלום ממ"ס כי מתי זמן תפלה הוי לבני ומללי דל"מ"ס אין מפסיקין היינו אם ידעה לא יפסיק ואם ידעה יפסיק אבל אחר שכתבו דביבדו הקודם דרבי רמיה אמר לרבי זירא מקור איתו משום דחורתי אמונתו אם כן שפיר קשה ממ"ס לבני ומללי דליכא לתרן דאם ידעה יפסיק אם כן למה אמר רבי רמיה לרבי זירא מקור איתו וק"ל :

ע"ב גמרא והתניא לה יעא החייט וכו' ויש להקשות אם כן מאי קמבעיא ליה כדמלתא מאי כיון דידע הברייתא דנזירין גזירה לגזירה בשלמא לעיל דאמר בשלון ספק מאי לאו וספיר ידע שיש לתרן גם כן כמו שנתרן בגמרא אך כהן קשה ויש לישב דודאי התקן ידע גם כן שיש לתרן לו ה"ה מני רבי יהודה אף היה סבר מללח מתרן לו התרן על קושיות הראשונה מתחיל' ות"ס מברייתא יתרן גם כן ה"ה מני רבי יהודה אלא חדאי יכול להיות או שלא ידע הברייתא זאת או שאין זה תירוק כגון בעיניו לכן תקשי והתניא לא יאלו וכו' ומתרן לו התרן שפיר יודע מאי הברייתא זו ומכל מקום לעיל רעה לתרן תירוק יתר נכון ודו"ק :

דף י' ו וכי תעלה על דעתך שנושה יושב ודן כל היום כולו חורחו מתי כעשית אלא לומר לך כל דין שדן דין אמת לאמיתו אפילו עשה אחת וכו' וכו' יש לישב מה שמקשים לפי גמרא זו שלא היה יושב ודן כל היום רק עשה אחת אם כן אף אמר יתרו מדוע אחס יושב לבדך וכל העם נכב עלך מן בוקר עד ערב וגומר הלל לא נכבו מן בוקר עד ערב ממש רק עשה אחת ולפ"י מיושב קשיות הגמרא היא חורחו מתי כעשית אם היה כל היום ישב במשפטי' כי רק משמעות הכתוב הוא שבבביל טיטב ודן עמוד מן בוקר עד ערב על זה מקשי' חורחו מתי כעשית ומתרן באתח לא היה יושב במשפט כל היום רק גם חורח למד ומה שתולה הכתוב העמידה מן בוקר עד ערב בבביל טיטב במשפט לומר לך כל הדין אמת וכו' ממילא לפ"י עמוד כל העם מן בוקר עד ערב בבביל המשפטים ובבביל חורחו לשמוע ממוט וע"י ספיר אמר יתרו מדוע אחס יושב לבדך וגומר לכל הפחות הקל מעליך המשפטים ממילא לא יטרו לעמוד עלך מן בוקר עד ערב וע"ן עור פ"ק דב"ב מ"ס ודו"ק :

שם מתן סכרה לא עבדיה לתנאי' וכו' ע"ן בכותב מה שזכיר שם ע"פ הקבלה ואפשר לפי פשוטו לפרש ע"פ מדרש רבה פרשת עקב ושחל תאמר לדעתך כחתי לך הסבת לא כחתי לא לטובתך כילד אחי יושב ואוכל ושוחה ומתנה עמך וחי טוחן קך שכר וכו' ממילא אמר נתן סכרה של סבת לא עבדי לתנאי' כי ה"ה דבר רחוק מן השכל להיות לו מתן שכר על מנוה זאת של סבת ולכן נרדף להודיע מתנה כזו הש"כ שחר מלות שהשכל נתן להיות לו מתן שכר ודו"ק :

א"ל רבא בר מחשי' הכי אמר רב נחמן הוה מתנה לחבירו לר' להודיע שחלחל לדעת וגומר ויש להקשות מאין ידע רבא שהיה מלחא

חרושי הלכות מסכת שבת

כאן מקטין כיון שגזרו על אובלחין מאי צריך התנא ליהשב משקין ומה היו לבו לתרן דה"א דמשקין טעמינו ממי מטמא אם כן תקטיו וכי בלא בגזירתם להקל לא חדלי גריכין לתרן דה"א משקין לא טביח אם כן גם התנא שחייב י"ח דברים מתוך בתיורן אחר והוא קרוב לדברי חידושי הלכות ודו"ק :

דף יד בתוספת ד"ה תנא את הידים וכו' להכי מייתי ברייתא וכו' מיהו קשה למה תנן כל כחבי הקודש מטמאין את הידים וכו' הלא כל המוסל את החרומה מטמא הידים ולמה קטו כחבי קודש בפני עצמו ויש ליישב דנקט אילו פהם מטמאין מטעם דר' פרק וכמ"ם בחידושי הלכות בדבור אחר כך ודו"ק :

ע"ב בגמרא ואר"י אמר שמואל י"ח דבר גזרו וכו' ואין לתרן דה"ק דבידים נחלקו שמאי והלל לבד בלי טיעתם ובשאר מקומות נחלקו שמאי וקיעתו והילל וקיעתו דהרי יוחזר מוכחה דברים אשר הולקין בית שמאי עם ב"ה וק"ל :

שם גמרא ואכתי שלמה גזר כו' לאפוקי מקודש הוה סבר דשלמה גזר ולא קיבל ופתי שמאי והלל וגזרו וקיבלו מנייהו לאפוקי עכשיו שתיק דשמאי גזר ולא קיבל אם כן תקטיו והא שלמה גזר וה"ה דה"ה דשלמ' גזר לקודש ולא קבלו ופתי שמאי וגזרו לקוד' וקיבלו אותו תלמידיהו גזרו אף לתרומה וק"ל :

בתוספת ד"ה ואילו שמאי והלל לא נחלקו וכו' מכל מקום צריך לומר דכל מעשים היו וכו' ועיין במהר"ם וקטל משמע מדבריו שהבינוהו בולד לנת פנהלקו שמאי והלל זה היו ב"ח דבר ואינו כדברי אמרו לקמן דשמאי והלל גזרו ולא קיבלו ואחו תלמידיהו וגזרו וקיבלו מנייהו אף עיקר דבריו אין להם מקום בחוספת וכמ"ם בחידושי הלכות וגם לפי מה שפירש הוא כונת דברי החוספ' אינו מדקדק מ"ם החוספת ב' מעשים היו ואיך תלה תירוץ' בזה דהא טפיר איכא למימר אף אם היה ב' מעשים מ"מ מדנקט לשון זה של והיה קשה לישראל היה גם כן עבור שהיה הלל כפוף אף בקיור היה להם לתרן דלאו בשביל הלל היה קשה יום זה ובעיני יש לפרש דודאי אף אם היה הלל כפוף גבי י"ח דבר מכל מקום איכא למימר דהיה כפוף אוחו היום בשביל בולד לנת ולא בשביל שחר י"ח דברי' אם כן טפיר הוה אפשר לומר דהיה הכל מעשה אחד ביים א' מכל מקום צריך דב' מעשים היו ב' דברים שהרי אמרו גבי בולד לנת דהיה הלל כפוף וגזרו ולא קבלו ואחר כך אחו תלמידיהו וגזרו וקיבלו מנייהו ולא טיך לומר שהיה הכל ביים א' וכמ"ם בחידושי הלכות ודו"ק :

דף יז ע"ב בתוספת ד"ה אין נותנין וכו' אבל קבלת דמחזיר דהוי ברשות ישראל ויעידו שהוא טלו ולא כמו שהבין בחידושי הלכות וק"ל :

דף יח ע"א גמרא והסתא דאמרת ולב"ה גז' מגודת חיה ועוף וכו' וק"ק אם כן אימא דלא תירן לב"ה דטביח כלים דאורייתא רק חליביה ב"ם תירן כן מכה קופיות זו של מגודה ויש ליישב ודו"ק :

בתוספת ד"ה לימא מר וכו' למתן דמסיק מתן תנא וכו' דלא לומר לפי המסקנא דאמר :

כאן נחסר בהעתק

אף לעיל מטום טביחה כלים חליביה דב"ם קאמר אם כן כיון שרוב יוסף הוה כונתו לעיל כב"ם אם כן נאמרי קאמר לרבה לימא מר וכו' הא יומ' גיחה לרבה לקומי כב"ה ומהר"ם דחק בספרו לא הבין כן דוחק עמנו בדבר שאינו ודו"ק :

ע"ב גמרא א"ה מונמר ונפריח ממי וכו' היינו לרבה פריך דסבר דברייתא כב"ה ומוסוס השמעת קול וק"ל :

בתוספת ד"ה גזירה שמא יתחב כו' ויש לומר דהם ידע טפיר וכו' ויש לדקדק אמאי לא תקטי ליה מונמר ונפריח ממי לגזור דהרי גם שם אין דבר מפקי ומאי קאמר אי הכי ויש ליישב וק"ל :

דף יט ע"ב בתוספת ד"ה הכי ברבו וכו' משמע דאית ליה לר"מ מוקפה מחמת איסור וכו' עיין בחידושי הלכות ודבריו דחוקים והיו אחר נראה לומר דמתני' אין הוכחה דשאני נר שהדליקו באותו שב' דאיכ' מרזייהו מחמת מילוח ומחמת איסור וע"כ מביאו לראיה עשויה דאינו ראוי לטוב וכו' וק"ל :

דף י ע"ב גמרא השתא פתילה אמר עונא וכו' ולפ"ז צריך לחלק בין קנים לפולת' דיוחר הקנים נוחים לידלקתן הפתילה ודחוק ויש לפרש דאין צריך רוב של כל אחד אלא ברוב של אחד ודולקי' והולכים האחרים :

שם בגמרא אימידי העיריים והכלך וכו' ונ"ע אמאי מקסי מביריתא ואינו מקסי ממתי' דמסכת כלאים ע"ט דתנן העיריים והכלך אין בהן

בא"ד ור"י מפרש דקאי ממי אמטכסא וכו' ק"ק מנ"ל למקטן דלעיל קאי אמטכסא לבד וכו' פליגי דרבנן מטכסא היינו כלך ולא שירא פנדא ולאביי מטכסא היינו שירא פנדא ולא כלך ויש ליישב ודו"ק :

ד"ה ותנא דידן וכו' מפני שאין הסמן יפה וכו' י"ל דבריית' אשמעינן דאיכ' בפתיחות גם כן פסול אם הפתילה גורם שאין הסמן מושך יפה אבל במתינתן כל פסול דפתיחות דקחשיב הוא מפני שהאור מוסכסך ודו"ק :

דף לו ע"ב בחוספת ד"ה כירה שהיא קיורה וכו' ותנן הוא הנקטר על השיבולת וכו' כתב בחידושי הלכות ומהר"ם דהתוספת ע"כ היפך מפרש"י דקס היינו חסמוכסא ונבבא הוא זכות וכו' אך קשה לפי דבריה' למיתיבי נבבא והלא נקראת תנן וע"כ נראה דלפי התוספת נבבא הוא מין אחר לגמרי היינו עינים דקיס קטש וק"ל :

בתוספת ד"ה וכו' אומרים אף מחזירים וכו' דמי ללא הכי מנ"ל דרבי אשיעא סבר מחזירין אפילו כשבת וכו' ואין להקשות מנ"ל לגמרא באמת להכיח דרבי אשיעא סבר מחזירין אפילו כשבת דלמא הא דאמר להחזיר היינו דחוקא כשהוא קר כמו בע"ס ומנ"ל לגמרא לחלק בין שבת לע"ס ד"ל דהגמרא סבר דאם כן דלא אכר לא כשהוא קר ממילא ב"ה דפליגי וסבר מחזירין היינו אפילו כשהוא קר ואין זה סברא להתיר כשבת כשהוא קר ודו"ק :

דף לז ע"א גמרא ח"א בשלמא להחזיר תנן היינו דמי לן בין תוכה וכו' נראה לתרן דודאיו הפספסן מתחלה ג' ידע שיש לתרן דקאי אסיפא אך היה נראה בעיניו תירן זה דחוק בי יוסר יתא למינ' דקאי אבל המתני' וא"כ לעיל דלא ידע שום תירן על המתני' כאן דמוכה דלמית תנן אז מוכרחים לתרן דרב קאי אסיפא אבל אחר שתיקו לו דגם במתינ' איכ' למימר דלהחזיר תנן ח"כ חזר הדבר לתקומו שיתיר יש סברא לומר להחזיר תנן כדי שמוכל לומר גם כן דקאי ארישא וע"כ מקסי קושייתו ומשיב לו התרן דאין זה התירן דחוק מה שרב קאי אסיפא וכו' מדויק גם כן לשון מי סברת בזה טוכל לתרן מקטן זה עם ת"כ כ' כירות וכו' אך בזה אף צריך לשמואל דטוכל לומר דרב לא ידע דברייתא דב' כירות ודו"ק :

ברש"י לשהות וכו' הלכך עקר לא יחזיר עיין בחידושי הלכות ובמהר"ם מ"ם לתרן קופיות הכמת שלמה ע"ס אך זה אינו מתורן מה צריך להוכיח דעקר לא יחזור מכה סיפא דמתני' דב"ה הא מוכח מכה ב"ם :

ע"ב גמרא תרתייהו תננהו וכו' ויש לדקדק כיון דאמוראי כוכא ונאליביה דרבי יוחנן וכן רבי אוסיעא לעיל סבר דחוקא קטמה והיינו דלא במתינ' דאין נותנין פת וכו' אם כן צריך רב שעת סברה כמו מתני' דלעיל ולא דלא כשהו מ"ד ויש לתרן דהמקטן מקסי דה"ל לפסוק הלכה כמתני' מתני' דאין נותנין פת אך לפי מ"ם החוספ' ופוסקי' כרב שעת מטום דרבא דאמר מרזייהו תנינא סבר כותייה ולפי מ"ם דהמקטן מקסי כך אין לראיה מזה וכמ"ם הר"ם ויש ליישב ודו"ק :

בתוספת ד"ה דחוקא דמתני' דכירה וכו' עיין מ"ם חכמי שלמה ומהר"ם אבל אין נראה בעיני דאם כן תקטי לפסוק הלכה כמתני' אך נראה לפרש כפשוטו דקמ"ל דגם המתני' סברה כמו מתני' דלעיל ולא תימא שהולקים אהדדי ורב שעת אשמעינן רק פירש של המתני' אף שלפנין אין לי תועלת בו מ"מ אשמעיננו ודו"ק :

ברש"י ד"ה הא קרמו וכו' וחסר לאו גרוף וקטס וכו' לא ידענא מאי צריך דש"י לזה הלל מוכח להרי' כן מסיפא דתנו ולא הדרה ע"ב נחלים וק"ל :

דף לח ברש"י ד"ה עבר ושהה במזיד וכו' עיין מ"ם בחידושי הלכות אך לפי דבריו יש לדקדק מאי קפטיט ממה שאסור רבי יוסי חמין טעמיהו ע"ג כירה וכו' דלמא מה שאמר נסתהה היינו פוגג בפשוטו ששכח ע"כ אסר לאפוקי פוגג כי האי שסבר שמוחר לבשל אימא דמוחר לאכלה ונ"ל דמ"ל לומר מדלא אמר גבי רבי יוסי שמתל ששכחו חמין ע"ג כירה ואמר נסתהה במזיד לגמרי א"א לומר אך מ"ם בחידושי הלכות אלא חדאי מור :

בתוספת ד"ה עבר ושהה וכו' בשל ובסוגג וכו' והיה קשה לי לפ"ז אך אמר לא לשבת אם כשבת זה שכחו והניחו ע"ג כירה מה הזהיר ואמר להם שלא יעשו כן כשבת הבאה גם הם יודעים שאסור לעשר כן רק ששכחו וראיתי בר"ן שהקשה זה מיהו לדברי החוספת צריך לומר שסחזיר אותה שיראו שלא ישכחו מכלל ואין ויעשו כ"י לנענאם כדי שלא יעשנו אחר כך וק"ל :

דף טז

חרושי הלכות נוסכת שבת

כב

שבע היינו לרבה דלמא היינו לרב יוסף אין בעיני קושיא דאם כן מאיזה סברא בא רב יוסף להקשות אס עבדי וודאי דעבדי כיון דלא ידע כלום מן החיובות לאפוקי אס רבה ידע מן החיובות אף שרבה לא ידע כלום או לא סבירא ליה מכל מקום היה חמיה בעיניו אס רבה עבדי כרב מאהר שהוא לא ידע מוס חירך על החיובות ודוק :

בתוספות ד"ה דלמא ה"מ וכו' משום דסתם מחתימין דלא כחיות וכו' וק"ק דהמ"ל בקיטור דלמא ה"מ היכי דליכא סתם דלא כחיות אבל היכי דסתם מחתימין דלא כחיות לא ויש ליישב וק"ל : ד"ה הלכה בדברי וכו' אמר ר"ע אפי' חכ"ע שפ"ן וכו' ולפ"ז הקשה החוספ' הא ר"ע תלמיד הוא לפי הגירסה בתוספת אמר ר"ע אפי' חכ"ע אבל אין זה סברא לומר שהחוספת הבין כי כ"ש הוא שפ"ן וכו"ש כדחושף הלכות ע"מ וק"ל :

ב"א"ר שהיה דור שלישי לב"ס וב"ה וכו' ר"ל תלמיד שלישי דהיינו ר"ע היה תלמיד של תלמידי שמואל דהיינו רבי יוסי ואחר כך רבי ישמעאל אבל מה שכתוב בחידושי הלכות דלא היינו שמואל והילל שהיו הרבה דורות מקודם אבל בית שמואל ובית היילל הם תלמידי שמואל והילל והם רבי עקיבא וחביריו היו מחולקי' וכו' אינו מבין דהרי בגמרא אמרין רבי עקיבא תלמיד הוא לגבי רבי אליעזר ורבי יהושע שהם היו תלמידי שמואל ודוק :

ע"ב גמרא חדע דאמר רב יהודה וכו' ע"ן בחידושי' ובעיני נראה לומר דעל רבי מאיר קשה יותר דהיה לו להורות בקיטור אל תחייב ואל תסוך והוא קאמר אין מדיחין משמע הורה לו דין הפשוט בכל מקום אלא וודאי כיון דעשה לאפרוסי' מאיסורא מותר לו גם זה לעשות מכ"ס כאן שאמר לו שאל יעשה ויתן בכלי ראשון ולא הורה לו דין ממקום אחר ודוק :

ש"מ המבטל בחתי' טבריה חייב וכו' ויש לנדקק מ"ל להוכיח שחייב אימא שאינו רק איסור לכתחלה ויש לפרש דהיכחחו דאם לא היה רק איסור אס כן למה דחה האיסור להרהר בדברי תורה מפני איסור זה ומאי אולמיה דהאי מהאי אלא וודאי שיש כאן חיוב ודאי מה שמותר דהיינו מכות מדרות היינו לאסוקי גבי איסור של הידור אין כאן מכות מדרות וה"ה בדין של ר"מ אין מדיחין וכו' הוא גם כן כמות מדרות ודוק :

דף מא ע"א ברס"י ד"ה שותין מתימיו וכו' ואף דבגבי חמין ליכא מתן דפליגי מפני שהוא מלמחך ורע לו כאן מיירי שלא ביטל כל זרכו ומעבוד יום ואנטיכי אינו מבטל רק מוסקי' הבל ודוק : **בתוספות** ד"ה מוליאור וכו' שמוגו במים חמין ה"ן וכו' לפ"ז החוספות משמע ששופך מן המים לתוך ה"ן ואם כן ע"כ שופך מן הכלי שני ולעיל אמרין דכלי אינו מבטל ונריך לומר ששופך מן האנטיכי עגמו לתוך ה"ן ודוק :

ע"ב בתוספות ד"ה ולא שנו וכו' ומשמע אפילו במחתימין וכו' נראה מדקאמ' שתמא אבל לגרף ולא קאמר אבל אס אין זו מ"ס דהא איכא למיטעי ואמר אפילו כונתו לגרף אלא וודאי דבאמת סבר אפילו כונתו לגרף ול"כ מקשי לכתחילה מי ערי ואחר שגרף התרען להגיה יותר כיחא ליה להגיה אלא שיעור להפסיד מלהגיה לא שנו אלא אס אינו ע"ך רק להפסיד אבל אס ע"ך לגרף מותר אך ק"ק בקיטור י"ו לא להגיה ושמואל אומר אף לגרף אס אינו מתכוון מותר ויש ליישב ודוק :

דף מב ע"ב בתוספות ד"ה ואין כיוותין וכו' איכא לאוקומי כר"ס וכו' ע"ן בחידושי' הלכות ואיני מבין דבריו וגם מתוספות דלקמן משמע דמ"י אחי מחני' גם כרבי יהודה אך דקשה לתוספות דאין נראה לומר דסתם דמחני' אחי כרבי יהודה לבד ולא כר"ס דהא הלכה כר"ס ולכן כתבו דמ"י אחי גם כר"ס וק"ל :

ב"א"ר והטלטול עגמו וכו' ע"ן במהר"ם ודבריו דחוקים דבגמרא אמר אלא שפ"ן שבכר ואך אפשר לומר דנקט משום נר עגמו אך דקשה לתוספות כאן וגם לקמן למה אמר דאין כיוותין מן השמן ולקמן אמר אלא שפ"ן וכו' הל"ל גם נר עגמו ע"ז מתרנין דבכר עגמו אין ע"ך טעם זה ודוק :

דף מב ע"א גמרא איחיהב חבי' וכו' ע"ן בחידושי' הלכות ובמהר"ם ואינו מבין אס ידע אפי' לחלק בין גרף לנקוטו ולאוקומי מחני' בצריך ואינו הסוד אס כן מה מקשי לעיל ארבה לפרס"י דלמא רבה סבר פשיטא מותר אפילו הגנה שאינו מנויה ונ"ח כאן איסור אין כלי ביטל אף באינו גרף למקומו או אס יש הגנה מתייה החיוב אף באינו גרף אך הגרסה לומר דודאי המחני' אהדדי ליכא להקשות דאיכא גתך החכ"ס והא כרבי יהודה אך חרבה ורב יוסף מקמו דעסקתה אס אמרין דבריה' אליביה דכ"ע ואף אס הם מפרשים דברי רב חסדא ורב חסדא קאי אמתני' מ"מ גם רב חסדא מתמנה שוסק הדין אליביה דכ"ע ובפרש' להלכה כר"ס ודוק :

דף לט ע"א בגמרא רבי יוסי אמר לך וכו' ולא ניחא ליה לתרץ דארשא קאי ורבי יוסי סבר כאש"י טבריה ורבין סברי כח"ק דמשמע להומדקאמר סתם דרבין אפרי משמע שמוס אחר לא חולק על רבין ודוק : **בתוספות** ד"ה מפני שמוז' וכו' וסבר רב יוסף טילטול מן הגלד וכו' ולפ"ז המ"ל איכא בנייה טלטול מן הגלד בכר אחר אך דמקסי מלי בנייה כד"ן זה של הטענה כחול :

ב"א"ר והוי חופר שהוא תולדה דתורש וכו' ע"ן בספריהם ולדידי' יש עוד להקשות מאי קאמר מלי הלל חילוק גדול יש אס אפי' מוס גזירה היינו מדרבין או אס הוא איסור מדאורייתא אלא וודאי דלא דחוקא חופר ודוק :

ד"ה איכא בנייה וכו' והא דמשמע בנייה דבעפר תיחות מוי ע"ך גומא וכו' ע"ן במהר"ם מה שהניח בחימה דלמא רס"י סבר כמו שכתבו אליבא דרבה ולדידי' אין כאן קשיא דמלשון הגמרא שמו' י"ז וכן מלשון רס"י סכתב וחי' לאווי עפר הדבוק והוי חופר וכו' לא משמע דחיישין שמו' יחס' גומא דחיישין דלמא ע"י שיטתו הבינה י"ז עם הבינה עפר הדבוק והוי חופר גומא ואס כן רב יוסף דסבר דזהו נקרא חופר גומא אף על פי שאינו ניכר הגומא כי טען הבינה וכל מקום הוי חופר גומא אס כן מלי מפני דבעפר תיחות הלל אחתי נקרא גומא וזה ברור ודוק :

ד"ה א"ל לומ' שמו' י"ז לגזור וכו' ע"ן בח"ס ובחידושי' הלכות ובמהר"ם וחתימה לי עליהם למה לא כתבו דבריהם לעיל בסמוך בדבור מפני שמוז' בסוף הדבור קשה לרש"ב וכו' מדקאמר א"ל למ"ד שמוז' וכו' משמע דלרבה כיוח עכ"ל אמאי לא הקשו ע"ס מה ר"כ"י החוספ' להוכיח זו ואינו מוכיחם מדקאמר מלי בנייה ואיכא בנייה משמע דלרבה אינו סבר מפני שמוז' וגם מזה מוכח שהאמת הוא שיש לתחוק מלת לגזור והתוספות מקשין בקשיא החברים ומלי מקשי אלא למ"ד שמו' י"ז למה יחא איסור הלל אינו קשה כלום כי הוא סבר שמו' י"ז ע"ן נכין לעיל מקשים למה ניחא לרבה הלל גם לרבה קשה כי אך ע"ך לומר שלא יסבור מפני שמוז' לאפוקי גבי קשיא הרשאים ללא למ"ד שמו' י"ז לגזור אינו קשה כלום על המקשן אף אס יסבור שמו' י"ז גם כן מכל מקום קשיא המקשן הוא שפיר ודוק :

ע"ב גמרא ה' הוחמו מערב שבת וכו' וק"ק הלל ע"כ ר"כ"י לומ' דמחני' לא זו אף זו אחי דל"כ קשה לא לתיי' אסורים ברחייה דכ"ס הוא מאסורים בשתייה א"ל ודאי דקחתי לא זו אף זו אס כן נתרץ לעולם הוחמו מע"ס גמי אסור והא דקחתי בשבת אסורי' ברחי' משום לא זו אף זו דאסורי' בשתי' דהיינו דחוקא כשהוחמו בשבת ויש ליישב דלא ע"ך לומר לא זו אף זו אלא כשע"כ גם דין ראשון גרף המחני' להשמיענו רק שהוא פשוט מכת הסיפא ועל זה מתרני' לא זו אף זו לאפוקי כשדין ראשון פשוט ממוקי' אחר לא ע"ך לתרץ כן וק"ל :

בתוספת ד"ה לא שנינו וכו' משום דמחני' הוי מלי למידק וכו' לאפוקי לפי מה שתרין להסתפק איירי אס כן רחיה לא איירי כלל ברחי' עניו י"ז ורגליו רק שהוא כ"ס מכת אסור בשתייה ואס כן גם רחיה דגבי י"ט איירי להסתפק וסם מותר בשתייה וה"ה ברחי' עניו י"ז ורגליו וכן כתוב בחידושי' הלכות ודברי מהר"ם דחוקים ואינם מובני' ע"ס ודוק :

ד"ה והא מעשה דאש"י וכו' ורב חסדא אמר אבל קרקע ד"ה מותר וכו' והיינו מדקאמר דברי הכל מותר משמע שכולם סברי דין אחד וסוין צוה ואס כן כיון דרבי מאיר מחיל אפילו בשבת ה"ה שאל המ"ד ובחידושי' הלכות דמחני' ללא טורח וק"ל :

דף מ ע"א גמרא איחיהב כל הכי חיובתא וכו' ואין לתרץ דלמא ה"ק כעין פניו י"ז ורגליו מותר לרחוק כל גופו וכל גופו בבת אחת אסור אבל כל גופו חוזמאבר אחד מותר דמה שקאמר חוזמאבר אחד משמע דאחר כך מותר לרחוק אותו אבר גם כן זה אסור כי אס אבר כל גופו ודוק :

ש"מ דלמא לא שמיע ליה וכו' כל הספרים מוחקים מלת דלמא דל"כ אינו מקשי כלום ואי לא שמיע ליה וודאי עבוד אבל בעיני קשיא ואלמה באמת חייב מתרץ הגמרא כן ולא גרף לתר' כחומרי דרב עבדי וכו' רק יתכן דמסקא ליה ונריך לומר דאם כן הוה ליה לרב יוסף להקשות לאפי' בקיטור שמיע ליה לרבה הכי חיובתא או לא ומה שכתב מהר"ם ל לא שמיע ליה היינו ללא סבירא ליה נראה דהיינו כיון דלא שמיע היינו בוודאי לא שמיע ואך אפשר לרב יוסף לידע שרבה לא שמע וכו' לא זה ידו מתוך ידו של רבה אלא וודאי דהיינו לא סבירא ליה ואס כן שפיר ידע רב יוסף שלא סבירא ליה אבל מה שכתבו בחידושי' הלכות שיהי קשה ליה מדקאמר איחיהב וכו' אינו מבין אס כן לא מלי דלא סבירא למה הכי רבה עגמו בחיובתא ולמה לא חירך דלא סבירא מתייה טעם עגמו גם מ"ס מ"ל לרש"י דלא

חרושי הלכות מסכת שבת

שם בגמרא הכי נמי צריך למקומו וכו' וק"ל למה נקט אבל כלי כופה עליה שלא תשבר הא חפילו ליתן תחת תרנגולת מותר דאין כאן איבוד דאין כלי כופה אלא לרבר הכיטל ואין לתרן דבאמת זה אסור משום מוטל כלי מהיכנו דאם כן ה"ל לתוספות להוכיח מכאן דגם רבי יוסף סבר דאין מוטלין כלי מהיכנו ולר"ך לומר דהתוספת סבר דאין זה רבותא כלל וכמו שאמר ר' יצחק כסם שאין טחנין כך אין נוחנין ודו"ק :
דף מד ע"א בחוספות ד"ה לדברי המחזיר וכו' והכי נמי אמר בס"פ דחולין וכו' אין נראה לפרש שהתוספות מביאין ראיה לומר שהגמ' דכאן כותב עלמא הגמרא דחולין דאין זה סם לא משנה ולא ברייתא אך החו' טחנין דמדקאמר גמרא דברי הכל אסור משמע דלפי המסקנה יש סכרה בעיני רביאלורב אשי לומר דגם רבי מאיר סבר דלא בעינן פרוסי והכי נמי אמרין בחולין והיינו גם כן משום דנראה פשוט בעיני הגמרא לומר כן אליביה דר"ע גם כן ומה שכתבו מהר"ם דלר"ך לישב למה לא כתבו החוספות כן לפרש"י אינו מוכן דלפי פרש"י רבי זירא גופיה אמר הכי אליביה דר"מ ואם כן מה לרבינן להביא ראיה עליו לאפוקי כאן שהתרת הגיה כן בדברי ר' זירא ע"ז לרבינן לתרן מכל לתרן להגיה כן ודו"ק :

ע"ב בחוספות ד"ה יש עליה מעות וכו' דבשבת חק ס' נוטל ממנו הכר וכו' דלא לומר ואם כן משמע אפילו היו עליה בין השמשות בשמנע עכשיו מותר אחר כך כמה שכתוב החוספות לקמן בסמוך ואם כן מיד קאמר אחר כך והוא שלא היו עליה בין השמשות ודברי החידושי הלכות אין נראה בזה ואין להקשות אמאי לא דחו החוספות דלא מני איירי בשבת דאך קאמר בגמרא והוא שלא היה עליו בין השמשות הא כיון דשבת ע"כ היה מוכח בין השמשות גם כן דים לפרש דה"ל והוא שלא היה עליה כל בין השמשות רק באמצע בין השמשות וזה לטעם ודו"ק :

בא"ד והוי כגמרו בידי אדם וכו' עיין בחידושי הלכות מה שהאר"ך כזה אבל לרדי לא קשיא כלום דודאי האל עכ"פ לריכס לומר אפילו למ"ד דסבר אין מוקפה לחמי שבת מכל מקום מודה נמי דאקפולת לבין השמשות כו' ואם כן גם כאלו אף אם גמרו בידי אדם כזה בדעתו ליטלו אחר כך מודה דלא אמרין מוקפה לחמי שבת מכל מקום גבי בין השמשות סבר דאסור והא דאמרין לעיל דגמרו בידי אדם גם כבין השמשות מותר סבר כתבו החוספות לעיל דהיינו דחוקא היכי דיכול להשתמי גם בבין השמשות כגון לקררן או היכי פרולה שיתבטל בלא דחוי לאפוקי כדון דאין הוי כמו אפרוחים דרש"ט להכיח בין השמשות וכמ"ס התוס' לעיל ודו"ק :

ד"ה הא אין עליה מעות וכו' וקמ"ל דבאיה גשמתה וכו' דליכא לתימר דקמ"ל דין זה עלמא דכאין עליה עכשיו אף על פי שהיה עליה בין השמשות מותר דזה כבר אשמעינן במתניתין דסרק נוטל ממנו הכר וכו' וק"ל :

דף מה ע"א בגמרא והא בעי מיניה דרב וכו' וליכא להקשות הא ע"כ גם התקשן ידע זה דיש לחלק בין שעה דחק דל"כ אף יהיה מבין ולמה שאלו הם סדגא דחטכה מקמי חברי ולא מבעי לכו בפשוטו כד לאמר סככה אי מותר לטעם כרבי שמעון אי לאו אלא דודאי דזה פשיטא לכו דאסור רק הם שאלו כיון שהוא שעת הדחה מקמי חברי יכול להיות שנתקן דיש לומר דהתקשן סבר מדהטיב להם בכסם ספיר דמיוולא אחר כיון שהוא שעת דחק ספיר דמי משמע דגם במקום אחר כבר כר' שמעון ומתקן לו התרן שעת דחק שאינו קשיא למה השיב להם כהם ע"ז מביא דהא אמרי ליה וכו' ואם כן באמת השיב רביון שהוא שעת הדחה ודו"ק :

שם כדי רבי שמעון לכוון עליו בשעת הדחה וכו' וק"ל אם כן אמאי לא אמרי בגמרא לעיל הכי נמי מסתברא דרב כרבי יהודה סביר ליה מדאמר כדי ר"ם לסמוך בשעת הדחה משמע דשלא בשעת הדחה אין לסמוך על ר"ש ויש לומר דיותר נראה ליה להביא ראיה בלא שום דיוק גם אין זה הוכחה גמורה דיכול לתרן דרבי קאמר אפילו למאן דסבר כרבי יהודה מכל מקום כדאי רבי שמעון לסמוך עליו ודו"ק :

שם ומה היכי דלא דחיה בידיים אית ליה מוקפה וכו' ולעיל דקאמר וממאי דר"ש היא וכו' לא הוי מני להוכיח דאי רבי יהודה ומה היכי דלא דחי' בידיים ואין מוקפה נחמת מנהו אית ליה מוקפה כ"ס בבבא דדחיה בידיים ומוקפה נחמת מנהו דליכא לתרן דאשמעינן אליביה דרבי יהודה עד מנא י"ט אחרון ואם התנה הכל לפי תנאו ודו"ק :

ע"ב גמרא מי אמר רבי יוחנן הכי וכו' ולעיל גבי בעיא דר' לקיס מר"י הוי ליה להגמרא גם כן להקשות כיון דבעי לרבי יוחנן אליביה דר"ם בגמרא הוי שמי' גיה מרבי יוחנן דכרבי שמעון סבירא ליה במה

סכתוב רש"י לעיל גבי בעיא דרבי שמעון ויש לישב דלעיל איכא לתימר דר"ם לקיס אליביה דנפשיה פריך דהוא סבר כרבי שמעון לאפוקי רבי יוחנן אפטר דסבר כרבי יהודה לאפוקי לעיל גבי בעיא דר"ם ודאי דאין הוא נגד אביו ואם הוא סבר כר' חזאי דשמעון מאביו כן ודו"ק :
בתוספות ד"ה הב"ע דאית ביה אפרוח וכו' אמאי קאמר בסמוך דמורה ר"ם בצעלי חיים וכו' אבל כאן יש לפרש דמתרן דאית ביה אפרוח מה היינו שלא היה חי מעולם רק מיד טולד מת ואם כן לא היה ראוי מעולם לשחוק את התינוק ודו"ק :

ד"ה דאית ביה בילה וכו' ואפטר דמסוה הכי וכו' מ"ס בחידושי הלכות דאיכא לתימר דרבי יוחנן אליביה מאן דאית ליה טולד קאמר אינו ככון דאם כן קושיות הגמרא מעיקרא ליתא דים לתרן דרבי יוחנן אליביה מאן דאית ליה מוקפה קאמר אך לר"ך לומר דיש לתרן דהאמת רבי יוחנן אית ליה טולד וממ"ס מהר"ם ובדברי הי"ט מסכת בחידושי הלכות משמע כן בהגה"ו אש"י ע"ס ודו"ק :

דף מו ע"ב גמרא והלמטיים מפשלים וכו' הוצרך לזה דלא תוכל לתרן דשאני גבי מוכרי כסות דהכל יודעים ששעה בשביל מכירת בגדים ולא בשביל הגשמים משא"כ גבי טר דהרואה סבר שמתעטל כדי שיכבה מפני זה מביא דהלמטיים מפשלים במהלך וא"כ הרי יכול המוכר כסות לעשות בענין אחר ואפ"כ מותר כיון שאינו מתכוון א"כ קשיא וק"ל . ואפטר בשביל מ"י זה לא רצה אבי להקשות ממתינתן זו ומקשי מבריתא :

ברש"י ד"ה ובלבד וכו' הא ר"ם היא וכו' ואין להקשות אם כן מאי לר"ך ר"ם לאשמעינן גבי טטה וספסל דהוא מדרבנן שיותר כשאין מתכוון הא אפילו בדאורייתא מותר דבר שאינו מתכוון דיש לומר משום דרבותא דרבי יהודה נקט וק"ל :

בתוספות ד"ה והתנן רבי שמעון וכו' דאם כן דשני ליה בין נפל זו וכו' עיין בחידושי הלכות מה שכתוב בזה ואין דבריו נראים מכתה טעמים אך נראה דודאי קושית הרש"טוה אין לריכס החוספות להוכיח עכשיו שהיא ממילא אך מקשים יותר חזק דאפילו לבגרת המקשי דטעם דרבי שמעון הוא נחמת מוקפה אכתי לא פריך מירי כיון דידע דיש לחלק ודו"ק :

בא"ד ויש לומר דחור ביה אבי וכו' דלא לומר וכיון דסבר אבי בנחמ' דרב אשויעא דבנפל בעי'ט דינו כמו נפל ביום טוב ואין חילוק בין חד מי ימר לתלתא מי ימר סבר דה"ה שאין לחלק בין חד מי ימר ובין לא כלום ודו"ק :

ד"ה מי ימר דנפל וכו' לכן נראה דלאו דחוקא וכו' וה"ה דהוי מני להוכיח דאי רבא קאמר דחוקא בתלתא מי ימר דהיינו בנפל ביום טוב אסור רבי שמעון א"כ היכי פרי רבי יהודה הא חזאי מוקפה היא וק"ל :

בא"ד וכן מוכח מלחפתא וכו' וליכא להקשות עכ"ל למקשן להקשות דלמא רבא דחוקא בתלתא מי ימר קאמר דדחוק לומר דהתקשן סמך אגמ' דבינה דיש לומר דהתקשן הוכיח כמ"ס בסמוך או הוכחחו דחוקא בתלתא מי ימר קאמר אם כן מאי לר"ך לומר גבי כר דליכא מי ימר כלל הא אף אם הוי חד מי ימר יכול לתרן דשאני התם דליכא תלתא ודו"ק :

ד"ה מי ימר דמוזקק וכו' ויש לומר דבעל לא יחא להזדקק וכו' נדרים של מנה וכו' ואף אם באמת יכול להפטר מכל מקום לא שוכחה דעתה כי הוא סבר שלא ירצה להפטר כיון שהיא של מנה וכו' מתוך נמי גבי נשאל' לנדרים כי גם סם לא קומיכס דעתה כי שמה החכם יחמיר על עצמו שלא להחיר כיון שיש לו קצת מנהו לאפוקי הרצועת אין מחמירין כל כך על עצמו ודו"ק :

דף מז ע"א בגמרא הכי נמי דאית ביה קרטיין וכו' ואין להקשות א"כ מאי קמ"ל הא מתניתין היא דיש לומר דאשמעינן דקרטיין חשיבי וק"ל :

בתוספות ד"ה לי החיר רבי וכו' השתא סלקא דעתך דאמר מוקפה וכו' הוצרכו החוספות לזה לפרש דהתקשן סבר מסברא דנפשיה דאמר מוקפה היא לגמרי אפילו לרבי שמעון ושלא כדברי רש"י דפי' דהתקשן סמך עלמא אמ"ס לעיל דרבי יוחנן כרבי יהודה סבירא ליה ודו"ק :

דף סה ע"א בחוספות ד"ה מ"ס מתייהס וכו' והא תניא בפ' כירה וכו' עיין מה שכתב בחידושי הלכות ובמהר"ם ולרדי לא קשיא ולא כלום דודאי כשיש דמתני' שבזמן מים מרובים באופן שכולדאי לא יתנו רק להפסיד לכן מותר משא"כ דיכול לתתם גם כן אף אם אינו טוחן רק להפסיד אסור אך בסמוך שרונים לומר הסברא בהיפך מותר יש להחיר בשואל קרוב לאש ממה כשהוא רחוק חסם כן כל שכן יותר

חרושי הלכות מוסכת שבת

כב

יותר יש לומר שהמקטן הבין דהוא מועטו סבר מהו מותר וע"כ הקפיד
מבדילתו והשיב לו רבי יצחק כי הוא כרביה סבירא ליה ולכן חיטתה
כי מה שמקשה עליו חקטי על רביה ואף אם אמרו כרביה סבירא
ליה דחולק על הברייתא מכל מקום שפיר איכא לעומר גם כן דאמרו
משום סבירא כרז דמחיר ולא פהא מוסברת עלומו סבירא כן ודוק :
ע"כ גמרא והא אן חנן כו' ה' הכי מה זה חומר בבהמה כו' עין
בחיידו הלכות ובמהר"ם ולדידי גרדה לתוך הכל דכל קושיות
המקטן הוא הא אן חנן גבי אדם דמותר אם כן מ"ס אדם מנאמה
בשלמא על הברייתא יש לתוך דבהדיא קאמר סוה חומר בבהמה לאסוקי
אמתניתין קטיא אם איתא דסבירא ליה דחומר בבהמה מבלאס כזה הוא
ליה למתני גם כן ולחלוק בין בהמה לאדם כמו הברייתא דהא גם
המתני' חני :

דף נה רישין בקרייהו כו' בחסות מהר"ל מביא גמרא זו ומקשה ל'ל
לומר רישך הל"ל בקי"ו רישא דרישך בחמימי ומתוך דעכ"ס
גם שמואל לא יפה עשה מאחר שהיתה זעקה אלמנה הל"ל לשמואל
להמליך בעדה נגד מר עוקבא וביחוד מוכח מ"ס החוט' בסם הגאונ'י
פ' זה בורר גבי עולם הפו' ראיתי שרא' שמואל יב לפני ר"י מאחר שר"י
הוכיח' לשמואל גבי למ"ל דכאן משמע בהדיא ששמו' לא יפה עשה כאן
והיינו משום שהיה לו להמליך בעדה ובהו מיושב מתי הקס' ר"י לשמואל
וכי לא ראה את מר עוקבא יושב בכאן אלא חדלי מטעם הלי' אפטר
כפשוטו לשמוע ומקמה לנהם אותה ובהו נחם לה ג"כ ודוק :

מיתרבי אמרו מלאכי שרת לפני הקב"ה רבש"ע מפני מה קנסת
מית' על אדה"ר א"ל משה קלה ליוחיו ועבר עליה א"ל
והלא משה ואהרן כו' ויש להקשות וכי לא ידעו המלאכים מה שחוב
בחורה ביום אכלך ומתו וגו' גם מ"ס והלא משה ואהרן משמע שבאי
לכתור החירון משה קלה ליוחיו והוא פסוק מלא שחדס הראשון מת
בשביל זה ויש ל"שכ על פי מה שמצינו במדרשים והובא בחן טוב פרט'
בראשית שחדס הראשון מתרעם לפני הקב"ה ולומר רבש"ע איגולי
שחקנת מות לבדו' לא כתבת בחורה אדם כי ימות כולי וחלית המיתה
כי ממילא זהו כונת המלאכים ששאלין מפני מה קנסת מיתה על
אדה"ר ר"ל למה קנסת לחיות המיתה עבור אדה"ר הלא כבר כתבת
המיתה בחורה והשיב הקב"ה בשביל שעבר עבירה קלה לכן תלית
המיתה עליו והמלאכים לא הבינו החירון שחבו הקב"ה הסי' ששם
על המיתה עלמה ולמה מת אדה"ר מפני שעבר עבירה וע"ז באו
ושאלו והלא משה ואהרן כולי אלא חדלי שהמיתה מוכרחת להיות ואם
כן קסה למה תלית המיתה על אדה"ר והשיב הקב"ה גם אני מודה
שמקרה אחד לנדיק וגומר רק שמה שחלית המיתה עליו הוא בשביל
שעבר עבירה קלה ודוק :

דף נה ע"א גמרא אם שרים חטאו זקנים מה חטאו כו' גראה לפ'
דודאי גם פשוטו הדבר ידוע היא שהזקנים נענשים עבור
שלא יחיו בע"ה ולכן נקראים כאן זקני עמו אך שמקשי' אם גם שרים
חטאו אם כן למה נענשים הזקנים על שלא יחיו בעם זה חדלי שהעם
לא יקבלו התוכחה מהם וכיון שיש להם לחלות נענשים בחילין גדול שגם
השרים חוטאים כמותם ומי הענישם על חטאם ולכן אין הכו' ביד
הזקנים להוכיחם ומתוך דבאמת מפני העם נכד לא היו נענשים אך
הנכנס בא' זקנים בשביל שלא יחיו בחמתם גם בשרים ח"ף אם ספק יש
אם השרים יקבלו זהו ספק זהו מ"ס רבי יצחק לר' סימן לובחינהו
מר להני דברי ריש גלותא כולי ובהו מתוך ג"כ מה שלא אמר בשלמא שרים
חטאו אלא זקנים מה חטאו ודוק :

שם הא יתיב מר עוקבא כולי גראה לפרט דודאי גם רב
יהודא ידע שאין נענש רק מי שבדיו לשפוט אך רב יהודא היה
מפרט הכתוב שעב"פ נדיך כ"א לשמע זעקתו של העני והלמנה כי אולי
יכול ליתן לה ענה או שאר נחת רוח ולכן אמר גם כן לא סבר מר
כולי ולא אמר והכתיב לוטם אזנו אך לפי זה אמר ומתמה על שמואל
שלא אשגה לשמוע אפי' לדברי' וע"ז הקשה אוטם אזנו וגומר והשיב
שמואל חדלי נדיך כ"א לשמוע גם בדברים אולי יגיע תועלת להם מזה
אבל כאן כיון שבעל המשפט יושב אללנו אין אנו נענשים כל כך כיון
שבדיו לשפוט הדבר מיד ודוק :

שם על מנחן של נדיקים כו' על מנחן של נדיקים כו' גראה לפרט
שהזנבנו לזה ע"פ מ"ס פרק קמח דע"א רב אבה בר בהבא
דמי כתיב חלילה וגו' להמית נדיק עם רשע והכרתי מתוך נדיק ורשע
ל'ק כאן בנדיק גמור כאן בנדיק שאינו גמור והכתיב וגומר החם כמי
כיון שהיה כו' ה"ל בנדיק שאינו גמור אם כן הוסיף הקדוש ברוך הוא
להראות מידותיו של נדיק גמור אינו כספה פש רשע ועל הרשע' ח"י' של
דס כדילבור' שאלו לכד השרשע' גמור' רק שחמרי' יעול להיות נספים
שמהם

שיש למיגור גם כן אפילו כשטמון מוס מרובים ועל זה מתרשים דודאי סברא
הראשונה היא אמת דיותר יש חיבור כשהוא קרוב לאש ולכן בטישא
דמתני' ט"א רק להפסי' לכן מותר ונבי מותרה איירי גם כן באופן זה
ט"א לבא לדי' בשול ודוק :

ד"ה וכי מפני וכו' אך ק"קיון דאיירי בשל הפתק וכו' עין בחידושי
הלכות ובמהר"ם ולדידי לא קטיא כלום דהכי מפורט דברי אב"י
דאיירי בשל הפתק אלא חדלי סחס דיוני' דמוכין איירי בהפתק אם כן
גם סחס גמ' דמתוך דברי אב"י איירי בשל הפתק וק"ל :
ד"ה ה"ק אם לא טמון אין מטלטלין אמוכין קאי ולא אביו אמר וכו'
ואין להקשות אם כן אמאי מתוך הגמרא אקושיות לימא מקשיע
ד"ה א' אביו לבד קאי ולא אמוכין דיותר עסקתו לומר דקאי אמה דסיים
מכיה גם מהיכי חיינו לומר כן דלא קאי אכל הברייתא בשלמא כאן
היינו אומר כן מכל מתניתין דטומאים בגיז' אמר אך ק"ק גם בהי"כ
היינו אומר כן מדלג' תני במתניתין טומאין במוכין ואין מטלטלין דהוי
כמותא מכל שכן בגיז' אמר ויש לומר דנקט רכותא לאשמעינן דמותר
לשמוע בגיז' אמר ודוק :

דף נא ע"א בחוספות ד"ה או שטתן וכו' והכא מיירי בעין כיופי כלי
חרס וכו' קת' משמע מדברי מהר"ם שהבין דמ"ס מגולה
מקלחו הינו הכיפוי ואינו כן דעגולה מקלחו היינו פי הקדירה ולכן
אף אם הוא הכיפוי בעין כלי חרס מכל מקום יכול ללמד הכיפוי וק"ל :
ס"ב גמרא במתניתין חנא וכו' עין מה שכתבו החידושי הלכות ומהר"ם
לישכ דברי הר"ף והרא"ש ובעיני יש לפרט דבריהם דה"ק בגמרא
במתניתין חנא לובדקי וגמל יולאים באפקד ואם כן אכתי כפשוטו מדאמר
שרבע בהמות יולאות וכו' לאו למעוטי גמל בחטם דליכא למימר למעוטי
נאקה באפקד מדלג' קחשיב ליה דהא גם לובדקי יולאת באפקד ואפילו
הכילא חשיב ליה ודוק :

דף נב ע"א גמרא או דלמא זמנין דרכו וכו' בחידושי הלכות מקשי
מה נדיך לטעם זה ת"ל דלא מיטערא בהכי ולדידי לא קטיא
דודאי כיון דכי איכא עליה מיטערא בהכי אם כן מוג' אי איכא עליה
מיטערא ואין כאן משוי' ואי ליכא עליה דכפל אז אין שום משוי' עליה
לאסוקי נאקה באפקד דלא ח"ף בזמן טים עליה לא מיטערא זהו נקרא
משוי' וק"ל :

שם ברש"י ד"ה איתמר בהדיא דשמואל הוא דשרי כו' וק"ק למה הוי
זה בהדיא דלמא מה שאמר רבי היא בר אבין משום שמואל דלשמו
מותר הינו גם כן מכללא דמהליפין דלתי' למעוטי גמל בחטם וכמו
שמוכח רב יוסף ויש לומר דהוכיח מנ"ס רב היא בר אשי משום רב
דאסור ט"ג דשמואל מתיר בזה דליכא למימר בהיפך דמה שאמר רב
דלשמו אסור הוכחו דשמואל מתיר במתליפין ט"ג דרב אוקר דאם
כן מה הוסיף רב חייא בר אבין לומר משום שמואל דמותר הלא גם רב
יחא בר אשי יודע זה ודוק :

בא"ד ובהוא דמהליפין כדאוקתנא כו' לפי הגירסא שלפנינו כתי' הא
מקמי הא כו' א"ל לישכ כרש"י בזה דמתי' רזה בזה כיון דהגמרא
עלמה מתוך כתי' הא מה לו לתירון אחר ואף גם אם הגירס' כתי'
בשאר ספרים ישינס מכל מקום כיון דהמקטן אומר מה חזית דמשמימי
כו' היכן נרמזת תירן זה של רש"י ויש לישכ ודוק :

בתוספות ד"ה בבאין כו' אלא בשיטי מעשה כו' ע"כ ט"ס יש כאן
דברי מהר"ם דלדרכה בהיפך איכא למימר דמה שכתוב
ואין עולין מתקבל טומאה היינו כבר נטמאו אז אין עולין מלואו טומאה
לאסוקי כאן מביאין ראיה דאף אם לאו נטמאו עדיין מכל מקום כיון
דליכא בשיטי מעשה מתקלין טומאה עכשו וק"ל :

דף נב ע"א גמרא אמר ליה וכי מה בין זה לאוכף כו' ובקיצור היה
ליה להקשות אברייתא דלעיל דמתקן בין מרדעת לאוכף לדברי
ת"ק ומשמע מדברי רס"י שחולקים אם אוכף מחמתם אם כן יכול לתרן
גם כאן ולהלק דמרדעת מהמם לכן אין כאן משום טירחא לאסוקי אוכף
וכן יש להקשות בסמוך דמקשי' דכ"ע מיתה מרדעת עותר מ"ס מאוכף
ויש לישכ ודוק :

שם דכ"ע מיתה מרדעת מותר מ"ס מאוכף כו' לפי מה שמתרן רבי
יצחק לעיל כרביה סבירא ליה משמע דרב חולק על הברייתא א"כ
יש לדקדק מתי קושית דלמא גם שמואל סבר כרב בדיון זה בפרט
שמירן על רב עשה לא קאי אליביה דרב אם כן ע"כ נדיך לומר
דמוק וכמו שפרס"י בסמוך אם כן דלמא גם שמואל יש לתרן כן ויש
לישכ וק"ל :

ברי"ש ד"ה ה"ג א"ל מותר כו' ככבוד הא דאשחוק טו' עין בחידושי
הלכות ובעיני גראה דוחק דהא כל קושיות המקטן הוא מה
בין זה לאוכף שמתר להניח על החומר וזה קאי נסני התידושים אך

חרושי הלכות מסכת שבת

עמהם לאפוקי שלא חלמו שהאחרים כולם הם רשעים וכו' מדויק
לפון הגמרא שהללו לדיקי גמורים והללו רשעים גמורי' שלפי פשוטו
קשה הלא כבר אמר הקדוש ברוך הוא רשום על מזבחן של לדיקי' כולי ועל
מזבחן כו' לא שהמלך הדין הבין שאין לדיקים גמורים וא"כ יכול שנקפתי
עמהם והשיב הקדוש ברוך הוא מהם לדיקים גמורים ועל ענין זה שפרשתי
סוף הפסוק והיה כלדיק כרסע כפני כפין שאמר חלילה להמית לדיק גמור
עם רשע והיה לדיק גמור כלדיק כרסע כמו שהוא כלדיק וכרסע דהיינו
לדיק שאינו גמור ודו"ק :

ע"ב בחוספת ד"ה ארבעה כולי והא דכתיב כי אין לדיק כולי עיין מ"ס
על זה בפרשת חטאתים עם גמרא דפ' חלק למדחמו רבינו כי אדם
אין לדיק כולי וגם מיושב כאלו מ"ס בעטוי' של כחם ולא קאמר כשביל הבאילה
של אדם מן האילן למה חלה בעצם הכחם אך לפי זה ה"ק עבור ששמע מעשה
ולנטון הרע של כחם שאמרה שיהיה כאלהים לכן הולך האדם למוות וכמו
שאמר הפסוק ואכל וחי לעולם וגומר וכעין שפרשתי הפסוק ולאדם אמר כי
שמעת לקול אשך עיין בדרשת סבת חטובה ודו"ק :

דף נו כל האומר דוד הטא אינו אלא טועה כולי שביקש לעשות ולא
ולא עשה כולי ואף על גב דפסוק מלא הוא שהלוי' לא כבואו ליו
נחן הנביא כאשר בא אל בית שבע חנני' ה' כחסדך יש ליישב דה"ק כבואו ליו
נחן הנביא כאשר בא רצה לומר כאילו בא ממט' א בית שבע ואמר חנני' ה'
כחסדך ע"ד המדר' על הפסוק לך ה'החסד כי אהה חטלים לאיש כמעשהו
זהו החסד שמשלם טעם מעש' ולא על המחשבה לזה אמר דוד הלא לא
חטאתי במעשה רק במחשבה בקשתי לעשות והחסד שלך הוא שאיך מלךך
רעה למעשה לכן חנני' כחסדך וק"ל :

דף סו חמרא וחי' ליום רבנן הי' וחמרא לפום רבנן ולפום תלמידיהן
כולי לרד' ליישב הכפל ושינוי פעם הקדים חמרא ואחר כך
הקדים חמרא על פי הגמרא ברש' כל אפיין אלא חמרא באחר דלית חמרא
תמן מתבעי כמיין כולי אם כן חמרא חמרא יהיה לחי' ולא יטריך קמיין
לפום רבנן ואחר כך הקדים חמרא לחמרא למימר מלבדו החמרא יהיה חמרא
לרבנן וחמרא יהיה לפום תלמידיהן על פי הגמרא בסנהדרין אמר
חמרא חרדקי כי היכי דלימרי מלאח נכנסין כולי כדי שיעירו התלמידים
תורה ודו"ק :

ע"ב בחוספת ד"ה הא מני כולי וכן מוכח בשבועת כולי והיינו אם
נאמר לא שנויה פגנה לאפוקי אם נאמר דגם לרבנן פגנה קרבנ'
פמיה פגנה או פגנה סבבר שיש בה עשה לאו פמיה פגנה דלא כן אלא
שגגת קרבנ' לכד הוי פגנה גם כן תקשי למה נקט הכריתא גבי לעטבר
אם אמר יודע אני שבוע' או אקורה אבל איני יודע אם חייבין עליה קרבנ'
דבר זה דעגנת קרבנ' לכד הוי פגנה היה יכול להשמיענו גם בלהבא אך
לפי זה אינו מיושב ליפא חריתא לעולם אימא לך דמוכחו הוי ולא תקשי
פטיטא דקמ"ל דדוק פגנת קרבנ' הוי פגנה לאפוקי אם עבר סבבר שיש
איסור עשה ולאפוקי מרבנן דקבירי דעגנת איסור עשה הוי פגנה ויש ליישב
דהמקטן סבבר דמכ"ל לאכי' לעשות עוד פלוגתא אחרת בין רבנן ומוכחו
אי איסור עשה חשיב פגנה אי ללא כיון דלא אשכחן דפליגא בזה ומה שיש
עוד לדקק על גמרא דשבועת מהבילו החוספת כתבתי פ"ס ע"ס ודו"ק :

דף ע ע"א גמרא מה טעם דרבי יוסי כולי גרמא לפרס דאמר מ"ס
דרבי יוסי שאינו מביא הפסוק ככתיבתו דהוה ליה למי' ועשה
מאחת מהכה פעמי' שחייב כולי ולמה אינו מביא בכתוב בתור' ומתוך משום
דרבי יוסי סבבר דמ"ס אחא לדרשא אחריו ולכן אינו מביא אותו ככתיבתו
לדרשה זו שלפעמים שחייב אחת על כולו וכו' מתוך כמי דהמקטן לר"ך
להביא זה לקושיותיו ולא כפי ליה במה שאמר פעמים שחייב כו' מפני
שהמקטן נשמר שלא תקשי ליה הלא ע"כ הכריתא אינו בתקנה שהרי מבי'
הפסוק שלא נזכר בתורה מפני זה הביא דברי רבי יוסי בר חנינא ודו"ק :

בתוספות ד"ה ועל כולו כולי משום דהוי שני בחובים כולי ק"ק דעדיין
אינו מיושב קושיותא שהקטן דאיכא למ"ד דכין ויש ליישב
דלעיל סמכו אפטי דהיינו דאיכא למאן דאמר דכין אפילו ככלל ופרע
אשכחן מקטבר לומר דאפילו מאן דאמר אין דכין מודה לכל הפחות גבי
דבר מהיה כולי דלדין ודו"ק :

גמ' ודלמא כפוקי מעסקא ליה כולי' ק"ק אם כן מאי בעי לרב אשי כיון
פגני ישיבה הכיחו בספק במאי פליגי ולא היה להם הוכחה להכריע
מהיכי חייבו לרב אשי להכריע י"ל דאיכא למימר לרבי ישיבה היה פשוט
להכריע רק לפי סברת המקטן שהי' לו ספק במאי פליגי הטיבו דאיכא
לאוקמי קרא לכל חד ודו"ק :

דף עב ע"א בחוספת ד"ה בעל ה' בעלות כולי והא דנקט עולא שפחה
מדושה כולי וק"ק למה לא תירעו במאי דמליק מיפיה דעולא בל'
לאשתעיין אפי' בשפחה מדושה דליון בלא אשם חלוי' אפי' אינו מביא אלא

אחת כמו שחירנו החוספת וי"ל כיון דלפי האמת הדין כן אפילו בין ביאה
לביאה כמו שהבילו ראי' ביחא לכו טפי ליישב בזה הרבנות משמינו
סתיא יומר קרובה דכדרי עולא וק"ל :

בא"ד וכן משמע בפ"ד מחוסר כפרה כו' והי' דהמ"ל דל"כ מאי חיקטי
רב המטבא אלא מעתה כו' לא ד"ל דמכ"ל בלמח להקשות ודוחק
לומר כיון דדברו ביחד רב המטבא ועולא ידע רב המטבא דעולא אידי אף
בין ביאה כולי וק"ל :

ב"ה מתקיף כולי כיון דלא מתלקות כולי ומה שהקשה בחידושי
הלכות יש ליישב דאם הוה ליה לרב דימי לינקט אפילו למאן
דאמר לא בעי ידיעה דחייב לרבי יוחנן בין ביאה לביאה והיינו במה דאירי
עולא בר פלוגת' ונמ' לו למקטן למ"ד בעי ידיע' ולחלוק על עולא :

ע"ב בחוספת ד"ה נחכוה להבנ' כו' משמע דחייב לר"ע כו' דאיכא למי' דהי'
דהי' גבי נחכוה לחתך פלוס וחתך מחוברת למד דסבר רבא דפטור
חקר בהעתיק :

דאפילו בזה סבר דחייב דמדאמר רבא הטעם לחתיכה דאיסורא משמע
דאם נחכוה לחתיכה דאיסורא מודה דחייב וק"ל :

דף עג ע"א בגמרא אלא לרבא דאמר פטור כו' עיין מה שהקשה
מהר"ם לפי הבנתו גם לעיל מאי קשה היכי משכחת לה במאי
ידע דשבת הוא אימא דלמא כל הל"ט מלאכות סבבר דמיתרין אך מלאכות
האמורות לדין סבבר הוא דאסור וא"כ בזה ידע דשבת הוא אלא חדאי דל"ל
דל"כ נקרא זה טובח עיקר שבת כיון דכל המלאכות האסורות סבבר דמיתר
ואין נקרא זדון שבת אלא כשיודע עכ"ס מלאכה האסורה בלמח וא"כ גם
קושייתו אינו כלום כיון דטועה בשיעורו וכל מה שאסור סבבר הוא שמתר
באוחה שיעור א"כ אין זדון מה כלל וק"ל :

בתוספות ד"ה אלא לכו רישא כו' דכה"כ אפילו נחכוה למחבר זה כו'
ואין להקשות בלמח אבריתא גופה למה לא מני דחומר
שאר מלות משבת דבבר זה של מחובר זה וחתך מחובר אחר משום דברייתא
דוהי' להשמיענו דחומר אפילו בסוג של מחכוה ודו"ק :

ע"ב ברס"י איכא כו' וזוהי וצורר ומקדו סידורא דפת כו' עיין מ"ס מהר"ם
כאן וכן הוא המשמעות דלשון רס"י דאי עבוד כחוש דם חייב שחיס
וא"כ ק"ק רבי יוחנן משייבא ל"ל שאם עשאל כולו בהמלס אחר כו' ודלמי הא
דלא חשיב פטור יש ליישב משום דרוהה לנקוט סדורא דפת אבל לנכין
להשמיענו דחייב ל"ט חטאת קשה הא יש למתא דחייב ארבעים ויש ליישב :

בתוספות ד"ה מתקיף כו' עיין מ"ס כאן בחידושי הלכות ומהר"ם גם
מה שהקטן להקשות בחידושי הלכות והיינו לפי פדושו
שמפרש כחנת החוספת בשלמא אי הוי ברייתא אחריתא לא הוה לא חל
בבא דחייב כגמרא וכברה כו' אבל לרד"י יש ליישב דחלמי' החוספת סוברי'
דגם אי הוה בבא חל דחייב חייב קטן וזוהי ללוחמי' כגמרא וכברה דוחק
יש ג"כ להקשות מידי' נפה וכברה קמני ומה שהקטן כאן דוחק לפי פירש
הקושטרים דלקמן היינו אי הוי ברייתא אחריתא כיון שאינה לפנינו אותה
הברייתא היינו מתרשים דיש ליה הוכחה בברייתא הוהת דחייב בגמרא
וכברה רק שמקטן כאן לא ידע דרב אשי אידי בקטן וחממי דוחק ואם כן
גם מה שמתקן ר"י כאן דפריך דוחק מקטן וחממי היינו ג"כ לפי שיטתו
דלקמן דהחכיה היינו ברייתא אחריתא ואין להקשות מל"ל לחוספת להקשות
על רס"י דלמא אימא דרס"י סבבר קבא או דלא סיד'

חקר בהעתיק
וכוה יש לתקן ג"כ בפשוטו דלפי פי' החוספת דפריך מקטן וחממי היינו
דפתא ליטנ' צור' לא משמע בקטן וחממי אבל נפה וכברה סבבר אשי דיש
במשמע' לטון של צורר ג"כ כמו שיש במשמעותו צורר ביד ולא אוכל מתוך
פסולת לא משמע כלל ליטנא דצורר רק פסולת מתוך האוכל ולכן מקשה
אשי דוחק אוכל פסולת כו' ודו"ק :

ע"ב גמרא והוא שסקטן והיינו קטר שאינו של קיינא שאינו חייב בשביל
קטיר' אך ראייתו בברטנורא שמפרש דחייב שחיס אחת משום שפירה
ואחת משום קטירה ולפ"א אינו מדוקדק מ"ס החוספת לקמן בסמוך כד"ה
שוחט משום מלי' כו' וק"ל :

דף עב בחוספת ד"ה טפי' ביחא ליה כו' אבל במירי דלא איכפת ליה כו'
יש ליישב מה שהקשה בחידושי הלכות דכבר כתבו החוספת' לעיל
דהמקטן סבבר דיש חיקון כשמתי' אותו מל' ימרכס ע"כ אינו מתוך כפשוטו
דלא איכפת ליה שהרי יש לו חיקון בזה לכן ל"ל שיש עוד חיקון אחד כגמרו
דניחא ליה דלינל לבעי וק"ל :

ע"ב גמ' אילו לאפוקי כו' חקר אחת לאפוקי כו' מה שהקשה מהר"ם יש
ליישב אחד לאשתעיין שיש ליה חכמים החולקים לאפוקי אם לא תני
במתני' ה"א דלי' מלא דפלי' אמתני' ודברי הכל היא לכן תני לאפוקי שיש
מ"ד החולקי' מדקתני אילו ברישא משנ' שיש ליה סבבר' החולקי' והא דתני
ופי' אילו ברשא :

חרושי הלכות מסכת שבת

כר

והיינו שמתחיל זרע אחד ומתחיל לזרוע ולפון זרע השני כעוונה החרש
כדל סכננה סמוך לדרוס וכן זרע אחד סמוך למחרת זרע אחד סמוך
למעבר באופן שלא יהיו שוין הזרעים על שני ערוגות זה כנגד זה שיעור
טפח ודו"ק :

ע"ב גמרא איתיביה רבינא לרבי אמי וכוילי ורואין אותה כעובל
מדובעת וכוילי וק"ק דלמא עב"פ בעינן מדובע נס כן כעובל
הקרטות ובחוכה אכתי יש לומר שאף בעגול מותר ויש ליישב וק"ל :

דף פז פ"א בחוספת ד"ה ואחיה פה וגומר וכוילי שהרי לאהרן ומרים
לא אמר לפרס וכוילי וק"ק לפי זה מאי לריבי לחרץ היאך היה
מעברר אהרן ומרים וכוילי בקיור יבולים לחרץ אם אחיה דקדוש ברוך
הוא אמר להם לפרוס למה לא נזה לאהרן ומרים לפרוס אלא ודאי דמשה
פירש מדעתו ובדרך שרונה ל"ג וכו' ויש ליישב דודאי מקבצת עצמים אין
סיף להקשות על הקדוש ברוך הוא למה נזה לזה לפרוס ולא לאחר כי בהדי
כפשי רחמנא למה לן אף כחבו שהתעוררות של אהרן ומרים היה פי בודאי
משה עשה מדעתו מאחר שלא נזה לן לפרוס כמ"ש החוספת הלל גם
כנו דיבר וק"ל :

דף פח דר"ס ר"י סימאי בפעה שהקדוים ישראל נעשה לנשמע באו
וכוילי שני כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע וכוילי
בזמן תקופת כל המפרשים וגם האלסוף ממ"ז או ראוי לקשור שלשה כתרים
אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע ועוד שלישי כעובל שהקדוים נעשה
לנשמע או רק כתר אחד כעובל שהקדוים ובגמרא ליישב על פי מה שכתב
הרמב"ם הספר המורה וגם בספר חובת הלבבות טען ראוי להיות ס"ר
הלימוד במלכות מחילה על פי הקבלה כאשר קיבל מאבותיו וכאשר היה
לנו משה בחזרה כן יקיים אותן ואחר כך יבא אחר בחובות מחייב
ללמוד ולחקור בחובות עד מקום ששכלו מנעתו אולי ימצא על הכל טעמים
אשר ישיבו על הלב וקיים הרמב"ם ובלבד שלא יזון מן הקבלה וכו' ר"ל אף
ששכלו אינו מניע למלא טעם כחון מ"מ בשני זה לא יעבור ח"ו רק יסמוך
לעשו' כגוי מה שבה הקבל' וכוה מיושב אלני החילוק שבין שאלת חכם לרשע
בפסוק הגדה והיינו שהחכם אינו שואל טעם על האמונה למה יעשה כי הוא
מקיים אותה עכ"פ כאשר בא בקבלה רק אחר כך שואל על החזרה להגיד לו
אולי ימצא טעמים בחובות על המלוא משא"כ הרשע שואל מה העבודה שאינו
רוצה לעשות המלוא מאחר שאינו יודע הטעם למה עושה אותה ואגב אפרש
גם כן ענין שאינו יודע לשאול מקשים למה משיב' לו תשובת הרשע דלמא
מה שה' שואק מפני שאינו קשה לו כלום ואפשר שמתוך ביה שאמר את
פסחו לו ר"ל מאחר שאין יודע מה כוונתו של האינו יודע לכן פסחו לו ר"ל
פתיחה והפחל' הדברי' תמיד לו ולא מה שאתה מקהה סניו של הרשע ומסי'
לי ולא לו אילו היה עם וכו' רק הפסוק תמיד לו ולדידי נראה שאין הפי'
שאינו יודע לשאול היינו ששואק רק ה"ק שאינו רואה בו שאינו יודע ומסופק
אם ישא שאלת חכם או שאלת הרשע את פסחו לו ר"ל אהה החזיר להגיד לו
שעושה מה שמשיב' לרשע על שאלתו ממילא ישאל שאלת החכם אח"כ וכוה
מיושב כמו דקדוק קלחבמ"ס ר"ג אומר כל שלא אמר ג' דברים פסחו וכו'
על שום מה וכו' מלה שאנו אוכלים על שום מה וכו' קשה אריות הלפון
דהל"ל בקיור פסחו למה אכלו אבותינו וכו' וכן מלה למה אנו אוכלין וכו'
וכן מרור וכו' אף הכוונה שאין לו לשאול על המלוא טעם למה אנו עושין כי
עכ"פ מחייב לעשו' המלוא אף בלא טעם ולכן אינו יכול לומר למה אוכלין
רק מד"ק בלשון ואמר מלה שאנו אוכלין עכ"פ אנו אוכלין אף שלא תמיד
הטעם רק לזווי לחקור אם יש טעם עליו וכוה מיושב הגמרא ג"כ ענין
הקדושה נעשה לנשמע הוא כי אם לא הקדוים רק אמרו נשמע ונעשה היו
הפירות נשמע מקודם אם יהיה לנו איה טעם כחון אז נעשה וקיים אחוה
ואם לאו לא נעשה אז אף כפשוטו אינו לא הקדוים היו מבינים כדרך העוב'
שומרים נשמע דברי' וקיים אחוה ממילא אז לא היו רואים רק לכחך
אחד כי הכל אחד כי השמיעה בלא נעשה אינו כלום לאפוקי כהשקדוים
נעשה אז א"ל לפרס כפשוטו ומאחר שכבר אמרו שיעשו לא לריבים לומר
ונשמע ודאי ישמעו אלא ודאי שכונת' שאמרו נעשה עכ"פ ש בין שיהיה לנו
טעמים על הדברים בין לאו עכ"פ נעשה אחוה ואח"כ נשמע ג"כ נראה
לחקור ולשמע בחובות טעמים עליו ממילא נעשה ונשמע הם שני דברים
כל אחד ענין בפני עצמו ולכן נעלו שני כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד
נשמע ודו"ק :

דף פז ע"ב בחוספת ד"ה וכו' ולעיל כמי ימיתי אפלוגות
דר"ע ורבנן וכו' ואין להקשות היא גופא מכל' לנמרה לפרס
האבעיא לענין טומאה דלמא לענין איקור מבפיה ליה וא"כ מה פריך לעיל
א"ה דבעי רב חמא וכו' תפשוט דלמא האבעיא דוקא לענין איקור אבל
לענין טומאה בלמא שפיה ליה דאינו לאברים ד"ל דאם כן גם האבעיא
תפשוט לענין איקור ישנה לאברים דאי תימא דאין ישנה לאברים לענין
איקור אם כן מאי לריך לעילך מנייה לענין טומאה אינה לאברים הא כל
משתין שלא יטמאו ויש ליישב וק"ל :

דף פז ע"ב בחוספת ד"ה ולחנני' טלטול וכוילי תימא וכוילי ועוד וכו'
וק"ק מאי קושיא דלמא בלמא ה"ק ולחנני' דאמר לעיל
ספינות הדין טמאה לל תימא שהטעם הוא משום דמטלטלת על יד בני
אדם אלא אפילו על ידי שוורים אפילו הכי טמא טלטול לאפוקי רבנן לא
דיברו כלום מה שיהיה טמא משום טלטול ודו"ק :

ד"ה אלא אמר רב פפא וכוילי אלא דריקוק דבריו דדיקוק והא מענין
טמא וכוילי ויש להקשות מכל' לרב פפא מה שאמר רב זבד ונעשו
טמא הוא רק דיוק דלמ' מניה רב זבד כן בבריית' ות"ש מהר"ם כאלו
דפשי' הוא אינו כלום לריך ללשמעין לאפוקי ספינה טמא נעשו וע"כ
היחוד נראה דחל' בין לרב זבד בין לרב פפא אינו מניחין כלום בברייתא
דהא כן הוה ליה לעינן הקורי מחקרא אלא שפירשם דק דברי הברייתא
דכונת הברייתא דה"ק וכוה אין עוקם לדברי מהר"ם גם למ"ש בחידושי
הלכות לחן קשיות ר"ה דהאריך להגיה כן כדי שלא יהיה קאי דריקוק
הברייתא דהא גם רב פפא אינו מניח כלום ואם כן אינו מפורש בברייתא
כלום ואף שהחוספות כחבו בלשונם דלמא לו להגיה וכוילי מכל מקום רק
גם זה נקרא ה"ה מה ששמעין מדיוק ודו"ק :

ע"ב בחוספת ד"ה מנין לערוגה וכוילי * מכלל דערוגה כמי כן היא
וכוילי : ענין בחידושי הלכות ובמהר"ם ולדידי יש ליישב כפשוטו
דאי לאו דקיים להו לרבנן וכוילי ה"א דלמא הקפידה דוקא שיהיו זרעים
באלכסון של פשה על פשה רחוק יותר לכן לריך לומר דקיים להו דחמשה
בשימא אפילו כנגד האמלגות ודו"ק :

דף פז ע"ב בחוספת ד"ה וקיים וכוילי וא"ת יודעו תפעה מינים וכוילי
ענין בעהר"ם ולדידי יש לומר דלמא קשה דלמא הכי קיים
להו דעם מקיים הזרעים לריך פשה על פשה דוקא לה' זרעונים ודו"ק :
ד"ה אמר רב ערוגה וכוילי הא מקיים דגוריקן וכוילי והתקשן דלא אסיק
חדעתייה דגוריקן וכוילי יותר פרישה לו קושיא זו דלזרע מאבארי
וכוילי וק"ל :

ברש"י ד"ה והאיכא מקום קרנות וכוילי ואיך לריך
להתשיבו וכוילי אלא הפרש טפח

מורה
ס
כה
מורה
ס

חרושי הלכות מסכת שבת

די שלקח מהם התורה למה יתנו לו עוד מחנות גם הלשון שאלו בשכר שקראו חכם ענין לשון קריאת הל'ל בשכר שאלה חכם ורש' מיטב ויאמר בשכר שחרפו כו' והוא דוחק וע"כ הנראה כי דברי תורה הם עניים במקומן ועשירי' במקום אחר וע"פ המדרש ילקוט פ' האזינו בשעה שעלה משה למרום בקחו מלאכים להורגו ח"ל בשביל שני דברים שנחטו לו מן השמים אחת רזים להרגי הכיחורו משל לכן מלאכים שמהלך בדרך עמדו עליו לקטים להרגו ח"ל בשביל חמשה קלעים שבידי אדם כולי הגיחו אותו בשבט לעיר החמל לתכור אבנים טובות ומרגליות כולי כך משה כשהיה במקום סכנה אמר שני דברים ואחת היו בידו כולי כלל השולה ממדרש זה חמשה הטעה את המלאכים שלא היו יודעים מה שלקח אהו מן השמים ועדיין לרץ להבין מה ענין הטעו' ומה הן השני דברים ומה האר"י הדברים שבביל שני דברים שנחטו לי מן השמים הוה ליה למימר בקיטו' בשביל שני דברים שלקחתי הענין הוא כמ"ס כל המפרשים שפרעושות המלאכים לא היה על פשוטו של תורה רק על הסודות ושמות וידושי' שבתורה והנה ידוע שהתורה נחלקת לפלטה דהיינו תורה שבכתב ותורה שבעל פה והנכתב הסודות שבתורה וזה כוונת תחילת מדרש רבה פרשת צרפטיה רבי הושע פחה וזהו' אלטו אהו' פדגוג מוכסה מולגה רזה לומר תורה שבכתב הוא פדגוג ומנהיג את העם להלך בדרך ישרה ובמלות ה' תורה שבעל פה הנדרש מן התורה שבכתב הוא מוכסה ר"ל ע"ד אי לא דלתי לך הספא לא משכחת כולי רק שהיא מכסה התורה שבכתב וכאשר לוקחים הכיכוי נבל יפאל את הדרש של תורה שבעל פה ועוד מולגה הוא כוונת וידושי' התורה שהיא עמוק וקשה למלא כדבר שהיא מולגה בשכר ממילא משה הטעה המלאכים ואמר בשביל שני דברים שנחטו לי מן השמי' רזה לומר ע"ד הגמרא בנדרים כל ארבעים יום היה משה לומר תורה ונשכחה עד שנתן לו הקדוש ברוך הוא במתנה שנאמר ויתן אל משה כולי ממילא אמר משה למלאכי' אף אם אני לומר תורה שבכתב כמו המלאכי' זהו בעוד שאני עומד במרום אבל כשארד לארץ אין כח באלים החומרי לשמור התורה זאת בגוף האדם ודייק בשביל שני תורות דהיינו שבכתב ושבעל פה אינו ניתנו לי במתנה מן השמי' שלא אשכח אף אם ארד לארץ אבל תורה השלישית דהיינו הנכתב אין לי במתנה מן השמים על הארץ רק שאלת שמים אנליכס והכיחורו וזהו ענין הגמרא ה"ל כי משה הטעה את המלאכי' ואמר רש"ע תורה שאלה נותן לי כו' לי דיקא ודאי אני לומר עוד תורה בשמים כמו אתם זהו על השמים אבל לא ניתן לי כשארד לארץ ומה שאלה נותן לי לארץ מה כתיב בה' ו' ואפשר שהקב"ה רוצה למשה זו התשובה ואומר החזר להם תשובה ר"ל התשובה שכן היא החזר להם שאלה מחזיר להם תורה זו ומיני אורה על השמים ע"כ כשראו המלאכים קד שוף אם לומר כשארד של התורה אינו נוטל ע"כ ארץ מיד כל אחד מקר לו דבר מלפני שמת ונכתב של תורה כי אין להם היזק בזה שהרי יהוד ויכח אותם על השמים ור"ס בשכר שקראו חכם הם השבו בשביל שאלה חכם טרם טרר מחזמה וחומרי ע"כ אין יבולט בשבילו לקבול על הארץ בגופו אלטו קודת ונפלות לכן לקחת מחמת מן העולמים ויש ללרץ גם המדרש רבה פ' יתרו עליה למרום כו' יבול יהא חייב ליתן דמים ח"ל מחמת במתנה ביתה לו באורה עשה בקחו המלאכים לפעו במשה עשה זו הקב"ה קלטת' ענין דומה לנדרים ח"ל הקב"ה אי אהה מתביישים ממנו לא זהו שירדתי ואכלתי בתוך ביתו כו' הרבה מפרשים חקקו בזה המדרש וכי בשביל אכילה אחת יקח דבר שלא יערכנו זהב ומרגליות ועוד יש לי לקרקק אחר כל הדרש שדרש על הפסוק עליה למרום אמר באותה עשה בקחו כו' על מה קאי לשון באורה עשה גם לשון שירדת' מלגו ואכלתם הל'ל בקיטור לא זהו שאלתם אלטו ולכן הנראה שכל המדרשים הם עולין לסיגנון אחד דהיינו שאמר באורה עשה על מה דקיים שניתן לו במתנה למשה באורה שנתן לו במתנה שלא יפסח בקחו המלאכים להרגו נמש"כ אם לא היה לו בנתנה לא היו מקפידים כי יחזור ויפסח אותו ומה עשה הקב"ה לך לקחת פניו כאברהם ואמר אי אהה מתביישים הרי הוא חשוב וגדול יותר נמשך שאלת אכלתם אלטו כשירדתם לארץ והיא ארבעים יום לא אכל ולא טפה אלטו לריבים אחת לומר כשהוא בשמים לא הכל רוחניות ויש כח בגוף לקבול בלא אכילה ואחת שאלתם אלטו ירדתם לארץ במקום חומרי לא הייתם יכולים לקבול בלא אכילה כי טבע הארץ גורם זה אי"כ אין לכם להורגו כי מה שניתן לו במתנה היינו שאלת התורה' אבל סודות עליונות ושמות ידושים כשירד לארץ לא יקבול כח גוף חומרי לומר אותם וע"ז יש לפרש הפסוקים שם אנכי על אמרתך כחומר סלל רב שקר שנלתי ואחשבה וחותרך אהבתי ר"ל משמה אני על סודות וסודי תורה דהיינו אמרתך אמרות טהורות כמי שמואל אחר כך טהיה לו מלך רב גולה גדולה למערע ומתחילה כשבא לידו לא ידע שהוא מלך רב ואחר כך מולט שהיה מלך רב כמ"ס במדרש הל'ל משל לנשטים

כו' וכן אמר משה שני דברים בידו והיה בידו אבנים טובות ומרגליות אמר ח"כ בל לידו אותן אמרות על ידי שקר שהוכרחתי להגיד שקר בפני המלאכים והטעמי' אותם ע"כ אמר ודאי שקר שנלתי מעולם לשבזר ואחשבה להבא אף ההכרח לא יבונה כי חרתך אהבתי וע"כ הייתי מוכרח להגיד שקר בפני המלאכים גם יש רמז בחוטו על אשר חדשים מקרוב בלו בש"ה הדרשנים המטעים את העולם בשקריהם הן שאלומים מדרש' שקר' והן שאלומים בו דברי שקר מה שאין המדרש והרש' סובל וכל מי היומר יוכל להגדיל השקרים הוא משוכח בפני המון וזה לומר דוד שקר שנלתי ודאי חרתך אהבתי אבל השקרים שאלומי' בתורה שנלתי ומתועב כשרן ודאי להרחיק אנשים כאילו לפעו תורת פלסתר פלטה ודוק :

דף פס ח"ל הקב"ה למשה הוה' וימיעו עמך הקרא על שוך שנאמר זכרו תורת משה וגומר יש לפרש הענין ע"פ מדרש' ילקוט פ' ויקרא מה כתיב למעלה מן הענין פ' המשכן כאשר זיה ה' את משה וגו' משל למלך שטיח את עבדיו לעשות לו פלטרין על כל דבר שהיה בונה היה כותב עליו שמו של מלך כו' אמר המלך כל הכבוד עשה לי עבדי ואני מבפנים והוא מבחוץ קראו לו שיתכנס לפנים כך משה על כל דבר שהיה בונה היה כותב עליו כבוד וזהו' משה כן משה אמר הקב"ה כל הכבוד הזה עשה לי משה ואני מבפנים והוא מבחוץ קראו לו שיתכנס לפנים לפיכך ויקרא אל משה כו' שהענין הוא לדעתי כי אדם אחר לא היה המלך מניח אותו לילך לפנים למדד שהמלך טורה בו שלא ינאפה לומר טהור שיה למלך וליקח גדול' לעצמו משא"כ היה האיש טרוחה המלך בו שמשפיל עצמו שלא ליקח טרחה לעצמו כלל רק תולה כל הכבוד במל' אין חושש המלך כלום ומניחו לילך לחדרו ממש וכן משה שאלה כל הכבוד וגדולה בהס'י וכחב כאשר זיה ה' את משה לכן קראו אותו הקב"ה לחדרו וזה יכול להיות כוונת המדרש סוף פ' כי תשא כחב לך הפחילו המלאכים לומר אחת נותן רשות למשה שיכתוב מה שהוא מתקם שלא יאמר לשראל אני הוא שנתתי לכם התורה אני שכתבתי ונתי את הקב"ה ח"ו שמשפיל עשה הדבר הזה ואפילו עשה כלתן הוא שנאמר בכל ביתי כלתן הוא כל העולם נתקפה במדרש זה ולדידי מיושב שאמר ח"ו שמשפיל יעשה דבר זה לכבוד מה שהוא מתקם ואפילו עשה בפניו שהסוף יום אחד ושיבד הלוות ח"ו לחוש שיתפאר עצמו לחלות הגדולה לעצמו לומר אני נתתי התורה וכתבתי כי כלתן הוא שנאמר בכל ביתי כלתן הוא ר"ל בכל בנין ביתו שהוא המשכן היה כלתן וכחב כאשר זיה ה' את משה לא תלה הכבוד לעצמו רק לי להס'י דהיינו כלתן שאין מתקם של אחרים אפילו כבוד של אחרים אין לחוש שיכתוב מה שהוא מתקם כדי לומר אני הוא שנתתי התורה וזה הענין הגמרא מזהר שמייעט עמך עמך ואמרתי אני שיתן לי התורה לכן הקרא התורה על שוך כי אין לי חשש אם אקרא על שוך שחננה וספתאר עמך אני הוא שכתבתי ונתי התורה כי אני רוצה מדת עמה לך שמייעט עמך ממילא אין לי לחוש כלל וזה כוונת המדרש רבה פרשה תנא וזהו הקרב אלך הרע למשה ח"ל הקדוש ברוך הוא תורה היה שלי ונתתה לך כו' רזה לומר היה רע בפני משה על גדולת אהרן אמר לו הקדוש ברוך הוא תורה היה שלי ונתתה לך לך לקרוא התורה על שוך כליו היא שלך ותחילת טעם עשיתי זאת אלטו בשביל מידת ענוה שכן ויך עכשיו מדת הגאולה אלך וק"ל ועיין בפ' כל כתיב מ"ס ס :

דף פס לכו נא וטכחה כו' בואו נא מצעני ליה יש לי לישב על פי מדרש ילקוט פרש' אחרי נותנא ונכסא הספיר עליו את כל עוונותיו נוטל הקדוש ברוך הוא את כל עוונותיהם של ישראל ונותן על פשו הרשע כו' באורה עשה נוטל הקדוש ברוך הוא את כל עוונות ונותן על בניו ונעשו אדומים כו' ונעשו לנכים שנאמר לבוטי' כתלג חזור וגם במדרש ילקוט תהלים על פסוק יעקב ה' ביום זרה הקב"ה אומר לעב"ם קרבו ריבכם הגישו עצמותיכם והם אומרים מי עושה קומיטריבין של ישראל והוא אומר כביכול אני ושרי עב"ם אומרים ובי משל פנים כו' ממילא לפי זה אמר לכו נא וטכחה יאמר ה' ר"ל הקדוש ברוך הוא יאמר לישראל לכו נא אחס תלכו ואינכם לריבה להתחנך במשפט עם שרי העב"ם רק את אחת יאמר ה' אני והם נחנכה ביחד כליו היא שלך ותחילת טעם יהיה מלין וטהי בטוח אם אחכה אז אם יהיו חטאכם כגנים סלג ליביתו ודוק :

דף קנ וליעול בהך מסייע ליה לר' דאמר ר"ל כו' במתנות חיתא גמרא זו שם אמר וליעול בהך לא מקמי' מלתא כד"ל וערושי שם לא מקמי' מילת' מעני יר' הרע ור"ך הקדוש ברוך הוא לסייעה ולדידי כראה לפרש ע"פ הגמרא פ' ע"פ אמר רבי יהודה נטייה משום ר"ל מ"ד וידי אדם מתחת כנפיהו ידו כתיב זה ידו של הקדוש ברוך הוא שהיא פשוט' מתחת כנפי החיות כדי לקבל תשוב' משני מהי"ד ובחלק גבי משה כתיב ויחזור

חרושי הלכות מסכת שבת

כה

דששאל פסוק ומני דפסולין ואם כן מביא קדשים לבית הפסול מכה דרעה זו וע"ז קשה תכל' לשתחל וק"ל :

שם אשכח משכן דליקרי מקדש כו' יש ליישב דהכרח להביא זה משום דהאי דמקדש איקרי משכן אין הכרע לומר דכא ללמוד מה מסכת במשכן הוי כאלו נכתב במקדש דטובל לומר בהיפך דכא ללמוד מה מסכת הוי כאלו נכתב בפירוש שהוא יותר מחכבר לומר כך כמ"ל בגמרא דשבו' דיש סברא דלא יכלך מקדש ומשכן לכן מוכרח לומר דלמינו גם בהיפך דמשכן מקרי מקדש וממילא יכלך חדל מלידך בסנייה וק"ל :

בפרש"י ד"ה דחמי תקנתא דחמי יעטע ולא חמי פסול כו' מלשון משמע דכבר דקושיית המוקטן הוא דליחמי נבי עירובין כמו נבי סוכה ולא בהיפך משום דאי הוא מקרי אחראייהו ליחמי בחמא כמו בהיפך לא היה מתרן כלום מבו דרבנן חמי תקנתא אכתי תקשי בהיפך ליחמי נבי סוכ' כמו בעירובין חמא דהמקטן ודליחמי דפסול עדיף וק"ל : בתוספות ד"ה מבו שהוא גבוה כו' ולהכי פריך מפרש"י בגמרא כו' עיין במהר"ם ויש עוד לפרש מה שהקפו התוספות בדין סוכה אמאי לא פריך מהר"ם כו' ע"ס על זה כתבו התוספות שהחא חמי עפיר דפריך ממוכה ולא פריך מהר"ם ולפ"ז מיושב דמשיב דביע למחמי כחן כמו נבי סוכה ולהכי פריך ממוכה וק"ל :

ד"ה סוכה דלדריחא כו' והא דלמריקן בע' כמה מדליקין כו' ראה לומר בשלמא בלאו הכי ה"א דלישנא דפסולא עדיף אבל השתא דלמריקן דנבי סוכה ח"א למחמי יעטע חס כן קשה לחמי נבי עירובין כמו נבי סוכה ח"א דלמינו דלשנא דיועט עדיף ח"א קשה :

ד"ה דכתיב אל פתח חולם כו' עיין במהר"ם ואין לשון הגמרא שלפנינו קובל פ' זה גם מ"ס בחידושי הלכות יש להקשות מכל' לחוספות דלמא אי בזה הוה כתיב פתח נבי חולם ח"א חס היה נכתב במקום אחר חולם הבית סברי רבנן דסמיך הוה קאי פתח חולם ולא הוה דרמי בית הפתוח כו' ע"כ יש לפרש הקושיית התוספות על לשון הגמרא אי הוה כתיב פתח חולם כו' הלא הוה כאלו נכתב בחד קרא פתח חולם לכן מפרשין דאין בוכת הגמרא לכתוב פתח חולם רק הכוונה היא דלא לכתוב חולם הבית כלל וק"ל :

ד"ה אשכחן משכן דליקרי מקדש כו' הואיל ואינו חלוי בקדושת משכן כו' עיין במפרשים ויש ליישב דמלשון הגמרא דאי לא תימא הכי כו' וגם מלשון קושיית התוספות משמע דיש סברא לומר ח"א חס משכן נקרא מקדש וכן בהיפך אין בוכת הפסוק על פס לומר או דרש רק לפעמים נקראו כך ופעמים כך בלא טעם וממילא לפי מה שהבינו התוספות בקושיית' דבוכת הפסוק ללמוד זה מזה חס כן כתבו מה נפקא מיניה גם כן מה שנקרא משכן מקדש אבל לפי מה שפירש הר"ר נחמא דאין ללמוד זה שבביל שנקרא פעמים כך ופעמים כך רק מזה יתור אין דיוק אחר ממילא היכי דיש חזיה לומר ילפינן זה מה והכי דלא חלוי חזיה לומר אז לא ילפינן כלום ומה שהפסוק נקרא למשכן מקדש וכן מה שנקרא בחולין יכול ח"א בשילה ובית עולמים כו' אינו מקרי משכן דמקדש איקרי משכן רק מכה סברא בעלמא דלמינו חלוי בקדושת המקום ודו"ק :

ע"כ בפרש"י ד"ה גבוהה הוא דכתיב כו' והמפרש לשון ראשון כו' ולהכי מהד' לאוקמי פתח החצר גבוהה כו' ודאי דטובל לפרש גם לפי גירסתו דהמקטן הקשה הרוחב ואין בוכת התרן להדר גבוהה ד' רק לתרן קושיית המקטן דהקשה הרוחב דמשמע דמפיקים שהיה ר' דהתרן מתרן דלא חילוף רוחב מבחן כי ג"ש חמש עשרה אמה קאי גבוהה וחזר והקשה והכתיב וקומה חמש אמה ומתרן משפת קלעים כו' ממילא בוכת התרן רק ליישב הפסוקים דלא יכלך מיניה רוחב אך מדלא נרש משפת המזבח בדברי יוסי דפ' קדשי קדשים משמע דמהדר לאוקמא גבוהה מיחו ק"ק דלמא מהדר לאוקמא לתרן גם גבוהה משום פסוק דמוקטן עבר ההגז כמו שהקשה בחידושי הלכות ממילא מהדר לאוקמי הפסוק דמוקטן עבר ההגז קאי גבוהה דעבר :

בתום ד"ה בין לרבנן כו' ולא משני מידי כו' ראה לומר על התרן מכל' שהקשה על רוח' דלמא הקט' גבוהה חלוי דהתרן סבר דלא הוה פריך מידי בין דאשכחן דליקרי פתח היכל דהוה גבוהה עשרים וק"ל : דף ג' בגמרא לרבנן קורה עעמא מלי משום היכר' כו' נרדך יישב דמאי נרדך רב כהמן לזה הלא יכול לתרן כפשוטו משתיין לא קשיא אהדדי דנקט לסימנא בעלמא הלא בלא רב כהמן נרדך לתרן הברייתא ואם יש לו אמלתרא אפיט' גבוהה מעשרים אינו נרדך מלי טעם דאינו נרדך ויש ליישב דבלא טעם זה לא הוה אמרינן דנקט לסימנא דלא כן לא הוה לברייתא לקחום חלוא לפרש דלא נטעי לומר דליפיק מהיכל ממילא אינו מועיל אמנתרן לכן הכנים רב כהמן בחידושי טעמם על קורה ידוע שהוא משום היכר' ממילא מועיל אמלתרא וע"כ אינו נרדכה הברייתא לפרש שח"א לטעום וק"ל :

ויחזור לו ויעמוד לו מצעי ליה וילמד שחתר הקדוש ברוך הוא חתירה מתחת כסא הכבוד ונשני הוולחכים שקיטרונו שלא לקבל הפלת מנסה כו' חס כן אמר וליעיל בהך לא מחשיב מילתא מפני מדה"ד ומפני המלאכים שמתכבדים שלא ליכנסו החפזוה ונרדך הקדוש ברוך הוא לעשות פתח אחר שחשם ונקבל החפזוה ודו"ק :

דף קה כל התחלל בהקפדן של חסם רלוי לקוברו בחיי כו' גראה שהוא חלל כנגד מדה החכם היה רלוי להיות בחיים ולא לקוברו רק שמת בטון הדור שלא יקברו אותן ולכן נקב' ואם הו' מתפלל חינו מדה ע"ז רלוי שיקובר הוא בחיי כמו החכם שתקבר בהוייתו רלוי לחיים וק"ל : ימייה האריכו שנים לא האריכו כו' ופרש"י שכלו ימייהם בטוב כו' בזה יש לפרש הכתוב נבי פרעה שמת' ליעקב כמה ימי שני חייך ויאמר יעקב וגומר משע ורעים שקשה פרעה לא שאל רק על כמה חיו והוא המציב ורעים וגו' על זה לא שאל ולפ"ז מיושב מפרעה אמר כמה ימי שני חייך האריכו ימייהם ושנים ממילא שאל על שתיהן חס ומלה ימיו בטוב ואם הי' שנים הרבה והציב יעקב על שתיהן וק"ל :

דף קיש אמר רבא לא חרבה ירושלים חלוא בשביל שפסקו ממנה אנשי אמנה כו' אינו והאמר רב קטינא אפילו בשעת כשלה של ירושלים לא פסקו ממנה אנשי אמנה שנאמר ממלה לכם וגומר לא קטינא כחן בדברי חורה כחן במשע ומתן ופרש"י מחכסין בהן כשמלה כששואלין אותן טעמי חורה הללו עומן כמעלימים את דבריהם מפני שאין יודעין להשיבו ישנן בידך אמה בקי בהן לא אהיה חובש חובש לא הורגלתי להיות בבית המדרש וכן הוא במסכת חגיגה ויש להקשות מאי נרדך כחן שבועה גם איך טועים בני אדם לומר ולייט' וילע' שהוא יודע אטו בשופטני עסיקנו והגירסה לומר שחלמי יודעים ומוכריין לו שהוא בקי בדברים שבני אדם חינו יודעין הוא יודע אותן דרשות וגמרות ממילא כוכרים העולם כמו כן פסולא יודע להעמיק ולגלול במים חלדירי ומעלה מרגליתא וע"כ במקשים נמטו פילמוד עמהם דיקדוקים וטעמי חורה לפרש וע"כ נרדך לשכח ולהגיד להם ח"א שחמי בקי דברים נסתרים יותר מאחרים אבל ללמוד פורש ועומק פשט הדברי' אין בידיכי לא הורגלתי להיו' מיושבי ביה' להיות בתמידות בבית המדרש שסם לומדים מרבתי ומחביריו ומתלמידי ואין בית המדרש בלא חדות ויותר נרד' שהענין הוא אותן דברים שמכסין יותר כשלמה הייט משעם מרכבה ומעם' בראשית שני אדם לריב' לבכות ולהעלים אותן כמו שאלמו ח"ל בחגיגה הוא יודע חכמה זו וכוכרים בני אדם כמו שידוע חכמה זו של קבלה כן יודע בחורה שבעל פה דברי ח"ל ושלפולן בהן ועל זה נרדך לישב' ח"א שחמי יודע חכמה זו לא הורגלתי להיות בבית המדרש שסם טוהלין ומתליין בהוי' אבי' ורבא בדברי חורה שבעל פה להקשות ולתרוץ ולא בחכמה זו שרדך לבכות אותה ועכשיו מתרבו כמפשט מוס זה צויה' בעולם ניי שחמי יודע להבין ההלכה על כדורי שוכס בחכמה זאת וכוטל טם לפנמו וכני אדם מטיעם אחריו לא זו ח"א זו שח"א חכמה זו מעט מועד שידועי' להבין מעלמו חס לא שמעתיק מספרים קדמונים וח"א חינו מובין אותן ומהפך דברי אליהם חיים ואומר הקדמה שח' וספר אחר קרוב בעיני סדר זה גור' חריכות גלות הקשה והיה משמע מדברי גמ' זו שיותר יש חנונה בדברי חורה יותר ממשע ומתן ובוה יש ליישב' במסכת תמיד רבי חומר חזיה דרך ישרה שיביר לו הלא כו' וי' יחזיק בלשונה יחירה שנאמר עני כהממט ארץ ופרש"י משא ומתן בלשונה וקשה למה נקרא חנונה יחירה חלוא לפ"ז מיושב טים עוד חנונה אחרת דהיינו בדברי חורה וחנונה זו של משא ומתן יחירה עליה ויש ליישב ג"כ מדרש רבה פ' פקודי כך פתח ר' הכחומא ח"א חמונים רב ברכות כו' ח"א חמונים זה משה שהוא חלמונה של הקב"ה טי' לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא רב ברכות מכל מה שהיה גור עליהם כו' ואן להעשר זה קרה שהיה לוי ובקש כהונה על גדולה כו' ויש להקשות אין זה דבר והיפוכו שגבי משה היה כחמונתו על ממון שבין המשכן ונבי קרה ראה ליטול כבוד ומחום זה אינו נאמן ודאי לפי מ"ס פסוק' על הגמרא הואיל ונעטת עומד כו' פירושם של בכל ביתי נאמן הוא הוא לענין הכבוד שכה' תמיד כאשר לוח' ח' את משה ע"ס חלמי ספיר הוי דבר והפוכו מיחו ממשמעות המדרש כחלן משמע שהיה כחמן על ממון ולפי דרכי מיישב שחלמי קאי חמונת מיחו הפסוק אחר לשון רבים חמונת חמינו כיון שהיה נאמן על ממון מכל' שיהיה נאמן על כבוד דמשמע בגמרא זו לאפוקי קרה לא היה נאמן על הכבוד מכל' שלא היה נאמן על ממון ממילא חן להעמיד הוא כפשוטו על ממון והוי ממש דבר והפוכו ודו"ק :

מסכת ערוכין

דף ב' בגמרא דאי ל"ה הכי הא דלמר רב יהוד' אמר ששאל כו' ק"ק מלי חולמים קושיא על ששאל מהאי קושיא על רב ויש לתרן

הרושי הלכות מסכת שבת

דף ד ע"א בנמרה אחר לך אבי אמה כלאים בלמח בזה ששה כו' לפ"י יש להקשות קושיות החוספות ללעיל מן גדר ספקך עד

י אמות כו' לליכא לחזו רוב אמות קאמר דהא בכרייתא אחר כל אמת

סאמרו הכמי' כו' ויש ליישב דברייתא איכא לנימור הן לקולא הן לחומרא

אמרין בלמח כלאים בששה ובמבוי וביבה בזה חמשה דודאי לאמורא

בגון אבי ורב נחמן נרדף ליתן טעם ע"כ לומר כאלו לחומרא ובאלו לקול'

אלא דודאי דבכל מקום אזלינן לחומרא אבל אמתאי או אברייתא אין לרדף

למח וק"ל :

שם ברס"ד ד"ה דלמח פירושי קא מפרש רשב"ג למילתייהו דרבנן כו'

ק"ק לפי מ"ל לומר לאבי וודאי תנאי דילמח רשב"ג מפרש כל

מלתייהו דרבנן דמ"ם כל אמות סאמרו היינו בכלאים דוקא ומ"ם שלא

יהא מכוונת קיטו שלא יהיו מלמולמות ויש ליישב וק"ל :

שם ולימא אמת כלאים לא ילמס כו' ואין להקשות דקארי לה מה קארי

ומחילה לרבא מי לימא תנאי הא א"ה לומר דפרושי קא מפרש

דא"כ קשה לימא אמת כלאים כו' דאיכא לנימור דידע לתרץ גם כן דלמחי

למטוטי אמה יסוד וכן משמע לימא מלי לאו למטוטי כו' וק"ל :

ע"ב גמרא אלא כי אינטר כו' לפי פי' החוספות נוכל לפרש דמ"ם

אלא כי אינטר כו' חזר בו מחירך שחירך כי אינטרך הלכתא

לפערו רק ההלכתא קאי אבשרו על רובו המקפיד אך לפ"י היה קשה

אם כן ל"ל קרא אבשרו כיון דהלכה קאי אבשרו וע"כ נרדף לומר דאי לאו

קרא דבשרו לא היה ידועין שערו כלל דהא אין כ"ן שום רבוי ולכן נרדף

לכתוב דבשרו ולכתוב את לרבושי שער וק"ל :

בתוספות ד"ה גנפן כו' ונמלא סוף הכלי זה רביעה כו' ע"ן בחיודשי

הלכות לפוס דהיטא נראה לפרש דקוטטא דלמחא קאמר

סוף כלי זה רביעה דהיינו אם יש כלי שנתמלא מן הים מלח מלח מלח מן

ספחן לתוכה בינה ומחנה ואם היה אחרו כלי מלח מים ונתן לתוכו בינה

ומחנה היה יוצא מים יוצר מן מה שנכנס לתוך כלי זה ממילא אין זה

הכלי רביעה ולכן אם נתן ע"ן ולולבין לכלי מלח מים יוצא מחוכו מים

שנתמלא כלי זה אין זה רביעה כי מן בינה ומחנה יש ליצא יותר מים ממילא

אם שנינו דאזלינן לקולא בפסוטי דהלכה לפרש' לכן נרדף ליתן ע"ן ולולבין

למח וק"ל :

בתוספות ד"ה גנפן כו' ונמלא סוף הכלי זה רביעה כו' ע"ן בחיודשי

הלכות לפוס דהיטא נראה לפרש דקוטטא דלמחא קאמר

סוף כלי זה רביעה דהיינו אם יש כלי שנתמלא מן הים מלח מלח מלח מן

ספחן לתוכה בינה ומחנה ואם היה אחרו כלי מלח מים ונתן לתוכו בינה

ומחנה היה יוצא מים יוצר מן מה שנכנס לתוך כלי זה ממילא אין זה

הכלי רביעה ולכן אם נתן ע"ן ולולבין לכלי מלח מים יוצא מחוכו מים

שנתמלא כלי זה אין זה רביעה כי מן בינה ומחנה יש ליצא יותר מים ממילא

אם שנינו דאזלינן לקולא בפסוטי דהלכה לפרש' לכן נרדף ליתן ע"ן ולולבין

למח וק"ל :

דף ה ע"א ד"ה ק"ו מחגר כו' דיו לבח מן הדין להיות כגרון כו' היינו

בגון לחי וקורה שמיטו מועיל רק במחילה רביעה ולכן אין ללמוד

מק"ו רק מחילה רביעה אבל ע"כ יכול להיות שגם בשאר מחילות מועיל

אף בלא ק"ו ולכן אין לעשות פירכא מה להגר שמועיל בכל מחילות

לאסוקי מבוי אינו מועיל רק מחילה רביעה דאין זה מוכרח וק"ל :

ד"ה וסקפ דבריהם כו' ולי לא אפשר ללמס דלמח פריך מרובה כו'

ממילא משמע דאפשר ללמס ורב הובא בריה דרב יהושע לא פליג

עם רב פסק בפלוגתא דתנאי אי אמרין אפשר ללמס או לאו גם בפלוגת'

דעומד מרובה חירי אפילו במחילות דהלכה לנמסא מקימי או בספק

דאורייתא וע"ן בחודשי הלכות וד"ק :

דף ו ע"ב גמרא וכו' בך הוא דלא מערבא הא בדלתות מערבא כו' ר"ל

בדלתות דעלמא גבי ר"ה הרבה ולכן לא אמר הא בדלת מערבא

וק"ל :

שם והא רבה בר חנא אחר יוחנן ירושלים כו' מלשון הגמרא משמע

דקושיא ואלא רבה בר חנא תלמי במה סאמרו בך הוא דלא מערבא

והיינו הבבל או וכו' לא היו קשה אר' יוחנן דקבר סגרי' ב' דלחות או

עשילת דיש לתרץ דרבי יוחנן סבר בכרייתא דיתר על כן דסברי

רבנן אין מערבין כלל ולכן מנריך הוא דוקא ב' דלחות או נעילת אפל

השפא דמפרש דברי רבנן כלל הוא דלא מערבא א"כ קשה רבי יוחנן

דלא כמאן :

שם חומרא דרב וחומרא דשמואל כו' ק"ק מ"ל לומר דרב דלמח תורתו

כמפולס היינו שהוא מפולס ממש רק מאחר שהוא עדיף מנבוי

כתו' אף שהוא גרוע ממפולס ממש מ"ם אזלינן לחומרא סיהיה דין שלו

בנו שהדין הוא במפולס ממש וממילא מקמי לפי סברת שמואל דנבוי

מפולס נרדף דלת היינו במפולס לגמרי ממש אבל נבוי עקום שמיטו מפולס

ממש גם רב דק סעדיף מנבוי קתום אימא דכני בצורת פתח ואפשר שזה

בזכות החוספות בחיודש ד"ה ומי עבדינן כו' ויש לומר דלא דמי דההוא

נבוי טרי בצורת הפתח לכ"ע וד"ק :

דף ה ע"א בחוספות ד"ה לאו משנתינו כו' דאם כן ס"ל לרב לפרושי

אמתאי כו' וק"ק לפ"י מתי משני התרנן מי מתחם ה"ה לזרז

כו' אם כן ה"ל לרב לפרושי המתאי דחירי גם לטלטול ובפירושים

הראשונים יש ליישב אך כאלו קשה הוסיף ליישב וק"ל :

ע"ב פירש"י ד"ה אבא זה כו' מדברי רש"י לעיל בסמוך ד"ה אבא זה כנגד

זה כו' וכן ד"ה גופא כו' ואוקמי בשלא עירבו כו' משמע להדי' כדברי

רש"י שיש להקשות קושיות החוספות ללעיל מן גדר ספקך עד

אמות כו' לליכא לחזו רוב אמות קאמר דהא בכרייתא אחר כל אמת

סאמרו הכמי' כו' ויש ליישב דברייתא איכא לנימור הן לקולא הן לחומרא

אמרין בלמח כלאים בששה ובמבוי וביבה בזה חמשה דודאי לאמורא

בגון אבי ורב נחמן נרדף ליתן טעם ע"כ לומר כאלו לחומרא ובאלו לקול'

אלא דודאי דבכל מקום אזלינן לחומרא אבל אמתאי או אברייתא אין לרדף

למח וק"ל :

שם ברס"ד ד"ה דלמח פירושי קא מפרש רשב"ג למילתייהו דרבנן כו'

ק"ק לפי מ"ל לומר לאבי וודאי תנאי דילמח רשב"ג מפרש כל

מלתייהו דרבנן דמ"ם כל אמות סאמרו היינו בכלאים דוקא ומ"ם שלא

יהא מכוונת קיטו שלא יהיו מלמולמות ויש ליישב וק"ל :

שם ולימא אמת כלאים לא ילמס כו' ואין להקשות דקארי לה מה קארי

ומחילה לרבא מי לימא תנאי הא א"ה לומר דפרושי קא מפרש

דא"כ קשה לימא אמת כלאים כו' דאיכא לנימור דידע לתרץ גם כן דלמחי

למטוטי אמה יסוד וכן משמע לימא מלי לאו למטוטי כו' וק"ל :

ע"ב גמרא אלא כי אינטר כו' לפי פי' החוספות נוכל לפרש דמ"ם

אלא כי אינטר כו' חזר בו מחירך שחירך כי אינטרך הלכתא

לפערו רק ההלכתא קאי אבשרו על רובו המקפיד אך לפ"י היה קשה

אם כן ל"ל קרא אבשרו כיון דהלכה קאי אבשרו וע"כ נרדף לומר דאי לאו

קרא דבשרו לא היה ידועין שערו כלל דהא אין כ"ן שום רבוי ולכן נרדף

לכתוב דבשרו ולכתוב את לרבושי שער וק"ל :

בתוספות ד"ה גנפן כו' ונמלא סוף הכלי זה רביעה כו' ע"ן בחיודשי

הלכות לפוס דהיטא נראה לפרש דקוטטא דלמחא קאמר

סוף כלי זה רביעה דהיינו אם יש כלי שנתמלא מן הים מלח מלח מלח מן

ספחן לתוכה בינה ומחנה ואם היה אחרו כלי מלח מים ונתן לתוכו בינה

ומחנה היה יוצא מים יוצר מן מה שנכנס לתוך כלי זה ממילא אין זה

הכלי רביעה ולכן אם נתן ע"ן ולולבין לכלי מלח מים יוצא מחוכו מים

שנתמלא כלי זה אין זה רביעה כי מן בינה ומחנה יש ליצא יותר מים ממילא

אם שנינו דאזלינן לקולא בפסוטי דהלכה לפרש' לכן נרדף ליתן ע"ן ולולבין

למח וק"ל :

בתוספות ד"ה גנפן כו' ונמלא סוף הכלי זה רביעה כו' ע"ן בחיודשי

הלכות לפוס דהיטא נראה לפרש דקוטטא דלמחא קאמר

סוף כלי זה רביעה דהיינו אם יש כלי שנתמלא מן הים מלח מלח מלח מן

ספחן לתוכה בינה ומחנה ואם היה אחרו כלי מלח מים ונתן לתוכו בינה

ומחנה היה יוצא מים יוצר מן מה שנכנס לתוך כלי זה ממילא אין זה

הכלי רביעה ולכן אם נתן ע"ן ולולבין לכלי מלח מים יוצא מחוכו מים

שנתמלא כלי זה אין זה רביעה כי מן בינה ומחנה יש ליצא יותר מים ממילא

אם שנינו דאזלינן לקולא בפסוטי דהלכה לפרש' לכן נרדף ליתן ע"ן ולולבין

למח וק"ל :

בתוספות ד"ה גנפן כו' ונמלא סוף הכלי זה רביעה כו' ע"ן בחיודשי

הלכות לפוס דהיטא נראה לפרש דקוטטא דלמחא קאמר

סוף כלי זה רביעה דהיינו אם יש כלי שנתמלא מן הים מלח מלח מלח מן

ספחן לתוכה בינה ומחנה ואם היה אחרו כלי מלח מים ונתן לתוכו בינה

ומחנה היה יוצא מים יוצר מן מה שנכנס לתוך כלי זה ממילא אין זה

הכלי רביעה ולכן אם נתן ע"ן ולולבין לכלי מלח מים יוצא מחוכו מים

שנתמלא כלי זה אין זה רביעה כי מן בינה ומחנה יש ליצא יותר מים ממילא

אם שנינו דאזלינן לקולא בפסוטי דהלכה לפרש' לכן נרדף ליתן ע"ן ולולבין

למח וק"ל :

בתוספות ד"ה גנפן כו' ונמלא סוף הכלי זה רביעה כו' ע"ן בחיודשי

הלכות לפוס דהיטא נראה לפרש דקוטטא דלמחא קאמר

סוף כלי זה רביעה דהיינו אם יש כלי שנתמלא מן הים מלח מלח מלח מן

ספחן לתוכה בינה ומחנה ואם היה אחרו כלי מלח מים ונתן לתוכו בינה

ומחנה היה יוצא מים יוצר מן מה שנכנס לתוך כלי זה ממילא אין זה

הכלי רביעה ולכן אם נתן ע"ן ולולבין לכלי מלח מים יוצא מחוכו מים

שנתמלא כלי זה אין זה רביעה כי מן בינה ומחנה יש ליצא יותר מים ממילא

אם שנינו דאזלינן לקולא בפסוטי דהלכה לפרש' לכן נרדף ליתן ע"ן ולולבין

למח וק"ל :

בתוספות ד"ה גנפן כו' ונמלא סוף הכלי זה רביעה כו' ע"ן בחיודשי

הלכות לפוס דהיטא נראה לפרש דקוטטא דלמחא קאמר

סוף כלי זה רביעה דהיינו אם יש כלי שנתמלא מן הים מלח מלח מלח מן

ספחן לתוכה בינה ומחנה ואם היה אחרו כלי מלח מים ונתן לתוכו בינה

ומחנה היה יוצא מים יוצר מן מה שנכנס לתוך כלי זה ממילא אין זה

הכלי רביעה ולכן אם נתן ע"ן ולולבין לכלי מלח מים יוצא מחוכו מים

שנתמלא כלי זה אין זה רביעה כי מן בינה ומחנה יש ליצא יותר מים ממילא

אם שנינו דאזלינן לקולא בפסוטי דהלכה לפרש' לכן נרדף ליתן ע"ן ולולבין

למח וק"ל :

בתוספות ד"ה גנפן כו' ונמלא סוף הכלי זה רביעה כו' ע"ן בחיודשי

הלכות לפוס דהיטא נראה לפרש דקוטטא דלמחא קאמר

סוף כלי זה רביעה דהיינו אם יש כלי שנתמלא מן הים מלח מלח מלח מן

ספחן לתוכה בינה ומחנה ואם היה אחרו כלי מלח מים ונתן לתוכו בינה

ומחנה היה יוצא מים יוצר מן מה שנכנס לתוך כלי זה ממילא אין זה

הכלי רביעה ולכן אם נתן ע"ן ולולבין לכלי מלח מים יוצא מחוכו מים

שנתמלא כלי זה אין זה רביעה כי מן בינה ומחנה יש ליצא יותר מים ממילא

אם שנינו דאזלינן לקולא בפסוטי דהלכה לפרש' לכן נרדף ליתן ע"ן ולולבין

למח וק"ל :

בתוספות ד"ה גנפן כו' ונמלא סוף הכלי זה רביעה כו' ע"ן בחיודשי

הלכות לפוס דהיטא נראה לפרש דקוטטא דלמחא קאמר

סוף כלי זה רביעה דהיינו אם יש כלי שנתמלא מן הים מלח מלח מלח מן

ספחן לתוכה בינה ומחנה ואם היה אחרו כלי מלח מים ונתן לתוכו בינה

ומחנה היה יוצא מים יוצר מן מה שנכנס לתוך כלי זה ממילא אין זה

הכלי רביעה ולכן אם נתן ע"ן ולולבין לכלי מלח מים יוצא מחוכו מים

שנתמלא כלי זה אין זה רביעה כי מן בינה ומחנה יש ליצא יותר מים ממילא

אם שנינו דאזלינן לקולא בפסוטי דהלכה לפרש' לכן נרדף ליתן ע"ן ולולבין

למח וק"ל :

בתוספות ד"ה גנפן כו' ונמלא סוף הכלי זה רביעה כו' ע"ן בחיודשי

הלכות לפוס דהיטא נראה לפרש דקוטטא דלמחא קאמר

סוף כלי זה רביעה דהיינו אם יש כלי שנתמלא מן הים מלח מלח מלח מן

ספחן לתוכה בינה ומחנה ואם היה אחרו כלי מלח מים ונתן לתוכו בינה

ומחנה היה יוצא מים יוצר מן מה שנכנס לתוך כלי זה ממילא אין זה

הכלי רביעה ולכן אם נתן ע"ן ולולבין לכלי מלח מים יוצא מחוכו מים

שנתמלא כלי זה אין זה רביעה כי מן בינה ומחנה יש ליצא יותר מים ממילא

אם שנינו דאזלינן לקולא בפסוטי דהלכה לפרש' לכן נרדף ליתן ע"ן ולולבין

למח וק"ל :

בתוספות ד"ה גנפן כו' ונמלא סוף הכלי זה רביעה כו' ע"ן בחיודשי

הלכות לפוס דהיטא נראה לפרש דקוטטא דלמחא קאמר

סוף כלי זה רביעה דהיינו אם יש כלי שנתמלא מן הים מלח מלח מלח מן

ספחן לתוכה בינה ומחנה ואם היה אחרו כלי מלח מים ונתן לתוכו בינה

ומחנה היה יוצא מים יוצר מן מה שנכנס לתוך כלי זה ממילא אין זה

הכלי רביעה ולכן אם נתן ע"ן ולולבין לכלי מלח מים יוצא מחוכו מים

שנתמלא כלי זה אין זה רביעה כי מן בינה ומחנה יש ליצא יותר מים ממילא

אם שנינו דאזלינן לקולא בפסוטי דהלכה לפרש' לכן נרדף ליתן ע"ן ולולבין

למח וק"ל :

בתוספות ד"ה גנפן כו' ונמלא סוף הכלי זה רביעה כו' ע"ן בחיודשי

הלכות לפוס דהיטא נראה לפרש דקוטטא דלמחא קאמר

סוף כלי זה רביעה דהיינו אם יש כלי שנתמלא מן הים מלח מלח מלח מן

ספחן לתוכה בינה ומחנה ואם היה אחרו כלי מלח מים ונתן לתוכו בינה

ומחנה היה יוצא מים יוצר מן מה שנכנס לתוך כלי זה ממילא אין זה

הכלי רביעה ולכן אם נתן ע"ן ולולבין לכלי מלח מים יוצא מחוכו מים

שנתמלא כלי זה אין זה רביעה כי מן בינה ומחנה יש ליצא יותר מים ממילא

אם שנינו דאזלינן לקולא בפסוטי דהלכה לפרש' לכן נרדף ליתן ע"ן ולולבין

למח וק"ל :

בתוספות ד"ה גנפן כו' ונמלא סוף הכלי זה רביעה כו' ע"ן בחיודשי

הלכות לפוס דהיטא נראה לפרש דקוטטא דלמחא קאמר

סוף כלי זה רביעה דהיינו אם יש כלי שנתמלא מן הים מלח מלח מלח מן

חרושי הלכות מסכת עירובין

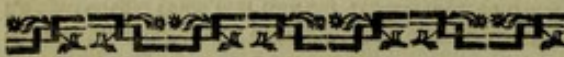
ב

בחוספות ד"ה אחי רחבה ובריאה כו' ואין מחלוקת בדבר כו' וק"ל
לפי' בחמי' פליגי רבי יהודה את"ק וליכא למימר דלאו דלא
ליחגי' כלל דברי רבי יהודה דעל זה לא שיך הלשון אחי רחבה ובריאה' דהל"ל
לא תחגי רחבה חף על פי שאינם בריאה גם לשון החוספת שהקשים קשה
למחו' כל בבא דרואין לא משמע כן וק"ל :

דף כא אבי רואה מגילה עפה כו' כי פסטה כו' כמלא כל העולם כולו
אחד משלש אלפים ומאתים בתורה עיין בחידושי אגרות
ולדידי נראה ע"מ שפסח כמכוב בשבת פ' רבי עקיבא על מדרש רבה חזילה
פ' בראשית אמון פגנו כו' ש"ס ג' חרות דהיינו תורה שבכתב הוא נגלה
לגמרי וקורה שבע"פ אינו נגלה לגמרי רק מטובה קנה בקל למלא איתו
וקורה הנכסתר שמוט ולידושי האותיות הוא קשה מאוד למלא איתו כן יהיה
הענין בכלל מגילה עפה היא תורה שבכתב והיא כמטוטו כאשר מונחת
לפניו וכי פסטה דהיינו קלה טירחא ופגול לפסוט אוחו זה תורה שבע"פ
שאינו מגולה כל כך וכמ"ד רוב התורה היא בע"פ תפסקו אכתוב לכם רובי
חורתי ל' בחמי' וכמו שדרשו במדרש ילקוט גלוי וידוע לפני הק"ו בהשתדלות
יבא לנגלות בין העכו"ם לכן לא כתב רוב התורה דהיינו תורה שבע"פ ועוד
כי קלפת לה דהיינו פעולה יותר גדולה שרריך לפסוט אוחה וגם לקלוף זהו
תורה שבכתב שהוא נכסתר שהיא יותר קשה למלא אותה ועיין מ"ס לקמן

דף טז כל שאין יין נשטר כמים וכו' ואידך את לחמך וזומר ועל
פי זה יש לפרש סוף הפסוק והסירתי ממלה מקרבך ע"פ

הגמרא בריש כל אפיין אנא חמר באתר דלית חמר תמן מתבעי סמנין וכו' ו
פירש רש"י לריכי סמנים לרפואה ולמילא חמר ובידך וכו' ואת מימך
שיהיה יין הרבה וכו' והסירתי ממלה מלא חמריך רפואתו ליקח סמנין
ואגב אפרש עוד פסוק זה באופן אחר ע"פ מ"ס הזהר פרשת בשלה בפ'
הגון דמוזני דת"ח אינו כמזוני דשאר אדם כי הוא מוזן לנשמה ולא לנוף
מאחר עילאי דאקרי ברבה וזוהי הטעם דת"ח חלשי בגופייהא תמיד מפני
שהמוזן אינו הארך לנוף ועי' יסבתי המדרש שהביאו החוספת פר' הטשא
גבי רבי שאמר ינעתי בתורה וכו' עד שאדם מתחיל שייכנס לתוך גופו
יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו שאר"י פירוש ועפ"ז מיוס' שמת'
יתפל' שלא יכנסו המעדנים לתוך גופו היינו שלא מוזן לנוף רק לנשמת'
מאחר עילאי ועי' יש לפ' והארכתי בדרשות שלי פ' בשלח ונפ' אהו' ובידך
את לחמך שאתן לחם סלך מאחר דנקרא ברכה ושמה תאמר אם כן איהי
חלש וחולי על זה אמר והסירתי ממלה אל חירט ודוק :

מסכת יבמות

דף ב בחוספות ב"ה עד סוף כו' כיון דתנא עד סוף העולם לרות
לרותיהן למה לי כדפרך כו' עכ"ל לא משמע לזה בכה"ג לומר
לא זו אף זו קמחי כיון דלרות לרותיהן בכלל סוף העולם הן דמה"ט משמע
לזה דפרך בהכותב פירות פירותיהן ל"ל כו' ואהא תירלו דודאי חרותיה
דמתניתין נמי בכה"ג למתני לא זו אף זו לא דבהכותב פירך דלא היה צריך
לכתוב כו' ושוב הקשו ואם תאמר וכיון דתנא לרותיהן עד סוף העולם ל"ל
דהכי דייק בתמורה כו' ועכ"ל אבל אהאיא דהכותב ודאי דליק' לזה דאיכא
סברא לחלק בין פירות פירותיהן לעד סוף עולם אבל הכא לא פסיקא לזה
שום סברא ואהא דומיא דתמורה ואהא דתרי' דה"ל הכא איכא שום סברא
לאסור טפי לרות לרותיהן וק"ל :

ב"ה אשת אח כו' וטבל לומר לפי ש"ס שלנו דנוחה בדיי שמי' אחר ס'
וקודם זמנו ברת כו' עכ"ל כ"ה בפסקי חוספות ורלה לומר ל"ס
בזה פריכה ע"פ ש"ס שלנו ומוכל מקום ש"ס שלנו חולק על ירושלמי וק"ל :
ע"ב שיך למהדורא קמא בחוספת ב"ה ואי אהא יכול כו' בביטו וסמ"ג
עכ"ל גם מפרש' בסמעתין מוכח כן ומהה סדקת לפרש בת היה לו
מאש' אחר כו' דאי נאחזי ומתה הבת לא היה לו בה איסור לאו ויש לדחות
דלכך דקדק לפרש כן אפילו לרע"ק דהוא איסור ברת בחתונה לאחר מיתת
הבת מ"מ משמע ליה דמתני' חיידי בחתונה דלית בה איסור טריעה
כדנשכח בגמרא בסנהדרין וק"ל :

דף ב ד"ה החותי' שמת בעלה וכו' עיין במהר"ם אבל לפי מ"ס
בחדושי הלכות מהדורא בתרא ב"ה ופי' חתה וכו'
מיושב ספיר ע"ש וק"ל :

בחוספת ד"ה עד סוף וכו' ומ"ס כיון דתנא לרות לרותיהן וכו' ר"ל הלך
אין כאלו לא זו אף זו דאין זה דבוחה דהיא היא ומעילו מלרות
לרותיהן לכד נשמע עד סוף העולם ודוק :

חרושי הלכות מסכת יבמות

דף ד ע"א גמרא ורבנן אי הוה וכו' ויש לדקדק לפי גירסה זו מה שפיר ורבנן הוה על כרחך השני תירושים של איבעית אימא יש לכל אחד איזה קטיוה על התירוף השני וא"כ דילמא רבנן ור"י מחולקים בזה דלפין לומר דשניהם שקולים ואיני מוחלקי האיבעית אימא ביחד אי"כ קשה לקמן גבי כלאים בזלית אינו מיושב המופנה לא ליכתוב לא חלשט פעטנו ופסקו גדלים חששה לך וסמך לפסקו ובגד כלאים פעטנו וגו' וא"כ גדרוה סמוכים משום דמוכח דהוה ליה ליכתוב בפי' גי'ת חלא ע"כ לומר דלאבעית אימא משום דמופנה אין סברא משום דמוכח ואם כן דילמא גס רבנן מחולקים בזה ויש ליישב וק"ל :

בתוספת ד"ה ולא חששה וכו' ב"ד כדמסקי עמואל וכו' ר"ל גבי פסק ותמיד ומילה לא פריך מי דמי התם חדא איסורא וכו' משום דאכתי חדא איסורא ספיר הוי ילפינן והמקשה רצה להקשות דלפניו חדא איסורא לא ילפינן וקושיות החוששות הוה הילך מקשי כחם דדימשה מ"ל הא חדא איסורא ספיר אי"כ למיפן מאסת אח מיורא עדיין קשה לפי מ"ס בחידושי הלכות דגם אחות אשה אין מצינו בכך א"כ אכתי קשה למה אמר דווקא אחות אשה ה"ל לגמרא למימר כחם תיחי מאסת אח על כל החורה וליפוך מה לאשת אח שמצונו בכך ויש ליישב ודו"ק :

ע"ב בחוספת ב"ד"ה דאפי' למד לפשטים וכו' עיין על דברי חידושי הלכות וכל עיקר תירושו הוה שהתוספת כתבו לעיל דהכך לאו רבוי הוה לפי תרומם דהשחא דקניא חולא ליביה דרב נחמן מיהו לא ה"ל לתוספת לומר דהכך לאו רבוי הוה דהא חליבא דרבה ספיר יכול לומר דהוה רבוי רב דההקטן לא סבר דהו' רבוי הוה לא משמע הכא דגם רבא אינו סובר שהוה רבוי רב משמעות הלשון של הכתב משמע מין כפך ולדידי גרסא ליישב הכל דלמ"ד לחתוי' שרשים או כלאים היינו דווקא על שרשים או כלאים ולא במקום אחר אף בגלל רבוי רבוי רק שיש לו חיה סמך גבי שרשים או כלאים משמעה דווקא למד ופשטים מש"כ במקום אחר והמתקן בגמרא דפרי' מלזית היינו ג"כ לפי תירוצן של רב נחמן דאף כל לאחוי' גי'ת רב החוספות נדרי' מה שהתא לתרץ סוגיא דהכא קאי לחירוט של רב נחמן ממילא מיושב דמחלה מקשי חתוי' מתי קשיא והא תנא דבי רבי ישמעאל וכו'י מדסבר כל בגדיה למד ופשתי' דילמא כאן יש לו רבוי וע"י כתבו דהכך לאו רבוי וא"כ כדבור זה מקשי' דילמא כפשוטי סבר דגבי גי'ת כל בגדים כמשמע ולא מנח שום יסור או סמך רק דווקא גבי שרשים ומתרגי' דקאי לפי תירושו של רב נחמן א"כ לפ"ז ה"ל ליישב גס על מה שמקשי' דילמא הכך רבוי ה"ל לתרץ דתאן קאי והקניא לרב נחמן דאף כל קאי איני' דהוה דווקא למד ופשתי' ויש ליישב ודו"ק :

דף ה ואכתי אינשריך כו' צ"ב והתעלמות כו' פשיטא דלפין עשה דוחה ל"ת כולי עב"ל לכאורה דהוה עשה ול"ת דמוכח מההיא דלקמן דמייתי א' מחזור אבידה ועיין בפרס"י לתרץ סג ועוד גרסא קרא והתעלמ' דכתיב גבי הקס תקום נומר דלא הוה רק עשה סמך ודו"ק :

ב"ד שכן ישנו בשאלה כו' אבל קשיא כליף מכהן ואחר ומילה כולי וכדאם מילה וכזי' לוכא למיפן כאן דאי"כ למפרך מה לכהן האולי וריבה בו מלות יחידות כדפריך בגמרא וק"ל לפי סוגיא דשמעתין לתנא דמוקי רששו לישראל וקטן לכהן וליבא קרא כזוי כליף כולה ממילה וכהן דליבא השתא חד דלא אינשריך ויש ליישב ודו"ק :

ע"ב גמרא ממילה ופסק שכן כרת כו' גבי מילה דדחייא שבת לא שייך כרת חלא בגדול שלל מל עגמו ואינה דוחה שבת אי"כ כרת ולכך לא היה רק פירכא כל דהו' אחרת מפרתי אבל מעיקרא דבעי למיפן ממילה לחודא לא פריך ליה הך פירכא כל דהו' אחרת מחדא וכל"ל שכן טורף גבוה לא הוי רק פירכא כל דהו' אחרת מפרתי וכן שכן תדיר כמ"ס התוספת גבי פסק ומילה לא הוי רק פירכא כל דהו' בכל סנה וק"ל :

בת"ר ב"ד"ה עד שיהא שוב טוי וכו' כו' לא על טוי וארז טל כו' ולא מייתי פעטנו לא משום טווי כו' עכ"ל כ"ל דלא הוהר במחתיין רק טווי וארזי ולא מייתי פעטנו רק על טווי אבל ארי' כיון ששיטו כח לא משעטנו כפסקא חלא מיחדיו וק"ל :

ד"ה טעמא דכתב כו' ועוד דלדברא כליף מוקדם והבעיה כו' עב"ל אפי' מתקדם קאמר לקמן גמי הא בעגמא דמי מ"מ כיבוד אב הוה ילפינן מוקדם דמי דבכל מילי דשבת ה"ל דלא דמי בגי'ת התוספות לקמן גמי גבי מילה ופסק ותמיד ויש לדקדק לפי' למת' דלקיף אדעתין דהכא כביבוד אב מיירי כשהי' ובישול ובתקדש איירי כבול' ואוחר הוי חתוי' קראי ל"ל למשמעין הא בעגמא דמי דלגופו לא חשטריכו חתוי' כיון דכל חדא סיכא למיפן מחבריה ויש ליישב ודו"ק :

ד"ה בחוספ' וכו' ועוד לאבי' דאמר דרבי הי' וכו' עיין בחידושי' ובמהר"ם ולדידי גרסא לפרש דאי במחני' פליגי אין סברא לומר במחני' קתפלי' לאסוקי אי פליגי בדרבי הי' ספיר חילא למי' דרב יהודה סבר דל' כבולן' אפי' קורא היינו כבול' וא"כ סבר דהא מחני' ודאי ע"כ ר' באונסין קאי רבי מחני' ממילה גס רבי הי' מחפשי' במחני' וק"ל :

ד"ה אשת אחי וכו' ודווקא לומר ולפרש וכו' עיין במהר"ם ולדידי גרסא דדברי הח"כ אחי כפשוטו דהיינו ודאי דלממד גס אחיו מאמו וה"ה באחיו מאביו ביש לו בכים וע"י קאי ספי' מה דודתו בין מאב בין אמא לאסוקי באחיו מאב באין לו בכים יהיה עותר וכו' ודוק מהר"ם דר"י :

דף נ גמרא קמ"ל כל העולה לייבוס עולה לחליה ופרש"י כל היכא דאמרין חוללת ולא מתי' במת משום ספיקא הוה עב"ל לאו דווק' משום גורה אחת כדקתני במחני' וכל היכא למאן כו' חוללת ולא מתי' במת משום דנדרות כרת ערוה ולהכי לעיל דקאמר ה"ה אסור לייבוס אבל מיחל' כו' ולא קאמר גמי הכי דקמ"ל כל העולה לייבוס כו' דלא שייך למימר הכי חלא היכא דמדינא ליבא ייבוס כי הכא דקתני פוטרוה אבל אי הוה קתני אסורה לייבוס ודאי הוה אפשר בחליה ודו"ק :

ע"ב גמרא למעוטי דרב ודרב אפי' כו' יש לדקדק כיון דכל חדא בעי מיעוטא באנפי נפשיה מהני טרי מיעוטי חס כן לא אימעטו אף הכי טרי דהיינו דרב ורב אפי' תהיבא אימעט להו גרת מאמנת ודעת מחזור גרוטוה דס"ל לפ"ס דלא אינשריכו להו למעט רק הכי טרי דרב ודרב אפי' דסד"א לפוטרו' מדאורייתא הכי דמחני' כדסבר רב ורב אפי' לקמן אבל גרת מתי' ומחזור גרוטוה לית בה איסורא דאורייתא וק"ל :

בתוספות מתי' כו' עב"ל ר"ל כיון דמסקי אדעתיה ספיר למימר דלא אינשריך קרא חלא לאשמועינן דבעגמא דמי לא דהוה קשיא ליה דל"ל טפי לוקמיה גופיה ולהיתרא לא ה"ל לרבא למינקט בדבריו כלל ערוה גופיה לא לרץ קרא דלפין עשה כו' דהא ודאי ידע גמי המקשה ולא ה"ל להשיב אף על קושייתו דלהיתרא לא מתי' כו' ודברי מהרש"ל בזה אינן מפורדין בזה וק"ל :

דף ג ע"א כוליה גמי מדרש' וכו' עיין בחידושי' אף לדידי קשה חלא משמעו' לישנא דמקטן שאמר אי הכי ליכתי וכו' משמע היינו דווקא אי חיינ' דחומרי חומרי נקט ועבשיו' מהמתרץ אמר חלא וכו' משמ' דלא קאי סברא דחומר' נקט ולא כן מתי' קא מקשי כולה מתי' כו' אף גרסא דהמקשה קשה על לשון של המתרץ לא בחו כיון דאחיה מדרש' וכו' והוה כוחת החוספת ג"כ סאינו מפרשים כפירש"י גבי ובעין הוה דליקדמא לכלתו משום חומרי וכו' אפילו לפי ר"י ו"ל דהתרג' מעגמו קאמר אפילו הימא דסברא דחומרי נקט כו' סברא מעגמא אפי' אינו קשה דליקדי' לכלתו ודו"ק :

ע"ש מתי' אירא דתנא פוטרוה וכו' הרבה יש לדקדק בשיטה זו ולפין בידי טום מפ' אחר לעיין אף בחידושי' הלכות ובמ"ק ומ"כ כתב מ"ס ובעיני גרסא לפרש דודאי שמקטן שמקשה מתי' אירי וכו' איני מקשי דלימני אוסרי לבד ולא לימני מן החליה ומן הייבוס דאם כן ה"ל לאקשו' ב' קושיות אחד לימני אוסרות ואחד לא לימני מן החליה' ומן הייבוס גס אין לפרש דמקשה דלימני אוסרות לייבוס לבד כפי' משמעות להתוספ' דל"כ ה"ל העיקר סבר אף דודאי מקשה לימני אוסרות מן החליה ומן הייבוס והמתרץ השיב לפי סברתו שמתרץ אחר כך דלא שייך למימני אוסרות על חליה ולכן השיב גמי השתא דמי הוי חני אוסרות ה"ה מיהלן חללה וכו' ופריך אין כוונתו בהקטן דלימני אוסרות לבד רק לימני גס מן החליה ומן הייבוס רק במק' פוטרי' לימני אוסר' והשיב לו דלא אפשר למימני אוסרות על חליה ממילה אי הוה חני אוסרות לא הוה יכול למימני חליה ויש מקום לטעות דמחלן חללה ואחר כך חזר ועקשה דודאי אי הוה חני אוסרות דלא שייך כלל לחליה ויש מקום לטעות דמחלן חללה אבל לימני פוטרוה מן הייבוס ופ"כ מהיכי יתיי' לטעות דמחלן חללה ופי' משום דתני מן הייבוס לבד היינו טעמא דעיקר האוטה היא ביבוס ומתוך דגם בזה יש קצת מקום לטעות ומתוך זה דקו"ל כאן לארזי שבכל מקום שחלוי זה בזה כל העולה לייבוס וכו' לאסוקי לעיל ומסקי' זה התירץ לבד מיהלן חללה וכו' ודו"ק היעב מהר"ם ינו :

דף ה אי"כ לכתביה גבי כו' דמוכחא מילתא מדלל' כתיב כל שוכב עם בהמה גבי ערוה כו' עכ"ל לא ידענא דהא כתיב גבי ערוה בפי' קדושי' אי' אסור יתן שכבתו בהמה' ונח וגומר וחדרבה הוה ה"ה קרא דכל שוכב עם ג' ב"ד בהפוך הדף א"כ סוגיא דהכא סברה דלינשריך ראשי לאשמועי' דהקפת כל הרהס בו' עב"ל האי תירוץ נוכרת הוה גס לפי' אמת דמכלאים בזלית דעשה דוחה ל"ת ליף וא"כ קשה למה לי רששו דאי"כ למימר גלגוי' אוקי' דאיירי בכהן דהא ע"כ זקנו איירי בכהן דל"ל ל"ל דמישרא לא אינשריך דמכלאים בזלית שמעינן ליה לא ע"כ דרששו דשמעינן דהקפת כל הרשע שמי' הקפה ודו"ק :

הרושי הלכות מסכת יבמות

בא"ד ויל' הסתא דילמין דבעלמא דוחה ל"ח ט"ס בו כרת ע"כ גרע מל"ח ועשה כו' עכ"ל וק"ל דלמתי כיון דהכא ח"כא כרת ול"ח ועשה ח"כא למיך מנייה קא בעלמא דחי אפי' בכה"ג דח"כא כרת ול"ח ועשה וי' לישב דליח לן לומר מדליטריך אלא דהכא לא דחי ל"ח ט"ס בו כרת אבל בעלמא דחי ל"ח ט"ס בו כרת דהאי עשה דכבוד אב ע"כ דגרע טפי כתי"ס החוספות אבל דהכא לא דחי עשה ול"ח ובעלמא דחי עשה ול"ח לית לן לומר כיון דהוקס כבודם לא יגרע האי ועשה מעשה דעלמא וק"ל :

בד"ה וא"ח מגלן דלא דחי עשה דכבוד אפיטו לאו גרידא כו' ו"ל כיון דגלי כו' עכ"ל ר"ל כיון דהאי עשה דכבוד עדיפא כ"כ דעשה דכבוד כיון דליתא ור"ל כמו לאו גרידה לרמי מקמי עשה דכבוד ור"ס בזה כספ פורת יוסף עין במ"ק :

דף ה' ע"א גמרא ואכתי אינטרדכו' הא דחמי דל"ל דהתרג' דמייתי ברייתא דזקנו ס"ל דסתם זקנו משמע כן ישראל בין כהנים לאל"כ קשה מנ"ל לברייתא דאירי בכהן דילמא דוקא בישראל ובחא חיטו ענין גללו שאינו טהור בכל דהא גמראו יליפין כהא גללו הסוה בכל אלא דחמי דס"ל דמשמעותא לאון זקנו אירי גם בכהן ולפי זה איני מבין האריות דברי' בחידושי הלכו שמשדס כונת התרג' והמקסן גם לפי דבריו מניח משפטיו קודם המקסן ומכתי אינטרדכו' וכו' לפני פשוטי אינטרדכו' וקנו לגופיה דה"ל שאני כהני' ונויילא אין כאן ליימוד בזה אינו ענין ונפי דבריו ונשמע שהקושיא היא דאינטרדכו' ראשו דחי לאו ראשו לא כו' מקמי זקנו אכהנים ודו"ק :

ע"ב גמרא מפסק וכו' מתמיד וכו' ר"ל דלון זה המקסן ותרנן רק הכל הוא דברי עמנו וכו' מפסק וכו' וכו' מתמיד וכו' דל"כ קשה מאי קמחרי מפסק הא ע"כ גם הוא יודע דח"כא למויפרך דל"כ לא ליכחבו מילה ונילף מפסק ג"כ כמו כל לאו ט"ס בו כרת וכן כסתמחך מתמיד קשה ח"כא ליכחבו מילה ופסק ונילף ג"כ מתמיד וק"ל :

בתוספות ד"ה עד סיהא טעו וכו' מה שהכניח מהר"ם ב"ע לפי דברי דת"ק ל"ל יחדיו לחובק שמי חכמות הא בעינן שיהיו טוים ביחד נראה דלא קשה כלום לדאמוענן סיהיה טויו בחזק כסתי חכמות לאפוקי שלא סימא ח"ק א"ח טויו קלה בעינן שיכול להתיר הטויו מניילא ח"פ"ה כ"ה בל"ח ק"ל דבעינן דוקא שיהיה טויו כראוי ודו"ק :

ד"ה כולה משפטנו כקפא וכו' א"ח ור"ל קרא למילף מכללי' וכו' ונילף משריפ' קדשים וכו' והא לא קשה ונילף מהבערת בת כהן מדאינטרדכו' לא חבערו ס"מ דבעלמא דחי דלפי משמעותא לשון החוספות משמע דלאו מיוחד הוא לא חבערו כדי לגמור בת כהן דלא דחי סהרי כחבו דהוי גמורין מכללם בנייתא דלידה אבל בלא הלימוד מכללם לא הוה חמוכא כלל דדחי וק"ל :

ד"ה טעמא דכתב רחמנא וכו' פירוש דמהכא יליפין בעלמא וכו' ר"ל דלא חמוכא שהדיוק הוא מדאינטרדכו' למיכתב כאן שבתותי ששמרו הא חי לא הוי כחוב היה אמרינן דדחיא אפיטו כאן ס"מ דבעלמא במקום שלא יש ליימוד דחי אפיטו יש בו כרת דל"כ קשה אכתי לא אינטרדכו' עליה דהא טובל למילף בכל לאו ט"ס בו כרת דלא דחי מביבד ואם חמוכא מה לביבד שכן הכשר מנחה הא הסתא לא ס"ר פירכא של הכשר מנחה לנעין זה כמ"ס בחידושי הלכות גם נראה דאין דריך למילף זה רק החוס' כחבו כאן לפי האמת ולפי הכ"ד כתבו הכהה אחר דאדרבא ניילף מןמקדש וכו' מיהו מנ"ל דס"ר בסמו' גבי מקדש משמ' סהלימוד הוא מדאינטרדכו' כאן גבי מקדש לאשמעינן דלא דחי הא לאו הכי ה"ל כאן דחי מניילא ניילף בעלמא דחי לפ"ו קשה למ"ס דמחמי אינטרדכו' עליה ניילף בכל מקום לאיסורה ואם יש איזה פירכות ח"כא איטו מקסי כלום אחר כך נגמור מהכא דלא דחי גם לפרש"י גבי הכשר מנחה לא שייך פירכות זו ויש לישב ודו"ק :

ושבו ראיתי במהדורא בתרא בחידושי הלכות כתב פי' אחר מה כונת החוס' שכתבו פירוש זה לקמן דף ו' ע"ב ד"ה לא חבערו ודאדרבא משם משמע להדיא כונת החוספות כמו שכתבתי ודו"ק :

דף ו' ע"ב בחוספות ד"ה טעמא דכתב כו' דלא בעי לומר הסתא מדאינטרדכו' לא כו' דמפרש דחי לאו לא חבערו כו' דנ"ל חומרא רבה כו' עכ"ל הכי משמע בכהן ברייתא מדקתני בה או חיטו כו' כדמפרש לקמן אבל הכי דלעיל גבי ביבד אב וחומרא מקדש לא משמע להו לפרש מוכח מנ"ל חומרא כו' ומדאינטרדכו' לגופיה מדלא קתני בהו כמי בכה"ל ליטכא או חיטו כו' ויפחא לכו לפרש דמכתי מדאינטרדכו' קאמר ח"ק ע"ג בלא דלא הוה לגופיה ודו"ק :

בא"ד א"כ הסתא נמי אינטרדכו' כדלעיל כו' ר"ל הסתא לדברי המתרג' נמי מדאינטרדכו' קאמר דבעלמא דחי דלעיל גבי ביבד אב

וחומרא מקדש מוכח מנ"ל חומרא כו' לא חש על אי חיטו דקתני בברייתא ולקמן דקאמר דס"ר מעיקרא כו' מתיא או חיטו ממש כדס"ר מעיקרא למתי דס"ר מעיקרא חיטו דלאו מוכח ק"ו קאמר מיהו מעיקרא חדתי מוכח מדאינטרדכו' קאמר ולא חש על חיטו וק"ל :

דף ו' ע"ב גמרא מתיא לאור ר' נתן וכו' ומהי נמי ד"ו יוסי וכו' לפי משמעות' לשון הסוגיא שמתחלה הקשה מניילא וכו' ואח"כ חקשי קודמי' גם לרבי יוסי א"כ גם מתחלה ה"ל להקשות סתם יש לישב שעב"ס מן דרבי יוסי חיטו קשה ב"כ כמו גורבי נתן ומפסי ט"ס לומר דהיא גופה אשמעין דמה לי ביטול פתולה מה לי ביטול סמוכה לאפוקי שלא חסויה לומר שאין זה נקרא אב מלאכ' כלל ואיטו בוכרת וזהו כן אכתי לא אינטרדכו' עלוה לאפוקי אור' נתן הוא קודמי חוקה לכן מקמי מתחלה מר' נתן לבר ועיין מ"ס בחוספות ודו"ק :

בתוספות ד"ה טעמא וכו' אלא הך סוגיא איתיה כדרי יודיה וכו' ה"ל לאשמעין במקום שאין מטה וכו' ויש להקשו לפ"ו מתיא קפרי' אליבא דרבי יהודה דילמא לגופי אינטרדכו' לא חבערו דלא חיימא ספקא לא מקלקל ופטור להכי אינטרדכו' לא חבערו שהא חוקין גמרא ור"ל דילמא גמרא דסבר מקלקל חיבולא משום שהיא חיקין א"כ ה"ל לאשמעין במקום שאין מטה אלא ודחי דסבר מקלקל פטור וכתן הוא חיקין כיון שהוא מטה ויש לישב דאכתי אינטרדכו' עליה שלא חסויה לומר דאינטרדכו' לא חבערו שלא חמוכא דדחי ל"ח ט"ס כרת לכן כתבו לא חבערו ומניילא במקום אחר דחי לכן כתב עליה לומר שלא בשביל זה אינטרדכו' לא חבערו רק לאשמעין האוה חוקין לאפוקי אליבא דרבי שמעון ליכא לתרין כו' ודו"ק :

דף ז' ע"ב בחוספות בד"ה ורבה קרי כו' היינו עשה דלכך כדתקן במסכת כו' ובכל טבול יום חייבי כו' עכ"ל בצעל קרי לא מיידי חתם בדיחא לעיל אלא מדקתני זבין וזבות לעיל ומכ"ס בצעל קרי והוכחחם משם דחיטו אלא מדרבנן כמ"ס לקמן דחי מדאורייתא היה לאסור' נמי בחיל דכולה הך הבית מוכה לוייה היא מיהו אין זה קודמיא כ"כ לפ"ה דח"כא לומר דמתניתין דעליה פליגא אברייתא דהכא וק"ל :

בא"ד משמע דאין מוניחין אלא חוץ לגמרא כו' עכ"ל ואין זה הכהה כ"כ דלמתי חוץ לגמרא היינו נמי חוץ לערות נשים דומיא לעורה דקתני גבי כוטה ועיין בחוספות פל הפסולין וק"ל :

דף ז' ע"ב גמרא מי דמי חתם חד איסורא וכו' לפי דברי החוס' לעיל דף ג' ד"ה ל"ח ט"ס בו כרת מי דחייבו' י' לרקדק הא ע"כ ידע המוקסן הסברא דהואיל ואשחרי דאין הבין למה חמר ח"ק אחיות אשה וכו' ולא נקט סתם כמו בכל הלימודים אלא משום דל"ל ללמוד במקום אחר משום דשאני יבוס דנוטרו בכהן לאפוקי אחות אשה הואיל ואשחרי ויש לישב דרבי המקסן ידע שסברת הגמרא היא הואיל ואשחרי רק שבעיניו אין זה סברא ולכן (מקמי עליו מחין כך ללמוד סברא זו והשכי ונכח חומרא דחייבא וכו' וק"ל : מהר"ם יו

דף ח' ע"ב גמרא ולא ק"ו הוא במקום מטה וכו' א"ל לרה חוכים במקום כו' וקשה דליעבד ק"ו הכי ומה אשת אח דשרי במקום מטה אסור שלא במקום מטה דל"כ איסור אשת אח היכי משכחת לה שטר ערי' דאסור במקום מטה כ"ס דאסור שלא במקום מטה דהשת' ליכא למימ' לרה חוכים לרה שרי באשת אח שלא במקום מטה ויש לישב בדוחק ובהאי ק"ו דעביד ס"ס לאסור ערוה שלא במקום מטה מק"ו דמקום מטה ח"כא למיפרך מה למקום מטה דהו חרי איסורי' מש"כ שלא במקום מטה דלא הוה רק חד איסורא דלפי מה שכתבו החוספות לעיל דלא מפלגינן בסום מקום בין חד איסורא לחרי איסורי' כיהא דהך איסורא דשלא במקום מטה כחרי איסורי' הוא וכמ"ס לעיל דליכא לפלוני בין חרי איסורי' לחד איסורא אלא במקום מטה וכבר כתבו בזה דטעות נעלו בדבר החוספות לעיל בד"ה חרי איסורי' כו' וק"ל :

ע"ב גמרא א"ל רב אשיכו' דילמא להיתרא כו' כבר כתבו בחוספות לעיל בריש הסוגיא דהך לאוקומחא דרבא דערוה ונרה גופא לא דריך קרא דלא אינטרדכו' גופה דלהך שי"י דלעיל דתייתי במה מניט מאסת אח א"כ מהיקשא דר' יוסה ולא אינטרדכו' קרא להיתרא ור"ל לרב אשי לא שמע דקמילתא דרבא דערוה ונרה גופה לא דריך קרא אבל הך שקלא וטרייה דל"ל רמי בר חמני לרבא איתא ערוה גופא כו' ומסקי תרי קרי' כתיבא כו' לגלות ערוה דחד' משמע לא שמע רב אשי דל"כ לא היה פריך מידי אבל במקום עליה שתייה מותרות ועוד למאי דחיקו דל"כ לא יאמר עליה ע"כ אינטרדכו' שפיר נמי עליה לגופה לאיסורא ויפחא לחוקמ' לאיסורא מלאוקומחא להיתרא ודו"ק :

בתוספות בד"ה מתיא ולקחה כו' ודילמ' אחו קרא לומר ש"ב לרה ולא כו' עכ"ל דאינטרדכו' ויבמה למדרש בהיפך במקום יבוס הוא דשרי' לרה הא' שלא במקום יבוס מרזויהו חסין וק"ל :

הדרושי הלכות מסכת יבמות

בסתתלה דף הדבוק פני שיטות הראשונים יתרים הסוּסעות
ככל בהתקן והסתתרו הוא מקמי עליו מאין כך לנמוד כפרת
זוהי שבי ונחל חיתתא דתניא וכו' וק"ל :

דף ח ע"ב בחוספות וכו' מאי ולקחה וכו' ואם תאמר ודילמא אתי קרא
למימר שיבס הכשרה וכו' בהידושי הלכות מהדורא כפרת כתב
ואינטרן ויבמה למידעם בהיפך במקום יבום הוא דשריא וכו' אך קשיא
הא כבר תירן הנמ' לעיל א"כ לא יאמר עליה דמסבדא משנין היתר
למגזא וכו' אך הגרסא כפשוטו דודאי ידע הגמרא דליכא לאוקמי ויבמה
אדרשא אחרת רק כיון שיש לו הדרם דולקחה לאיסור נרה כיוחא ל' למידעם
גם ויבמה לענין זה דהיינו דשלא במקום מטה שריא וכוה מיוסב לישנא
לר' שמח ולקח ולקחה ויבס ויבמה לאסור נרות וכו' אם לא דריש כלום
מיבס ויבמ' ונמלי הלכתא מביא לכתחלה גם ויבס ויבמה דנ"ש אה כ
ויבשה במקום יבום וכו' הס דברי התרנן חלל לפי"ה ס"ק חילו לא ככתב
ויבס ויבמה הייתי דריש ולקחה אמילתא אחריתי אבל מכה ויבס ויבמה
כיוחא ליה למדרש בענין אחת מיהו לפי"ה אינו מיוסב ספיר קושיא התוס'
הבא ויש ליישב ודוק : [מהר"ם יו]

דף ט במרס' בד"ה וכן אחות אמו כו' כגון כלב סנסה ב' נשים חללה
ונערה כו' עכ"ל מהר"ם ז' מחוק והגיה מחלה וטעה שחת חללה
ונערה ככל דיבור זה ואין טורח דהא לאו באחיות קאמר חלל בב' נשים
חללה נערה קרא הוא בד"ה סהיו שתי נפשו של כלב ודוק :

דף ט ע"א גמרא זיבור בשאר מצות יליף ועיני מעיני כו' ק"ק
אמתי לא יליף מצות מצות כמו דלרבי יליף יחד בשאר מצו'
מזיבור כן יזיבור מייחיד אם לא ס' דדבר הלמד בהיקש אינו
חוזר ולומד בג"ם ולפי"ה מיוסב גם קושיא חידושי הלכות גם כפשוטו יש
לייש' דיוחד כיו"ל לנמו' מנופ' זבור מייב' ממה שילמוד זיבור מייחיד וק"ל
בתנ' ד"ה ורבנן וכו' והסוד דייבוס מופנה וכו' הא דדאי דקושיא הגמרא
ור"י האי עליה וכו' הי"ט כמ"ס מהר"ם דיבמה יבא עליה ידע
איזה דרש אך הקושיא היא דהג"ם דדאי יש בקבלה א"כ גם רבי נריך
למדרש הג"ס דעליה מיהו קשה א"כ קשה לרבנן מצות מצות ל"ל כיון
דרבי למד הג"ס אם כן היא בקבלה גם רבנן לריבוס למידעם אחת
ואם ידע איזה לומד פל ג"ס קשה לילף מילתא כמו שמקשה החוספות
ודוחק לתרן ג"כ לתירן של החוספות דה"ל לחוספות לפרש ולא לנסח'
יש ליישב ודוק : [מהר"ם יו]

דף י בחוספות בד"ה אי הסיב סיור כו' עכ"ל במהר"ם ז' חזר
חלעל בענין דוח' כו' אבל הענין דר"י לא
מסכתא נרת נרה עכ"ל לא ידענא אמילתא מסכתא לה כגון סב' אחים
קדשו אחת הא' מעכשו ולאחר ג' יום והב' מעכשו ולאחר ד' יום והב'
מעכשו ולאחר י' יום ומחו ראוהו ושמעוהו ויבס לוי הגרה ממנה דלא הוי'
לגביה אשה ב' מתים כיון דתקדשה גם לו תוך הזמן אחר כך מת לוי
ולו אשה אחרת אסורה ליהודה משום נרת נרה אשה שני מתים ודומיא
דהכי בענין דוח' וק"ל :

בר"ה דקחתי שיש כו' ותימא דלס"ד דהנהו דלעיל כו' וי"ל דקחתי כו'
עכ"ל וק"ק אחתי למתי דמשני דבפלטוגתא לא קמיירי בהאי פירק'
ומסיק לרבי הכי כללי לית ליה הא ע"כ כיון דליק לה סיפא דבאטות
אביו קמיירי ע"כ בפלטוגתא קמיירי גם בהאי פירקא ודוק :

שייך למ"ק בד"ה לר' יודא נמי וכו' ומאי למתי דקשיא ליה דאי כר"ע
אמתי לא תני ח' כו' אין להקשות דל"כ דלא כרבי עקיבא מ"מ
ל"ל ליחסי הלכותא דאסורה לאחיו כפרת דאם היה יכולה לינשא לחתן
היה שטרות נרותיהן כיון דאין קידושין תוספין לאחין ד"ל דהיינו דקחתי
כו' עריות אשת אחיו מאביו מש"כ הכא לר"ע לא הוה לחתן איסור אשת
אח כלל אלל בלאו דלא יבנה וק"ל :

בר"ה נמי שאיטו בנרת כו' כגון שטלדו לו אחין אחר שחלן ליבמתו
וקדשה עכ"ל ג"ל לר"ם דדוחקא כייבוס או קדש ואח"כ נולד שרי
ר"ם חלן כהנן ואח"כ טולד מודה ר"ם דל"כ בלא זו"ה"מ לאסכותי לר"ם
וכן גרסה מפרס' וק"ל :

דף יא גמ' מתרן כו' כר"ם כו' עמד אחד מן הטולדים וכו' כמתן כר"ל
כו' הוה מגי למימר כמתן כר"י וחליבא דב"ם וכגון שטולד אחר
שחלן אלל דקושטא קאמר דרב חמי סבירא ליה כר"ל ובטולד קוד' חלילה
נמי מתוקמח וק"ל :

לעיל דף ע"ב בתו' בד"ה איהו הוא כו' דמוקי לא יבנה נמי אגרה
כו' עכ"ל כתב מהר"ם ז' ולפי זה לא נריך שום יסור דלא לחתן
לא' כו' דהא אשכיה נמי קאי לא יבנה אלל לעולם עיקר קרא דלא יבנה
בא לחתן כו' עכ"ל דבריו אינו מושבן לי דהא לר"י קיימין ולדידיה בנר'
נמי לא אתי קרא לנתקו מלאו לכרת אלל דאי לא קרא דלא יבנה הוא
פרי לחתן וליבס לגרה וק"ל :

ע"ב בחוספות בד"ה מי אלים ק' וכו' דלפוטרה מחליה לא מהכי ק"ז
אפילו להיאנופה כדאמרין בפ' דקטנה כו' עכ"ל מחוק פשוטא
קמייתא ובתרייתא דשמעתין ונחה כו' דלא מהכי קרא אפילו להיאנופה
לענין לפוטרה מחליה ודוק :

בתוספות בד"ה תני סהיו וכו' כו' וי"ל דהואכר בה איכא רבותא
שפי כו' עכ"ל ק"ק דל"כ הדרן קושין לדוכתי בחוספת'
דקחתי ומלאו בין כתי' הבעל בין לאחר מית' אמילי לא קחתי רבותא שפי
אפי' בהיכר בה :

דף יא ע"ב גמרא לאו תירוצי קא מתרליה וכו' ר"ל הלל נמי
דברך חייט מתורן הברייתא ויחד יש לתרן הכי היא
חוללתו וכו' וזה שהקשו התו' מאי מתרן עכשו ויחד הללגם אם מתרן
או היא או נרה אחי לישנ' דברייתא שפיר וא"כ מאי קשה ליה שמתרן
בתירן סגו ויחד ודוק : מהר"ם יו

דף יב ע"א גמרא תא שמע המחזיר גרושתו כו' היא ונרתה סלקא
דעתך אלל אימתא או היא או נרתה כו' ע"כ ל"ל לביבועיא
בברייתא דלא אחא למפטט האבועיא דל"כ לא קדחי מידי דהא חי נמי
תירן או חוללת או מתייבמת מכל מקום תיפשוט בעיא בברייתא אלל דאתא
לאקשו' על פשוט' דליה בנרתה דלא אלים ק"ז למדחי נרה והכא
קחתי או היא או נרתה חוללת והאף קא דחי שפיר תירן או חוללת או
מתייבמת :

שם בתו' בד"ה מאי לאו למשטוי כו' וא"ת ואמתי לא פריך מיניה לעיל
לגוף דלסר נרת מחז' גרושתו כו' וי"ל דלא כו' עכ"ל והא דלא
קשיא ליה אמתי לא פריך מינה לטמואל דלסר נרת ומתלמח דהתם ליכא
לשני דאפי' חליה לא בעי כדמשני באילונית דנרת ממלכת כיון דאינו
אסורה אלל משום גזירה ודלתי חליה בעי וליכא לתרוצי נמי כדמתרלס
התו' מחזיר גרושתו דהא ממלכ' היתה מותרת לבעלה אלל דר"ל דלא
דמיא לישת שני מתים דליסור נעילה גרם לה דקודם שמיאנה מותרת
להתייבס ומיהו לנרת סוטה הוה מגי לאקשו' אף דהתא מייבכו נקט
ובתירוצ' מצות סוטה נמי כיוחא וק"ל :

ע"ב בתו' בד"ה סכבר ילדו כו' אירי דכפרת המקשה דאע"ג דקטנה
אירי לית בה מיאון מדרבנן כו' עכ"ל פי' סברת המקשה מרבה רב
וטמואל מדתניא סכבר ילדו איית ליה האי סברא אלל הלימוד זו דקפריך
לפי' מדקאמר שמא תמות מכלל דליכא קטנה דמיעברא ולא מתה וא"כ
מגיבו חששו כולי על כרחך לית ליה האי סברא אלל דמתני' מיירי דלית
ביה מיאון תבאוריתא ומה סכחת החוספות אלל לרב ביביל לא קשיא
מידי כו' פירוט דאע"ג דס"ם קא פריך לעיל לרב דל"כ מניט חששו כו'
לפי סברת המקשה דהשתא דמתני' מגי לאודוי דלית בה מיאון מדרבנן
על כרחך לא פריך אלל לרבה בר ליואי כו' . אבל לרב ביביל דמיאון
קשיא מידי דאע"ג דליכא קטנה דמיעברא מכל מקום לית בה מיאון
פריך ומהר"ם ז' כתב ליישב דברי התו' בע"א אלל ס"ם דקא פריך
לעיל לרב ביביל דל"כ מניט חששו כו' אינו מתייבס לפי דרבו עיני' בנר'
בשמעתין תבאוריתא ובתיר' דברי התו' דשמעתין . ויש לנקדק
בשמעתין מי הכריח המתרן למימר לעולם שמא תמות כו' עד שהוכרח
מזה לפרש כדוחק הא דאמר רב ספר' בנים הרי הן בכמים דעדיפי מהן
דבנים בחוק הזמן הרי הן כסביובין אחר הזמן ויחד הזמן דקאמר רבה
בר ליואי הולדכו לפרש ג"כ תוך טנה שלפני גלדו' כמו סכחתו החוספו'
אמתי לא הכיח המתרן סברתו דלעיל דנרסינן בתלמיה דרב ביביל שמא
שהעבר ותמות דה"ג במילתיה כמתה דוכתין בפ' אלו בערות ובפ' יולל
דופן ובפרק אין בין המודר פריך . תוס' וקטנה מי מיעברא כולי והא
דקחתי סכבר ילדו מיירי לאחר י"ב וליכא טערות ובנים ה"ל כסביובין' לאחר
י"ב אלל תוך י"ב ודלתי מתה כפשת' דרבה בר ליואי יש לומר משום דמשמע
ליה סכבר ילדו דכלידיה לחוד תליא מילתא ולא בשני' ואפי' בחוק י"ב
מיעבר' ולא תתה :

דף יב ע"א גמ' ת"ש המחזיר גרושתו וכו' עיין מ"ש בחידושי
הלכות ולפי"ה יש להקשות איך הבין הפסגן הברייתא
אהדיי דמס' שמעט דיכול לייבס הכשרה ובאן אמר דחוללת נרתה מש"כ
לפי הפסוטו איכא למימר דידע שטתן הזה שיש לפרש הוא חוללתו נרתה
מתייבמת ומה שאמר ת"ש היינו ע"ז פשוט בעי' מלך גבי היא גופה דאינו
מתייבמת ויש ליישב ודוק :

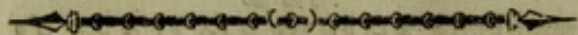
בתו' ד"ה תני סהיו וכו' וי"ל בהיכר בה איכא רבותא שפי וכו' עיין
בחידושי מהדור' בתרל הכיח בקושי' דל"כ הדרא קושי' לדוכתי
מתוספות ובמהר"ם מייבס סס וקל'ת ארסיב בביתאי ויחד ליהיו מתחלה
סקפו החוספות דהתוספות שמעט דלתי לאשמועינן רבותא וע"ז מקמי
הלא הרבותא אינו כלום דמאי קמ"ל אפי' כתי' בעל דהא דילמ' קיבלה
וכו' הא אפי' בודאי ידעינן דקיב'ל קודם ששוין אפי' מותר' נרתה וע"ז
מתרלח

חרושי הלכות מסכת יבמות

כה

בא"ד ויהיו י"ל דדוקא ר' יודא אית ליה כו' במה הגד פליגי כהונה
 כו' עכ"ל וז"ל לר' יודא דקוטטא דיבמה לטוק מתחללה בביתא
 דניליף במה הגד וילפינן נמי ק"ו דבנה פנים דהא ליכא למפרך מה
 לחלמנה כו' וק"ק דא"כ מ' הכריחם לדחוקי ור"י בן טרי לעיל דאיתא
 דסבר כר"י דנילוף שהיא מתחללה במה הגד ואפשר שבוה כחמי לעיל
 בתירוק קמח דלית ליה פירכא דמה לחלמנה כו' ודו"ק :
 בר"ה בשלמא כו' ואל"ת הל"ל משו' עבדי שלמה כו' עכ"ל ר"ל דלמ"ד
 נמי דהולד כפר דלא סדיק ליה בחרי' אלמ' בחד דיד' מ"מ עבד
 הוא בא על הישראל' ומהר"ס ל' פי' ולא נשאו ישראלית כלל עכ"ל ואין
 עורך כמ"ס לעיל וק"ל :

סליק פ"ק

פרק ביצד

דף רש ע"ב בחוספות בד"ה אשת אחיו כו' להיכא דהושתה של יבמ'
 מעוברת כו' עכ"ל ועי"ל אפי' באינה מעוברת וכגון דמת חמיה
 של יבמה ותמחין שלט חדשים תמא מעוברת היא ותולד וכו' וק"ל :
 בר"ה אשה אחיה כו' לענין אשה אח כו' אין סברא למילף מבני יעקב
 כו' עכ"ל כן ז"ל השתא דמשמע דפליגי דמר יליף מן האב מיחדיו
 ומר יליף מבני יעקב אבל למאי דמסיק דלרבי הכי מרי קראי ואי לא
 אשה אחיה מבני יעקב ה"א עד דמייחדו באבא ובאיתא לק"מ דלי הוה
 ילפינן אשת אח מה"ב מב"ס אשה אחיה מבני יעקב אכתי איכא למימר
 ולמילף מייחדיו עד דמייחדו באבא ובאיתא' האייל והידוע הוא בדלקמן כיון
 דה"ס אית לן לאוקמה לענין אשת אח מה"ב אבל השתא דנילוף אשת אח
 מה"ב מיסבו גומר ע"כ הא"ס דאשה אחיה מבני יעקב אחיו מן האב
 ולא מן האם וק"ל :

בר"ה ולימה הלכה כו' וקשה כו' משום דקידושין משקייע זיקה דהא כו'
 עכ"ל וזוילי דברייהם היה נראה לומר דגם אם לאחר דשעמא דרבנן
 משום דקידושין משקייע זיקה ומסברא דמב"ס דמיתא פקעה זיקה ודקלאמר
 ה"א מח"א אבל לאחר מיתה פקעה זיקה ודו"ק :
 דף רח צפ"ה בד"ה ר"ג אומר כו' שזיקתה של זו חמורה לאכור הקטן
 כולי עכ"ל ואין זה מוכרח דאזכא לפרש דלא משום שיש זיקה פליגי
 אר"צ אף משום דאכור לבעל מזה יבמין ולכן לא פריך מ"ס ק"ר ר"ג ארב
 הובא דאמר אין זיקה ויש ליישב וק"ל :

ע"ב בחוספת בד"ה אומרי' לו כו' אבל הכא דאמר' יבמה איתא לכלל היתר
 כולי עכ"ל כז"ל ובת"י בגליון ועוד התם הראשון פגע באשתו וזוקתו
 והשני דלא פגע מ"מ בא עליה באכור דמן הדין חוללת גם השנית משום
 דילמא מייבם והדר הלזן עכ"ל ת"י בגליון :

דף רש גמרא מדאורייתא זיקה ככניסה דמיא ומדרבנן גזרה שמה יאמר
 יבמות כולי גליון ת"י נראה השתא מדרבנן נמי כגולד ולבסוף
 יבם אכור ר"ס שלא יחירו אשת אחיו שלא היה בעולמו ביאה השנייה או
 חלוי' פטרה לה אבל אשת אחיו שלא היה בעולמו לא פטרה הגדה כדאמר'
 לקמן חזן לבעלת מאמר כו' ולהכי לא פריך מינה לר' אושיעא אלמ' מסיפא
 אבל מהר"ם כתב דבא"כ אחי מה"ב דהתיב בדריא לא יטעו ולא יתכן הא
 דלא פריך לרבי אושיעא מרישא חזן לבעלת מאמר אמאי לא נפטרה כיון
 שיכול אפילו לייבמה כו' טוב ז"ל כמ"ס מהר"מ כו' מדפריך בכתוב אבל
 ביבום א' או חוללת כו' ואי מדרבנן אכור אס כן שפיר קאט כולה בב'
 יבמין ומ"מ לא היה יכול להקשות לר' אושיעא מחזן לבעלת מאמר כו'
 עכ"ל ועו' האריך וזה תסכים עם מה שכתבנו בחידושים במהדורא קמח
 אמאי לא פריך לרבי אושיעא מרישא חזן קמני יבם אף חזן לבעלת ז' ע"ס ועוד יש
 לדקדק בשמעתין לר' אושיעא מרישא דברייתא לא הספיק לעשות בה מאמר
 עד שניולד לו אח דהראשונה יולא משום אשת אחיו מה"ב כו' אמאי לא פליג
 ר"י עליה ויש ליישב ותלמיטא גופא לר"ס האייל ובא ומלמא בהיתר ולא
 עמדה עליו שמה"א באכור כולי לא תיקשו לרבי אושיעא דכיון דיש לו עוד
 אח זיקה בכניסה לחומו אח הרי כשניולד זה בא ומלמא בהיתר כולי וק"ל :

דף ר' בחוספות בד"ה לאחיו נרת אילנות כו' והא דלא קאמר לאחיו
 נרת אכור הללה אלמ' מאכור כהנ"ו והא דמריבין נמי גר עמוני גו'
 כן דלמי התיישט לאילנות דדמי לגריות שמורד המ"ל ללישנא לאחיו נרת
 מתלמא

מתלמא והוא רבותא דנראה שעתה נפילה ואף אם גם הכיר בה יש
 רבותא עכ"פ הרבותא דברייתא איתא ג"כ שפיר : מהר"ם י"ו :
 דף יב ע"ב בר"ס בד"ה והא קתייחם בליה כו' וליכא דעבדי כב"ה
 כו' עכ"ל לא תלמא יחם דליכא דעבדי כב"ה ואיכא דעבדי
 כב"ס ואי משום דפליגי אמאי לא פריך ומלמא פלגות דב"ס וב"ה
 דככולהו ס"ס ואלא הוה לפרש כן אלמ' דהכי פריך כיון דמליט איסורא
 במלכות ע"פ דפליגי ביה ב"ס וב"ה בליה אבל לביום כ"ע מודו דאיסור'
 הוא במקום שנהגו שלא לעשות ומהדרין קמין לדוכתין מהך דמקום
 שנהגו :

דף ר' בחוס' בד"ה בשלמא ב"ס לא נמנעו כו' ואל"ת אמאי לא נמנעו'
 משום נרה כו' עכ"ל כיון דאכתי לא חסיק אדעתיה דמורעי להו
 אמאי לא נמנעו משום נרה עמיה ויש לרקדק אמאי לא חקסי להו לעיל
 מויכיה דקאמר בשלמ' למ"ד לא עשו מ"ה לא נמנעו דמ"מ אמאי לא נמנעו
 ב"ס משום נרה עמיה דאפי' למ"ד לא עשו קאמר' לקמן דנמנעו ב"ס
 מנרה עמיה ויש ליישב דהשתא למ"ד לא עשו לא חסיק אדעתיה למנוע
 משום נרה עמיה דאפי' היכא דב"ס לחומרא עשו לקולא כב"ה כמ"ס
 הח"ו דלקמן ולקמן דאסיק לר"ס דאפי' למ"ד לא עשו נמנעו מנרה עמיה
 ולא עשו כב"ה לקולא יש ליישב דלא הוה ריבו אוחה חליטה לא שב"ס לא נשאו
 אותן ובהא ליכא משום אגודות דהרואה אומר לא משו' דאסורה להם
 בלא חליטה אלמ' דלא טעמות חן בעיניו ליטעא דומיה שכתבו החוספות
 לקמן גבי טהרות חנב כלים דליכא אגודות דהרואה אומר לא נריבי
 נכלים דיהו ודו"ק :

ע"ב בחוס' בשלמא ב"ס כו' אודעי מדעי להו אפי' למ"ד לא עשו כו'
 עכ"ל כתב מהר"ס י"א לפי גירסתא זו ל"ג נמי ממי אולמיה דהך
 כו' ואין ראיה כו' ואין לומר לפי גירסתא ר"ת הוא מדברי תרנן לחוד כו'
 דהא אפילו למ"ד לא עשה קשה זה אינו דא"כ הל"ל ולטעמך ולא בלמון
 הכ"מ עכ"ל לא ידעתי הכרע מזה דחדלי מניט הכי"מ בכה"ג גם תירוט
 לקיים גירסת הספרים הוא דחוק ואין להאריך כו' לפי הגרסא דנברסת
 ר"ס נמי אין כאן קושיא דהא דקאמר ס"ס ומאי אולמיה דהך מהך כו'
 כו' לא קאי אדברי המפרך דחדלי הוא מחייק התירוק דאפילו למ"ד לא
 עשו אית לן למימר ע"כ אודעי להו חלף דבא ליישב למ"ד עשו ל"ל דתי
 במחני' דרתי חדא לענין לרות דלא נמנעו זה מזה וחדא לענין טומאה
 וטהרה דלא נמנעו זה מזה דלמ"ד לא עשו ניהא דלא שמעין מרישא
 דהבאה ורעות מיהנין זה מזה והוי אודעי מדעי להו אבל למ"ד עשו
 ל"ל הנכח בסיפא כיון דמרישא נמי ע"כ שמעינן ליה דאודעי מודעי ליה
 וקאמר דאולמי' ליה הכי"מ דמרישא ס"ד דנרה קלא אית לה ולא שמעינן
 מני' דאודעי ומדעי אי ללו הכי"מ :

דף טו ע"ב ואל"ל לרות מתירא אבי בני לרות כו' ק"ק כיון דקאמר
 להו בני לרות דב"ה לב"ס אינו פוגם היאך לא היה מתירא
 לומר לרות מתירא אבי דע"כ דלנוטו מתירא אבי לומר דהלכה כב"ה
 ומשני להו בני לרות דב"ס פוגם דבני לרות דב"ה לב"ס הא קאמר דמעיד
 אפי' שתיין פגום ויש ליישב דלתלמידין צנענה קאמר הכי דמתירא
 אפי' וק"ל :

ובתנ"י בד"ה א"ל אינו אוכל כו' ובגדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה
 כו' עכ"ל לא הוה נריבי לכך אלמ' כיון דרבי גדוק חדלי פרוס
 היה ובגדי ע"ה מדרס לפרושים :

בר"ה מה לחלמנה כו' וקשיא דהכי דמכי תהיה כו' פליף בק"ו
 שתתחלל כו' ועוד דדחיק כו' ת"ל ומהאי ק"ו כו' עכ"ל
 יש לעיין בזה דאיתא דהך קושיא היא תירוטה של הראשונה דלהכי אינטרך
 קרא בעמוני ומולכי כו' למילף מויכיה מדאנטרך קרא בעמוני כו' וז"ל
 קרא דהא אמו מק"ו דאלמנה אלמ' דאחי למידק הא כיונא בהן דהיינו
 יבמה לטוק לא תתחלל ואף על גב דקרא אינו חוזר לנוסיה אין לחוס
 בזה דכ"ג כתבו החוספות לר"י בן טרי דלא אנטרך קרא בתחילת
 גרושתו היא חושבה ואין כנייה חושבה אלמ' למידק מיניה ביבמה לטוק
 דבניה חושבה וי"ל דהכא ליכא למידק מדאנטרך קרא דלא בילף מק"ו
 שתתחלל דאיתא מלמא דאחי בק"ו טרם וכתב לה קרא ודו"ק :
 בא"ד דמתחללת ביבמת גר עמוני כו' התם מקרא דר"ס כו' עכ"ל הוא
 גומתם דמשמע מדברייהם דמקרא דכי תהי לשים זר דרוס בגר
 עמוני דמתחללת משום איסור חללה ואל"כ תקסי בבא על אחיו דזונה
 חשו לה ולא חשו לה חללה הא מהאי קרא דכי תהי לשים זר גו' דרוס
 גם בבא על אחותו דמשוי לה חללה דהא אחותי נמי בכלל זר אלמא מעיקר'
 הילוף אין בת"ס בחידושינו פי' ויחסין לדעת רוב הסוקים דכמוס דוכתא
 ליכא איסור חללה אלמ' מאכור כהנ"ו והא דמריבין נמי גר עמוני גו'
 נמי תהי לשים היינו משום איסור זונה ולא חללה :

חרושי הלכות מסכת יבמות

ע"ב בחוספת בדיה קדמו וכנסו בו אבל אי הוא חדאי זקוק להויא בו עכ"ל וכן מוכח מהך דר"פ ארבע חזין דקתיא בה ואם קדמו וכנסו ויזילו וק"ל :

בד"ה קידושין שאין מסורין בו דע"י קדושין קא מתברא בביאה בו עכ"ל כ"ל מת"י ועיין בחוספת פרק האומר :

דף כד בפרש"י בד"ה ואלו למ"ד בו וכיון שנאמר בו עכ"ל כתוב מהר"ל דכל זה אינו בספרים אחרים ור"ל שחזר על לעיל מטעמא שיש זיקה עכ"ל ור"ל לטעמא דאבוד לבטל מותא יבמין לית לן למימר כיון שנאסרת טעה א' בו כמ"ס החוספת לרב דקבר ח"ן זיקה מיהו החוספת כתבו לעיל ברי"ם מרקי' בס"ס ריב"ן דלמ"ס נמי ח"ן זיקה אבוד מה"ט כיון דמטעמא נפילה לא חזוהו ומיהו בו והחוספת דחי שם דבריו דמותה שפלו מחילה תפתרי בו ע"ס והיינו כמ"ס כאן לרב דקבר ח"ן זיקה דלמ"ד יש זיקה קושטא הוא דמה"ט ריב"ן שנאסרה טעה א' בו אסורה גם הראשונה וכמ"ס החוספת הכת וד"ק :

בחוספת בד"ה אי למ"ד יש טויה אבל הכא כל חד וחד אמר דידים אחרוני וליכא למגזר דילמא מייבם ברישא לאפילו מייבם אימור דידים אחרוני וספיר עבד ומשום מ"ד ח"ן זיקה ל"ל כן עכ"ל גליון בח"י ועיין בזה בפ"ד אחי' ובפרש"י הולכין אלל כונו ומדקתני הולכין אלל גדול ליכא לחומי' בו עכ"ל מה"ס דקתני הכא מזה בגדול לייבם כונו ודחי' ל"ק להו דלא משמע חלא לכווחו להקדומו אלל שום קדם הקטן וזה מכל אס לא רצה גם הקטן ח"ן כוספין לגדול וק"ל :

ע"ב בחוספת בד"ה אמר רבי כולי' לא עדיף מקלה דלא פסוקו בו עכ"ל הכי משמע להו' טעמא דקלא בבתר נשואין חיי' אשני' נקמ' דלא פסוקו אבל אי הוא חיי' בקלא פסוקו לא הוא ק"מ דמינא דהך דקמ' דבתר נשואין לא אחי' כרבי' אלל כדק"ל בקול' דפסוקו כרב וק"ל :

בא"ד בח"ן טעם מן הרשון ועוד פסוקו דרבה בר רב נחמן הוית' ח"י ופ"ה נטען אס ככס מוית'ה אלל מקלא לא מפיקין מעטל אלל מנטען והא טויה עכ"ל כ"ה בח"י וד"ק :

דף כה בחו' בד"ה הא בקלא דפסיק ומיהו רב גופיה לית ליה ל"ס בו עכ"ל וכן ל"ר ל"ס ככל נחמ' אלל חיי' מדל' קאמר דלא פליגי ר' רוב ועוד מדל' משני לעיל כי עדיך לרב דמיי'הך ברישא בקלא דלא פסוקי וק"ל :

בד"ה הכא בעל והכא בעל כולי' עכ"ל כ"ל מת"י ור"ל דבין הכא ובין הכא הוית'ה בעל ולא הוית'ה ב"ד וק"ל :

בד"ה מת הרגתו הרגוהו לא הוא לר"ך למתני הרגוהו כיון דאפילו בנת לא ישא' חת אשני' ואפילו הרגתו כולי' ועכ"ל וכ"כ בח"י ור"ל דמכל הגדלים לא הוא לר"ך למתני הרגוהו ח"י משום שלל ישא' חת אשני' הרי הוא במכ"ס דמת ופי' משום דלאחר חטא' הרי הוא במכ"ס דהרגתו ומהר"ל מחקו כאל' לא ידעתי כוונתו וק"ל :

בד"ה הוא ואחר כולי' אלל בדרבנ' לר"טו ומשום דשע פסול כולי' עכ"ל מת"י וק"ל :

ע"ב בחוספת בד"ה ואין אדם בו משמע דברב' לר"טו פסול לעדות בו עכ"ל דאפי' לרב' דברב' לר"טו כשר כשי' עדים שברב' לר"טו הוא פסול כמ"ס החוספת לעיל ובד"ה לא חזו בו ו"ל דכשמי' מקד חשיב כמי' ומעשה כולי' עכ"ל היינו כך דפ' אי' דהעדים שהעידו כולם רשאי' ליקח בו ומינה דה"ל הכא במי'ה' או חלה בפניו שיסארה דחשיב מעשה דנגמור הדבר ע"כ ועיין בחוספת פ' א"ט וק"ל :

דף כח ע"ל בחו' ד"ה הכא איכא כתבו' ופי' בו איירי דך משנה בח"ל וכו' ר"ל ח"ך מביא ראי' מתתני' דמה בין וכו' והא ע"כ ח"ין דומה דהרי שם איירי בח"ל ומעיל כחבא והכא אמרין דבח"ל אינו מועיל כחבא ונ"ל ישא' אותה ומתיר'ם דאינו מנקהם להביא ראי' רק שיש לבקור וכו' וכו' שיש חופלה בכחב' ולענין דינא' דח"י אינו שוין וכמ"ס בחי'ושי הלכות :

ע"ב גמרא והכתיב וכו' ודחי' לפי הגירסא דלפניו בו דוהתיב' היא בכי'ווח' ומביא ראי' שמ"ל ר' יהודה הזכיר דין זה של ח"י הייתי וכו' מיהו לפי מ"ס התו' דנעשה כאומר קשה א"כ מ"ס ר' יהודה לרבנן משם ראי' ב' בומר' ח"י הייתי בו היינו נמי דנעשה כאומר וא"כ קשה הלל ח"ס ח"י ב' ב' הרגתי ופי' אחי' קשה מ"ס הרגתי ופי' שם הרגנוהו ור"ל דודאי' לעיל דקדקו בחו' מלשון הגמרא בומר' ולא אמר ח"י ח"י וכו' משמע פירושו דנעשה כאומר אבל לקמן דרבי יהודה לא כך הוא המעשה פירושו שלל אמר ח"י הרגתי רק ח"י הייתי וכו' וד"ק :

שם ח"י'ו' בחד וכו' ואין יחא' לתקן לפרש דהכס שאר' היי' שאר' לו ליקח בשלטה להתי' לו הגדר וע"י שפיר קאי' הדיק' הא חתיר דהיינו

ומאכא ולי'טא' למוטו' לר'ח' ומאכא' ובריש' ומכילתין' כמי' משווה' להו' דקאמר למעוטי' דרב' ודרב' ח"י' אלל' דהבא' ח"ה' מניהו' נקט' וד"ק :

בד"ה יכא עשה בו דל"כ תקשה הילך קטנה בו אפי' שחיטה מתעברת כולי' עכ"ל ולולי' דברייה' ח"ן ראי'תם זאת ומכרעת דהס' אף על גב דביבא' זו לא מתעבר' מ"מ תבא' אחר' כך לוי' כך כשהגדול ותגדלו' ובבי'ת' כדרב' שאלה' כך מט"כ הכא טעם אחר' כך לא תבא' לוי' הקמת' שם כיון דביאה' טבי'ה אסורה וד"ק :

דף כא בפרש"י ופשת אחי האם מן האב בו גזירה משום אחי אבי מן האם כולי' ע"כ אבל משום אשת אחי אבי מן האב לא היה גזרין אשת אחי האם מן האב כדמוכח לקמן דלא גזרין ליה לא משום אחי אבי מן האם דאיכא בה נמי ל' אב וק"ל :

בד"ה ס'תן הא דמוסיף דעילאי דרב הוא דור' ח' למעלה כולי' עכ"ל ובגליון שהזכרה בברי'ת' עליו'יהו דהכי דחשיב' רב אשת' אבי אמו מכל' :

ע"ב תוס' בד"ה אי הכא בו מהאי קרא וכן פרי' מה דלית' בו אנטר' לקמן ב"ב בו :

בד"ה מוטו דכא כולי' פי' טעם קרים אדם לאפוקי כולי' כ"ל :
בד"ה ארבע טעם בו וכן אשת אבי אבי ואם אבי אבי למעלה בו עכ"ל אף על גב דכא' ח"י אבי לית ביה לתטה' ערוה' דאורי'ת'ה גזרו ביה משום אס' ח' אמו הסמוי' בפירושו' ואשת' אבי אבי אמו דאבוד' כמי' לעולם אפי' ג' דליכא' ביה למטה' ערוה' דאורי'ת'ה יש למגזר' משום אשת' אבי אבי אבי כן משמע מדברי' רב דלא קאמר' אלא הכי חלת' יש להן הפסק' אבל כל האחר'ת' דקתני' בברי'ת' ח"ן להם הפסק' מ"מ כיון דהרבו'עים' לא ידע' מאי הוא' וועי'י' מוסיק' אותה' לא נקיט' לה' הש"י במלחא' דרב' וד"ק :

ע"ב בחו' בד"ה לא אסרו בו וע"ו מדפשיט' מינה אשת אחי האם מן האם כולי' עכ"ל דליכא' למימר' דאשת' אחי האם מן האם נמי לאו מה"ט דכל שבנקבה' ערוה' בזכר' גזרו' על אשתו' אלל דבכר' האבעי'ן דל"ס דכולהו' ומשום אשת' דודו' קרו' להו' ולא' נקט' דכל שבנקבה' כולי' אלל לסימון' בעלמא' דאס' כן לא תיפשוט' מינה אשת' אחי האם מן האם דהא' איכא' לאוקמא' בכלת' בתו' ולא' נקט' הא' טעמא' דכל' שבנקבה' ערוה' וכו' ולא' לסימנא' בעלמא' אבל' ח"י האי' טעמא' דכל' שבנקבה' בו' טעם' גמור' כיו'ח' ד"כ' תוקמא' לה' בכלת' בתו' טעמא' מ"מ מהאי' טעמא' יש' לאבוד' כמי' באשת' אחי האם מן האם דבחד' קדושין' נמי' מקרב' וד"ק :

לעיל גליון ח"י מותרת לך ובתי כולי' בשאר' ערו'ת' כגון באם כלתו ואם אשת' אחי' בו' לא' אנטר'ך' למכר' אלא' דוקא' באשתו' חורגו' ובתה' דשכי'ת' בח"ן נחמת' חורגו' וכן אשת' חמי' ובתו' דשכי'ת' ה"ל למיכר' מנחמת' חמי' ח"ה' שרי' אפי' ג' דלמטה' בבתו' ערוה' בו' ואוסת' אבי' לרבנן' דשרו' אף על גב דלמטה' ערוה' אס' כמעברה' מבי'ת' אונס' לית' בה' קידושין' ולא' שום' קירבא' ואשת' אחי אבי' נמי' לא' גזרו' לקמן' אפי' ג' באשת' אחי אבי' ערוה' בו' עכ"ל :

דף כב בחוספת בד"ה ערוה לכל כולי' מן האב ולא מן האם כ"כ ע"ב ומהאי' שרי' החם מן האב ומן האם כולי' עכ"ל ומהאי' דאחר' מן האם ולא' מן האב שרי' מן האב ולא' מן האם לכ"ע' ל"ק להו' דאכתי' לא' חסתי' ארעתי'הו' אי'סורא' דבחד' חיי'הו' אי'טו' מן האם' אלל' מן האב' לרע"ה' חסתי' אבי' ולר"ה' אשות' אבי' אבל' הא' ודחי' קשי' להו' שפיר' דאי' שייך' שמה' ואמרו' בזמן' האם' ולא' מן האב' לכ"ע' מהאי' שרו' החם' מן האב' ומן האם' דמשום' דגם' הוא' מן האב' לא' עדיף' ושייך' ביה' ודחי' שמה' יאמרו' אבל' משום' מחלעטי' יחא' בו' כמ"ס' החוספת' וק"ל :

ע"ב בחוספת בד"ה וכן ח"ן לו בו דקחא' ח"ו' וכן' הוא' אפילו' תמזר' כדפר'ך לעיל' פשיטא' אחיו' כו' עכ"ל לפי' טי' ר' לעיל' דפר'ך' פשיטא' מכח' קיפא' דחגי' אחיו' בו' ח"ן כאן' הוכחה' כ"ל' וק"ל :

בא"ד לומר דשקולים הם בנת וממזר בו עכ"ל יש לדקדק כיון דבת וממזר שקולים הם וחסין שפיר מעיין עליו דגבי ייבוס ח"כ בן הבן גרע מביה דהא לא אחי' גבי ייבוס אלל מנחלה ופי' אומאי' אנטר'ך' גבי' מנחלה למימר' גבי' בת' מדהוה' כי' הדדי' נגהו' גבי' ייבוס' גבי' מנחלה' כמי' כי' הדדי' נגהו' הא' מנחלה' גופה' איכא' למי'ך' בת' במכ"ס' עבן' הבן' ויש' ליישב' דח"ל' דוי'ך' בת' גבי' מנחלה' מייבוס' לא' היה' ונקמי' לן' עיין' עליו' גבי' מנחלה' לבן' הבן' אלל' לבת' וק"ל :

דף כג בחוספת בד"ה וכו' יש אהובה וכו' וי"ל דמשמע ליה אהוב' וסמא' בשנאו' בו' עכ"ל ופי' לאו' כיו' יש אהובה' וסמא' לפני' המקום' הוה' ח"י ליה' שפיר' כי' תהי'ן' לבעלה' שטאה' ואהובה' כיו'שוא'ין' ויחר' מנשואי' האחרת' עכ"ל' גליון' :

בד"ה קנני דביבא' בו' וכן גירסת' הקונטרס' החם' וכן' נראה' בו' עכ"ל' ח"י' :

הרושי הלכות

מסכת יבמות

כט

היינו שפסקו לו טיקה שמה אנשים להחיר לו הכר : מיהו עכ"ל ק"ק
דהנקטן אינו נרדף לקושימו מ"ש הא חר"י ישאנה דאף אם ינאף דהחיר
לא ישאנה ע"נ עפ"י יכול להקשות מהקאמר שאמר מכלל דבר אסור הוא
כפרס"י ויש ליישב ודו"ק :

שם לעולם ב"ד וכדאמ"ר רב הקרא וכו' וקשה אמאי אינו מתקן באכור
בכרז אם אחר בכרז לא ישאנה ואם אחר או החיר בנ' ישאנה ולמה
ליה לחלק בין מיאנה אם לא שמוכרח לתקן דהיא גופה קמ"ל כמו שמתקן
הגמרא ואם כן מתי הקשה אחר כך טעמא דב"ד הא בתרי וכו' ויש ליישב
ודו"ק :

בתוספת ד"ה טעמא דב"ד וכו' ואין להקשות דילמ' היא גופה קמ"ל
דב"ד מקרי בפנים שהרי גם בפנים יולאין ומידי חשדי כמו
עמתיקין מנהא דתקן עדים החמומים וכו' דאין סברא דהמתכ"י דהבא
תקמין אמתיתין דעדים החמומים ודו"ק מהר"ם יט :

דף כו פ' הרבע אחין בתוספ' ב"ה אי הכי תלתא בולי לשמעין תלתא
דהי רבותא טפי כולי עכ"ל לא כיוחא להו בפסיקות
דנ"ל דנקט ארבע אחינב' כפי לשמועין דאסור לבטל מלות יבמין דמסברא
אינן לן לתימר דשפטיקין ד' מסוס דחייס לתימיה כדברי המתקן וכדקאמר
לעיל דילמא דתימיהם חד מיית חידך מ"ה הילרכו לומר דמקשה קפריך
דלשמעין ב' דהי רבותא טפי מולד אחר דאף על גב דחדא כולי ודו"ק :
ע"ב בתוס' ב"ה אמנע"י כו דהא לקמן קאמר בשמ"ר דה דרהל ב' אלא
כו' עכ"ל ק"ק דנתקן מתלמא דהבא גופא לשמואל איכא לאוכחי הכי
למאי דקאומת לבין דקאמר תלמי דמשמע דס"ל אין זיקה דלמחן דאמר יש
זיקה נרדף לחזור על כל האחין ומפילו הכי קאמר דבעי תלינה חשיבה דזה
חולק לא' וזה חולק לא' ויש ליישב ודו"ק :

בר"ה דנפיל בזה אחר כו' דהתם השכחת לה שמיבמות ח' דבתלך לשניה
הויח דאשונה יבמה שהותרה כולי ועכ"ל בת"י כ"ע מה תירך בכך
דאף ע"כ בתיבתא ח' מ"ה היה יכול להשמיענו חידושה עכ"ל ונפ"י סברתו
היה יכול לומר דבב' אחיות שריא מפילו שכייה כו' דרב לא מפלגי כו' וכל
ר"ל דתליבא דרב קיימן הכא וחליביה ליכא לפלוגי בין ראשונה לשניה
דלקמן וק"ל :

דף כז בתוספת ב"ה ח"ה חלן כו' דוקא מרחל ומסוס שחלן לללא
ענין כו' עכ"ל ר"ל ר"ל לתקן בזה ליטמא דלי הכי וק"ק דמה תירצו
דהא התקשה גופי קאמר לעיל בעלמא גרה דרחל לא כפטר דבין דחלן
ללאה כו' אמאי לא קשיא ליה דל"כ חלן לגרות נמי לא כפטר אחיות דהא
תנן כו' ויש ליישב ודו"ק :

בר"ה ר"א כו' וכו' וכו' דהא לשמעין דהכי פריך כו' עכ"ל
ק"ק ומאי קשיא להו דהא לקמן אמרינן דר"א כב"ש דאמר מאמר
קונה קנין גמור בההוא דסומרת יבם בין יבם ח' כו' ר"א יסר דאמרינן
בעלמא ר"א שמתיה הוא דהיינו מב"ש ודו"ק :

ע"ב בתוספת ב"ה ח"ה ועוד ר"ג כו' סברא הוא דאי עדיף גט מאמר
כו' לא מהני כו' עכ"ל אבל אי כ"י הדדי נכוה מהני חד בתר חידך
ומיהו גט אחר גט לא מהני חף על גב דכי הדדי נכוה ודו"ק :

בר"ה אלא כי הדדי יבמה ותפשוט דא' טוערת חברה והיינו כשמואל
עכ"ל עיין בזה באורך ברפ"ס מה שיש לדקדק בזה :

בר"ה ח"ה כו' ומיהו נראה לר"י כדפי' לעיל דלרב דחייס למיתה כו'
והיינו כדפריך לקמן ולימא ליה גזירה שמת ימות ואסור לבטל כו'
והמ"ל נמי דרב מוקי למתני' דר"י הגילוי דכפול בב"ה דשפטר לגמלא אבל
ר"י לטעמיה כו' כמ"ס :

דף כז ע"א גמור ח' ח' אבי נמי וכו' לשון ח"ה תמונה דהא מומת'
לכד היה יכול להקשות קושיא זו מ"ס בניהם או אביהם
ליישב וק"ל :

ע"ב בתוספת ב"ה לתימיה דתרי לא חיישין וכו' הא רבנן חיישי הכא
וכולי עיין במהר"ם מקשיא למי' לא הקשו לעיל הרבנן דחיישי הכא
לתימיה וסס לא חיישי וכו' ואין תירומו מקשיא דכמו דכאן יש למנוח תקנ'
אחרת כמו כן טבל לומר סס כיון דשפטר למנוח תקנה עכ"פ להפריש אשה
אחרת עושין גם אין שייך לומר תקנה אחרת ולאסור לייבם חף בעיני חין
כאן קושיא דודאי פשוטה סברא זו לחלק דכאן שכיח מיתה ולכן חיישי רבנן
לאשקוף סס לא שכיח חף קושי' התוספת הית במכ"ס כיון דכאן לא חיישי
לעיתה דתרי מ"ס סס וא"כ מתי הקשו רבנן לר"י ומתירי דהקשו כיון
דחיישי' לחדא לא שכיח ה' וכו' וק"ל :

ד"ה מהקאמר וכו' דהא לקמן קאמר בשלמא וכו' בחידושי הלכות מ"ב
ק"ק דמהך מילתא דהבא גופיה לשמואל איכא לאוכחי הכי וכו' וכו'
דקאמר אמתיתין משמע דס"ל אין זיקה וכו' ולא אבין דודאי שמואל ס"ל
יש זיקה ומת"ה ס"ל דאין נרדף לחזור וכן סימא לקמן כמה פעמים כמ"ס
ואדרבא בתיבתא אימא יומר יש לדקדק דס"ל מין זיקה דהרי ס"ל

דלמיפטר נפשה לא אמרינן זה חולק לאחת וכו' ח"כ ס"ל אין זיקה ונפ"י
ק' במתי פליג ארב דגם הוא ס"ל לעגמו דאין זיקה אלא דאף לתירומו
של איבעי' אימא ס"ל לשמואל דיש זיקה ודו"ק :

ד"ה דנפיל בזה אחר זה וכו' דהתם נשכחת לה שמיבמות וכו' בחידושי
הלבו' מ"ב בת"י ל"ע מה ת"י בכך דלע"ג דמתיבתא ח' מ"ה היה יכול
להשמיענו חידושה עכ"ל ונראה פירושו דמתיבתא היה להשמיענו דחלינה
נריכה לחזור דהרי לפני' נריכה לשני האחים לחלוק משום דיש זיקה והסמי
היה אחות זיקה וכו' היה יכול להשמיענו כב' אחיות דא' מתיבתא
והסמי' נריכה חלינה מתרווייהו ודו"ק :

בא"ד ואין ראיה דאיכא למית' וכו' וכן המתקן אין להביא ראיה דמ"ל
להקשו ארבי יוחנן דילמא סבר דנרדף לחזור דאיכא למימר דרבי
יוסי בר הנינא דיבר עם רבי יוחנן וידע דר"י סבר דאין נרדף לחזור וק"ל :

דף כז ע"א גמרא לדברי האומר אין זיקה וכו' ואין להקשות קושי' התי'
דילמא בהיפוך הוא ס"ל אין זיקה ומ"ס שמואל יש זיקה לדברי
האומר יש זיקה וכו' דל"כ במתי פליג ארב הא רב ע"כ ס"ל אין זיקה כמו
פטרנו ח' לעיל וק"ל :

שם א"ר אבא בר ממל כל לו וכו' והיינו שדומה לעולם אימא לך דלימא
זיקה לשוני נרה בערו' ומן הבריית' אין להבי' רמי' ד"ל דהך בריית'
אחי כב"ש וק"ל :

בתו' ד"ה ח"ה חלן נקרות נמי בעיני זה וכו' בפירש"י מ"ס ר"ל לתקן בזה
לייב' דל"כ ק"ק דמה תירצו וכו' ולדדי נראה פ"י התוספת בע"כ
דהא יש להקשות דלפי תירוק הגמרא החמיל ולא החמיל קמי חלן לגרות
לגרות למה ולא לגרות דס"ס לא כפטר נרות רק אחר אם לא חלן לאחיות
מתחילה רק לגרות מתחילה ח"כ אמאי אינו מתקן כפשוטו דמ"ס לאחיות
היינו שחלן לפתי אחיות לא כפטר' נרות רחל חלן לגרות היינו שלא חלן לפתי
אחיות רק לפתי נרות היפוך מן לאחיות ולכן פירשו ח' דודאי יש לייב' כן
דברי שמואל דמ"ס לגרות היינו היפוך מן מ"ס לאחיות חף המתקן פריך כיון
דמ"ס לאחיות היינו ללאה ולרחל לא כפטר' נרות רחל הא בעינן זה ח"ה חלן
ללאה לבד ואחר כך נגרות רחל לא כפטר' רחל ולמה אחר לאחיות לא כפטר'
נרות הא בעינן זה מנינו גם כן בהיפוך דלגרות לא כפטרנו רחל ואין כוונתו
להקשות מדברי שמואל כמ"ס לגרות לא כפטרנו אחיות ומתקן החמיל ולא
החמיל וכו' לא יגשור בצרית רחל ומכ"ס ברחל פגמיה ודו"ק :

ע"ש ר' לתימיה לא חייס וכו' וק' הא ע"כ מ"לנו חד תנא דחייס לתימיה
דהיינו ר"י ביומא כמו שהביאו הח' לעיל וא"כ ק' ליימא מתני' ר'
יבד' היא דחייס ואנא ס"ל דלא חייס' כמו שנתקשה ולימא ר"א היא וכו' וי"ל
דס"ל לר"י דמשם אין רמי' לבאן כמ"ס ח' פ"ק דיומא דשאיני התם דכפרות
כל יסר תלינה ע"ש ודו"ק :

בתו' ד"ה דילמא קדים וכו' אבל במיתה שני' לא שייך למגור כב"ש עיין
מה שהקשה מהרש"ל דהא אשכחן נמי כה"ג דילמא חזיר בעלמא
במיתה ראשונה לייבמי שניה ומירוק סס דכולי האי לא גזרינן מאחר שבמיתה
ראשונה איכא מיד דמוחר לכתחילה ומיך יחלוק ר"י כו' האי דמוק עם ר"ג
וכו' ותימא לי על חירוק זה הא אחתי אינו מתיר דתימיהו דהא חליבא ר"ב
דמתיר במיתה ראשונה ח"ג הלגה לראשונה מתיר לייבמי סמי' דהא במירא
משום מיתה והלינה להדדי ח"כ לפי סברתם למה גזר ר"י דילמא חלן
לראשונה ואחי לייבמי שניה כיון דרב מתיר' בחללה לראשונה ליטא שניה
לכתחילה ומתימא שלא הרגיש בזה בעל חידושי' בככות חיה חידושי' אינו
מוספיק ע"ס ולדדי יש לייב' התימיה של מהרש"ל בזה האופן דכוונת הח'
הוא דסס גבי חלינה שייך למגור אם נמי' במיתה שניה לייב' לכתחיל'
לראשונה כתיב גם לכתחילה לחלוק לראשונה מקודם ואח"כ לייבמי שניה
וגזירה זו אינו שייך גבי מיתה כמבואר לכל מבין אם לא כדעבד אם מתה
וגזירה זו לא אמרינן גבי חלינה ואף אינו מיושב עפ"י על הלשון של החוס'
שכתבו דילמא אחי למתרי בעלמא שניה בשקדס וחלן לראשונה מכל מקו'
כוונת' כן דכתחילה פסק שיהלן לראשונה ואחר כך כשחלן כבר לראשונה
כתיב לייבם שניה ויכול להיות שכונת מהרש"ל כן ודו"ק :

ע"ב גמרא ואי אשמעינן הכא אדרב' תרווייהו מוכחי וכו' עיין בחידושי
הלבו' הקשה למה לא עביר נריבתא דלעיל אי אשמעינן הכא
משום דליבא למגור משום שכייה וכו' ותירצו ונשום דהא נמי ידעינן מההיא
דפ"ב כדאמרינן לעיל וכו' ודבריו אינן מוכיחים דמתי הקשה לימיה חף לעיל
ולא לימיה הכא הא תירצו התוספ' דלעילי מוכח יותר מהך דהבא וע"כ הכר'
לתקן בהיפוך דאם עשה נריבתא זו אחתי תקשי לימיה חף דהבא ולא לימיה
חף דלעיל דפ"ב דהא שפיר ידעינן מהך דהבא דגם לעיל לא שייך למיגור
כמו הבא ומדבר' ק"ו הוא דהא הא דלעיל מוכח יותר כמ"ס ח' וע"כ ל"ל
נריבתא אחר' דכאן מוכח תרווייהו ולכן לא יכולים ללימיה הא דלעיל ונכאן
ולע"ד נראה' גם ניבס קושיא דהתימיה הא דלא עביר נריבתא זו של תרווייהו
מוכחי ח"כ גבי איסור מנה וכו' ונפ"י מיושב דודאי במתיבתא כאן
יומר

הרושי הלכות מסכת יבמות

אפי' אמאי קאמר דזהו למעוטי כינס ואחר כך גירס דלא הוה רק גרסה
בזיקה אקורה ויש לישב ודו"ק :

דף ל ע"א גמרא מאי קמ"ל חגיגה הרי וכו' ודאי גם המקטן
ידע החילוק בין חיוב ליה בפנייה ראשונה או לאו
דל"כ אף בלא דברי ר' יבוסה הוה לו להקשות ממתני' דלקמן הא סו
ל' ומה לי שלשה אחין או שני אחין אלא ודאי דלקמן סתמיין אף על
גב דחזי ליה אף המקטן סתם עלמא אקושיא הא נמי חגיגה וליכא למימר
הא ע"כ ידע גם סברא של אחי דל"כ אף הבין ליחסי הך דלקמן ולא
ליחסי הכא דאיכא למימר דקטן לא זו אף זו ומה שהגמרא עבד לעיל
לדכותא מתדווחו הן הפרקן משמנו לרווחא דמילתא אבל עכ"פ אינו
יכול להוכיח כלום מיהו יש לפרש בדאמת הוה קשה להמקטן גם אמתני'
דהרי לקמן פריך קושיא זו ודו"ק :

בתוספות ד"ה זאת אומרת וכו' ונפלו סתמין לפניו לאו לענין יבוס
קאמר שנופלים לפניו להתייבס איתן רק ר"ל מהם
פטים ודו"ק לייבס אילו לא גירס שסרי מת אחי משל"כ כשהוא עדין
אינו נופלים לפניו להיות ראויים ודברי מהר"ם וליחידו דחוקים ודו"ק :
ע"ב גמרא ע"כ כרב אשי וכו' וק"מ בין לרב נחתן בין לרבא אמאי לא
מתי מהאי רבותא אפילו מת ואח"כ גירס גירס נחתן כחמא אפילו מת
בלא גירס ולמה נקט מת ואח"כ גירס ויש לישב : מהר"ם יו
דף לא בתוספות ג"ה אי בשתי כמו כו' דאף עולה על דעת המתוך
לומר כן כו' עכ"ל דאין עולה הדעת להתייבס כב' כתי עדים
טפי מבכח אי עכ"ל גליון ת"י :

בא"ד דבקיודין מיירי בכתי' משום דבב' כיתי עדים לא אלטרין כו'
וחנן לה בניטין גבי כו' עכ"ל ר"ל דבקיודין גופי חנן לה התם
כתי' דקתי גבי ספק גרוסין דחוללת כו' ועלה חתי וכו' דקידושין וק"ל :

דף לא ע"א גמרא ומתאי דמתני' דהכא בבית אחת וכו' ר"ל
מג"ל לתכא דמתני' לומר דאי הוה הא גירוסין דהוא
מפרשין ליה בכתי' אחת ומתוך דומי קידושין בגמ' דמאי דתי קידושין
היינו בכתי' אחת כן הוה מפרשין גירוסין ופריך וקדושין גופא וכו' ר"ל
מג"ל לתכא דהוא מפרשין קידושין בכתי' אחת דילמא מי האי תני גירוסין
הוא מפרשין גם בקידושין בב' כיתות וכמו כן גירוסין מיהו ק"מ מאי
פריך לתכא דמתני' דילמא הוה רנה לשתמיין רבותא בקידושין אפילו
בכתי' אחת ומיירי בין בכתי' אחת ובין בב' כיתות' ולכן גמ' תני גירוסין ושתמיין
דאיירי הקידושין שפי' בכתי' אחת וזה אינו סתם בגירוסין וכדי שלא תטעה
לומר גם בגירוסין אפילו בכתי' אחת לכן לא תני ויש לישב ודו"ק :

בתוספות ד"ה אי בב' כיתי עדים תתייבס וכו' ולא גזירין אטו בב'
כיתי וכו' ספק דרבנן וכו' ונ"ל לפי זה המקטן פריך מג"ל
לומר למאי הלכתא וכו' אי ערוה הוה גרסה בעיא חגיגה דילמא סברה
המתני' גרסין גם בב' כיתי הוה ספקא דרבנן ממילא לא חוללת
סס דלם אחת אומר חוללת מתייבמת אלא ודאי דלא היטי לטברא זו כלל
א"כ הדרת קשיא לדוכתי למה לא תני גירוסין :

בא"ד ותנן לה בניטין ג"כ כו' בחידושי' מ"ב ר"ל דבקיודין גופא חנן
לה במתכתי גיטין וכו' וקאמריהו' אבל אי הכי בקידושין מיירי
וכו' ר"ל דקשה לתו' א"כ מאי מקמי מעיקרא ליסמי גירוסין הא לא אלטרין
למייתי כחן דחנן במתכתי גיטין דהוא ספק ממיל' חוללת וזה תרנו
דמתחילה הבין המקטן דבקיודין איירי בב' כיתות' א"כ ספיר מקמי כמו
דבקיודין אשתמיין כאן בב' כיתות' אף על גב דמתי לה במתכתי גיטין
לענין קידושין ה"ה הוה ליה למייתי גירוסין אף על גב דכבר תני לה
התם לענין גירוסין ודו"ק :

ע"ב גמרא אלא מדרבנן וגזירה טמא' יאמר וכו' ולא כיחא ליה לומר
דגם רבנן ממסקין כזה כמו ר' שמעון דמסקין להו אי מתמר מהכי
אס לאו ואס כן על כרחך לייבס תרתייהו אי אפשר דילמא מאמר קונה
ואס כן גזרי רבנן דאי מתירין לו לייבס תרתי גזרי דילמא אחי לייבס גם
השניה דלא מסתבר שיתלקו כזה עם ר' שמעון אי יש לגזור חדא אטו
סמי' או לאו וק"ל :

בתוספות ד"ה להללה וכו' אי לא מייתי שטרות דאיגרסת מקמי הכי
וכו' וק"מ לפי זה ה"ל לתרן בקיודין דלא חיישין לשמא
מחקה ולא תקמי מ"ס גירוסין מקידושין דבשלמא גבי גירוסין חייקטו לכתוב
זמן וכאם שלא יכתבו זמן אינו מוקמינן לה אחזקה וקטלינן לאסוקי קידושין
לא סתם לתקן כך דהא מי מוקמינן אחזקה לא קטלינן ויש לישב דגם דס'
ספק דחוקא אס' יעשה לפנינו שמתאז קטלינן אף אין לטוטי משמע
כן : מהר"ם יו

דף לב בתוספות ג"ה מדרבנן וגזירה כו' ועוד דהתם קרי רבא
לשמו גרה כו' עכ"ל נמשן גרה קדימי ומגלחא דרבא גסי'
נמי איכא למוכחי דלא אסיר' אלא מדרבנן דקאמרי רבא התם הא דלומר
רבין

יותר פשוטה כפרה זו של איכא למגור משום שניה רק כאן עבד לריבוחא
זו מבח הדין דלעיל פ"ב ולכן במקום שיכול ליישב הגריכותא עם סברא
זו של איכא למגור משום שניה עבדין ודו"ק :

ע"ש מהו דחיימא סלל' אמרו וכו' וליכא להקשות בהיפך ליחסי הכא ולא
ליחסי החס דהוה מוקמינן הדיקון של זו הוה קאי אהייה אחת איסור
מאות דהוא מסתבר יותר דאיכא למגור משום שניה וכו' מהר"ם יו :
ע"ש במתני' היכה אחת מהן אסורה עליו איסור ערוה וכו' ק"מ לא ליחסי
הכא דלעיל בפ"ב אחתה כשהיא יבמתה וכו' דהא חגי הכא וליכא
למימי' דל"כ הוי אמרינן דר"ש פליג אזה וסבר אינו מתייבמ' השניה אחתה
דאי לא הויה סוס יתור דמתחיתין דלעיל עבד לריבוחא הכא לעיל דל"כ
הוי ליה למייתי ר' שמעון פוסר כפיא' אח"כ הבכא דהייתה אחת מהן
אסורה איסור ערוה ויש לישב ודו"ק :

דף כט בתוספות ג"ה א"ל לרחות כו' וקשה לרב אשי כו' מהאי קתי מתני'
ותנא משום אחות אשה כו' עכ"ל לכאורה דהך קושיא גופא פ"ס
פרי לה לרב אשי כדקאמר ואלא הא קתי כט"א אשמו כו' אלא דר"ל דרב
אשי היאך לא אסיק אדעתיה הך פירכא דס"מ ממתני' אבל לפי ר"י לקמן
כיתא דרב אשי הוא אסיק אדעתיה להלק בין דיהוי אחותה דמתחיתין ובין
דיחוי גרסה דקאמר ר"א ודו"ק :

בא"ד וקאמר אף אכן חגיגה טעמא דהיא זיקה כו' דאי מפסיק לגמרי זה
יעשה מתמר וכו' עכ"ל וק"מ גם לפירושו דמ"מ אחאי לא דחי הך
סיעתא כדלעיל דאיכא לפלוגי בין מתמר דאיסורא דמתני' דלא דחי לגמרי
אלא מתמר דאיסורא דר"א דחי ספיר לגרסה דחי' גנוורה ויש לישב ודו"ק :

דף כט ע"א גמרא בתו' ד"ה קלל לרחות וכו' וקשי' לרב אשי וכו'
ר"ל הגמרא בעי לטכור אף אכן נמי חגיגה דלומר ר"א אבין
וקאמר אלא הא דקתי וכו' ואס כן לא תוכל להבידל'יה ממתחיתין והתוספ'
הקשו דהא אינו מתורן קושיא זו לרב אשי גם לפי מ"ס א"ל יבמה דחזי וכו'
ובחידושי' לר"ב לא הבין וק"ל :

ע"ב בגמור' השתא ארוסה בעלמא חגי רבי חייל' וכו' לא לרדך אבי' לזה
דהא גם הבעל אבעיא לענין יורשה ומתמא ע"כ ידע דארוסה אינו
יורשה דהא הוא הנפקא מינה אף הגמרא מביא לנו מג"ל דארוסה אינו
יורשה וק"ל :

ע"ש אלא לענין נוסירה לחופה וכו' השתא ספיר איכא למימי' דכקפא מיני'
ג"כ לענין יורשה ולא תקמי השתא ארוסה וכו' כאן דאיירי בביאה
כתי' סה' דהוי ליה ככנוסה משל"כ ארוסה דבעי חופה ודו"ק :

בתוספת ד"ה אלא לענין מקירה לחופה וכן וי"ל דעבד בה ממתמר
ובעל וכו' מה שהקשה מהר"ם דלם איירי מתני'
דשומרת יבס גם כבבעל מאי פריך א"כ ולר' אליעזר דלמרו כו' אלא
לרחות וכו' הא כיצד למימר דר' אליעזר מודה בביאה עם מתמר דקונה
קנין גמור כרחה דאינו קוסי דסגון אמה שפירון רב מדה בר אבהה
הב"ע כיון דעבד בה מאמר וכ"ס היא דלמ' מאמר קונה קנין גמור וכו'
מדריק לומר דלמ' קונה קנין גמור משמע לאסוקי אי לא הוה ס"ל דקוני'
קנין גמור לא היה יכול להפך ועי' פריך ולר' אליעזר וכו' דאין ל"ל
למקטן סר' אלעזר יהיה מחולק עם רב אשי כבכר' או דלרב אשי אי אינו
קונה קנין גמור אינו שועיל ביאה ולרבי אליעזר יהיה קוני' גם מה שהקשה
בחידושי' הלכות אי איירי בלא ביאה ולענין הפרת כדרים דחוקא א"כ מג"ל
לפסוטי האבעיא על מיני' אחריתא דנשואין עושה ואינו קשה השתא ארוסה
וכו' ה"פ בבעל דסס לא סתם למפרד השתא ארוסה גם במיני' אחריתא
אמרינן ג"כ כישואין עושה מיהו יותר היה לנו לומר דלפי סברת הפסטרן
לא קאי סברא של השתא ארוסה הן לענין כדרים הן לגיולי אחריתי כיון
דחילמי במתחיתין דשומרת יבס שלא חסו לטברא זו של השתא הא במיני'
אחריתי כגון ליורשה וכל שאר דברים ודו"ק :

ע"ש בגמרא א"ל בעלמא כישואין וכו' וליכא למימר איתא' בהיפך מדדכי
יהאע סבר לא לטני' איכא למימר דטעמא משום דקבר דלמאמר
שועה אירוסין ולהכי לא יסר וכו' אכתי לא תפסו' האבעיא דר"ל
מבא' ר' יהושע התם לא לטני' משמע דכלל אינו יכולים להפך והא אף
אם פירוסין עושיין יכולים להפך בסותסו' אלא ודאי טעמא של ר"י משום
דקבר דוחקו קלוטה וק"ל : מהר"ם יו

דף ל בתוספות ג"ה אמר רב נחמן זאת אומרת סלל' דקדקין רב
נחמן ממתני' דריש כילד עכ"ל ולמאי דפירש' לעיל דמכה יתו'
משכתי' דיק' א"ס ע"כ גליון ת"י עוד גליון ת"י :

ע"ב בגמרא אלא לתרי' אומי' פי' בקוב"ע ויפרו מבעי ליה אף על גב
דרב נחמן כו' לא הייס לקושיא דיפרו היינו דוקא לענין א"ס סלל'
הזכר בביריתא אבל יבמה יסרו מבעי ליה מהר"ם עכ"ל :
בד"ה גירס אחר כו' ולר' ירמיה כיחא כיון דאלטרין לאשתמיין דיש
זיקה לרב אשי כו' עכ"ל ק"מ דאי ר' ירמיה ס"ל יש זיקה וכרב

הרושי הלכות מסכת יבמות

ל

דבין ז' ב' יבמין בו עכ"ל לא תינח היבא דליבא נרה בו אלא דאפשר דרבא פליג עליה דר' יוחנן דר"י ס"ל לכ"ע הוי בביאי גופא לאוריתא כפי ריבין ודו"ק :

ע"ב בחוספות בדה וכו' חמורו בו דספיר נרקי' ליה וטעו הכא כדוהו טעי התם בו עכ"ל היינו לפי הגירסא שהביאו הח' נמש' וליטרו נמי משום חיבור א"ל ליבא לפרושי התם אלא דטעי אכל לפי גירסת הגמרות שלפנינו טע' הנרקי' ולידון נמי משום א"ל יס לפרס' דלא טעי בהא אלא דהוה ס' דלחיי' בטוגס' הו' נמי דלא החרו בו משום חמורו ורבה מהדר לחיי' בנזיד ובהחרו בו משום טעיהם כ"כ החוספות טע' וק"ל :

דף לב בפסטי' בדה ואלביא דר' ה"ק וה"ק ר' חי' אע"ג דפליג ר"ט ופטר ר"מ בטולל כולי עכ"ל לאו דוקא בטולל דאפילו באכור נזוסין נמי לא פה"ב ר"ט אלא א' דהיינו דנשא חי' ואחר כך נשא מת אלא נקט טולל דקיימין ביהוק"ל :

ע"ב בחוספות בדה אכור טולל ופליג רבי יוחנן אחר רבי חי' כולי עכ"ל ר"ל דלדידי חי' חייב חרתי מ"כ באכור' טולל משא"כ לר' דלמ' לעיל לחינו חי' אלא א' ולמה כ"מ לקוברו וק"ל :

בדה א"ר יוסי כו' כדלמדין ס' ג' מהאי חזית דטומאת הנוף חמיר' טען כרת דילמא כולי עכ"ל ק"ק דאין זו הרג' ומכרעת דהא דלמדין התם מאי חזית היינו דלא ליחול לאכור שני וה"כ ינח' הכא מאי חזית דלמ' נבלה חמירא ולא ליחול לאכור חלב ודו"ק : בא"ד באכור כולל לאכור א"ל דחמירי מיניה כו' עכ"ל ופ"ג דחיל נמי לקמן לאכור אשת אח דחמור חמור מהר"ס דהחזית אשה חמור טען כן בידו לרבות עכ"ל גליון ת"י וק"ל :

דף לב ע"א גמרא בפ"א קמיפליגי באכורי כולל וכו' וליבא לתימר דפליגא חי' ר' אבד כרבי יוסי הו' כרבי שמעון דאם כן הוה לכו לחמתינן פלוגתייהו באשת אחי והחזית אשה גופיה במאי דמיירו רבי יוסי ורבי שמעון וק"ל :

שם אלא לכו קפרא רבי חי' שקורי קא משקר וכו' ק"ק כמו דלרבי חי' בר קפרא טעי במאי שטמע מרבי אליביה דר' אבד שטמע אליביה דרבי יוסי פטור כבר שטמע אליביה דרבי שמעון לפטור מניילת לרבי יוסי חי' ובחזית חי' כן וכן בסמוך קשה בהיסק' ויש ליישב דמלפון שחמד כך שטמעי מן החזית שטמע טעה הלשון עלמא שטע מפיו ולא שלמד כן מדיוק מלמחר לרבי יוסי פתיס' מכלל דרבי שמעון אשת אחת אח בתו' ד"ה בר קפרא סבר וטולי וקשה לר' דמשמע דבאכור וכו' היינו לפי שיטתו דכתבו דברייתא דקתני אינו חי' לא משום אשת אח מתיב חרתי היינו לקוברו ולא לענין חיוב ממש וע"כ איכור מוסקי' ס"ל כדלמדין ס' אמרו לו ועלה קאי רבי שמעון ואמר דלית חי' אלא וכו' אלא לא כפירש רש"י לעיל דבר קפרא לא קתני בבדייתא רבי שמעון וכו' ודברי חידושי הלכות אינם מוכנים בזה :

שם בא"ד דלא חילל' ההיא דהותרה וכו' ר"ל גם בחזית אשה נקרא דהותרה מפני שיש לה היתר לאחר מיתה כמו ש' בדיבור שלפני זה ולקמן בדה אומר רבי יוסי וכו' ודברי החידושים הם ללא נזקך ודו"ק : ברש"י ברה באכור בת אחת וכו' דהא דלמחר לעיל חי' שתיס כגון וכו' וק"ל דלא חילטיך רש"י לומר דפלוגתייהו דר' ור"ס איירי בבת אחת רק דהם איירי במוסיף וכולל ורבי חי' סבר דה"ה בבת אחת נמי סבר רבי יוסי דהייב ובר קפרא סבר דרבי יוסי איירי במוסיף דוקא לקוברו ולא לענין חיוב וה"ה בבת אחת גם כן אינו חי' שתיס ויש ליישב ודו"ק :

ע"ב בחוספות דה' איכור כולל חיתין וכו' דאם כן לא הוי טעי בר קפרא לערב מליקה וכו' וקשה דהא כשיערב מליקה לא חסיק' ארעתייהו דלא חסכהן בטולל כמ"ס רש"י וא"כ סבר דגם מליקה איירי בטולל ואם כוננת הח' על מה שטעה אה"כ וסבר שטמע מפ"ר מליקה דהיינו בבת אחת א"כ ע"כ ל"ל דס"ל להח' דמסתמא אף שטעה אחר כך וסבר דשטמע מפ"ר רבי מליקה נ"ע הוה זוכר טרבי אחר בר כסם רבי יוסי א"כ כן למה לכו לחוספות לדחות בסברא דלא הוה טעי בר קפרא וכו' יתיר ה"ל להקשות אם כן למה חולק' עם רבי חי' אליביה דרבי שמעון ה"ל לבר קפרא לחלוק דאפילו לרבי יוסי אינו חי' אלא אחד בבת אחת כיון שאכור מתחילה לכו רבי עמו לפטור אפילו אליביה דרבי יוסי וסבר דגם מליקה שטע מרבי . ויש ליישב דבחזית טומת החוס' הכי כמה שכתבו דבבת אחת פשיטא ליה לבר קפרא דלר' מתיב חרתי וכו' היינו מדפליג' אליביה דרבי שמעון דוקא מיהו לפי זה אינו מיושב מ"ס ולהכי פשיטא ליה בסמוך וכו' הו' לבר קפרא לפי מה שטעה לא פשיטא לי דר' מתיב בטולל ופי' מ"ס אה"כ ויש ליישב ודו"ק :

ד'ה לקוברו וכו' כיון דקסבר רבי חי' דרבי יוסי וכו' בח"ס מנייה בר קפרא וכו' וכו' קשה דאכתי מר"ל לגמרא להקשות אבר קפרא הא בר קפרא לא ידע דטעית הוא בידו וסבר דמתחלה למד רבי עמו מליקה דהיינו בבת אחת מניילת לא למד עמו בדין איכור כולל ואם כן סבר בר קפרא דגם לרבי יוסי פטור באכור כולל דזוחק לומר דקביר' ליה לחוספות דזה דזוחק לומר דטעה כל כך שסכת גם כן שלמד עמו כלל דינו כולל רק שטעה טרבי למד עמו גם מליקה דהיינו בת אחת מניילת למד עמו כל כולל דהיינו זה ששימש וכו' וגם מליקה דהיינו בת אחת דמלפון הגמרא לא משמע כן דלמדין וסבר מדאף בבת אחת הא נמי בבת אחת . ויש ליישב בדוחק דהגמרא מקשי' תיובתא אליביה סברת דרבי חי' דרבי למד עמו כולל מן רבי שמעון ולא לרבי יוסי אם כן קשה אבר קפרא היינו על סברת בר קפרא ולפי זה הוה יתיר גרסה גירסת החוספות שלפנינו כאן דסבר רבי חי' דרבי יוסי אינו ליה וכו' ולפי סברת רבי חי' סבר רבי יוסי כך ודו"ק : מהר"ס י"ו דף לר בפירש' בדה ומאן האי כולי וכפיקדנ' בו' באסרה על שמעון משום אח וחי אפסד כו' עכ"ל אף על גב דליבא לאוקמה נחמי' כנשא חי' ואחר כך נשא מת דה"ל איכור מוסקי' שטמע ליה לר' דלמ' נחמי' כגל גזנא אפילו כנשא מת ואחר כך נשא חי' וק"ל :

ובתוספות ברה טעה בדבר כולי וי"ל דהתם לאו בדחייא תליא מלמא אלא משום דטרוד עד כאן לשונו והוה דחוק דבהדיא קאמר התם טעמא לר' משום דניחן לדחות ולא ניחן לדחות ויש ליישב וק"ל :

ברה אכל קטנה כו' יתירות על שלם בבית שני' כפ' אילו נערות נרקי לה כו' עכ"ל ואפילו לפי גירסא זו ליבא לתימר דר' יוסי אקטנה יתר מבת ג' דזוחק פליג אכל בגדולה אפילו בניירת לא פליג רבי יוסי ומאי קאמר הוא דאמר כרבי יוסי ד"ל דבכולל יתר מבת ג' הו' נמי גדולה ואכולה מלמא פליג רבי יוסי וק"ל :

דף לר גמרא וכו' אין אשה מתעברת וכו' וליבא לתרץ דמתחיתין איירי באם היו חלומות בעולות דאם כן ה"ל להתחיתין לחלק בדידיה בגדולת בין בעולת לפסולת ולא כיון קטנו' שאינן ראיות לילד מיהו לפי זה קשה מאי תירץ שבעל ושנו אחתי קשה דה"ל לאפלטוגי בין בעלו ושנו לבעלו לבדוים שישב וק"ל :

ע"ב גמרא והא תמר בבדיה ראשונה וכו' ומלפון רש"י שטמע שהקושיא היא מכה שערואוקן שלא כדרכו שטמו מניילת מוכח דחמר בבדיה ראשונה איבערה וקשה שמה בעל ופסק וחי' לתרץ דליך סומכה חמר על זה שמה לא יבעול ויפנה דהא ע"כ ק' שמה לא מתעבר' כלל וממנו אלא שהכניסה עלמה בספק זה ה"ה כאן ול' דיש להם חייה סוף וסיפור שנתעברה בבדיה ראשונה ורש"י בא לתרץ א"כ אמר שבבדיה ראשונה איבערה הא הוה ער ואוקן ומתוך דלא תקפו חי' דם שלא כדרכה שטמו וכוה מיושב גם כן שחמה בחידושי הלכות מנ"ל שער ואוקן שטמו שלא כדרכה דכיון דקבלה בידה שחמר מבדיה ראשונה מתעברה עכ"ל ל"ל דהם שלא כדרכה שטמו דאם לא כן לא הו' חידושי מה שנתעברה בבדיה ראשונה ודו"ק :

בתוספות דה' נחן לה גט וכו' לא חילטיך הכא מניילת דשמואל אלא משום מומאכת וכו' ל"ל דמה שחמר בגמרא אכל קטנה בת ישראל לריבה להמתין וכו' הם דברי סתם ס"ס שזוכיח כן ולא מדברי המקשן דאם לא כן קשה מה הקשה האמר שמואל חדא זימנא וכו' הא יש לתרץ דלא חילטיך כאן רק לשמע' דגזירות ומשחררת אינה לריבה להמתין אלא ודאי שסתם גמרא בא ללמוד כך מדברי שמואל ועלה מקשי' מה דר' אשה ללמוד מדברי שמואל כהן הא חמר חדא זימנא ודו"ק :

דף לה בחוספות בדה אף על פי שזוהרת כולי פי' בקונטרס שטמא דשמעתי משום בת כהן כי תהיה כו' עכ"ל ואף על גב דהאי קרא בתרומה כתיב לכהונה נמי אכרי לה מק' כמ"ס החוספות לקוון כדא' בפ' חלמנה ולא הולך ר"י לרש"י מהתם אלא דלא ינחא חי' מזהירין מן הדיון וכתיב מהרש"ל אין זה פי' שלטו ואחר פירש סבר דלא מדביקן נקרא דכי תהיה חלמנה וגרסה אלא עכ"ל כו' עכ"ל וכו' לפירש ר"י שהולך לפירש דפסול לכהונה משום שומאל ודו"ק : בא"ד לפי פי' ר"י אין פסולה זוהר לתרומה מקרא דבת כהן אלא כו' עכ"ל פי' מהרש"ל פי' זוהר היינו הנבעלת לחייבי כריתות דקר' דבת כהן אחיין ללאוין גרידא כו' עכ"ל ולקמן בפרקין בחוספות הכא נמי כו' כתבו בפ"ח'ל ועליל ספ"ד אחי' בבדי' ר"י דכל הג' ע"י קידושין א' לא הוי ככלל לאיש זר וזוהר דפסולה לתרומה משום דכללים כו' ע"ש ודו"ק :

חרושי הלכות מסכת יבמות

פרק החולץ

ע"ב בחוספות בדה בשאר טטלו בו אין לחושבה כעוברת על דת
בו עכ"ל כך הגיה והרש"ל לחושבה מלה אחת אבל זה אינו
דהחם בגמ' בהדיא מדמה להו לעוברת על דת אי בעי התראה להפסיד
בחוברה ולפי הגהתו מראה להגיה יש לחושבה כעוברת בו ויותר נראה
להגיה אין לה כחוזה כעוברת ע"ל וכו' ודו"ק :

דף לח ע"ב בגמרא ח"ל רבה אדמיפלגי בגופה בו ויש להקשות ומאי
קושיא לעולא דילמא סבר גס הוא סברא זו כיון דליהויקיימא
ה"ל ודאי וכו' אך מ"מ לענין להכיר לבחילה לא סבר לה רק לענין
שאלס מוכרה ופסקה ק"ס המתקן ולא פליגי בה ב"ס וכו' דלכ"ע בדיעבד
מוכר ק"ס ויש ליישב דאכתי קשה ליפליגי בנשואה עממה ליחבי בחיה
בדיעבד מוכרה ק"ס ובמחה ק"ס ופליגי בה ב"ס וכו' ושוב ראיתי לקמן
בסמוך ד"ה אף עלגב דקש"א וכו' כתבו החוספות בענין סברא זו גבי
מאמר וק"ק מיה סכתבתי ויש ליישב ודו"ק :

שם בגמרא דאי ס"ד ודאי נשואה ב"ס אומר וכו' והא דלא מוכיח
מכ"ה יותר עדיף דסבר דנכסיס בחזקה האשה הינו כבר הוכיח
לכ"ה דזיקת ארוסה עושה ספק ארוסה מוילא ה"ה זיקת נשואה עושה
ספק אך לב"ס לא הוכיח כלום גבי ארוסה ע"כ מוכיח לב"ס וק"ל :

דף לט ע"ה גמרא וקסבר אבי ידו וכו' וק"ק למה לריד לפיפליגי
אבי ורבא בכתובות כמו שמביא רש"י ואמר החם נפקא מיניה
לשומרת יבם כיון דליפליגי כאלו ח"י ב"ה סבר ידו כידה או עדיפא מידה
ויש ליישב וק"ל : מהר"ם יו

דף לט ע"ב בחוספות בדה אמר רב כ"ו דהחם הוי טעמא משום
דמזות חליצה בו עכ"ל לכאור' אמרתי קושיא דהא כיון דהחם
היינו משום דמזות חליצה קודמת ה"כ כימא הכא דכופין לחלוץ משום
דמזות חליצה קודמת כפרש"י דלמשה אחרונה קיימין הכא יש לפרש
דה"ק כיון דמשום דמזות חליצה קודמת אמרינן החם בלא אמתלא אין
כופין אגרת מרד ה"כ לפרש"י דמשום אמתן לענין כופין להלן ח"כ
אשילו בלא אמתלא כימא דכופין מה"ט דמזות חליצה קודמת וכן עשמש
לשון החוספות פ"ה אף על פי ע"ס וק"ל :

בא"ד אבל אחריו אין מניחין לייבם אלא אדרבא כופין לחלוץ בו עכ"ל
יש לדקדק דאיכ' לפי ר"ת מני תיקשו למה טורחין להטעותו
יכפוהו לחלוץ ור"י אומר חבב לייבם אין נוקקין לו השתא לחלוץ כופין
בו כמ"ס לפי הקונטרס גם לשון החוספות פ"ה אף על פי אינו כן לפי
ר"ת ח"ל סס וגם לפירושו אס חבב לייבם לא כייפין לה לחלוץ אלא
מטעמין ליה בו אכל אס אינו רונה לה לייבם ולא לחלוץ נראה דכופין
עכ"ל ואס כיישב דבריהם דהכא דמיירי החם בכתובין מטה הוא דחוק
דלפ"ה מני יש ליישב כן וק"ל :

בד"ה ולשום אישות בו סנייהס שונגין ח' מזידין דההוא מיד לסס זנות
ולא כההוא בו וכן והיא מזינה עכ"ל אך דרשח דריבה שונג במזיד
לא מלאחי סס גם דבריהם ונגומננין דלא הוה לריבי לראיה ללשון מזיד
דמשמע זנות מהך דשנייהס מזידין דקתניא בברייתא החם מרישא דמתני'
החם בין בשונג בין במזיד מני מוכח דהוא לשון זנות דמנוכה החם גם מה
סהביאו וכן הוא שונג והיא מזינה דמשמע להו מלשון כחשויה לסס מזה
ואינו כן דכהדי' מפרש סס הוא שונג והיא מזינה דמרויחו ללא מוכחי לסס
מזה ודו"ק :

דף מ בחוספת בדה סינה בה קרא בו דמהיכי תיתי לעבד דדילוגא
למזה בו עכ"ל דכיון דחלוט מזה היא ליכא למעוטי אלא
מיחורא דחד קרא דהיינו למטה ויה"ה דהמ"ל דחלוט לאו מזה מקרי
ומתרתה קראי אימעוט חלוט אפילו לעבד ויש לדחות ודו"ק :

ע"ב כפרש"י בדה בבנו משום אשת אב עכ"ל היינו משום גזירת שניות
דחולץ דמשום מיתנא ה"ל אשת אב ומדאורייתא וכן באחי כפרש"י
משום אשת אח היינו משום גזירת שניות דחולץ דמשום מיתנא קס ליה בלאו
לא יבנה ומדאורייתא כמ"ס רש"י גופיה לקמן אך יש לדקדק מה סיך לגזור
שניות בכל הכי משום חולץ הא קס ליה בדברה מיניה בחיסורא דאורייתא
משום מיתנא ויש ליישב ת"ל בו ביוס לא התרו בו באיסור' דאורייתא דמשום
מיתנא מ"מ מכין אותו מכות מרדות משום גזירת שניות דחולץ וכהכי ניחא
קנת מה סהקשה והרש"ל לפרש"י גבי אבי אבי ע"ס ודו"ק :

דף מא בחוספת בדה מ"ט דרב בו שרי רב אפי' לא האתרה לבחילה
בו דחוקא בויקה דרבנן בו עכ"ל לפי זה עדיפא ה"ל למפרך
החם מההיא דנ' חתין דהכא דאפיט בהיתרה לבחילה אהך לייבם והחם
שרי רב אפילו לא האתרה ודו"ק :

ע"ב בחוספת בדה אחיה לימא בו וי' ל' דלמא ליכא למיחש דחוק ג' ודאי
לא תינשא בו עכ"ל ר"ל דחוק שלשה לא תסמוך מחילה ליכא משום
הכחנה

בתוספות בדה החולץ ליבמתו כולי ובגמרא מני קנט ומעוברת
לרבותא דאף על פי שהוכר עוברת בו עכ"ל ומיאו
בדפריך מתתני' לר"ל לא בעי למימר דר"ל לא פליגי אלא בהוכר עוברת
אבל במתנא מודה ר"ל דהוא חליצה מעליא דלא נר' ליה לחלק כן לפי
האמת :

דף לה ע"ה בגמרא הוא דלמך כרבי יוסי וכו' ומה שמתקשה בחידושי
הלכות אפי' הר"ה אס גזרו זמא אטו נסואין בישראל למה
לא גזרו מני בניורת כך זמא אטו נסואין וכו' וכן כאל קושיא דהא
כבר כתבו החוספות לעיל בדה קטנה וכו' וזה לשונו גדולה גופא
וכו' ולא אכרי אלא אטו נח ישראל וכו' ולכן אין סיך מני למיגזר זמא
דניורת אטו נסואין דניורת וק"ל :

בתוספות בדה גיורת וכו' דמהא לא הוי משני מידי וכו' ויש ליישב
דהכי משני הוא דלמך כרבי יוסי דמתיר גיור וגם
מתיר צבת ישראל וכן דאיכא חנא דמתיר לבחילה אפי' צבת ישראל
לא רצו לגזור גיורת אטו נח ישראל דהוי פלוגתא רחוקה אף אס בזה
חילק עס ר' יוסי לענין נח ישראל מ"מ לא רנה למיגזר וכעין זה כתב
מהר"ם לעיל :

בתוספות גבי פלוגתא דרב ור"י אס מטה ראשונה אי מותר בשניה
וק"ל :

ע"ב בחוספות ד"ה החולץ וכו' למעוברת לרבות וכו' מה שמקשה
בחידושי מ"ב מני מקשה אר"ל ממתניתין הא יש לחלק בין הכיר
ללא הכיר אין כאל קושיא דלפי טעם דר"ל בין אין לו עיין עליו האויל ובאות'
טעה ראו להקיים וכו' א"כ מה לי הכיר או לא כיון דהוי לה בן ודו"ק :

דף לו ע"ב בדה מת בחור בו ומיאו בה"כ כתב דביום שלשים אפילו
פיהק ומת לרבנן בו דגרסינן הכא ביום בו עכ"ל ולפ"ו יש
לקיים ספיר פ"ה דכפיהק ומת אירי הכא ודו"ק :

בא"ד ושנא לענין אבינות מני השוב בר קיימא עכ"ל ר"ל לפי הגרסא
ביום שלשים וההיא דפ' יש צבור חליצה דרשב"ג ואין ביום שלשים
סוכינן ארבע ודו"ק :

דף לז בחוספות בדה רוב היולדת בו ואין לומר כיון דהמתונה בו
א"כ אפילו חוק ג' חדשים בו עכ"ל דאף על גב דבשמתתן
קאמרינן בהדיא דלא סוכינן ארוב' דלט' ילדן היינו משום דאיירע הוי
רובא כיון דזו לא הוכר עוברת שלשים ימיה דמי הוכר בו כפרש"י אבל
הכא אס כישאח ביומא דמשום ג' חדשים אכתי לא איירע רובא כימא
דאס דחלד לכוף ו' חדשים ג' ימים כימא מני דהוכרו עוברת אחר שלים
ימיה דלא הוי שלים ימיה דרוב הנשים שהוכר עוברת שלשים ימיה ומיאו
לא הוי לריבי למימר דלכך תינשא משום דרובא לט' ילדן אלא משום דרוב
שלים ימיה מן השני הוכר עוברת שלשים ימיה וגימא דזו נמי הוכר שלשים
ימיה אחר ג' ימים ודו"ק :

בא"ד וי"ל דכ"ע לא היה משתהה הכרת עובר של ראשון עכ"ל ואס
הוכר בחוק האזן זה ע"כ מן הראשון הוא ואס לאו ע"כ מן
השני הוא וקשה מהיכא פסיקא להו שכ"כ נשתהה הכרת עובר
מן הראשון שלם חדשים ועוד שלים ימיה מן השני ולא פחות ודברי מהר"ם
דחוקים בזה ולולי שיראחי להגיה בדבריהם היה נראה וכו"ל עד שלם
ימים מן השני ור"ל כיון דביום דמשלם שלם חדשים נמיתתו לא הוכר
העובר תינשא לשני ואין לנו לחוש שמשתהה הכרת עובר עוד שלשה
ימים מן השני משום קליטת הזרע של ראשון דאפשר דשלם ימים דקאמ'
עם קליטת הזרע הוא ודו"ק :

דף לח בחוספות בדה הוי יבם בו משמע מתוך פירושי דקרי ודאי
מה שודאי טטל חלק בו עכ"ל ק"ק דע"כ לאו מה"ט היא
דהא כההיא דרב משרטיא מני ודאי דטטל חלק בכבסיס אלא דעיקר
טעמו דבההיא דרב משרטיא לא השוב ודאי דלא ידע מכה מני הוא בא
עליהם מפ"כ הוי יבם דהכא דהשתא מני מההיא דנפל הבית עליו
ועל אמו מה"ט הוי בנייתן ודאי בכבסיס דידע מכה מי הוא בא וע"ס
בפרש"ם ויש ליישב ודו"ק :

בד"ה ובה"א הנכסיס בו והא דלא ערביניהו בו עכ"ל מה שיש לדקדק
בזה עיין בחידושינו פ' האשה שנפלו וק"ל :

בא"ד ויורשי אשה היכי גבו כחוזה הא ק"ל בו אבל ר"י דלמך בחזקה
יורשי בו ל"ל עכ"ל בפשיטות טפי ה"ל להקשות כן לר"ל דחומר
יתלוקו היכי גבו החי כיון דחין אדם מוריש שבויה לבניו ויש ליישב
ודו"ק :

חרושי הלכות מסכת יבמות

לא

הבחינה ולאחר' נמי את תמלא מעוברת כו' לא תמאן לחליה דלא יבא לטעות לחליה פוטרת במעוברת לא וולד כטיבא לאויר העולם כמו בשאר מעוברת שלא חללה וק"ל :

בד"ה הספיקות כו' וזויהו מהיהא דסקת קידושין כו' ה"מ למפרך עכ"ל והיינו ספק אם היא נרת ערוה ונ"ל לדבריהם דאפשר לברר אם קרוב לה או לו ורש"י לא פ"י כן לא בספק נרת ערוה דמקרי לא אפשר ומה שיש לדקדק עוד בפירושו עיין במ"ק וק"ל :

בד"ה עמד בד"ן כו' דלמי זה הל"ל דלא חייב במוזכותיה עכ"ל כיון דמעשה ידיה משעבדה נמי אחר שבדה אלא אקודם שבדה קאמר לא משעבדה ובדאי לא אמר לה נמי כו' אמונות גופא דקיימין ביה הל"ל הכי כיון דלא חייב במוזכותיה קודם שבדה ודאי לא אמר לה נמי כו' וק"ל :

שם בגמרא ואף על גב דקשיא מתה אדמיפלגי בגופה וכו' וק"ל מ"י קושית דילמא המתיתון אתי לאסוקי ומסבת עולא ורבה דאמר' לעיל גבי מתה אפילו נפלה לה כשהיא שומרת יבם אפ"ה יהלוקו ולכן אשמעינן במתה דוחקא כשנפלה כשהיא תחתיו דבעל כדמשמע ליטא דכנכסין ויזלזין כמ"ס דייקא דמתיתון כותיה לאסוקי כשנפלה לה כשהיא שומרת יבם הכנכסים בחוקתה ויש ליישב דאף על גב דאמר דייקא דמתני' כותיה מ"מ ע"כ לאו הוכחה גמורה היא דאל"כ תקשי לשאר המ"ד אלא ודאי דלהקשות מלשון זה של כנכסים ויזלזין לא יוכל דיש לתרץ וכונ"ס הרמ"ש וא"כ הל"ל לפירושי מתיתון כהדין דיוק זה ודוק :

דף מ' ע"א גמרא למאי הלכתה וכו' מה שמקשי כאלו וכו' ותייראו אבל קשה דגם לעיל אדברי מקשה דפרד"ק והא כתיב לא תאספה חמץ וכו' יש לתרץ דלהכי אנטריך עוד לעיובא דליכא למימר דליכא לתרץ כן דהא הברייתא אמרי למתיה דמשמע ולא לעיובא דח"כ אמאי לא כותיה' התוספת כך דליכא למימר דהוא כמו סוטה הכתוב עליו לעכב אלא ע"כ מלשון זה ליכא למשמע מיניה בעלמא וכו' וע"כ הגדלה לומר דודאי לאו בכל מקום אמרינן דאו כתיב קרא חד זימנא ה"ל לכתחיל' דוחקא וכו' וה"ל כאלו ג"כ אמרינן דאפילו בחד קרא הוי לעיובא אף שהתוספת כתבו דליכא למימר דגם כאלו סברי הש"ס דאנטריך לעיכב דא"כ מנ"ל לש"ס לומר כך אלא ודאי דלא נעקש הש"ס למילף זה כאלו :

דף מב ע"ב בחוספת בד"ה ר' יוסי אומ' כו' וכו' לא יבשאו כו' משמע אפילו ארוכות כו' ודוחק לחלוק כו' עכ"ל ק"ק אמאי לא הוכיח ר"ת הכי דע"כ וכו' משמע אפילו ארוכות מהא מדמתייה דהדר ביה ר"י מכה מתיתון דכרמא דקמי וכו' לריכות להמתין כו' ואימא דהיינו נשואות ליכא אלא דע"כ וכו' אף ארוכות במשמע וי"ל דהך מתיתון דכרמא וכו' אבריייתא דרדופה מתני' והיינו כו"מ ולא כדבי יוסי דפליג עליה וע"כ התם אף ארוכות דלית למימר דר"מ דוחקא בכל הכי דרדופה דהוי נשואות קאמר דגזיר אטו נשואות דא"כ הוה ר"מ דעה שליט' וזה אין סביר ובהכי יחיא מה דקשיא לן כבר במ"ק דלפי' ר"ת אכתי לא יחייב הר קושית מהקשו החו' לעיל דהכי מוכח דהדר ביה ר' מנחם' דכרמא כו' דכיון דאפ"ה דר"מ וכו' דרדופה קמי ע"כ כר"מ קאמר ולא כדבי יוסי ודוק :

דף מב ע"ב בחוספת בד"ה ר' יוסי אומ' כו' וכו' לא יבשאו כו' משמע אפילו ארוכות כו' ודוחק לחלוק כו' עכ"ל ק"ק אמאי לא הוכיח ר"ת הכי דע"כ וכו' משמע אפילו ארוכות מהא מדמתייה דהדר ביה ר"י מכה מתיתון דכרמא דקמי וכו' לריכות להמתין כו' ואימא דהיינו נשואות ליכא אלא דע"כ וכו' אף ארוכות במשמע וי"ל דהך מתיתון דכרמא וכו' אבריייתא דרדופה מתני' והיינו כו"מ ולא כדבי יוסי דפליג עליה וע"כ התם אף ארוכות דלית למימר דר"מ דוחקא בכל הכי דרדופה דהוי נשואות קאמר דגזיר אטו נשואות דא"כ הוה ר"מ דעה שליט' וזה אין סביר ובהכי יחיא מה דקשיא לן כבר במ"ק דלפי' ר"ת אכתי לא יחייב הר קושית מהקשו החו' לעיל דהכי מוכח דהדר ביה ר' מנחם' דכרמא כו' דכיון דאפ"ה דר"מ וכו' דרדופה קמי ע"כ כר"מ קאמר ולא כדבי יוסי ודוק :

דף מב ע"ב בחוספת בד"ה ר' יוסי אומ' כו' וכו' לא יבשאו כו' משמע אפילו ארוכות כו' ודוחק לחלוק כו' עכ"ל ק"ק אמאי לא הוכיח ר"ת הכי דע"כ וכו' משמע אפילו ארוכות מהא מדמתייה דהדר ביה ר"י מכה מתיתון דכרמא דקמי וכו' לריכות להמתין כו' ואימא דהיינו נשואות ליכא אלא דע"כ וכו' אף ארוכות במשמע וי"ל דהך מתיתון דכרמא וכו' אבריייתא דרדופה מתני' והיינו כו"מ ולא כדבי יוסי דפליג עליה וע"כ התם אף ארוכות דלית למימר דר"מ דוחקא בכל הכי דרדופה דהוי נשואות קאמר דגזיר אטו נשואות דא"כ הוה ר"מ דעה שליט' וזה אין סביר ובהכי יחיא מה דקשיא לן כבר במ"ק דלפי' ר"ת אכתי לא יחייב הר קושית מהקשו החו' לעיל דהכי מוכח דהדר ביה ר' מנחם' דכרמא כו' דכיון דאפ"ה דר"מ וכו' דרדופה קמי ע"כ כר"מ קאמר ולא כדבי יוסי ודוק :

דף מב ע"ב בחוספת בד"ה ר' יוסי אומ' כו' וכו' לא יבשאו כו' משמע אפילו ארוכות כו' ודוחק לחלוק כו' עכ"ל ק"ק אמאי לא הוכיח ר"ת הכי דע"כ וכו' משמע אפילו ארוכות מהא מדמתייה דהדר ביה ר"י מכה מתיתון דכרמא דקמי וכו' לריכות להמתין כו' ואימא דהיינו נשואות ליכא אלא דע"כ וכו' אף ארוכות במשמע וי"ל דהך מתיתון דכרמא וכו' אבריייתא דרדופה מתני' והיינו כו"מ ולא כדבי יוסי דפליג עליה וע"כ התם אף ארוכות דלית למימר דר"מ דוחקא בכל הכי דרדופה דהוי נשואות קאמר דגזיר אטו נשואות דא"כ הוה ר"מ דעה שליט' וזה אין סביר ובהכי יחיא מה דקשיא לן כבר במ"ק דלפי' ר"ת אכתי לא יחייב הר קושית מהקשו החו' לעיל דהכי מוכח דהדר ביה ר' מנחם' דכרמא כו' דכיון דאפ"ה דר"מ וכו' דרדופה קמי ע"כ כר"מ קאמר ולא כדבי יוסי ודוק :

דף מב ע"ב בחוספת בד"ה ר' יוסי אומ' כו' וכו' לא יבשאו כו' משמע אפילו ארוכות כו' ודוחק לחלוק כו' עכ"ל ק"ק אמאי לא הוכיח ר"ת הכי דע"כ וכו' משמע אפילו ארוכות מהא מדמתייה דהדר ביה ר"י מכה מתיתון דכרמא דקמי וכו' לריכות להמתין כו' ואימא דהיינו נשואות ליכא אלא דע"כ וכו' אף ארוכות במשמע וי"ל דהך מתיתון דכרמא וכו' אבריייתא דרדופה מתני' והיינו כו"מ ולא כדבי יוסי דפליג עליה וע"כ התם אף ארוכות דלית למימר דר"מ דוחקא בכל הכי דרדופה דהוי נשואות קאמר דגזיר אטו נשואות דא"כ הוה ר"מ דעה שליט' וזה אין סביר ובהכי יחיא מה דקשיא לן כבר במ"ק דלפי' ר"ת אכתי לא יחייב הר קושית מהקשו החו' לעיל דהכי מוכח דהדר ביה ר' מנחם' דכרמא כו' דכיון דאפ"ה דר"מ וכו' דרדופה קמי ע"כ כר"מ קאמר ולא כדבי יוסי ודוק :

דף מב ע"ב בחוספת בד"ה ר' יוסי אומ' כו' וכו' לא יבשאו כו' משמע אפילו ארוכות כו' ודוחק לחלוק כו' עכ"ל ק"ק אמאי לא הוכיח ר"ת הכי דע"כ וכו' משמע אפילו ארוכות מהא מדמתייה דהדר ביה ר"י מכה מתיתון דכרמא דקמי וכו' לריכות להמתין כו' ואימא דהיינו נשואות ליכא אלא דע"כ וכו' אף ארוכות במשמע וי"ל דהך מתיתון דכרמא וכו' אבריייתא דרדופה מתני' והיינו כו"מ ולא כדבי יוסי דפליג עליה וע"כ התם אף ארוכות דלית למימר דר"מ דוחקא בכל הכי דרדופה דהוי נשואות קאמר דגזיר אטו נשואות דא"כ הוה ר"מ דעה שליט' וזה אין סביר ובהכי יחיא מה דקשיא לן כבר במ"ק דלפי' ר"ת אכתי לא יחייב הר קושית מהקשו החו' לעיל דהכי מוכח דהדר ביה ר' מנחם' דכרמא כו' דכיון דאפ"ה דר"מ וכו' דרדופה קמי ע"כ כר"מ קאמר ולא כדבי יוסי ודוק :

דף מב ע"ב בחוספת בד"ה ר' יוסי אומ' כו' וכו' לא יבשאו כו' משמע אפילו ארוכות כו' ודוחק לחלוק כו' עכ"ל ק"ק אמאי לא הוכיח ר"ת הכי דע"כ וכו' משמע אפילו ארוכות מהא מדמתייה דהדר ביה ר"י מכה מתיתון דכרמא דקמי וכו' לריכות להמתין כו' ואימא דהיינו נשואות ליכא אלא דע"כ וכו' אף ארוכות במשמע וי"ל דהך מתיתון דכרמא וכו' אבריייתא דרדופה מתני' והיינו כו"מ ולא כדבי יוסי דפליג עליה וע"כ התם אף ארוכות דלית למימר דר"מ דוחקא בכל הכי דרדופה דהוי נשואות קאמר דגזיר אטו נשואות דא"כ הוה ר"מ דעה שליט' וזה אין סביר ובהכי יחיא מה דקשיא לן כבר במ"ק דלפי' ר"ת אכתי לא יחייב הר קושית מהקשו החו' לעיל דהכי מוכח דהדר ביה ר' מנחם' דכרמא כו' דכיון דאפ"ה דר"מ וכו' דרדופה קמי ע"כ כר"מ קאמר ולא כדבי יוסי ודוק :

דף מב ע"ב בחוספת בד"ה ר' יוסי אומ' כו' וכו' לא יבשאו כו' משמע אפילו ארוכות כו' ודוחק לחלוק כו' עכ"ל ק"ק אמאי לא הוכיח ר"ת הכי דע"כ וכו' משמע אפילו ארוכות מהא מדמתייה דהדר ביה ר"י מכה מתיתון דכרמא דקמי וכו' לריכות להמתין כו' ואימא דהיינו נשואות ליכא אלא דע"כ וכו' אף ארוכות במשמע וי"ל דהך מתיתון דכרמא וכו' אבריייתא דרדופה מתני' והיינו כו"מ ולא כדבי יוסי דפליג עליה וע"כ התם אף ארוכות דלית למימר דר"מ דוחקא בכל הכי דרדופה דהוי נשואות קאמר דגזיר אטו נשואות דא"כ הוה ר"מ דעה שליט' וזה אין סביר ובהכי יחיא מה דקשיא לן כבר במ"ק דלפי' ר"ת אכתי לא יחייב הר קושית מהקשו החו' לעיל דהכי מוכח דהדר ביה ר' מנחם' דכרמא כו' דכיון דאפ"ה דר"מ וכו' דרדופה קמי ע"כ כר"מ קאמר ולא כדבי יוסי ודוק :

דף מב ע"ב בחוספת בד"ה ר' יוסי אומ' כו' וכו' לא יבשאו כו' משמע אפילו ארוכות כו' ודוחק לחלוק כו' עכ"ל ק"ק אמאי לא הוכיח ר"ת הכי דע"כ וכו' משמע אפילו ארוכות מהא מדמתייה דהדר ביה ר"י מכה מתיתון דכרמא דקמי וכו' לריכות להמתין כו' ואימא דהיינו נשואות ליכא אלא דע"כ וכו' אף ארוכות במשמע וי"ל דהך מתיתון דכרמא וכו' אבריייתא דרדופה מתני' והיינו כו"מ ולא כדבי יוסי דפליג עליה וע"כ התם אף ארוכות דלית למימר דר"מ דוחקא בכל הכי דרדופה דהוי נשואות קאמר דגזיר אטו נשואות דא"כ הוה ר"מ דעה שליט' וזה אין סביר ובהכי יחיא מה דקשיא לן כבר במ"ק דלפי' ר"ת אכתי לא יחייב הר קושית מהקשו החו' לעיל דהכי מוכח דהדר ביה ר' מנחם' דכרמא כו' דכיון דאפ"ה דר"מ וכו' דרדופה קמי ע"כ כר"מ קאמר ולא כדבי יוסי ודוק :

דף מב ע"ב בחוספת בד"ה ר' יוסי אומ' כו' וכו' לא יבשאו כו' משמע אפילו ארוכות כו' ודוחק לחלוק כו' עכ"ל ק"ק אמאי לא הוכיח ר"ת הכי דע"כ וכו' משמע אפילו ארוכות מהא מדמתייה דהדר ביה ר"י מכה מתיתון דכרמא דקמי וכו' לריכות להמתין כו' ואימא דהיינו נשואות ליכא אלא דע"כ וכו' אף ארוכות במשמע וי"ל דהך מתיתון דכרמא וכו' אבריייתא דרדופה מתני' והיינו כו"מ ולא כדבי יוסי דפליג עליה וע"כ התם אף ארוכות דלית למימר דר"מ דוחקא בכל הכי דרדופה דהוי נשואות קאמר דגזיר אטו נשואות דא"כ הוה ר"מ דעה שליט' וזה אין סביר ובהכי יחיא מה דקשיא לן כבר במ"ק דלפי' ר"ת אכתי לא יחייב הר קושית מהקשו החו' לעיל דהכי מוכח דהדר ביה ר' מנחם' דכרמא כו' דכיון דאפ"ה דר"מ וכו' דרדופה קמי ע"כ כר"מ קאמר ולא כדבי יוסי ודוק :

בתוספת בד"ה הכא נמי כו' וק"ל כו' משמע היכא דהוי ממזר פטיטא וכו' אפילו לא היה הוי זונה כו' עכ"ל לא ידענא משמע דכיון דלרע"ק ולמשעון התיימי קאמר הכי השתא ממזר כו' כמ"ס התוספת לעיל ולדידהו הא בהא תליא היכי דהוי ממזר לא תפסי קדושין והוי זונה מביאת זנות כדאמר פ' כל האסורין ודוק :

דף מו בתוספת בד"ה וכו' נפקי כו' ואף על גב דלא קמי גופה הכי קמי כו' ובכריות מייירי כו' עכ"ל ר"ל דעדיין לא טבלו לשם עבדות דאם טבלו ודאי דקמי גס גופן כמו הלוקח' עבד מן העכו"ם דלא יחיא להו לפדש דליירי בישראל סהיו חייבים מוס לשליט דע"ע נמי גופא קמי ויזלא בגט שחרור כדאמרין פ"ק דקידושין דהא אמרינן אין ע"ע נושא אלא בזמן שהיובל נושא ועיין בגי' במס' הרישב' מדחה פרס' ותוספת' וכתב לקיים סהיו ישראל ע"ס :

פ"ב בתוספת בד"ה טבילה באמהו' כו' א"כ מוסיף ר"א אנטריך האי טעמא ומוסיק משום דליהו נמי מודה דבטבילה כו' עכ"ל ק"ק לדבריהם דנמי הכריח פ"ס למימר הכי לר"א לעיל ואימא דאינו מודה לר"י דבטבילי' לחוד סגי וליכא למילף כדבעי למימר השתא דליכא טבילה באמהות לר"א ונ"ל דלא בלשון קושית קאמר טבילה באמהות מנגלן אלא מקנא וקוסטא דמלחא קאמר אליבא דכ"ע מסבירא ולא כנכסו תחת כנפי השכינה בלא כלום ואית לן למימר בטבילה דא"כ במה כנכסו ור"א אנטריך האי טעמא דלר"י בלאו הכי אית לן למימר הכי משום דאין ביאה בלא טבילה ודוק :

לעיל ובתוספת בד"ה א"ל ר"ע יוכיח כו' דהא נמי היקשא הוא כדמסיק כו' עכ"ל ונ"ל נמי דהכא גבי טבילה לילף מאמהות היקשא הוא דאל"כ מאי פריך וי"ל כילף מאמהות וכו"ת אין דנין כו' והתני' ר"א מניין לפקח כו' ואימא דהתם בפסק הקישה הוא ודוק :

בד"ה דאין הזאה כו' אבל הוא עלמא טובל בלילה וזמה ביום כו' עכ"ל היינו בשאר כל אדם דבעי הזאה דבכ"י איירי מתני' דפרה אכל הכא בגר אוחה טבילה שיקודם הזאה בעי ביום דמשפט כתיב ביה ואפילו כימא דמשפט קמי אקבלת מלות מ"מ לכתחילה בעי ביום כמ"ס בתוספת לעיל וק"ל :

דף מז בתוספת בד"ה מ"ד לא להמני וי"ס דגרסי מ"ד ליהמניו וה"כ כו' עכ"ל כ"ל לפרש דבריהם בלי טעות והגהה והכונה א"ל לב' הגרסי' וה"ק לפי גירסא זו מ"ד ליהמניו כמה שאומרים משמע ומה כעד מפי עד דאינו נאמן בתקום אחר קמל"ן כתיבו אין נאמנים כמה שאומרים משמעו כתיבו בעצמם דאו שנתגיר בב"ד פלוני ונאמן ודוק :

בד"ה נאמן אתה לפסול כו' השתא נמי דאין נאמן פנומין הם דבת גר עכו"ם זכר כבת הלל זכר פי' עכ"ל ק"ק ומאי קושית לפי מה שכתבו לעיל בתוספת דה"כ מייירי בלא ידעין דמכו' הוה ולי' בעי הוה אמר ישראל הוא ור"א השתא דאין נאמן מחזיקין להו דלביהם ישראל הוא ואין פנומן לכהונה ולפי' מה שכתבו לעיל לחד תירוולא דלהישאל לכהונה בעי דליה כימא ודוק :

דף מח ואם לקח מן העכו"ם עבד לר"ך לקבל כו' לפי מה שהבין הרמ"ס מפרס' דבתחילת עבדות לכ"ע א"כ לקבל כמ"ס כבר במ"ק והאי לוקח עבד מן העכו"ם דלר"ך לקבל ע"כ היינו כשנא' לשהדרו מיד ע"ס וק"ל ומאי קושית ואימא כדעניקרא דתרווייהו ברייתות בלוקח מן העכו"ם ונא' לשהדרו מיד וחדא כרבנן חדא כרש"ב א"כ תרווייהו כרבנן וחדא בלוקח מן ישראל וחדא בלוקח מן העכו"ם ונא' לשהדרו מיד אבל לפי מה שכתב הרמ"ס בשם הרי"ף דבתחילת עבדות לרבנן נמי לר"ך לקבל כימא דהאי בלוקח מן לא איירי הבא לשהדרו מיד דלא סכיח אלא בתחילת עבדות איירי ודוק :

בתוספת בד"ה אלא עבד כו' ועוד דמיפת תואר שמעינן דאין מלין גר בע"כ כו' מדאנטריך כו' עכ"ל ומדאנטריך להמתין שלמי' ויס אין ללמוד נמי דאין כופין אותה לשם שפחות וחזר ומטבילה כו' כדסבר רשב"ל דאפשר דאינו רואה לישא שפחה אף על פי שנתפחדר ועוד דב' קביעות לעבדות ושוב לשהדרו אם אינו רואה למייעבד בה קאמר קרא להמתין שלמי' ויס ודוק :

בד"ה המפקיד עבדו כו' יפקירו ולימא ליה באפי' תרי זיל כו' הלשון נגומנוס דלא הל"ל אלא יפקירו דנהיה בלא שטר כדאמר הכא אבל באומר באפי' תרי זיל הא מסיק סס דלא מההי כיון דע"ע גופו קמי ולשון החוספ' ג"כ סס טלא הזכירו בקושיית' אף יפקירו לא דהתם קושיית' אע"ע והא אעבד כענני' דקיימין ביה ונראה לפרש כוונתם דהכא לפי קושיית' לא הוי ידעי לחלק בין יפקירו לאומר באפי' תרי זיל ולכן לא קשיא להו הכא אע"ע דהתם דהא כיון דמסיק דלא מההי באומר באפי' תרי זיל ה"כ אפשר דלא מההי נמי יפקירו ולא נכתיב הכא למימר כיון דעבד כענני ויזלא בהפקר כ"ס ע"ע כמ"ס החוספ' ולכן ל"ק להו הכא אלא אעבד כענני

הרושי הלכות מסכת יבמות

בנעמי דהך קושיא גופה דפרקי' התם אפ"ע תקשי הכא בעבד כנעני דיקפיקרו או לינחא ליה באפי תרי זיל דהא ל"ל שטרף דקאמר הכא דמהכי ביה הפקר בלא שטר וחו לא מידי ודו"ק :

דף מט בחוספת בד"ה שמעון החימני כו' נמי יש להוכיח כו' דמו לאשת אב ר' עב"ל ר"ל בין למחן דמדמי עב"ס ועבד לאשת אביבין למחן דלא מדמי להו לאשת אב משום דלא חספי בהו קידושין לא לדוידה ולא לאחריו חייבי כריתות הא מדמו לאשת אב לב"ע והיינו כשמעון החימני דלרבי יהושע ממזרות אינו תלוי בחפיסת קידושין ומיהו לשמעון החימני לכאורה קשה אמאי נקט אשת אב טפי ה"ל למקט שומרת וכן דמיני' יליף ממזרות להיבי כריתות ויש ליישב לחכא דמחני' דפ"ק דאית ליה בלכות אביו כו' וס"ל דאין ממזר מחייב לאוין כשמעון החימני כמ"ס החוספת לקמן דרד"ס נמי מלא יקחו עד ולא יגלה הוה הולך ממזר כיחא דנקט אשת אב ודו"ק :

בד"ה לכתוב רחמנא כו' ולפי' ר"י ז"ל לחכא דפרקי' קמח כו' עכ"ל וכ"כ החוספת בפ"ק דף ' בד"ה לר' יודא כמי כו' ע"ס :

בד"ה הכל עושים כו' או דברי' ר"ע כו' אבל ה"א אין ממזר מיבמה כו' משמע בהדיא כו' עכ"ל מהא דקאמר או דברי' ר' עקיבא כו' ה"א טפי להוכיח בפשיטא לא דמדברי' חכמים וממאי דחסיק עליהו מוכח דהא דמוקי מחני' דקתני דהוי ממזר כרע"ק היינו אליבא דמ"ד איבא דרע"ק לא בעי לאו דשאר ועוד נראה דהו' איבא למימזר דזו דברי' רע"ק כו' ולא הוה ממז' אלא ממזרבין מתקפא כי היכי דחידוק אבל ממאי דחסיק עליה אבל ה"א כו' מוכח דלאו במחל' דרבין פליגי וזה שכתבו וסס נפרס דמחני' לא מוקי מחני' חסס אפילו כרבין כו' וק"ל :

ע"ב בא"ד וז"ל דשמואל חספא ליה דילמח ברייתא היא גופה כו' אלא להכי לא נקט שומר' יבם כו' עכ"ל יש לדקדק בדבריהם דע"כ אבי' ברייתא לא הוה ידע דהא ברייתא לא פשיטא ליה בסומרת יבם וא"כ מאי קשיא להו לשמואל לפשוט מברייתא כו' ואימא דשמואל מווי לא ידע הברייתא וחי הוה ידע לה לא הוה חספא ליה אלא דע"כ כרב ס"ל לברייתא דאין קידושין חוספין בה פשיט' דלא הוה ממז' כמ"ס לאבי' ויש לייש' דלחו לשמואל קא קשי' להו אלא לכחמא דס"ס קשיא להו כיון דידע ברייתא אמאי לא מיימי הך ברייתא חסס וחפסי מניה פשיקא דשמואל דע"כ כרב ס"ל להך ברייתא דאין קידושין חוספין בה פשיטא דלא הוה ממזר וזהו דר"ט דסתמא דס"ס חספא ליה דלמח היא גופה אחי' לשמועין כו' ודו"ק :

בד"ה קוטה נמי כו' מי' כחיו כי תהיין לבועל דקאמר התם כו' עכ"ל היינו לרבין דלא מוקי לה התם בהכי אלא ככל חייבי לאוין אבל דע"ק דמוקי לה כי תהיין לכהן ה"ה דה"ה לאוקמא כי תהיין לבועל וחדא דמחני' נקט ודו"ק :

בא"ד ואית ואמאי הוי ממזר לטוס תחא פ"י משמע דלרבין לא הוה ממזר משום דקידושין כו' עכ"ל לר' עקיבא דאמר התם דהוי ממזר משום דאין קידושין כו' הוי בכלל הקושיא ואמאי הוי ממזר כו' לטוס תחא כו' אבל לחכמי' דס"ל דלא הוי ממזר אלא מחייבי לאוין דשאר ומש' דקידושין חוספין ביבמה לא הוי ממזר הוסיפו בקושיית' לפי' ר"ת לעיל לרב דאפילו אין קדושין חוספין לא הוי ממזר ביבמה ודו"ק :

דף מט בגמרא לא קשיא הא ביחוד הא בצבור ודו"ק דר"ה א"ר נחמן אלו עשרה ימים וכו' הכי איתא גס בפ"ק דר"ה ורין לישב דקדוק הלשון שאמר ויחיד אימת משמע אי הוי מידי הפסוק בצבור לא קשה אימת ואמאי כיון שאמר הפסוק בהמלאו ובהיותו קרוב דמשמע שיש זמן שאינו נמלא ואינו קרוב יש להקשות ג"כ אימת זמן שנמלא הקב"ה והיותו קרוב וז"ל ע"ס הבוגיא דר"ה דהכי קאמר בשלמא אי הוי מיירי בצבור יש לפרש הכתוב שאמר דרשו אח הקב"ה כשעדיין נמלא וקרוב אליכם שנוהג עמכם ברחמים דהיינו כשעדיין לא נחמא או לא פשע על הגזר דין כמ"ס בגמרא טס קודם לזה לאשוקי אחר השבועה לא יהיה נמלא וקדו' אליכם אבל השתא שאתה מפרש דאידי' ביחוד ולא אינו מועיל טוס חשובה אפי' אחר גזר דין לחודיה כמ"ס בגמרא אס כן קשה אימת דליכא למימר דאמר דרשו ותעשו חשובה בשלמא דהיינו קודם גז' דהוה פשיטא שאז יועיל השבועה דכל הפסוקים מלאים מזה ולכן קשה אימת ומתוך בין ר"ה ל"כ הקב"ה מתקד' אף לאחר גזר דין משח"כ בשאר ימות הפסוק מיהו בכלל כבוגיא או לא מוכר כלום מזה המלפול ונרין ישוב אחר ויש עוד אגלי לפרש ע"ס גמרא דכרבות פ"ק כל ב"י עשרה קדמי' שכינה ואח"כ א"כ מתחילה הייתי מפרש שאין פירש הפסוק שיש זמנים בשנה מתחלפי' פעם נמלא וקרוב ופעם אינו כן רק פי' של פסו' הוה דרשו את ה' בזמן שהמלא אחיו שהוא יקדים עלמו לכה מנילא אחס מולאים אחיו והיינו בעשרה תחלפלו ותעשו חשובה אבל עכשיו שאתה מפרשים דאיירי ביחוד א"כ ע"כ אין פירוש של בהמלאו כשהקב"ה נוקדים עלמו שהרי ביחוד ל' קדמה שכינה אלא הפי' דבהמלאו שיש זמנים מתחלפים כשהקב"ה נמלא

וקרוב על זה מקמי ויחיד אימת ושוב מלאתי און לי בירושלמי דכרבות פ' א"ע הובא בעין יעקב ר' ידמיה אמר דרשו ה' בהמלאו היכן הוא מלאו בחתי כנסיות ובחתי מדרשות אמר רבי ולא עוד אלא שה"ס עומד על גבם שנאמר אלקים נבב בעדת אל וגו' משמע מזה טיפ' לפרש שלא קאי בהמלאו על הזמן כמו כן נוכל לפרש בהמלאו היינו בשלחה מולא את הקב"ה וחס"א ר' ולא עוד אלא שהקב"ה עומד על גבם קרוב הדבר שהכוונה הוא ג"כ כמ"ס בגמ' שהקב"ה נוקדים ואחי וממתין עליהם כן אמר כהן בירושלמי הקב"ה עומד וממתין עד שיבואו וז"ס אלקים נבב וגו' עומד וממתין וק"ל : עוד יש אגלי פי' א' ויפירט בפרק הלך על וסמואל אמר בלו עשרה בני אדם וכו' עבד שמוכרו רבו וכו' [מכר'ס] :

רבי גמליאל

דף נ בחוספת בד"ה עשה ממחר כו' הכא לא חני און אחר חליצה כלום כו' עכ"ל משום הא דאמר כמ"ס אין אחר חליצה כלום היינו בבבד העשוי אחריה קאמר דאי דרד עבד גט או מאמר כו' כפרס' ליקתוה"כ הכא בעשה ממחר וחלץ און אחר חליצה כלום דבדר העשוי אחריה קאמר דמ"ה לא חני בה אחריה כלום כיון דלכתי גריבה גט למאמר שכבר וק"ל :

בד"ה החלץ ועשה כו' דאחר חליצה כסירה כו' אלא כל העמינים שונה עכ"ל ר"ל אי לאו הרישא במלחא דגריבה היא חני לה כדרך זו ואז"ל זו משום דכל העמינים שונה אבל במלחא דלא גריבה כלל כגון חלץ וכתן גט וכן בעל ועשה ממחר לא חיי' דלמחר דכל העמינים שונה והולך ט"ס למימר דהוה דמני' להו משום סייך כפרס' בשמעתין ודו"ק :

ע"ב בגמרא ומ"ס אמר רבין ומאחר כו' מדקאמר לא מהי פירט ואחי למבעל וכו' נראה דה"ה דהמ"ל דלכך בעי המאמר גט משום דלא יאמרו מאמר לקנות וביאה לקנות ומדמאמר לא מהי ויוגאח בהליצה בלא גט ה"כ ביאה לא מהי וילאח בהליצה בלא גט כדלקמן ליגזר חליצה אחר מאמר כו' אטו חליצה אחר מאמר לא בעי גט כו' משמע דאי לא הוה בעי גט הוה טעול למימר דביאה נמי לא בעי גט אלא דחדא דמחני' נקט ולעיל גבי גט הולך נמי להאי שימא דאחי למבעל כו' :

ברש"י בד"ה בין בתהלת כו' גט לא' וחלץ לא' וחדא ועשה בה ממחר או בצעלת הגט כו' עכ"ל הכא כיחא ליה לפרש דעקה בהו מאמר ולא הולך לפרש דעשה ממחר בשלישית אבל גבי ביאה בלמנע משום מאמר לאו ובעל לזו הולך לפרש דעשה ממחר בשלישית וק"ל :

בתוספות בד"ה מדגט לא' כו' באשה צעלמא כו' יאמרו מדחליצה לא מהי גט נמי לא מהי כו' עכ"ל פיר' שיאמרו גט לא מהי בלחוד ואס קדשה אחר אחר כך יאמרו דאינה מקדשת אלא ויבא יודי איסור א"ל וחרטו דבאשה לא שייך כו' אך קשה כיון דהכא יטעו ל מד דבעי תרווייהו גט וחליצה א"כ מה נקט בזה דגט מהי למיקם עליה בלא יבנה אכתי' יאמרו כיון דגט בלחוד לא מהי ולא קמי חליצה לתורה נמי לא מהי ואס יקדש אותה אחרת יאמרו דאינה מקדש לרע"ק דאין קדושין חוספין בחייבי לאוין ויבא יודי איסור א"ל ובעין שהקשו באשה דעלמא וז"ל ודו"ק :

בא"ד ואחי למבעל אחר חליצה ואחי למבעל אחר כו' אבל השתא כו' עכ"ל דה"ה דמה שכתבו בדבריה' אחר גט כולי' ביאה וחליצה כו' שייך דלעיל ובסוף דבריהם יש להגיה ואחי למבעל אחר חליצה וביאה כמו אחר מאמר וגט דאחר מאמר וגט נמי כו' כג"ל ותחילת דבריה' ואחי למבעל אחר ביאה שייך נמי דלעיל דיש לדקדק בביאה ומאמר נמי שאל יאמרו מדביאה מהי לחודה ומאמר נמי מהי לחוד וז"ל נמי דבהא לא יטעו לומר דנהגי ממחר לחוד דהא בהדיא כתיב יבמה יבא עליה דהיינו ביאה אבל יטעו לומר דבעי ביאה עם המאמר ככלל הכתובים ובעין שכתבו גבי גט וחליצה ודו"ק :

והיה נראה לישב דלענין קנייה לא יטעו וידעו דביאה עדיפא ממאמר וכמ"ס כתבו החוספת לקמן בד"ה ביאה פסולה כמאמר כולי' ע"ס אבל לא כ"כ לקמן אלא אליבא דרבי חמיה אבל רבין הא גורי הכא דלא יקנה ביאה אחר מאמר נשום ביאה אחר ביאה :

דף נא בחוספת בד"ה חספא ליה כולי' דאס כן אמאי מהי מאמר אחר הגט וגט כולי' עכ"ל ר"ל בב' יבמות דמהי מאמר אחר הגט כולי' וקאי הגט כזו ומאמר כזו ואי מאמר קמי כזו ודאי לא ידעה הגט בשכייה וכן בהיפוך אי הגט דמי או דדאי לא יקנה מאמר בשכייה דהא מביח נחר נהוי אבל ביבמה א' פשיטא דכיחא דנהגי גט אחר מאמר ודאי ליה לגט ומאמר אחר הגט דקי' כמו באשה דעלמא ומ"ה הולך לאוקמא בב' יבמות דבאר גז מהגי גט וכחד גז מאמר ואפי' שפאחד יקרא מאמר וכן' הגט ודו"ק :

חרושי הלכות מסכת יבמות

בר"ה עדים ומתאמר כ"י יש לרקוד ד"ס ביאה אחת פסולה ויש לדקוק בפסיטות דמי אין ביאה א' ביאה פסולה מאי קאמר דביאה עדיפת מעתה דלעו מתאמר אחר מתאמר לא מהכינוי וליה ביאה אחר מתאמר מהי הא דומיה דהכי איכא למימר בהיפוך דלעו מתאמר אחר ביאה פסולה מהי וביאה אחר ביאה פסולה לא מהי ויש ליישב בדוקא ודוק : **ע"ב** בחוספת בד"ה ביאה פסולה כו' ולימא דנט פוטרי ביבמה כו' עכ"ל ר"ל לגמרי הוא אע"ג דבעי למימר לקמן לרע"ק דנט יבמין דאורייתא היט לאוקרה עליו מדאורייתא ומתאמר ל"ק לאו דאיכא תנא דב"ס דס"ל דקני מדאורייתא וק"ל :

דף גב בחוספת בד"ה הם בעל כו' לא הכי פריך פסיטא מתאמ' אחר ביאה אינו מנרע כו' עכ"ל והא ממי פסיטא ליה דמטוס מתאמר דבחר הביאה לא עדיפת ולא הוי ה"א כביאה בלמוד וא"כ הוה דביאה לחוד קנה בטביל כו' וק"ל :

ע"ב בחוספת בד"ה מהו אין כו' דמבעיה ליה אי כתבו קודם מתאמר כו' מה שיפיקיב כו' עכ"ל ואף על גב דהשתא לפירושו ממי בההיא טעמא לא היה בידו להפקיע' המתאמר מכל מקום בההיא טעמה ממי עביד את דרידה מדרבנן שהיה בידו לאוקרה עליו וליאמר בקרובותיה וק"ל : **דף נב** גמרא מי קתני חולץ חולץ קתני דיעבד ים לדקוק השתא ממי דזיעבד קתני חולץ מדלל נקט שחולץ דזיעבד לבעול מתאמר ולבעול נט ע"כ דמקייט לשמואל דלא נפטרין נדחה ומיהו תיובתא לדרב יוסף ודמי ליכא דף על גב דליחא לשמואל בחולץ דזיעבד לא שיק הא דלא ישתך כולי ויש ליישב בדוקא ודוק :

בתוספות בד"ה רבינא כו' ילפני לענין התרה לטוק כו' עכ"ל ולמאי דלפניו בהנייה פסולה אם פוטרה לא שיק ממי דלפניו פהתרה לטוק דא"כ כמה מפטיר לטוק וכי כל הכי חולץ ומייל ודוק : **בר"ה** שר"ה ליגור מתאמר כו' תימא מה לרד לטעם זה דלעיל כולי עכ"ל ק"ק דלפי טעם זה אמאי לא קשיא להו ממי מאי קא מקשה לעיל לר"ל אנטרין לאשתענין דלפי קדושין חוספין בחיבי כריתות אימ' דודאי פטיר מטום האי טעמא דסד' אלגזר מתאמר דבחר כו' ויש ליישב דהפילו לר' עקיבא ליכא למיטעי אלא בחיבי לאוין אבל בחיבי כריתות נה טעי וליכא למיגזר בגמרא דבחר כולי ועוד דמרישא בחיבי לאוין פמענין ליה דלא גזר וכו"ס בחיבי כריתות ודוק :

דף נח בפרס' בד"ה אין חופה כולי חופה פסולה אינה מאכלת וה"ה ביאה כו' עכ"ל מלת ביאה בפרס' י' שלפנינו הוא ט"ס דהא לא בעי למילף ביאה מחופה אלא חופה מביאה וצפ"י יסן אינו וק"ל : **ובתוספות** בד"ה דהכי תנאי כו' וא"ל לת"ק כיון דלן חופה כולי אמאי אוכלו משלו כו' עכ"ל זו הקושיא לב' הפרושים דגם לפירוש דמירי בבת כהן קשה אמאי אוכלת משלו אך מה שתכבו בחר הכי ואלוכלת בתרומה כולי דליכא למיחס למזינת כוס כו' לא הולכרבו לומר כן רק לפירוש דמירי גם בבת ישראל ומה שיש לדקוק עוד בדבריהם דהכא כבר כתבנו במ"ק לעיל בד"ה מן הארוסין כו' במתניתין וע"כ וק"ל :

דף נד ע"א בגמ' אלא כגון שנתכוין לשטרו ותקפתו יבמתו וכולי וה"ה דהמ"ל שנתקפה לאשטו ותקפו עב"ס והדכיקוהו ליבמתו וכן בהיפך בתחלה המ"ל התקפו אילימ' שתקפתו יבמתו ולא נתקפה תתחילה והא דבאוק"ל :

בפרש"י וביבמתו לא קנה דלא איכוין לביאה וכו' ר"ל בעשוי כמה שנתקע ביבמתו פה זה אינו מכיון לביאה וק"ל :

בתוספות ד"ה אונס וכו' אבל עשה מעשה חיוב למסור עלאזו כדפי' וכו' לא דוקא אלא אפי' אם לא מסרה עלמה ס"ד בקושי"ס שתיבחר זה עיקר קושי"ס ולכן תלו הקושיא לפי מה שפירשו לעיל ודוק :

ע"ב גמרא אם אין ענין להערה דכתיב' גבי אחות אב וכו"ל ק"ק מאי אינטרבו לעיל לחזר מתירונ' דליף חדא מתרתי אלא לרב יונה וכו"ל כיומא גם כן דפסקו שלישי מותר כיון דילפינן מתרתי ואם אינו לגופה תנאו לאשת איש ויש ליישב ודוק :

בתוספות בר"ה בזכור וכו' ועוד דלפסקיבא בקרא דמונך וכו' וק"ק אדמקשי ליכתב גבי מיתות ב"ד וכו' ליקשו לא ליכתב כלל ולא יפיק בקרא דמונך ו"ל דע"כ לרד לתרץ על כל הלימודי' באם אינו ענין אמאי לא כתבה העורה בנותה ענין עלמה וק"ל : מהר"ם יע

דף נו ע"ב גמרא מחיב רבי זירא והיא לא כתפסה וכו' וק"ק אמאי אינו מקשי על רב עגורס שמתר הא מילתא אחר לן רב טעת וכו' הא דרייתא היא ומאי אינטרך לרב טעת דע"כ אין לחלק בין בלנסב כשהיתה אשת ישראל ובין בלנסב' אשת כהן דא"כ מנ"ל לתנא מונא דילמא מחיב' חירי באשת איש של כהן שכתפסה ודאי ולפי דברי הארזין לא קשה כלום דרב טעת אשמעינן דפסולה בלא ולוקה משא"כ לפי ס"ד דמקשן דלן זה קושיא דממא פמע"ס אמרינן בגמרא תניא כותיה ודוק :

דף נז בגמרא רבא אמ' הואיל ומאכלה י"ל כיון דלר' אלעזר סבדי ר"א ור"ט אפי' בקידם פטע דכא אוכלת מנ"ס גבי לא ידעה

בר"ה עדים ומתאמר כ"י יש לרקוד ד"ס ביאה אחת פסולה ויש לדקוק בפסיטות דמי אין ביאה א' ביאה פסולה מאי קאמר דביאה עדיפת מעתה דלעו מתאמר אחר מתאמר לא מהכינוי וליה ביאה אחר מתאמר מהי הא דומיה דהכי איכא למימר בהיפוך דלעו מתאמר אחר ביאה פסולה מהי וביאה אחר ביאה פסולה לא מהי ויש ליישב בדוקא ודוק : **ע"ב** בחוספת בד"ה ביאה פסולה כו' ולימא דנט פוטרי ביבמה כו' עכ"ל ר"ל לגמרי הוא אע"ג דבעי למימר לקמן לרע"ק דנט יבמין דאורייתא היט לאוקרה עליו מדאורייתא ומתאמר ל"ק לאו דאיכא תנא דב"ס דס"ל דקני מדאורייתא וק"ל :

דף גב בחוספת בד"ה הם בעל כו' לא הכי פריך פסיטא מתאמ' אחר ביאה אינו מנרע כו' עכ"ל והא ממי פסיטא ליה דמטוס מתאמר דבחר הביאה לא עדיפת ולא הוי ה"א כביאה בלמוד וא"כ הוה דביאה לחוד קנה בטביל כו' וק"ל :

ע"ב בחוספת בד"ה מהו אין כו' דמבעיה ליה אי כתבו קודם מתאמר כו' מה שיפיקיב כו' עכ"ל ואף על גב דהשתא לפירושו ממי בההיא טעמא לא היה בידו להפקיע' המתאמר מכל מקום בההיא טעמה ממי עביד את דרידה מדרבנן שהיה בידו לאוקרה עליו וליאמר בקרובותיה וק"ל : **דף נב** גמרא מי קתני חולץ חולץ קתני דיעבד ים לדקוק השתא ממי דזיעבד קתני חולץ מדלל נקט שחולץ דזיעבד לבעול מתאמר ולבעול נט ע"כ דמקייט לשמואל דלא נפטרין נדחה ומיהו תיובתא לדרב יוסף ודמי ליכא דף על גב דליחא לשמואל בחולץ דזיעבד לא שיק הא דלא ישתך כולי ויש ליישב בדוקא ודוק :

בתוספות בד"ה רבינא כו' ילפני לענין התרה לטוק כו' עכ"ל ולמאי דלפניו בהנייה פסולה אם פוטרה לא שיק ממי דלפניו פהתרה לטוק דא"כ כמה מפטיר לטוק וכי כל הכי חולץ ומייל ודוק : **בר"ה** שר"ה ליגור מתאמר כו' תימא מה לרד לטעם זה דלעיל כולי עכ"ל ק"ק דלפי טעם זה אמאי לא קשיא להו ממי מאי קא מקשה לעיל לר"ל אנטרין לאשתענין דלפי קדושין חוספין בחיבי כריתות אימ' דודאי פטיר מטום האי טעמא דסד' אלגזר מתאמר דבחר כו' ויש ליישב דהפילו לר' עקיבא ליכא למיטעי אלא בחיבי לאוין אבל בחיבי כריתות נה טעי וליכא למיגזר בגמרא דבחר כולי ועוד דמרישא בחיבי לאוין פמענין ליה דלא גזר וכו"ס בחיבי כריתות ודוק :

סליק פרק רביעי פרק רבן גמליאל

בתום בד"ה הוא אונס כו' דה"ל למיקט שניהם אטסיס כולי עכ"ל לפי מה שהביא דהיא לא אנוסה אלא שזוכנת לשם מטוה ע"כ אפילו דמתניתין לא קאי אלא אטונג ומזיד דא"כ מאי אפי' בהוא אונס כו' דהא דרישא ממי קתני אונס ובגמרא ממי לא מפרס אפי' דמתני' אלא אטונג ומזיד ולכן משמע ליה דהוא אונס כו' לא קאי אף אפי' אלא שהוא פירוטא דאונס דרישא מיהו לפי מה שחירטו דהיא לא אנוס' אלא שהיא טונגת או מוידה כיומא דאפי' דמתני' ונ"ל קאי ממי אלוונס :

דף נד בתו' בד"ה דמכוין לה לאו דוקא דמכוין לה דהא בסמוך כו' עכ"ל משוגג דמתניתין ממי מוכח דלא בעי כוונה לה ליבמה אבל איכא למימר דבעי מיהת מכוין לה לביאה אשה בעלמא אבל מתך דבסמוך מוכח דאפילו מכוין לביאה אשה לא בעי וק"ל :

בר"ה מה לחחות אב כו' דהקשה ריב"ן דמחחות אב כוליו"ל דא"ל לא אחי עכ"ל מיהו השתא דאכתי לא אסיק אדעתיה למפרך מה להך סכן שאר לא הל"ל דכילוף חדא מתרתי אלא כל חדא וחדא מן הדומה לו כמו שהקשה ריב"ן אלא משום דכל אינך פרכות דה"ל חדא מתרתי נקט הכא ממי הכיו"ל :

ע"ב גמרא כנדה ע"ס נדה אע"פ שיש לה היתר כו' אף אשת אח כולי ורפי' בהותם פ' כנדה לענין הערחה כדבעי למימר ש"ס מעיקר' ויש ליישב דלמסקול ממי דליף כנדה אף על פי שיש לה היתר כולי יליף ממי הך מלתא כנדה להערחה ולא אנטרין היקשא דר' לענין הערחה דאשת אח אלא מטום שאר חיבי כריתות ודוק :

ובפרש"י בר"ה ל"ל למכתב האי קרא יתירא בתרתייהו לכתוב כולי עכ"ל יש לדקוק למה לא כיומא דאנושא דקר' קאמר ל"ל למכתב בתרתייהו ומי הכריחו לפרש דוקרא יתירא קאמר הכי ויש ליישב דמי תגופה דקרא עביד הך לריכות ה"ל למיעבד הך לריכותא ממי באחוחו דכתיב בת אבך או בת אחך אלא ע"כ דגופייהו דקראי למכתב מן האם דלא כילוף מדודתו מן האב וכיון דאנט' למכתב מן האם אנטרין למכתב ממי מן האב דלא כיומא דדוקא מן האם וההיך הכתוב אבל

חרושי הלכות מסכת יבמות

ידעה דבסמך ור"כ מאי אינטיך לאשמעינן בחמני דבלא ידעה דלדוכי
לדברי ר' אלעזר סמך סה דחמני ר"א ור"ס היא כמו שהביאו החוק'
בסמך הא פשיטא הוא חרשי לחירך של אבי דלמך האילומאכילה בלא
ידעה יש לישב דאלטר' בחמניחין לאשמעינן הטעם שחכילי אפילו
בקהל משום דמאכיל בחמני' אחר גבי לא ידעה אבל לרבה דסבר האיל
ומאכיל בעבדיו וכו' קסה ולדברי חוספות יש לישב קטת ויש לישב ודוק':
מהר"ם יו

דף נח ע"א גמרא אמר רמי בר חמי משכח לה כגון שבה עליה
אורסה וכו' וק"ק לפי' מנ"ל להביא ראי' מוחמניחין דיש
חופה דילמא דוקא כשבה עליה מקודם יש חופה נ"כ לאפקי בלא בא
עליה אין חופה ויש לישב ויחייב גם כן מה שאמר וחיסברא דהא
מיתרנא היא וכו' ובלעדי אישך וכו' לפי' הלא גם משנה דארוסה ושמר'
יבס לא מיתרנא לחמני' ארוסה לא שותת הא אפילו נשואה כשלא בא
עליה לא שותת כיון דאין קדמה טכית בעל ודוק':

ע"ב ברס"ה הג"ה ומסקה לה כשהיא נשואה עד שלא נבעלה ודקסי'
לך משקדמה טכית בעל האי תנא וכו' וק"ק כיון דע"כ נ"ל דחמני'
דלא טטיט פליג אאיך בריחא א"כ מנגל לאוקמי דמשקה עד שלא
נבעלה ולדיק דיש חופה אימא דמשקה כשהיא נשואה ואין חופה ודקסי'
לך הא אינו ממוקא מעורר האי תנא וכו' ופליג מחמניחין דלא טטיט וכמו
סיחא בלמח פ' לטון מורי דהביא רס"ו ויש לישב וק"ל: מהר"ם יו
דף נט בתוספות בד"ה אפילו חקקה כו' לא מאי למימר לר"מ בחולה
שלימה משמע כו' עכ"ל כבד כתבנו בת"ק דלחירוך ג' שכתבו
החוספות הכא לא יעורך בהיפוך לר"ס ולר"א כו' ע"ש ונראה הסתא
לישב ממאי דאמרי' לקמן דלר"ס ולר"א מאליו דכתיב גבי טוואה לרבות
בוגרות מכלל דבחולה שלימה משמע ותו לא מידי ודוק':

בר"ה חלה לאו שלא כדרכה משמע דמשלם קנס אביאה שלא כדרכה
כולי עכ"ל דאע"ג דהכא לענין אס הוא ראי' לקימ' קמיירי
כמ"ש התו' לקמן נ"מ כיון דבעי לאוקמי מיעוטא דקרא בשלא כדרכה
וקרא חרשי דלא חיי' חלה במקום שיש קנס וכיון דלאו ראייה נשורה היא
לא הביאו לעיל ראייה מהא חלה מפרק קמא דקידושין וק"ל:

ע"ב כח"ד כו' דאי יש קנס בהעראה ה"ל למטי' כגון שלא עשה חלה
נשיקה כו' עכ"ל ה"ל הניחא למ"ד העראה זו נשיקה חלה למ"ד
או הכנסת עטרה מאל' כדקאמר החוספות וק"ל:

דף נט ע"ב גמרא מי כר"א מאי ארי' משום בעולה חיפוק ליה
דהוי זונה וכו' ויש להקשות הלא קושיא זו קשה אר' אלעזר
גופה שדרס גבי כ"ג בחוליה על שלא כדרכה ע"כ כיון דמכשיר בוגרת
וא"כ מאחר דק"ל דפניו הבא על הפטוי' עשאה זונה מאי אינטיך ב'
דבחוליה לרבות גבי כ"ג הוי ליה לקרא לאשמעינן אפילו בכהן לדיט
משום זונה אפי' שלא כדרכה ואיך שייך קושיא זו אדברי רב ויש לישב
ודוק':

בתוספות בד"ה ורב דאמר כר"א וכו' ואי אליביה דנפשי' קאמר מאי
וכו' וק"ק מנ"ל למקשן להקשות חיפוק ליה דהוי
זונה דילמא התנן הטיב דרב סבר כרבי אליעזר בזה ואלביה דנפשי'
קאמר דדוק למד שהתקשן סמך עלמא אלקמן דרב אמר בוגרת לא ישא
ועוד כמו שהתקשן מביא מה שאמר רבי אליעזר פניו הבא על הפטויה
וכו' כן הוי ליה להביא זה ומאי חילמא הך קושיא מהאי ויש לישב וק"ל:
מהר"ם יו

דף ס בתוספות בד"ה שאינו משלם קנס בתפוחה וא"ת כו' וא"כ מנ"מ
דאין משלם קנס כולי עכ"ל יש לדקדק ומאי קושיא ואימא דאי
לא הוה קמני דאינו משלם קנס בתפוחה ה"א דותן כחובה מדבעי גט
ונס דותן קנס כאילו לא נשא אותה ויש לישב דהקנס הוא בעלמא שיעור
הכחובה כדכתיב כמוהו הבתולות ואין סברא ליתן שתייהם ודוק':
בר"ה חופה להיות כו' ובריחא דלא כר"א דהא אמרי רבנן הולד כבד
כו' עכ"ל ור"א כי גמי חסיק ט"ס דלא כר"א ומהא דקמני ואם
נשא נשו' לא מוכח דלא כר"א דאימא דאינו משלם קנס כמפוחה וק"ל:
בר"ה אליו לרבות כו' דמחמני' בחולה מיימעה מוכח עין אפי' לר"מ
כולי עכ"ל לנפא דאפי' מיימנ' קא"ת דלר"ס לאו מחמני' בחולה
מיימנע מוכח עין חלה גמור לה מכ"ג וכו"ג מבחוליה עד סיהו כל
בחוליה קיימין וק"ל:

בר"ה מליף בחולה כו' ולא כמו פסי' בקונט' דמבחולה דלונס ומפחה
כולי עכ"ל ק"ק לפרש"י דאי מאונס ומפחה הוה גמור לי' ל"ל
למכתב גבי כ"ג בחוליה למעט בוגרת הא חיבא למליף בחולה בחולה
מאונס ומפחה ולפי מה שכתבו התו' לקמן לר"ס דבעינן אחר לא אפשר
למכתב יקורא חלה בית ה"כ חיבא למימר דאי' הסתא לר"מ וכו' כתבנו
בת"ק דלפי האמת לק"מ וע"ש:

ע"ב בתו' בד"ה והאר"ס בחולה כו' והסתא פריך איכפא כו' עכ"ל ק"ק
אמאי לא תקמי לכו בפשיטו' מאי פריך הכא והא אר"ס בחולה
שלימ' משמע והיאך מפקח ליה חלה ממשמעותי' חס' כן לעיל נמי בכ"ג
דמבחוליה מרבינן בוגרת לר"ס הא כיון דבחולה שלימה משמע תקמי
לכו היאך מפקח ליה ממשמעותי' ועין במ"ק ודוק':

דף ס ע"א גמרא חלומא סופה להוית בוגרת תחמיו כו' ק"ק
דילמא מאי שאמר ומוליא בנט היינו אליביה דר"א כן
יעקב דסבר הולד חלל ומ"ס גבי בוגרת חס נפיה נפוי האו אליביה דרבנן
ויש לישב וק"ל:

בתוספות ד"ה שאינו משום וכו' ומוליא בנט היינו מדרבנן וכו' עין
מה שכתב מהר"ם והאר"ך בספרו ולפי דברי' מפרש פירך
של החוספות: מהר"ם יו

דף סא בחוספו' בד"ה ואין הפכו"ס וכו' והא דכתיב והאר"ן נתן לבני
אדם כו' היינו לבני כו' עכ"ל לכאול' לפי' ר"י משולם לא הוצרכו
לכך דהאי קרא לאו בשורענית חיי' ואפשר דמשמע לכו דאיירי דוקא
בכרי' דלא אנטריך קרא חלה לכו דרשא דיש קנין לעבו"ס ולא ה"ל
למקמינהו אדם כמ"ס לעיל גם לפי' ה"ר משולם וק"ל:

בר"ה אין זונה כו' ולא"י נישא כו' אבל לרבה דפליג עליה כו' עכ"ל
כנ"ל הך פלוגתא דאבי' ורבא בפ' כל האסורין ובפשיטות בלאו
הך דהכא ה"מ להקשות מהך דפ' אין מעמידין משום כנ"א חלמא דרב'
ועין בתו' פ' אין מעמידין:

ע"ב בתו' בד"ה ומאשה בטיל כו' מדלא קמני לא ישא אדם אשה שאינה
בת כו' עכ"ל דאף ביש לו בניס חייב לישא אשה שאינה בת
כני' דאי אמרת ביש לו בני' אינו חיב לישא אשה כלל חלה אס' רוניא הא
בכה"ג באין לו בניס נמי אס' רוניא לישא אשה שאינה בת בניס שאינה
חלה דלא סגי ליה בכך וחיב לישא אס' בת בניס ודוק':

דף סב גמרא ב' זכרים וכו' כי שתי לי חלקי' זרע וגו' פרש"י חלה חטומין
בעי וכו' וק"ק דהא רב הונא מרא דשומעין ומוכח מאי קרא
דחטומין בעי כשמת ואינה נופא סבר לקמן ואם נהו קיים פ"ו ואע"ג
דאליביה דר' נתן אליביה דב"ס קאמר הכא הכי מ"ת אין סברא דכהא
פליגי תנאי ועוד כתב מהר"ם בזה חיב מיהא יליף דבעינן ב' זכרים
וב' נקבות דילמא לא קפיד קרא חלה וכו' זכרים ול"כ דבדוראי' יליף הסתא
מבריאת עולם וכו' עכ"ל והאר"ך דבזכרים דחוק' ודברי' ביבואותן גם
קשה לפירושו לתנא דחמני' לב"ס דסבר ב' זכרים לישא ט"ס בפשיטות
דליף לה מדכתיב כי שתי לי חלקים זרע וגו' דהא חיבה לא יליף מבריאת
עולם וע"כ הנראה דלא שייך למימר למליף מבריאת עולם חלה מבריאת
אדם וחיה אבל מהא דהיה ללדס וחיה ג' זכרים וכו' נקיבות אין זה
מקרי מבריאת עולם וליכא למליף מניה ולא מדכתיב כי שתי לי חלקים
זרע דמשמע מניה דאתא לחטומין מה שנחמד מרעו סתתיב בהן
לקיים מטת פ"ו דהיינו שהיו לו בכר ב' זכרים וכו' נקיבות ודוק':

בתוספות בד"ה הכל מודים וכו' ומאי וכו' והא מיתקד אפי' ולא
מיפטור וכו' עכ"ל כנ"ל ומהר"ם הגיה הא לא מיפטור
מפ"ו וכו' והלטון כפול ולא מיפטור וכו' וק"ל ע"ד גמרא מחמני' דלא כר"א
וכו' היו לו בניס בילדותו וכו' ק"ק לפר"י דחמני' גמי אית לה דאפי' יש
לו בניס מניה לישא בת בניס חלה דלא לרך למכו' ס"ת בשביל בת בניס
א"כ שפיר מני אחי' מחמני' אפי' כר"א דאיכא למי' דלא חיי' ברך
למכו' ס"ת וי"ל דמשמע ליה לפ"ס הא דקאמר ר"י היו לו בילדותו יהי'
לו בניס בזקמתו וכו' בדומיא קמיירי אפי' למכו' ס"ת כמו בילדותו:

בתוספות ד"ה חיב אדם וכו' אס' הוא רחוק ממנה לא יצא לדרך א"כ
ישוב אליה וכו' עכ"ל והיא ננומנס דמשמע דהסתא הוא
רחוק ממנה קודם שיצא לדרך ור"ך לשוב אליה לפוקדה ומי הכריח לה
ואימא דהסתא הוא קרוב אליה והפוסקים שהביאו דברי התו' לא הזכירו
דבר זה וע"כ הנר' דליה המלות א"כ ישוב אליה טעות ככל בימי התו'
מאיזה חלמי' טועה כהבן ולא הכי ומה שכתב ואם רחוק ממנה לאו הייט
בקודם שיצא לדרך חלה אס' זה הדרך רחוק ממנה שלא יבא אליה מהר
לרך לפוקדה דמסברא אס' הוא הולך בקרוב אליה וישוב ביום או יומי'
שאין לרך לפוקדה:

בא"ד ויפקידנה בחשונים או בשאר דברים כו' עכ"ל מהר"ם חלק
מדברי התו' או בחשונים וטעמו משום דמיקל לה בנידה דודאי
לא טרי ליה חלה בשאר דברים ואין לרך למחוק כל האפריס דלמי מאי
דקיימין הסתא לא חיי' כביד' ולא בסמך לחוספה וחיב לפוקדה אף
בחשונים ולמאי דמסקינן מנין דקרא אחריני' מיירי אפי' בנידה מכל
מקום חרס מהכי מרתי קרתי ע"כ חיי' בשאר כל אשה וללדן קאמר או
אפילו בחשונים בשאר כל אשה או בשאר דברים דחוקא ואפילו באפסו
גייה וק"ל:

חדושי הלכות מוסכת יבמות

לג

יהי לו כנים ובבאה מחמת טענה כיחא דלאו כשכיל כחובה טוענת כן
אלא כשכיל כשאלא ממנו ומיהו לפי הר"ם כר"ח הך קושיא במקומ' עומד'
דלויחא דמסקר' כשכיל כחובה ועין בראש :

ע"ב בחוס' בד"ה וחי ס"ד דלא מפקדה כי משמע דחי מפקדה כיחא
דיוס כו' עכ"ל ומהך מילתא גופא דקאמר ואס"ד דלא מפקדה כחוב'
מאי כו' לא תקשי להו דאדרבא מה"ט דלא מופקדה ולא מיעשא אפי'
חית לן למימר דליהו לא וזה ויש לה כחובה כדמוכח לעיל ד"ל דליירי
הכא כשהה עמור' טנים ויש לו כנים כמ"ס החו' אבל הך קוסי' שהקשו
דמשמע דחי מופקד' כיחא כו' לא מיתרני בהכי דכ"ס דכיחא דליהו לא
דמשה וליכא לתרוני אלף כריב"ס דליירי כידוע שהוא עקור ודוק :

דף סו פ' אלמנה לכ"ג בתו ד"ה עבדי מלוג כו' אפילו למ"ד קיין
פירות כו' עכ"ל ואפילו למאי דמוקי לה דלא יאכלו משום
גזירה מי הוי קיין פירות כקנין הגוף חשיב' כקנין כספו לא שיך למיגזר
דמשום דידר' קאחי כנו עבדי לאן ברזל ואברייחא דמרבא קיימי טקנה
קיין מרבווי דקרא ה"מ לדקדק כן דאפי' למ"ד קיין פירות כו' לא חשיב
בהכי קיין כספו דלינטרך לרבו' לקיימי טקנה קיין וק"ל :

ע"ב בתו ד"ה וישראל כספר כו' אפי' שמונת' עליו כו' עכ"ל אבל
בתו פ"ק דע"א כחבו דרישא לא איירי במזושת' עליו מדלל קתני
לה ברישא ע"ס :

בר"ה הבצל מוציא כו' למה הוכל לבטל מכירתו כו' דמחייב אין לה
בהס כלום כו' עכ"ל ע"ן כביאר דבריהם בזה באורך בראש' :

דף סו גד"ה פוסל דאין כולי דלחייבאו אעבדים כו' פוסל בעבדי
אביו כו' עכ"ל ובתו פ' מי שמת כחבו בזה דרך אחרת ומה
שיש לדקדק כו' ע"ס בחיובים :

בר"ה היינו דקאמר כו' ודבנן שהיו אומרים לו כן היו סבירי כו' עכ"ל
לעיל למ"ד שובר במעי זרהז ה"מ לדקדק כן מדבנן דמחייב'
שהיו ח"ל כן כו' וק"ל :

בר"ה אוכלים כשכיל כו' תימא דהא מתחמא מעשה ידיהם עד שיוגד
כולי עכ"ל ובפשיטות למ"ד המחכה לעובר לא קנה כפ' מי שמת
ל"ק ליה הכי דלויחא דחוקא במחכה אבל כירושא דממילא הכי תימא
דאית ליה זכ"ו והכי מפליג החס' מי שמת ע"ס וק"ל :

בא"ד דרב שמת לטעמי' כו' קנה ולא אכלי כשכיל הונשפה' כו' עכ"ל
ולשמואל דס"ל דלא קני ואכלי כשכיל הונשפה קושט' הוא דה"מ
לחוקמי מחייב' דהס' טפיר' בלש"ס ח' גרוסה ודחוקא בין יוס' א' :

דף סח בתו בד"ה קיין כספו אפי' נפלה מן הכספוין ליכא למיח' לסמפון
כו' עכ"ל למטנה אחרונה דאקרי לה מתרומה אפילו בהנפת
זמן הוי טעמא לכ"ע משום סמפון כדלמרינן התם פ' אע"פ והולדכו
לומר אפי' מן הכספוין למ"ד התם דמטנה אחרונה משום סמפון ע"ס
ודוק :

ע"ב בתו ד"ה כחאן כר' עקיבא כו' תלל לחסוקי שאר תנאי עכ"ל
והא דפריך התסורבי ישמעאל בתובת מאי דריש ביה כולי ז"ל
דפסיק ליה בשום דוכחא דר"י דריש חי ולא ס"ל כשאר תנאי דלא דריש ווי'
ברישי' עבד כנעני כו' ככרי לית ליה קידושין דלמרינן אשת
רעוה כו' עכ"ל ופ' החולץ פ' בע"א מדכתיב' ואח"כ תבא
אליה ובעלחה גו' :

בא"ד דתנייה היא דהא חומרי חייבי כריתות מרביי לאוין ועוד עכ"ל
הוא כפול דהא לקמן הקשה ועוד ק"ו חייבי לאוין כו' גס כפי'
יסן אינו ומתהרס'ל דחוק לקיימו ואין טורח להאריך אך ק"ל עיקר הקושיא
דאס ק"ו גמור הוא תקשי לנפטיה לפי ספיר' דה"ה דה"מ למיפדך חייבי
כריתות לא ליפסלו ולפי האמת כנוי מפי' חייבי כריתות מאי שהיה למי'כ'
וגרוסה ולמאי אינטרך הא ק"ו הוא מהייבי לאוין ואם כאלמדו דה"מ למיפד'
משום דכי תהיה מעוטא הוא דלא כילף מק"ו לאית דמפרש כנוי איכא
למימר הכי גס לפי האמת וק"ל :

דף סט בתו ד"ה כי תהיה כו' ליכא למימר מני תהיה כו' דאמאי
אינטרך קרא לר"ע עכ"ל ולא תקשי להו קרא דכי תהיה לאיש
זד גופי ז"ל אפי' לפי האמת דאלמנה גרוסה לרבי ועין בתו החולץ' :

בר"ה והמשותף ופטורה וזה דלא חני קטן משום דבעי למתני' בסיפ'
וילדה עכ"ל מיהו ק"ק לעיל מתני' דבן ט' טנים ויוס' ח' דבט'
לחוקמי ביבס קטן ומשו' לא מאכליון קחני לה אמאי לא מתקומת ליה
בפשיטות גס כשאר קטן כנשא ומשום לא מאכליון קחני לה כמו בשוטה
דהכא דהא התם לא חני וילדה וי"ל דהכא גבי שוטה עיקר מלתא משום
לא פוסלוין קחני לה אבל לא מאכליון מלתא דפשיטא הוא אבל לעיל גבי
יבס כיון דחוקה מדלורייחא סד"א דמאכליון וק"ל :

דף ע ע"ב כרס'י כד' הומלח זכרוי דאי משום עבד הא כחב כל ערל
לא יאכל בו עכ"ל דהשחא ישראל ערל לא יאכל עבד ערל
מבעית

דף סב בנמרה והאלוה כלע לעני בשעת דוחקו כו' ובחוספות מקשי
ר"ח והאמרינן פ"ק דתניג' רעות רבות ולרות זה מוציא מעות
לעני בשעת דוחקו ובפ"ק דתניג' רעות רבות ולרות זה מוציא מעות
בין תלוה למוציא ובלא פירושו דמלוה כלע היינו פתחן לו כלע בזומוני'
מוציא מעות היינו שאינו פתחן לו מזומנים רק בהמלאה ובתחבולה כגון
שנותן לו סחורה או שאר טובה כסף שלרדך להעריח ולמכור ולהפסיד בזה
שנותן לו והוא מוכרח לשלם לו בזמולאו וז"ל אח"כ היינו דלמרי איכסי חזי
לעללה לא טכיה לתלות להפסד ולא יבד כפרס'י טכיה דהיינו חזי מעות
מזומנים לקנות תבואה לא טכיה לתלות דהיינו להפסד שלרדך להיות לו
הפסד טכיה והיינו כמו יבדלר ועקרבא שהם רשאות והמחננדים דבלא
מעות דוחק לו ואם יקח מעות יהיו לו הפסד * ובה מיושב אלפי מ"ס
סס בנמרה סמוך לזה ר' יוחנן כי מטי להאי קרא ככי והיה כי תמלאון
לוחו רעות רבות ולרות אמר עבד שרבו מוציא לו רעות תקנה יש לו
שלרדך ליישב' למה תלה הדבר כשרבו מוציא לו ולא אחר ודאי שהנמשל
הוא על הקב"ה ה"מ הכל קשה ואם יש לו תקנה כשאחר מוציא לו רעו'
לבקש אותו ע"י רבו או ע"י אחרים כמו כן יוכל לפייס את רבו בבקשות
ושאר השתדלות שלא יעשה לו רעות ולפ"ז מיושב כי לא אמר לטון עבד
שרבו עושה לו רעות רק לטון מוציא היינו שרבו מוציא לו בתחבולה
ובתמלאה רעות שהעבד אינו מביין שכל לו הרעות מן רבו וא"כ אין לו
תקנה בשלמא אם היה רואה וידע שרבו עושה לו אותן הרעות יוכל
להיות לו תקנה בבקשות ותחנונים ואם אחר עושה לו רעות יוכל לבקש
את רבו שיעיל אותו מזה אבל כיון שאמת הוא שרבו עושה לו רעו' וא"כ
אין יכול לבק' את רבו להגלו שהרי בלא' ממוט ולאחר אינו יכול
לבק' שהרי לו האחר אינו עושה לו כלום וע"ז יוס' ל"ג ב"ב בגמ' פ' חלק
אמר רב נחמן כל כי הא ריתחא לירחא :

שם ע"ב כאלו ממעט הדמות' כי בללס וגו' וי"ל לטבר את האוין
דהיינו ע"פ ה"ר על פסוק איפה היית ביסדי ארץ וגו' סבל
הכספו העתידו' להבראו' היו תלוים בזה"ר זה בחוטמו זה בשעריו וגומר
תמילא דה"ה היה דמות של הקב"ה ואם הוא אינו מוקים פ"ו אז אותן
הנשמות מהיו דלויס בלא ע"י הוא כאלו לא היו תלו' בס"א כהו כאלו
הם' אותו המקום בזה"ר שאותן נשמו' היו תלו' בו עמילא נמשע הדמות
וכעשה קטן ממה סבדא מתחיל' ודוק :

שם קא מחטטי סיכבי מפני שפמחים ביום אידס וכו' הוא מידה כנגד
מדה ע"פ מ"ס הנהגה מסעדות עכ"ס כאלו חכלו מזבחי ומחיס
כו' א"כ היא מאחר שהם שפמחים ביום אידס ואוכלים ושוחין עמה' ע"כ
נענשו ג"כ בענין מחיס שלהם דהיינו חטוטי סיכבי וק"ל : מהר"ם יז'
דף סד בתו ד"ה יוחן כו' דקחני סיפא בין שהיו כו' והכא לא שיך
למחני סבורה כו' וז"ע לחלק אמאי שיך טפי למחני סבורה
הייתי כו' כשהה עמור' טנים מביבאה מחמת טענה ואדרב' בלא
מחמת טענ' דליירי בעקור כפי ספי' החו' לקמן שיך טפי למחני ביה סבור'
היינו וכו' ובגון שהיה ידוע שהוא עקור קודם שינשא ודוק :

ע"ב בתו בד"ה דחנן כו' ואפי' א"ל כו' שאל סבר רב יוסף דכיסה
לריכה וכו' עכ"ל ק"ק לאי' חידולא כיון דליכא תנא התם דק"ל
דכיסה לריכה התראה א"כ דקחני סיפא בין שהיו כו' והכא לא שיך
ואימא דנתיבתיין סבורה לה דכיסה לריכה התראה ואפילו כרשב"ג וק"ל :

דף סה כד"ה נשאת למי כו' וכ"ת משום דא"ל השחא הוא דכתיב' כו'
עכ"ל ולפום סבורה דהשחא אפי' להויחא מוכי השחא הוא
דכתיב' ולא תקשי דא"כ מן השלישי כנוי תוציא משום השחא הוא דכתיב'
כנו שהקשו החוס' לקמן הא מקשי החוס' לקמן דמן הג' אין לה כחובה
לקמן דלא הכיר בה ודוק :

בר"ה תלל בלא כו' אבל קשה דחי כשהה כו' לכך נר' לר"י דלאחר
תלל כו' דכשלא הכיר בה איירי כו' עכ"ל אע"ג דהך אביעיא
קמייתא דנישאת לשלישי ע"כ איירי כשהה עמה' י' טנים כיחא לן לפרוסי
הא דקחני כבדיתא נשא' כו' תלל בלא כחובה דהיינו לומר ומשום דלא
הכיר בה כאביע' בתרייתא דהשחא איתא הכריתא בפשיטו' ולא אינטרך
לן לפלוגי בין להחיק בין להוצי' ודוק :

בר"ה טכיו כריכה כו' והריב"ס פ' דאטוס לג' קאי כו' וק"ל דמתוך
הלפון כו' עכ"ל סמכו עגמא אמה סכתו לעיל דכניסת לג'
לאקתר תלל משום דלא הכיר בה כה"ס לעיל ואשמעי' הכא דאם היא
אומרת שאינו יורה כחן וחזיא ליה דלאמני' ולכאורה דמי' לאשמעינן הך
מילתא בכניסא' רק לא' ושהחה עמו י' טני' ולא לענין כחובה אלל דאם
היא אומרת שאינו יורה כחן וחזי' ליה כאמנת ולא תלל ממנו ויש ליישב
משום שמונת' דר' אמי ורבא נקט בכניסת לג' ולענין כחובה :

בא"ד ועוד ק"ק דלמה אין לחוס שטוענת כן ומסקרת כשכיל כחובה
כו' עכ"ל אבל לפי ה"ה שכתבו דליירי כשהה עם הא' י' טנים

חרושי הלכות מסכת יבמות

למ' מלו כניסה וכו' דמאי אולמי' אוחו פסח דפ' בהעלותך שהיה בשנה
שניה ג"כ לא היה כחוקן אבל לדברי החוספות שפירשו דכיופי' היו
מחמת מרגלים שהיה בשנה שניה נוח' שהיה לוח' כחנאי היינו כמי' אם
כחקה שפיר' לא היו כופים ולדברי החוס' ל"ל ללא דווקא קאמר מ'
שנה לא נפכה בו' דבשנה ראשונה גם כשי' עד מעשה מרגלים לא היו
כופין עדין ודו"ק :

ובחוספות בד"ה מחייבי כו' אע"ג דלר'ך שישל' מדרבנן מפני שגדלה
בערל לא אכרוהו בתרומה כו' עכ"ל דע"כ לר'ך שישו'
מיהת מדרבנן כבריית' דלעיל ולקמן דקאמר ליתא כחנאי היינו כמי' אם
לר'ך שישול' מדאורייתא או מדרבנן אבל לענין תרומה למ"ד לר'ך שישול'
מדרבנן שרי בתרומה כהך ברייתא דהכא ומה שיש ללקדק בזה על
פירש"י עיין במ"ק ודו"ק :

שם גמרא שטלד כשהוא מהול כו' אין כיוולין' אלא ביום כו' מהרש"ל
מחק מלה כשהוא מהול מתוך הברית' וע"ס טעמו אבל דבריו תמוהי'
מה שכתב דפשיט' הוא דלר'ך שישול' ביום זה חלו דכמה אמוראי' בפ'
ר"א דמילה דס"ל דאין לר'ך מילה כלל וכמ"ס התוס' פ' החולץ בפס'
כה"ג ע"ס גם מ"ס בטור י"ד לא ידעתי' דהא בס' רס"ג כתבו גבי
כל ערלות כמו שפטיה הכא ובפ' ר"א דמילה ופסק דלא כר"ג אלא כר"ת

שכתבו החוס' בסמו דפסק דלר'ך שישול' ומ"ס מדהביאו הסמ"ג והרא"ש
פ' החולץ מהאי ברייתא דאמר גר עכו"ם כו' ע"ס כן הוא גם בתו' ולא
זו הדרך ולא זו העיר' שלח הביאו רח"ה אלא לה"ג דפסק הגר פנתי'
דלר'ך מילה כהני' מלא דהכא דס"ל כתנא דמילא דמילא דס"ל כמי'
הכי ולא כתנא דפליגי' החס' אבל לענין קטן שטלד כשהוא מהול אף ע"ג
דס"ל לתנאי' דה"כ דלר'ך שישול' מ"מ לא פסקו ה"ג כמותו משום דכמה
אמוראי' לא ס"ל וכל ספרים שלפנינו ככונים וברורים הם בלי מחק
ודו"ק :

ע"ב בחוס' בד"ה מ"ס דרשי' וכו' אע"ג דמדכתובין בן שגה ימים
דרשיק' וכו' כו' עכ"ל כ"ה בפ' ר"א דמילה ע"ס :

בד"ה שהוא כו' אינטר'ך לאשמעינן דהואה כסירה אע"ג כו' עכ"ל אבל
ליכא למימר דאינטר'ך לאשמעינן דהואה כסירה בערל מקו'
דט"י דלא יתח' קו' איפכא מתחוקר' כפורים דמותר בתרומה ואסור
בפרה ערל דאסור בתרומה קו' דאסור בפרה דאיתא מה לעחוסר
כיסורים שאסור בכניג' קדשים ועוד דט"י זכית' שאסור בפרומה ובשר
בפרה ודו"ק ועיין בזה עוד במ"ק :

בד"ה ונתן ולא ונתנה קרא יחידא קדשים ולא כו' עכ"ל ויחיד נראה
לפ' דמדשטינהו הכתוב הכא דכתיב ולקחו בלשון רבים וכתיב
ונתן בל' יחיד ולא ונתנו דרש' דכתיב ונתן לעשתי' אשה קתני' וכן
משמע מדקאמר בחר הכי לרבנן וחי ולקח ונתן כו' וחי כתיב ולקחו
ונתנו וכו' בתו' ביומא ע"ס :

רף עב בחוספות בד"ה ליימד על טבול וים שכתב בפרה וכו' מהיב'
חיסק' ארעתי' לפסול דחי עכ"ל ק"ק דאיתא דלינטר'ך
לאשמעינן דהואה כסירה בע"אע"ג דאסור בתרומה וקדשים כי טעם
במ"ס התו' לעיל גבי ערל דמה"ט הוה סלקי' דעתך לפסול בו הואה
אי לאו דיליף מטי"י ויש ליישב ועוד י"ל בזה דאיתא דס"ד לפסול ט"י
בפרה מקו' דמחוסר' כספורים שומרו בתרומה ופסול בפרה ע"ג שאסור
בתרומה ח"ד שפסול בפרה וי"ל דמחוסר' כספורים גמי' לא קים לן
דפסול בפרה אלא משום דגלי'ן קרא בטומאה בהה"ט מרשה דכשר
בפרה דהיינו דווקא ט"י דמת כמ"ס תוספות לקמן ודו"ק :

בד"ה מש"כ במעשר כו' אלתא ערלה וכלאי הכרם בטלים ברוב
דאורייתא כו' עכ"ל אין דין ערלה וכלאי כרם בתרומה דמרות'
עולה בק"א והנהו במתאים וכו' אבל הביאו רח"ה דכמו דיליף בערלה
וכלאי הכרם מקרא דמסקה מן המתאים אינו אלא לאסומכת' בעלמא
ועדאורייתא בטלי' ברוב ה"כ לגבי תרומה דיליף מקרא דאת מקדשו
ממנו היינו גמי' אסומכת' בעלמא ועדאורייתא בטל ברוב והכי משמע
אסומכת' מההוא קרא את מקדשו דהיינו תרומת מעשר שהוא מעשר
מן המעשר הוא חלק אחד ממנו דהיינו חלק א' מק' ודין תרומה כתרומת'
מעשר וק"ל :

לעירל בד"ה ואסורים לעכו"ם כו' ואין נראה פי' זה דאין להם שדין
אמרינן לקמן דסיר' עכ"ל לעיל מיניה מסימנא דמחפ"ז גבי
תרומה מט"כ במעשר ה"ט לדחות פי' זה דע"כ אסורה לעכו"ם לא
היינו דאין לו שדין דהא חשיב לה בתרומתו וק"ל :

ע"ב בתו' בד"ה טומאת עמנו כו' דנפקא לן טומאת עמנו ט"ל טומאת'
הגוף כו' עכ"ל ויש ליישב דחי' לאו חוהר' דלא יאכל מן הקדשים
לטומאת הגוף לא הוה משמע' מתאכלתו השמאל' ועיבור יחידו' אלא
טומאת

מבטיח וכן פי' הרא"ש והאורכו לודלמי משמעו אעבד קאי אבל בלשון
נכתב ואבטלו ה"ל למכתב בלשון טובה חאכל כמו ומלתא ר"א דסבר
לדין מלה עבדיו מעבכת כמ"ס התו' ל"ל דאעבד קאי כמשמעו והיא
גופה לאשמעינן דעבד אחר שישול' דמאי' לאכול ממנו וטל' לאמר דהוה
כערכי' ובצעוני מהול וכן הוא בהדיא במכלתא ע"ס ודו"ק :

ובתו' בד"ה אי מה פסקו מלת זכריו כו' תימא דהא הך סוגיא כר"א
כו' דרש' במכלתא דמלת עבדיו אין עכ"ל כן הוא במכלתא
שלפנינו אבל במדרש ילקוט אחיא במכלתא דר"א סבר דמלת עבדיו
כמי' מעבכת ע"ס וק"ק אמאי' לא הקדומו תמיהתם לעיל דאולא הסוגיא'
מיי כר"א מדקאמר מהסברא ערלות כו' ומלת זכריו ועבדיו מעבכת כו'
ויש ליישב ובר"ה ה"כ כל ערל כו' דהא אוקמינא כולה לג"ס ועקר נרא'
לדין זה מדברי תו' אלא שהוא פירש"י וכן מוכח מדבריהם לקמן וכו"כ
מהרש"ל וק"ל :

רף עא גמרא משמדות פוסלות כו' הכי משמע ליה בן נכר אפילו
ישאל שנתכרו מעשיו לאחי' כו' כן גר' מפרש"י בחומש' אבל
ליכא לפרושי דע"כ בישאל שהחמין קמידי' דלעכו"ם לא אינטר'ך קרא
דמכל ערל לא יאכל נפקא עכו"ם ואפי' מולין כדלקמן דא"כ לא יתיישבו
דברי התו' שכתבו דכל ערל עכו"ם לא אינטר'ך אלא לישאל כולו והיינו
דערל עכו"ם נפקא מכל כן נכר במ"ס בעכו"ם והשת' חקשי' להו דאינטר'ך
שפיר וכל ערל לגר דחי' לאו לא הוה שומעין מכן נכר ישראל שהחמין
אלא בן נכר כמשמעו אבל אי הוה כמשמעו דבן נכר נמי ישראל
שהחמין יחא' מיהו הסוגיא דזבחים ס"ב לא משמע כן דקאמר אקרא
דיחוקאל בן נכר וערלי' לביכול בן נכר ממש ח"ל ערל לב' א"כ מה
ח"ל בן נכר שנתכרו מעשיו כו' :

שם גמרא אמר רבא וחסברא מהול'ו כולו והא לאו בר הימול' כולו
ומיהו דאבטיין ודחי' לאו אפטיי' כמ"ס התו' לעיל דמאי' למימר
דערל טל' בזמנה מקרי ערלה לגבי קטן טל' לאו בשמן טל' תרומה אלא
לענין שיהא מעבד אח' אחיו בפסקא מהסברא דתלה הכתוב הדבר במלת
בטן שריי' למולו קודם וזה א"כ לו למולו דהא לאו בר מהילא הוא
וק"ל וכ"כ התו' לקמן היכא דלא אפשר לא מעבד דוע' שרש"י בחומש' פי'
חושב זה גר חושב כולו ומיהו והלא ערלים הם ונאמר כל ערל וכו'
אלא כגון ערבי מהול' כו' עכ"ל וטעם הרמב"ן ולא ידעתי' למה יחשוב
הרב דברים הנדחין כולו והעמידו הכתוב בנר שמל ולא טבל עכ"ל
והרא"ש הארי' בזה ליישב פרש"י ע"ס ודבריו תמוהים דמ"ס דדבריו רב
שמעי' צערי' מהיל' לא נדחו כלל כו' שאני נדרים דהולכין אחר לשון
אדם הרי הם"ס לא רנה לתרן כלל וכמ"ס החוספות דבגדרים כמי'
מקרא יליף ליה ואין זה סוגיא' הש"ס דמתי' ליה במל' ולא טבל לרבות'
בעלמא כמ"ס הרא"ש שהרי הכיה המתר'ך כי סברת העקשה דפר'ך
והכי מולין נהוו ועוד דפר'ך פ' אין מעמידין מהאול' יעול דתיב' לאוקמי'
לרבו' ערבי מהול' ולא למעט ערל שמתו אחיו' מחמת מילה' נהיה א' מתני'
דנדרים והולך לאוקומא במלתא אחריתי' אמאי' לא משני' דשני' נדרים
וההיא סוגיא דפ' שביעי' גבי מי' ששהא עם אשתו' י' שנים חיבה מובנת לן
בדברי הרא"ש כמ"ס בחידושי' אגרו' ומ"ס הרא"ש סגס הר"ם וההלכות פסק
פסק כדרכ' שמעי' אליבא דר"ג דמושב הוא ערבי מהול' לא ראינו בדבריו
הכרע דלא נקט' אלא ליישא דקר' גר חושב או שכיר וכן הוא בבבב'
משנה ודברי הראב"ד סס אינן מוכנים לכאורה וכבר כתבנו - פרש'
לדבריו בנ"ק ודברי' ספק משנה דחוקים בזה ואין להאר'ך והגבון בדברי
רש"י בחומש' שהוא ע"פ המכלתא וכך הם דברי הסמ"ג ס' סכ"ד תניא
במכלתא חושב אד'י למה נאמרו והוא כתיב כל ערל וכל בן נכר' לא
יאכל אלא שאם הוא ערבי מהול' או בצעוני כו' עכ"ל והיינו כדבעי' לפני'
רב שמעי' מעיקרא בש"ס ודרכו של רש"י להביא דרשות הפסוקות ויחור
גם שנס"ס נדחה דברי רב שמעי' כיון דבמכלתא איכא תנא דלית ליה
הכי הביא שהיא יותר פשוטה מלאוקומא בנר שמל ולא טבל אבל דברי
הסמ"ג תמוהים שמהי' ש"ס ערוך ומפרש לה ע"פ המכלתא כדק"ד
מעיקרא בשמעתין ויש ליישב ודו"ק :

ע"ב בתו' בד"ה ערל מקבל כו' דהא מקבל הזאה כולו שהרי נדה כולו
ע"ס כל מקבל הזאה טמא מת הוא וליכא רחיה מב' משום
דמזוזתו בכך וא"א בענין אחר אבל מנדה מימי' שפיר דאפשר להמתין'
כמו בערל וק"ל :

רף עב בחוספות בד"ה משום דלא נשיב כו' דעשו פסח ולא עשו
כחוקן כו' עכ"ל דאע"ג דמלת זכריו טלה' לא היה מעבד'
לא מקרי כחוקן כיון דכל זכרים טלהו במדבר לא אכלו מפסחיה'
כל מ' שנה חוק' מחמתו פסח דפ' בהעלותך וק"ק אמאי' לא דחו בזה
פירש"י שפי' דנוספין היו מחמת עון העגל שהיה בשנה ראשונה וטל'
טומאת

רף עב בחוספות בד"ה משום דלא נשיב כו' דעשו פסח ולא עשו
כחוקן כו' עכ"ל דאע"ג דמלת זכריו טלה' לא היה מעבד'
לא מקרי כחוקן כיון דכל זכרים טלהו במדבר לא אכלו מפסחיה'
כל מ' שנה חוק' מחמתו פסח דפ' בהעלותך וק"ק אמאי' לא דחו בזה
פירש"י שפי' דנוספין היו מחמת עון העגל שהיה בשנה ראשונה וטל'
טומאת

רף עב בחוספות בד"ה משום דלא נשיב כו' דעשו פסח ולא עשו
כחוקן כו' עכ"ל דאע"ג דמלת זכריו טלה' לא היה מעבד'
לא מקרי כחוקן כיון דכל זכרים טלהו במדבר לא אכלו מפסחיה'
כל מ' שנה חוק' מחמתו פסח דפ' בהעלותך וק"ק אמאי' לא דחו בזה
פירש"י שפי' דנוספין היו מחמת עון העגל שהיה בשנה ראשונה וטל'
טומאת

רף עב בחוספות בד"ה משום דלא נשיב כו' דעשו פסח ולא עשו
כחוקן כו' עכ"ל דאע"ג דמלת זכריו טלה' לא היה מעבד'
לא מקרי כחוקן כיון דכל זכרים טלהו במדבר לא אכלו מפסחיה'
כל מ' שנה חוק' מחמתו פסח דפ' בהעלותך וק"ק אמאי' לא דחו בזה
פירש"י שפי' דנוספין היו מחמת עון העגל שהיה בשנה ראשונה וטל'
טומאת

רף עב בחוספות בד"ה משום דלא נשיב כו' דעשו פסח ולא עשו
כחוקן כו' עכ"ל דאע"ג דמלת זכריו טלה' לא היה מעבד'
לא מקרי כחוקן כיון דכל זכרים טלהו במדבר לא אכלו מפסחיה'
כל מ' שנה חוק' מחמתו פסח דפ' בהעלותך וק"ק אמאי' לא דחו בזה
פירש"י שפי' דנוספין היו מחמת עון העגל שהיה בשנה ראשונה וטל'
טומאת

רף עב בחוספות בד"ה משום דלא נשיב כו' דעשו פסח ולא עשו
כחוקן כו' עכ"ל דאע"ג דמלת זכריו טלה' לא היה מעבד'
לא מקרי כחוקן כיון דכל זכרים טלהו במדבר לא אכלו מפסחיה'
כל מ' שנה חוק' מחמתו פסח דפ' בהעלותך וק"ק אמאי' לא דחו בזה
פירש"י שפי' דנוספין היו מחמת עון העגל שהיה בשנה ראשונה וטל'
טומאת

רף עב בחוספות בד"ה משום דלא נשיב כו' דעשו פסח ולא עשו
כחוקן כו' עכ"ל דאע"ג דמלת זכריו טלה' לא היה מעבד'
לא מקרי כחוקן כיון דכל זכרים טלהו במדבר לא אכלו מפסחיה'
כל מ' שנה חוק' מחמתו פסח דפ' בהעלותך וק"ק אמאי' לא דחו בזה
פירש"י שפי' דנוספין היו מחמת עון העגל שהיה בשנה ראשונה וטל'
טומאת

רף עב בחוספות בד"ה משום דלא נשיב כו' דעשו פסח ולא עשו
כחוקן כו' עכ"ל דאע"ג דמלת זכריו טלה' לא היה מעבד'
לא מקרי כחוקן כיון דכל זכרים טלהו במדבר לא אכלו מפסחיה'
כל מ' שנה חוק' מחמתו פסח דפ' בהעלותך וק"ק אמאי' לא דחו בזה
פירש"י שפי' דנוספין היו מחמת עון העגל שהיה בשנה ראשונה וטל'
טומאת

רף עב בחוספות בד"ה משום דלא נשיב כו' דעשו פסח ולא עשו
כחוקן כו' עכ"ל דאע"ג דמלת זכריו טלה' לא היה מעבד'
לא מקרי כחוקן כיון דכל זכרים טלהו במדבר לא אכלו מפסחיה'
כל מ' שנה חוק' מחמתו פסח דפ' בהעלותך וק"ק אמאי' לא דחו בזה
פירש"י שפי' דנוספין היו מחמת עון העגל שהיה בשנה ראשונה וטל'
טומאת

רף עב בחוספות בד"ה משום דלא נשיב כו' דעשו פסח ולא עשו
כחוקן כו' עכ"ל דאע"ג דמלת זכריו טלה' לא היה מעבד'
לא מקרי כחוקן כיון דכל זכרים טלהו במדבר לא אכלו מפסחיה'
כל מ' שנה חוק' מחמתו פסח דפ' בהעלותך וק"ק אמאי' לא דחו בזה
פירש"י שפי' דנוספין היו מחמת עון העגל שהיה בשנה ראשונה וטל'
טומאת

הרושי הלכות מסכת יבמות

לר

בר"ה חכ"ג באלמנה כו' אבל הכא גר עמומי כו' קשה אחיה לא כידון לר"י
מחלל ומגדרי ראשון כו' והזס כסאר כטו עכו"ם פרכין דליכ'
למילף ממגדרי ראשון מוסס דאינו ראוי לבא בקהל אבל הכא בגר עמומי
ממגדרי ראשון להודיע איכא למילף ויש ליישב דאיכא לתפרך מה למגדרי
ראשון סכן הנקבות אסורות כזכרים מש"כ בגר עמומי דהכי פרכין
לקמן ולכך חילטריך למימר חלל יוכיח וק"ל :

בא"ר ואין להקשות דנילף סיפסול גר בביאתו כו' דגר חסיב קהל
לרבנן כו' עכ"ל ק"ק דע"כ האי תירוצא אינו מוספיק לר' יוסף
דס"ל בהדיא פרק חלמנה דמגרי שני אינו פוסל בביאה ולא כילף ליה
מחלל ומגדרי ראשון אינו אע"ג דמגרי שני אינו ברוב קהל וע"כ אינו לן
למימר כתיובתא הב' שכתבו דמה להך סכן זרעם פסול כולי ולישנא דר"י
פ' חלמנה בהדיא הכי הוא כל זרעו פסול פוסל כולי ודו"ק :

בא"ר אבל ק' דמחזיר גרושתו כילף סיפסול בביאתו מחלל ומגדרי ראשון כו'
עכ"ל וליכא למפרך מה להך סכן זרעם פסול חלמנא במחזיר גרושתו
זרע עשר דזרע סיפסול כילף כמי בהאי דינא דחלל ומגדרי ראשון ויהי תועב'
איכא לחוקמא אריא חובבה ואין לרעה תועבה כדאמרינן פרק החולץ
ורס"י פירש סס דלענין פסול בביאה במחזיר גרושתו ליכא למילף והאי
דחו פירושו סוף פ"ק דלענין סיפסול בביאתו מתרומה ודאי דאיכא למילף
מהאי דינא גם נתק'ו דאלמנה לכהן גדול אי לאו האי סברא שכתבו דאין
חללה כולי ודו"ק :

ע"ב בתום ברה"ה מגרי שני כו' מהיכי תיחי לן דתפסר כו' תאמר במגרי
סכן עשה כו' עכ"ל יש לדקדק דטפי הוה ליה לאקשו"י הכי לר"ל
דס"ל גם לפי האמת דבה גר מגרי שני פסולה דמהיכי תיחי ליה לפסול
בחו"ל דר"ל ס"ל כחנא קמא דריס פרק חלמנה דקבר הכי לדעת ר"ל
כמו שכתבו התוספות לעיל והיינו נוסיס דס"ל דנילף ליה מחלל ומגדרי
ראשון ולא ס"ל דאין לעשות נד השוה מתפסול כהונה ופסול קהל על פסול
כהונה כמו שכתבו התוס' לעיל לר"י אבל הכא דמכשר בבת גר
ומגרי שני קשיא להו שפיר מס"ס דקשיא ליה מוגלן דמהיכא תיחי לפסול
לר"י דאימא דס"ל כמו שכתבו התו' לעיל לר"י דאין ללמוד מחלל ומגדרי
ראשון מיהו ק"ק לתירוצם שכתבו דים ללמוד לפסול בחו מחלמנה ומחלל
דחיבי עשה אס כו' מה הסיב המתרחן דילף להכשיר בחו מוגטווי שפסא
בח ישראל וממגרי שני דכשא מגרית שניות ואימא דאדרבא מהאי דינא
מחלמנה ומחלל דחיבי עשה יש ללמוד לפסול דכל היכא דאיכא לתקופי
לחומרא ולקולא לחומרא מקשינן ולא נקולא וי' לדו"ק :

בר"ה הלכה אני כולי דאס כן אומי פליג עליה ר"י אלא כולי עכ"ל
דהא מעיקרא קאמר אס הלכה נקבל דהיינו הלכה למשה מסיני
וא"כ ע"כ הא דלא קיבל מיירי ר"י ופליג עליה היינו דלא קאמר הלכה
למשה מסיני איני אומר אלא הלכה סכן קבלתי מרבותי ודו"ק :

דף עח מגרי שני כו' בקהל ודאי הוא דלא יבא הא בקהל ספק יבא
כו' עכ"ל לענין דמחזיר מותר בשחוקי קאמר החס הכי ומוסמע
לכו דקהל ה' דגבי מגרי שני יש לדרוש כן בקהל ודאי לא יבא המגרי אבל
בקהל ספק יבא מיהו החס דרשי ה' קהלי וקהל ה' דגבי מגרי שני
לדרש' אחריתי :

בר"ה רובו ומקפיד כו' כיון דה' ל'מ' לאמרו לו כו' עכ"ל מה ס"ל בזה
עיין בדפוס דפ"ק דעירובין :

ע"ב בפרש"י והסריס חולץ דכתיב לא ימחה שמו וגו' עכ"ל הבי אמרי'
צפ' כינא והוא טעם ללא חולצין אבל ללא חולץ נפקא מנהקיס
לאחיו טעם כדמוכח לקמן ובפרש"י ס"פ יולא דופן ע"ס :

בר"ה בחיבי כריתות כו' והיכי קאמר רע"ק סריס מייבס אח אשת
אחיו מהרס"ל מחק מייבס והגייה חולץ ושעמו דהא בחולץ
קיימיק ולא הזכיר רע"ק יבוס כלל במלת' ואין לומר למחוק כל הכפריס
ישנים ובפרש"י יש כחוב על קלף ג"כ נקט מייבס במקום חולץ והיינו
השום דעיקר קושיא מומיב' דפגע בתיאור אשת אח דאע"ג דלא נקט
רע"ק אלא חולץ ע"כ לרע"ק ליכא לפלוגי בין יבוס לחליצה דכל היכא
דעולה ליבוס עול' לחליצה וכל דאין עולה וכו' וא"כ פרי' בחיבי לאחין
דהו בחיבי כריתות לרע"ק כיון דאין עולה ליבוס כו' כדאמרי פ' כינא
ולמ"ד דפליג ארע"ק נמי וסבר דלאו בחיבי כריתות דתיין וספיר רמיס
קמיה מדלור"י תא דעשה דיבוס דוחה ל"ת דפליג דכא והא דאין מייבס
היינו מדרבנן תבא הני גזרות דקאמר פ' כינא ע"ס ודו"ק :

ובתוספות ברה"ה א"ה יבומי כו' אע"ג דהיא שפיר מתייבמת כו' וכבר
כתבנו בת"ק דיקא נמי דקאמר אינו מדוקדק וע"כ ליישב
בדוקא ועוד מוסס דעיקר הקושיא בגמרא אסריס אדם שחולץ דלא בני
קליגה ויבוס נגהו מיהו אוחלצין לאשתו נמי איכא למפרך כיון דחיבי
לאחין הוא אין קידושין תופסין לו בה דהא לא אסיק דעתיבה הפסקא
היינו

עומתא הנוף דחומרא בקדשים ובתורה אבל השתא דנפקא לן טומאת
הנוף תלא יאכל וגו' מוקמינן הטמא והטהור לטומא' עלמון ולא מוקמינן
ליה בלאו יתירא לעומתא הנוף ודו"ק :

בר"ה אסור לבטל כו' דלגבי טומאה מיהא מלינו שחרונה חמורה
כו' עכ"ל והיינו שחרונה בטומאת הנוף במיתה ובמעשר אינו
בלאו וק"ל :

דף ער בחו"ל ברה"ה ה' בכו"ל כו' וא"ו ר"י דאי הוה גרסי' כו' ערל
בהדי אונן כו' עכ"ל ע"כ דהוה גרסי' נמי ערל בהדי אונן
נמי בדברי רבי יוסף הבבלי דל"כ דאומימי מת"ק דיוסף הבבלי לייחו
מזריית' דלעיל דקתיב בהדי' ערל כשר כמו שהקשו לעיל וא"כ לאו ממס
כגריסת הקור' קאמר דגריס חנא דיוסף הבבלי דהא עיקר מלתא מיוס'
הבבלי גופי' מייחי ויש ליישב כיון דת"ק נמי ס"ל הכי ולא פליג אלא
במחוסר כישור' קאמר שפיר חנא דיוסף הבבלי דהיינו הברייתא דתני
בה יוסף הבבלי ודו"ק :

בר"ה מה לפסח כו' הו"ל סכן פניק עכ"ס עכ"ל וטמא דקאמר מס"ס
היינו כ' של פניק עכ"ס דאיכ' בטומא' הנוף כרת בפסקא מש"כ
במעשר וק"ל :

בר"ה מתיין למועשר כו' דס"ד דאסור מוסס שמבער בטומאה עכ"ל
לא יחיא להו כפרש"י דס"ד דאסור מוסס דסיכה כשת' דמוסמע
דס"ד דלהוי אסור בהו סיכה דומיא דתת דלא שייך ביה סיכה כשת'
אלא שמבער בטומאה וק"ל :

ע"ב בחוס' ברה"ה הא דתני כו' שתי' וטמא עד הערב כו' דקאי אחרות'
וקדש' כו' עכ"ל ק"ק ל"ל האי קרא דהערב שמש לתרומה הא
מפורס כיה הערב שיש בין במידי דבר כפרה ובין במידי דלאו בר
כפרה כדלקמן בגריכות ודו"ק :

דף עה בתום ברה"ה דאי תאמר יטהר כולי הא דעד אשר יטהר
בטבילה לחמדה במידי דלאו בר כפרה כולי עכ"ל
והיינו לאכילת חרומה אבל לנטייה הא חמורא טפי דהא כתי' במים
יבא וטמא עד הערב דהאי לנטייה בכלי דהוה מידי דלאו בר כפרה
ומהינו אכילה בלא נטייה כמ"ס החוס' לעיל וק"ל :

בר"ה כרות טפסה כו' דלמאי נקט פלוני כו' ור"י דמסוס דגדי ע"י כרות
כו' עכ"ל בהא דנקט פלוני כיד ובעמרא אחר פלוני כולי
לא תיין כלום וי"ל דר"ל כיון דכרות נקט חדא נקט נמי בפלוני
קרא ודו"ק :

בר"ה ניקובה"ה אפי' אחת מהן עכ"ל דל"כ לא שייך למימר ואפי'
פ' מהן ואפי' נקבו שתייהן דלימא דגרע ניקבו בשניהן מפניע'
בא' וק"ל :

דף עז בתום ברה"ה מנוולתי פ' בכו"ל מקום עד משפחה כו' דהל"ל
השום דאחון מוולתי כו' עכ"ל בכל גמרות שלנו גרסי' דלתי
מוולתי ולימא דלחו הוא בלשון כסתר ואמריהו הוא לטכח ובפ' התקבל
גרסי' דלחות מוולתי דהיינו נמי לטכח ולפי זה היה גרסי' שפיר מוולתי
במ' של מן ר"ל שבת מווספחה כרות' כמו שפירש"י הכא אבל החוס'
אין נראה להם לנרוס כן דמה לו לומר שפלו מווספחה מולא כיון שהס'
בעלמס מוספחת מולא ועיקר גרסת' דלחות מוולתי ר"ל שאת' ולכך הקשו
שפיר על מ' של מוולתי דהיינו מ' של מן דלא לריכה דהל"ל אחון מולתי
ופירשו דהא' שורס התיבה מוולתי סס ונקוס ודו"ק :

ע"ב בחוס' ברה"ה וכו' כו' עכ"ל בכל גמרות שלנו גרסי' דלתי
בטאר כו' עכ"ל לולא כיחא להו כפרש"י שטבבו בים דאינו דוניה
שטבבו לא אותן שרדפו אחר ישראל על הים ושנסארו בעיד לא טבבו וק"ל :

בר"ה מתימין גר כו' ועוד פלג היה הדבר ברור כו' ואע"פ שהגלס כ"כ
מ"ח כו' עכ"ל אינו מובן לי מי הגריבוס לכל זה ומהיכא פסיקא
להו דלא גלו עמונ ומואב בימי קנחאדיב כסאר אומות יש לפרש דברייהס
בעמונ ומואב כתיב נבי ל"כ שיהו סביס בלא און וזומן אחרות לא היה
ברור אס אז סבו אז לא הם אלו שטבו אז אלא דלכתי כיון דגלו מיהו
סבר גם אס אז סבו היאך עמד טעמס עמוס וע"ז כתבו כיון שאלו גלו
מוזנן הרבה בימי קנחאדיב גלות שלימה אלא כסאר אומות שכלכל כלס
כמ"ס לעיל גם אס גלו מוזנן קרוב בימי ג"כ כיון שטבו עמונ ומואב עמד
טעס עמוס מש"כ בשאר אומות גם אס גלו מקרוב ע"י כ"כ לא מאלמו
שטבו ודו"ק :

דף עז בתוספות ברה"ה כתנאי עמומי כו' לר' יודא תקשי ליה מגרי
ולא מגרית פ' עכ"ל מיהו ר"ס דפליג עליה דר' ודריש ליה
מעל דבר אשר לא קדמו כו' לאו מוסס הך קושיא דמגרי ולא מגרית דהא
לר"ס סרו הנקבו מיד וספיר איכא למימר נמי מגרי ואדומי ולא מגרית
ואדומי אלא דלא דייק ליה עמומי ומואבי מגרי ואדומי למעט הנקבות
דכל התורה בלשון זכר קאמר :

חדושי הלכות מסכת יבמות

היה עדיף ליה למחני טמאה בטמאיות לייבא קמחא ואי לא חיליה ואין סברא דר"ל היא דלי' כך סברא דאם כן ה"ל סב' דר"ל סמוך ומד' והוא
הך סברא קיימא לפרס' גס לפי האמת בסופא לר"י ולכן לא חשבה ויז
לבעל המזור דרך אחר בכל זה והוא רחוק מפרס' ומפי' התוס' ודו"ק:
רף פב גמרא ב"ל בטומאה מתקין וכו' הכא לא חסיק ארעתי למימר
טהורה בטמאות עדיפה ליה כדמסי' לעיל מהם דלעיל
איכא רבותא ועוד דכיוצאה ואי לא חשבה כפרס' לעיל וק"ל:

ע"ש גמרא אלא לר' קמיא הא עמי רבנן כו' והא דלא שוקי כו' ובתרומו
פירות דרבנן דל"כ ת"ט דר"ל דבעי רבי' דהא הוי דרבנן בדרבנן לר"ל
דתרומ' בזמן הזה דרבנן ודוחק לומר דלא מתקמא בגומא סמא אלא לר"ל
בחרומה דנן ולר"י בחרומה פירות ודו"ק:

ע"ב בחוספת ד"ה נחן סאה כו' ועי"ל דמדאורייתא קמא קמא בטיל כו'
עכ"ל ל"ע דהא חפילו להחמיר לא קאמרי קמא קמא בטל מדאוריית'
כדמוכח מהך דנדרים כלל שפיקו בסביעי' ונטשו בסמיכות ורבו גידולין
על עיקרו דמוחר וכו' הכא דלא ניעמא קמא קמא בטיל להקל ודוחק לומר
דר"ל מדאורייתא קמא קמא בטיל עד מחז' דווקא וכעין שכתבו בתירוח
ראשון:

בר"ה אמר ר"י עד כו' דנפיש עמודיה טפי מפי' חביות דלא כפש' עמודיה
טפי מנרנור קטן כו' עכ"ל הו"ל מנוגס דודלי' דנפיש מפי' חביות
כ"ס דנפיש מנרנור קטן כדאיכא בהדיא ע"ב בע"א ע"ס ונראה להגיה
דנפיש עמודיה טפי מפי' חביות. אה דנפיש טפי חביות או דנפיש עמודיה
טפי מנרנור קטן ור"ל לרב דימי כדלית ליה החס דווקא אפי' חביות אמרינן
ראשון ראשון בטל אבל דנפיש טפי היינו כגיגית לא בטיל כמ"ס החיפס' סה
ולר' ינחם בר יוסף כדלית ליה בהדיא שם דווקא בנרנור קטן אבל בפי'
החביות אינו בטל וע"ס ודו"ק:

רף פג בר"ה בחוספות הגכה כר' וכו' ושהענין ליה לרב סוגא דאמר
לקמן תמיהה דרב וכו' עכ"ל ובכל גמרות שפנינו ליהא הוי לקמ'
לא אמר רב יודא אמר רב אכדונטוס חייבין עליו סקילה מב' מקומות כו'
כו' לר"י הנהה רב הונא במקום רב יהודא לפי דברי החוספת ודו"ק:
בר"ה לדברי האומר כו' ואי תימא דרב נחמן אמר רבה בר רב הונא
אסביעי' קמי' כו' עכ"ל ר"ל דודלי' התחייבין דאין טועין וכו' לא
איירי לא בסביעי' ולכן לא קביע' אלא ל' של קליטה לא דרב נחמן קאמ'
עלה ר"ל פנין בסביעי' בעי' עוד שלש' של טלה אבל הך דהת"ר ה' הוט' כו'
דאיירי מפי' בע"ל כדקאמרי עלתה לו טהה היינו לענין ערלה ומותר כו'
דיק ליה ספיר החס דלא אחיה כו' אליעזר דל"כ פלגים דל"כ פלגים בני
לגבי ערלה ומה שיש לקדק בדבריהם דהבא ודו"ק:

ע"ב בחוספות ב"ה אמרי בר רב כו' וק"ל דב' החוצה מקדש אמרינן
אמרי בר רב מ"ט דרב חסדא כו' עכ"ל לפי ר"ת הקושי' בפשיטות
ולפי' הקונטרס נמי קשה כיון דע"כ אמרי בר רב היינו רבה ויטול סבא
כמ"ס החוספות לעיל הכא א"א לומר כן דאיך יתכן שהוא יפרס דברי רב
חסדא שהרי הוא גדול מרב הונא ואם אמר בר רב דב' רב הונא תקשה
כמו שהוקמי' תימא סבא רב הונא לפוט דברי רב חסדא ודו"ק:

בר"ה מטמאין בנדים והחס נמי מפרש דכל שפסולו אין מטמאין וכו'
עכ"ל ר"ל דבטריפה איכא פלוגתא והיינו בנמלאו שנטרפה קודם
שנתקדש דבכל הכהו נמי דמי' נרבע ועבר כו' מפרש דכל שפסולו בקודש
אין מטמאין כו' ומקס' ל' האריך לפרש דבריה' בדרך רחוק ואין ליה האריך:
רף פד בחוספ' ב"ה רבי אליעזר גרסינן בתמנטי' וכן בהיהא דאין
מטמאין כו' עכ"ל משו' דקתא ר"אבי' הוא רבי אליעזר דהרקנ'
וכתס' ר' הלעז' בגא' י' הוא ר"א בן שמוע ולכאורה ר"א דקחני הסיפא
דמחני' בחר רבי יוסי ור"ס ור"י הוא ר"א בן שמוע שהיה חבר להם מתלמידי
ר"ע כדלמדינן פ' הבע"ז אבל ר"א בן הורקטוס שהוא רבו של ר"ע דהוא
קדים טובא לא ה"ל למחני' דבריו בחר תלמידי' דר"ע וכה"ג דקדקו התוס'
לקמן גבי ר"א בן עזריא והוא קאמרי' התוס' דלפי' הכא הוי גרסינן ר"א
ביו"ד בתמנטי' כדמוכח בגמרא פ"ד כשהלכתו ללמוד תורה אהל ר"א
בן שמוע כו' אלא ר"א בתמנטי' ר"א וכו' דמשמע דר"א דמטמאין לאו
היינו ר' אליעזר בן שמוע אלא ר' אליעזר בן הורקטוס וק"ל:

פליק סרק הערל

פרק יש מותרת

מ"א אריא דמי' גמא כו' וכתב טעמא דנפא דה"ל לת' ומשה
כו' והא בולה עקין כו' יש לקדק דפריך מרישא וכתב קיסא
טפי

דלכסוף נפצע וצטמי' ובנשא גיורת ורע"ק סבר לה כר"י דקהל גרים
כו' מיתרעא נמי הך ואתא קא' ספיר דיקא כמו דבהדיא לענין מולגין
לאסרו קחני אפילו יבוס לרע"ק וע"כ דהיינו בגיורת וק"ק בשמעתין
למאי דבעי' לאוקמא בגיורת אמאי לא מפרש רע"ק שמעתי' דר"י בפשיטות
לפי דעתו דחייב לאחין כחייבי כריתוס לאו בר חליה ויבוס ננהו ואין
קדושין חוספין בה דהשתא בולה מתחא מני' איירי בסרים אה' הא דחולין
ומולגין בגיור' והא דלא חולין ולא מולגין בישראל' ויש ליישב:

רף פ נג' וכן שמה מי קחני והתניא בן ח' הרי הוא כאלן ולאסורכו'
לפי מה שכתבו התו' דההיא דבן שמונה כו' איירי אפי' גמרו
כיון דאינו יולא מתורת נפל אלא בעשרים שנה הוי מתחא דלא שכיחא
ואסור לטלטלו מה פריך ומי קחני כו' גם דברי המתקן דקאמר הב"ע
בגמרו כו' דמשמע דההיא אבן ח' הרי הוא כאלן כו' לא איירי בגמרו
ומי הכריחו לכן הא ספיר איכא לפוקמא בגמרו ומשום דלא שכיחא הוא
סייה ח' כו' שנה כמ"ס התו' וכבר כתבנו במ"ק קת' יסוב לזה וכו'
דודלי' מתקשה לא חסיק ארעתי' הך דחוספות דמוכח דמיירי אפי'
בגמרו אלא המתקן הסיב לו הב"ע היינו גם ההיא דבן שמונה איירי
ע"כ אפי' בגמרו מדחני' לה גבי' הך פלוגתא דר' ורבנן דאמרי' בגמרא
כמ"ס התו' וע"כ חסין למימר נמי לרבנן משום דחשתי' ומלת' דלא
שכיחא כיון דס"ל דבעי' כ' טהה:

ע"ב בגמ' הסרים שחלן כו' טעמא דבעלה הוא הא אחר כולי' דמקמ'
איירי מני' שיש לקרים עוד אחים אחרים וא"כ לייבא דאחים אחר'
מדקדק ספיר מדקמ' ככה"ג דבעלה הסרים ובאין לו אחים דאחיה
עליה בכרת ולא נקט ביש אחים אחרים ובאחר דלא הוי רק ל"ח וק"ל:
בר"ה בחו' עד סיהא בכלן כו' כיון שניכר מיד שאינו עושה כיפה
ושאר כו' עכ"ל לכאורה לר"י. דבכל חד מהן נעשה סרים
ובכמה סיומין מהן א"א סיהא לקוי ממעי' אמו כגון באין לו זקן וכו'
דוהא וי"ל דלר"י פסיקא ליה לומר' דלא קאמר לעיל בלקוי ממעי' אמו אלא
במלתה דניכר סמוך ללידתו כגון עושה כיפ' אבל בודלי' בסיומ' אחר'
דאיך לקוין ממעי' אמו כ"א הוי סי' סרים בזמנו שדרך לבא אבל לרב
הונא כיון דלא הוי סרים אלא בכלן מה יועיל אם אינו עושה כיפה
ממעיי' אמו והאח תירעו' לרב הונא נמי דודלי' לא הוי סרים באינו עוסי'
כיפה עד שיבא גם כ"א בזמנו וכמ"ק כתב בזה דרך אחרת ע"ס:

רף פא גמ' טעמא דבעליה כו' כעאל דלא כר' יודא כו' יש לקדק
הנאי' לא מדקדק בן מרישא דמתחא דקחני חילוני' שחלו
לה אחין לא שפלות ולר"י דאמר כל חילוני' זונה היא למנ"ח לא שפלות
הא שפולה וקיימ' כבר לכהן מכה זונה ויש ליישב דלי' לאו הסיפא ה"מ
לפרש הרישא דלא שפולה בחלינה היינו לאחין וכיון דאינו זקוקה כלל
חלינה לא חלינה היא ומותרת לאחין גם ליכנס אבל אסיפא דבעלה
שפולה א"א לפרש לאחין הבעולה נמי ע"ד לייבס הוה בטעמו כיון דלא
הותר כלל אשת הרשעין ומותרת גם לאחין האחרים אלא דע"כ איכא
לפרושי' דשפולה לכהן משום זונה ודו"ק:

רף פא גמ' והלא אפי' טונה חתיכה כו' מי סברת כל שדרכו כו'
מהאי לישנא שמתע' דר"י עודה בהך בריהא בעיגול דבטל
והא ד"ל חני בה רבותא דלפי' במידי' דאורייתא בטל כל שדרכו חריך
רע"י לקמן לפי' דבחיכה ככה"ג בטמאות בחולין דלא בטל משום דלא
היה רק הפסד מועט מוס"כ בעיגול כיון דהוי דרבנן אפי' בהפסד
מועט חני בה דבטל אבל לפי' סיטה התו' לקמן ליבא לפלוגי' בכהי'
ול"ל לפי' דרכה הא דתני' שגובל לר"י ולא חני דלפי' מיד דאורייתא בטל
בכל שדרכו דעיגול היינו עיגול של ערלה דהוי מיד דאוריית' דקדושת'
אין לא בטלה לר"י וק"ל:

ע"ב בחו' ב"ה כולי' ודלקו כולי' בכל הק' דמסכת ערלה יוכרו כו'
טמא יחור ויחור לישראל כו' עכ"ל מש"כ כיון נכך דודלי' לא
יקנה מוטו ישראל' וחביות סחומות דקחני בתמכת ערלה לא איירי בין
ערלה דודלי' לא יקנה ישראל' מוטו משום שש' י"כ אלא איירי בחביות
ערלה מתן זמים אין חשתי' כ"כ פ' התערוב' ע"ס:
בר"ה ר"י אומר וז"ל דחסיב בכרות של ב"ה בעשרה כולי' עכ"ל ק"ק
למאן דלא חסיב בכרות של ב"ה בכל י' אה שדרכו לפי' ה"ל
סברא דר' מהפוכה מדר"ע דלדידי' לא חסיבי' אלא ז' דברים ובכללן
בכרות של ב"ה ולא בגד ומלא הסיט ולר"מ חסיבי' ליה בגד ומלא הסיט
בכל י' דאח שדרכו ולא חסיב ליה בכרות של ב"ה ודו"ק:

בר"ה ל"ה לא חשבה נראה לפרש דטעמא כולי' ראוין להחכד בה
כולי' וק"ל לפי' זה תמאי' כו' עכ"ל חפשו להם לפרש פי' אחר
מפרס' שחלה הטעם לרבי' יוחנן בהפסד מרובה ובהפסד מועט מבלי'
קושי' ונראה שמתכו' עלמס' הקושי' המורכמת לפרס' מוא' משני דטהור'
בטהורות עדיפה ליה דלדרבא עה"ט דהפסד מועט בטהורות בטהור'
טפי

הרושי הלכות מסכת יבמות

כימא דסתיק משום דמחיד היה אלה שונג היה מכל מקום תדע דקא' משום דסתיקא כהודאה דמי כיהא ודו'ק :

מירו מ'ל' לחוספת להקפות דילמא משום התקטן חלה עלמו בסברת התרנגול' לא זה דמקתנה שונג הוא דאם לא כן אינו מתקן כלום וע"כ הגרסה לומר דחוספ' מקטים התרנן דמילתא דפשיטה הוא דתתם שונג הוא ואין לרדף ראה וק"ל :

ר"ה אי קסבר רש"י מיהו ק"ק מנ"ל לנקטין להקפות דילמא ויש ליישב ודו"ק :

ע"ב צרפטי בד"ה היכי דמי כו' שהי' חי בלוהה טעה ומחולא רלה להויהא משום זונה כו' עכ"ל דמי לאו בכה"ג שמת אלה משום חי גם עכשיו אי"כ איסור א"ל הוא ולא איסור כהונה מקרי למילף מוקדשתו וק"ל :

בנמרא טעמא דמכתשה הוא שחקה חלא והאמר כו' שחקה לאו ממע שחקה דאם כן כימא דסתיקא כהודאה דמי אלא דאמרה לא ידעו ליה ומגופא לא מכתשו תנא לא חקטי ליה דלימא דהיינו בלוהה דידעי ליה לא שחקה ממש דסתיקא כהודאה דמיה ולכן תנא ולכן קאמר מדיוקא דמכתשו ממש קאמר מוכח הא אפילו אמרה אינו יודע אם היא הוא דתנא והאמר עולא כו' ויש לדקדק דמי מלתא דשמואל לא מכתשו דתנא היינו אפי' אמרה דלא ידעי ליה אי"כ תוקמא מלתא דשמואל בפשיטות ומיירי בנשאלת מחילה שאל בדרשות צב' עדים ואחר כך בלא ב' עדים ואומרים טזה סבא היא בעלה אם מכתשו ואמרת דלא ידעי ליה דה"ל מרי ותריו והבא עלי' באשם חלו' אבל במכתשו ואמרת כרי לא תנא בפשיטא' לא' מעידי' וכדלעיל ויש ליישב דידע ע"ס דמילתא דשמואל לא טעו אלא כולי' ומתאמרה ארישא דמתני' דארי' בסנאח בע"א ודו"ק :

בתוספות ד"ה והבא עליה וכו' היא מהייב מיתת ב"ד ומ"ס באשם חלו' היינו באיניש דעלמא טבא בשונג וע"א מקמי' החוספת הא חייב חטאת ולא מיתה וק"ל מהר"ת יט :

דף פט גמ' ורמי' שונג אשונג הכא קתני בשונג תרומתו כו' לכאורה לפי פרש"י דמלמלא מזה לא משמע אלא שונג אי"כ הכי קושיא לכ"ע בין לרב הסדא ובין לרב נתן בר' אטייפא והוא דחוק דאין מקום לקשות זו הכא דקושי' דמקומא ודבחר' לא קאי אלא לרב הסד' ובפשיטו' בלא פלוגתייהו ה"ל למירמיה שונג אשונג דב' משניות הללו אפשר דר' נתן לא דייק ומלמלא מלשון שונג דחוק דבעי' אלא ומלמלא כבר קודם שחרס ותו לא מידי מכל' הכי דקדושין מיהא מוכחא כמ"ס במ"ק ע"ס ודו"ק :

בתוספות בד"ה לרב נתן כו' אבל לרב הסדא דמסוי ליה טבל כיהא כו' משום דלא פקיד קרא כו' עכ"ל לפום סברא דהשחא דהיאא גירויא הדרי לטבלי' דמחוריינא לרב הסדא לא סייך למימר דמי אמרת הוא תרומה דשני' דפטע כולי' כדקאמר לעיל לרב הסדא אלא דלעיל מוקי לפי המסקנא דשאי' הכא דעדאורייתא תרומה מעליא וק"ל :

ע"ב בנמרא וס"ל ליה צ"ס לנ"ה כולי' וק"ל מתי לרדף התרנן לה דה"ק אימא כפשוטו דכוונה צ"ס הוא גם אחופה כמו שמתרן אחר כך בדברי רבי אליעזר אימא משתנדיל וכו' אף עלא נזכר זה קודם דבריו לשי' פירש החוספת כמו' כן כאמר אב"ט ויש ליישב ודו"ק : מהר"ס יט **בתוספות** בד"ה כיון דלא ידחו כו' דהא במת נוטה אם יש כהן וישראל עכ"ל ואין זו הרשיה מתרעת דהתם ודאי כיון דיש טעם גם ישרא ומוטל עליו לקובר' לא הוה מת נוטה לגבי כהן מש"כ הכא כיון דהוא ירית לה לא נוטל על הישראל לקברה והוה מת נוטה לגבי כהן וק"ל :

דף צ בנמרא לא שראוי לך וכו' וק"ל לפי סברת התקטן שמת יט כאן מייגדר מלתא אדך הבין הברייחא דלעיל חלו' שמועין ל"ל למילף בנקום שיש מייגדר מילתא הא אף בלא מייגדר מילתא הא שוקרין וי"ל דהא"כ דפרך הכי מתיודו דלעיל שמתרן מייגדר מילתא הא א"ל לומר כן דא"כ קשה הא כאן אין ים מייגדר מילתא ואפ"ה שוקרין וק"ל : **בתוספות** בד"ה אזיל כו' היינו לגבי הא דהדרי למרייהו ועולם תרומה כולי' עכ"ל ק"ק דהא ודאי אם הדרי למרייהו אין סברא דלא תמלט לכהן חלו'ן טהורין במקומן דלמה יפקיד הכהן ואם נאמר דמלט חלו'ן טהורין במקומן מאי קאמרי' דמה פטע הכהן שיש לנו להפקיד ממנו את טבא עבדי ליה לכהן דמלט ליה חלו'ן טהורין במקומן ודו"ק : **ע"ב** בחוספת ולינמור מיהא כולי' הא משמע דאפילו בלא נביא שרי כולי' משום מנדר מלת' כו' עכ"ל ק"ק אחאי' לא חקשה להו אגופה דברייתא דהכא דילף ליה מחלו'ן שמועין דהיינו לנביא ולאו דמסיק משום מנדר מלתא הא ל"ל קרא דהא מה"ט פירש בלא נביא שרי לנ"ד לעבור ובתרוסם טכחו יתישב ודו"ק :

דף צא בחוספת בד"ה ע"ס ב"ד הוא כולי' אידי ואידי לא בעי גט ואי"ה מודה כולי' בע"א דתנא כולי' עכ"ל ל"ל אף על גב דלא פליג

ר"ס במתניין ברישא דלא בעי גט הא שמועין ליה דברייתא אבל לעינן תנא ע"כ דר"ס מודה ברישא מדנקט גבי' בשלא בראשו כ"ד דתחזור משת' הא בראש' כ"ד מודה דתנא כדקתני ברישא :

ע"ב בחוספ' בד"ה היה במזרח וכח כו' אפי' סינה מקום עדים דיעבר' כמר כדקתני כו' שמת' אחרוהו כו' עכ"ל עיין בהדום בשם הרן דמיי לראיית' וכחצט ליישב טעם דבריהן וכלן לא יתישב כי ע"ס ודו"ק :

בר"ה כל הערויות כולי' ס"ד דכוכסם סייך למימר איבעי ליה לאתמוי כו' עכ"ל בכמה מקומות איכא הכי כוניה דמסוי מפירכא קמייתא ופריך בתר הכי מלאחרי דמחלנו גמי' בהכי ולת' חסו החוספ' על כך ואפשר דהיינו היבא דכולהו פירוטת סתמא דט"ס היו דכולהו כהדדי מקמי' להו וט"ס אהדר להו דכולהו בהך סיניא מיתרנו אבל הכא דכולהו פירוטת דאמוראי כינאו קשיא להו מפיר' כיון דחזא אפי' דהך דהכוכסם אפי' יצמחו כו' פריך דפרך גמי' מתרלא בהכי לכן רבא ורב' אפי' ורבינא דמיי בקמייתא דמיתרלא איבעי ליה לאקרוי' לנישא' הכי גמי' מיתרלא בהכי ועוד נראה דהכי חסו טפי' לכן משום דהא ט"ס מבייא המפניות כסדר המפנה כמ"ס החוספת לקמן והיינו דהך דכל הערויות כולי' מתני' במתני' בפ' האורק קודם הכי דהכוכסם אפי' יצמחו כולי' וכן הך דסינה שמו וסתה כולי' במתניין קודם הכי דכתב סופר כו' מיהו קשה לפי זה לרב סיני אמאי פריך מסיפא ולא פריך מרישא דלעיל מיהו דקושיא דרישא עדיפא ומסיפא דלא סייך ברישא כ"כ איבעי ליה לאתמונה כמו בסיפא וכן קשה לרב אקושיא דרישא עדיפא ומסיפא דלא סייך ברישא כ"כ איבעי ליה לאקרוי' כמו בסיפא כמ"ס החוספת מיהו כהא' יש ליישב קת' דודאי ט"ס מסדר הקושיא כך לפי סברתו אבל רבא אי"ל ליה סברא בהייסך טפי' איבעי ליה לאקרוי' אם יש בו סיני טעם מש"כ בכתב סופר כולי' דאפשר דקרא ועיילא לבי ידיה וחלין כו' כתיב' הח' לעיל ודו"ק :

דף צב היבא בקרבן כולי' דברי רבי אליעזר כולי' עכ"ל דכתיב ר"ל לא היינו ר"ל דלעיל דסבר דטעות הוא ובנישחא ע"פ ב"ד גמי' חייב חטאת אלא דמד מנייאו רבי' אליעזר בן הורקנס וחד מנייאו רבי' אליעזר בן שמוע וק"ל :

ע"ב בחוספת בד"ה אבל חכמים כולי' ואי' איירי ברישא בעדים ולכן לא קנסוהו אם כן ברישא כו' עכ"ל ר"ל בנישחא בעדים ואפי' מרי אחריני ואכתשוהו ובעדי' הזמה כדלקמן דל"כ חקטי' מאי חזית דסמכת אהכי קאמר אהאייעודו כו' כדפרך לקמן ור"ל דאם כן ברישא למה קנסו כו' דהראשון והאחרון לא יהיו מנזר לרבנן דלא הוי מנזר מחייבי' לאוין ולקמן דמוקי ליה בתרי' ומרי' ובעדי' הזמה דהוי מנזר הראשון והאחרון היינו לרבי' עקיבא במתני' לאוין גמי' מנזר האה ודו"ק :

דף צד אגורה באהלך עולמים וכו' שפתוחיו נעוה בקבר וכו' כדומר של ענבים וכו' ונראה צוה היה כוונת יעקב במ"ס כי אמר אל בני אבל שאלה ע"פ מ"ס ר"ס סכל מה' שלמד יעקב משם ועבר מאד לו אם כן נלמער כמו שנלמער דוד וביקש שיאמר שמועה ומפיו ואמר עכשיו נכטרך יוסף מן העול' אי"כ לא יהיה מי שיאמר דבר תורה משמי' ואבד אל בני לשאל כאבל שאכור לו לדבר מדכתיב ועל שפס יעשה כך לא יהיו שפתוחי' מדברי' וצוה מיושב גמבי' בכימון לא אמר אבל שאלה חלא בינון שאלה וזוהי יעקב שאמר אומחה הפעם אחרי' דאותו גמי' עפ"ג שפתוחיו נעוה בקבר כאלו הוא חי ומיילא אמר עכשיו שערך חי אי"כ יהיה מי שיאמר שמועה משמי' ואמחה הפע' הזאת אבל אחר כך בקבר יהיה כאלו חי וזוהי הכוונ' מ"ס במגילה ששלה לו יין וסן ע"פ הירושלמי' הוכח צעין יעקב מסכת שקלי' על גמ' זו מה הנאה יש לו בר' מירא אמר כהדין דמיי קונטין רבי' יחא אמר כהדין דמיי חמר עתיק אף על גב דשתי' ליה טעמיה בפומיה ומיילא אמר שהודיע לו ספירט ממוט' בפ' עגלה ערופה להודי' כי דייין ליעודו בידו ולא טכח כלום מלימודו עמו ומיילא יהיו שפתוחיו דוכבות בקבר כאלו

וכזה מיושב הכתיבה טעם וימאן להתנחם ויאמר כי ארד אל בני אבל וגומר דקשה מה כתיבה טעם האמירה הזאת על וימאן להתנחם ולפ"ז מיושב שאמר על יוסף עלוהו אפטר שתקבל תכחומן אבל על זה מיהא קבר כאכל שפתוחיו סגורים על זה אינו סייך מתחומין :

סליק מסכת יבמות

הרושי הלכות מסכת גיטין

לו

ר"ה כתב בכתב ידו כולי מלי חספסא יש בכתב בכתב ידו כולי ר"ל דהרי כדן יש לבעל פירות עד היום סהכר בנט גס דאם יאמר הזמן לא תקח חספסא הגט מן הבעל מאחר שיגיע לה ריעופא מזה ודברי מהר"ם כאן אך לומר דהרי כל עלמו של התקנה היא שלא תפסיד חספסא ולכן באין בו זמן פסול כשביל שיכול ליעב מזה הפסד לאשה ואם כן איך יעלה על הדעת לתקן שלא חננה הפירות ממשועבדים שבדלתי יבתי לה הפסד ודוק :

ר"ה רבי אליעזר כולי משמע דאין עליו עדים כלל כולי וכתב בחידושי הלכות דמשמע אפילו לא כתב בכתב ידו דגם בזה מקרי עדות וקשה לפ"מ מגיל למקשה להוכיח רבי אליעזר סבר דאפילו לכתחילה כשר מדפליג עם ת"ק ואימא דבהא פליגי דת"ק סבר דוקא בכתב ידו ואין עליו עדים כשר ורבי אליעזר חולק דאפילו אין עליו עדים כלל דהיינו גס אינו כתב ידו אפי"ה כשר ואפשר לומר דזה רנו התוספות במה שכתבו מיד ונראה גרי"י דאף לכתחילה כולי ודוק :

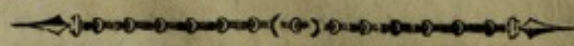
ר"ה ד' בנתי ומעיקרא מ"ט לא חוקינן כר"י כ"ו וקשה תיסקי לנפשיה מה החזיל להקשות מאן האי פנא ולמה לא חוקינן כרבי יהוד' ודחק לומר שהוא מקטן אחר ויש לפרש דהכל הוא מדברי רבי אשי שפירך הא מני ר' יהודה ולמה לא חוקינן' אחס כרבי יהודה הלא דבר פשוט ומתוך התרנן לעיל דיותר ניחא לאהדורי לאוקמי כרבי מאיר וכו' אליעזר ודוק :

בתוספות ד"ה מודה רבי אליעזר כו' גורנין לא יכתבו גס לשמה כו' מהר"ם האריך כאן ליישב זה מ"ם בתוספות לעיל אליביה דרבי מאיר דלא חייסין ליה ודבריו דחוקים ואם לא כאמר דחולקים ר"מ ור"א בזה ואין זה סברות הפוכה כמ"ם מהר"ם דפליגי בתרווייהו וכל ליישב דלר' מאיר העיקר עידי חתומה וכתיבה לא איכפת לן ולא מידי ומיילא ליבא למיגזר כתיבה אטו חתומה משא"כ לרבי אליעזר אף דהכתיבה עיקר עם עידי מסירה מ"מ כיון דגם עידי חתימה לפעמים עיקר כשמתו העידי מסירה או הלכו למדינת האם כמ"ם התוספות במקום יש למיגזר הא אטו הא גס איכא למיגזר דהיינו למטעי לומר שעידי מסירה עיקר וגם בכתיבה לא איכפת לן כמו דלא איכפת לן בעידי חתימה אש הוא לשמה ודוק :

ר"ה ה"ג רבי יהודה א"ג דכריש פ"ב ת"ק דברי יהודה מתוך כו' עיין בפירושים על זה כל אחד האריך ולדברי טולס קשה מה שהקשה מהר"ם אומ"י לא הקשו התוספות ממתניין דקיימנן בה גופה דבסיפא קטק רבי יהודה דקס בנזרח כו' ומיילא כשעמ דת"ק לאו אינו רבי יהודה ואף גס לפירוש מהר"ם עלמו אינו מיישב לדך הביטו התו' קושיא זו במתניין נופה והלא הת"ק דמלך פ"ב פליגי עם רבי יהודה דקס אלא דרייסי ליישב דבהא לענין פ"ב סבר כרבי יהודה ולענין דקס פליגי אש כן גס ממתניין דבפ"ב לא קשה כלום דיש ליישב כמו כן וע"כ נראה לומר דודאי ה"ה דה"מ התוספות להקשות ממתניין נופה אך דיותר ניחא להו להקשות דשם איירי ת"ק ור"י תרווייהו בדן של בפני כתב ואם כן יותר נראה לפרש דקושיא התוספות דעל ת"ק דבפ"ב אכתי קשה קושיא הגמרא מאן האי תנא דסבר דלר"ך כתיבה וחתימה וליכא לתרן רבי יהודה היא דהא ר"י איירי בסיפא בדן זה של בפני נכתב גס יש קת ליישב דמתניין אינו הוכחה כלכך דשפיר איכא למימר דת"ק היא רבי יהודה ולא פליגי עם רבי גמליאל רק בתגר ולא ברקס ודוק :

ר"ה ומ"ס לפי כו' עיין מ"ם מהר"ם ולדידי קשה אחרתן למה דלך לומר דטעמא דרבי אליעזר שלא תחלוץ בין סבא לסבא זו דחולקים ת"ק ורבי גמליאל בשכיחי אימא דגם רבי אליעזר חולק בזה אלא מאי אינו לומר דהתרן סבר כל כמה דאפשר לומר דפליגי דברב אחר ולא בשכיחי יותר עדיף אש כן גס על המקטן יש ליישב כן דטעמא דרבי אליעזר סבר הוא מסוס דלא סכיחי ועל ת"ק ורבי גמליאל יותר עדיף אי איכא לאשכוחי דפליגי בסבר' אחרית' וגם קושיא החידושי הלכו' אינו כלום דסחה מ"ס באלהראות לנו מאי טעם דרבי אליעזר בין למקטן לתרנן ודוק :

ע"ב בתוספות ד"ה אי מההיא כו' דהא כהדיא קמני אינו לר"ך דמטמ' לכתחילה כו' מה שהקשו החידושי מהר"ם דאש כן לייתי הסיפא לחוד דאינו לר"ך ולא לשמענין הריוק דרישא נראה דאינו קושיא ד"ל דהמתני' תני לא זו אף זו לא זו דבדיעבד יותר בתי' אלא אפילו לכתחילה אינו לר"ך ומה שהקשה עוד מהר"ם דהא רפ"י כתב כהדיא קמ"ל משנה יתירה דסופא דלא לר"ך אש כן פ"ע דממטנא יתירה הוא שמעין ולא ממה דקתני אינו לר"ך וכן בספר הכל' ואינו רואה טוס קושיא דגם כותב רפ"י הכי הוא קמ"ל האשנה יתירה דלא לר"ך והיינו משמע לכתחילה ומ"ם רש"י מלת לר"ך הוא לשון המתניין ולא מדברי רש"י ודוק :

מסכת גיטין

ר"ה ב בתוספות ד"ה המביא כו' משום דברוב מקומות כולי ומ"ם צפ' המקבל וכן לניטין קחה היינו משום דמנכח מנייה וביה דפ"ב איירי בנט ממון משא"כ היכי דנקט סתם ולא נכתב איירי בנט אשה וק"ל :

ר"ה אף המביא כו' והא דתקן כולי וליכא לתרן דאיירי באותו רקס שבא' דא"כ ה"ל לתנא לפרושי כי היכי דלא נטעו להקל בכתב סבא מרק' של ח"ל וק"ל :

ע"ב בתוספות ד"ה הוי דבר שבערנה כו' משום דבהאשה רבה בשאר איסורי כולי וקשה לפ"מ מה תקסי הוי דבר שבערנה אימא כאן אינו רק גיטי תלחא בעלמא ולכן כני בעד אחד אף שהוא דבר שבערנה בשלמא בלא פ"י של ר"י כאן הייתי מתרן דלהכי נקוט הגמרא תרי חומרות דהיינו איתחוק איסור וגם דבר שבערנה כדי לסחור סבא זאת של גיטי מלחא דאשפ"ב כיון דאיכא תרתי לא ליכני בחד אבל לפר"י דקושיא הגמרא הוא בדרך אפ"ל דאיתחוק איסורא כאלן אחתי הוי דבר שבערנה א"כ קשה ויש ליישב ועיין בספר בן לב חלק ג' ודוק :

ר"ה ג בנתי ובין דבי אמרי ידעין מהימני אחי לחלושי כולי לפי פרש"י קשה למה אינטרדו לתקן לרבא שיאמר דברים נוספים בפני נכתב ואי לא אחר פסול אף שלפי הדין אינו לר"ך רק כשביל אחי לחלושי יות' ה"ל לתקן דידעו לא מהני אף שמתן הדין הוא כשר כדי דלא אחי לחלושי ולא לינטר' לומר בפ"ב בשלמא לפי רבינו מנחם יש ליישב דחיישי' דלא אחי למטעי לומר בשנים דמועיל ידעין מאחר שמינו בקיים שטרות דעלמ' דמהני וא"כ לא יועיל תקנה זו ולכן תיקנו באופן אחר לחלושי לפי פרש"י קשה דגם במקום אחר אינו מועיל ידעתי בחד א"כ ליכא למיטעי ויש ליישב ועיין בספר הכל' ודוק :

בתוספות ד"ה הכא בפני כולי ומ"ם ואמאי לא מהכי ידענו כולי לפי גיטת הה"ם דריש ידעתי יש לפרש קושיא התוספות דאכתי תיקמי מ"ל לרבה לומר ולפרש מתני' דהית לה חילוק בין בפני ובין ידעתי דילמא הטעם משום קיום ולית ליה חילוק בין בפני ובין ידעתי שרע בפני יותר אך לגיטתו ה"ק מאי קושי דילמא לרבה קשה למה נקט בכל מקום בפני ולא נקט ידעתי אלא ודאי דהטעם הוא משום לסמוה ולרבה נקט לאו דוקא בפני ויש ליישב דא"כ ה"ל ל"ם לומר כך בקיור ורבה מ"ט לא אחר כרבה אחר לך א"כ לייתי ידעתי וק"ל מיהו גס לפי חידושי הלכות ומהר"ם דקושיא התוספות הוא לפי פי' רבינו מנחם יש להקשות מ"ל לתוספות דרבה ורבה פליגי בידענו או מהני דילמא תרווייהו סבירא להו דידענו מהני אך בהא פליגי אי ניתא כיון דנבי שנים מהכי ידעין כמו בעלמא אחי לחלושי גס בחד אי לאו ויש ליישב וק"ל :

בא"ד משמע ליה לרבה דידענו לא מהני כולי לפי פ"י מהר"ם שהבין דהאשמועות הוא מדנקט בפניו ולא נקט ידענו ולרבה ז"ל דלאו דוקא א"כ מאי לריבי הש"ס להאריך ה"ל גס אידעתי כך וכמ"ם לעיל דרבה דייק מדנקט בפני ולא נקט דעתי כולי ולכן העיקר כמ"ם בחידושי הלכות דהמשמעות הוא דנבי שנים אין לריבי לומר כלום גס ידענו אין לריבין ולכן ליכא להוכיח כך הכל מדנקט בפני דנבי חד עכ"פ לר"ך לומר או בפני או ידעתי ומיכא למימר דלאו דוקא נקט בפני ודוק :

ר"ה מאן האי תנא כולי דהא כיון דלר"ך לומר בפ"ב משום לשמה כולי וק"ל אכתי כיומא דאילו נהכי ידענו הייתי אומר דאין לר"ך לומר בפני נכתב נוסוס לשמה רק כשביל דלא אחי לחלושי וכטעם של רבא לכן הולרבו לתקן דידענו לא מהני ומיילא לא אחי לחלושי וא"כ ע"כ הא דלר"ך לומר בפ"ב היינו משום לשמה ויש ליישב ודוק :

ע"ב בתוספות ד"ה דתקן אין כולי כיון דדיעבד כשר לא הוי מתקנין לומר בפ"ב כולי אף קשה לפי מה שכתבו התוספות לקמן בסמוך ד"ה אי מההיא כולי דתרי מיני דיעבד הם דהיינו אש לא ראה הכתיבה בדיעבד אי יש ליתן הגט ועוד דיעבד אש כתיב הגט כשר א"כ מאי פריך מר' אליעזר דאמר כשר כו' דילמא היינו בדיעבד אש כתיב אף שעדיין לא נקט אפי"ה סבר רבי אליעזר דכשר ובמתני' דתיקנו דל"ל בפ"ב היינו אפילו בדיעבד שלא ראה הכתיבה אפי"ה פסול מליחן והכא גבי ר' מאיר יש לתרן דייק המקטן מדנקט ר' יהודה לומר אין כותבין ולא נקט אין נותנין אש כתבו במחורב לא ודאי דס"ל דאין חילוק בין אש כשר טוחה הגט ללא נותן אבל גבי רבי אליעזר קשה ויש ליישב ועיין בספר הכל' ודוק :

הדרושי הלכות מסכת נישין

חידוש בשל חרם אפילו אינו נקוב בנקוב וז"ל החוספות אח"כ ואפי' ספיר דחסס ספיכא של עץ היא ר"ל דהשתא אין נרדף לתרץ דלתי לאשמעינן חידוש דבשל עץ אפילו אין נקוב בנקוב רק הא דלא תתירך הא הוא בשל חרם ובאין בנקוב כו' משום דחסס ספיכה של עץ ולכן לא רצה לאוקמי תרתייהו בשל חרם והא דכתבו החוספת אח"כ והכל לא מני לשתיהו כאן בשל חרם כאן בשל עץ א"כ כאן בנקוב כו' היינו עכ"פ יותר עדיף לתרץ כאן בנקוב מתירך של הא רבי יהודה הא דבאין עמוד יש לפרש מה שכתבו אח"כ א"כ כאן בנקוב היינו לפי פרש"י ודו"ק :

לעיל בתוספות ד"ה הא רבי יהודה כו' דעלי' קרקע סתתיה בר זריעה ורואי להתחייב לכן עליה אין חיוב במעשר מה שאין סיך לומר כן בספיכה ודברי בן לב מנומנם בזה ע"ס ודו"ק :

דף ח ע"ב בתוספות ד"ה בשידה חיבה כולי ומושמע כרבי יוסי אחי' בפשיטות כו' ר"ל קוסיות הגמרא והאמת עפרה טמא יותר מושב כפשוטו לפי ר' יוסי דמתיר בלחך העמים אפילו בשידה ומ"ש בקוריא רק לפי רבי יוסי קשה קוסית אחרת למה אמר גבי קוריא כן הלל אף בלחך העמים כן וזה טעם לתרץ ברוכב על הסוס או קרון בחידושי הלכות דנחמא בזה ללא טורח ודו"ק :

דף י ע"א גמ' א"ה מתי ארי' חד כו' בבן לב מדקדק לישנא דמי הכי אינו מיושב ולדידי יש ליישב דבשלמא אי אמרינן בשאר סטרות וכו' איירי בגמרא הדא או דלחוק או מלא לחוק כל קשה מה ארי' חד כו' ר"ל דגדינן נט אטו שאר סטרות ולא רט לחלק ליהיה ה"ה אפי' בשני עמוד' לאפוקי עכשיו דזה איירי באחזיקוהו בלא אחזיק אין סיך כאן גזירה הא אטו הא וק"ל :

שם בגמ' לעולם ר"ל וכונן דחסיס ישראל לבסוף בבן לב הקשה אמאי אינו מתירך רש"ב"ג היא ובדלגל אחזיק וכונן דחסיס ישראל לבסוף ומתירך דחסיס ומתירתייהו קטט ובעיני נראה ללא רצה לתרץ דרש"ב"ג היא והיה מוכרח לפרש דרש"ב"ג פליג עם הת"ק בתיובתה לחוד וכבר דלל מהני ובאמת מוספק הגמ' בזה ויותר מסתבר לומר דרש"ב"ג וטרה בתיובתה מכ"ס אחזקה לחודא וכמ"ס התו' ודאי התקטן לא רצה להקשות קשיא זו ארש"ב"ג דשאר סטרות גמי' משום שמה קבר רש"ב"ג דתיובתה לחודא לא מהני אבל גמ' אינו מחליט הדבר כך ודו"ק :

בתוספות ד"ה אי ת"ק כולי ה"ל למינקט ספיכה כספר בן לב הגיח בקיטוס מה שספקה בחידושי הלכות הא ליכא לנימור דלחכי קטט תרתייהו לאשמעינן דתיובתה לחודא מהני כו' אפי' בחידושי הלכות מתירך דא"כ יותר עדיף לאשמעינן כמה דברי דתיובתה לחודא א"כ לפי זה ה"ל לתוספות לתרץ בקיטור דאי חזקה לחודא מהני ה"ל למינקט כתיובתה לבדה ומכ"ס יהיה חזקה לבדה ויש ליישב ודו"ק :

ע"ב בגמ' מתי קמ"ל חיבה כו' בבן לב תקשי כיון שהקשה אח"כ ותיירלף כו' א"כ הא ספיר קמ"ל דלא חשיבוי' רק בחד ולא בתרי ומתירך דתרי ומקטינן הם ולדידי לא קשיא כלום דודאי קשה נט למינקט הקושי' סמקסי אח"כ ותיירלף ויודע תירך רק עכשיו מקשי מתי קמ"ל דתי"ק לא באשר רק בחד הא בהדיא קא קאמר הת"ק עד אחד וק"ל :

בתוספות ד"ה חספא בעלמא כו' אבל אין לומר דלחכי חשיב חספא כו' דכשרין אפי' כתיבתן וסחימתן עכ"ל דהשתא לא עכבי כו' במהרי"ם הכיה בל"ע ליישב דברי התוספות ובבן לב מתירך בזה ובעיני היה נראה לומר דמ"ס התוספות דהשתא לא מהני עידי מסירה כונת' דאין לריבין אטו לעידי מסירה כי בלאו הכי כפרים ואם כן אין מועילין ולא מעלין ולא מורדין העידי מסירה ואם כן ע"כ איירי בלא עידי מסיר' וה"ה סטר מתכה איירי בלא עידי מסירה מדכ"ל אותו עם שאר סטרות מיהו אין נראה לומר דבחסס נקטו התוספות כאן אפילו כתיבתן כו' וכן אחר כך חלל בכתובת ישראל ולפ"ז הוא ללא טורח נט דהשתא ולכן נראה דכונת החו' היא דמ"ס השתא לא מהני קאי אגמ' מאחר שנכתב ע"י עכ"ס לא מהני עידי מסירה והיינו מדכ"ל מתנה עם שאר סטרות איירי אפילו כשכתבו עכ"ס כמו שאר סטרות ואם כן ליכא למימר דאיירי במתנה בעידי מסירה דומיא דגט דאיירי כך כמו שתירך הגמרא לעיל דהא ע"כ מתנה וגט לא איירי בגוונא חדא דהא מתנה איירי אפילו ככתבו עכ"ס וגט לא איירי כך דהחסס לא מהני עידי מסירה ככתבו עכ"ס וממילא כיון דליקן איירי בסניגון אחד נט אין לומר דמתנה איירי בעידי מסירה דומיא דגט ועל זה כתבו ספיר דהא לקמן כולל נט עם שאר סטרות אף על גב דגט איירי דדוקא בכתובת ישראל ולא שאר סטרות איירי אפילו ככתבו עכ"ס חלל כל חד כדכ"ל וה"ה ליכא למימר דשטר מתנה איירי דומיא דגט לענין עידי מסירה אבל לענין כתיבתה לא איירי בגוונא חדא רק כל חד כדכ"ל וזה בכתבו ישראל ושאר מתנה איירי אפילו ככתבו עכ"ס ודו"ק : מיהו אחר העיון לקמן בסמוך בנימרא דשטר אפ"ק א"כ לפרש כפשוטו דאיירי סכתבו עכ"ס כלשונם של העכ"ס ממילא לא מהני

דף ה ע"א בגמרא והא חשה דלא סכימה ותכן האשה עממה כו' וקשה מ"ל לנקטן דהכא דמתניתין איירי בלאחר שלמדו דילמא מחכי' דהאשה מיירי קודם שלמדו בשלמא מקטן לעיל יש ליישב דקבר דמתניתין דאינו יכול איירי לאחר שלמדו ה"ה מתניתין דהאשה מיירי כסניגון זה וכמ"ס התוספות לפיכך כאן דלא כוכר דשום מתני' איירי בלאחר שלמדו רק האב"ע דשמואל הוא בלאחר שלמדו אם כן מ"ל דמתניתין דהאשה איירי בלאחר שלמדו ויש ליישב דהוכחות המקטן הוא דשמואל היו ליה לפרש דבריו באב"ע שלו דאחר שלמדו קבעי אלא ודאי דשמואל סבר דנט משניות איירי בלאחר שלמדו ועלה קמבעי בשנים א"כ נט מתני' דהא"ש איירי בלאחר שלמדו ממילא ספיר קא מקשי והא לא סכימה ודו"ק :

שם א"ה בעל כמי כו' יש צעירי לפרש לשון א"ה בשלמא בלא אלא הסברה שלא חתוק הייתי מתירך דבני שליח אחר חיישין שמה לא נעשה הגט כהגון וכהלכתו משמע כשהבעל מביא אתרין מדרתה עממו להביא ודאי מדקדק בכל הלכות גט סיהיה כהגון אבל עכשיו דחסי' שלא חתוק הם כן גבי בעל ימא' הכי ומתירך אין הטעם שאטו חוששין לשום דבר רק שלא יבא הבעל ויערער וכשהוא עממו מביא מיט סיך זה ואין סיך לומר כאן שלא חתוק ודו"ק :

ברש"י ד"ה אנה להקל עליה מתחילה שלא תזקק לעדים כו' דבריו דריכוס פירש ובספר בן לב הכיה בל"ע ולדידי יש לפרש דודאי קשה לרש"י דהלשון קמא להלכות משמע ע"כ הולכו לומר בפני נכתב בסביל איזה קולא ולכן מפרש מתחילה כסנתקן סאומר בפני נכתב היה להקל שלא יטען לעדים שיאמרו הנעשה לשמה לרבה וה"ה לרבה טמא היקק לעדים שימקיימו הגט ודו"ק :

בתוספות ד"ה א"ה יכול כו' א"ד לא פלוג בין למדו ללא פליג כו' מהר"ם האריך ליישב דברי התוספות ואינו מתירך כלום מ"ל לתוספות לומר פ"ש איזה סברא לומר לא פלוג וגם בספר בן לב ולדידי נראה לומר דר"ל לשיטתו של דקבר דלרבה יותר חשיב לומר בפני מקיים בתחתין אפילו אחר שלמדו וא"כ כל הוכחות המקשה הוא מדבעי שמואל לריבין לומר בפני נכתב או אין לריבין' אמאי לא מבעי יותר עדי' מי לריבין קיים מי לאו כיון דאיירי בלאחר שלמדו ודאי דאין נרדף המירה רק בקיום חותמי' כפי חלל ודאי דמבעי ליה אפי' אחר שלמדו מי לריבין לומר דזוקא משום לשמה דלא פלוג בין קודם ובין אחר א"כ גם בחד יכול לומר זה וזכו מיושב כמי שיש להקשות מתי קוסיות והא חשה דלא סכימה ותכן האשה עממה מביאה גיטה ודריכה לומר כו' והא טבל לתרץ דבני מתני' דאשה ל"ל בפני נחמס משום קיום ולא משום לשמה כמו אליב"ה בד"א ולפ"ז מושב דמדקדק מנדקט נרדף האשה לומר בפני כולי ולא אשמעינן דאפילו בקיום כפי חלל ודאי דהטעם דבאשה לריבין לומר הוא משום לשמה וקמקשי ספיר אף ק"ק לפ"ז לעיל כי מתירך קוסיות הגמרא גבי מהגמוניא להגמוניא לרבה חיהא לרבה קשיא ומתירך רבה חיהא לרבה אמאי לא פריך א"כ למה קטט דמהגמוני' להגמוניא נרדף לומר אמאי אינו משמעינן דבקיטוס כפי בלא אמירה כמו שמקשי כאן ממתני' דהאשה ויש ליישב עוד דהתקטן דכאן סתם עממו אח"ס לעיל ממתניתין דאינו יכול דע"כ מייסקתא לאחר שלמדו וממילא ה"ה דמתני' דהאשה איירי בסניגון זה משא"כ מתני' דהכא דהמביא לפי פי' ר"ס ודו"ק :

דף ו ע"א ברש"י ד"ה אימור גמי דשמיא משום דשכיחי מתיבתא כו' וק"ל מ"ל לדיוק כך שמה מתי אפי' רב לבבל למדו להיות דבקיטוס לשמה כולם דא"ל דסבירא ליה לרש"י פשוט דמיימות יכניה היו אמירי לשמה דא"כ יש להקשות קודם שמתקין רבה חיהא לרבה אמאי לא הקשה ר' ירמיה עמיה' זו דמעכו ללשון דאף בבל בכלל ואמאי והא נמיירי זאם נהרין דס"ל אט קודם שכתב רב לבבל לא היו בקיאים לשמה א"כ יש לגזור שמה יחזור לקולא כמו אחר שלמדו בלא לאחר שתירך הגמרא לעיל גירה שמה יחזור לפ"ז יש להקשות דנט לענין מתי' לקיימו יש לגז' שמה יחזור לקולא ולמה יהיה מתי' לקיימו חלל ודאי לריבין לומר דשמי כשנעשו מביח מתיבתא לא חיישין לזה ויש ליישב ודו"ק :

בתוספות ד"ה מתי אחא רב כולי ומפרש ר"ס מתי אחא כולי וק"ק מ"ל לנקטן להקשות שמה כונת המימרא הוא עבי אחא רב כפרש"י ויש ליישב וק"ל :

דף ז ע"א ברש"י ד"ה וכן נזחו כולי גונו מהם ללדקה וירבו כולי בספר בן לב דחוק ליישב מ"ל לרש"י דהנמשל הוא סירכה הנמונ דילמא אינו רק לענין לעבור מדינה של גיהנם והיאחר נראה להגיה סל"ג גזוז מהם ללדקה ויעברו וק"ל :

ע"ב בתוספות ד"ה ענין כו' ואחא לאשמעינן חידושי כו' ר"ל והא דלא מטיי' ומתקני תרתייהו בשל עץ דהא ודאי אף דספיכה היא של חרם לפרש"י מ"מ ליכא מתי של עץ כמו של חרם ומתירך דדונה לאשמעינן

הדושי הלכות מסכת גיטין

לו

דף יז ע"א גמרא טעמא דאין הגט יולא ח"ל אין וכו' ויש להקשות איכ אמאי אמר רב אחי דבריו אלו איפשא דמתני' דאפילו גט יולא כו' וליכא לשמע לפרס הרישא טעמא דאין הגט יולא כו' א"ל לומר דבריו אריש' ל"ס אלא שאין הגט יולא כו' ומוינה הוא שמעין דאיפשא איירי אף שהגט יולא מתחת ידי עידי החימה בשלמ' לדבריו הראשונים של רב אחי אינו קשה בהיסק דה"ל לאשמעינן דבריו ארישא דאפילו הגט יולא מתחת ידי עידי הכתיבה אפ"ה פסול משום דשנים לריבין סימארו כו' ומוינה הוא שמעין בקיפא יולא מתחת עד הכתיבה דה"ל פנים על זה ושינים על זה דיש לומר דיותר עדיף לאשמעינן רבוחא אפילו יש שני עדים על החתימה דהיינו עידי קיום אפ"כ כיון שאין כאן שנים על הכתיבה פסול משא"כ ברישא דהם השנים הן שלוחים אזל ל"ס על החתימה רק עד אחד אינו רבוחא כ"כ לפסול אף לדבריו האחרונים קשה ויש ליישב כיון דמתחלה יותר עדיף הים לר' לאשמעינן דבריו ארישא דמתני' לכן אחר כך כשחזר ואמר בהיסק מלוות דברים אמר גם כן דבריו ארישא לאשמעינן שחזר מחלו דברים הראשונים וק"ל :

ע"ב גמרא קטבר' יש לבעל פירות עד טעה נחיה כו' ויש להקשות אמאי לא אמר בהיסק קטבר' יש לנאש פירות משעת כתיבה ואם כן למה פסול רבנן נכתב ביום ונחתם בלילה אלא חדלי הטעם דרבנן הוא משום שמה יחפה ויש ליישב דגמרא סמך עלמה וידעה האמת דהיסק פלוגתא דרבי יוחנן ור"ל ממילא סבר רבי יוחנן עד שעת כתיבה מיהו לפ"א מאי נוקשי המקשן והא' איפשא שמעין הא ע"כ ידע התירוק ודו"ק :

פרק השולח

דף לב ע"א בגמרא לוימרא דבטל ליטנא דלכטולי כו' הא דלא מקשי ממחני חין לחרן דבמתני' יש לומר דהוא ל' עבר ואפ"ה בטל גיטא משא"כ כאן דנקט דומי דאי אפשר דהוא להבא דאם כן וואי פריך לעיל פשיטא הא שפיר אשמעינן דלא נאמין לו שבטל מעיקרא חין ליישב דהמקשן מוסיק בגירסאות של המימרא דרב ששת ולכן אמחני' אינו יכול להקשות כי שמה הנורים דברייחוח אמת ומשא"כ על הכרייתא קשה ע"כ פ' לדמיו ל' בטל ואי אפשי להדלי' ובמימרא דרב ששת מחלק ביניהם יהיה הגירסה אף סבייה ודו"ק :

בתוספות ד"ה איכו דלא טרה כו' נודמן אלא אשחו ממילא או שלוחו כו' דברי הידושי הלכות אינו מבין כמ"ס דתרווייהו בנודמן לא אנטרך כו' הא אף אי נקט שהוא בא' אלא אשחו לבד בנודמן חו לא אינטרך למיחני או שגלה שלוחו כלל דאינו יכול לחרן מ"ד איכו דלא טרה כמו שמתרן בגמרא וע"כ שיעור דבריהם לדעתיה כך הוא דה"ל למיחני בנודמן אלא אשחו ושוב לא גריך למיחני כלל או שגלה שלוחו ואם תאמר שהוא מוקם למיחני בדרך לא זו אף זו א"כ כן ה"ל למחני קידם אלא אשחו עלמנו או הוא נודמן ממילא אלא שלוחו וסלה אותו לאשחו ודו"ק :

בא"ד דתימא הוא לומר כו' הא דלא מוכיחין דאם כן מאי פריך קידם ל"ל הא איכא למימר דאחי לאשמעינן לאפוקי בודתן וכמ"ס הר"ן משום דאכתי תקשי מנ"ל לנתקשן באתא להקשות דלמא אחי להכי לאפוקי בודתן ולכן כחבו דתימא הוא מסבירא לומר כן ועיין בבן לב וק"ל :

ע"ב ד"ה מבוטלת כו' ומהי לא דבריו קיימים ולא הדרת לומר כו' מה שהקשה בחידושי הלכות והכיני בנ"ע אמאי אינו מתרן כאן הכי אינו מבין להא' החס' דמתרן הכי עכ"פ זה נשאר דלשעבר ומשמע ואהכו מעשיו שחס' הפקר דל"כ מ"ס מאי אפשר דלא אמר כלום ומשום שאינו מפקיד הסדה כו' א"כ ה"ה בטל אלא דמשמע לשעבר ומעיקרא ומודה כו' כמה שכתוב החוספת ואם כן ח"א לחרן כאן הכי דאכתי תיקשי הכרייתא דלכטולי משמע ודו"ק :

ד"ה חס' דיבור ודיבור כו' וכן גריך לומר דגט לא חטיב מעשה כו' בבן לב מקשי מאי ראייה מביא מרב ששת ארב נחמן דהא כהן מהרן הגמ' אליביה ושמה בהא פלגי רב ששת ורב נחמן ואין כאן קושיא דלמא ליה לגמרא לפשות פלוגתא דרוקה לומר לרב נחמן דאפילו ביטלו בפירוש הא' דלא כרב ששת וק"ל :

דף לב ע"א גמ' מה עדים שנים אף דיינים כו' וק"ל לפי מאי טרנה רב נחמן מתחלה להביא ראייה ממתני' ומאירי לבי פלוגי ופלוגי כו' משמ' דתרי נמי ב"ד הם א"כ אף הבין ל"ל מחני' דעלים לומר מה עדים שנים הא כלומר ממחני' דמוסרי ויש ליישב דרב נחמן לא דיק נדקתי עדים ודיינים שהוא' מיותר לומר דעדים דומיא כו' רק ממשמע' דמתני' דקתי עדים ודיינים בהדי' הדדי משמע דרומיא ממילא גם היא טוכל לומר

[ג] יט סכר

מהי עידי המירה אי לא ידעי למיקרי וכן מדברי הידושי הלכות כמ"ס בסתך על פש"י בההיא דטרטא שרפאה משמע שפרס דברי החוספו' כן דף לפ"א קשה אם כן גם כשאר שטרות פסולים אי איכס ידעי ודו"ק :

דף יא ע"א בחוספות ד"ה לפלוג וליחני כו' דלמא חס' דמתני' גזר כו' מה שמתרן כאן בחידושי הלכות הקושיא נהרס' ל' דפריך בין דמעיקרא נקט ערכאות ה"ל לפלוגי כולה בערכאות וממילא פסול דהריוטת נמי ומשמע מדיוקא דערכאות כו' אינו נראה דנבי גט לא חסר דברי רבי שמעון דדוקא בערכאות רק נבי ספר שטרות ואף אם טוכל לומר דה"ה בלא ערכאות נמי דק משום רבוחא דגיטין דפסול אפי' בערכאות נקט ברישא ערכאות נבי ספר שטרות אף יותר בקיטור יש לחרן דקושיא הנתקן הוא כיון דברישא מזכיר ערכאות ה"ל לעמוד בזה ולחלק בערכאות גופיה משא"כ שמה מוכהקים לא כוכר ברישא כלל ודו"ק :

דף יב ע"א בגמרא וחסה דבלא ספקה כו' וק"ל ח"כ מנ"ל לחלק בין עבד ובין חסה הא לא הוזכר בביריתא נבי עבד דאפילו בלא ספקה יכול לומר עשה עמי כו' ודוקא לומר דאחך עמנו אמ"ס מעשה ידי להעדרה וקמ"ל מ"ד כי לית ליה לא יהיב ליה כו' ויש ליישב וק"ל :

בתוספות ד"ה אלא דכתב לא תלקט כו' ויש לומר דהכא סבירא כו' הקשה בבן לב א"כ כן ל"ל לגמרא לומר דרבנן סברי דלא תלקט לו לעניו כו' אימא דבהא פלגי דרבנן קברי מוכה סברא ללא זכה העני ור"ל לית ליה האי סברא ולדידי יש ליישב דלא כיהא ליה לגמרא לומר דרבנן קברי מוכה סברא כיון דגם ר"א יש לו סברא מנו דאי בעי משקא אלא מוכה פסוק למדו שהוא סברא וק"ל :

בד"ה ה"ס לערי תקלטו כו' דאף על נכ' דאמר דמתנא וחיכו' מיהו יש להקשות כיון דלית ליה יהוא סברא מאי קשה כאן אימ' לאשמעינן דיכול לומר לאי מעשה ידך במוטותך אע"פ דלא ספיק ואלן בערי תקלטו הא דבלא ספיק לא יוכל לומר לאי מעשה ידך דעביד ליה חיחא טעי ודוקא לומר דמקשי בעיניהם העדפה לא אינטרך לאשמעינן ערי תקלטו כיון דעכ"פ אשמעינן רבוחא לעניו גוף הרין דיכול לומר לאי כו' וע"כ הכראה לומר דקושט' הוא דמוינה התירוק הכי הוא כמ"ס סו"א וחי' כו' וכו' מתורן מה שמקשין בבן לב ובחידושי הלכות אמאי אינו מתרן על קושיא העדפה פשיטא מ"ד וחי' עביד ליה חיחא טעי כו' הגם סלרדי לא קשה ולא כלום כיון שהחוספו' כתבו דלא משמע למוקשה דמסיה וחי' חגי העדפה דליה אם כן כל כמה שיש לתרן תירוק יותר מרווח מתרן דלא להכניס עלמנו בחידון שהוא נכר סברא לנתקשן אבל לפי מ"ס מיושב ספיר דגם לפי האמת גם התרן סבר דאין סברא דמשום וחי' חגייה עדפה דליה כונו לסברת התקשן ומ"ס החוספות אבל לענין העדפה כו' כוונתם לנתקשן דלעיל שהקשה העדפה פשיטא כיון דיו"ע סברא זו פל"ק' עביד חיחא טעי מאי קושטי פשיטא וע"א מתרין דלא משמע ליה כו' ודו"ק :

ד"ה ומ"ס אינו יכול דקתי התאחזי לחירות כו' הקשה בבן לב אמאי עבקשין החוספות ליישב לפי המקשן קושיא הולאנו יותר מקושיא חסני בצורה כו' ולדידי יש ליישב דהא חין גריבין החוספות ליישב דסבר' זו מוזכר אח"כ בתרן ואם כן גם לפי המקשן יש ליישב דסבר' סברא זו דגם לענין יכול חולקס דאף בסני צטרו' סב"י רבך דיכול לומר חו' פרנסתי כו' משום דאי לא יתנא מרחמי' כל כך כמו בשנים שאינו של בצור' ומכל מקום אינו יכול להקשות משעת מנייה דיכול לומר עשה עמי כו' כי שמה לאו דוקא ודו"ק :

ע"ב בחוספות ד"ה וכו' תימא כו' ואם תאמר ומה בכך מכל מקום כו' עיין בה"ס ג"ס כן לב מתרן כמו מהר"ל ולדידי לא קשה מידי דקושי' החוספות אינו מ"ד אמחני' כיון לטותן גט שיחרור לאחר הרי אומר שאינו רולה לאינו אח' העבד וע"א שפיר קאמרי רבנן דאוחו לענין עלמנו יכול לומר אף כשעדיין עבד שאינו רולה לוט' משא"כ כאן לענין תרומה דעדיבור סוה שטתה הגט שחרור לאחר אינו פסול מן התרומה לאוכלו במקום אחר וזריקת הגט הוא ענין אחר וכו' מהר"ק' לטון החוספ' בתירן סכתבו כיון דאפילו כו' יכול לפסול מן התרומה בענין אחד דוקא וע"א מוקשן לפי החי' של החוספ' קשה אמאי מודים נבי אשה שהוא חוב הא נמי איכא לומר הכי דבלאו הכי יכול לפסולה ע"י זריקת הגט ובבן לב מתרן כמו בחידושי הלכות דבאתת הן והן דברי רבי מאיר ומה לו עבד כהן ואשת קהן כו' כמ"ס בחידושי הלכות מיהו אינו מבין אף מיושב דבר זה גבי אשת ישראל ואין זה חוב לה דלענין תזכות אין לה חוב בגט שנתן סיכול לחוק לה גט דלא מ"ד לומר דעדיין לעלמא ומה בכך עכ"פ לא יתן הבעל מוזנת לאשתו כיון דאינו כאן ועריק להו ואין זה סברא לומר דאם תלוה במקום אחר יהיה הבעל חייב לשלם ויש ליישב ודו"ק :

הדושי הלכות מסכת גיטין

דסדר דקת"ל דל"ט כחוב בל' דיניס וחמתי עדים כו' מיהו הר"ן לא כתב כן ויש עוד ליישב ודו"ק :

ע"ב גמרא ומדאף כרסב"ג רב כר' ב' וק"ק א"כ מאי היה לרדף רבי אבא לפסוק הלכה כרס"ג רב צהא מכלל דפליגי והא רבי בעגמו חז' בו וטוב אין כחן פלוגתה ויש ליישב דאפשר דרבי אבא כפסק הלכות לא היה יודע ממש' דרב דימי אף רב יוסף וטוביה כיוון דלמי האמת חז' בו רבי וא"כ מומילא אימא דגם רבי צהא כיוון להאמת ופסק כרס"ג כג' מיהו עדיין קשה שמא כוון ר' אבא להאמת דהוא סברת חכמים דשום הדיינים דלא אמרין ככל מה כח ב' ד' ויהי ויש ליישב ודו"ק :

בתוספות ד' ה גריבי ב' ימסרה בו' אמאי תיקנו חכמים שלא יועיל כולי כתב בחידושי הלכות דבריהם חמומים במקום הזה דהא להאי אוקימתא מדינא אין יכול לבטל ולא משום תקנה וכו' ולדידי אחי' פסיר דאין כוונת התוספת כת'ס' למה תיקנו על תקנה של עכשיו שלא יועיל גם לחלו מניס מכח האחרים רק כוונתם על תקנת ר"ג שתיקן שאינו יכול לבטל שלא בפני שליח או אשה וה"ק כיוון דמדאורייתא קודם תקנת ר"ג היה יבול לבטל שלא בפני כל עשרה וא"כ למה תקנו שלא יועיל גבי שנים אילו שהן פלוחים ביטול למה יהיה תקנת של ר"ג על כיוצא בזה רק היה לו לתקן שלא יועיל לגבי אחרים שלא שמעו הביטול אבל לכל הפחות גבי אלו שנים ה"ל לאוקמי אדריס' שהיו קודם תקנה שלו ועו' חידושו שא"כ היו עושרים לתקן בכיוצא בזה שלא יועיל גבי אחרים ולכן תיקנו ודו"ק :

דף לר' ע"א ד"ה החם המונח בו' מדקדק בחידושי הלכות דמלת גופיה אין לו מקום כו' אף לגירסתם של' אע"ג דרב נחמן גופיה לא מפליג בו מומר מה שחזרו אח"כ וכחבו מ"מ רב נחמן ונפליג אליביה כו' הו' דברב נחמן קיימין כו"ס ו"ל דרב נחמן גופיה כו' א"כ מה דריבי לחזור ולומר מ"מ רב נחמן וק"ל :

בא"ר ארב נחמן דפסיק החם הלכה כחכמים כו' וקשה לט' מאי לרדף לפסוק רב נחמן כחן הלכה כר' בשתייהן כיון שכבר פסיק הלכה כחכמים גבי מוון מ"מ נבי חיקורא ו"ל חירי דלרדף לפסוק כרבי בחד' פסק סתם בשתייהן כו' דלוינו לרדף להאריך בשביל זה ויחד וכתבין שכתבו התוספת לתקן בדי' הלמנה אינטיריכה ליה וק"ל :

ע"ב בתוספת ד"ה והוא דלחזק כולי מקום כפיית הגט עיקר כו' ר"ל מדקתני בחד בבל ואם אמר אני פלוני כו' או שהיה במקום כולי והא' ודאי דבמקום אחר עשה לכתחילה דהרי אין ידוע רק שם אחד ה"ל באם אמר אני פלוני עם האס"כ וכו' התוספת ומהם נמי ושמע כולי ר"ל מדקתני שגרום אחי' שביהודא בשם הגלילי ואם איתא ששניהם במקום אחד ב' אודא ויחד ה"ל לאשמעינן רבותא דאפילו מגרם בשם שביהודא לבד אינו מגורם כדקתני בבבלי' שביהודא הנמ' כחן אלא ודאי בלחזק בברי' טעות במקום אחר ומגורם בדעבד אפילו לא כתב רק שם אחר והתוספת חירי שהכתיבה ונתינה אינו במקום אחד וכן בבבלי' דהכא ובחידושי הלכות דהק' עלמו בחסם ודו"ק :

ד"ה ויה איריא אימא כו' והוי חידוש בלמנה טפי כו' הולרכו לזה משום כיוון דכתב דהקושי' דה"ל למינקט בסיפא נמנעו מלהטביע זמא האמרי' מ' ס"ב אינו מתוך כלום אמנה אינטיריכה ליה הא יבול לאשמעי' שיש רבותא או בסיפא מומילא ולהכי כתבו כיון שיש רבותא בלמנה להכי נקט גם ברישא לאשמעינן שיש רבותא או ודברי החידושי הלכות אינם מוכיחים ג' דלפי דבריו אמאי לא תירך בקיטור שיש רבותא בלמנה חק' אמרו ומה קשה ית' ה"ל לאשמעינן אחר זמנו בלא תנאי ב' ד' על זה יש לתרץ חירי דהנה בסיפא נקט נמי ברישא כמו שחידושו התוספת עכשיו ולפי הבנתו ודו"ק :

דף לר' ע"ב נמי דמנן דגייז כו' ר"ל ודאי יש לחוש שיבא להחיר מילתא דחסר' אף נרב נחמן יותר ניחא ליה לתקן שלא יבא זימנן דגייז כו' וזה שנקיף חס"כ ואם אימא דאינו נרדף לפרט ליחוס דלמא חזלא כו' וא"כ מאי הוסיפו בתקנתם שהמנו סידור הגאון כיון דיש לחוש גם לרב נחמן שמא תזיל לחסם נהחיר הך מילתא דמיקורא ודו"ק :

בתוספות ד' ה גריבי ב' ימסרה בו' אמאי תיקנו חכמים שלא יועיל כולי כתב בחידושי הלכות דבריהם חמומים במקום הזה דהא להאי אוקימתא מדינא אין יכול לבטל ולא משום תקנה וכו' ולדידי אחי' פסיר דאין כוונת התוספת כת'ס' למה תיקנו על תקנה של עכשיו שלא יועיל גם לחלו מניס מכח האחרים רק כוונתם על תקנת ר"ג שתיקן שאינו יכול לבטל שלא בפני שליח או אשה וה"ק כיוון דמדאורייתא קודם תקנת ר"ג היה יבול לבטל שלא בפני כל עשרה וא"כ למה תקנו שלא יועיל גבי שנים אילו שהן פלוחים ביטול למה יהיה תקנת של ר"ג על כיוצא בזה רק היה לו לתקן שלא יועיל לגבי אחרים שלא שמעו הביטול אבל לכל הפחות גבי אלו שנים ה"ל לאוקמי אדריס' שהיו קודם תקנה שלו ועו' חידושו שא"כ היו עושרים לתקן בכיוצא בזה שלא יועיל גבי אחרים ולכן תיקנו ודו"ק :

בא"ר דאיכא לומר דמדי' אוחה על זה הכבר וחאלל לפנינו כו' וקשה לט' ע"א ע"י ע"ר ארב נחמן כיסת ודאי מישר לה כיון דידע סברת

או המקשן דלירי בכבר זה א"כ ודאי רב נחמן מוולק עם רב הונא בזה וסבר כסברת המקשן דככבר זה אין לחוש דילמא מישר וכו' קשה כמ"ס בסמוך ולמאי דפרישא דרב הונא פליג אמתימר אחי' פסיר דלעמיה' ליכא למסרף דאיכא לאוקמי בעל דעת רביס כולי וקשה אם כן הוה עגמו היה סבר דבעל דעת רביס אין לו הפרה רביס כן נמי ע"ר ארב נחמן דילמא סבר רב נחמן באמת כמו שהמקשן היה סובר ולכן נראה בת"ס בנב' נ"ב' ודאי מישר כולי לאו דבריו מקשן אחר הם רק הכל מדברי רב נחמן שאלו אפילו כיסת ואם תיקמי כיסת ודאי מישר אינו קשה דלירי דמדריין ברביס וטוב דרואי בבבל מקשי קושי' או שהקשנו דילמא לרב נחמן חירי בכבר זה מ"ס כ' דריב' התחילו חקן כולי ומתוך דלמא ניחא לט"ס לומר שיהיו מחולקים בבבבא ו' אס נאמר שאינה חוששות אם אינה עומד' באיכור כל' ימיה אבל לא הרגיש במה שהקשינו על מ"ס החוס' מקודם דאינו לאוקמי בעל דעת רביס כולי ע"ס ודו"ק :

בא"ר אף יבוליס להפר שלא בפני היתומים כולי מקשי בבן לב הא אחתי לא ידעינן דלרדף לפרט הנדר אם כן החסם לא ידע שהיא נדר יתומים או אחר ומתוך שם בדוחק ולדידי לא קשה כלום דהקושי' היא הא האשה לא תעשה כלום במה שתלך לחסם כיון שח"ס מופר אפילו בדעבד מסתמא גם האשה יודע' זה וא"כ לא אהיה כלום במה שתלך לחסם ומתריין דדעבד מופר ואם כן החס' לא יהיה יודע כלום וכיון שהתיר הכד' בדעבד מותר ודו"ק :

דף לו' ע"א בתוספת ד"ה אמר אחימור ס' ואיכא לתימר אדרב נחמן נמי קאי כו' ובאשר' מפורש קת' יותר ו"ל ולא לעמיה' דבכורות לתורה קאי אלא קאי נמי ארב נחמן כולי והיט' ר"ל שיש לפרט דבריו הניחא על המתיר' וזויה' דרב נחמן דלוקתי למתני' באדרין ברביס אם כן לא אולא מתני' רק אליביה דחד תנא ומתוך רב נחמן דלתיקן תנא חירי ומתיקין בעל דעת רביס אבל אחתי נוכל לומר דרב נחמן בעגמו סבר להלכ' דברביס ג"כ אין לו הפרה רק שזויה' לאוקמי מתני' ככ"ע ולכן כתבו דאיכא לתימר דהניחא קאי גם ארב נחמן עגמו עסקר דברביס אין לו הפרה כיון דלוקמי למהני' דלעיל בניסת מ' דוחק לזה הא אף חירי בלא ניסת ע"כ מ' אחי' ככ"ע אלא ודאי סבר להלכה דאין לו הפרה ברביס ועל זה ע"כ הניחא ח' רב נחמן סבר באותו תנא אבל לתיקן תנא קט' ארב נחמן ומתוך דרב נחמן אוקמי למהני' בעל דעת רביס ואם כן אין הכרע באיזה תנא סבר רב נחמן הלכה ופי' קאי נמי אלעיל אין סוף לומר דפרד' הניחא אמתני' דהכא ואלבייה דרב נחמן דהא אין קשה כלום דהא אחתי אחי' מתני' ככ"ע ולאחר תנא דסבר ברביס אין לו הפרה חירי מתניין בניסת ולתיקן תנא דסבר דיש לו הפרה חירי מתני' בלא ניסת וא"כ מאי פריך הניחא אלא ודאי דפרד' ארב נחמן עגמו מ' דחק' לאוקמי בניסת ובחדרי ברביס אלא ודאי דסבר דרין כן להלכה וא"כ הניחא למ' ד' בו' ונס' כפשוטו ומבאר דבריה' דאינו פריך על מתני' דבכורות אליביה דרב נחמן רק אר' נחמן עגמו מסב' כן הניחא למ' ד' בו' ובחידושי הלכות לא ראה דברי הרא"ש ודו"ק :

ד"ה מ' איכא מירי כו' דמוקר שטרותיו הוי מטעם כו' וקשה למה כתבו דבריה' אליביה דרבה הא גם לאכ"י קשה מאי לרדף לתרין בשביעית בזמן הזה כולי הא גם מדאורייתא אינו משמע במוקר שטרותיו למי פסדי' דלא קאי הקושי' אף עקד שביעית שהוא מן התורה אלא ל' דרש' דספרי עיקרא אמלוג על המשכן ויש ליישב ודו"ק :

דף לו' ע"א גמ' טעם בטרט שאין בו אחריות ככסי' כו' וק"ק עמי דוחקיה לפרט שלא בטע' באין בו אחריות אמאי לא נימא דטעם בטרט היינו מלוה על פה כפשוטו ובפטר סתם היינו בין אחריות בין שלא באחריות ונראה דקשי' להו דהוא כעין זה ואל"ל בהיפך הל"ל בין שלא בפטר בין בפטר ולהכי מפרטי' ולכן הקדים בטרט לומר דקאי ג"כ חאלל בטרט ר"ל שאותו פטר הוא שלא בפטר דהיינו בלא אחריות וק"ל :

ע"ב גמ' משום דחוק' הוא כו' וק"ק מאי פריך דילמא רסב"ג מקשי לעגמו לפי סברתו דסבר דלעיל' לרבו ראשון פריך לעגמו ושנת תאמר דילמא מופנעי' בו' דלרבנן אפשר דסברו להו דלא הייסינן לשום גזירה כלל אבל לפי סברתו דהייסינן טעם יפסול עגמו מקשי' לעגמו ושנת תאמר א"כ ליחוס נמי דילמא מיונעני' כולי ויש ליישב דהשון אמר להן רסב"ג משמע דעם רבנן דיבר שהם לא סברי סברת' או של כסס ודו"ק :

דף לח' ע"א גמרא ולא הסקוים זה מזה כולי ואין להקשות מ"ל למעט פרת' אימא דהיינו על קאי רק אמיתכר דהיינו ולא הס' קונים מכם דא"כ ה"ל לתור למיכתב שקוים זה את זה וכמ"ס אסם קונים מהם ודו"ק :

דף לט' ע"א ברס"י ד"ה אלא דכ"ע קדוש קאמר דכאן איכא לפרט דלירי מבחן נרב דאמר דעם קדוש קאמר דכאן איכא לפרט דלירי בשמא

חרושי הלכות מסכת גיטין

לח

בא"ד כיון דדונה הלוה לסגוקי ביוזי וכו' וק"ל אם כן נמי פריך ועולא מ"ט לא חזר כרזי סתם כפר עולא כחב"י ממילא לא

מפקיע הסיחור ומ"ט סורה הדין איירי דוקא סדונה לסקוקי ויש לומר דאם כן ה"ל לעולה בהדי' גם כן בהמחני' איירי דוקא סדונה לסקוקי ודוק: **דף מב** ע"ה גמרא מאי חרי' חיי חיי' כו' וליכא להקשות דילמא אי לאו סיפא היא רישא איירי בחיי וכו' סטרות ולהכי חיי סיפ' מכלל דרישא איירי בדאמר כולו וברייתא ק"ל דליכא מאן דפליג בב' סטרות ובכולו ודאי דקני חלא ע"כ רישא איירי בשטר אחד דאם כן אכתי לא ידעי' בחיי חיי' אי קנה בב' סטרות אי לאו ודוק: **בתוספות** ד"ה מאי חרי' חיי' כו' דבשטר אחד אין חילוק בין אמר חיי כו' הקס' כאן בבין לב' דילמא הא קמ"ל דאין משהדרין ב' בשטר אחד דל"ל דפשיטא היא אם כן מאי משני ה"ק דא' בשטר אחד עה נריך לאשמעינן הברייתא דין דשטר אחד הא פשיטא הוא ע"ס ואין כאן קושיא כלל דהברייתא קטת משום דיוק של שני סטרות דקני בכולו ובחיי' לא קנה משא"כ אי הוה אמרינן תנא סיפא לגווי' דרישא איירי בכולו ולא איירי הברייתא רק בשטר א' או הוה קשה פשיטא דאין חילוק וק"ל:

ע"ב בתוספות ד"ה מעיכב גט סיחורו כו' והכא איירי בחיי עבד וחיי כן חורין כו' הקשה בבין לב' אם כן מאי פשוט מרב מטרסיה נבי כהנת סתערב כו' דלכולין בחרומה הלל סס אינו רק מחוסר גט סיחורו ולא כתי' לא ידעינן חיי בן חורין מהו כו' ואין כאן קושיא דהרי הכי' כתבו דמעוכב גט סיחורו איכל בחרומה משום שותח בשפחה ונבי כהנת סתערב ולדה ודאי אסורין ג"כ בשפחה ונס מעוכב גט סיחורו ח"כ למה יאכלו וק"ל:

ד"ה עבד שנתנו דבריו לא דמי לפירות דקל כו' וכן הגיה מהר"ש בח"ס והדין עמו דמה בכך שלא דמי לפירות דקל כו' אכתי נימא דעבד לקנס דומה עכ"פ לפירות דקל דקני לר"ג דהרי הלשון שאמר אפילו לר"ג ושמע' אף דר"מ סבר דגם בפירות דקל קני כאן לא קני ואיך יאמרנו הטעם מפני שלא דמי לדקל לפירותיו וק"ל: **בבב"א** ת"ס הפיל אחטנו כו' יש לפרש דבלא חביע'א דלעיל היה מתוך הפסגן שחי הברייתא דלא חטאי אהדרי קמ"חא איירי ספיר כו' כהנהגה חחרונה וברייתא דהפיל את סטו אחיה כו"ל אין נריך שטר וכמו שנתרן לקמן ולהכי פשיט מברייתא קמ"חא דיש קנס ודחה דאיירי כהנהגה ראשונה ואם כן סבר הפסגן דעכשיו טוב אין נריך לדחוק ולומר דברייתא דהפיל את סטו אחיה כו"ל דאמר דאינו נריך שטר רק מתורלת שחי הברייתא כפשוטו דקמ"חא אחיה כהנהגה ראשונה וברייתא דהפיל את סטו אחיה כהנהגה חחרונה ולהכי רנה ליפשוט דאין לו קנס ודחה דילמא כו' ודוק:

דף מ"ה ע"ה גמרא מעט אביו מבטי ליה כו' מ"ט מהר"ם פירוש למה אינו מקשה מתחילת הפסוק משום דאפשר לתרן שהוא ג"ה משא"כ לשון הללה אינו שייך על ע"ה כולי' יש להקשות אכתי מנא לן לומר שהוא אביו המכריחו לע"ה אימא דהיינו אדון מהם המכריח לע"ה גם דברי עצמו אותרים דח"כ כתב שמוכח מדברי דבי יאשיהו דסבירא ליה דהגלה היינו שרונה לפרוש עצמו מעמו אבל אין כאן קושיא דבל עיקר קושית הגמ' הוא כיון שרונה ליתן טעם מאחר שהוא רונה ליכלל את כן הוה ליה לומר הטעם בהדיא מעט אביו שהיית מבין שאין רונה ליתן עוד בדרכ' אביו לעבוד ע"ה וק"ל:

ע"ב גמרא והא דתניא קורין בו האי' תנא הוא כו' דברי חידושי הלכו' בכלן אינו מראה אך הגדה דאף למאי דלוקי בנר עכו' שחזר אסורו היינו דברי רשב"י אבל תנא קומא. שאמר לוקחין מן העכו"ם בכל מקום ע"כ איירי בעכו"ם גמורים ומ"ט ומעשה בעכו"ם אחד כולי' מביא ראיה לענין דלא דרשינן וקסרת וכתבת' כו' אבל לענין הדין של כתיבה לשמה בזה מחונק רשב"י עם הח"ק וזה שכתבו התוספות ד"ה הא דתניא יגנו האי' תנא הוא ה"מ לומר דרבין שמעון הוא דבעי כתיבה לשמה ור"ל הא דתניא קורין היינו ת"ק דרשב"ג ולא כמו שהבין מהר"ם ודוק:

בר"ה עיבוד לשמן כולי' ולא מחסבר דפריך מעיבוד לעיבוד ולא מחכב"י חבל להיות דהמקטן פריך מתרומתו ומכתיב' לעיבוד וה"ה מעיבו' לעיבוד ולא כמ"ט בחידושי הלכות ובמהר"ם ודוק:

דף מז ע"ה בתוספות ד"ה טלה יחא בנות ישראל בניו ומפילו בזהוד בריבס קאמר דלא אמרו חלא מפני שאינו נריך כו' מלשונם נראה דה"ק דלה' תימה דפקור נרבי' אינעז בריבס אטו היכי דלא ידעי' ביה רביס לכן כתבו כיון דלא אסר חלא מכת שאינו נריך לבד ולא מטעם אחר

כשאמר בהדיא שיהיה קדוש לומר דמיו דליכא למימר דרב סבר דתנאי איאוסבר כמותו תנא דאמר חייט קדוש דאם כן לעיל ה"ל ג"כ לשתי הדי' ודוק:

בתוספות ד"ה חלמא אמר אמומר כו' משום דשמואל תנאי הוא כולי' לתרן קושיות הראשונה לא הוה נריב' לומר דשמואל תנאי רק כפשוטו דאין להקשו' מדשמואל אהמומר דגברא אגברא קרמית אך מד' יוחנן שהוא רביה פריך רק מכת קושיו' סניה שמקטין למה לא פריך ממתני' אהמומר הוכרחו לתרין של תנאי הוא וק"ל:

בא"ד דאינו מוקי להו כהאי תנא כולי' לתרין של מהר"ל דלרבי אבא לא ניחא ליה לוקומי דרבי יוחנן כתנאי' ק"ק אם כן ה"ל לרבי אבא למיפך גמרות חכ' דפ' החולק ופ' בתרא דמיר דס"ל דאין נריך גט סיחורו כפשוט' וגם תירונו של חידושי הלכות דהוק שכתב עצמו אמ"ס לקמן דאין יוחנן אין הלכ' כהנהגה לענין אם יש לו יד לכות בעלמא והיחזר כרס' מים ליישב דר' אבא לא ידע מהאי תנאי דפ' החולק לאפוקי קחם גמרא דפריך אי הכי ידע חילו תנאים וק"ל:

שם בגמרא איכבי' רבי אבא לטולא נר שמתו כו' אין להקשות נמאי קושיא הא ע"כ ידע הירך בשמי' מפקיר ונתו כו' דאל"כ מאי נריך למינ"ק כה"ג נר שמתו כו' הוה ליה לאשמועי' כפשוטו נבי מפקיר חלא חודאי מים חילוק ביניה' כמו שנתרן בגמרא ד"ל דה"ה מפקיר בלא מיחה ומה דנק' כה"ג משום פלוגתא דאבא שאלו דקבר קטני' כל המחזיק בהן משא"כ צלילו לא מת רק כפשוטו הפקידת מודה אבא שאלו דגם קטני' וכו' בעלמא כיון דליכא דעת אחרת שנתקנה להו ודוק:

דף מ ע"ה תוספות ד"ה אוחו העבד אין בו ומאי קונ"ל פשיטא דכופין בו עיין בחידושי הלכות וכן מתרן בבין לב' מהיה עכ"פ לפרוס דהוק דאין כתבו פשיטא דכופין חין לו דלאמומר חין לו תקנה אפילו בשטר כה"ג ר"י ואם כן לענין מאי כופין כיון שאינו מועיל ועוד מקשי בבין לב' מאי קושית אימא דהא גופא קמ"ל דאין לו תקנה אפילו בשפחה דמשום זה כופין לאפוקי אי לא הוי אחר טופין ה"ה דנועיל שטר להחירו בבת חורין אבל גם בלא שטר היה עוטר בשפחה ולכן אמר טופין משום דאסור גם בשפחה וכראה דגם זה יש לתרן כן דאם כן לא הוה נקט כופין חלא הוי נקט אין לו תקנה חלא בשטר דהא לפרט' לשון אין לו תקנה משמע דאסור

ע"ב בתוספות ד"ה חייסין כו' הוי ודאי כמו כו' נראה דסברת החוק' הוא דאל"כ ה"ל לגמרא לפרש מי אוכל הפירות כיון שהוא ספק לא חדאי דפשיטא שהמקבל אוכל וק"ל:

ד"ה הוראות ב"ד כו' פירוש בעלמא הוא כו' מה שהבין בחידושי הלכות דבעלמא רנה לומר במקום אחר אינו מבין על איזה דין הגאמ"ר במקום אחר קחי לפרש ורתיחי' בצ"ל לב' שרנה מתחיל' גם כן לפרש הכי וכתב מקחי על מי שמוע' נחתי לפלוני והוא לומר לא נחתי כו' וזה תמוה דהא כבר כתבו התוספות דבזה חדאי חייסין שזוכה על ידי אחר ולכן עיקר הפירוש הוא כיון שכתבו דפסיקא להו דהודחת ב"ד קחי המקבל המכריח בעלמ' אם כן איאפשר לפרש דברי הט"ם מי אוכל פירו' שהוא לשון אבטי' וספק דהא חדאי קחי המקבל חלא דהוא רק פירוש בעלמא דהט"ם עצמו אמר הכל מי אוכל כאן בכדון זה פירות פשיטא שהנותן אוכל אך יש מ"ד דסבר דמשלשין סבל לה פליג' ואיירי בבר' ומה שהביאו התוספות לזה נראה טקפה להו דלא ה"ל בלשון מי אוכל פירות חלא ה"ל לומר מי בעי דין חלא חדאי שפשוט לו דהבעל דין היינו המקבל רק על הפירות אחר שיש מ"ד משגטין ועוד נראה לפרש שהתוספות עצמן כתבו מי דחק לזה כמ"ט בלשון ע"ה ולא כליגי ור"ל דאם נאמר דמי אוכל פירות הוא כהוספק בדבר אם כן ע"כ יש לו סברות לכאן ולכאן אם נאמר שהבעל דין היינו דהאי המקבל כי הנותן טועה או לא נאמר סברתו ונכ"ל מנ"ל לגמרא לומר ולא פליגי טמא מחולקים המ"ד בסברות אינו אסור דמי מה דקאמר מי אוכל פירות אינו מוספק כלל רק שהוא פירוש בעלמא ודוק:

ד"ה הקדש חתן כו' ואפילו העבד שיה' יותר מן החוב כו' מ"ט כאן בחידושי הלכות וליכא לפרושי כו' ושורת הדין חייט הייב בלוס לרבו ראשון אף על העודף כו' לא הביטת דמה בכך ששחררו דבני שני הלל חייט יגול לשחרר רק כמי דמוי' מים לו על העבד אבל היודק אין ציד מני לשחרר כמ"ט התוספות כאן אך הא' יש להקשות מאי קושית כיומא דחב"י הפרס למחני' דלא איירי בעודף כלל ושיחרר היינו רבו ראשון ושורת הדין חין העבד חייב בנזקת כלל שאין שיחררו שיחררו דסבר לומר ע"ה הוה גובה אף כיון שינא עליו סס בן חורין כו' ויש ליישב ודוק:

חרושי הלכות מסכת גיטין

לכבל אין סיד הטעם דאם איזא וזף על פי כן העבל נאמן ויש ליישב ודוק :

בתוספות ד"ה פלוס נאמן וכו' אי חביב מינו לא פליג רב האנא וכו' והא דפרך מבריתא משום דנודקט סתם משמע דלא ידעי גס במעון חף בנקום סתין סיד לומר מינו לא לא יתקבל העבל דבר נאמן וכמ"ס אחר כך בדבור מחיב רבי אבהו דמדקט סתם משמע חף בנקום טיט לומר אס איזא וכו' וק"ל :

ע"ב גמרא חזקה אין אשה מעיזה לפניה וכו' וק"ל מאי קושיא הא איכא לתרץ כיון סתין הבטל יכול להכחיש אותה כאן סהרי אינו יודע אם הטליח נתן או לאו אין נקרא כאן העו בפני בעלה ולכן ה"ט נאמנת ויש ליישב ודוק :

בריש"י ד"ה זוכה חף לנארים ומדרכין וכו' וק"ל הלל גס"ס מתרץ סתמי שיחסי מנבואת דרבנן משמע פלוגתיהו יידי במדארימ' וכמה סכתב התוספות ותרץ לומר פרס' כתב כן לפי סלקא דעתך התקשה וק"ל :

בתוספות ד"ה נערה הגאורסה וכו' והא דלמרינן בגמרא רבנן סברי יד ימירה וכו' למה לומר דכאן אין לפרש כמ"ס אחר כך יד אביה היינו יד ימירה לנבי בוגרת לאכתי אין סברא לקרותו יד ימיר' כיון שעד הכה כשהיתה קטנה היה דוקא יד אביה ולא יד אחר ויש לקרות יד אביה יד ימירה לכן כתבו דיד עלמא היא יד ימירה וק"ל :

ד"ה כל שמבטח וכו' והסתחא חי וכו' בחידושי הלכות ובמנהגים והא דמבטח בן לב מקשיין לטון והסתחא חף תלוי זה בזה ואין מיישב' ולדידי נראה לפרש שהתוספות סבירי מדקאמר מתחלה כל שמבטח בין גיטא וכו' ולאחר כך נקט רב יהודה כיון אחר חפץ ומחזירו משמע שפילו שני שיעורי' מבטח וחפץ אינו שוין כשיעור אחד וממילא כיון דמבטח הוא כשיעור הפעוטה כמ"ס כנגדו בקטנה מתגרתת אס כן ע"כ שיעור של חפץ ומחזירו אינו שיעור של פעוטות רק שיעור אחר או קודם הפעוטות או אח"כ לכן כתבו אי תימא שהוא קודם הוי סברות הפוכו' ומה דקדק עוד מהר"ם בשם הבן לב אמאי לא הכיחו התוספות חי הוה קודם לזמן פעוטות אינו פרך רב חנינא כלום דשנא גס רב חסדא סבר דחף שלא הביתה שני שערות זוכה חף לא כשיעור חפץ ומחזירו אינו מבין חידושי של מהר"ם חף הגריאה דרב חנינא סבר מללא פירש רב חסדא שיעור של זוכה לחתרי' מאי הוא דפל שיעור של פעוטות חין לסתך כגמור לעינין דין אחר של מקחו מקח אלא ודאי שרב חסדא סבר דחין יוכל לזכות עד שתבא שני שערות וממילא חין לרף לפרש חף אחר כך טוב חין לקרא חפץ ודוק :

ד"ה חר' ע"כ בתוספות ד"ה הא וכו' והא דלעיל וכו' היינו מדאמר בסוגיא דלעיל הא בשלו וכו' סתם משמע דלא ידעי האל בשלו דמהיכי תיחי לומר דלא ידעי בשל אחרים וק"ל :

בא"ר אבל בשל חבירו דהוי בשל שליח וכו' ומהו ק"ל אמאי אינו מתרץ בגמרא הא וכו' רבי אלעזר וכו' בשלו ובאן של חבירו דהיינו אחרים לרבי אלעזר ויש ליישב וק"ל :

בגמרא אמר ליה אביי ואלא הא דתניא וכו' והא חתם מאי שלו וכו' וק"ל חף רעה אביי למוקמי הן ברייתא דפירות וכן בריית' דמגדל אילו כרבנן ואינו לרבי אלעזר אס כן קשה לרבנן למה נקט בברייתא דפירות בתמרים הוה ליה להשמיעינן רבותא מפילו כמגדל ולרבי אלעזר בהיפוך ויש ליישב וק"ל :

דף סו ע"כ ברש"י במתנתו וכו' ומינה ילפינן אן וכו' מה שתמה בחידושי הלכות על דברי התוספות שלפי פירושו עדין אינו מיושב מאי נריך הס"ם להשמיעינו חין כאן דכאן פשיטא טיט לומר סר' זירא אמר זו זו כאן גבי גביה שאמר רבי זירא לנולתיה וכו' סיזכה בדין מכח רב הונא הונך לפרש דבריו למה זכה מתח רב הונא משום דמתנתו כניטו גס כן ולכן מפילו גבי גביה זכה רבי אליעזר לאסוקי שרב הונא דאמר סתם הדין ויהיה כוונתו מפילו כעין מעשה דגביה זה לא מסתבר ליה לרש"י לומר כן גס מ"ס דגס התוספות כוונתו לאו דוקא רב הונא אלא אס"ס כאן מקסו' אינו נראה דאס כן לא הוי לרביי התוספות לומר פשיטא דמתנת סכ"ו בטולו כיון דכאן לא היה בטולו ובעינינו נראה לומר דהוכחת רש"י הוא דאס פתגור שרב הונא דימה גט ומתנה להדדי בשני דינים אלו אס כן מאי קמקסי רבי אבהו אי מה מתנה וכו' כיון דלאינו מדעת רק לשני דינים ודאי דלא מסתבר ליה לדמות עוד להדדי בדין אחר אלא ודאי דרב הונא אינו מדעת אופן רק לדין אחר ורבי זירא לומר מדברי רב הונא ה"ה לדין זה דומים לדין אחר ע"ז ספיר מקשי כיון שאהו סוכר ולומר מרב הונא דכיון מדומי' לדין אחר ה"ה לפאר דינים אס כן אימא סגס לזה שוין הן אלא ודאי דחין ללמוד עוד מונט לדין אחר רק מה שזכר רב הונא ודוק :

אחר ח"כ הלל דברבים גס פאטו נריך חין כאן קילקול אלא ודאי דסבר דברבים יש הפרה מדברי מהר"ם ומשמע שלא הבין דברי התוספות כך ומה שמקשי בחידושי הלכו' למה לא כתבו גס לרבי מנאוי כיונא דברבים אסור משום פריאת וכו' מיושב ספיר במהר"ם ומה שזמאריך עוד להקשות הא גס לליפלא דטעמא משום קילקול איכא לאקסו' וכו' משום דאית לאו נמי טעמא דפריאות וכו' אינו מבין דהא התוספות כתבו כבר דליפלא קמא סבר דפריאות אינו סיד גבי טס רע וכן כדברים כולי אס כן משמע נמי דגבי טס רע אינו סיד' פריאות ה"ה כדברים אינו סיד' וכאן דבריו התוספות קיימין לליפלא בחרא דטעמא משום פריאות בת"ק אבל ר' גמליאל ורבי אלעזר ע"כ סברי דטעמא משום קילקול ואס כן הקשו אימא דרבי אלעזר סבר נמי כמו הת"ק גס הטעם דפריאות ודוק :

דף מז ע"כ בתוספות ד"ה לוקח ומביא בטורים כל אדם הלוקח מונט מביא בטורים וכו' ומהר"ם דחק עמו לפי גרסא זו ליישב לטון מפני חיקון העולם ולדידי איתא כפסונו כיון שישראל הקונה פירות אצטרך להביא ביטורים אס כן לא ימלא העבדים ישראלים קוני' על הפירות ממילא לא ימלא ישראל עבדים על השדה שהעבדים יחייבוו שלא יקנו טוס ישראל פירות מן השדה וכו' ומורק נמי קושיא חידושי הלכות ע"ס וק"ל :

דף טב ע"כ ברש"י ד"ה לפיכך כיון וכו' חנה לחזור וכו' וק"ל לפי מה שמתרץ בגמרא דילמא בהולך וכו' וכו' יתישב לטון לפיכך ויש ליישב לפיכך דקאי אלמעלה כמו גבי הולך יוכל לחזור כן בהילך כשחמר חי אפשר וק"ל :

ד"ה אס רעה לחזור כל זמן שלא הגיע גט לידה וכו' מה שלא פירש רש"י כן בתחילת המשנה משום דכאן יש מקום לטעות לפ' שהבעל חוזר ומדיבור חי אפשר לכן מפרש כל זמן שלא הגיע גט לידה וממילא ההורה שאינו רואה ליתן הגט וק"ל :

בתוספות ד"ה הא שוית' שליח וכו' דלא חילטך למחבי התקבל וכו' נראה שהקשה להקשות על החרגן מאי נריך להוסיף בחידושי התקבל אינטריכא ליה כיון שכל עיקר קושיא העקשן הוא מללא פירש במתניתין מפילו שותיה ע"ז ומספיק לומר אידי התקבל לכן כתבו דהאקשן מוכיח קושייתו מכה ימור התקבל לכך הוצרך החרגן לתרץ התקבל אינטריכא ליה וק"ל :

ד"ה דילמא בהולך וכו' אלא כלומר דילמא איכא דחיי וכו' יש לפרש כוונת התוספות דחין ימור אומר איהו דין ויגיה בתמנה מנ"ל לומר כך וספיר קמדין גבי אמתניתין כאידך מאן דאמר לכן כתבו דילמא יש מי פסונה במתניתין כך ממילא סומך עלמו איתו מן דאמר על מי שזכר' במתניתין דין וק"ל :

דף סג בתוספות ד"ה רבי אומר וכו' וכו' קמא מלתא דמדעמא דהכי יחיב ליה וכו' רעה לומר דוקא כשהטליח אומר לבעל אשתך אומר כך אבל אס חין הטליח אומר לבעל זה חף שהאשה אמרה התקבל כשהוא אומר הולך עיקר זה וכו' חין מקום לקושייתו כן לב שמקשי מפני מה רעה למקטט לעיל גבי הא מתניתין כאידך מאן דאמר לכן כתבו דילמא הכא דהיא אמרה התקבל ודעמא דהכי יחיב הבעל וכו' לא קשה כלום וק"ל :

ע"ב ברש"י ד"ה עבדנא בהא וכו' ולא חיישין לחזירה וכו' כתב בחידושי הלכות מה שלא פי' דלא חיישין לבוין ומפני דגבי שליח אחד חין כאן בזיון וכו' ולס"ה"מ לעיל לעשות איכא בנייהו בשליח אחד חי משום כיון כאן יכולת לעשות שלוחו לקבלה ג"כ וחי משום חזירה אינה יכולת לעשות חף יש לומר משום דלא פסיקא לגמרא חף אס משום בזיון ליכא גבי שליח אחד מכל מקום משום אחר אינה יכולת לעשות דלא חזרה שליחות מיהו ימור נראה מקשה לרש"י מאי רבותא של רב נחמן שאמר חי הוה הלכה כר' חנינא הוה עבדינא כותיה פשיטא לכן כתב רש"י חף סתן גבי שליח אחד הוי מונט דומיא דחזיר' הבאה לאחר ומכאן ואפשר שאפילו רבי חנינא מורה מכל מקום אמר רב נחמן דלא הוי חיישין לזה וכן פירש הר"ן ע"ס ודוק :

דף סה ע"כ ברש"י ד"ה ואמאי בעי עדים כלל לא בקבלה ולא בחזירה וכו' וק"ל לפרש"י דגס אמתיה פריך מאי קושיא שמה לריכא עדים על אמירה שלא תכחיש האשה ותאמר מעולם לא עשית שליח לקבל' ופלוגתא דרב הונא ורב חסדא חיידי כשאשה עומדת ומורה שעשתה שליח לקבלה ויש ליישב דמלשון המתניתין שאמרה האשה שאמרה התקבל לריכא וכו' משמע חף אס האשה מורה שאמרה חף על פי כן נריך עידי אמירה משום שהבעל נאמן כשאמר שליח ה"ה שליח לקבלה מן האשה מיהו לפי זה גס ארב הונא קשה שראו אחר הטעם שהבעל נאמן משום דאס אימא וכו' והא דמתניתין אס יכחוש הבעל שהאשה לא עשתה שליח

הרושי הלכות מסכת גיטין

לט

זה נראה לישב טמא שחזר כן העבדים אשכח דהוה כרד כבוד והביאו לרש גלותא ואמר חזי נר וכו' אז היו לוקחין ממנו אותו הענס ובראו לרש גלותא כן בלא ענס וק"ל :

דף ע' ע"ב בחוספות ד"ה החס דעמו גלותא וכו' דאם כן לא הוה פריך מידי לרבי יוחנן וכו' מ"ס בחידושי הלכות והיה צ"ל אין כח מקום עין כלל דודאי אין כחמ להפנות שחט רוב עמיס לאחזי קורדוקים דהא פתח רבינו שאין דעמו ללולה משא"כ בשחט רוב עמיס דאין אזי יודעין כלום אלא דודאי דהמקסן סבר דמסתמא אמרינן כיון דשחט עמיס מסתמי אין דעמו ללולה ואם כן אס טוכל לומר דהברייתא אידי בדקוהו אס כן גם על המקסן קשה מלי פריך דילמא הברייתא אידי שאס בדקוהו ונמלא דעמו ללולה אז כותבין ונזכרין אלא דודאי המקסן סבר דהברייתא וסמואל נקטו סתמא ותיירי בין בדקוהו בין לא בדקוהו אס כן גם על התרנן קשה עד מתי יחשב דעמו ללולה וכו' ודו"ק :

דף ו' ויחוש שמה קרירות וכו' וכענן אשחו חנס וכו' לפי זה דברי מהרש"ל איני מבין קצת הא כבר כתבו החוספות דרבי יסמעאל לא פליגי אבדיקה דמתניחין ובין לב מיימי בשם רש"י דפרש דכונת דע"ל לרדף אחר כך לבדוק בגזונא אחריתי א"כ למה נענן בדבדיקות אילו ודו"ק :

דף ע"א בגמרא אמר רב יוסף מלי קא משמע לן חנינא וכו' וקצת קשה מלי קושיא דלמא רב אחי לאשמעינן דרבי חרש דיוקא יכול ללדב' נחו' הכתב לאפוקי הרכ"ל לא סגי גבי חרש ודוחק לומר דגם זה נשמע מדיוק דמתניחין דקתי אלס משמע הא חרש לא סגי בהרכנה דאם כן גם התירזן אינו כלום שמתרן דאלס עדיף יותר מהחש וכו"ס החוספות ואם כן יותר קשה הא נשמע מדיוק דמתניחין דלא כרב דאמר דגבי חרש כותבין וכו"ל אלא כ"ל דמתניחין דנקט אלס אהו לאשמעינן דגם גבי אלס לרדף בדיוקה ואם כן גם לפי סברת המקסן מיכל לומ' כן ויס לישב ודו"ק :

שם בחוספות ד"ה קתי מיה' וכו"ל אלא לרב דחשיב וכו"ל משום דרחננ' וכו"ל כל זה הוא לומר דבדברי החוספות דהיו יכולים לומר בקיטור אלא השחא דמתרן דעמיס גבי קרבן הוא משום מפסי' ולא מפי כנסת ה"ה לענין עדות ויס לישב וק"ל :

ע"ב בחוספות ד"ה הב"ע דלא אמר אמרו וכו"ל היה ליה לתקט חנו וכ"ס וכו"ל רצה לומר כיון דמתניחין אחיז כרבי יוסי אס כן ע"כ ה"ה גבי חנו ונזכר שם היה אמרינן לאפוקי אמרו ומ"ס עד כימ דה"ס נמי אמרו ומייתי פסירי וכו"ל היה נראה לפרש שהיא בעלגו קושיית החידושי הלכות דהיינו כיון שמתרן דה"ה חנו אס כן יתרן גם כן דה"ה אמרו ולמה לרדף לתרן הב"ע דלא אמר דלא חש למיחיי וכו"ל רצה לומר דע"כ כיון דנקט לתמו אחי לריוק כיחא לומר דאחי לריוק של אמרו מלומר דאחי : חסר : שמיעינן דה"ה חנו אף לפי זה קשה דטובל לתרן בקיטור דיותר מסתבר למעט אמרו אלמעט חנו דהא לרבי יוסי אף דכבר גבי חנו דפסול מכל מקום מודה באמרו דכשר ולכן נראה יותר לפרש דקושיית החוספות הוא היכן דמוה המתניחין דאחי לריוק שום דבר כיון דע"כ לרדף לומר דה"ה חנו אס כן שמה נטעי לומר דה"ה אמרו ואם מוכח מכח דיוק למעט שום דבר שמה נטעי למעט הכל גבי חנו והוא ליה למתניחין לפרושי וכתבו ויס לומר דגבי חנו אין שייך למעט ולומר דליוק קאי אס אשח דאם כלמא מתיס' דה"ה חנו מדלא חנו וכו"ל לאפוקי גבי אמרו אין שייך לומר מדלא חנו עד שיאמר אמרו כמ"ס החוספות מקודם ודו"ק :

דף ע"ב עמוד א' בגמרא אלא מחזרתא רישא רבי מאיר וקישא רבי יוסי וכו"ל וק"ל לפי זה אס חו ל"ל לאשמעינן פלוגת' דרבי מאיר ורבי יוסי בשלמא אי כונה רבי מאיר או רבי יוסי יש לפרש דאומר מחלוקת ואח' כך כהם או לאשמעינן לענין אומר אמרו אבל אס רישא רבי מאיר קשה ודוחק לומר דאחי לאשמעינן אפילו כתטור לידו של בעל וחרז ונתן וכו"ל דאם כן מנ"ל לתקטן לעיל לומר רישא רבי מאיר שמה רבי יוסי מחלק לענין חנו כך דאם נחטוה לידו מודה גבי חנו דכשר ויס לישב וק"ל :

שם ישמעו לאפוקי ממילן דאמר מודה רב יוסי וכו"ל בבן לב מקטי' שמה נקט ישמעו משום קוטו וכו"ל אחי לאפוקי מדרב כהנא וכו"ל ולדידי יש לפרש דודאי גם מופטו מלת ישמעו לבד נשמע לאפוקי מדרב כהנא שאינו נשמע רק בכתב ואם כן קולו למה לי אלא דאחי ישמעו אחי לנישוט אחר וק"ל :

ע"ב בגמרא רבי לא סבר לה כרבי יוסי וכו"ל הא דליטריך החרנן לזה אף שהיה לו די לתרן קמשמע לן דרבי יוסי לא סבר לה כונו על קושיית המקסן מפני שיקשה לו מנא לן לרב הונא לומר מרבי יוסי לא סבר כרבי אהם ע"כ לרדף לתרן שדיק מנת כזה דנקט רבי יוסי והוקשה לו אס כן תקטי' הא ע"כ חין לדיק מלת כזה דהא גם דנקט כזה ומימי ממעט כנוס

בתוספות ד"ה כדי וכו"ל דליטריך ליה לאשמעינן אפילו יולא בקוליר וכו"ל ואין להקשות אס כך מלי פריך מכלל דרב אבא סבר בעי קנין דילמא רבי אבא סבר דיולא בקוליר חין לו דין מלוה מחמת מיעה דמכתי חין כאן קושיא על רב הונא דק האו ליה לפגוג עמו כך לענין דינא ולא להקשות עליו וק"ל :

ע"ב בחוספות ד"ה כתבו וכו"ל וק"ל הא כתבו החוספות מתחלה הא מסיק דסמואל וכו"ל ואם כן התקטן לא ידע המסקנא דלסמואל אמרו כשר ואם כן חתם סופר ועדיכול להיות דכשר ולפי זה ספיר קאמר דיוקא אי כתב ידו הא כתב הגט כשר כי מתחילה קושיית המקסן וכונת הגמרא ה"ה שמוסקן לסמואל אי הוה כתב ידן לבד או כתב הגט גם כן עם כתב ידן דודאי לפי המסקנא לרדף לומר דהאבטיא הוא אי כתב ידן לבד אי כתב הגט לבד אבל השחא דעדין לא ידעין זה וכוה מיושב נמי דאם גם השחא כונת הגמרא לומר דהספק הוא אי כתב ידן לבד או כתב הגט לבד אס כן מלי פריך ותפוטו וכו' אלא א"כ כתב ידן מי איכא בי דינא דלא ידעו מיחמס וכו"ל הא איכא לתרן דודאי במקום דטובל לפרש שלשון הכתיבה הוא על כתיבה וחתומה אחרויהו יותר טוב לפרושי הכי ולכן מה שאמר דמתניחין סילמדו הינו ספיר קאי על כתב דנט למדו ואח"כ אמ' וכתבו הינו בין כתב הגט בין החתימה אבל מקום סמ"א לשון כתיבה על חרושיהו כגון הכי שאמר לפני כתבו סמ"כ חין כונתו על כתב הגט וחתומה דה"ל חתם סופר ועד אז יותר איכא לפרושי על כתב ידן לבד ולפרושי על כתב הגט לבד אבל השחא מיושב מהמקסן עדין לא ידע דבר זה על חתם סופר ועד ויס לישב ודו"ק :

בר"ה מתניחין חנו וכו"ל ולא חייסין שמה שטכור עדים כי אמר לג' חנו וכו"ל לא יחזום הכופר וכו"ל רצה לומר ולמה יחא זה שכיח הא אף כי חנו חרי מנו חתמא ויחמרו לסופר לחת' עדין לא ישמע הכופר' אליהם כי יחוש שמה שטכור האשה עדים טיבאו ויחמרו אהנו הינו ב"ד כי הבעל אמר לנו חנו והיינו שלשה והסכמתו כלנו שאתה הכופר עם אחר חתמתו ואם כן כמו שאס בלו עמיס ואמרו בשם הבעל לזה לכחוב ולזה לחתום חייסין שמה שטכור כמו כן כטיבאו עמיס ויחמרו הבעל אמר לנו עם עוד שלימי חנו וכו"ל וע"ז כתבו החוספות ואם כן חין כאן חש שיחמרו לכופר לחתום כיון דאומר אמרו במקום אחר וכו' אס כן דודאי הכופר קודם שיחמוס יתקור כדי לידע אס היה שלם' ומתחילה משום חשש זה ואז ספיר יסמוך אחר כך על דבריהם וטוב לא יתקור הליך הסכמתו כל השלמה ודו"ק :

דף סז ע"א בגמרא אלא ר"י תרתי אמר וכו"ל מה שתירן בחידושי הלכות למה אינו מתרן דהם פליגי אליביה דרבי מאיר אבל לר"י כ"ס סבירא ליה דכשר ולא תעשה נראה דחין לרדף לזה כי חין בלא סברא גומר שיהלוק ר"י ור"ז בחשש שמה שטכור עדים ומנ"ל לממן דאמר אילו לומר שהולקים ר"י ור"ז בזה וק"ל :

שם בגמרא רב הסדרא אמר כשר ולא תעשה וכו"ל כבר כתב בחידושי הלכות ומהמה על דברי החוספות שהקשה אחי מוקי לעיל רב הסדרא ומתניחין כר"י והא כבר חירנו החוספות לעיל דלר"מ איכא חשש אחר מיהו קצת יש לישב דבריו שהקשה על המקסן דלעיל' הא כבר ידע המקסן דלעיל דרב הסדרא דאמר מתניחין ר"י הוא סבר דכשר ולא תעשה אס כן מלי קא פריך ואין שייך לומר דנקטן סמוך עמנו אקושיית הכיחה כיון דרב הסדרא מרש דשמעתין דאמר מתני' ר"י לפרדף מיניה מהקסן היא עמנו סבר דכשר ולא תעשה וע"ז מתרן דהמקסן סבר דאין כשרא לומר בשביל שטכור ולא תעשה לא גזרין אף גם במקנא קאי סברא זו רק לעיל ומתחילה סברא הגמרא סברא דלא גזרין במקום דכשר ולא תעשה ומה שפריך אחר כך הכיחה יש גם כן לישב בדוחק ודו"ק' ודליתו בדברי בעל המאור שהקשה הקושיא של יש מקמיס שהביא החוספות ומתרן לפי דרכו ע"ס :

ע"ב ברש"י ד"ה אמרו לה וכו"ל לא קפיד אלא אמרינן וכו"ל לפי דברי רש"י קשה מלי אשמעינן רב הונא כמ"ס אינו ככולכם הא דודאי האבטיא קאי אס מנה כמה אנשים אס קפיד סיהיו כל המטיין חין כיון דלא אמר כולכם אינו קפיד רק על עמיס מהה וא"כ מה הסיב אינו ככולכם לענין שאם הם יותר מן המטיין אינו קפיד רק על המטיין בזה אינו פוטט האבטיא ואם אינו משמיעני כלום פשיטא שאינו מקפיד על המותרמה שלל ונהה רק הוה ליה למיפטט דהוי ככולכם דהיינו כל מה שמנה מקפיד עליהם וממילא הוי ידעין אס מנה כולם מקפיד על כולם ואם מנה מקצתן אינו מקפיד רק על אותן מקצתן ויס לישב ודו"ק :

דף סקל כל החתיכה וכו' עיין בח"ס ובחדושי מגדות והא דלא הוה קיבל אחר כך לרש גלותא עבור העלם שהרי מתחילה כרד בשביל

חרושי הלכות מסכת גיטין

משמע אפילו בלא מחילה עוודת זה אינו ואם כן קשה איך אמר דבגיט
 ודה רבנן לרבי משמע דוקא בבית מקור וזה אינו דבעודפים לבד סגיוס
 ליישב ודוק :

ע"ב ברש"י ד"ה לא נח וכו' חלל והכח בחיובו וכו' וק"ל לפי זה מאי בא
 לשמעינן בב' קופת הא אפילו בקופה אחת שלה חס הגיע באויר
 לבד אינו קונה ולדברי התוספת מיושב ויש ליישב וק"ל :

דף פ ע"ב בתוספת ד"ה א דברי וכו' ולדידיה אסור לגרש וכו' עין
 בה"ט ובחידושי הלכות ולפי דעתי האמת יורה דרכו מה שאמר
 התוספת אסור לגרש היינו לישנא לכתחילה דהרי מיד אחר כך כתבו אבל
 לשם מלטון אחרת אסור לגרש כולי ובידיעבד הולד כשר וכו' משמע בהדיא
 דאסור לגרש היינו אפילו לנישא וכן בסוף הדיבור קתי אלא משמע דלטום
 מלטון דווקא בדיעבד הולד כשר אבל לכתחילה אסור לגרש וכו' משמע גם
 כן להדיא דהיינו לנישא וגם כשתי בקושיהם סבירא ליה דמה שאמר
 מנורסת איבא למימר דהיינו אפילו לכתחילה מותר לגרש ואחר כך כתבו
 בשם ר"ת דקושטא דמילתא והאמת כך דמנורסת היינו אפילו לכתחילה
 ודוק :

דף פא ע"א גמרא ומאי הדבר לרדך בדיקה וכו' וק"ל אמאי אינו
 מתרין היינו משני וע"א אמר והדבר לרדך בדיקה שלא תאמר
 אהה עוליא נגז' כקופת הגמרא ויש ליישב דלטון בדיקה לא משמע איזה
 ספק בדיוק וק"ל :

סליק מסכת גיטין

מסכת הולין

דף ב ברש"י בדי' שחיטתן כולי דמשמע דההוא מתמיתין מן כולי
 עכ"ל משמע ליה הקושיא רישא לסיפא אריבויא קאי כתי או
 מיניא אבל בכשרים ודאי ליכא למימר דכשר דווקא :

בר"ה וסיפא ארבעים משום לא ימיר עכ"ל לעיל לגבי חסר קמח לא
 יחליפנו אבל הכא לגבי מלקי' אי לאו תרי לאו לא כן חסר כיון
 דיתק לעשה כדאי פ"ק דתמורה והתו' בזה תמוהים :

ע"ב גמרא וכל הכל לאו לכתחילה אלא הכל חייבין כולי יש לדקדק חסר
 מעריבין דע"כ דאיבא לכתחילה ואיבא בדיעבד ומאי קשיא ליה חסר
 דילמא הך דהכא נמי בדיעבד הוא ויש ליישב דהשתא לא חסיק אדעתיה חסר
 דאיבא הכי ואיבא הכי אלא דכל הכל לכתחילה הוא והן דהכל כן חסר
 לכתחילה ובגוד בעת גרה א"כ התם אקרא קמתיך :

שם גמרא תרתי בדיעבד ל"ל הכי קתיי הכל שוחטין ואפילו טמא חסר
 לא ניחא ליה למימר דתרתיה בדיעבד קתיי חדא לטמא בחולין חסר
 דהשתא וכולן ארישא נמי קתיי אטמא בחולין דא"כ לא ה"ל לישני ודוק :

שם גמרא והא מהכא נפקא מהתם נפקא וכו' וק"ל דאימא דהכא
 פולטך ליה למתני משום וכולן והתם אנטריך ליה למתני משום
 רבוחא בקדשי קדשים ודוק :

דף ב ע"א גמרא וכל הכל לכתחילה וכו' מ"ש מהר"ם מדקנט ל'
 זה משמע שהמקטן מוכיח מדקנט ל' רובו וכו' ואינו כראיה
 דמאי קושיא מהכל ממירין או הכל מעריבין אימא דתמיד בא הריבוי
 לרבות דבר א' להיות שיה' בגוף הרין ממירין מעריבין סוף הרין אינן רק
 בדיעבד גם הריבוי בא לרבות עוד דבר אחר כיוצא כן לענין בדיעבד לחסוקי
 בני הכל שוחטין דהגוף הוא לכתחילה גם הריבוי בא לרבות כיוצא להיות
 שוחט לכתחילה ועוד מה עשה מ"ש אחר כך בסוף הסוגיא ו' א"ל אלא שחיטתן
 כשרה קשיא וכו' וכלל דהכל לכתחילה וכו' וע"כ זה אינו מוכיח מלטון
 של הכל רק מכת תרתי בדיעבד אך נראה דודאי דהמקטן מוכיח מלטון
 שוחטין משמע לכתחילה וע"ז מקשי מלטון ממירין והא דקנט וכל הכל וכו'
 משום דעל נוף הרין לא שייך ל' שיהיה דווקא בדיעבד דהא ודאי לכתחילה
 מותר לשחוט ולאכול אלא הפולטול קאי על דבר מעריבין אי הוא לכתחילה
 או בדיעבד דווקא ודוק :

ע"ב גמרא וכל הכל לאו לכתחילה וכו' ופי' מ"ש מהר"ם ובחידושי הלכות
 מ"ב ובניינין אין נרא' לומר כן חדא דמאי אולגיה מתני' דהכל סומכין
 ומתני' דכאן כמו שרתי להוכיח ומתמיתין דקומכין דגם מתמיתין דמעריבין
 והתם

איירי לכתחילה כמו כן מוכיח מתמית' דכאן דמוכח הכל ל' בדיעבד כן
 מתני' דעריבין איירי בדיעבד גם לפ"ו שהתקטן סבר דכל הכל איירי
 לכתחילה ומאי קאמר רב אחא אין איבא הכל לכתחילה ואיבא וכו' הא
 אדרבא אימא בהיפך ומסברת המקטן סמיך דכל הכל לכתחילה והוא
 הטיב איבא הכל בדיעבד ג"כ איך שייך לומר עליו אין כאלו הסברו לקושיא
 ה"ל לומר לא דילמא איבא לכתחילה ואיבא בדיעבד וכו' ובתחילה העינין
 היה נראה לומר שרב אשי הבין שרב אחא נוקטי דכל הכל שויין ואם כן כמו
 שהכל ממירין איירי בדיעבד ה"ה הכל שוחטין וע"ז נוקטי לו רב אשי הא ע"כ
 אינן שויין דהא הכל סומכין איירי לכתחילה והטיב לו רב אחא אין אחר
 מביין קושייתי דגם אפי' נוקטי מאחר שיש הכל לכתחילה ויש בדיעבד וכו' וזה
 רב אשי והטיב אס קושייתך כן הוא אחרן אלא שחיטתן כשרה קשיא וכו'
 וזהו מתורין גם כן למה לא תירין רב אשי תיכף אלא שחיטתן כשרה קשיא
 לי כיון שהוא היה המקטן מעיקר' כמו שהקטן מהר"ם ומאי שתי' הוא בספרו
 רב אשי נראה דהא שחיטתן לרבתי התוספת' ושכתבו שהקושיא מתחילה הקשה
 לי רב אשי ועוד שאל' אלא שחיטתן וכו' קשיא לי משמע שהוא היה המקטן
 מוקדם ולפי דרכי היה מתורין כיון רב אשי הבין שרב אחא נוקטי וסבר דע"כ
 כל הכל שויין וכמו שהכל ממירין הוא בדיעבד כמו כן הכל שוחטין לא זה
 יכול לתרין שחיטתן כשרה קשיא וכו' ומאי אולגיה הך קשיא מקושיא דכל
 הכל שויין לכן היה לרדך מוקדם להטיב דגם מלינו הכל שחיטתן לכתחילה
 ואחר כך שפיר יכול לתרין שחיטתן קשיא לי וכו' אך נראה שכל זה ללא מורך
 מהכל תיבא כפשוטו שמתחילה הקשה רב אשי הכל שוחטין לכתחילה
 ושחיטתן כשרה בדיעבד והקשה לי רב אחא איך אהה סובר הכל לכתחילה
 הא מלינו הכל בדיעבד וע"ז לא היה יכול לתרין שחיטתן כשרה קשיא וכו'
 מכלל דהכל לכתחילה וכו' דא"כ תקשי עכ"פ תחילת קושייתך הוא סקר
 שחיה מקשי הכל שוחטין לכתחילה וכו' והא לא מלינו טום הכל שפירוש
 לכתחילה והוי לך להקשות תיכף תרתי בדיעבד ל"ל לכן לרדך רב אשי להקשות
 מתחילה וכל הכל לכו לכתחילה וכו' להראות שיש הכל לכתחילה ומילא
 תחילת קושייתו הוה שפיר הכל שוחטין לכתחילה ומאי יש לך להקשות
 ודילמ' כן הוא בדיעבד ע"ז תירך א"כ תרתי בדיעבד ל"ל ודוק :

שם בגמרא וכולן שחטו אהי' וכו' וק"ל הא ע"כ ידע המירין דא"כ
 איך הבין מה לרדך רבה לומר ואם שחט ואומר ברי לי שלא ננעתו
 וכו' ומאי לא מוקי כפשוטו דאם שחט בדיעבד מותר ולא חייטין טמא נגע
 חלל ודאי משום וכולן לרדך לאוקמי הכי ויש ליישב ודוק :

שם בגמרא התם איירי דתנא שאר פסולין וכו' וק"ל לפי מה שהביאו התו'
 בחילת הפרק שתיך גם על קושייתו בדיעבד אין לכתחילה לא
 ורמינהי וכו' ומשני ה"ה אפילו לכתחילה אלא משום דבעני למתני טמא
 במוקדשין וכו' והא כן אמרינן דטמא במוקדשין גופי' הוא איירי שאר
 פסולין ואך יאמר כשאר מילי בדיעבד איירי טמא במוקדשין ויש ליישב שם
 מתוך הגמרא לפי איבעית אימא דכאן ולפי תירין ראשון ככאן יתכן דנקט
 בדיעבד איירי נשים כהלכות א"י ודוק :

שם גמרא בדיעבד ל"ל מ"ש במהדרות בתרא לא ניחא וכו' אין כאן קושיא
 דא"כ תרתי ל"ל דאין לתרין אהי' אמתחא מתני' דכל הפסולין וכו' :
 במוקדשין דהא שפיר ידעינן טמא במוקדשין מכת מתני' דכל הפסולין וכו' :
ברש"י ד"ה תרתי בדיעבד וכו' עיין בחידושי הלכות ובמהר"ם ואין לדבריהם
 מובנים איך מתרין מה שכתוב רש"י ליתנו שחיטה הכל כשירה הא
 י"ל דלטון תנאים הוא איך הכר' לומר שרש"י בעלמא הירגם בזה כתב ממ"כ
 אז יתני בקיור שחיטה הכל כשירה ואם תרניה ליישב שרונה לטנות נטון
 התנאים א"כ לגמרי יתני ל' התנאים בלי טום פי' כמו שנקט הכל מעריבין
 בלי טום פי' נוקטין דילמא מהמתני' סמוך אפסוקי של מורה שיבוס הוא
 דאין זה דרך המשנה ואדרב' דבר המפורסם בפקוק תני בהדיא במתני'
 ודוק :

ד"ה אבל אמר וכו' וי"ל דבשעת גרה שרי ומ"ש א ק"ל דהמקטן מ"ב מאי
 קשיא ליה מתחילה מהכל מעריבין דילמא איירי בגוד בעת גרה
 כמ"ש התוספת על הפסוק אשר נדרתי אשלמה :

בתוספת ד"ה שמה יגע בצער וכו' איך יתכן ששהא סבין ארוכה וכו'
 וה"ה שהיה יכול ליגע ביד בצבחה ואך יהיה היד ארוכה
 כל כך איך שיתר ניחא להקשות לכתחילה איך אפשר לשחוט כלל אפילו אם
 אם לא יגע ביד וק"ל :

דף ג בחוספת בד"ה כגון דבדק וכו' ומיהו יש לדחות דלא בעינן חסר
 קאמר כו' עכ"ל לפי דחיו' או אי הוה קתיי בחוספת חסר
 קרונית של קנה ע"כ דלא אחיך כרבי ויתר נראה שהוא לטון החוספת
 ודוק :

בר"ה הנומיח קתיי בדיעבד לכו לטמי' אליבא דאבי קחתי וכו' עכ"ל
 לאבי ודאי הוא דמתקן בין שוחט דהכא לין נכך כדלקמן דהכא
 והתם

הרושי הלכות מסכת הולין

לכתחיל לא הא גבי אשה הוא דיעבד אלא ודאי דגבי קידושין אלא טיף דיעבד
ומה שדחי דלמא לכתחילה הוא דלא הא דיעבד קאי הכל אחליפין פירות
לכתחילה לא הא דיעבד שהחליף מותר ועל זה כתבו הא גבי אשה
הוא לכתחילה ובוזא מיושב גם קופיות הרן הוא לא סבר חילוק זה ודוק :
ש' ע' מומר לע"א הוא מומר לכל התורה וכו' לפי מ"ש התוספות לעיל
ד"ה מומר וכו' דיש להלך בין ע"א תמיד וכו' גם בכלן יש לתרץ
דהברייתא אירי בעכו"ס לע"א ויש ליישב ודוק :

ברש"י ד"ה קסבר וכו' ולאו מלמא וכו' ק"ק לפי דברי ה"מ מאי
נריך התרנן מתחילה לומר איכא בכייהו דכתיבה ולא מוחזקי
וכו' הל"ל בקיטר מנה לא אחזקי הוא ממילא אומר רשב"ג גבי מנה
והאריכות לשון משמע שבמקום אחר מוחלקים אי כתיבה ולא אחזקי וכו'
בשלמא לפרש"י נריך לתרץ מפליגי לבעני דינא במקומות אחרים דל"ב
רשב"ג היינו רבי אליעזר כאן גבי מנה אלא ודאי מפליגי במקום אחר
אי בעינן כתיבה ואחזקי אבל לפי ה"מ סבר רבי אליעזר דאקור לנחת
ידי חובה לבד ורשב"ג אומר לגמרי גם אין נראה לומר דלפי מה שמתרץ
כאן איכא בכייהו אכתי קרא מנה כתיבה ואחזקי דמפרש"י לא משמע
הכי גם בללא הכי לא אחי ספיר ויש ליישב ודוק :

ע"ב גמרא לימא נכסייה ליה הכל שוחטין וכו' ואפילו ישראל מעב"ס
וכו' אין להקשות-הא אדרבא מותר לדברי רבא דסבר דדוקא

בדוק סבין ובברייתא לא נזכר כלל מדייקה סבין דיש לומר גם הבריית'
אירי בדדיקת הסבין ולא נזכר כמו שנקט אפילו כוחב סתם וזה ודאי

דוקא בעומד ע"ב או יולא וכנס אלא שהברייתא א"ל לפרש וק"ל :

בתוספות ד"ה מותר מיד וכו' ומיהלפי בכלל של עכו"ס שלטו אחר
הפסח וכו' הא דלא אמרין סמא עובדי עבירה ענומו לטו

הבצק אחר הפסח היה נראה לפרש דאירי שאנן ודיעין בודאי שהיה
למן חמץ שעבר עליו הפסח ואפ"ס אמרין שודאי ההלכות פורו חמץ

על בצק עכו"ס דלא טבין היתירא וכו' והיחוד נראה כפשוטו דודאי
מסקת חוששין סמא הוא חמץ שעבר עליו הפסח מאחר שאינן נזהרין

מלשבות חמץ בפסח רק גבי עובדי עבירה אמרין קף אם היה להם
איזה חמץ מ"מ ודאי שהם ההלכות באותו בצק שידעו בודאי שאותו

העכוס לשה אחר הפסח כדי למעט האיסור וכל דברי מהר"ם בכלן
אינו סלקין כהאן רק כמ"ס בחידושי הלכות דודאי לשון הברייתא מותר

מיד משמע דאחי לאשמעינן מיד שמקבל לחלות בלשה מותר הבצק
והא דלא אשמעינן הברייתא מיד שמכל לחלות באפיות מותר מפני שאו

אין טיף ההלכות דפת של עכו"ס אסור ודוק :

ע"ב הדיבור שאני וכו' ונראה שזה כוונת הכתוב וזה העורבים
לויית לכלכלך ונימור ר"ל אל תמנה שאני אשלה מבי טבחי ישראל

שהחמץ כי אני נחתי ע"פ הדיבור :

ע"ב מ"ס בחידושי הלכות גם התוספות שוחלקין בין לכתחילה ודיעבד
לאחרים אמנם נעלם ממנו דברי התוספות דדברים מנאמר שם

דואו נקרא לכתחילה כשהיה מן האשה וכדברי מהרש"ל ושם מתרני'
אין אכן ומפקינן הקידושין וע"ש אבל כאן מתרנין בחילוק זה כדי

לקיים בין אשה נשאר דברים אבל הרא"ש לא סבר סברא זו וא"כ כתב
דאין נריך לשיטתיהו או לו ודע דאף דמתקלין בין אשה לשאר דברים

היינו אם דיעבד החליף האיסור במחר דברים לו אם אותו דבר שחליף
יש חילוק בין אשה לשאר דברים אבל לענין לכתחילה לגמרי כגון אם

להחליף הדבר האסור כדי לקדש אשה גם זה אין מותר גם לשהבזה
אין חילוק ודוק :

דף ה גמרא ע"פ הדיבור שאני לפרש"י שהק"ס החיר לו דבר האסור
ולפי שעה קפה דאם כן למה ל"ל דהוי מבי טבחי דאחאב וכו' ו

פירושי היה נראה דה"ק ע"פ הדיבור שאני כיון דא"ל הק"ס דהוא
מבי טבחי לאחאב ע"כ מפום היתירא קא"ל שהוא בער היסור ועובדיה

סחטו ודוק :

במרא אי ישראל שהחמין לכל התורה היינו רישא ופי ישראל שהחמין
לר"א קשיא כו' ק"ק דמנופיה דסיפא דקחני בה ומנכך יין

ומהלל סבת ה"נולדחוי דאי לכל התורה קאמר דחוקא מאי האי דקחני
בחר הכי ומנכך יין ומחלל בו ופי ישראל שהחמין לר"א הא בכללנו נמי

מנכך ומחלל ויש ליישב : ואין להקשות דלוקמא ישראל שהחמין לאותו
דבר [חסר] ד"ל דלא טיף הכא גבי קרבן עולה ודוק :

ע"ב בחוספות ד"ה מעט האדן וכו' ודוחק לומר דפרך מדר"ס כולי
עכ"ל איכא לפרש מדר"ס פריך [חסר] קרבנות בישראל

שהחמין לר"א והוא דוחק דהגריכותא דיעבד קאי אלא מקריבן עיין
בחידושי במ"ק דרך אחרת ודוק :

דף ה ע"א גמרא אלא מישראל שהחמין לאותו דבר וכדרכא וכו' ויבא
רב ענן לאשמעינן דהקריות הדיבור אירי בתרווייהו בין ישראל

שהחמין

והחס לא נע ודוק :

בד"ה הוכיח קחני דיעבד לאו לטמיי אביבא דאבי קחני וכו' ועכ"ל
לפני ודאי הוא דמהלך בין שוחט דהכא לין נכך כדלקמן דהכא
נע והחס לא נע ודוק :

בד"ה הוכיח קחני דיעבד כו' דהא וניק דמרי לכתחילה כו' עכ"ל ולא
ניחא ליה כפרש"י דזו אף זו קחני דהך משניות לאו גבי הדדי
מתניו כמ"ס לקמן וק"ל :

ד"ה אלא עהכא גרסינן וכו' מסיפא דהך דהמניח כפ' בחלא
דע"א כולי כ"ל :

בד"ה ומן השומר נריך כולי ובקונטרס פי' סס וכו' וכיון דאשמעינן לה
מדיוקא וכו' עכ"ל ועיין מנה סחכנו בזה בחידושינו פ"ק דגישין :

בתוספות בד"ה דליתיה קמין כו' אי דידע דלא גמיר פשיטא עכ"ל עיין
במהרש"ל סכתב פשיטא קאי נמי ארישא וכפרש"י שם אבל

אין טורף לזה הכא אלא כיון דהרישא מותר לכלל משמיעו מפילו בלא
גמיר חקשי ליה ספיר ודוק :

ד"ה אף ע"פ שאין מומחה כו' מפילו בדיעבד שמיטתו פסולה כדאמר רב
וכו' עכ"ל ומיך מילת' דרב כחמין שהביאו לעיל מוכח נמי הכי דהא

פשיטא ליה בלא גמיר דשמיטתו אסור' לא דהך מיימרה דרבי יודא שנקדשת
בגמרא וק"ל :

דף ג ע"א בחוספת ד"ה הוכיח קחני אלא קאמר דאף דיעבד משמע
וכולי מיהו קשה ממ"כ דרתי מתניין דאשמעינן דיולא וכנס

הוא בעומד על גבי למה לי ליתני מתניין דמין נריך וכו' מתני' דהמניח
ויש ליישב דרונה לאשמעינן דגם לשון המניח בה"א יש לפרש לכתחילה

ודוק' מ"ס בחידושי מ"ב דזו אף זו קחני וכו' בלא הכי אין טיף לא זו אף
זו דהא מתניין דאין השומר דהיינו לכתחילה הוא כשנית מקודם למתניין

דהמניח מיהו קשה עכ"פ גם לפי החוספת הינו מתורץ דרתי ל"ל מתניין
דהמניח ומתניין דהשומר דאין לתרץ דאי הוה תנא דהא ה"א דחוקא

דיטבד ומתני' אשמעינן דגם לכתחילה ' חסר ' כלום מגמרא דע"א דאין
נריך הוכחחו גם כאן משמע דיעבד רק מכת יסור מפרטו לכתחיל' ודוק :

ד"ה לא מכהי וכו' דהך דהמניח כפ' בתרא דע"א וכו' יש לפרש כוונתם
דאין טיף לומר דמתניין דאין שומר הוא סיפא דהא אדרבא מתני'

דהמניח הוא סיפא מיהו ק"ק אמאי לא מקשי ארש"י סכתב שהוא לא זו אף
זו הא אדרבא הוא ואל"ל וק"ל :

ע"ב בחוספת ד"ה דליכא קמין וכו' או דידע דלא גמר פשיטא וכו' הדין
עם מה שכתוב בחידושי הלכות מ"ב דהתוספות מקשים אמאי פריך

פשיטא ולא מקשי סתיר' ארב כחמין שאמר אם רחואו מתחיל' ועד סוף כשר
מה מהני שאחרים רואין כיון דלא גמיר דליכא למימר דרב כחמין לא סבר

להא דרבינא דהא חירק טל הגמרא דליתיה קמין אינו דברי רבינא לא סתם
גמרא מתרץ כך אליביה דרבי ואם כן מנ"ל לגמרא ליישב כך אליביה דלמא

רבינא סבר אף דלא גמיר אם אחרים רואין כשר אלא ודאי דפשיטא ליה
לפ"ס דאין זה סברא לומר כך א"כ ה"ל לפרוך אדברי רב כחמין ודוק :

ד"ה אף על פי שאין מומחין וכו' כדאמר רב יהודה לקמן כל טבח וכו' ו
מה שכתוב בחידושי הלכות מ"ב שמהך מילתא דרב כחמין שהביאו

לעיל מוכחא מיהו דהא פשיטא ליה לפ"ס בלא גמיר דשמיטתו אסורה וכו' הינו
כגון דחומא רב כחמין אירי באיך מוחזקין גם כן אבל הכא אירי במחזקין

אימא אף על גב דלא גמיר כשר אבל מומלתא דרב יהודה מוכיח ספיר דנקט
סתם כל טבח שאינו יודע משמע אפילו מוחזק ודוק :

דף ד גמרא ולאבי קשיא סיפא וכו' ולרבא קשיא וכו' ובלאו אבי
ורבא לא חקשי ליה רישא אסיפא דאיכא למימר כיולא וכנס

פרי דחוקא בדיעבד ואפילו בלא חותך בזית כשר אבל לרבא ליכא למימר
הכי אלא לפיכך ב"ל וכנס בעי נמי חותך בזית כשר לרבא פרי אפילו

לכתחילה ודוק :

בתוספות ד"ה מנה כתי וחתרת וכו' ואם תאמר והיאך יולא בהן
ושמא וכו' עד כאן לטובו מה שיש לדקדק בזה ע"ס במהרש"ל

ובחידושי שם :

ע"ב גמרא סברו רבי יודא דלמור כו' יש לפרש דלכך סברו רבי יודא
היא כדמסיק ופניו שחלופין קחני ודאי משמע ליה והיינו במלתא

דאיסור דאורייתא אבל באיסורא דרבנן לא חייס כ"כ ולא ודאי הוא
דוחלופין וק"ל :

ע"ב גמרא אלא עכו"ס לע"א וכדכר ענן וכו' יש לדקדק דאכתי חקמי
לאבי אמאי לא מוקי מוחטו' בעכו"ס לע"א דמרי הכא לכתחילה

ויש ליישב דק"ל לאבי בעכו"ס לע"א דלא בעי דניקה סבין וכו' דיעבד
דסיפא לא מתקומא וק"ל :

דף ד בחוספות ד"ה מפני שחלופין וכו' עיין במ"ק אבל דברי
מהרש"ל מדוקדקים בגמרא שמתרץ דתי דדילמא וכו' הא

דיעבד ואין זה כגויא דפ"ס דה"ל בהיעך דילמא דחוקא דיעבד הא

חרושי הלכות נוסכת חולין

מא

דף ו גמרא חושש לשאור וחבלין שבה כו' ובפי למימר דחוששין הסר
וברישא דקתני מיטו הסר כו' שנוסר לה שאור כפרשי' ואשמועי'
דלין חוששין להחליף הסר דאסן כן אמאי קתו שאור וחבלין טמי מעיסה
וקדירה ולמאי דמסיק חסד דכיון דקאמר לה משליכי כו' ולין חוששין
לתערובת ניחא חסד נמי שלא נאמר לה שאור וחבלין ודוק :

ע"ב בחוספות אשת חבר כו' מנטי מחברתה אשח ע"ה אחר סכבור'
וכו' עכ"ל ר"ל דאשח ע"ה אחר כו' טוחנה בידה לפי של ע"ה
הטוחנת חסד אוכלת דלמי דעתה שהיא טהורה אינה מטמאה הטחינה
ואף על גב חסד לפ"ו של טוחנת והיא טמאה מטמאה אוכלין בפיה
ואסור ולגרוס טמאה לחולין שבא"י אינה חוששת :

דף ו ע"ה גמרא לית כאן שומרי תורה וכו' יש לפרש דלעיל דמחילי'
כשעדיין לא כינוז על סתם ייבס לא היה יכול לומר ל' זה
שעדיין לא נאסר ולכן אמר סתם שידחק עלמו אם הוא בעל נפש אבל
כאן שכבר גזר רבי נאסר ולא היו כהרין אמר שפיר לית כאן שומרי
תורה וק"ל :

שם בגמרא ולחלופי לא חיישין וכו' וק"ל דהא כבר תירץ דלא גזרינן
על תערובת ואם כן אף אם החליף לית ביה דוחק לומר
שהקופיא היא לתירץ של פרס לבד ויש לפרש דכבר הומקד דכשטון
לו שאור וחבלין אי יש לחוש לחלופי הוא גם כן כאלו אמר בפ"ו תן
שאור וחבלין סגך בעד אלו שאני טתן וכוה יש ליישב גם כן קצת מה
שלא הקסה ברייתא דשכתחו ומתני' דחמותו אהדדי בלא זאת הפלפל
ותירוסי' דכאן אף לפ"ו יש לומר שלא היה קסה לו כלום אהדדי דהא
כיון דתערובת עלמו אינו ר' גזירה לא גזרינן עוד לחלופי לתערובת
משא"כ גבי חמותו דלין כאן איסור תערובת רק איסור בעין אבל עכשיו
דמירין דמשליכי הוא כאלו לקחן בידים אסן כן גבי שאור אי חיישין
לחלופי הוי כאלו נתן בידים מיהו עדיין ק"ל שמה כשחירן לו חירגן
כאן דעירב בידים סבר דרישא איירי שלא נאסר כלל שאור וחבלין ואינו
נראה לומר שהמקטן פריך אעיסה גופיה דליחוש להחליף ולא על שאו'
וחבלין דא"כ לא הוה נריך להקטין מתמני' דחמותו רק אברייתא גופיה
שהבין מתחילה דאיירי שמארו לו שאור וחבלין אמאי לא נקט דאינו
חושש לעיסה וכמו שהקשו בחידושי הלכות מ"ב אלא ודאי נריך לומר
דאיירי שמאיר העיסה שלא החליף או דבאמת נריך לעשר מה פירושו
גם מלשון של רש"י משמע כן שכתוב ולחלופי לא חיישין דקתני אסן כן
לה הכל לין חוששין שמה החליפו וכו' משמע דקאי גם אשאור וחבלין
ויש לומר דאי אי איירי רישא דלא נאסר לו כלל ה"ל לברייתא לחלק
בגויה ולומר אם מאכר שאור חיישין ולא ה"ל למיקט משליכי ודוק :

ע"ב בחוספות ד"ה והתיר רבי בית שאן וכו' ולאו מפירות המותרין
וכו' עין בחידושי הלכות ובמהר"ם ולא ידענא מאי דוחקיהו דהא
ודאי לקושיות החוספות לשון פירות המותרין הוא פירות שנתותרין
הפירות לאכול בלא מעשר משא"כ עכשיו שחירטו דודאי טבל אקריס
לאכול אם כן לשון פירות מותרין אינו שייך לומר לענין לשלוח אותם
בלא הודעה דעל זה אינו טפל לשון פירות מותרין רק לחדש מותר
לשלוח אותם ולכן לריכס לפרש דפירות מותרים היינו שנתותרין הפירות
לאכול בלא מעשר דהיינו כשהם דמאי ועל זה פריך הרי פירות הללו
מותרים משום דמאי אסן כן אינו פירות של א"י רק של חוץ ממילא שות'
לשלוח אותם ע"י הודעה גם מלשון פירות המותרים משמע שפשיט לן
במקום אחר שהם מותרים ואי לענין לשלוח אותם אינו כוכר בשום מקום
שנתותר לשלוח בחוזה לארץ רק מתקבצא בעלמא אמרינן דרבנן מודו
בחובה לארץ ודוק :

ע"א ברש"י אף על פי שסוף כל אינו לערב כו' ראה לומר כל הדברים
שחשיב כאן כסף שהיין מתערב בהן ואם כן לא יהא נריך עכ"פ
לעשר מן היין ועיין בחידושי הלכות וק"ל :

ע"ב ברש"י ולא תמלא המתקלקל אלמא כו' ומכל מקום נריך הגמרא
לומר לעיל כדקתני טעמא רואה היא כו' ולא מתיר כפשוטו שאני
התם דחיישין לחלופי לטובת חבירי משום דעדיין אימא גם כן כאלו ניקום
לזה וע"כ נ"ל מה היא עשה כן עבור בתה וחסדה וק"ל :

בתוספות ב"ה והתיר ר' אה שאן וכו' וז"ל ולאו מפירות המותרים
דמי מינים וכו' לזה מפני שודאי לין רגועם לפרש דמי'
ולאו מפירות המותרים היינו שנתותר חסד לין זה לשון מתיר רק הפירו'
הוא שנתותרים באכילה וע"כ בקושייתא הוא חסד שנתותרים באכילה בלא
מעשר משא"כ עכשיו בחירוסי' אי אפשר להו לפרש כן וע"כ חסד דה"ק
הלא הם מהמינים המותרים באכילה מתחת שולין בלין מארץ ישראל אם
כן מותרים ודוק ועיין בחידושי הלכות חסד וה"ה דמתחילה לא גרסינן
נמי מתעשר האכילתו וקפריסין חסד וק"ל מקום הניחו וכו' לפי שטעמה
ע"פ

שהחמין לאותו דבר ובין ישראל שהחמין לע"ה לאפוקי אם חפרט דבר
עין אשמועינן דברייתא איירי דתרווייהו בין ישראל שהחמין לאותו דבר
ובין ישראל שהחמין לע"ה לאפוקי אם חפרט דבר עין אשמועינן דבריית'
איירי בישראל שהחמין לע"ה לבד וה"ה ישראל שהחמין לאותו דבר דא"כ
הקמי דה"ל לברייתא למיקט ישראל שהחמין לאותו דבר במקום ערל
שהוא ג"כ ישראל שהחמין רק לדבר אחד וק"ל :

ע"ב בחוספות ד"ה ומעט הארץ וכו' ודוחק לומר דסריך מרבי שמועין
וכו' והיינו דזה ודאי ידע לחלק דגם הברייתא דסבר דוחקא ישראל
שהחמין לכל התורה מביא קרבן עולה מ"מ יכול להיות שמורה לרבי
שמועין דישאל שהחמין לאותו דבר אינו מביא קרבן על אותו דבר אבל
קרבנות כדבה יכול להביא כיון שאינו ישראל שהחמין רק לדבר אחד אך
מ"מ נלמד מכאן דישאל שהחמין לכל התורה אינו מביא שום קרבן
וגרסה שמה שכתבו ודוחק לומר וכו' היינו גם משום דא"כ לא היה
נריך הגמרא לעשות לריכות בהיפך דאי אשמועינן עולה משום דלת חיוב'
וכו' היא שפיר אינשוד ר"ש כאן לאשמועינן אף שאינו ישראל שהחמין
רק לדבר אחד מ"מ אינו מביא קרבן על אותו דבר שהוא ישראל שהחמין
לזה ודוק :

ע"א בגמרא אלא לאו ה"ק חוץ מן ישראל שהחמין לכסך כו' והאי
ודאי ליבא לומר דתרווייהו בעינן לכסך ולהלל שכתוב בבריית'
דלין זה סברה למה דוחקא חילו שנים וק"ל :

ברש"י האי תנא חמירא ליה שבת מע"ה וכו' והנה יש מקום להקטו'
אף אמר דחמירא ליה ובגמרא משמע דשוין הם ע"ה ומחלל
שבתות דליכא למימר דיש חילוק בין מוסך לע"ה ובין עובר ע"ה כפשוטו
דא"כ קופיות הגמרא גם כן אינו כלום ובערוכין אמר האי תנא חמיר'
ליה שבת מע"ה וכו' ומקיים שם ג"כ אלמא כי הדרי מינה וכו' יש
להביא כאן ברש"י וגם זה דוחק לומר דכונת רש"י על הומקטן דאינו עוכיח
כפשוטו דמאמרינן שם גבי מחלל שבת שהוא ככל התורה כולי ה"ה
ע"ה אלא ודאי דסבר דשבת חמירא מע"ה דהוא רחוק ויש להקטות למה
לא מקטו כפשוטו מתקבץ דהוא ע"ה וז"ל דכן נריך הגמרא ליישב הבריית'
קודם שמוקפה מינה אף שיכול להקטות כפשוטו ודוק :

ע"ב בגמרא הא מהכא נפקא מהתם כפקא וכו' דליכא למימר דחור
פכו' של חקרי אפילו ע"ה לחד לאפוקי מרב עין הא עכ"פ לשון
הברייתא שדרשו גם כן על עכו"ם כמבואר לעיל קשה דלין לורך וק"ל :

שם ולי אשמועינן עולה וכו' ויש לדקדק בגמרא מכל' דבר האטונה
לומר וכו' חסד' כונתו כמ"ס החוספות דילמא איירי כפשוטו
דבר האטונה איכא בריהוואם כן מ"ס פרט לעכו"ם היינו לדבר אחד
לבד ולא פליגי . חסד . בחטאות וע"כ חסד ואפילו לדבר אחד אינו מקבלין
מנוט ומנ"ל דיש סברה חסד מיהו לפירש שני של חוספות יש ליישב
דדוקא הוא מדקט חסד דש משמע דפליגי אי ישראל לאכול חלב
נקדא עכו"ם חסד לתרץ הראשון קשה דלכתי לא מתורץ למה נקט סתם
עכו"ם חסד מרבו אחד איכא בניהו ובפרט בדברי רש"י קשה ויש
ליישב ודוק :

בתוספות ב"ה אינו טב מידעתו וכו' וי"ל דאינשוד להיבא דחור
בשבתה וכו' מיהו יש לתמוה אברייתא דלעיל גבי עכו"ם
דאיירי דעדין הוא עכו"ם ואינשוד שולין מקבלין מנוט פשיטא הלא
זכה רשעים חושבה וז"ל דגם הומקטן ידע זה ד"ל זכה רשעים חושבה
היינו בכפר' שמוביא על החטא אבל בכדבה אימא דתקבלין ממנו ודוק :

בר"ה רבן גמליאל ובית דינו וכו' לפי' הקונטרס אבל כותי כעכו"ם
דקסבר כותים גירי אריות הן וכו' וליכא למימר דזה היה
אחר הגזירה שפעטו עכו"ם גמורים דהלא כאן משמע שהטעם הוא
משני שאינו מודה בעירוב ויש עוד ליישב וק"ל :

בגמרא חילו בני אדם שהם ערומי' בדעת ומשימין עלנו כבהמה ופרס'י
פארס הראשון ומשימין עלנו כבהמה וכו' ועפ"ו יש לפרש
הגמרא במסכת יבמות פ' מות הלינה אמר ר' ישמעאל המתפלל נריך
שיהיה עינו למטה ולבו למעלה והביאו הטור א"ה ס' ל"ה והיינו
הכוונה ע"פ מה פראיית' בקסר זוהר חסד על פסוק אורח חיים למעל'
למשכיל פארס יש בו שכל וחסדה יותר מן הבהמה הוא משמע שפארס
יש לו עינים ורואה למעלה לשמים משא"כ הבהמה עיניה למטה
שורפה תמיד לארץ ולכן גבי כבודלנר כשחזר להיות לחדש פתיב ועיני
לשמים נטילה וגומר זהו חמיות דבריו ממילא בל לרמו עיני זה אמר
המתפלל נריך תימן עיניו למטה ר"ל שפייס עלמו לכא' דוח כבהמה
שעניה למטה ובמ"ס הכתוב שוכן עד ואת דכא' רוח יושע' ולבו למעל'
באלם שהוא חסד לב ואף אם הראיות שמוביאין מן הפסוקים אינם
מפורשים לזה מ"מ יש רמז לזה הענין ג"כ וק"ל :

חרושי הלכות מסכת הולין

מב

דאין מוסרין בו אפי' אחרים עומדין ע"ז עכ"ל הא מסיפא שומעין לה ואחר' דאין לוחין דווקא דיעבד בו עכ"ל ומאי קשיא הא אלוטנד רישא דאין ומסרין להן לכתחילה אפילו בעומ' ע"ז ובסיפא אימטרך לאשומעין דאפי' באחרים דאין אחרים דבדעבר ודוק :

בר"ה קטן יש בו וכו' למוד עפר וכך מלאים דקטקט בו עכ"ל לפרס' דכתי' מחשבות דהיינו חמירה עם המעשה ודאי כיחא דהיינו האמירה שאומר שחוקק למוד העפר ולכך מלאים אבל לפירוש דלא כתי' רק מפסה דהיינו החקיקה ל"ל דלא קטקט ליה אלא לאורחא דמלתא בעלתא ולא שיהיה לר"ך לומר כן דהא לא לר"ך אמירה כלל וק"ל :

בפרש"י ב"ד' מדרבנן יש לו ולומר גבי הי"ך בהם דהי"כרן מלאוהו' חין בו עכ"ל ודאי יש לו הוי חומרא אלא כיון דלא ש"ך הכשר אלא מלאוהו' חין לו וק"ל :

בר"ה בין בראש הספיר' בו וכו' א"ל לומר כן בו אסור לשחוט לר"ך הים בו ע"ן בב' י"ישוב ליה ולדברי החוספ' ב"ל דראש הספירה הוי רבות' דומיא דראש נגו דלא כיחא ענה לשחוט בו עכ"ל וק"ל :

דף י' בחוקפ' בר"ה השוחט בשבת וכו' עכ"ל דמטוס פעם אחת לא חשיב עכו"ם לעיל דמדין וחי עכו"ם לרבי א' קשיא מניפתא לא כיחא ליה לחלק בין פ"א ובין ב"ש לענין קרבן וק"ל :

ע"ב תוספת ד' המידה ר"י בו כ"ס דלתי"א קרבנן דגזרינן סתמ' יחסת אפי' בשאר פירות בו עכ"ל ולאי דבריהם גדלה דרבנן דאסרי בשאר פירות ולאובלו לאו מטוס גזירות דשמת יאחוט אה מטוס דמלך הר' דע"י וכו' וכלוהשתא משקה והכי משמע דקאמר גוס' עינין לר"י דאמר אוכלת דהכר' הוא אבל רבנן דאסרי לא ס"ל הכי ודוק :

דף טו ב"ד' הונבל בו ובפ' כירה מני משמע דשרי בו ביום בו עכ"ל ק"א אהלי לא הויכתי כן דשונג שלי בו ביום לר"ה ר"ג ה"ינו שונג דר' יודא וכו' ואלא בזה הויכתי בדכידור זה דאי מוד דר"ה לא יחבל עולמית א"כ היינו מוד דר"י וכן הויכתי לר"י דליתיהו אכלו ב"ש בנה"ל דא"כ היינו מוד דר"י הסבדלו וק"ל :

בר"ה מורי להו ברה"ו בו גבי פטר'ם שהבי' דורון בו ופ"ה דשיתתא דאסורין בו כד'י' שלל יהנה בו עכ"ל לאסור כד'י' שיעשו בני האי טעמא כדו שלל יהנה בו אבל בו ביום ב"ש איכא איסור מוקדא ואפילו לר"ס אסור דהוי כגרותת ולמוקין כן פ"ה תסם הביאורו הח"ל לע"ל :

ע"ב כד'י' חתן וכו' וכו' ואלא דלא קטקט לשון חת"י כדחתן מתחזי' חת הדלועין בו עכ"ל והחוספת כתבו לעיל למד פירוט' דמחשכין את הדלועין כמי במחוצר קמיי' ע"ז ודוק :

בר"ה או שהיה קנה בו הונחחו לו אסור אלא החוספת בו עכ"ל היינו לשמואל תסם דלא פליגי ר"י אהנה קמא לאסור אה החוספת שכתבו ההר' לקמן בדב' המתח' לענין ע"א כו דר"י ורבנן פליגי בעיקר חין היינו לרב אשי דקאמר תסם הכי ע"ן ס"ס וק"ל :

דף טז בחוס' בר"ה שכתביל פאכר בו ומאי טעמא נמודיק ר"ע בו מדאמר קר' לאסור עכ"ל ר"י גופיה חת' ליה הכי לר"ע דמחייב' הכא לר"י שנתעאל למיחא לפרושי הכי דאיכ' לומי' דחגט' דרד"ש מינה לומר הורה ד"א שלל כו' כפרס' לקמן וק"ל :

דף יז נקרא לא לר"י גבי וזיל גופיה מי הוי שרי בו ק"א מיהיבא משת' ליה דבאשר יאכל את הכזי וגומר עכסין קאמר ואימא דבאשר ואכל את הגבי וגו' עכסין קאמר ואימא דבאשר יאכל הכזי וזיל בשחכסכו למרן קאמר דומיא דכן חאכלנו דהשתא ג"ק מדין ויש ליישב ודוק :

ע"ב כפרס' בר"ה סכין שיש בה בו אבל כהן שיש פנימות הרבה כולי עוקן של פנימה דאשונה מהשתא כולי עכ"ל דוחק הוא לומר דכולהו קיינו אריט' דכבייה וכו' א"כ הוא ח"ג דלא הוא עוקן רחשין ועל"ה חרפא דסכינא ונחליש ומה שיש לדקדק עוד בזה ע"ן במ"ק :

דף יח בחוספת בר"ה אבל בשאר טבעות לא מהיירו רובו כולי עכ"ל ומייתי מבריתא לר"י ב"י דבשאר טבעות מני מהיירו דופא דטבעות אע"ג דלא היו רוב קנה א"כ כפרס' דבריה' כמ"ס בות"ק לדברי הר"ש בלא הגרמ' ולדברי בעל המאור בהגרמ' קשה הא ר"י ב' יגמי האזיל ומקישו רוב הקנה קאמר ומהיבא קא משמע ליה דאפילו ברוב הטבעות כג' וחזה נראה גם ליכא פרס' שהקנה כפסטיטו ללישנא אחריתא כולי ובאגריש היכי מני לאסוריו הא ודלוי לאשחישו רובא בו עכ"ל היינו מטוס דרבי יוסי מני רוב הקנה קאמר במלתא וע"ן במ"ק :

ע"ב כפרס' בר"ה לשון פליגי בו וחי' ס' ארזים מוקמא לה אמאי בו עכ"ל והיינו כ"ס לעיל דאי לא הנריס מלי קמ"ל וק"ל :

דף יט כפרס' בר"ה המולק מן העורף וספק בשר בו עכ"ל ר"ל חתך בשור' דכסכין הוי תלס' וספקו פמולקא וכן לקמן בר"ה ופ"ד וכו' אלא יחד בו וק"ל :

יהיה ספקו טהור אלא ודאי דלפינן מטוסה ולפ"ז מיושב שהוקמן ידע דלפינן מטוסה פסס יהיה טהור מכת דלוקמין אחזקה אך סבר אחר דלפינן מטוס' ה"ה בכל דבר שאינו דומה לכוסה ילפינן מרשות הרבים ומחין בו דעת לישאל שיהיה ספקו טהור מטוס דלוקמין אחזקה בכל מקום ואילו מים מגולים לא חוקמין אחזקה ומחרך דמאי דלפינן מטוסה בר"ה ושאין בו דעת לישאל ספקו טהור הוא הלכתא גמירי דהיינו גזירא הכתוב חין לנדין דמקום אחר מוטט גם בפסטיטו שאין הטעם מטוס דלוקמין אחזקה רק גזירא הכתוב הוא וע"ן מה שאכתב עוד מזה בחוספת ודוק :

בתוספות ד"ה תסם הלכתא גמירי וכו' ויר"ל דמטוסה גמירי לטאר בר"ה היכי דליכא חזקה וכו' ע"ן בזה"ר ס"ה מה שהכריחו החוספת לזה אך עדין לר"ך לומר דאיך חלה זה בחידושים קאן בלא גלא זשא טבל להקפות אחר המסקנה דלמירן דלזניק גבי איסור אחר חזקה א"כ למאי ג"מ ילפינן הלכתא גמירי מטוסה אה ודאי לרבי' גם כן למרן כוונ' כאן דלפינן אפילו דבר שאין לו חזקה לטירה ויש לומר דבלא זה לא היה קשה כלום דטובל למרן :

דף ט' ע"כ בחוס' בר"ה הו שירר בה טלוב"א ק לפי שהפסול בו חמתת חקר חידושי הלכות ודבריו דחוקים בחוספת דה"ל לפר דאדס דרבו לללות ואין דרסס לכסות יסאר החוספת ומתפסים הברייתא דהי' חקר ומתפסים הברייתא דהי' חס הניחם מגולה וגמלא מבושה חין איסור לתלות רק : אחר חין דרכם לכסות לפסוקי בהי"ך חס הניחם מכוס' ומלא מגולה יש לתלות גם בשרשים וכפסת מיניה חס ידוע לן שלל בא' אדס לשם חף על פי כן פסול דתלין בשרשים משה"כ ברישא :

בבב"ר והא הכל דוודיק טבל וכו' ויש לדקדק קנת דשאני גבי סכין דהספק חינו' חקר כי העלם ודאי פונס ועוד ספק פונס וע"כ אזנינן בתי הודאי משה"כ גבי חזקה דיש כאן ספק שמת קודם טבילה דחטבא במוטו מ"ן ויש ליכא ד"ס א"כ סברה בהי"ך גבי סכין יש רגלים לדבר לאותו ספק כי העי' שחט בודאי משה"כ גבי חזקה חין רגלים לרבי' דמיחא טנס קודם כמעט בלוחו מ"ן וק"ל : בריש"י בר"ה ואין דרכו וכו' הא מלאה כמו שהכירה לא מומאה ולא פכולה איכא וכו' דליכא למימד דה"ה מלאה כמו שהכירה דפסול וקטקט הכירה מטוסה וממלא מגולה לפשעתי' דלא יומא שהיא טמאה כמו הכירה מגולה וממלא מכוסה דה"ל גם ככה וז' ולכלול ביחד הכירה כמו שמלאה הו הכירה מטוסה וכו' :

יש עוד לפרס' פי' אחר דלמ"ן מה טעם דקאמר רבי יאושע שמוע דמקשי אמאי טעם יהא פסול דאל' כ הל"ל מ"ס רישא ומ"ס סיפא אלא ודאי שוקט' בפשיטו' למה יהא פסול כי פשוט ליה טעם ס"כ הרישא וע"כ מקשי כמיכא למה יהא פסול ומחרך חפני' שדרבן לגלות ואמאי מתקשה למה יהא פסול הלא כפשיטו הוא פסול מלאחר שמונה' ומגולה כמו גבי ככנה אסור ושום שמונה' עכסין ומגולה ה"ה כאן אלא ודאי פסול חמירא ככנהל' מפקירא ואם כן כאן חינו אסור מטוס שמלאה עכסין ומגולה רק עממי שהיה כבר מטוסה ועל זה מקשי אמאי טעם הלא חין דרכן לגלות גם כן :

בתוספות ד"ה סכין אחרעי וכו' והשתא פריך ספיר בחד הכי וכו' ע"ן בחידושי הלכות ולרד"י כדאי חקר ואין חילוק בין סכין אחרעי לכהמה אחרעי היינו כפשיטו אבל אחר שיש חקר גבי סכין חף שיש עוד בכהמה גם כן בכהמה גם כן סברה להחיד יותר מלאסור מ"מ אחר' טעם ספק עיקשא הוא ג"מ סכין ועל זה יתפרשו דברי החוספת כי קשה להס חקר' בין סכין אחרעי לכהמה אחרעי ואם כן מה מקשי בגמ' ממי' לאו כה"ג :

דף יב גזר'א באשפה שצנוק כ' ע' לא פליגי דאסור בו נראה מדברי הנוהרן דהתקשה חסוק אדעתיה דפליגי מני באשפה שצנוק וק"א דמאי לא שניק המתך סברה הוקט' דפליגי מני באשפה שצנוק אה דלא פליגי במלתא בבית למוד מטוס דכ"ע רוב מניין חלל שחיטה טומהין קה השתא חתין גרמין ודוק :

בתוספות בר"ה כי פליגי בו ה"ה דפליגי בשוק בלא אשפה וכו' עכ"ל ולפי זה ע"כ הך ברייתא דלעיל ודאי כחנאי הוא דקתני בזה מלא בשוק חזקהו שחוט לא חתי בר"ה אה בר' חולא דחי למימד דהו' תכחי הוא אלא בהך מלחא דרוב מניין חלל שחיטה מומהין הן :

ע"ב גזר'א כד'י' דברי ר"י ג"ר שחף ר"ה בו ק"א דטפי הוא כיחא ליה למימד כפסטייה דנרמין קאי לחרויהו וכדאין דברי ר"ה לר"י בבית ויש ליכא ודוק :

בתוספות ד"ה מלין חמא בו אבל הכא אחרים רואין אותו בעלמא בו עכ"ל כבר וכחכנו במ"ק מה יש לדקדק בזה במדרר' ויש לומר לקשיטו סס אונס' יש לדקדק עוד בזה שבלו לחלק בין עומד ע"ג לאחר' דוסין קוטו ח"כ מלי קשיא ליה לעיל בר"ס לפרס' סמי' הכא זאת אומרת

הרושי הלכות מסכת חולין

לאורח שאר כלים וע"פ ק"ו פריכה הוא וק"ל :

ע"ב בחוספת בד"ה החומר בו' דלפילו רחא ג' ורחו ג' וסלגא לא חשיב טעם גומר לרבנן כ"ל ע"כ ר"ל לרבנן דאחרים דפ' הוהבד פירות דק"ל דלפילו ברמא ג' אחרת וסלגא מברך עליה סכ"ב וק"ל אחתי מתי פרי' הכא ואימת מחגי' ברמא ג' ורחא ג' וסלגא ואחרת מחגי' כאחרים דהתם דק"ל דמברך בפ"ה דהא לא דחיק ליה לאוקמה כחיד דהא לוקמה כר' יודא וק"ל ויש לישב ודוק :

בר"ה חי ר' יודא בו' ומתי אחרים ורבנן כדרבנן דר' יב' ע"כ ר"ל בהא דלא פליגי בכרי מדחו וק"ל דלשו המרה הוא ס"ל כרבנן דר"י אבל בהא דפליגי ביותר מכרי מדחו ע"כ אחרים לא ס"ל כרבנן דר"י דהא דביתר לוקמה נמי פליגי ודוק :

רף כה ד"ה סני' בבהמה לבחילה לא וכו' ותי משום וורידיו וכו' ה"מ לדחוי' דא"כ מתי פליגי ר"י אה"ק הא ח"ק מודה לרבי יהודה דלכתחילה נרץ וורידים מפילו בבהמה ור' יהודה גס כן לבחילה קאמר כמ"ס החוספת אלף דכיהא לתרץ האמת דחין נרץ גבי בהמה כלל מפילו לבחילה וק"ל :

בגמרא פחיש מן הלוואר נמי גמר לפדשי' ק"ק מתי נרץ לומר דשחיטה מן הלוואר הוא הלכה למשה מסיני כיון דאשכחן תנאים דלפנין מקראי' כמו שמביא הגמרא אחר כך משא"כ לפי החוספת לא קשה :

רף כז בחוספת בד"ה כשהחזן בו' ואפילו שי בו' לוגין בו' אינו פוסל בו' ע"כ ה"מ למאן דנרץ לקמן ברישא חקר קורטוב וק"ל :

בא"ד דקסמ ליבא טעמא בו' אבל הכא דאיכא טעמא חמורא בו' ע"כ לכוונה קשה דהא בכוספו להחמיץ קיימין הכא ומתי טעמא חמורא ח"ט ביה וכמ"ס החוספת בהדיא לקמן ח"ט על גב דסיטו להחמיץ כיון דהשחא מיהא טעמא וחזתה מיהא ע"כ ויש לישב דלא כ"כ לא לרבנן אריבא דר"י בן טרי' אבל רב נחמן דס"ל כרבנן סבר כיון דאשכחיה סני' טעם יין כשיחזן חמורא חזא מקרי וקרויב לוח כתבו בחידושינו בע"ק לפי רש"י לרב נחמן ע"ס ודוק :

רף כח הסוחט ע"כ בחוספת בד"ה חלי' א' בעוף בו' ומרישא נמי שמיע ליה דווקא רוב בו' ע"כ לקמן מתוקמין הרישא בחולין ודך נסיחא בקדשים מיהו לענין דבעי רובא מ"כ"ס הוא בקדשים והמ"ל חקר נופיה דאירי בקדשים שמיעין דבעי רוב דקתי רוב א' בעוף בו' וק"ל :

רף כז אינו מבין דהא סיפא בקדשים היינו הא דחודו וקטו רוב א' וכו' קשיא להו דהא קטו ח"י אה' בעוף מרישא שמיעין ומיהו מר' יליף מהאי ברש"י ד"ה דלא וכו' הלפון אינו מוכן לי דהא לפרש"י הפ"ס קאמר לה ולא שום מ"ד וע"ז תקשי החוספת תרי קדשי ל"ל וק"ל :

רף כח ע"כ בחוספת בד"ה לפי שא"ל לנמס בו' דמאחמלא לא כוונו בבב' א"כ ע"כ דף על גב דבידי אדם אפטר לנמס היינו באדם א' אבל בב' בני אדם מסתמא לא כוונו בו' והוה בידי שמים ובחוספת פ"כ דנבורות כתבו דרך אחר 'מנין וכו' שאינו בכלל הפסח שהרי הוה וכו' מ"ס בח' דושי הלכות וכו' אינו מבין ובפרט שרש"י בפ"י החומש בהדיא כתב חין בכ"ג הפסח מקודם לכן הוה וכו' אך חדאי חין הפ"י פטוה טעם למה חין נרץ הפסח מסוס שהוה דלא דלטינן טעמא דקרא ח' הכוונה שמי' הסכר' והשמיט לא קתי אלא שפבר' הוה :

רף כח בחוספת בד"ה איש נדהה בו' לא מנעטין מאיש אלף רוב ישראל בו' ע"כ לאו דווקא רוב דהא אפילו מחנה על מחנה דלא הוי כרובא בעלמא מנעטין מאיש כפי' רש"י דנתי דרובא לא מקרי בו' :

רף ל בחוספת בד"ה מדמי פסח בו' וכו' אמ"ר בו' דומי שחיט שורחא בו' ואם פדיון גומר וכו' ע"כ הכי השמע להו דנברך שחיטה לא יבול לפדוה דכבר נעשית עליהם וכן נראה מפרש"י שכשב' מדמי שחיטה ראוי לגומר קודם גמר שחיטה בו' ק"ק לרבנן דהילך בעו למימר חלוקה זו לשחיט שורחא ולא יותר דהוי ראוי לכלבים בו' דאם כן דומי' דהכי בשחט שלם לשמו דלא שחט ואם כן אמתי חייב למ"ד דליה נשחיטה אלף לבקוף :

ע"ב בחוספת בד"ה החליד בו' אה"ל דכשר ח"ט שמיעט קמא לא פסלה פהיה בעוף בו' ע"כ אבל בבהמה נתי לכשר שמיעט קמא בסיומן רלפון מ"מ שהיה בסיומן שבי ודאי דפסול וק"ל :

רף לא גמרא הסתא בו' בב' בהמות סני' ליה כמלא לואר א' בו' ח"ט על גב דאיכא למימר כמי' מלא לואר א' וחין לואר משהו מ"מ כיון דנבואר א' בעי טפי משהו חין סבר' דהב' לוארין חגי' נמי בנול' א' ועו' משהו :

רף לב בתום בד"ה ורמינהי בו' משנ' ליה לחא' שחיט' מדקתני סיפא כל פסין כוונה בו' ע"כ מיהו דאי' שמתע דעכשי' היל' חיה כמ"ס החוספת :

ע"ב בחוספת בד"ה לא למעוטי כולי דה"ל תלוס והוי כל תלוס בכלל בו' ע"כ ר"ל דכל תלוס פסול במליקה וכשר בשחיט' אבל לפי פרש"י דקאי [חסר] לא תקשי דה"ל מחובר והוי כל מחובר בכלל [חסר] לשחיטה מ"מ למליקה [חסר] ו"ל לא קטו מן כולי תלוס כלומר ד"ה מפיסול מטעם מחובר בו' ע"כ ונראה חקר נחבון בד"ה שכתב בד"ה לא למעוטי בו' וכיון דאנעטין נטרון היה חקר טעמא משום מחובר בו' ע"כ ודוק :

רף כ ובחוספת בד"ה אלימת למעוטי בו' אבל למ"ד חין שחיטה לעוף מן החורה חין עיקור היחך תלוי בו' ע"כ כ"ל :

בא"ד ומה לי טריפה זו בו' טוב חין מועיל לו נחירה כולי ק"ק לפי מה שפי' לעיל החוספת לפ"ה דעיקור סמרים היינו ע"י פנימת סכין לא פיך בזה טריפה כיון דפ"י נחירה היא חדתי טרי' כמו לגבי שמוט' בנקיבה הופט דרך שחיטה בהכי כמ"ס לעיל :

בר"ה לא אמרן בו' ובטורה ומפרקת חשיב טפי ע"כ ה"מ למאי דמקיי כלל רוב בשר וכן פרש"י לקמן בפ"כ וק"ל :

רף כא בחוספת בד"ה כמספס בו' דמיתורה דרטינן בו' ללמוד על כל חטאת מפילו בעוף בו' ע"כ ק"ק דאם כן הדרא קושיא רש"י לדוכא לוקמה בחטאות עוף דלוק מליה בו' דהא בחטאת עוף פתי' בהדיא מיתורה כמו גבי בהמה ונאמר דמהאי יתורא לא ילף דך חטאת בהמה דומיא דפר' של אהרן כיחא ודוק :

רף כב בפרש"י בד"ה בחורין לשון מפנה וכו' ע"כ וד"ה תוריס גדולים בו' וחסורי' דקרא קאי ע"כ חלי' סהיה גורם בבהמי' פורין כוונ' ובכרישא תוריס במ"ס ולאו לפרוסי קרא קאי דהא תורי' משמע גדולים ולא קושיא לשחיט רש"י כמ"ס הר"ס לא דאקרא קאי קאמר וק"ל :

ע"ב בחוספת בו' ומה חוסי כולי היכי בעי למדרש בק"ו לאפוקי ממשמעות כולי ע"כ כיון דלמטה גדולים משמע היחך בעי הק"ו לעכב לאפוקי ממשמעות ועוד הא ח"כא למפרך חק"ו מה לגדולים סכן מנהו בכך משא"כ בקטנים וק"ל :

בר"ה אנטרן כולי חין להעמיד המיעוט אטומוטו כיון פיש להעמיד אחרתו גינם כולי ע"כ והיינו למ"ד אחרתו גינם כוונה הוא אבל למאן דאמר דקשיא הוא חקר להעמיד אחרתו גינם משום קושיא אנטרן קרא למעוטי פסיקא מוקמינן אטומוטו ועי' מ"ס בהא בחידושינו פ"ר א' דמליה :

רף כג ע"כ בחוספת בד"ה דאמר מיתי' כולי בליחו עבב' בו' לוגין לעטרון וכו' ע"כ ר"ל פני עשוריים סולת וד' לוגין סמן לעטרון ונמלא בא' פני לוגין לעטרון והוי בליחו עבב' יותר מ"ג לוגין לעטרון כבבס וק"ל :

בר"ה אי שאור דר"מ כולי תירא טימור ישרף וכוונו לפני כלבו פולי משמע לאקור באכילה כולי ע"כ היינו מנחנו לכלבו משמע ליה דאקור באכילה לישאל אבל הא דקתי ברישא טימור ישרוף לא חירי בטימור דר"מ לר"י אלף בטימור דר"י לר"י וכפרש"י בשמעתין וע"ס :

רף כד בפרש"י בד"ה ופין קריאת כולי אם הגורל מסנה אח' קביעת השם כולי ע"כ לכוונה מ"י הכריחו לכן ומתי לא נפרס בלא פניו לא מהגורל לחוד קובע ופין השם קובע וכן להיעך בקינין מסס לחוד קובע ולא הגורל ו"ל כיון דלפוס סברא דהשחא ליבא עיובא בגורל לא איכפת לן בקביעות הגורל אלף לענין פניו בקביעות של סס ודוק :

בחוספת בד"ה אמר קר' בו' לא נג' פ' דילפינן השם וכו' ע"כ ואף על גב דהג"ם מקובלת דחין אדם לומר ג"ס מעטנו הק"ו מפיק לה נג' פ' ומוקימין לה בפילתא אחריתא ודוק :

בר"ה בחוספת שמתא דכתב בו' אלף אמרינן נוקמה אטר עלה לררשא וכו' ע"כ וע"ס דקאמר וכל היבא דכתב חוקה פו' לחוקס דפרה קאיומאטר עלה קרדיש עיכובא ודוק :

ע"ב בחוספת בד"ה נחמלא וקטו כולי וכו' דבוקף לולב הגזול משמע דאפילו קטן טעם כולי ע"כ אהך דמשנה דמליה קשיא להו לא ח"ט דאי לאו מירוש' דהבא הייתי יבול לומר דההוא דשקטא נמי ליה דחין קטן נוחא פסיו היינו בקבוע והך דלולב הגזול :

בר"ה א"כ נע בו' אבל למאי דפרישית דהא תובו של זה מקבל טומאה בו' ע"כ חין לפרש דברייהם להשחא ליבא ק"ו דזה חינו דמ"ב השת' כמי' משמא אחרים מאויר מדכתיב תיבו ולא חוק' חוכ' כמ"ס החוספת לעיל לא דר"ל להאי פירושו דה"ה דחוטו של אחר אינו מקבל מחומו אפילו בנגע היחך בעי למיחך בק"ו שלם יקבלו שאר פלים טומאה מנגבן ואם כן קשיא לך היכי משכחא להו טומאה כלל ודוק :

רף כה בחוספת בד"ה והיו כל הכלים בו' וכו' ח"כ אס' כן לא ליטמא מנו' דהשחא בו' ע"כ ור"ל דלא ליטמא מנו' וליבא מתי ק"ו

חרושי הלכות מסכת הולין

בז

החוספת לקמן אלף והכא ר"ל דלאו היה ממש קאמר קודם שחיטה אלף היה לאחר שחיטה וק"ל :
ע"ב בחוק' בד"ה וליחשוב בו והא בהמה שנחתכו רגליה מן הארבעה כו' וא"כ שפיר שמוע' מיניה ניטל הידך כו' עכ"ל אע"ג דבזה הכלל לא משמע אלף טריפה ואיכא ע"כ הך דנחתכו רגליה כו' טריפה היא מכל מקום ניטל הידך אף על גב דהוי כצילה הוי בכלל נחתכו רגליה מן הארבעה ולמעלה דהידך בכלל ידו"ק :

בא"ד ומיהו פ"ק פי' בקונטרס ניטל כו' עד חצי הידך כו' הוי' טריפ' עכ"ל ר"ל דמזה מוכח דבנפול שלטי שהוא ידך נמי מיטרפא וק"ל :

דף ל"ג בחוספות בד"ה א' עכו"ם כולי דילמא לית ליה ההוא כללף אלף סבר כמ"ד הכא אין מומנין כולי ק"ק מאי קאמר רב עפא לרב אחא ב"י איכא מידי כו' הא רב אחא ב"י איכא דר"ל קאמר לומילתא ואיחיה ע"כ לית ליה הך כללף דמי איכא כולי מדאמר חצי שיעו' מותר ויש ליישב וק"ל :

דף ל"ג בחוספות בד"ה א' עכו"ם כולי דילמא לית ליה ההוא כללף אלף סבר כמ"ד הכא אין מומנין כולי ק"ק מאי קאמר רב עפא לרב אחא ב"י איכא מידי כו' הא רב אחא ב"י איכא דר"ל קאמר לומילתא ואיחיה ע"כ לית ליה הך כללף דמי איכא כולי מדאמר חצי שיעו' מותר ויש ליישב וק"ל :

דף ל"ג בחוספות בד"ה א' עכו"ם כולי דילמא לית ליה ההוא כללף אלף סבר כמ"ד הכא אין מומנין כולי ק"ק מאי קאמר רב עפא לרב אחא ב"י איכא מידי כו' הא רב אחא ב"י איכא דר"ל קאמר לומילתא ואיחיה ע"כ לית ליה הך כללף דמי איכא כולי מדאמר חצי שיעו' מותר ויש ליישב וק"ל :

דף ל"ג בחוספות ד' הודלמא ע"כ לא פליגי וכולי דאקריין במעט' משמע באכילה וכולי ק"ק אחתי אינו מוכח דילמא כיון שאכ"ב באכילה אסור גם בגניעה וכמו שהקטן בסמוך אח"כ דמי בגניעה טרי מילתא ויכל וכולי ויש ליישב וק"ל :

דף ל"ג בחוספות ד' הודלמא ע"כ לא פליגי וכולי דאקריין במעט' משמע באכילה וכולי ק"ק אחתי אינו מוכח דילמא כיון שאכ"ב באכילה אסור גם בגניעה וכמו שהקטן בסמוך אח"כ דמי בגניעה טרי מילתא ויכל וכולי ויש ליישב וק"ל :

ד"ה והא גניעה היא וכולי יבול לדקדק דבגניעה חירי וכולי דברייהם תמיהים וכמ"ס בחידושים ומה שחזן מהר"ם דהמקטן יעב להלק לענין מעשר ותרומה וכולי הוא תמוה דהא גם כאן חירי בחולין שלקחן בכסף ומעשר ואם יש להלק בין מעשר עלמו ובין לקוח בכסף מעשר אם כן מאי ראייה הויא בגמרא מתחיתין גם מה שחזן בחידושי הלכות דהחוספות אינן רולין להקשות על המקטן וכולי אחתי אינו מתוך שחירי קושייתם אינו כלום דלמ דלמ היה המקטן מדקדק דאכילה ובגניעה אחד וזה תלוי בזה ואם כן עיקר קושייתו אינו כלום גם כאן מתחיתין והנראה דמ"ס החוספות בדברייהם אפילו היה חנן אוכלים יבול לדקדק וכולי אין בוכחם שהמקטן יבול לדקדק אלף קאי סלקן הוי יבולים לדקדק מתחיתין ואם כן עיקר קושיית התוס' הוא על דברי המקטן שמדקדק מתחיתין שטבל להלק בין אכילה לגניעה ועל זה מקמי מתחיתין הלל אין כאן טוס סברא על זה ואם כן אף אם חנן אוכלין יבולין לדקדק מומילא לא יקשה גם המקטן כלום ועל המקטן מתחילה אינו קשה כלום כי הוא קומך עלמו על המתחיתין טוס חיה סברא להלק ע"כ הולך לאשמועינן גם גניעה וע"ז מקמי דמכריחא לא משמע כן אבל על המתחיתין נופא קשה הלל אין כאן סברא להלק ודו"ק :

דף ל"ג בחוספות ד"ה אף חצי כולי אלף חדאי אין בו שלישי ולקד לא הולך לפרש וכולי מיהו עדין קשה דהוא לו לפרש דלא נפעה גם בזה לומר דסבר דגם גבי קודם נעשה שלישי כמו רבי אליעזר וממילא יעשה גם כן דשלישי נעשה שני ואם תאמר סבירי רבי יהושע שזה הוא פשיט סמין נעשה שלישי וכו' חדאי לא יעשה ה"ה ינאט סבירי שפשוט הוא סמין שלישי נעשה שני ולא יבא לנפוח ויש ליישב ודו"ק :

ש"ס בגמרא הכא בידיים חתולת וכולי וק"ק לפי זה מאי גרין העתני' לאשמועינן דנאכלין לאשמועינן הדיוק שגם גניעה אסור הא פשיט' דחלה עושה שני בגניעה ויש ליישב דלי לא תני נאכלין ה"א דמתני' חירי בחולין שלקחן בכסף ומעשר ולא הוה אשמועינן דידיים תחילת כרסב"א :

דף ל"ג בחוספות ד"ה האוכל וכולי עיין בחידושי הלכות ולרדי נראה דהרי גרין ליישב למה גזרו ויהיה טמא כדי שלא יתן משקין של תרומה לפי זה אם יהיה חזר מכה זה הלל גרין להיות נזהר גם כן לטמא משקין של תרומה כשיש אוכלין טמאין בפיו כדי שלא יטמא את התרומה ולמה ישמור ויתר דין זה מדין זה אלף חדאי העניין הוא שגרין לעשו' משמרה להרחיק שלא יגיע אפילו בתרומה מומילא מוכ"ס שלא ישים אותן לחוך פיו בטומאה וע"כ היה גרין לעשותו שני עכ"ס מומילא לא יהיה לו עסק בתרומה אפילו לנגוע אותה מוכ"ס לשתותה משכ"ס אם היה מותר לנגוע והיה לחוש שיאכל או ישתה גם כן ודו"ק :

דף ר"ד בחוספות בד"ה השלישי נאכל בו' ההיא בבא חירי בתרומה שנעשה ע"ק כולי עכ"ל ולא חקטי לרבה בב"ה דלית ליה שלישי כלל שנעשה ע"ק דרבה בב"ה לא קאמר הכי דליכא שלישי היינו בחולין שנעשו ע"ק אבל בתרומה אפילו רביעי איכא בתרומה שנעשו ע"ק ולקמן לרבי ינאט הקטן החוספות מהך ברייתא ולא רנו להלק בזה ומכ"ס במ"ק ע"ס ועוד נראה דרבה בב"ה מוקי הך ברייתא כר"ל אבל לרבי יהושע כיון דליכא בחולין שנעשו ע"ק ה"ג ליכא רביעי בתרומ' שנעשו ע"ק וק"ל :

דף ל"ז בגמרא הכל מודים היבא דליחא לרס מתחילה כו' משמע מזה דלמאן דאמר נמי דאין לשחית' אלף לבסוף מכל מקום אחר שנמנרה השחיטה גם שחיטת סימן ראשון מקרי שחיטה למפרע מדלל עוקי פלוגתייהו אלף כנהקנה בין סימן ראשון לקיטן שני ולא מוקי לה בדלל בא דם על הדלגת רק מסימן ראשון ואפילו לא כנהקנה ולרין לחוק דלעיל גבי שחט סימן אחד בחוץ וסימן שני בפנים למה לא תאמר למאן דאמר נמי דליחא לשחיטה אלף לבסוף מכל מקום אחר דגמרה השחיטה מקרי גם שחיטת סימן ראשון למפרע שחיטה ודו"ק :

דף ר"ד בחוספות בד"ה השלישי נאכל בו' ההיא בבא חירי בתרומה שנעשה ע"ק כולי עכ"ל ולא חקטי לרבה בב"ה דלית ליה שלישי כלל שנעשה ע"ק דרבה בב"ה לא קאמר הכי דליכא שלישי היינו בחולין שנעשו ע"ק אבל בתרומה אפילו רביעי איכא בתרומה שנעשו ע"ק ולקמן לרבי ינאט הקטן החוספות מהך ברייתא ולא רנו להלק בזה ומכ"ס במ"ק ע"ס ועוד נראה דרבה בב"ה מוקי הך ברייתא כר"ל אבל לרבי יהושע כיון דליכא בחולין שנעשו ע"ק ה"ג ליכא רביעי בתרומ' שנעשו ע"ק וק"ל :

דף ל"ז בגמרא הכל מודים היבא דליחא לרס מתחילה כו' משמע מזה דלמאן דאמר נמי דאין לשחית' אלף לבסוף מכל מקום אחר שנמנרה השחיטה גם שחיטת סימן ראשון מקרי שחיטה למפרע מדלל עוקי פלוגתייהו אלף כנהקנה בין סימן ראשון לקיטן שני ולא מוקי לה בדלל בא דם על הדלגת רק מסימן ראשון ואפילו לא כנהקנה ולרין לחוק דלעיל גבי שחט סימן אחד בחוץ וסימן שני בפנים למה לא תאמר למאן דאמר נמי דליחא לשחיטה אלף לבסוף מכל מקום אחר דגמרה השחיטה מקרי גם שחיטת סימן ראשון למפרע שחיטה ודו"ק :

בא"ד והחמישי עלמו יבול לערב בו מאכל קודם שהוא קודם גמור כו' עכ"ל נראה דר"ל דיבול לערב בו חמי' אוכל חטאת אבל אוכל

דף ל"ז בגמרא הכל מודים היבא דליחא לרס מתחילה כו' משמע מזה דלמאן דאמר נמי דאין לשחית' אלף לבסוף מכל מקום אחר שנמנרה השחיטה גם שחיטת סימן ראשון מקרי שחיטה למפרע מדלל עוקי פלוגתייהו אלף כנהקנה בין סימן ראשון לקיטן שני ולא מוקי לה בדלל בא דם על הדלגת רק מסימן ראשון ואפילו לא כנהקנה ולרין לחוק דלעיל גבי שחט סימן אחד בחוץ וסימן שני בפנים למה לא תאמר למאן דאמר נמי דליחא לשחיטה אלף לבסוף מכל מקום אחר דגמרה השחיטה מקרי גם שחיטת סימן ראשון למפרע שחיטה ודו"ק :

חרושי הלכות מסכת הולין

דף לז בתוספות בד"ה ווי מהניא כולי כמה דברים שהיו מביאין בעזרה וגם כולי עכ"ל בתוספות פ"ק דתקנים כמה דברים שהיו מביאין בעזרה כגון בכורים כו' ע"ש וק"ל :

ב"רה הסתא מתיים כולי א"ה אלטרך לאכור נבילה משום דטריפה מיסקרה כולי עד כאן לשון ק"ק אמאי לא דרו דבר זה דהוי נבילה נמי כיון דמתא חין לך חקרן גדול מהו וכמו שהקשו לקמן בשמעתין לפרש"י ודו"ק :

ב"רה דילמא הינו טריפה כולי וק"ק לעיל דפרך הינו נבילה כו' לא קאמר לעבור כו' עכ"ל רש"י פי' קושיא דלעיל נמי הכי אלא דש"ס ה"ל לפרש כן כדמפרש לה הכא וק"ל :

ע"ב בתוספות בד"ה ומה מתיים כולי וע"ק נהיגמי דמסוכנת לא הוי בלא דטריפה מכל מקום תפסר בעשה כולי עכ"ל ק"ק דתקני הכי לעיל בפשיטות בשמעתין דקאמר דמסוכנת אסירא כולי טריפה מבטי ואימא דטריפה לאו הינו מסוכנת ואלטרך לאכור טריפה בלא ומכל מקום מסוכנת תפסר בעשה מקרא דזאת החיה כו' וכן יש להקשות לעיל גבי נבילה ויש לישב דלעיל בלא הכי דהוי ליה ספיר ודו"ק :

דף לז ע"א בתוספות ד"ה ומה מתיים וכו' מכל מקום תפסר בעשה מקרא וכו' מ"ש בחידושי הלכות מ"ב ותקשי למה אינו מקשי זה לעיל גבי טריפה וכן לעיל גבי נבילה אגב שיטתא כדכ' כן דהא באת' קושיא הגמרא לעיל אימא מתיים בעשה וכו' וק"ל :

ב"רה ור"ה מפרש דה"ק וכו' מה מהארך כאן בחידושי הלכות למה אינו מניח ר"ת קושיא הגמרא כפרש"י עכא קירוב מיתה דק זה היה לו להוסיף דמטריפה ליכא למיף משום דאיכא למיפדך שכן מתיים אי הוה מסוכנת פרי ומה שמתוך דברים דחוקים הם אבל דברי התוס' אחיין כפשוטו דאם הק"ו מכת טומאה איכא למימר אי סלקא דעתך דמסוכל אסירא אם כן יש ק"ו ומה מתיים דליכא טומאה וכו' דליכא למיפדך שכן מתיים משום דנבילה גם כן היא מתיים שהרי קירוב מיתה ונבילה הכל אחד ואין חילוק ביניהם לאסוקי אי הוה רוג'ם ליקף נבילה ומסוכנת מכת קירוב מיתה אם כן רוג'ה הסתא לנמוד נבילה אונס אק"ו של קירוב מיתה יש פירכא זו מה לקירוב מיתה שהיא מתיים מש"כ נבילה דליכא הסתא למימר הא גם נבילה אכור מתיים מכת מסוכנת שהיא קירוב מיתה דהא הסתא אחת באתה לנמוד נבילה ובזה מתורגמ' עוד קושיא וכן ראייתא אחר כך שמהר"ם כתב סברה זו לעיל בדברי הסת' מתיים אכור וכו' ודו"ק :

ב"רה האוה נמי אחיא בק"ו לעיל וכו' וכו' דרבי לתלות דלעיל אחיא בק"ו זה הא לפרש"י כאן יש ק"ו זה גם הדרבה בשיך לעיל כתבו התוספות דהק"ו הוא מכת מיתה מו' שרי ולא מכת קירוב מיתה ונראה להגיה שג"ל כדפירש לעיל והיינו כג"ס התוספות לעיל דאי הוי קאי הק"ו מכת קירוב מיתה או אינו קשה קושיא הגמרא שפסאה גיטרא וק"ל :

דף לח גמרא הני תנאי איח להו דרבי אליעזר בר רבי וכו' כולי הורבנו למימר ק"ו דרבי וסי' אבל לא ידעתי דמכל מקום מהיבא קתני להו דמהני מהשבת בעלים לת"ק ולרבי אליעזר דחון מפנים ליכא למיף כמה עניני דאיכא למיפדך מה לפנים שהתחשבה פוסלת בהן ודו"ק :

דף לה ע"א ד"ה גועה וכו' לרבי גמליאל דמחמיר וכו' נראה דהוכחות התוספות הוא דמפרש"י מ"ש אלטרך ליה לאבא לאחוי אונס וכו' וכו' ואל"כ אי ה"ל דרב איידי אליביה דרבנן הוה קשה שמואל מנ"כ איך סבר כפופה ופסטה אם הוא עדיף נבועה או פחות נונטו אם הוא עדיף אם כן מתי קאמר שאני אומר וכו' ואשמעינן דפסוטה וכפפה הוי דפירכוס הא אפילו פחות נונטו כגון גועה והטילה רעי גם כן הוי כפירכוס לרב ואם פסטה וכפפה הוא גרוע מן גועה והטילה אם כן מתי קאמר שמואל דאחוי אונס לא אלטרך הא גועה והטילה ספיר אלטרך הא גם זה לא אלטרך כיון שאפילו פסוטה וכפפה שהיא גרוע מננו הוי כפירכוס אלא חדאי דרב קאי אליביה דר"ג גם כן שמואל סבר כרבנן ומ"ש התוספות ולהכי פריך ספיר היינו הסתא אחי יותר ספיר קושיא הגמרא ובזה מתורגמ' אותם קושיא ודו"ק :

דף לט בתוספות אלא זבחה דע"ו כו' אי תשיב פיגול אף במחשבה כולי עד כאן לשון היינו משום דכתב פיגול לא יחשב דנעמ' מחשבה ממש בלא דיבור וק"ל :

בפרש"י בד"ה כד' עברת כו' חון לזנו פיגול הוא כולי עכ"ל לעיל לא בעי לאוקמי' הק"ו עפיגול מדלא קתני ונפגלת ומשום דאי' למעטי

ע"ב כפרש"י בד"ה אמר ליה רב יוסף כו' למפסט בעיא דרבי ולחזותיה לרבי אליעזר כולי עכ"ל רב יוסף קאמר לר"א דבעי דדוקא אוכל הכא במים מן התורה וממילא תפסוט בעיא דר"ל וק"ל רב יוסף הסת' דגם למאי דמוקמי הך דהוכסר בפשיטה והך דהבולר מדרבנן ולא חקסי לרבי אליעזר דמפרש מילתא דמדאורייתא קאמר מכל מקום אבעיא דר"ל דלא מפרש בה מדאורייתא תפסוט וק"ל :

בתוספות בד"ה וכו' תרגמא כו' אלא חקר דמשמע ל' רבים כו' עכ"ל וכן כולה מלתא שהן כו' וכו' מן מכשירים לשון רבים הוא וק"ל :

ב"רה ועדיין תסקה כולי כ"פ מודה דהיינו מחוברין דבעשה דבוקו כולי עכ"ל ר"ל דכשנאו הנמים על העור שהיא השומר היו הו' מחוברין בקרקע אף על גב דלפי אותה טעה הייתה הבהמה בחיה ולא הייתה ראויה להכסיר ולהכי לא ניחא ליה לאוקמי בפשיטות במחוברין ממש בהכסיר הכסיר במים מחוברים וכו' לעיל דהמ"ל הכי לרבי וסי' ב"ה דההיא מלתא דפשיטה הוא אבל בכה"ג לאו מלתא דפשיט' הוא דקד"א דתלוטין מקרי כיון דבעשה שהיו מחוברין לא היו הבשר ראוי להכסיר וק"ל :

דף לה ע"א ברש"י ד"ה דליכא כוית וכו' ואחי למיכל תרומה אבתריה וכו' ודבריו תנוהים דהא כבר ספר פירש זה מלפון הגמרא שמשמע שאינו מקמי מכת תרומה רק שאכור לו ליפסול נופיה גם מכל לן מיאכל תרומה אחרת בתריה שיפסוד ענינו שלא יאכל גם החוספות לא הביאו דברי רש"י אילו לכן הנראה באם אין כאן ט"ס אי מלתא אחי קאי ונגעך למעלה דהיינו פסול נופיה ואחי לפסול ענינו לענין מאי למיכל תרומה אבתריה שפוסל ענינו מלאכול תרומה והיינו פסול הגוף ולפון זה מורגל חמיר נקט ואחי אשמעינן ואחי ודו"ק :

בתוספות ד"ה האוכל שלישי וכו' ולא נקט נוגע שאינו עושה דביעי אף נגע וכו' למה למה אף נגע הנאכל דרביעי אינו מנוחא ואומר דרבוחא הוא דהא שלישי נעשה שני אוחו האוכל את הנאכל שלישי ואם נגע הנאכל דרביעי אינו עושה שני מנילא רבוחא הוא אפילו לאכול את השלישי מותר ובחידושי הלכות מ"ב לא הבין כך וק"ל :

ב"רה ואח"ר יתק כמאן וכו' לטוס ריהטא קט' ומיירו בזה הלא קושיאם ותרום הוא קושיא הגמרא ומירובה ומאי הוסיפו חיזוק כמה נמשך מן רבי אליעזר גם כן והנראה בקושיא התוספות הוא אף לפי מאי שנתרן דרבי יהושע איירי בחולין שנגעו על ט"ס בזה אמר דנעשה שני אכתי תקמי כיון דרבי אליעזר איירי דנעשה שלישי בין כנעשה עט"א ובין כנעשה עט"ק ורבי יהושע אינו חולק על רבי אליעזר רק כנעשה עט"א מניילא משמע דגבי נעשה עט"ק מודה לר"א ונעשה עכ"פ שלישי דאין סברה לעשות עוד פלוגתא ומילא רבי יתק דלא כמאן דכרבה ב"ב חנא וכעולא לא מני' לפרש ואם כן משמע דמודה לרבי אליעזר ע"א מתורגמ' דרבי יתק סבר דגם רבי אליעזר לא איירי כלל כנעשה עט"ק מניילא אין כאן עוס הכרח אף סברי רבי אליעזר ורבי יהושע גבי נעשה עט"ק וסבר רבי יתק שהם סוברי' דהאכל טהור ודו"ק :

ע"ב גמרא ומי אמרין בפירי וכו' תמא תרומה לקודש וכו' ויש להקשות מאי קושיא דהא כבר חולק רבי יהושע עם רבי אליעזר סאמר גבי נעשה עט"א דנעשה שלישי ופליגי רבי יהושע ואמר דגבי תרומה טהרהה אלא קודש וכו' ורבי אליעזר לא סבר סברה זו ואם כן אימא דמתני' אם הפרשתי וכו' אחיא כרבי אליעזר ויש לומר דעכ"פ תקמי אחיה רוג'ה לעשות חדע מדין מדרכות ולפי זה גרד אחיה לאוקמי מתניתין כרבי אליעזר מנא לך להוכיח כלום דילמא יש חילוק בין פירי למדרכות ומילא אחיא מתניתין גם כרבי יהושע וק"ל :

שם בגמרא הא דם שחיטה ומכסיר וכו' נראה לתרן אף הבין הנקטן ברייתא דלעיל וכו' הדם ומכסיר וכו' עם ברייתא זו דיש לומר דחדתי ידע לתרן דהדיק הוא על דם הללים ומאי קשה ליתני דם שחיטה וכו' עשום דכאן איכא למיטעי ולומר דם שחיטה ומכסיר לכן ליתני דם שחיטה אינו ומכסיר ואחיא דם הללים במכ"ס זה אינו קשה כלל דגם בזה ליכא למיטעי ולומר דם שחיטה ומכסיר דסמך עלו אבריתא דלעיל דאמר רבי שמעון וכו' הדם הוא ומכסיר וכו' אבל הסתא דחיתלתא דגם גבי וכו' הדם הוא ומכסיר יש לפרש וכו' הדם בלבד וכו' אם כן ספיר קשה ליתני דם שחיטה דהא בזה איכא למיטעי מה שאין כן אי הוה תני דם שחיטה ליכא למיטעי גבי דם הללים ודו"ק :

בפרש"י ד"ה דם הוח ככהמה שמתה וכו' יש להקשות אימא לפי זה דהדיק קאי אדם של אדם דמכסיר גם לרבי שמעון דעל כל פנים אינו מפורש בלשון זה שאיירי דוקא ככהמה ולא באדם אפילו לפרש רש"י וק"ל :

הדושי הלכות מסכת חולין

מר

ואת החיה רק הוא דרם מפוטרו של פסוק רק שקשה לו הא לא אתי שפיר
לשנא דהחיה וע"ז מתוך קרי זאת חיה וק"ל :

ע"ב בתוספות ד"ה ואמר רב יהוד' וכו' לומר אלמלא דכפישור מיתה תשוב'
חסרון וכו' ע"ן מ"ס בחידושי הלכות וכו' יש ליטב גם כן מה שיש
להקט' לפי דברי התוספות מאי מקמי נחמרון שדרה דילמא תנא דבי רבי
ישמעאל הטיב רק ח"י טריפות שאפשר להיות חיה לאפוקי חסרון שדרה
בחומו שיעור לא קהשיב אבל לפי דבריו מתיר דגם גבי שדרה חיה מת
ודאי רק שהוא שיעור הראוי לומר אבל עכ"פ ק"ק מ"ל למקטן להקטן
קשימו דילמא משער גבי שדרה דוקא כשיעור שתמות ודאי מה שאין
כן בכל ח"י טריפות ויש ליטב ודו"ק :

דף מב עליו הכתוב אונ' יגיע כפיך כי תאכל וגומר ע"ן בחידושי אנדוח
וע"ז פרשתי מ"ס בפרקי אבות איזהו עשיר השמח בחלקו שאלת'
יגיע כפיך כי תאכל וגומר וקשה היכן נרמו בזה הפסוק דבר זה שנקרא
עשיר ולפי זה ה"ק איזהו עשיר רצה לומר שלא תאמר שנקרא עשיר מי שיש
לו ממון הרבה מונחם בתיבה והוא עלמנו אינו נהנה מהם ומכל שכן להב'
אחרים זה אינו אדרבה בהיפך עשיר כקרא בשמח עלמנו צעטרו הולולא
אוחס לשמח בהם ומביא ראיה מהפסוק יגיע כפיך כי תאכל שלפי פשוטו
של הכתוב שאמר שיאכל יגיע כפיו ולא לנוזל אחרים הוא ליה למימר לפסוק
לומר בהיפך כי תאכל יגיע כפיך והוא קאי הדיוק על יגיע כפיו דוקא ולא
של אחרים ומדקאמר בהיפך יגיע כפיך כי תאכל אז קאי הדיוק על כי תאכל
רצה לומר יגיע כפיך אם תאכל ותשמח עלמך בהם אז אשריך בעולם הזה
שאתה אוכל ולהעולם הבא שתהנה לאחרים לחפוקי אם לא תאכל רק ייב'
שגורים חלג' ומכ"ס שלא תהנה אחרים אז לא יהיה לך שני עולמות וע"ז
יש לפרש גם האחרים אומר איזהו חכם הלומד מכל אדם רצה לומר בפי
העולם נקרא חכם מי שאחרים לומדים ממנו לזה אומר שהדבר הוא בהיפך
הלומד מלאחר' זה נקרא חכם ע"ד ומתלמיד יושר מכל' וכמו כן איזהו גבר'
שנקרא בפי העולם מי שפועה גבורה על אחרים ומנלח אותם בכל דבר
אינו כן רק אדרבה הכובס את יגרו ואחר' מנלחם אותו ושוחק וכובס יגרו
וכן איזה מוכובד שנקרא בפי העולם מי שמוכבדים אותו ואחרים אחרים אינו
כן רק בהיפך מי שמוכבד אחרים וק"ל :

דף מג גמרא מאי אהדרו ליה חבריה לרבי יוסי ב"י כולי הכי תנאי סבירא
ליה דטריס' אינהו חיה כתנא דמתניתין דאחיי כר' יוסי ב"י וק"ל :

דף מב ע"א בתוספות ד"ה הך דאפקחו וכו' וליה ליה י"ח טריפות וכו' וק"ל
לפי זה גם לעיל אשכ שמתעמ' יש לתרץ כן שמתן מ"ד סברי
דזה הכלל דמתני' ומדבין עוד טריפות יושר על ח"י טריפות ודלא כתנא
דבי רבי ישמעאל ויש ליטב וק"ל :

דף מה בתוספות בד"ה מ"ד רוב עורו כולי דלגמא ה"ה ברוב מוחו לבר
כולי עד כאן לשונו ולר"ך לומר מד אמר חדא ועד אמר חדא ולא
פליגי וק"ל :

בא"ד אי צעי ממי רוב מוחו ורוב עורו דנקט כולי עד כאן לשונו אבל למאן
דאמר רוב מוחו לא קובעיה ליה אי צעי ממי רוב עורו דאם כן
אמאי נקט רוב מוחו מיהו איכ' למימר דקאי ארוב עורו דקאמר לעיל מיהו
כלומר רוב מוחו עם רוב עורו דכה"ג כתבו התוספות לקמן למ"ד קרמא
תתאה דקאי אקרמא עילאה כלומר עם עילאה וק"ל :

דף מו בתוספות בד"ה ואת"ל עד ולא כולי דדוקא אם עד ולא כו' לא
מזי למצעי פי פרשה סנייה וכו' עד כאן לשונו רצה לומר דודאי
בפי פרשה ראשונה ליכא למצעי אם עד ועד בכלל כמפורס' בפרש"י אבל
בפרשה סנייה לכאורה דה"ל למצעי אי"כ דהוא עד ועד בכלל ע"כ כתבו
דאינו כן דלא מזי למצעי ממי בפרשה סנייה דמנ"כ כולי וק"ל :

ע"ב בתוספות בד"ה אין מקיפין כו' דאי לא ניקבה כשרה בר מהיכא
דאיכא כו' עכ"ל ק"ק מה לריבי ראיה לזה דודאי בועה א' אי לא
ניקב' כשרה דמה סיך בהו הקפה לבעול אחרת ויש ליטב ודו"ק :

דף מח בתוספות בד"ה לא לאעטוי כו' ה"כ הת"ל שלא כו' עכ"ל וה"כ
הג"ל למעטוי שרף ואל פני פרש"י וק"ל :

ע"ב בתוספות בד"ה אי קוסא לגיו כולי של כבד קאמר ופי קוסא לבר לבר
הן ואפילו כולה כולי כג"ל :

דף מט גמרא שקילו גלימא דטרופאי כו' ק"ק וכי מושם דס"ל כרבנן
דטרופאי קאמר לשקלי גלימא דהא רבנן דטרופאי מהפיק ליהו
במאפונה רבה דריאה ומכ"ס במאפונה רבה דכבדא דאין לו ריח והלל
כמ"ס החום' לעיל וק"ל :

דף סב רש"ן פוי רמי כתיב את שני המאורות הגדולים וכו' ויש לנקד'
בגמרא' זאת חדא מה היתה שאלת הלבנה אפשר לשחי מלכים
וכולי הרי ראת' שאפשר שכבראו שוין וגם מה אמרם הלבנה וכי צביל
שאלתיה דבר הגון וכו' מאי רבותיה של אמירה זו גם מה שהשיב הקב"ה
לדקיים יקראו על שמך מאי פיוס יש בזה ללבנה בשלמא כל דברים אחרים
יש

למשעי כמ"ס התוספות אבל הכא ליכא למשעי דשאר פסולי פכים כמי
חיתנה בד' עבודות וק"ל :

ולדברי התוספות נמי שכתבו לעיל ליכא לאוקמי הק"ו בפניגול משום
דאיכא למסדך דמה לפניגול טען אינו באותה עבודה הכא
לרבי יוחנן ליכא למסדך הכא דאיכא למימר מהשתת שלל לשמה יוכיח
דיטבו באותה עבודה וה"ל אין הכל הולך אלא אחר העובד דיליף פנים
מפני' מש"כ לעיל לר"ל דליכא למימר שלא לשמה יוכיח משום כיון דאינו
מעבודה לעבודה דלא יליף פנים מפנים ה"כ לא יליף ליה לענין דאין הכל
הולך אלא אחר העובד כמו לת"ק ולר"א לעיל ודו"ק :

ע"ב גמרא ת"כ דר"י כו' הרי אלו זבחי מתים כו' ור' יוחנן דאמר פסולה
חידי דאמר ר"ל מותרת כה"ג כתבו התוספות לעיל במתני' וק"ל :
בתוספות בד"ה כי לא אהו כו' ואיכא טעמא אחריתא התם דקאמר
אמאי אהו כולי עכ"ל ומת"ס נמי לא דמיא הך אבעיא
דהתם לא דאמרינן הכא בשותק ולבסוף לוח דלכ"ע קנה ודו"ק :
ש"ך גמרא לר"א ייבז וזא לעבחי מאי כולי וה"ה דה"ל למצעי הכי לליטב'
קאמר נמי לת"ק ובדמשעי ודו"ק :

דף לט ע"א ברש"י ד"ה חוץ קשיא וכו' מקמי דשמעה להך מתני'
מן ר"י רביה וכו' ועל רבי יוחנן ליכא לתרוגי הכי דקודם
ששמעה מרבו הך מתניתין אומר דגם הוין מהשבין וכו' ואחר כך חזר בו
דאם באותו זמן מפליגי עם ר' לקיש כבר היה יודע כל המשניות וליטב
לפון הא וסא סהיא דהוק מאר נראה לפר' ע"ס פרס' דאחר כך חזר בו ריש
לקיש ב"ה הגמרא לומר דלא חיימא מאי חירצה לומר שחזר אחר כך כיון דלא
מליט בשום מקום שחזר בו להכי קאמרי דריש לקיש הראה ספיר שחזר בו
במה שאמר אחר כך גבי הוין דאין מהשבין מעבודה ממילא משמע לאפוק'
גבי פנים מהשבין והשתא לא סבר רב שסת הלריכותא דלעיל ועל זה קאמ'
הא הדין שאמר ריש לקיש דפני' אין מהשבין זה היה מקמי דשמעה המתני'
מדבי יוחנן והא הדין שאמר אחר כך דגבי חוץ אין מהשבין הוא לבתר דשמע'
המתניתין אז אמר הדין דבתוך אין מהשבין ודו"ק :

דף מ בתוספות ד"ה הא דאמר כו' ואפי' מירי כשאין עובדק כו' עכ"ל
ר"ל דהשת' תפסי מליטוי דהר אליפיו דב"ח ומקס' מ"ס מהקדוב ב"ח :
ומיררו כדאם דליפיו ב"ח אכור אפילו להדיט כולי עד כאן לשונו והאי
משמע' שכתבו לעיל מדאסרינן הכתוב לגבוה ש"מ דלהדיט שרי'
ליחא בע"ס כמקוץ דבתר דלשמעינן לגבוה אכור בא הכתוב דלא תתמוד
לאכור אף להדיט ודו"ק :

דף מא בד"ה בתוספות לאו כל כוניך כולי דשרי לזבחי לכל עכו' כו'
עכ"ל משמע מזה דלא שרי ר"י בן תירא אלא בהנאה והכי
אמוראי אי"כ דסבני בחתיה לא שרו אלא בהנאה ואין להקשות דאם כן מאי
פריך מההיך דב' אוחזין בכסין וכו' דלא קתני גבה אלא פסולה ולא הוי
בהנא' וי"ל הא דלא חייב בה לא פסולה היינו משום דלא להר כדמקומין
לעיל ברישא אבל לגדא דהר אכור בהנאה ודו"ק :

דף מא ע"ב פרש"י ד"ה מהו דחיימא כלומ' ואנטרך וכו' מזה נראה דל"ג
בגמרא פשיטא ובחידושי הלכות מ"ב לא הבין כן וק"ל :
דף מב ברש"י בד"ה לא הא דרבי אליעזר כו' ועוד כשאין לו אשה
ל"ל למתני כולי עד כאן לשונו והא דלא קשיא ליה נמי לאותה
דפריך פשיטא ביה לו אשה אמאי לא פריך נמי פשיטא לעיל ביש לו זבח וי"ל
דאשמעינן אף על גב דלא חוקי לה בכדי זבח חייל ענה סם המורה מיהו
ק"ק אמאי קשי' ליה פשיטא אחין לו אשה דמתניתין אמאי לא תקשי ליה נמי
הכי שאין לו זבח ויש ליטב ודו"ק :

פרק אלו טריפות

בתוספות בד"ה יקב הלז כולי וגיטל הכבד ונאחיר כולי עד כאן
לשונו כג"ל :

ע"ב בתוספות בד"ה ואמר רב יודא כולי חומרא לפנין הורג כספ וקולא
לענין פדיון עכ"ל מדברי התוספות דבטורות ומפ' הר"ם בנמ'
פאהלו דשיעורא מלא מקדה הו' טפי נכדי שיכטל כו' עכ"ל ולפ"ז הך חומר'
וקול' שכתבו התוספות הוא לב"ס אבל לב"ה הוי בהיפך וק"ל :

בא"ד ואפי' למ"ד קרמא כו' יש לחל' בין אדם לבהמ' ולא טעמם כו' עכ"ל
מיהו הא דוכן לעריפה הוא לפ"ז גם כן כפי' ר"ת דקאי ולא לבהמ'
כמפורס' בפי' הר"ם במסכת אהלות פ"ב ע"ס :

דף מב ע"א ברש"י ד"ה זאת החיה קרי ביה זאת חיה וכו' ע"ן מ"ס
מהר"ם ונראה משום שקשה לו מאי מתרץ מפסוק זאת החיה
וכולי זאת חיה אכול וכו' הא קתרו פסוקים אהדדי גם מאי מקשי ולמאן
דאמר טרפה חיה מכל' הא איכא לומי' אותו מאן דאמר לא סבר הקרי לכן
כתב דודאי אותו מאן דאמר דכבר טרפה אינה חיה אינו תולה דעתו בקרי

חרושי הלכות מסכת הולין

בתוספות ד"ה טעמא דרשא ופליג מאי רשא רובו וכו' עין בחידושי הלכות ובמהר"ם ולד"ה יש לפרש כפשוטו להקטין כן סבר מדרשא בסיפא ע"כ רשא לבר ד"ה רשא נקט ברישא הוי גס כן רשא לבר ובזה מדויק לשון התוספות שכתבו עיקר פריי"ק דיוקא וכו' משמ' שגם מדישא פריך רק העיקר מכת דיוקא דסיפא ועוד יש לתרץ קוסיות דאם המתניתין דהכא אחי לאודעי דפליגו כפל הוי כיבוד א"כ רישא דמתני' דבכורות דתני ואין כבוד לכהני' למאי אחי וד"ק :

בר"ה שליש שיטה וכו' אפילו מה שה' בפנים וכו' נראה דייק מדקתני שליש שיטה וכו' אסורה באכילה משמע שקאי אשלי' בולה שאסור' באכילה דל"כ ליטני מקל"כ שליש שיטה אסורה והוי קאי אסורה אמתקת וק"ל :

בתוספות ד"ה רב הוא אמר וכו' שכבר ילא רוב הראש וחזר וכו' מ"ט מהר"ם כאן אין כדאי להשיב עליו וכ"ש בחידושי הלכות יש להקשות לפני דבריו העיקר חסר והוא דברי נביאות גס מ"פב"ט בחוס' דסוגי' דכילד מעריעין דלא כרב הונא וכו' קשה מנ"ל לתוספות הלל כאן א"רי שחזר ממילא הוי כמו גזירה לגזירה דליחוס דילמא ילא מיעוט ואחר כך אם ילא מיעוט חיישין ילא הרוב דלמ' לא חיישין כולי האי ועל כן אסור' מ"ט התוספות מן סוגיא' דכילד מעריעין דלא כרב הונא הוי משום דל' הגמרא משמע בעוד שיהי' בחזן ועדי' ביה זממא וע' ק"ה שפיר הא דוק' אפילו במיעוט אם הוא בחזן אסור להטיל בו מום ומ"ט התוספות שכבר ילא רוב הראש וכו' היינו כיון שחזר המיעוט לפנים איכא למימר דמותר להטיל זו מום בפנים ולענין זה לא אמרנו למפרע הוא קדום אם חזר בפנים ולכן נקטו התוספות מילתא דפסיקא שכבר ילא רוב ראש וכבר נעשה קדום והוא למ"ט בחידושי' למ"ד אין לידה וכו' וד"ק :

ע"ב גמרא מיתבי' בסר בשדה טריפה וכו' יש ליישב שכלל זאת היה נראה להתקן לתרץ הברייתות אהדדי דתני דתני שהאבר מותר היינו בשאר בהמות והא דתני בסר בשדה טריפה שאין לה היסוד היינו בחטאת דוקא אבל אחר דלאור רבי יוחנן שחטאת נלמד משוק הן לא הובא את דמה אם כן ע"כ פסוק ובשר בשדה אפילו לשאר בהמות ממילא קשה אמר רבי יוחנן ובזה מיושב גם כן קוסיות תוספות ד"ה יכול וכו' ואם תאמר וקרא דחטאת וכו' למה יז' וכו' ולפי זה מיושב דאי לא כתיב קרא דחטאת הוי מוקמינן דבשר בשדה לחטאת וד"ק :

שם בגמרא ומאי בינייהו כולי' עין פירש הראש' ואלפסי וירידהו נריך לריך ליישב למה קאמבעיא לרבני האומר אין לידה וכו' הלל אין חילוק בין יש לידה למאן דאמר אין לידה רק אם למיכר מיעוט שבפנים אבל בטובה כביד לאו דחזרה אין מועיל למה שנקטר בחזן דמדאמר לשון לידה לאברים משמע נקרא לידה והוי כאלו וק"ל חקר . במהדורא קמח' ע"ט :

דף סז בתוספות בד"ה תלתא כולי' וק"ל דזה וזה גורם מותר עד כאן לשונו וכו' חקר . לעיל דבן פקועה דכוותיה טיב צו איסור היואל מכל מקום כיון דמכלל לזרעה . חקר . ולא זהו זה גורם שטלר משאר אברים ומאבר זה היואל אבל . חקר . באיסור היול' הוה משום זה וזה גורם מתרי' גופות ובודאי . חקר . במהדורא קמח' ע"ט :

ע"ב בפרס' לא ר"י טעמא כולי' ואי תסתחך דהחיר בהמה כולה בהמה עכ"ל רנה לומר דאפילו לרבי יוסי נמי לא תדיק דאבר מקרי בהמה אלא כשאומר . חקר . הוי כולה חמורה ולכן מקרי בהמה בבהמה וק"ל :

ע"ב בפרס' בד"ה הליט באברים כו' ואם רנה מתחך ומשך לכלביס ומאוס וכו' עכ"ל דלעיל במתניתין ודאי דלא הוי קשיא ליה דארי' במתחך בפנים קודם . חקר . שילה דזה ודאי שרי אפילו למ"ד למפרע הוא קדום כמ"ט התוספות מש"כ . חקר . ש"ל כבר וד"ה קאמר דשרי כיון דלא ילא רובא ולמ"ד מכאן ולהכא דיש וק"ל :

דף סט ע"א ברס' ד"ה ותיבעי' קדשים קלים וכו' עין במהר"ם שמתריך ליישב דברי רס' והכלל העולה מדבריו דגבי חומת עזרה קאי האבעיא אם מהא כיסר בשחיטה אמו אף אם לא החזירה ידו לאפוקי גבי חומת ירושלים אי אפשר למיבעי' כך רק אלא לענין שלא יאסר נקרא בסר בשדה אם החזיר ידו ע"ש א"ק לשי' זה מנ"ל לאכ"י לומר מה טעם לא קאי מבעיא' לך דמתניתין עובר אמו ה"כ וכו' דילמא אימא אימא דלאכ"י לא קאי מבעיא' ליה בחומת ירושלים אם החזירה דפשיטא למה דהוי מחינה לענין בסר בשדה ולהכי מבעיא' ליה בחומת העזר' אם יהיה כיסר בשחיט' אמו משום חומת אפילו בלא החזירה ידו וע"כ היה אפשר ליישב דגם מתחילה גבי חומת עזרה קאי מבעיא' ליה דוקא בהחזירה משום דאין סבר' לומר דבלא חזרה ועדין ידו בחזן שיהי' כיסר בשחיטת אמו משום שמת עזרה רק טרס' לא פירש כן לעיל משום דקמח' דלמא אמה שכתב אחר כך גבי חומת ירושלים וד"ק :

דף ע"א חקר . גבי חומת ירושלים וד"ק :

יש פיוס שנתן ללכנה איזה חוס' אור אבל בזה מאי ללכנה חושלת שד"ק יקראו על שמה וכו' ויתר שאמר הקב"ה הביאו כפרה עלי' וכו' מה ענין חסובה ופיוס ודברי המפרשים ידוע והגמרא ליישב ע"פ הגמ' פ"א דיני מתנות ח"ל קיסר לר"ג מיי סברא הרים לא ברע רוח טי' יולד הרים וברע רוח חלל מעתה גבי אדם דכתוב ויברא ויגד ה"כ מי סברא זה לא ברע זה טפה על טפה יש בלדס ומי נקבים יש בו מי סברא זה לא ברע זה שכ' הנוטע חזן הלל ישמע היולד עין הלל יביט אמר ליה ובטעת מיתה כולן כחפייסו ממילא מוכח שח"ל להיות שנים דאם לא כן היאך כחפייסו וכן בספר עקרים מתריך בזה להוכיח האחדות ולא כדברי המינים להאמין שמי' דח"ל שיהיו נשואים ביחד ממילא ע"פ יסוב לפלוז זה של הלכנה שמתחילה היתה הלכנה חס על כבוד קונה ואמרה להקב"ה אפטר לב' מלכים וכו' והלא יגיע מזה חלילה לומר שנים בראו העולם ובמאי קסרי' דברי ה' אך יהיו שניים וכחפייסו ביחד ויקשה מין הלל גם חמה ולכנה משתמשין בבת אחד ממילא כחבטלה לה הוכחה זאת אמר הקב"ה יפה דברת וע"כ לבי ומעט' עלמך והחחילה הלכנה להתרעם שלא יאמרו תלי' מהיתה בלבה איזה הרעו' על האחדות ולכן נענשה שיתמעט' עגמה ואמר' הלא אמרתי דבר הגון כי חלילה שהיה בלבי איזה נטייה או הרעה על שני' ואך המעוט חס עמני' כי חסי' נחמד בעיני העולם והסיב הקב"ה אי חסן לך עוד כוכבים ושאר חשיבות ממילא יראו העולם שלא עפית' לך המיעו' בשביל שום עונס עלך ולא כחפייס' דעתה ואמר הקב"ה לדיקים יקראו על שוך בזה יתחדע כל יל חטא' בשום הרעור בעולם שהרי לדיקים יקראו על שוך ממילא גם אחת לדיק כעוהם ועדין לא נתישבה דעתה אמר הקב"ה ישוב הדעת אחר הביאו עלי' כפרה וכו' כאילו כביכול העביר על הלכ' שורת הדין וכו' וידעו כל העולם כי נקי חתה ולאב אפרם אמר' דכנהדרין הכל' שלא כעובדאמרי' שיש להקשות למה לא הסיב לה בקיזור חקך כשאמר ויברא ויגד וכו' ה"כ ובטעת מיתה כולן כחפייסו ולמה ל"כ טפה על טפה ובחידושי' אגדות מתרץ זה יפה ע"ש ובעיני יש לתרץ ע"פ הגמרא פ' ע"פ שאמר רב לרב אפי' לא תסבוב תרי' נשים ואי נסיבם תרי' נסיב חלתא וכו' ופרס' טלח תחיעלו השמים השלישית תגלה לך וכו' ממילא משמע כי שנים יכולין להיות בהסכמה אחת לאפוקי שלשה אי' לא להיות בעילה והסכמה אחת וע"פ מייסב שפיר דהיינו על ויברא ויגד לא היה יכול להסיב וכו' בטעת מיתה כחפייסו שאפשר להיות שחפייסו ויסיביו ביחד לעשות לאפוקי אחר כך כשמקמי' מטפה על טפה וכו' ואם כתיב גם לשון הנוטע חזן וזומר ממילא יש עוד שלישי וע"ז חקיי' שפיר וכו' כולן כחפייסו כי יש כאן בורא ויולד וטוע הרי שלם' ואי' להיות שלשה בהסכמה אחת ובזה מדויק גם כן לשון כולן כחפייסו דעל שנים אינו שייך לומר לשון כולן דהוה ליה למימר וכו' כחפייסו בטעת מיתה לשון רבים לאפוקי אם הם שלשה שייך שפיר לומר כולן דהיינו כל השלשה וד"ק :

פרק בהמה המקשה

דף סח בפרס' בד"ה בבהמה המקשה לילד . חקר . שחיטתן עכ"ל זה נוטה כמ"ט הכ' והאר"ך צו דלא שייך איסור . חקר . אלא כשהיה הולד במעי אמו בטעת שחיטה וק"ל :

ע"ב בפרס' בד"ה פרס' החזיר כו' הוליא שתי ידיו חקר מי הכריחו לפר' כך מניינו ולפרש לשון פרסה החזיר דהיינו שאותה פרסה . חקר . החזיר ולא הוליא שתייהן כל' וק"ל :

בתוספות בד"ה אר' יוחנן הכל כו' וע"כ חד למקום חתך וזר לאו חקר . כתבנו במהדורא קמח' דאין זה מוכרח ולמאי דמוקי לה נמי חד . חקר . לקלט בן פרה נמי קשה חזרנו צו דהא ודאי אנטרן חקר . חקר . בחזרה איסור היוול' ומייהו אנטרן קרא למקום חתך להחיר בשחיטת אמו . חקר . דהא ודאי בלא הכי ליכא איסורא יולא במקום חתך וד"ה אנטרן . חקר . חקר . בחזרה דמקרי בבהמה להחיר בשחיטת אמו . חקר . וחד לאבר דהכי משמע לאוקמי לר"י דמתיר אבר בחזרה דלא אנטרן . חקר . חד לקלט אלא לרב דאסור אבר בחזרה וד"ק :

דף טה ע"א גמרא א"כ החזיר דרישא דחוקא וכו' והא דלא קאמר זה הא"כ לעיל פל קוסיות מתתני' דבכורות יש ליישב משום דלעיל מקמי' אחרויהו ליחסי מתניתין דהכא או מתניתין דבכורות ממילא אינו מתורץ לפי זה הא"כ ליחסי הכא לבר ולא ליחסי מתניתין דבכורות מה שאין כן כאן דמתניתין דשליח ודאי נריך לאשמעינן דאין שליח בלא ולך אך אמתניתין דכאן מקמי' דלא ליחסי ועל זה קאמר שפיר א"כ א"כ לפי זה מאי מקמי' לעיל דלא ליחסי מתניתין דבכורות דילמא חני אירי דרישא דאליטרך לאשמעינן דלא הוי כבוד לנחלה חני כיסא דבן ט' הוי כבוד לנחל' ויש ליישב וק"ל :

חרושי הלכות מסכת חולין

מה

הלכות ליישב גירסת החוספות שבספרים ישיב אינו מיושב דאמתי קשה מכל לומר שחובו מניל נבי כלי שחב נבו מניל חף אינו מניל בסוס מקום שמוניל נבו מכל מקור אין כאלו הוכחה לילך בקו' כיון דאיכא גומימר כאן שגבו מניל ודוק :

ד"ה אמר רבה חרוייהו וכו' משמע שגם לרבה פשוט מחוץ המשל וכו' ולולי דבריהם יש לומר דחף על פי כן פריך ספיר חכמה מה לריך לחיף מן הפסוק והאזכור מנבלתה הוא ליה להביא מן המתניחין דטומא' בלועה אינו מטמא דהא הוא קאמר כסם שטומאה בלועה פטור וכל ענינו בא לשמיעין דה"ה טהרה בלועה אם כן אינו לריך ליתן כאן טעם על המתני' מניל למתניחין דטומא' בלועה אינו מטמא ועין מה שכתוב עוד בסמוך ודוק :

דף ע"א בתום ב"ה כי קאמר רבה כולי ואין לתמוה כיון דבא לאשמיעין בב' טבעו' ממי כסם כולי עכ"ל דהא כיון דעיקר חידושו ב'טבעו' ע"כ. חקר. שטומא' בלועה כו' לא מיירי מני' בב' טבעות דאם כן היינו כך חרושי טהרה. חקר. דמיירי בב' טבעות אלא ע"כ דהא כסם כולי ודאי מיירי בטבעות טומאה. חקר. כך טהרה כולי בב' טבעות ואין לתמוה דאיכ' הל' כך. חקר. וע"ז חירט דה"ה ה"ק'ה' טומא' אינה מטמא' חקר. ודוק :

ב"ה והכ"א מנע כולי דאפילו הויא העובר ידו ונעצו הרוע' טהור כולי עכ"ל ולכאורה מזה סותר. צוה שכתבו לעיל ב"ה בורכתו זו. חקר. דהושיט הרועה את ידו בלא הויא ידו כלל איירי דאל"כ נטמא בזה. חקר. וי"ל לפי מה שכתבו בה"ק דבריה' דהכא לרבה דלקמן דסבר. חקר. הכא אפילו באבר דעובר מת ולרבנן אין השחיטה עושה ניפול. חקר. ה"ה לדברי רב חקר דלקמן דלא פליגי הכא אלא באבר. חקר. דעובר מת אפילו רבנן מודו דשחיטה עושה ניפול מיהו לעיל. חקר. להכי דלעיל בדנפק רישא שטרתי' קאמר דאפילו לרבה הוא כילוד ונטמאה הרועה גם בזה שכתבים ודוק :

ע"ב בחוספות ב"ה אלא שחם נגע כו' ומפני ר"מ היא והשתא היכי חייב כו' אוכלין דקיל כו' עכ"ל דבה' דלא חיל קל על חמור בזה ודאי לא פליגי ר"מ והב' מבעיא דשבע ליה טומאה כמי דלכ"ע מבעי לן והא שטומא ר"מ בבהיה ובהך דשמעתי' דג' ע"ג' שנתלקו היינו משום דטומא' בית הכשרי' מטמא' והל הקל על החמור בבת א' כמה שכתוב לקמן ודוק :

דף ע"ב גמרא והא עובר וחייה דבשתי טבעות כולי לפי פרש"י קשה שאינו מיושב הלשון של המקסן עובר וחייה דבשתי טבעות' משמע שקושי' זו חלוי בתירון דלעיל דזוקא הא לפי מה שהבין מתחילה דגם מתחילתן הטעם משום טומאה בלועה היא יותר קשה למה עובר וחייה טמאים והאשה טהורה דהא לפירש רש"י אין חילוק בין טבע' אחת לשתי טבעות רק אם הטעם הוא משום נגע בית הכשרים אבל אם הטעם פשוט' טומא' בלוע' אין חילוק כלל ונריך לומר גם לפרש"י ודאי לפי סבר' התירון אין שייך לחלק בין טבעת אחד לשתי' אם הטעם משום טומאה בלועה אבל המקסן הבין מתחיל' גם כן דגם אם הטעם משום טומאה בלועה יש לחלק בין טבעות א' לשתי' ודוק :

בתוספות ד"ה כי קאמר רבה וכו' יש לומר דבולה מילתא דרוש רבה וכו' עין ב"ה ובמהר"ם ולפי תירוץ קשה דהוא לן למילף הק"ו ומכלי חרס בסיגנין זה מה כלי חרס אם טומא' וטהרה בלועין זו מטמא' הטומאה בלועה את הטהרה בלועה שאלנה ואעפ"כ אם יש כו' טהרה לבד מניל על הטהרה אדם שמוניל על טומאה וטהרה בלועים יחד אינו דין שניל על טהרה בלוע' לבד ולא אין שייך הפירוש מה לכלי חרס שכן אין מטמאה מנגו כו' ולדידי יש עוד ליישב דהגמרא סבר אילו לא מניט למילף טהרה בלועה לבד ממקום אחד לא הוי מוקמינן קרא דהא כל מנבלתה דטהור אפי' לאבות בתרומה ודוק :

דף ע"ג גמרא בשלמא לעולא היינו דקחני חטכו וכו' ולעולא לא תקמי ליה י חקר דקחני חטכו טהור קודם שחיטה הא אפילו חטכו כלל גם לאחר' חקר טהור דאיכא למימר דלא חטכו גם לאחר שחיטה פסיקא טפי. חקר דבית הכשרים היא וטפי רבותא למתני דקמתי קודם שחיטה. חקר טומאה בפרישתי' הן האבר אפילו מחיים וק"ל :

ב"ה נשעת פרישתי' כו' ובקונטרס תירך כו' מדרס ומנע וכו' אהני כו' חקר נג' על ג' הבא מנגד נדוד ולא ה"ה נקרא טומאה מדרס ובפרישתי' מדרס מקבל טומאה מנע א"ל דמפרש ליה גם בנגד קטן שלא נמדר כה' מהס' חקר טומאה מדרס מה שפרש' אבל הס' איירי בשאין עליו מדרס אלא מנע כו' חקר לפרושי אפילו בים עליו מדרס מפיקרא ולא נשאר מהס' שיעור חקר אלא משום דלרבי מילי הוא טמא בנגע בית

דף ע"א פרש"י ב"ה כאמר כאן כולי בטומאה אדם או צבהמה טמאה כולי עכ"ל לנבי. חקר. אבל קודם צמוד דחייב כרח הוא דכתיב ולאו דזוקא בהמה דה"ה נבלת צבהמה טהורה וכו' הרמב"ן סס צפר"ו וכדפרישין לעיל וכי טמאה מטמאה וטהרה לא כו"כ" ספיר איכא לפירש רש"י דטמאה היא משום כבילה פלא נבי. חקר. כפיכ' נבבילת צבהמה היא ליה לעיל טומאה. חקר. וכי. חקר. כולי וכמ"ס בחידושי' בנ"ק ודע דהתם נבי מויד לא כפיכ'. חקר. טמאה ולריך לומר דחיה בכלל בהמה וש"ס המ"ל הכי אלא דחאד מנייהו כמו שפירש רש"י וחוספות ועוד נראה לדקדק כפי גירסת החוספות דפרי' לרבנן דר"מ בהמה טהורה בכלל טהורה למנ"מ וקמסני כולהו לכרבי הוא דחתי לא הוה ליה למימר אלא. חקר. נמי לכדריבי כמו טמאה טמאה בכלל חיה טמאה וכמ"ס בחידושי' בנ"ק. חקר. דה"ק דהשתא איכא למימר דבולה ד' בבי דבריה' לכדריבי חתי לענין. חקר. דבחר דלפנין בהמה טמאה וטהורה מיתורא דקרא משום. חקר. חיה טמאה וטהורה וחתי לג"ס דאיירי בטומאה קודם לריך לומר דחיה. חקר. קרא נמי דבטמאה קודם איירי משום דחיה בכלל בהמה היא וק"ל :

שם פרש"י ב"ה צוקעת ועולה כולי אלא אפילו בלועת קרקע אינה מעכבת וכ"ס בלוע' כלי כרעכ"ל ונריך לומר דקרקע מניל על טהרה שכתבו דאם לא כן לא היה. חקר. צוקעת ועולה בכלי חרס מקרקע וק"ק כיון דהיה גופא כצוקעת ועולה מקרקע קאחי חס כן טהרה בלועה דאדם מקרקע גופה ה"ה. חקר. ק"ו כדעביד מבלי חרס יש לישב ודוק : ע"ב בחוספות ב"ה בלע טבעת כולי ואם קאמר ודילמא כטבעת. חקר. איירי כולי עכ"ל רצה לומר דההיא טבעת חוליא דלית ביה טומאה. חקר. לפרש דרבה לומר דלא מטמא את האדם כלל דאם כן היינו תירוץ :

דף ע"א פרש"י ד"ה הא אפיקת' וכו' כרחס והיינו צרכתו וכו' כן הוא בדפוס קראקא ונראה שגא' ליישב מה שהקשה מהר"ח למה הקשה קושי' זו ויחר כאן מכלל הנביא דלעיל דהיינו כרכו בסיב ולכן חרץ שהקשה היינו צרכתו מיהו גם מזה יש להקשות דילמא קאי באת"ל דנדכתו אינו חונק כיון דחורחא הוא לילד את הבהמה אכתי קא מבעיא בתולדה ויש ליישב וק"ל :

בתוספות ד"ה ממי ללוו מחתך ומביא וכו' א"כ מחתך קודם טיילא לאויר העולם וכו' וקשה לפי זה מכל' להקשות ארב הונא שחב סבר רב הונא לענין זה הוא למפרע משעה טיילא לאויר העולם לאשוקי' אם יוחך בפנים חף אם אחר כך יואל לאויר העולם ומינה מודה לרבה דמכאן ולהבא הוא קדוש ויש ליישב דהמקסן סומך עלונו ליעלוג וליתני בדיריה והתירן עדיף ליה לטויה כפשוטו מחתך ומסליך ועוד יש להקשות לפי זה ממי קחני בספי' יאלא לוינו הרי זה יקבר דמשמע רובו בכת אחת והא אי אפשר לחתוך משום מטיל מוס ויש ליישב דאיירי בדיעבד אם חתך משא"כ ברישא דקחני מחתך משמע לכתיילה ודוחק לומר דילא רובו היינו שחתך הרוב בכפי' ויאלא בכת אחת ודוק :

ע"ב גמרא דר' ינחא ל"ל עיין במהר"ח מה שרונה ליישב מה להקשות ממי קושי' כמו שכתבו החוספות לעיל דת"ק מוקי קרא דר' ינחא לרשא' אחריתא אימא גם רב נחמן סבר כן ומיישב דהמקסן סבר דהיה דקאמר אלא אמר רב נחמן לא נאדו רק מתרונים של מהלכי ארבע ולא שונה אבל התירון דכל כפי' וכו' קאי גם אליב' דרב נחמן מיהו קשה לפי זה מה לריך לומר אלא וללמוד מפסוק אחר לא הוה ליה לחזור רק מתירן של מהלכי ארבע ואקושי' קלוטה בנמי' פרה לתרן דלחכי אהני ק"ו וכחן לא שייך לתרן מה שכתבו החוספות דעדיף משני ולהאור מפרין זה ויש ליישב ודוק :

דף ע"א בחוספות ד"ה ולרבנן האי קרא וכו' דלדידהו ליכא למימר ליירה וכו' עין בחרושי הלכות ויש עוד ליישב דהא דבהמה בכלל חיה לא נלמד רק מבהמה טהורה דהיינו מפסוק זאת החיה אשר האכלו ממילא קאמר כיון דבהמה טהורה בכלל חיה טהורה אם כן ה"ה דבהמה טמאה בכלל חיה טמאה מניל' מיותר ככלת בהמה טמא' לכדריבי ודוק :

ע"ב בחוספות ד"ה אטו אן מנגבו וכו' ויש לומר דאדם חובו מניל מניל וכו' מניל נבו על טהרה וכו' כן הוא בגמרא שלהכי ממילא קאי הק"ו מנגבו מכלי שאינו חונק מלטמא לחוץ וחק' על פי כן חונק מליטמא בפנים ואין כאן קושי' איך אפשר ליכנס הטומאה כיון שגבו טהור דהא גם אי אפשר בחרס ליכנס הטומאה כיון שחובו גם אין כאן פירכ' מה לכלי חרס שיש בו קולא שגבו טהור ולכן אינו טמא בפנים יש סברה כנגדו שהרי אינו מועיל לחוץ ואפשר נבו עלונו טמא אם יש טומאה בפנים ומ"ס בחרושי

חרושי הלכות מסכת הולין

בית הסתרים וכן לקמן ספירושי חקר כשקורע כירכה מקומות עד שלא ישאר בכ"ו רוחב שלם בו חקר וברוחב נמי שלם אכזבות אלא שמינו רוחב שלם טפחים חקר לפרש וכן ודוק :

בתוס' גד"ה אבר שינא מקצתו דמה שינא אכור בו עכ"ל וסמ פריך מרבינ' אהא דמשני דלא מטמ'תו דבית הסתרי'ה"א ע"ס וק"ל ע"ב גמרא חליבא דרבי מאיר האי גופה והאי לאו גופה בו יש לקדקק דאם כן לר"ל אומאי פליגי רבי מאיר באבר חקר הא איבא למילף ליה ספיר חקר הכא לימא למפרך כדפרך רבי מאיר במתניתין גבי אבר דעובר הא דבר גופה חקר דבר שאינה גופה ולר"ך להיות הא דקרי לאבר דבהמה גופה היינו לגבי חקר דעובר אבל לגבי בהמה טריפה לא תקרי אבר פלה גופה וק"ל :

בפרש"י גד"ה קמ"ל הוכסרו בו ונ"מ להיבא דמחקר כל האבר קודם שחיטה בו וה"ה דה"מ לפרושי דנ"מ במיתה דעושה כיפול לכ"ע דלאו הוכסרה בדמיה ואחר כך כשפירש בסר מן האבר בעי הכסר וק"ל :

דף עב ע"ב גמרא מכל מקום דרב יוחנן הא גופא וכו' וק"ל לפ"ז מאי הקשו רבנן לרבי מאיר מטרופיה הא ידעי החילוק של רבי מאיר שחולק עמהם בעובר דווקא ולא באבר משום האי סברה דעושה ואינה גופה מכ"ס גבי טריפה שהוא יותר גופה מאבר דבהמה ויש ליישב דרבנן לא הביטו דעת רבי מאיר אם חולק עמהם דווקא בעובר ולא באבר דבהמה או חולק גם באבר דבהמה והשיב להם רבי מאיר שהוא מחלק בין גופה לשחיט גופה המילא נשמע דה"ה באבר דבהמה מודה לרבנן גם ממה שאמר רבי מאיר בהדיא לא דאם טהרו אבר המודולל נשמע שמודה לרבנן באבר כי לרבי יוחנן אין סברה לומר דלדבריהם קאמר ודוק :

דף עד גד"ה פירש"י ושחט זה בן ט' בו' בן ח' לא קהנבעי' בו' חקן במתניתין דיוני פהם חקר מטהרתו עכ"ל לרווחא דמילתא נקט דאין שחיטתו חקר לתנא דמתני' מיהו אפילו למאן דאמר בכר"ל דמילה דשחיטתו מטהרתו לאבילה חקר :

ע"ש בפרש"י גד"ה ומילא אח' בו' וחלבו הוא דמותר כדקתני חקר בו' עכ"ל ק"ל למאי אצטרך להאי דרשא דהא בבן ח' קיימין חקר ושפיר איחבראי ולכ"ע מנ"ל בבהמה כפרש"י גופו בסמוך חקר :

ע"ב פירש"י גד"ה למעטי חלבו בו' דמלאוהו חי חדשים חקר דהכא לא היינו לידה קאמר כדלקמן גבי פלוגתא דרבי יהושע ורבה לומר אלא חקר שינא הי לאויר העולם וק"ל :

שם בחוספת גד"ה חלבו במעי בו' והא דפליגי בלוחו ואם תאמר בני חקר וכן שחיטה בכלל אכיל' ולמאי דבעי למימר מעיקרא אלא חקר דלוחו ואם בני בכלל שחיטה ודוק :

שם גמרא מאי דעתך דגמרת סה טה בו' ק' למרש"י חקר זה בני"ט דשה טה ומגילה לרב אשי דהכא דעתו חקר סברת האבועין דכשחוט הוא ככשרא דקולא הוא וכו' דמעט חקר דהיינו דעמיה גם מה שהקשיתי במו"ק לפרש"י דזה יש ליישב דמעיקרא כיון דמג"ס ליק' ואין ג"ס למתנה חקר דמשום יולא דופן נגעו זה גם אם לא יחזר בשחיטתו אמו אבל למאי חקר תפדה תפדה ריבה תקשי לך מה רחית למעט יולא דופן ולרבות חקר ובעל מוס וחימא בהפוך הולך לפרש דלא ממשע ליה חקר המקשה דהוי בישרא בדיקולא ודוק :

שם גמרא הכשר מנג נבילה כולי אלא לדיך במאי איחכר חקר לפי מה שפרש"י הכשר היינו הבהמה והעובר ה"ל למפרך מהא אמאי הוה הבהמה חקר נבילה דהיינו ראשון שהרי לא נגע כלל באבר ואי לאו חקר גופה נהו ליהוי הבהמה סניוים לומר דמקום חקר דאבר הוא נגע ספיר דבהמה גופה א"ל דא"כ חרי גופי נהו אמאי לא אחכר דלהוי הבהמה יד חקר דכה"ג כתבו החוספת לעיל דבהמה נעשית יד לאבר לענין הכשר אף על גב חקר והוה חרי גופי ולר"ך לחלק בין אבר לעובר ודוק :

גמרא איחכיה מה חלב ושחי בליות וכו' והא פשיטא דלכ"ע דרשין מכל חקר שליל אלא דמסברה לא מוקמין לה אלא בלא כלו חדשו דלא תקרי חקר הך היקשא דאם דמוא מכלל שליל כולי משמע אפילו בן ט' והא דלא חקר בלאחר שחיטתו אמו כמ"ס החוספת עין במו"ק לייטבו ודוק :

ד"ה לדברי המחיר כולי דהיינו לחלב שנחלם ויולא לאויר עולם דאין חקר עכ"ל ר"ל בת"ם החוספת ס"פ דם שחיטה דע"כ חדשים גרמי ולא אוירא קאמר חקר לא בעי אויר לידה אבל בעי אוירא לאויר חלב דאי אויר חלב נגעו אמו חקר לענין שחיטה כימא אף על גב דלא בעי לידה חקר מ"מ בעי שחיטה והא שחיטה ולא במעי אמו ודוק :

א"ל רבא טעון שחיטה כמאן כרבי מאיר כולי ליטא דטעון שחיטה חקר דלר"מ בסוחט כשרה טעון הולד שחיטה מל"ס בסוחט טריפה דטעון הולד שחיטה ואי אשמעינן דשחיטת עגמו מיהא מהכי ביה אע"ג דלאו טריפה היא ה"ל נותר בשחיט' ומפרש"י בראה דים כאן גירסא אחרת ואולי דגרסינן בדבב קסדא וכדכתי רבי חימא שהוהט ומלא בה טריפה בן ט' הי כולי כימא ליטא דטעון שחיטה ור"מ דלא כימא בולד טריפה מודה ר"מ כמו בולד מחה דשחיטת אמו מכתרתו עין בהגהת הראשם ודוק :

ד"ה דנפל רובא כולי אף על גב דסבד רבנן לא אמר משום דרוסת האב כולי ק"ל וחימא דרוסת האב סכנה הוה ולא נאכר משום דרוסת כדאמרין פ' א"ט ומאי סכתבו דלא על הנס השמיטנו דנפל רובא כולי כימא וכו' בראש וק"ל :

דף עד ע"א כי אמרי אלא במיתה דעושה כיפול וכו' ואין להקשות לפ"ז אבר מן החי ואינו מטמא משום נבילה וכו' וליבא מאן פליגי כמו ספרש"י לעיל ד"ל דאשמעינן שלוקה באכילה ולא תימא שהוא אכור בעגלתא משום אבר מן החי ודוק :

שם אם אינו ענין וכו' ואין להקשות אחתי ל"ל במוחס הא מדאשמעינן גבי טריפס דמיתה עושה כיפול ולא אשמעינן במוקם אחר שחיטת שחיטה דעושה כיפול והא מל"ס מיתה דעושה כיפול לא ודאי אה כדדוקק מיתה עושה כיפול ולא שחיטה דים לומר דאי לאו מיעוטא דבמותא ה"ל דכי אהדיי כינהו מיתה ושחיטה ואין כאן לא כ"ס ולא רבותא וק"ל :

שם טריפה דשחיטה מטהרה מנ"ל וכו' ואין להקשות אמאי אינו מוקשי כיון דחשיב בן ח' ס"ס במיט' שחיט' א"כ מנ"ל דאין שחיטתו מטהרתו הא ליבא למילף ממתמא ד"ל דידע הלימוד דלאכלה כמו שהביאו החוספת ודוק :

פרש"י ד"ה דעובר חי דים במיט שחיטה וכו' דברי ההידושי הלכות אינם מובנים לי ספיר גם מה שביא רש"י מדאמרין בגמרא בן ח' חי יוכיה ולא אמרינן בן ח' מה וכו' אינו מובן דהא בגמרא אמרינן אף על גב דים במיט שחיטה מ"מ אין שחיטתו עגמו בלוי' העולם מטהרתו וזה אין סייך לומר גבי בן ט' מה שהיא בלוי' העולם סיהא שחיטת עגמו מטהרתו לאפוקי כאן דל"י דים במיט שחיטה אבא אמו למה שהוא בפנים ה"ה למה שהוא בחוץ א"כ גם גבי עובר מה איבא למי' כמו שמועיל למה בפנים כן למה שבהן מועיל אבא אמו ודברי רש"י יש לפרש דוכוחו דים חס כיהר בשחיטת אמו היינו מטעם דלמרינן דהוה כאלו נשחט העובר עגמו ואו חדאי מותר גם מה שבהן לאפוקי גבי עובר מה איבא לייטבו כשסוחטין אמו הוה כאלו נשחט העובר דמאי מועיל שחיטה כשהוא מה ולכן גם האבר שהוא בחוץ אינו טהור ויש לבוין גם תחיל דברי החידושי כך ודוק :

ע"ב גמרא ואמר רבי אליעזר ח' רבי' אשיעא וכו' הא דהוירך התקנן להביא זו נראה ליישב דבמתני' דהכא לא נאכר רבי יהודה בפירוש רק חכמים סתם והאם כן כל עיקר קושייתם הוא דרבי יהודה מתייר ובמסנה אינו נאכר רבי יהודה לכן מביא דברי ר' אליעזר שאמ' ורבי יהודה לפי שחזו ע"מ דחכמים דמתני' היינו ר' יהודה משא"כ לקמן בפ' ג"ה א"ל לתרן כך הולדו החוספת סס לתרן בענין אחר וק"ל :

ברש"י ד"ה דגמר סה טה וכו' פרט ליוצא דופן וכו' מה שהקשה בחידושי הלכות דזה קוטר למה שפרש"י אחר כך דלכהו נומעט משום דהוי ככשר בדיקולא וכו' ע"ס אינו נאכר דבריו דודאי הטעם דככשרא בדיקולא לבד אינו מספיק לומר שאין פודין סטרי יש סברא כנגדו דהיינו ואכיל' אבל לענין אם נאמר שהריבה בין לרבות נקיבה או אם בא לרבות בן פקועה יותר יש סברא לרבות נקיבה ממה שירבה בן פקועה לומר שהוא כבישרא בדיקולא אף אם יש סברא כנגדו ג"כ מ"מ יש פנים לכאן ולכאן לאפוקי גבי נקיבה לא יש שום סברא שאין לפדות בנקיבה ממילא יותר יש סברא לאוקמי הריבוי על זה ובקושי לבוין דבריו שכתב במו"ק לדבריו ודוק :

דף ע"ה ע"א בגמרא אלא לדיך אמאי אייטרך וכו' לפי ג"ס החידושי הלכות בסס ה"ט דר"ל מ"א אחי' גם כר' מאיר ושאיני החס דינא לאויר העול' חי אם כן יש להקשות מאי נוחיב לריש לקיש מן הבריית' דאמרינן גב בן שנשחטה ויולא לאויר העולם חי אחר השחיטה דודאי אין כוונת הראש"י דר' מאיר איירי בינא חי והפריש ע"ג כפסוטו שלאחר שנשחטה ונפתחה הבהמה עדיין חי הולד ויש ליישב דהאי ליטא סבר דלילו יולא לאויר העולם חי לא הוי מומעט הקורא מהקורבה וכמו שמוחיב אחר כך לא ס"ל דהברייתא איירי גב בחזונו כגמון שלאחר שנשחטה חלם חלב מן הולד כשהוא עדיין חי במעי אמו וזה אין להקשות דאמרינן רבי יוחנן לריש לקיש מאי אייטרך למעטי וכו' קשה ארבי יהודה דמתיר בנשחטה אם כן ל"ל קרא דים לומר דל"יטרך קרא דה"ה דווקא לענין אכילה

חרושי הלכות מסכת גיטין

בז

שם מכדי אין שלי' וכו' וכו' קרא וכו' וק"ק דילמא קמ"ל דילא רחא
הוי כילוד ויש ליישב בזהר"ס :

ע"ב גמרא ושאיני עור המור דמתאובו וכו' וה"ה דהמ"ל דקאבעיא ליה
לענין לרוף דתנן דמיט מלטרף אס שלקו מהו וק"ל :

בתוספות ד"ה הריני וכו' ונעיל אירי בשלי' הבאה וכו' בתוספת
פ' המפלת כתבו דתניא ב"ה היינו לאפוקי מרבי יוחנן

ומללא כתבו התוספת כאן זאת יש לפרש דהכא כ"ל דגם מיט מוכרח לומר
דהוא דלא כרבי יוחנן דליבא לנמי' דר' יוחנן פליג אר' אעור דאמר שהשלי'
אסורה מטום שהוא חדאי וולד ועל זה חולקן רבי יוחנן לקטירה לענין זה
שמיטו כאן וחדאי וולד ואף אם הוא ספק נמי' מותר באכילה מטום ס"ס ונ"ש
תניא כמי הכי יש לומר דמסדר ה"ס סבר כמברא כיון דנעניו בשלי'
טבאה אחר הולד טבאה ספק ממילא אמרינן כמברא קורס ולד טבאה ודאי
וק"ל :

דף עז בתוספת בד"ה אל תקיטני כולי דאפילו עור שלקו - חקר*
נמוין כולי עכ"ל עור שלקו לא טייך כספה דבעי לני אכל*

חקר* בשור הגדול בשלקא נאכל בגלי' בגדי הרך ואם כן כיון דעור* חקר*
נאכל בשלקא לענין* חקר* אובלין כיומא דנאכל נמי' בגלי' בגדי הרך
לענין* פסח אלא ע"כ דלא דמי פסח וכמ"ס לקוח דכפסח בעינן טבאה
נאכל בשלקא טלא של ידי הדחק ועור לא נאכל בשלקא אלא על ידי הדחק
וכן בגדי הרך על ידי לני לא נאכל אלא על ידי הדחק ודו"ק :

ע"ב בתוספת בכבלתה ולא בשור כולי ואם תאמר אמאי לא מיימי
מתניין* חקר* מלטרף כולי עכ"ל לכאורה דקארי נמי' קארי

לבו הא ודאי* חקר* בשור שאינו שלוק ויש ליישב דקשיא לכו ד"ה לא תארי
היא מתניין* וה"ל חקר* הא דרבה בר רב חנן כדמיימי ליה מבריימא
והא חרזו דרבה בר רב חנן לא נמשו דנפשיה קאמר לה דלארי' בשלוק
אלא מטום דאי שלוק לא אינטרך ולמעט דודאי עור שאינו שלוק לא היו
כבשר אבל מתניין* מני' אידי' באיטו שלוק דווקא ואינטרימא מטום לירוף
כולי וק"ל הריני חקר* כולי אי כונו י"ל כולי וחומר ב' וולדות כו'
וטמנין לה חומר וזכר וקביה כולי עכ"ל חקר* כיון דלרבנן איכא נמי'
למימא דליבא וולד כלל הרין ליה ימי טוהר כלל חקר* דיל' דנ"ש

דחוס נמי' לזכר באם תראה יום ל"ה ללדיתה וביום מ"א חקר* תחוש
לזכר חטוב לערב יום מ"א מנ"ס אס היה נקיבה בשלי' הרי הכל ימי
חקר* אס ליבא וולד הרי יום מ"א סוף ימי כדוהת ותטובול לערב אבל תחוש
גם חקר* יום מ"א תחילת ימי כדוהת ותספור עוד ו' ימים ואחר כך
חטובל חקר* אס תראה יום ל"ד ללדתה וגם יום מ"א אס לא תחוש לזכר
הרי יום מ"א חקר* ולא היו רק שומרת יום כנגד יום ואם תחוש לזכר הוי
יום מ"א תחילת כדה חקר* התוספת שם פ' המפלת על ע"א ע"ס הלוק

בזהמה הנקטה חקר* :

בתוספות בד"ה ועוד שה כתי' וכו' ואם תאמר ומאי לא גמרין שור*
חקר* ק"ק ומאי קושיא ואימא מדאינטרך לרבות כלאים
גריביאל דהוא חקר* משבת חקר* ויש ליישב דברי המקשה מבניין
אב דרבה קא קשיא חקר* שור משבת הכא וע"כ דהאי בנין אב דרבה לא
מתוקם בשלום חקר* טלא תאמר דאם כן תנהו נמי' בחיה אהא כתבו
ואימא דקושטא הוא חקר* דשור שור משבת ובהכי ביחא דמוקם עיקר
קושיאם הכא הוא ודו"ק :

ע"ב בתוספת בד"ה זה בכה אב כולי דהכי כחוב שה תמיס כו' דמשמע
עד שיהא אביו כבש חקר* עכ"ל הולרט למימד לפי חידושים דהאי
בנין אב הוא מיותר דאם לא כן חקר* גמרין כלאים וגם מטום דתפדה
תפדה ריבה מתקא ליה וגם ה"כ חקר* מהאי בנין אי ללא דהאי
בנין אב הוא חקר* כיומא דקשיא לכו דהיה ליה למימד הרך ג"ס לענין
טריפה ושחיטה כולף ליה מהאי חקר* אהא חירונו דלא דריש בנין אב א"ל
מיתורא ולא משמע מיכיה אלא למעט שיהא אביו כבש כו' ודו"ק וכו"ת
איתו לטון זכר משמע כולי אף על גב דלרבנן מוקמינן ליה לתקא הוה ליה
אותה בלשון יחיד דהוה נמי' משמע לתקא ק"מ למימד נמי' וכ"ת בנו זכר :

דף עה עמוד א' בתוספת ד"ה נמי' לאותו ואם בנו וכו' מטום דשור
הפסיק הענין וכו' עי' בזהר"ס ודברים דחוקים אבל
אין יורד לזה דדברי הגמרא אחין כפסומו דשפיר ידע המקשן דבריימא
קא קשיא ליה דשור דהפסיק הענין אף המקשן עריך לפי מהי טוהרין
הבריימא חלמידי לומר שור וגומר דמייב בתריה וכו' אס כן סבר
הנוקשן דמייב זה סותר שלא תאמר שוב שור הפסיק הענין אס כן
שפיר ונקשי א"ה דלא אמרינן שור הפסיק הענין אס כן אימא דמוקשי'
דווקא ומתוך דאכתי קאי הסברה דשור הפסיק הענין וחזו ומקשי אס כן
הדרא קושיא הבריימא לזכותיה אימא דווקא בחולין ומתוך דווי של שור
עושה טלא תאמר דשור הפסיק הענין לגמרי רק לענין דלא תימ' דווקא
אמוקדשין גם מהר"ח לא הבין כך ודו"ק :

אכילה מותר כשהטה אבל לענין הקרבה לא יהיה מועיל השחיטה להכי
אינטרך קרא דאפילו לענין הקרבה אינו קרא חלב אבל לריש לקיש דמתיר
אפילו בלא נשחטה ע"כ דאינו קרא חלב אס כן ל"ל קרא לענין הקרבה
ועוד נראה ליישב דרבי יהודה ודאי' ליתן טעמא דידי מהכא אבל לריש
לקיש סבר המקשן דאין לתרן כך אף וכל ללמוד מהכא דאידי' כשהטה
להכי דחלט מועיל אמו טלא נשחטה ומתוך ר"ל לדידי כמי יליף מהכא כמו
שילף לרי' כי לדידי אין חילוק בין נשחטה ללא נשחטה ודו"ק :

שם אלא לדיך ליקרב וכו' ככאן קשה בהיפך אדמקשה לרבי יוחנן
תקשי לרבי מאיר דסבר דאקור בשחיטה חקר* טל הבריימא
ולפי מ"ס לעיל אחיא גם כן שפיר דלרבי מאיר טבל לתרן דהבריימא אידי'
בסינון אחר דהינו טלאחר ששחטה חלם חלב כשעדיין בנמי' אמו חי
אלא לרבי יוחנן דסבר דגם בסינון זה נקרא חלב שפיר קשה ודו"ק :

בתוספות ד"ה לרבי המתיר וכו' ואין איסור חלב חל עד שיוולד כדמוכח
וכולי מהר"ס הגיה ט"ל עד שיאל לאויר העולם וכו' ואין
לורך דכאן כוונת התוספת על בהמה כפסומו שאין חל איסור על חלב שלה
עד שטולד בהמה נמש"כ כשעדיין הולד בנמי' אמו ולא אידי' בנחלם וכן
איתא טס בפ"ג ה"ב ופ"ד דס שחיטה דאיסור חלב ואיסור אבר מן החי היום

דף עז בגמרא לבחר דנפיק וכו' למעלה ממוח הגדין וק"ק לפ"ו
מכ"ל לרב דמתני' אידי' בארובה הנמכרת עם הראש אלא
מטום דלישנא דלמוטה אידי' מיד וכמו שפרס"י לעיל ועכשו דלמעלה אין
פירושו מיד א"כ גם למטה לא נפרס מיד רק למטה מכל עמם אמנעי
ויש ליישב וק"ל :

ברש"י ד"ה למטה דמתניין וכו' עי' בחידושי הלכות קושיאו
וחידויו ולדידי יש עוד ליישב דעכ"פ לפי זה נכלל לפרס
למטה מיד ממש גם כן דהיינו למעט' מיד ממש אבל אי הוה מיידי בארובה
תחתונה אז אין לפרס למעלה מיד ממש דהא זה תני במתני' מומת הגדין
ובקושיא הגמרא לעיל ודו"ק :

ע"ב אלא לדיך דלא מהדרת לו כבר מלאו וכו' ויש לדקדק
דקארי ליה מני קארי מתחילה טמא יתכן כבר מלאו וי"ל
שמתחילה לא ידע רבא הבריימא וק"ל :

ועל תמיכה התוספת יש לתרן דאי הוי נוביא ברייתא הייתי מפרס כבר
מלאו לכן אינו תניא ברייתא ממילא אס כבר מלאו היה לו לפרס
דבני כי אמרנו לך לפרס את דבריו אלא ודאי שהטעם הוא מטום דל'
סימנין אפסר וק"ל עכ"פ :

בתוספות ד"ה אף בחול וכו' מפני שאין שבת עליו באימה וכו' עי'
צפר"ס ויש עוד ליישב דה"ק אס יראה העם הארץ
טיאכל במוצאי שבת ממנו או לפעם אחר אף אס ישאלו בשבת יסבור שאין
מבקשין לאכול עכשו ולא יהיה עליו שבת באימ' וכפרט לפי פרס"י דהטע'
תפסי טענת קובעת למעט לכן לא יאמר אמת אף כשישאלו אותו בשבת
ודו"ק :

דף עז צפר"ס ד"ה מוטל באספה דקאמר אבר אקור ואחה חותמו
כו' עכ"ל ר"ל לשמואל כשכבר למעלה מארובה חיות הבהמה
תלויה באבר זה שאם תחבו שם חקר* אסורה והרי הוא כחילו דתה
הועל באש"ס מ"כ לרב חקר* גם אס אחה חותמו מטום לא תאסר הבהמה
ואין חיתה תלויה באבר :

בתוספות בד"ה למאי ליחוש לה כו' משמע דאי חשיב בשר מנין חקר*
בשרא דלעיל עור דמלטרף לבשר או משלים לבשר אבל כולי
עור אבל ללישנא דעור או בשר חנן וכו' עור הוי כבשר מכ"ס דכיומא*
חקר* דהוי כבשר דהא בעור לגבי פסח לב"ע ודאי דאין מניין ובנידון
דכין חקר* דנמנין עליה עור לענין טומאת אובלין תנן דעור לא הוי
כבשר חקר* מוכח דמט' טומאת אובלין דמדתיה ליה לעור הראש של
עגל חקר* דתנן ביה דערוותיהן כבשרן ודו"ק :

דף עז ע"א גמרא ואמאי אשתק והא רבא וכו' וק"ק דילמא מטום הכי
אישתוק מפני שהקושיא ר"ל ואיסור דאורייתא קאי על דבריו
תאמר ועוד התורה חקה וכו' משמע טבא ליתן טעם אחר בלא דברי רבי
יוחנן ויש ליישב דאם כל הקושיות טלו היה על ועוד לא הוה נרץ לומר ר"ל
ואיסורא דאורייתא וכו' רק ה"ל להקשות ר"ל לבד כיון תאמר ועוד אפילו
בלא דברי יוחנן אס כן אין כאן אלא דברי ר"ל לבד ואף שייך לומר דתורה
חקה אלא ודאי דרב פסח אחרויהו על מ"ס חרא דהא דברי יוחנן על זה
מקשי הא ר"ל פליג עם רבי יוחנן ואס כן שפיר קשה למה אשתיק על קושיא
זו הא הלכה כר' יוחנן וק"ל ועי' בזהר"ס :

שם שאני חסד דהדר ביה ר' יוחנן וכו' וק"ק הא רב פסח ע"כ לא ידע
זה דהדר ביה ר' יוחנן דא"כ לא ה"ל להקשות ר"ל ואיסורא
דאורייתא יותר היה לו להקשות הא ר' יוחנן גופיה הדר ביה לא ודאי דלא
ידע דהדר ביה א"כ לא ה"ל לישתוק ויש ליישב וק"ל :

חרושי הלכות מסכת הולין

בא"ד לביכא למימר משום דלא תימא וכו' עיין בחידושי הלכות ואין לך לזה דדברי חספוט אחיא כפשוטו דבלא תירוצא כהן ה"ה דהתקטן שהקט' תימא בחולין דווקא ולא במוקדשין יש לו חיה סבר לזה או חיו לומר ולהבי מקמי קושיתו אבל לפי מה שהקטו החוספות מאי סבר יש לזה שגאמר חולין אין דווקא ומתירין שאין כאן סברא רק מבט דסור הפסקא א"כ כן ספיר קשה מנא לן להוכיח מזה דלמא סור הפסקא דלא תימ' בהיסק ודו"ק :

ד"ה ועוד טס כתיב וכו' סור סור משבת וכו' מה שהקט' בחידושי הלכות במ"ב א"כ כן או ל' וכו' איני מוכין הלא זה הוא בעלמא קושיות החוספות בסמוך לקמן ד"ה או לרבות א"ה הכלאים וא"ס כוונתו טכאן משמע שקוית החוספות אולא לפי המסקנה א"כ כן ג"ס תירונו אינו כלום ויש ליישב ודו"ק :

ע"ב במדא מאי לאו מלאו כפן וכו' וק"ל לפי זה מאי ס"ד דפרך או מבצי ליה לחלק דס"ד אמר' עד דשחט סור וכו' מה וכו' וכו' לפי זה למה נקט בבביתא הייתי אומר עד שיחטו סור וכו' וכו' וכו' למה לא נקט רבותא הייתי אומר סור וכו' שהוכחו ויש ליישב דמתיקרא ספיר ידע התקטן למאי נפקא דלא תימא סור וכו' והברייתא מאותו נפקא אבל לפי המתוך מבטו נפקא א"כ כן ספיר ס"ד דהברייתא מלאו נפקא וק"ל :

שם וכ"ה אותו זכר משמע כולי ויש להקשות מאי לך גמרא לפרט הברייתא ולמה לא נכלל לפרט כוונת הברייתא דה"ק וא"ס נפקא לומר הא לך א"כ חתום לחלק ח"ל דרשא אחריו בכו הכרוך אחריו משמע והיינו דברייתא אחיא כרבי יאשיה ויש ליישב דא"כ כן הוא קשה ולחכמה בכו מאי עביד ליה והיו לרבים לתרן דמגריא לומר מליחו א"כ כן היא קשה מרבין אותו מאי עביד ליה ממילא יוחר קינר לפרט דרבין כותרי זה הלימוד של אותו מכה הלימוד בכו דמשמע כרוך ודו"ק :

דף עט עמוד א' גמרא רבי שמעון רבי יהודה אומר פירדה שחבע' כולי יש ליישב דהפסוק בלא זאת הבעי' לא היו קשיא ליה פתני' וברייתא אהדי' דספיר כוכל לומר דלבוה דהאי חמור ודהאי חמור ולא תקשי לרבים למימר דיש לומר דנקט שבביל סיפא דהטולדים מן החמור עם הטולדים מן הבאים אצורים דכה"ג מתוך הגמרא כוונה מקומות ובריש פרק בהמה המקשה אבל כאן דלבעי' ליה אי לר' יהודה ספוקי ומסקא א"כ כן קשה לפשטן מאי ס"ד דלבעי' דדחיק לומר דר' מוסק' ולא לא נאמר כפשוטו דסבר ודאי אין חוספין אלא ודאי דדחיק ליה ללבעי' לזה משום שקשה לו א"ס פשיטא לרבי יהודה דאין חוספין א"כ כן מאי קו"ל דהטולדים מן הבאים ואבוהון דהאי חמור ודהאי חמור ונתרין הא חפילו פרי עם האב מותר ומשום הכי עלה על דעתו לומר דרבי יהודה ומסקא ליה ועל הסיפא אינו קשה בהיסק מאי קמ"ל דלבו' הא חפילו פרי עם האב אסור דאיכא למימר דנקט מילתא דפסקא דלסור ועוד דאיכא למימר משום רבותא דרבין דמתירין חפילו בזה נקט וא"כ כן ס"מ דאין סברא ללבעי' לומר דנקט רישא אידי דסופא ולכן פשיט ליה דהא פשיט וחף מהמתן עלונו דמותר א"ס אבוהון דהאי חמור ודהאי חמור א"כ פרי עם האב אסור אכתי מלמא לא ח'יטריך הרישא למימ' ודו"ק :

בתוספות ד"ה ע"ל ליה וכו' א"כ כן סברי דחוספין בו' וא"כ לא לך קרא לחלק בו' עיין במהר"ם כל קושיות אחת דאי אמרת דספוקי וכאן מוכח דודאי חוספין ועוד מאי לך קרא וכו' ואיני נכון דקושיות הראשונה מתורלת בדבריהם דבסמוך דהא דדרש רבין א"ס לרבות משום דילמא חוספין ואי אין חוספין בלמא ג"ס רבין סברי דא"ס לחלק ומתא זבחי לכדברא א"ה הכל קושיא אחת כיון דאמר טס לרבין אחי א"ס לרבות א"כ כן לפי זה סבר חוספין מאי לך אחר כך לומר דרבין נפקא לחלק מאת זבחי הזבח הא עם אחי א"ס לרבות אין לך קרא לחלק :

דף פ ע"א ברש"י ד"ה מתקין וכו' הכך דלא בקיפין בהן וכו' עיין בחידושי הלכות ולדידי יש לפרט דקשה לרש"י למה לא פריך מנבי ויחזור ומתוך דבתיא חומר אין בקיפין לכן איכא למימר דאלו באלו הן לפי שכן בשר חיות בקיפין בהו וידעין שאין זה באלו וק"ל :

בתוספות ד"ה מדחשי בו' א"כ על גב דנקרא חיל וכו' עיין בחידושי הלכות ובמהר"ם ועוד הקט' בחידושי הלכות מ"ב תימא דאי לא נחשב כהדי חיות דהכי כתיב חיל ולכי בו' ולדידי מיושבת דברי החוספות בזאת הקושית היינו לעיל ליכא להקשות דליל סבר הוא חיה א"כ על גב דנקרא חיל וע"מ מעו באלו דאיכא למימר דעו בחלי למו הטעם משום דנקרא עו רק משום דלא חשיב כהדי חיות לאפוקי כאן אמרינן דמ"ד בהמה דנקרא סור ט"מ דשמא גרים ואיך מ"ד סבר כיון דמשיבין כהדי חיות לא איכפת לן כשמא אבל אי לאו דמשיבין כהדי חיו' לרוב' כולי א"ה להלום דכרע דהא הכא חפילו ליהיר אמרינן דסמוך חזקה לרוב' :

דף פו ע"א רש"י ד"ה שדרכו של חינוק לטפח בלשפה בו' והא דנקט שמנאל בלד העיקה מוסר רבותא דרבין דחפילו העיקה שמה דמסתמא נכע :

ע"ב בחוספת ד"ה יאמרו ספק אסור להחיל בו' הא ודאי דבברי החידושי הלכות דהקושיא הוא לפי מאי דאמרינן כאן דר"מ לא חיישי למיעוטה משום דהרוב מסייעי א"כ כן מאי פריך בע"ז ומכל מקום אינו מוקשר ספיר בחירוף גמרא זו דיאמרו ספק אסור להחיל דמשום הכי בעינן רובה ולכולא קשה דה"ל לחוספת להקשות קושית זו לעיל בד"ה מ"ט דר"מ דמכתבו טס בפרו' דר"מ לא חיישי למיעוטה משום דהחזקה מסייע ומ"מ מר"ס כהן דזה ס"ך להיות נסוף הדיבור והוא תירוץ על קושית החוספת דהיינו כיון שחיי"י טס במילתא דאסורא לא אמרינן דסמוך חזקה לרוב' כולי א"ה להלום דכרע דהא הכא חפילו ליהיר אמרינן דסמוך חזקה לרוב' :

הוא מורה דשמא גרים א"כ כן קשה מ"מ חיל סבר והא ליכא להקשות גם לעיל דה"ה הטעם משום דלא משיבין כהדי חיות הא ג"ס חיל סבר לא משיבין כהדי חיות דיש לומר דספיר משיבין חיל כהדי חיות דכתבו חיל ולכי וכו' וכו' מקמי החוספות לפי סברת הגמרא כאן דלמי בפס א"כ כן סבר אותו מ"ד דליל הוא חיה והכתוב חשיב אותו יותר יש לומר כיון שנקרא חיל שהוא בהמה והכתוב אינו חשיב אותו ולפי זה מתורן ג"ס כן ט"ס לדקדק לפי מה שהבינו הטעם דעו בחלי משום שנקרא עו א"כ כן מאי הקשה כלא דילמא א"כ כולי או חלו כולי הא יש לומר כיון דנקר' עו לכן לא חיישינן שמא מין א"כ ולפי דברי החידושי הלכות בפירש רש"י עיושב אבל הוא דחוק ולפי מ"מ עיושב דהטעם דעו אינו משום שנקרא עו רק כיון דלא משיבין ודו"ק :

דף פא גמרא וקשיא לן קדשים בחוץ כולי דמנקט בבביתא דמאי בלא תעשה משמע דמירי שפניהם הם קדשים והראשון נכרת והשני בלא תעשה לבד וק"ל :

ע"ב גמרא זו חוספת של בית רבן יודעים כולי יש לפרט סדרי יוחנן סבר לאיך תנאי מדאמר ר"ל דקיס ליה בדרבה מיניה משמע שדווקא במתקום שחייב קטלה או קיס ליה בדרבה ועל זה אמר זו חוספת בית רבן וכו' והשיב ר"ל מה שאמרת דקיס ליה בדרבה היינו חלו הוי אפרי או הוה קיס ליה בדרבה מיניה וק"ל :

דף פב ע"ב ברש"י ד"ה מה טע' דר' יוכי' וכו' וכו' לפי ש' מהא ט"מ ט' ויש להקשות דילמא ג"ס האבועי' טס היה מסופק גם בזה אי תימא דקוממס סבר בכל מקום שני זיתים שאכל בהעלם אחד חייב שתיים ממילא נוכל לומר דהברייתא איירי בבית אחת ולרבי יהודה נכל לומר דמספקא ליה אי בשל ימין וכו' או כימא דהברייתא איירי בזה אחר זה ממילא רבי יהודה פשיטא ליה דשל ימין וא"כ כן נוכל לומר דקוממס ס"ל כשאר דוכתי אינו חייב חללא א' ושאני הכא דגופין מחולקין ויש ליישב ודו"ק :

דף פג ע"א גמרא ומה הקס נגופין מחולקין וכו' ר"ל גבי אותו זכר לא אכשר לומר דחייב שתיים א"כ לא בגופין מחולקין ומ"מ א"כ גבי גיד הכשה יש למלא דחייב שתיים אפילו בשני כוית מתא ידך וכן נכלל בזה אחר זה וק"ל :

שם אלא לאו כוונתו וכו' וק"ל המתקן דלסיק אדעתיה דברייתא כאן איירי בבית אחת וכן הבין בבביתא דלעיל איירי גם כן בבית אחת א"כ כן ה"ה יכול ליישב מאי פליג רבי יהודה לעיל משני ידיות וסבר דאינו כופר רק מ' וטס הוא הטעם משום דלרבי יהודה אינו טיהג אלא בחתת הא חפילו בשניה' שני ימין סבר ר' יהודה גם כן דלמי טיהג חלמ' מ' כשאר' בבית אחת ויש ליישב וק"ל :

ברש"י ד"ה דלית זיה כוית וכו' היינו בזה חתומה בו' ר"ל ומסתמא גבי אכילה אחת אין כאן רק התרפה אחת וכן מוכח לומר בכולל שמתחא וק"ל :

ע"ב גמרא הב"ע בקדשי בדיק הבית וכו' והאי דלא מחלק בגמ' במתנייהו ומאי לך לחלק בין חולין ומוקדשין ה"ל לחלק במקדשים גופיה בין קדשי מוכח לקדשי בדיק הבית משום דלי הוי תני במתני דחייב בקדשי מוכח הוה יכול למטעי דמכסין רק למעלה ולא ידע דר' יצחק אבל מאי דתנא לא במוקדשין וכו' למטעי אפילו בקדשי מוכח דא"כ כן קשה ומתני' דגוררין והא ליכא להקשות דליתני במתנייהו כהדי' דבקדשי מוכח גוררין דאטו כי רוכלא וק"ל :

ברש"י ד"ה וליגריה בו' דס הסכין לא יכסו אלא א"כ כן גוררו בו' היינו אפילו למעלה א"ה לכסות הדס א"כ לא יגרר מן הסכין אבל דס הכיח איכא למימר דיתח על עפר חיתוח בקרקע ממילא יוכל לכסות למעלה א"כ בלא גריה והתוספת א"כ טיפשא דדס על הסכין כתבו גם כן דס הכיח מ' לא עסקין דמירי ג"כ דלית על הכותל וכו' א"ה לכסות למעלה גם כן א"כ לא שיגרור מן הכותל וק"ל :

דף פו ע"א רש"י ד"ה שדרכו של חינוק לטפח בלשפה בו' והא דנקט שמנאל בלד העיקה מוסר רבותא דרבין דחפילו העיקה שמה דמסתמא נכע :

ע"ב בחוספת ד"ה יאמרו ספק אסור להחיל בו' הא ודאי דבברי החידושי הלכות דהקושיא הוא לפי מאי דאמרינן כאן דר"מ לא חיישי למיעוטה משום דהרוב מסייעי א"כ כן מאי פריך בע"ז ומכל מקום אינו מוקשר ספיר בחירוף גמרא זו דיאמרו ספק אסור להחיל דמשום הכי בעינן רובה ולכולא קשה דה"ל לחוספת להקשות קושית זו לעיל בד"ה מ"ט דר"מ דמכתבו טס בפרו' דר"מ לא חיישי למיעוטה משום דהחזקה מסייע ומ"מ מר"ס כהן דזה ס"ך להיות נסוף הדיבור והוא תירוץ על קושית החוספת דהיינו כיון שחיי"י טס במילתא דאסורא לא אמרינן דסמוך חזקה לרוב' כולי א"ה להלום דכרע דהא הכא חפילו ליהיר אמרינן דסמוך חזקה לרוב' :

הרושי הלכות מסכת חולין

מז

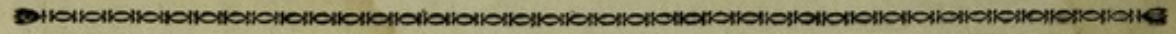
לרובא ומ"ס שגמא סינן זה יכול להיות שהוא סידך אחר שכח ו התוספת
 דאיכא למפרך מאי איריא רוב אפילו פלגא נמי ע"ז קאי ואמרו אבל הלא
 ליכא להקטוף פירכא זו מאי איריא רוב מעשיהן מוקולקלים אפילו פלגא
 נמי וע"ז מתרין כיון דהבא הוא להחיר לא אמרינן סמך חזקה לפלגא
 לאפוקי סס בע"ז הוי לאיכור ספיר הוה אמרינן וממילא ע"פ זה
 נובל נומר כפשוטו דלכן התוספת העמידו קושיהם על יאמרו ספק איכור
 להחיר משום חירון זה שרולין לחדרדבע"ז פריך הגמר אפילו פלגא נמי וכדי
 שלא תקטי כאן פירכא זו לכן מתחילין בזה דיאמרו ספק איכור להחיר
 מפני מה אין סידך פירכא זאת כאן ואותן שמחוקי הא דמיהו איכא למפרך
 היה נראה משום קושיא זו שכחתי דנס כאן כימא הכי והא דמא' כאן
 יאמרו ספק איכור להחיר היינו לא אמרינן סמך חזקה למיעוט אבל לפלגא
 ספיר אמרינן וטוד נראה לומר משום דיש להקטוף מאי פריך אפילו פלגא
 וכלי דילמא הא דנקט רובא לאיכור הוא לאפוקי שלא תימא דמ"ה רובא
 להחיר וכמ"ס התוס' סמוך לפני זה דמשום הכי אמר סמך חזקה למיעוט
 לאפוקי דלא תימא דחזקה הוי בהדי רובא ה"ה כימא הכי כאן משום דלא
 דרוב עגלים אין נשחטים וד"ק :

דף פד כל העולם כולו כיון כשבילי חנינא בני כולי ראייתו בספר חרות
 חיים שמתאריך סס והענין בקילור כי הקדוש ברוך הוא ברא
 העולם בדיון ורחמים ממילא כשכל העולם או רובו חוטאים וראוין לכליה
 ח"ו וכו' לפי דין אבל מחדת רחמים יש לרחם עליהם ממילא מגיע הליה
 למדה"ד וחליה למדה"ד ולדיק אחד שקול ככל העולם כמה שכח בגמרא
 על הפסוק ולדיק יסוד עולם שיהקדים הקדוש ברוך הוא מדה"ד למדה"ד
 ע"כ יש קדימה למדה"ד לבחור לעלמו איזה חלק שרעה ולכן בוחר מדה"ד
 לעלמו את העולם ונותן הדיק להלק מדה"ד ולכן אמר כל העולם כיון
 כשבילי חנינא דהיינו שמה"ד טוטל לעלמו את כל העולם ובוזי כיוון כל
 העולם ונותן למדה"ד את ר' חנינא ועל פי זה ערשתי הכתוב נח מלא חן
 בעיני וגומר רבה לומר כי מלאה הארץ חמס כל הדור היה חייב רק נח
 לבדו היה לדיק ממילא לפי הענין של מדה"ד ומדה"ד היה מהקדו' להביא

המבול על נח ולהחקים כל הדור ההוא אך נח מלא חן בעיני ה' סס הויה
 לקח לעלמו את נח ונחן כל הדור למדה"ד ובוזי מיושב מ"ס הכתוב כי מי
 נח זאת לי וגומר קרא את המבול מי נח ודברי הזוהר ומפרשים ידוע ועל
 פי זה מיושב כי לפי הנהגת הקדוש ברוך הוא במדה"ד היה ראוי להיות
 המבול על נח ולא על הדור כולו רק שנת מלא חן ממילא ספיר נקרא
 המבול מי נח המבול שעליו להביא הביא על הדור וזה גם כן במדרש רבה
 על הפסוק ררור המור דודי לי וגומר אפילו בשעה שחיה מילר לי את
 בעטה דודי אשכול לוקח איש מהכל בו מקרה ומסנה וכולי שיכול לומר
 למדה"ד די וכולי היינו לפי החלוק' של מד"ה ומדה"ד טוחן הדיק למדה"ד
 שיכול לומר די על חלקך בדיק זה מהכל בו ובלא דרכי יש לפרש ע"ד
 שאמרו במדרש מתוקה שנת העובד כו' יגע ר' בון ב"כ שנה מה שלא יגע
 תלמיד ותיק וכולי שהטובה לדעתיה פהיה המספר עליו שנפטר לעיר
 לימים כשבילי שיגע בתורה וכולי דהיינו שנהגה כל השלמות שהיה לקנות
 בזמנו את הכל קנה במעט שנים ממילא לא היה לו עוד לקנות שלימות
 בעולם הזה ולכן לקחו הקדוש ברוך הוא אליו כן אמר כאן רואה איש מהכל
 בו מקרא ומסנה וכו' הכל קנה כל השלימות שיכול לומר למדה"ד די בזה
 ואף שכללו הכי היה לוקח הקדוש ברוך הוא אותו אליו כי כבר אין טורח
 כולי בעולם הזה אבל למדה"ד אומר הקדוש ברוך הוא די בזה הכופל
 כדי לכפר על הדור ומהו כיכר שהוא דודי ואוהב דוד"ק :

דף קמב ואמר רב אחא בר יעקב זו מחשבת ע"א וכו' ועל פי זה
 נראה לפרש פרק קמח דתעני' אמר ליה רב נחמן לרב
 יאחזק מאן דאמר כי שמים רעות עשו תרחין הוא דהו עשירים וארבעים
 טביקו להו אמר ליה הכי אמר רבי יוחנן אחת שהיא שקולה כשמים ומאי
 כיהו ע"א אבולי עיין בפרש"י ובחדושי' אגדות ועפ"ז הכי פרי' ע"כ שקול
 עובד ע"א יש כאן שני חטאים אחד חטא המתעבבה ואחד חטא המעשה
 מה שאין כן בשאר עבירות אין הקדוש ברוך הוא מנרף למעש' ממילא לא יש
 כאן רק עבירה אחת של המעשה וק"ל :

סליק מסכת חולין

על ידי המגיהים העוסקים בחולאת הקודש באומנים להעמיד כל דבר על אומנה ולסקל הספר הקודש הזה מכל טעות כפי אפשרות האטפי
 עיניכם תחזקה מה שכתעלו אלו מכל אשר היו לפניו ובראשונה ימנו עדיהן וילדקו ויתהללו כל חופשי תורה בעלי בינה :

ה"ה התורני הרבני מוה' פלק כהן דיין דק"ק רויסטיץ יע"א והמהור המושלם כה' אברהם במהר' יקותיאל קאפמן
 וואהל :

ע"י הוצער ה"ה הארונים נקיבי שמות ריענער * מויטער :

The first part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. the Lord Chancellor" and "The Hon. the Lord Treasurer". The text is arranged in two columns, with the names of the lords and their titles on the left, and their respective offices or positions on the right. The handwriting is in a cursive script typical of the 17th century.

The second part of the document contains a series of lines, possibly representing a list of items or a set of instructions. The text is less legible due to the fading and the cursive script.

The third part of the document appears to be a concluding section, possibly a signature or a set of instructions. The text is very faint and difficult to read.

The final part of the document contains a few more lines of text, which may be a date or a reference to another document.

